Rauscher Lajos

vod

Magyar Iparmúvészet

1914. 126. l. (A magyar grafika a lipcsei kiállításon.)

Rauscher Lajos

ired

Magyar Iparmúvészet

1917. 33. l.

Pásztorbot.

1886-ban tervezte

fenti Simor János bereg-

primás számára. Repr.

Dékáni Árpád: Halasi csipkekendő 60
Szirontai Lhotka Istvánné: Tavaszi ruhák 96
Lang Emma: Tavaszi ruhák 97
Torockói varrottasok 98, 99
Ferenczy Noémi: A teremtés. Gobelin 104
Vágó László: Szék- és selyem falkárpit 155
Baranyamegyei kézzel szőtt ingválldíszek 166
Nagy Sándor: Miseornátushoz tartozó papi ingek hímzései 167
Nagy Sándor: Toldi. Szövött faliszőnyeg 168
Haranghy Jenő: Faliszőnyeg részlete 188
Tobler Gizella: Divatvázlatok 209, 210
Özv. Bazala Béláné: Halasi varrott csipkék ... 240
„ „ „ Batikolt selymek 241
Lukatsovits Ilona: Hímzett legyező és párna 285

SZOBRÁSZAT, KISPLASZTIKA:

Horvai J.: Zsolnay Vilmos szobrának vázlata ... 117
Horvai J.: Erzsébet királyné karánsebesi szobra 118
Horvai J.: A genfi Kálvin-emlékre hirdetett szűkebb pályázat pályaműve és annak részlete 119
Horvai J.: A Kenessey-síremlék a farkasréti temetőben 120
Horvai J.: Issekutz-síremlék Lugoson 121
Horvai J.: A budapesti Kossuth-emlék mintája 122, 123, 124

Rauscher Lajos

A MAGYAR GRAFIKUSOK EGYESÜLETE ezidei rendes közgyűlését februárban tartotta meg a képzőművészeti főiskola tanácstermében. A titkár és a pénztáros jelentése után a választásokra került a sor. Az egyesület eddigi elnökét, Rauscher Lajos műegyetemi tanárt, aki előrehaladott korára való hivatkozással az elnöki tisztről lemondott, egyhangúlag tiszteletbeli elnökké választották. A tisztikart a következőleg választották meg. Elnök: Olgyai Viktor, titkár: Zádor István, pénztáros: Conrád Gyula, ügyész: dr. Reich Milton, művészválasztmányi tagok: Lénárd Róbert, Raáb Ervin, dobai Székely Andor és Székely Árpád, a választmány műpártoló tagjai: Alpár Ignác és Rozgonyi Ödön.

Művészet 1914. 141. l.

észet

:ti

ároly

Rauscher Lajos

Rauscher Lajos. Pozitív mélynyomású eljárás tónus- és vonalmaratashoz. Bev. tanulmánnyal ell. Felvinczi *Takács* Zoltán. Bp.: Egyetemi ny. 1933. [1935.] 28 l. 8-r. 2·—

Rauscher [La os] Ludwig. Positives Tiefdruckverfahren der Ton- und Strichaetzung. Einl. v. Zoltán *Takács* v. Felvincz. Bp.: Egyetemi ny. 1933. [1935.] 31 l. 8 r. 2·—

pe a Jezsuita lépcső aljáról tekintve,

2 cm. - Kremmer: A régi....348.l.

szére "Ansicht des Leopoldsfeldes bei

z.Kat.X.39.a.-

árhegy egy részével/. Barabás festmé-

mann. nyomatta Rauh János Bécsben. -

Malerische Donaureise von Wien bis

orozatban. -

udai hajógyár" J.Alt: Malerische Donau-

" 1851. c. sorozatban.

ly idejében. Dürer Albert után Varsá-

Rauscher Lajos

erod

Varga Nándor Lajos

A. rézkare. Bpest,
1935. 126. l.

Rauscher Lajos

RAUSCHER LAJOS.

83. Jáki templom (rézkarcz).
82. Belvárosi plébánia-templom (rézkarcz).
81. Tót-falu (rézkarcz).
80. Szélakna „
79. Két tájkép „

Nemzeti Salon. Nemzetk. graf. kiáll. 1900

megtalálható.]

Rauscher Lajos

500 kás graf. díj

1908. ban a Nemzeti

Szalonban

rendezett graf Kiäbli

tárom —

etc.

Rauscher Lajos

1875-ben a musaraj-
skola átvala tervezve
díszes házat nyert

Szód

Ormágh. 187.l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Lajos

irod

Müvészi Ipar. 1906. II.

1. sz. (Az Iparmüvészeti Iskola története.)

1	„	Szegye	„ -.88
1	„	Csontnélküli marhahus	„ -.96

Extrém:

1	kg.	Felsál	P 1.70
1	„	Rostélyos	„ 1.70
1	„	Ramsteack	„ 1.70
1	„	Fartő	„ 1.70
1	„	Stefánia	„ 1.70
1	„	Csontos oldalas	„ 1.—
1	„	Szegye	„ 1—

1	„	Borjupörkölt	„ -.88

Sertéshus:

1	kg.	Sertéscomb	P 1.44
1	„	Sertéslapocka	P 1.44
1	„	Sertéskaraj rövid	P 1.90
1	„	„ hosszu	P 1.70
1	„	Schlussz	P 1.70

1 kg vegyes

darálthus P 1.40

Kiváló tisztelettel

vitéz ifj. Farkas Sándor

mészáros és hentes

Budapest, I., Lenke-ut 73. sz.

Telefon: 58—7—74.

Rauscher Sajob

wód

Csáiparm. 567. l.

Rauscher Lajos

Rauscher Lajos. Irta F. Takács Zoltán. Nyugat, junius 16.

Hampel

Pulszky, Polyxena: Erinnerungen an zwei Künstler. Pester Lloyd 1917 jun. 24.

(Művészet 1914. 467. l.)

Rauscher Lajos 141, 258—260.
Remekházy Mária 380.
Remsey Jenő 288.
Res l. Resch.
Resch György 456.
Resch Jakab 456.
Riccio 123.
Rippl-Rónai József 93, *137*, 286.
Robbia, Andrea della, *109*.
Robbia, Giovanni della, *108*.
Rodin Auguste 346—350.
Romek Árpád *176*.
Róna József *397*.
Rosselli Domenico *178*.
Rózsavölgyi Gyula 92.
Rudnay Gyula *37*, 84, *355*.
Rumann 198.
Ságody József 380.
Salczgeber Antal 456.
Sámuel Kornél 429—434, *428*, *430*, *431*, *432—434*.
Sándor Antal 92.
Sándor József 184, 255, 284, 328.
Sándor Móric *422*.
Sansovino, Jacopo *179*.
Sas Ferenc 285.
Schattenstein Nicolaus *52*.
Schernhoffer Ida 380.
Schickedanz Albert *25*.
Schmal Henrik 287.
Schmidt József 380.
Smurák József 234.
Somogyi Miklós *367*, 3
Sós Géza *217*.
Spangowszky János 377
Spányi Béla 297—301, *2*
Spiegel Ferenc 92.
Spillenberger Sámuel 37
Stech Alajos 380
Steindl Imre 151.
Stockert Márton 459.
Stosz Veit 286.
Strobentz Frigyes *139*.
Szabó Gyula 378.
Szabolcs Ferencz 92.
Szále János 380.
Szamosi-Soós Vilmos *2*
368, *373*, *376*, *379*
Szamovolszky Ödön *4*.
Szántó Gergely *132*.
Székely Andor, dobai, *1*
Székely Árpád 256, *25*
Székely Bertalan 12, 18
345, *345—349*.
Szemlér Mihály 384.
Szende Dezső *130*, 141
Szent-Istványi Gyula *18*
330, 384.
Szentpétery József 92.
Szigethi Sámuel 92.
Szírt Oszkár 284.
Szivessy Tibor 92, *197*.

Rauscher Sajós

Iród

Kovács János dr.

Az Orsz. M. Kir. Iparmüvészeti Iskola ötven éve. Magyar Iparmüvészet 1930. 184. l.

Rauscher Lajos

Petrovics Elek: Magyar művészek rajzai a Szépművészeti Múzeumban. Művészet 1907. 179. l.

Tribuna di Michelangelo IV. 166.

Rauscher Lajos

Laid

Levelek 1902. 366 l.

Rauscher Lajos

építészeti rajz és alaktan tanára 1880 – 1884.

1930.
Emlék 77. l.

Rauscher Lajos

ivod

Forster Gyula báró

Schulek Frigyes emlékezete

Apect 1925. 11. l. 12. l.

totta a modern fametszés előbb
említett technikáját.Az uj felle
dülés azonban csak a XIX.század
negyvenes éveitől számitható,ami
kor a fényképezés feltalálásával
és segitségével /foto-xilografia/
legdivatosabb eszköze lesz a fo-
lyóiratok és ujságok illusztrálá-
sának /pl.Vasárnapi Ujság/,de ez
a dicsősége sem tarthatott soká,
mert a modern tipográfiai,rotáció
stb.képnyomó eljárások teljesen
elhódították tőle minden területe

A fametszés azonban nem
nalt meg,a müvészi alkotásnak ma
is gyakran alkalmazott kifejezési
formája,sőt azt mondhatjuk,hogy a
rézkarc és válfajai mellett a mo-

Rauscher L. festö.

magyar?

Margit sziget 18 lätkepe
aquarell m. n. mur- Cat 501.
Elégtek.

Rauscher Lajos

1881. Budapest.

(214) Mátyás Király Kálváriája.
az esztergomi főegyház kincs-
tárában. Eredeti felvétel.
Vizf.

Őszi Eiállítás 1881. II sor.

Rauscher Lajos

1891. Budapest.

(434) A margitszigeti virágoskert.

(435) A Margitsziget alsó vége a margit hiddal.

(436) Kilátás a margitszigeti fürdőházra a Dunáról.

(437) Az alsó kikötőhely a margitszigeten.

(438) A nagy vendéglő a Duna felől a margitszigeten.

(439) A margitszigeti romok.

Valamely virfestmény és József főherceg hulajdona.

Téli kiállítás 1891/92

Rauscher Lajos

1871 ben igen sok képet rajzolt a Vas. Ugyanak fametszétek alá jele: R. R. többszöre ig dölve.

R.

Rauscher Lajos

1880. máj. A magyar tudomá-
nyos akadémia megbízásából s a
törvényhozás engedelmével háromtagu
szabbizottság máj 9 és 10-kén a m. kir.
koronát és jelvényeit tudományos vizs-
gálat alá vette. Ez alkalommal a
koronát eldrosa hátulról természe-
tes nagyságban s azonkívül minden
egyes zomancos lemezt külön
szűtén természetes nagyságban le-
fényképezték. A fényképeken kívül
Rauscher Lajos orsz. rajztanodai
tanár minden egyes zomancos le-
mezek szinskaláját festette le
lehető hűséggel. 1)

1) Hampel József: A magyar ki-
rály korona és jelvényei.
Vas. Ujs. 1880. 321. l.

Rauscher Lajos

irod

Pulszky Karol. A magyar korona.
Vas. Ujs. 1880. 357. l.

A Szécheji Izobor leleplerésc.
(Keppel, ezt rajzolta Rauscher.
a szövegben hivatkozas reá)
Vas. Ujs. 1880. 368 és 373. l.

Rauscher Lajos

Kassi tette az alábbi sirenlék tervét 1878-ban.

~~[illegible]~~ -á-r- Toldy Ferenc sirenléke a Kerepesi uti temetőben. Vas. Ujs 1880. 44 szám

Rauscher Lajos

ired

A magyar mustilvöl: Vas.

Ujs 1883. 97. l.

Rauscher Lajos 2

várkert épitkezéseit tüntetiföl Rauscher tanár által kezitett gyönyörü aquarell festményekben. Az üdvözlő irat a második lapon a vámpalota alatt egy díszes mi-liáleval vesszőkerdétét és el-foglalja a harmadik oldalnak az operaház tavlati tetje alatt szabadon maradt helyet, és a negyedikben a várkert épitmenyek alatt az elnök alelnökés titkár aláirásával végződik.
A következő 9 lap mindegyike egymástól lényegesen eltérő motivumokkal díszitett keretben önzese 270 egyesületi tag aláirásait viseli. A könyv táblának sarkai bronz díszes vésetekkel. Az anyagi munkák kolta ge 800 frt volt

Az Ybl Album. Vas. Ujs
1882. 813 l. A tábla rajzával.

Rauscher Sajos

Készítette az Ibl féle emlék album képeit. Ezt az albumot a magyar mérnökés építész egylet nyitotta át Iblnek 50 éves működése emlékére 1882. dec. 5-en

Az Ibl-ünnepéf: Vas. Ujs 1882. 798. l.

Az Ibl féle díszalbum 48 cm. hosszu, 36 cm. széles, külső táblázata barna borjubőrbe van kötöl, meget sötetebb alapon szeltül stilszerű ornamentális díszítmény, a kissé kiemelkedő középmezőn pedig az építeszetet jelképező nőalak díszít. A díszítés rajza Rauscher-től való. A 13 lapból álló emlékkönyv minden lapja ny motivumokat tüntet elő. Cím-lapja a fothi templomot, a második a vámpalotát, a harmadik a dalmusszinhá-zat, a negyedik pedig a kis

Rauscher Lajos

Mikor gr. Tisza Lajos szegedi király ~~[illegible]~~ biztos szegedtől elbucsúzott, a törvényhatóság elhatározta, hogy a bucsu körgyülés jegyzőkönyvet művészi kivitelű albumba foglalva adja át a volt király biztosnak. A város az album elkészítésére nézve tanácsért a budapesti orsz. mintarajztanoda igazgatójához, Keleti Gusztávhoz fordult. A kiszkendi album Szeged ugyan épitésének nevezetesebb művét tervezik aquarell festmegben. A festmegeket az aquarellben jeles Rauscher Lajos készíti, ki e végből keletivel együtt több napig volt szegeden várlatok felvétele végett. Az album aquarell képei a következők lesznek: Cinkep, a hid, Ujszeged, a szinház, a kiosk, a ref. templom, és egy árvizkép.

Szeged albuma gróf Tiszának
Vas. Ujs 1884. 577. l

Rauscher Lajos

festő.

Midőn Gizella főhercegasszony megekszőjére Pest várva egy diszalbumot készittetett nászajándékul, a szép technikai (~~[illegible]~~ erdélyi zománc) ugra felelevenitetett s Rauscher Lajos a központi rajzhannoda tanára nem kis diszeretet érdemel azért, hogy a szuszcsuban őrzött XVII-ik zárdbeli ötvösmukák nyomán, az e részben működő fiszottság jelmaslatára, s egy erdélyi mindva componalta a diszkötet két táblájat és sarkait.

Pulszky Ferenc: Adalékok a magyarországi műtörténelemhez. Budapesti Szemle. 1874. 234-l.

RAUSCHER LAJOS,
festőművész, műépitész, műegyetemi
ny. r. tanárt;

• vallás és erőtöt nyerter 1904 ben
5 évre a rajztanár vizsgáló bizott-
ó a[illegible] tagjává kineverte. 6 lap

— m. kir. mutarajziskola és rajz-
zó értesitője az 1903–1904
Budapest. 1904.

HOMONNAI M. KIR. ADÓHIVATAL
Erk.: 19 05 évi március hó 17 n.
1777 szám.

Rauscher Lajos

† 1914

U. 1479

Rauscher Lajos

+1914

N. 1448.

Rauscher Lajos

U. 1518.
1520
1521
1526

Rauscher Lajos

lásd

Bmk 136

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Rauscher Lajos

Mod

Tarács.

Rauscher Lajos

Laid

Mutarap iskola
aftesztő
1888/9 év

Ohr fch

hamar vissza nem térő esemény volt. Úgy hiszem nem volt kevés azoknak száma, kiknek felfrissülés, vigasztalás, boldogság volt végre egyszer a folytonos sivárságoktól megpihenni, ellentállás nélkül elmerülhetni. A grafika ugyan nem rendelkezik a festészet egész orkesztrumával, nem olyan pompázó, sem nem olyan hangos. Inkább intim kamarazene, diszkrét, előkelő, velünkszületett hajlandóságot igénylő. Kifejezésének szerény eszközei dacára hajlékony, változatos formákat teremtett, sőt kárpótlásul — mivel a művészetben minden korlátozás, minden határolás szükségképpen stílusra ösztönöz — átszellemítette, átlelkesítette e változatos formákat, egyensúlyba helyezte tartalmi értékekkel. Kéziratos karaktere írásra készteti, a költeményre prózában, magára a lüktető, rimelő, alliteráló tiszta költeményre. A művészet kincséhez jelentős, új értékeket csatolt. Aránylag szűk körén belül kérlelhetetlen szigorral meg nem ingatható tradiciót teremtett s éppen ez önfegyelemmel oly erőt kapott, mely a legjobb művészeket legfokozottabb megnyilatkozásokra képesítette. Egy ennyire organikusan fejlett, öntudatában megelégülő, hivatása terén a legnagyobbra képesített műfaj jótétemény a mai desorganizációban, mely mindent akarna a kevésért, mit maga nyújt, melyben mindenki drága önmagánál kezdődik, senki sem akar helyet a közösségben és a legjobb törekvéseknek is előző, unszoló, ízléstelen cirkuszprogrammra van szükségük.

Mi erre a kiállításra még sokszor fogunk hivatkozni.

OLGYAI VIKTOR

TÉLI TÁJ
ARANYOSSY ÁKOS RÉZKARCA

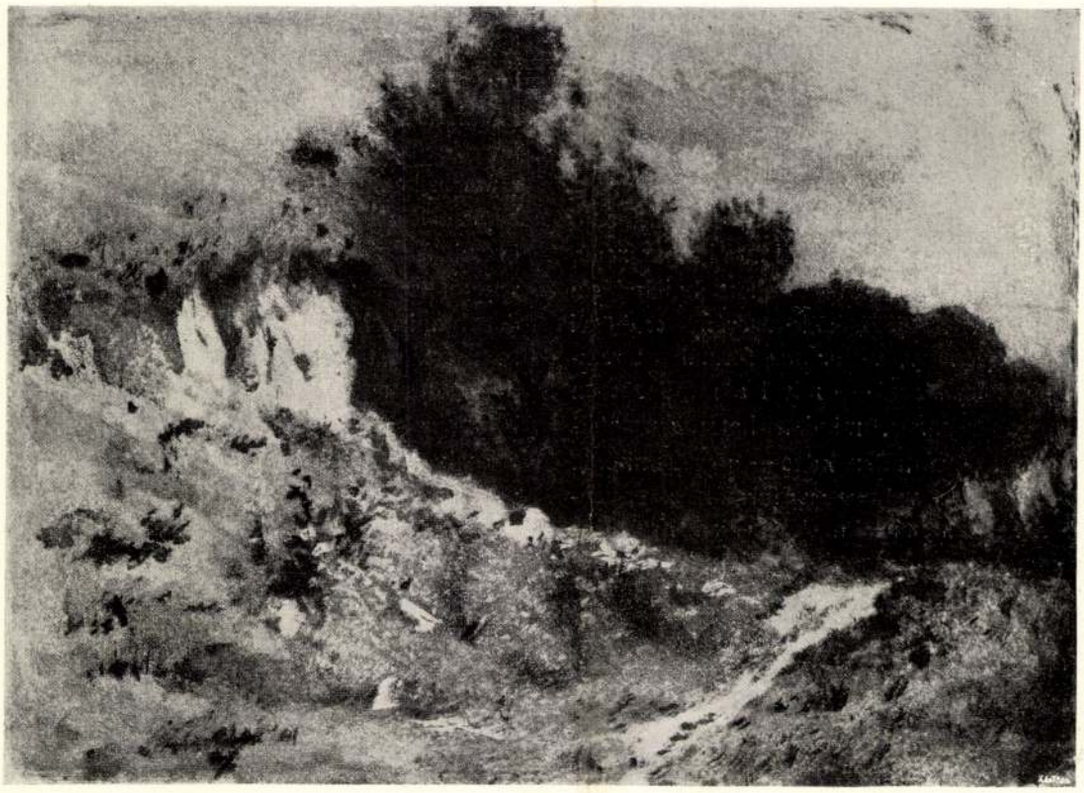

ZEBEGÉNYI TÁJ
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

erőt igényel. Ez a kívánatos erő pedig még nem eléggé fejlett. Vonalunk rövid lélegzetű, talán még nem is önálló vonal, inkább tónustámasztó rács, színfogó „treillage", mint önmagáért élő organizmus. Nem lelkünkből szövődő melodikus vonal, inkább kurta, kúszált, vékonyabb-vastagabb fonalvégecskéknek fáradságos egymáshoz varrása. Azért nincs belső élete és nem jelenthet nyugodalmasságot, álmodozást, vágyódást, szenvedélyt. Művünk még nem szimfonikus, hanem szintétikus. Hirtelen nem is fog ez változni, mert a grafikában nincsen ugrásszerű fejlődés. De a jövő érdekében ezt konstatálnom kellett, ha másképpen nem: mint önvallomást.

Helyzetünk nehéz, mindent meg kell teremtenünk még, a miliőt, a létföltételeket. Huszonöt év állítólagos grafikai nevelésnek semmi nyoma. A kis próbapréseken kívül az egész nagy hazában egyetlen mélynyomású gép, sem ahhoz értő nyomdász. Vállvetett erővel, mielőbb ki kell vergődnünk ebből a szűk vidékiségből. Nemcsak magunkról és művészetünkről van szó. Ha a grafikának szociális hivatására gondolunk, nem kételkedhetünk azon, hogy a közeljövőben mindinkább szélesedni fog hatásköre. Azokhoz is el kell majd jutnia, kiknek a művészet nem pusztán disz és fényűzés, avagy műveltség bélyege, hanem örökös vidámság forrása, vigasz, aktiv erő és mindennapi életszükséglet.

A jelek biztatók. A külföldről a grafika eszméje sorsszerűen segítségünkre jött és ébredésünket serkenti. Arra tanít, hogy művészetünknek — amíg őszinte érzés hatja át, míg egyénies értékeknek komoly kifejezését keresi — nem kell sorsát féltenie.

Ez a Műcsarnok által rendezett nemzetközi grafikai kiállítás minden igaz műbarátnak tartalmas élvezetet és ritka fejlődési alkalmat nyújtott. A grafika válogatott műveinek ily tanulságos, kimerítő összkiállítása ritka, egy-

Művészet
1909

R. K. építész, a műtarajz tanó-
da tanára állt annak a mozgalom-
nak élén (1879-ben) meg oda irá-
nyelt, hogy a rézkarcolást ná-
lunk szélesebb körben meghonosit-
sák.

Képzőmův. szemle. 1879. 32 l.

Rauscher Károly építész.

Lajos.

Rauscher Lajos

László

Vdd 6, 7. l
8, 9. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Leon

ind

Vas hp 1895. 448

Rauscher Lajos

Nd

Magyar Mikinesch.
Bjerk 1896 I. XXVII l,

Rauscher Lajos

festő, építész és grafikus
1845 —.

Krück II. 416. l.

Ásatás, gávai IX. 79

Asztrakán városának alaprajza

TV. 104.

Rauscher Lajos

Mucsarnok

1909. graf. neuzeitl. Erzh.-
112, 116, 440, 447 – 454 456

Sopoto városának látképe

TV. 103.

Rauscher Lajos

zamis rezkarca a

Szép. Muz-graf-

gyűjt -

Rauscher Lajos

Műcsarnok, Budapest.
1897. tav. kiáll.

Kard, hallstatti N. 139

Rauscher Lajos

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveit állította ki:

1881. őszi kiáll. II. ovr.: Mátyás király kálváriája az esztergomi főegyház kincstárában, eredeti felvétel, vizf.

1885. orsz. ált. kiáll.: Az országos mintarajztanoda homlokrata.

Rauscher Lajos (irodalom)

Szépművészeti Múzeum irattára 773/1912. sz.

alapos szakképzést nyernek, máris ügyes rajzolók s ennélfogva a kezdet nehézségein túl vannak s így csak a speciális technikai eljárást kell elsajátítniok.

Tudvalevő dolog, hogy az iparművészeti értelemben vett reproduktiv grafika, melynek létét régóta veszélyeztetik a rohamosan tökéletesedő mechanikus sokszorosító eljárások, a külföldön már másfél évtized előtt átengedte helyét az önálló eredeti grafikának és nagyobbrészt ez eszmetisztulásnak és következetes keresztülvitelének köszönhető ott a jelen virágzás, minek következtében hazánk, hol e tekintetben az eddigi kisérletek sikertelensége miatt még minden a régiben van, kétszeresen is adófizetője a külföldnek: egyrészt az ott megrendelt grafikai munkákért fizetett sok-sok ezer koronával, másrészt az itt levő kisebb-nagyobb műintézet élén álló igen sok külföldi művezető fizetésével.

Hogy az irányváltozás ez intézetnél is biztos eredménnyel kecsegtet, arra nézve reményt nyújt egy akció, melyet grafikai művészetünknek egy kiváló buzgó képviselője Rauscher Lajos festőművész-építész, az intézet sok éven át volt tanára, jelenleg pedig a m. kir. József-műegyetem művészeti rajz- és festés szaktanára, a Magyar Grafikai Egyesület alelnöke, indított meg újabban építész tanítványai körében s mely meglepő frisseségű fejlődésképességének adja jelét. Azonban úgy, amint külföldön a képzőművészeti akadémiák — úgy nálunk legmegfelelőbb helye a grafikai tanszéknek az orsz. magy. kir. mintarajziskola, hazánk egyetlenegy képzőművészeti főiskolája.

Az értesítő továbbá beszámol az intézetnek a milánói kiállításon való szerepléséről, továbbá a növendékeknek a M. Iparművészeti Társulat pályázatain s általában az iparművészeti tervezés terén elért számos sikeréről.

Az értesítőben közölt tantervből örömmel látjuk az intézet vezetőségének komoly törekvését, lépést tartani a kor szellemével s számolni a gyakorlati követelményekkel. Örömmel látjuk ezt különösen az ékítményes és iparművészeti rajz és tervezés tanításánál, amelynek tanítási terve immár teljesen modern alapon épül fel.

Üdvös intézkedés történt az alakrajz tanításánál is, amelynek körébe újabban fölvették az emberi alak mellett az élő lónak rajzolását is.

Az eleven ló utáni rajzolás célja: nem az állatrajzolásnak önmagáért való művelése, hanem segédeszköz, illetőleg óvórendszabály az egyoldalú ember-modell után rajzolásból eredhető bajnak.

A helyéből ki nem mozduló beállított emberi modell folytonos rajzolása a tanítványt könnyen szellemi renyhességbe viheti s annak a veszedelemnek teszi ki, hogy a folytonos kényelmes nézhetés az impressziót, a felfogó képesség gyorsaságát meglankasztja. Másik veszedelme az ilyen nyugodt modell utáni rajznak az, hogy a modell maga is elfáradván, bizonyos idő után elveszti az eredeti mozdulat frisseségét; az izmok elpetyhüdnek s az egész beállítás elveszti elevenségét.

Az állat mozdulata azonban mindig természetes, szervezetének lényegéből folyó cselekvés.

A beállított aktnak merő ellentéte az eleven mozgó állat után való rajzolás. A be nem állítható gyors mozdulatú, jóvérű ló rajzolása gyors felfogásra kényszeríti a szemlélőt. A váratlan, előre nem látható mozdulatok egész sorozatát nyeri így a tanítvány és a látott, de már elmult mozdulatokat újra felidézi lelkében. A rajzolásnak szellemesebb, önállóbb iránya jön létre ily módon és üdvös visszahatással van az emberi modell utáni gyors rajzolásra is.

Végül megelégedéssel jegyezzük fel, hogy a rajztanítási gyakorlatnak és módszertannak megfelelő hely jutott az intézet órarendjében, mit már évek óta sürgettünk. Hisszük és reméljük, hogy itt is a kor igényeinek megfelelő, friss szellem érvényesül majd, melyet a többi tantárgyak immár egész vonalán konstatálhatunk. —i.

Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola értesítője az 1905—1906-iki huszonhatodik iskolai évről.

Szerkesztette Fittler Kamill igazgató. Az értesítőben foglalt jelentés a lefolyt tanév legkiemelkedőbb mozzanataként az iskola fennállásának 25-ik esztendejének megünneplését s az ezzel kapcsolatos tanítványmunkáknak kiállítását említi föl, melyen az iskola jelen fejlettségét mutatta be. Aránylag arasznyi időközben, sokszor a legmostohább pénzügyi viszonyokkal küzdve, nagy utat tett az iskola. Abból a szerény kis magból, amelyet a boldog emlékezetű Trefort Ágoston, vallás- és közoktatásügyi miniszter 1880. év november 14-ikén az iparművészeti iskola — akkor még csak „fafaragászati tanműhely" — megnyitásával elvetett, azóta terebélyes fa nőtt; az alapítási egy szakosztályból 7 szakosztály lett, az egy vezető tanárból 21 tanár, a 7 kezdő tanulóból közel 400 és az iskola elhelyezésére szolgáló egy — később négy — szegényes bérlakásból egy fényes palota.

Emellett az iskola benső életében is alaposan megváltozott. Idejekorán levetette a másolásoknak és a stíluskényszernek súlyos békóit. Oktatásában a természethez, a hazai ereklyék tanulmányozásához, majd a magyar népies művészethez fordult. Először modern lett és iparkodik most modernségében magyaros is lenni.

Örömmel olvassuk e jelentésben, hogy az iskola részére a tanügyi kormány asztalos-műhelyt engedélyezett, amely a jövő tanévben kezdi meg munkáját.

Az intézet rendes és vendéglátogató növendékeinek száma volt 156. Legnépesebbek voltak a díszítő festészeti és díszítő szobrászati szakosztályok 54, illetve 29 tanulóval. Leggyérebben látogatták a rézmetsző (4 tan.) és a fametsző (7 tan.) szakosztályt. Az 1906—1907-iki tanévre szóló beírások szeptember hó 6-án és 7-én lesznek.

Útmutató néprajzi múzeumok szervezésére.

Irta Bátky Zsigmond. Azon múzeumi és könyvtári kézikönyvek sorozatából, melyet a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége oly célból indított meg, hogy velük a nyilvános tudományos

közgyűjtemények szervezését s céltudatos továbbfejlesztését előmozdítsa, második kötet gyanánt az imént hagyta el a sajtót dr. Bátky Zsigmond m. n. múzeumi tisztviselő „Útmutató néprajzi múzeumok szervezésére" című munkája. Ha a muzeális gyűjtemények valamelyik ágának szüksége van ilyen irányító kézikönyvre, úgy első sorban a néprajzot mondhatjuk annak, egyrészt mivel a néprajznak kiforratlan voltánál fogva szabatosan meghatározott munkatere még nincs, másrészt mivel magyar nyelven a néprajzi gyűjtemények mibenlétével, továbbá felállításával s megőrzésével foglalkozó kézikönyvünk ezideig még nem volt.

Bátky könyvének — mint maga mondja — első sorban az a célja, hogy útmutatóul szolgáljon azoknak, kik néprajzi tárgyakat akarnak gyűjteni, de a gyűjtendő tárgyak mibenlétével nincsenek tisztában; hogy hirdesse, hogy egy néprajzi múzeumban egyaránt helye van minden, bármilyen jelentéktelennek látszó tárgynak is, mely a nép környezetéből származik. Munkájának bevezetésében a néprajzról mint tudományról, a néprajzi múzeumok célszerű berendezéséről s a gyűjteménytárgyak kezeléséről értekezik. E fejezetet követi a hazai és általános érdekű, főkép csak tárgyi néprajzi munkák felsorolása, melyeket vidéki múzeumok részére is érdemes beszerezni.

A munka túlnyomó részét azonban az a 113, nagyobbrészt iparművészeti iskolai növendékek által rajzolt, majdnem másfélezer néprajzi tárgyat ábrázoló képes tábla képezi, melyek egyes foglalkozási körök szerint csoportosítva mutatják be a m. n. múzeum néprajzi osztályának jellegzetes darabjait s így egyúttal hazánk tárgyi néprajzának vázlatos képét nyujtják. E csoportok a következők: 1. Gazdálkodás. 2. Pásztorkodás, állattenyésztés. 3. Halászat és vadászat. 4. Szobabútorzat. 5. Konyhaszerszámok. 6. Fonás, szövés szerszámai. 7. Népviselet. 8. Női kézimunkák. 9. Utenzilienmok. 10. Kismesterségek. 11. Népélet. 12. Zene. 13. Gyermekjátékok. 14. Céhemlékek. A csoportok egyes tárgyairól rövidke leírást találunk a származási hely s a nemzetiség megjelölésével. A csoportokat az egyes tárgykörökre vonatkozó néprajzi tudnivalók tömör összefoglalása előzi meg. A könyv használhatóságát fokozza a végén található betürendes tárgymutató. A huszonkét íves (332 l.) szép nyomdai kiállítás Hornyánszky Viktor műintézetét dícséri. A kötet ára ízléses vászonborítékban 8 korona.

Das XVIII. Jahrhundert; Dekoration und Mobiliar von Rich. Graul. Handbücher der Königl. Museen zu Berlin, Bd. X. 8°, 200 old., 113 képpel. Berlin, 1905. Ára 1 márka 50 fillér. Igénytelen megjelenésű könyvecske viseli a fenti címet. Tizedike sorjában azoknak a hasonlóknak, amelyeket a berlini királyi múzeumok vezetősége adott ki azzal az okos szándékkal, hogy gyűjteményeinek ismertetése kapcsán, tudományos színvonalon álló kézi könyveket bocsásson közre. Eme könyvecskéket neves szakemberek írják és olvasóinkat érdeklő tartalommal eddig a következők jelentek meg: W. Bode, Az olasz plasztika; I. Lessing, Arany és ezüst (ötvösség); Fr. Lippmann, A rézmetszet; A. Grünwedel, Buddhistikus művészet Indiában; O. Felke, Majolika; A. Sallet, Érmek; Fr. Rathgen, Régiségleletek konzerválása; és végül a fenti című, amelyről röviden a következőket jegyeztük meg, hogy azzal is olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A könyv, ha nem is kimerítő, mert hiszen főleg a berlini iparművészeti gyűjteményre támaszkodik, de majdnem teljes képét nyujtja a tizennyolcadik század ama díszítő művészetének, amely századot ebben a tekintetben jellemzi, s amely az illető stílmeghatározásokat szolgáltatta; t. i. első sorban a francia-, azután a németországi művészetet; ezután röviden érinti még az angol bútorzatot a XVIII. század végéről. A kép így természetesen nem teljes. Mivelhogy az ilyen kérdések az előzmények és a stílhatásoknak távolabbi hullámai nélkül hiányosak, amint az a francia művészet tárgyalásából látszik is, föl kellett volna ölelni még az olasz és az osztrák területek barokk és rokoko művészetét, összes viszonylataival és vonatkozásaival; és különösen a korszakok átmeneti jellegű szakaszainál a távolabbi hatásokat is több figyelemre kellett volna méltatni. Ebben maga a berlini gyűjtemény terjedelme nem lehet döntő, aminthogy a szerző föl is említi, hogy az organikus stílfejlődés magyarázata megkövetelte, hogy példaképen távolabb fekvő részletek is a tárgyalás körébe vonassanak. Eme megjegyzésünk azonban a könyvben foglaltak értékéből mit sem von le; a tartalom így is arról tanuskodik, hogy a szerző az anyagot teljesen uralja és hogy amit nyujt, az jó. A könyv tartalma a következő: Kiinduló pont a XIV. Lajos korabeli művészet stílusa; a Regance-on át a XV. Lajos korabeli stílváltozásokhoz vezettetünk; megismerkedünk Nic. Pineau-val és az akkorbeli műasztalossággal. A második fejezetben kizárólag a XVIII. század első felének francia bútorzatával foglalkozik a szerző; továbbá a XIX. század kezdetéig terjedő francia klasszicizmust tárgyalja s mindig a berlini gyűjtemény példányaiból illusztrál; innen folytatólag szerző a XVIII. század második felének francia bútorzatát írja le. Ezután a német XVIII. századi barokkot tárgyalja; s utána a német rokokót; végül egy-egy fejezetben a XVIII. század német bútorzatát és ugyanazon idő angol bútorzatát, ismertetően, egyben annak befolyását Németországra. A szöveg nyelve világos és egyszerű; a képek bár kisméretüek, de elég jók; a német szempontnak középpontba helyezése ma már föl nem tűnik, ezt megszoktuk s megtanultuk, hogy német írótól rossz néven nem vehető. Mindent összevéve, a kis könyvet éppen úgy, mint a sorozat említett köteteit, magyar olvasóinknak ajánljuk. Az effajta könyvek mindig igen tanulságosak.

A miseruha (casula). Irta: Némethy Gyula dr. Budapest, 1905. 8°, 170 lap. Iparművészeti irodalmunkban bizvást hézagpótlónak mondhatjuk azt a könyvet, amelyet a fönti címen Némethy Gyula, a nagyváradi papnevelő intézet tanára írt. Összefoglalása ez mindannak, amit a mise-

Rauscher Károly építész.

Lajos!

R. K. építész, a mintarajztanoda tanára állt annak a mozgalomnak élén (1879-ben) meg oda írámpelt, hogy a rézkarcolást nálunk szélesebb körben meghonosítsák.

Képzőmiv. szemle. 1879. 32 l.

Rauscher Lajos

A Szépművészeti Múzeum 1912-ben a következő műveit szerezte meg grafikai gyűjteménye részére: Bolgár kerék (rézkarc), Rakodópart Chioggiában (mezzotinto), Chioggia Vena (üvegkarc), Gabonahajó (üvegkarc), Parkrészlet (üvegkarc), Óbuda (üvegkarc), Gabonahajók (üvegkarc), Halászstanya (üvegkarc), Tornyok (üvegkarc), Rókák (üvegkarc), Zebegényi részlet (mezzotinto), Törökbálinti tölgyfa (mezzotinto), Chioggiai halászbárka (aquatinta), Gabonahajók a Dunán (aquatinta), Reona (rézkarc), Rézaknai parasztház (rézkarc), Részlet a Tabáról (rézkarc), Tabáni részlet a Királyi lakkal (rézkarc), Szadai táj (rézkarc), Szadai kunyhó (maratott tollrajz), Gyümölcsfiacer (rézkarc), Tót legény (mezzotinto), Az alsó Margitsziget (rézkarc), Lágymányos (rézkarc), A Duna Ujlakról (rézkarc), Az óbudai hajóhíd (rézkarc), Erdőrészlet (rézkarc), Eszlingen (rézkarc), Besztercebánya (mezzotinto), A selmecbányai Klopacska (rézkarc), Hall (rézkarc), Runkelstein (rézkarc), Szolnoki táj (rézkarc), Chioggiai halászbárka (rézkarc), Chioggiai halászbárka (mezzotinto), Chioggiai halászbárka (színes rézkarc), A selmecbányai Klopacska (rézkarc), Szélaknai kunyhó (aquatinta), Selmecbánya (rézkarc), Parasztkunyhó (aquatinta), Szélaknai ház (mezzotinto), Zebegény (mezzotinto), S. Maria in Organo (mezzotinto) és Szadai részlet (maratott tollrajz).

Rauscher Lajos, grafikus és épitész, szül. 1845 XII. 14. (festő)

Stuttgartban, megh. 1914. VI. 1. Zebegényben. Stuttgartban és Münchenben tanult. 1873-tól a bpesti mutarajziskola tanára volt, mely-nek épületet 1874. tervezte. Utóbb az iparmű-iskola igazgatója, 1884-óta a József műegyetemen a szabadkezi rajz tanára volt. Különösen rézkarcaival aratott sikereket; több díszmű illusztrálásában is részt vett.

Művészeti lexikon 664

Rerai lex. 16 K 90. 1. (4

JUNIUS

25

Rauscher

páris i világ kiáll.
erüstésen –

Vas 2p 1900. 569.

Rauscher Lajos

4 /

MAGYAR MÜVESZET

1925. 78
1927. 427
1928. 404
1931. 309
1932. 191
1929. 291

jon ebből a nagy munkából.
ı ez fokozottan nagy feladatokat ró reánk.
ágod-
hoz, hogy ha csak egy pengővel is, jut-
méltóztassék eldobni az ide mellékelt csekk-
szívesen áldoz a csapat szegény cserkészeinek
sekk-lap felhasználásával hozzánk juttatni.
ık cserkészfiunk áldó hálája fogja kísérni.

Hazafias üdvözlettel:

a 197. sz. Baross cserkész csapat

szervező bizottsága.

Rauscher Lajos.

Budapest a Gellért-hegyről.

Ism Bp. 1932.

JZOK JEGYZÉKE.

MDK

Rauscher Lujza

Bársony párnák égetett diszitéssel, repr.

Magyar Iparmüvészet 1906. 1. sz. 7.1.

MDE

Rauscher Lujza iparmüvész

Bálint L: Az Iparmüvészeti Társ. kettős kiáll.
Magyar Iparmüvészet. 1913. 17 l.

MDK

Rauscher Lujza

Margitay E: A Műhely kiállitása. Magyar Iparművészet. 1908. évf. 347-349 l.

MDK

Rauscher Lujza iparm.

selyembatik

Tavaszi kiáll. Magyar Iparművészet, 1909. 115 l.

Rauscher Lujza

Az "Iparművészeti kiállitás"-ról Margitay Ernő részletes leirást ad minden művész munkájáról, méltatva, ill. birálva a résztvevőket:
Nádler Róbert, Pálinkás Béla, Jánszky Béla, Menyhért Miklós, Faragó Ödön, Fehérkuti és Dósa, Mérő jenő, Majoros Károly, Lakatos Artur, Fischof Jenő, Rauscher Lujza.
Rauscher Lujza. A tárlaton bemutatott batikmunkája minden dicséretet megérdemelnek a kritika véleménye szerint.

ÉLET, Bp. 1909. május 2. I. évf. 18. sz. 591-592. lap.

R a u s c h e r Mariska festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
62.
"Könyvdisz-pályázat"

Rauscher Mariska

Rauscher Lajos leánya
szül. Bpest 1880 aug. 20.
1897/98. I. I. é. rajztjel
1897/98 II. " —
1898/99 I–II. 2. éves rajztjel.
1899/900 I. 3. éves " "

Divald Kornél: Besztercebányai kályhák

II. 220–223.

Rauscher Mária

1897/98 – 1899/900 I.
1901/2 – 1902/3

Ferkèpzomfoiskèvk

125. l.

Rauscher Marinka

Universität 1903. 62

Piombo Seb. Luciani del: Férf
képe 415 (645), 1384 (100).

Piombo Seb. Luciani ~~[illegible]~~ köve
Keresztitel 30 (1002), 132 (981), 4231 (866).

MDK

Rauscher Mariska

pályamunkáját megvásárolták

Művészi fejléc és záródísz pályázat. Művészet 1903. 62.l.

Rauscher Alajos festő és iparművész, Székely Bertalan-
nal együtt, az 1870 es években festette a Magyar Állam
Vasutak nyugdíjentézete budapesti Andrássy uti paletája-
nak sgraffitto díszítéseit.

Magyarság 1927 apríl 12

~~Jaryg-sir~~ VII. 160

Rauscher Lajos

Művészet 1902 366.

- 1903. 206
- 1904. 243
- 1905. 148, 149, 161, 163
- 1907. 179
- 1908. 271.
- 1909. 87, 89
- 1910. 4, 99 m, 99-111, 99-108
- 1911. 144
- 1914. 141, 258-260
- 1915. 317

Magyar Művészet

1925. 48
1927. 427
1928. 404

2).

Rauscher Lajos, festő és építész; szül.
megh. 1914 május 30 Budapesten.

Budapest. T. 8247.

A budavári főtemplom.

Szemben van a Nagyboldogasszonyról czimzett gotikus főtemplom, mely előtt a téren többen képeznek csoportot és egy munkás halad a szentháromság szobor felé targoncával, az előtérben pedig a szomszédos saroképületek kötik le figyelmünket. Jelzése alól balra: R.

Tusrajz Rauschen I-től, nér. 48.3: 33.9 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 81. l.

Sz. n. 1244-902
379-902-551.

Kassa. T. 8257.

Szent Mihály kápolna.

Szemben látjuk a kápolnát merész szerkezetü tornyával és csúcsives előcsarnokával, a mely az erősen kiszökellő pilléreken nyugszik. A torony alsó osztályát két támasztó iv fogja közre és ezeknek tövét áttört diszü káva köti össze a toronynyal. A kapu feletti csúcsives oromzatban szent Mihály arkangyal van ábrázolva pallossal és mérleggel. A háttérben a szomszédos épületek bontakoznak ki. Jelzése

alól jobbra: I. R.

Tusrajz Rauscher L.-tól, nár. 28: 18.4 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XV. 79 l.

Sz.n. 1254-902
379-902-978.

Visegrád. T. 8252.

Látképe és részletei.

Alól a Duna balpartjáról, a hol az átjáró komp kötött ki, felvett város és vár szemlélhető, mig fölül balra Salamon tornya, jobbra pedig a vár romjai vannak ábrázolva. Jelzése
alól balra: L R.

Tusrajz Rauscher L-től, mér. 9.8:24.1, 9.4: 7.7 és 6.6:16.4 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 561 l.

Sz.n. 1249-902
379-902-232.

Budapest. T. 8248.

A Grassalkovich palota.

Szemben látjuk a hajdani Hatvani utczában lévő Grassalkovich palotának kapuját, melynek oldalain az első emelet erkélyét tartják. Fő szobrok vannak.

Tusrajz Rauscher L-től, már. 25.5: 16.8 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 93 l.

Sz. n. 1245-902
379-902-555.

Budapest. T. 8461.

Látképe.

A délről, illetőleg a Gellérthegy oldaláról felvett látképen Budát a Ráczvárostól csaknem egészen Ó Budáig, Pestet pedig a belvárosi plébániától egészen a Lipótvárosi gyártelepekig szemlélhetjük, mig a Lánczhid fölött és alatt a folyót, a melynek partjain különféle hajók kötöttek ki, egy átkelő csavargőzös és egy két kéményű vontató gőzhajó élénkiti.

Czeruzarajz Ruscher L-tól, mér. 60: 95 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX: 4.

Sz. n. 236-903
650-903-3.

Budapest. T. 8249.

Margitsziget.

E csoportozaton fölül a sziget alsó része, középütt az alsó vendéglő és az artézi kút vizesése, alól pedig a hajóállomás van ábrázolva. Jelzése
alól jobbra: R L.

Tusrajz Rauscher L-től, már. 29.9: 20.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 143 l.

Sz. n. 1246-902
379-902-578.

Fóth. T. 3251.

A templom.

Az előtérbeli falusi házon túl, a mely előtt az utat beszélgetők élénkitik, a kik felé kétfogatos szekér közeledik, látjuk a gróf Károlyi István által Ybl Miklós tervezete szerint a román és byzanti elemekből alkotott templomot, a melytől balra a plébánialak van oromzatán szoborral Jelzése alól balra: R.

Tusrajz Rauscher L-tól, nér. 22.2: 30.1 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 533 l.

Sz.n. 1248-903
379-902-723.

Sopron. T. 8256.

A plébánia templom belseje.

A kettős alapon és attikai lábon álló simatörzsü és gyürükkel tagolt oszlopokon nyugvó templomban szemközt van a főoltár, mig oldalt a szószék és fölül a mennyezetről lecsüngő kereszt köti le figyelmünket. A padokban balra egy bekötött fejű asszony ájtatoskodik. Jelzése alól jobbra: L R.

Tusrajz Rauscher I-től, nár. 25.4: 20.3 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XIII 133 1.

Sz.n. 1253-902
379-902-794.

~~Szombathely~~ Sopron. T. 8255.

plébánia-

A templom és alaprajza.

A Szent-Mihály plébániatemplom részben a csucsives, részben az átmeneti kor stiljére vall. Tornya alól négyzetes, fölül pedig nyolczszögletü és kettös tagozatú. Közelében apró házak vannak, a teret előtte járókelők élénkitik. Fölül jobbra az alaprajzot nyerjük. Jelzése alól jobbra: L R.

Tollrajz Rauscher L.-tól, nér. 17.4: 11.6 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XIII. 131 l.

Sz.n. 1252-902
379-902-793.

Ják. T. 8254.

A templom.

A román stilü templom négyszögletes két tornya között ormos fal emelkedik, a hol a kapu fölötti mezőben Krisztus és a tizenkét apostol alakja nyert elhelyezést. Közelében a kápolna van, alól pedig jobbra az alaprajzot nyerjük. Jelzése
alól balra: L R.

Tollrajz Rauscher L-tól, mér. 16.2: 14 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XIII. 123 l.

Sz.n. 1251 902
379-902-790.

Budapest. T. 8246.

A Duna.

A vámháztól felvett és gőzhajóktól meg számos kikötött bárkáktól élénkitett Duna jobbpartján a vámháztéri hajóállomást és az épületeket csaknem a belvárosi templomig, balpartján pedig a III Gellért hegyet a czitadellával és az aljában lévő házakkal, a Ráczvárost meg a várat a királyi lakkal látjuk, míg Ó Budán túl a környékbeli hegyek bontakoznak ki. Jelzése
alól balra: R. L a háttérben

Tollrajz Rauscher L-tól, már: 23.6: 30.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 7 l.
Kezdőkép a Budapest története cz. czikkhez.

Sz. n. 1243-902
379-902-524 b.

Budapest. T. 3243.

A Nemzeti Muzeum.

A szabad lépcsőzetű és oszlopcsarnokos épület tympanonjában Monti Rafael Pannonia csoportozatát látjuk és az előtte lévő póznákon lebegő magyar és horvát zászló tanúsága szerint főrendi ülés van. Balra a háttérben az Ádán házat és a régi képviselőházat, jobbra pedig az előtérben a takarékpénztári épületet szemlélhetjük. Az országutat kocsik, járókelők és lóvasutak élénkitik. Jelzése alól jobbra: R L.

Tusrajz Rauscher L-tól, mér. 21.8: 32.2 cm.
Osztr. Magy. Monarchia III. 267 l.

Sz. n. 1240-902
379-902-170.

Körmöczbánya. T. 8258.

Látképe.

Az előtért a város foglalja el jobbról kiemelkedő szent Katalin templommal, mely gotikus modorban épült. A háttért hegyek képezik. Jelzése alól jobbra: I. R.

Tusrajz Rauscher I-től, nár. 22.8: 31.2 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XVIII. 53 l.

Sz. n. 1255-902
379-902-1142.

Horpács. T. 8253.

A templom kapuja.

A román és átmeneti kori épitészet ezen maradványán oldalt hét-hét oszlop látható csavart törzsekkel, de más-más diszekkel, a melyeken félkörü bolthajtás nyugszik. Az ajtó jobbszárnya nyitva van. Oldalt szobrok kötik le figyelmünket.

Tollrajz Rauscher L-tól, nér. 10.3: 16.5 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XIII. 119.

Sz.n. 1250-902
379-902-789.

Budapest. T. 8250.

Margitsziget.

Szemben látjuk a szigeten lévő Margit fürdőt kupolájával és szobrokkal diszitett diszes előcsarnokával Előtte a gyepet a kertész öntözi, mig az utat járókelők élénkitik.

Czeruzarajz Rauschen I-től, mér. 19.9: 31.1 cm.
Osztr. Magy. Monarchia IX. 511 .l.

Sz.n. 1247-903
379-902-717.

Budapest. T. 8358.

Szemközt a Reduteot és a mögötte lévő német szinházat látjuk, mely előtt az utat kocsik és járókelők élénkitik, az előtérben pedig a régi hajóhid fölött és alatt bárkák és dereglyék kötik le figyelmünket. Felirata:

Theater-und Redoute - Gebäude.

alól jobbra: Stahlstich v. Rauschenfels von Steinberg.

Am., mér. a vk. 9: 14.2 cm.

Sz.n. 78-903
192-903-2.

Temesvár. T. 8245.

A várkastély.

Az előtért szelő és járókelőktől élénkitett uton át a park közepén álló sok szögletü Hunyadi kastély tornyára látunk, melynek oromzata rovátkos. Jelzése
alól balra: R.

Czeruzarajz Rauscher L-tól, nér. 14: 7.6 cm.
Osztr. Magy. Monarchia VII. 517 l.

Sz.n. 1242-902
379-902-470.

Temesvár. T. 8244.

A Szent-György tér.

A járókelőktől és kocsiktól élénkitett téren balra az ad sanctam Mariam Serenam templomot, szemközt a városi takarékpénztári palotát, jobbra pedig a szomszédos kétemeletes házakat szemléljük. Jelzése alól jobbra: R. 1887.

Czeruzarajz Rauscher L-tól, nér. 31.7: 25.3 cm.
Osztr. Magy. Monarchia VII. 515 l.

Sz. n. 1241-902
379-902-469.

Rauscher Lajos.

cród

Az Erzsébet-szobor nemzetközi bíráló bizottsága 1902-ben.
Pesti Napló képes Műmellékelete 1932 szept. 25.
A bíráló bizottságnak, köztük fenti arcképével.

U. 3179

Méltóságos
Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak,

Bp.

Rauscher Lajos

arczkęże

Vaslys: 1902. 109

Rauscher Lajos

képz. főiskola rendes tanár
1873 – 1884.
+ 1913.

Ékítményes és iparműrészeti rajz.

Évkképzfőisk. 1931 – 32. 75. l.

1161. Ismer

A XVII.

Rákóczi György.

Derékig, jobbrafordulta
négyszögletes csegely előlap
zében a vállán nyugvó lilio
kucsmája forgós, vértje pedi
czímer pajzs van oldalt a me
Körirata a reczézett perem
lapon : »GEORGIVS. RAKOCI.
hátlapon : »PAR. REG. HVNG.

Ezüst, méretei 3·6 : 3·6 cn
20 K. — Havas (Hirsch) Emil aj
907). — Átvétetett az 1909 no
az 1910 február 25-iki 656 (35
leiratok, illetőleg az 1910 januá
márczius 23-iki (519–910) sz. je
tett 1908 január 31-én (41–908

Kovács

Rauscher Lajos 16. l.

Reidel Johan Zacharias 25. l

Resch, Wolf 17. l.

Réti István

14. l.

Retwin, Gegor 25. l.

Richart festö 18. l.

Richter Fülöp Antal

16. l. 17. l.

Rihelius S. J. 24. l.

Roskovics Ignác 21. l. 40. l. 57. l. 59. l.

Rota Martino

18. l. 20. l.

? Ruste Martinus 24. l.

Rugendas, Jeremias Gottlob

20. l. 23. l. 24. l

l.

Tört. Képes 1922.

546 szám.

19-

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Min. kiutalja dr. Lux Kálmán főtan. 83 P.-ös szegedi, 23 P.-ös hatvani és 98 P.-ös kassai utiszámláját.

A beadvá

Melléklete

Egyúttal e

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolva

Rauscher Lajos

1903. eredeti metsze-
tert 600 K-ás díj
Henseti Szalomba
rendezett graf-
Kiáll-
lásd Katalógust

Rauscher Lajos

und

Gröh István, A sgra-
fitto dissitei. M. Ipar
szüveszet. 1904. 85 l.

Rauscher Lajos

gitó és festő

irod

Keleti 1873. II. 197

198.

_____ *műhely.*

yfőnökség!

v _____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

am.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Rauscher Lajos

laid

Rath. I. 574.

Rauscher Lajos

Lárd

Művészet. 1910

99

..... *mühely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Rauschar Lajos

Lajt
2

Nemzeti Salon Almanach

127

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Rauscher Lajos

epitez

1. L'ecole normale de dessin a Budapest

Ingrid

Cat. spec. 61

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rauscher Lajos

Irod

Az Építési Ipar

1882. 415 l. (Az Ybl album)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Lajos

Irod

Rajzoktatás

1909. 7 szám. (R. L.
mint egyetemi tanári
működésének 25.
évfordulójára.)

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Lajos

lásd

⇒

BmK 96

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Lajos

Lrod

Mts S. IX k 1898

296

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

ezem:

.....

helyettesének

a.

Endrényi Imre, Szeged.

Rauscher Lajos

A Gizella album
kötésének tervét kiszi-
tette, melyet aruta
Egger testvérek mühe-
mében kiszitettek el.
(Gizella főhercegnő nász
ünnepése alkalmából)
Pest város ajandéka.
A cimlapot Koch
Henrik ejtesz felügye-
lete alatt Lang A.
kiszitette.
A következő, 2 fest
mény van benne
1) Gizella bajor hercegasszony

Szentistvan első magyar
kiráj nepe Imre herczeg-
gel, Gyékely Bertalantól

2) Budai Pest látképe Ligeti
Antaltól. 3) A budai ki-
ráp várpalota kápolnájá-
nak belseje Steindl Frenc-
ből (?) 4) Gizella főhercegasszony
Takovstafa a budai várpalotá-
ban. Telepy Károltól. 5) Bu-
da vára a pesti rakpart fe-
lol Greguss Zaciostól. 6)
A Ferencz József sér Testen
Skalnitzky Antaltól, 7)
A m. nemz. muzeum Testen
Hauszmann Alajostól,
8) Margitszigeti részlet
Brodszky Sándortól, 9)

3

A pesti varosliget,
Ligeti atmitaltól, 10)
A gödöllői király várkas-
tól, Telepy Karoltól,
11) A beszjöi kolostor
gödöllő mellett Keleti
Gusztávtól, 12) Zárlap
Thun Mórictól

A Gizella-album. Var.
Nys 1873. 193 l.

Rauscher Lajos grafikus

Magyar Müvészet 1925.44-48.o.
Müvészetünk a külföldön.

R a u s c h e r Lajos grafikus

Magyar Grafikusok Egyesülete
tiszteletbeli elnöke, 1914.

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
141.

Rauscher Lajos grafikus

Népszava XXXVIII 1910 jan.6.
4 sz.6 lap
Grafikusok tárlata.

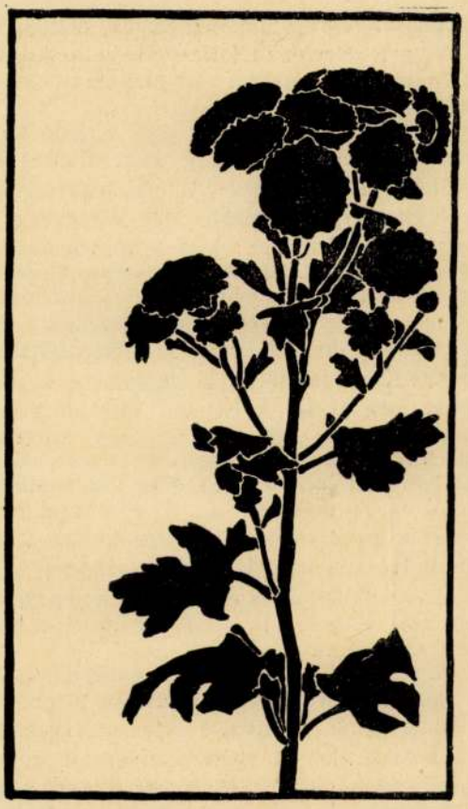

Szemelvény az Iparművészeti Iskola ezidei munkáiból. — Grafikai osztály. Tanár: Helbing Ferenc.

École royale des Arts décoratifs. — Classe de l'Art graphique. Prof.: Francois Helbing.

a matyó művészet eredeti és tüzes szépsége kapta meg s művei élénk dokumentumai mindannak az artisztikus gazdagságnak, amely Mezőkövesd vidékén született. Életének utolsó szakát úgyszólván teljesen a mezőkövesdi népművészet kultusza tölti be, ennek alapján készítette iparművészeti munkáit, festett dobozait és a matyó-babákat, amelyek még legutóbb az Iparművészeti Társulat gyermekművészeti kiállításán arattak nagy sikert. A Magyar Iparművészetnek is régi munkatársa s olvasóink bizonyára élénken emlékeznek finom, magyaros rajzaira, amelyek több ízben ékesítették lapjainkat. Melegszívű, finomérzésű művész volt, aki minden apró alkotásában kifejezésre tudta juttatni a szeretetet, amellyel a művészet és a magyarság iránt viseltetett. Ez a szeretet a legdrágább érték, amelyet a magyar kultúra művészfiaitól kaphat s bizonyára igen fájdalmas, hogy ezt az értéket oly hirtelen és korán örökre el kellett vesztenie.

❦ ❦ ❦

A művészetben nincsenek megmásíthatatlan szabályok, csupán általános elvek vannak, amelyek a gyakorlatban folyton változnak.

Walter Crane.

MŰVÉSZETI OKTATÁS

AZ O. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA újabban minden tanév végén házi kiállítást rendez azzal a céllal, hogy a tanárok egymás munkásságát megismerjék, figyelemmel kísérhessék, a kiállítást közösen megnézzék, megbírálják és az ekképpen kialakuló vélemények révén a szakosztályoknak összhangzó együttműködését biztosítsák. Nem a nagyközönségnek szánt, külső hatásra törekvő kiállítások ezek, hanem intim jellegű beszámolók, amelyekbe a tanári karon, az intézet ifjuságán és néhány meghívott vendégen kívül más alig tekinthet bele. Az idei beszámolón ismét sok kedvező jelenséget láttunk, ami az intézet következetesen egészséges és gyakorlati irányú fejlődéséről tesz tanuságot. A régebben tespedő ötvösosztály például oly bámulatos pedagógiai érzékkel egybeállított tanmenetet és kiváló eredményeket mutat fel, hogy immár a legjobb reménységgel nézhetünk e nagyfontosságú művészi iparágunk jövője elé. A grafikai osztály csoportját a vezető tanár kitünő gyakorlati érzéke hatja át, mely számol a mindennapi élet szükségleteivel, de bizonyságot tesznek a szebbnél szebb, változatos munkák arról is, hogy a növendékek egyéniségét túlszigorú, vagy egyoldalú korlátozással le nem nyügözik. A plasztikai osztályokban szembeötlik a komoly törekvés, mely a formát mindig valamely meghatározott anyaghoz köti és ezzel a különböző technikákhoz való alkalmazkodóképességet akarja elérni. A díszítményi rajz tanítása sem merül ki többé jórészt értéktelen papirostervezetekben, hanem oda törekszik, hogy már a legelemibb gyakorlatokat összekösse valamely praktikus céllal. Természetesen ez csakis bizonyos technikai eljárások ismeretével érhető el. Ezért örömmel látjuk, hogy az ornamentika tanítását a linoleummetszés, szőnyegcsomózás, hímzés, batikozás és a sokféle könyvtábladíszítési eljárások, az üvegfestés stb. gyakorlásával egészítik ki. Az e téren elért eredmény igen tiszteletreméltó. Hasonló egészséges szellem hatja át a díszítő-szakosztályok tanítását is. A textil-osztályban újabban a legszebb sikereket a batikolással érik el. A kerámiai osztály ez alkalommal a már ismert régibb munkáinak variálására szorítkozik. Annál elevenebb működést fejtenek ki a lakásberendezési osztályok, amelyek a belső építészet és a bútorosság nagy tárgykörébe tartozó sok nemes ízlésű formai megoldással és finom hatású színpoémák-

a díszalbumoknak, feliratoknak: a Gizella főhercegné, a Rómer F., a Zichy M., az Ybl-albumok stb., továbbá a koronázás 25-ik évfordulójára a fővárosnak a királyhoz intézett díszfeliratához az aranytáblákat, Jókai díszpolgári okleveléhez az aranykeret rajzait ő szolgáltatta. E tárgykörbe számíthatjuk az 1885-ik és az 1896-ik évi orsz. kiállítások nagy díszokleveleinek rajzát is. Ezenkívül úgy egyesületek, mint magánosok számára számos iparművészeti tervezetet készített, melyek közül a Simor bíboros érsek jubileumára szánt remekművű pásztorboté külön említésre méltó.

Már a hetvenes évek elejétől számos akvarellt festett, főleg tájakat és vedutákat. A Margitszigetről két sorozatot festett József főherceg számára; lefestette a királyi palotát és számos városképet, többek között a fővárosnak nagyterjedelmű és részleteiben is teljesen hű, unikumszámba menő látképeit.

Mint illusztrátor a hetvenes években részt vett az első Petőfi-kiadás díszítésében, továbbá az „Osztrák-magyar monarchia írásban és képben“ című vállalatba is számos képet rajzolt.

Illusztratív tevékenységével kapcsolatban kezdett a művészi grafikával foglalkozni. Bár mesterünk úgy az ecsetnek, mint a tollnak és a ceruzának feltétlen ura volt, mégis szükségét érezte annak, hogy ezekből az alaptechnikákból kiindulólag a legmagasabb technikai készséget feltételező sokszorosítási eljárásokkal foglalkozzék.

Ez az új művészi ág őt annál is inkább vonzotta, mert a nyolcvanas évek meddő iparművészeti törekvései őt többé ki nem elégítették. A tudás alaposságával és élénk tudásvágyával tanulta meg az ismeretes eljárásokat és a művész finom érzékével kereste az utakat. Tudós barátjától, Wartha Vincétől támogatva, sikerült a mélynyomás új módjait felfedezni, melyek a művészt képessé teszik, hogy a technika nehézségeitől magát felszabadítva, alkotásait gyorsabban, közvetlenebbül és teljesebben adja át a sokszorosítólemeznek, mint azt eddig tehette. Halála előtt még pár héttel, leküzdve szervezetének gyöngeségét, e felfedezését tárgyaló munkájának sajtó alá rendezésén dolgozott, mely immár csak az elhúnyt mester dicsőségét van hivatva szélesebb körben hirdetni. Rauscher nemcsak a művészi grafika technikájának kitünő és úttörő mestere, de alkotásainak művészi értéke is eléri a külföld legjobb ilynemű munkáinak színvonalát. E művek témáit a felvidéki tájak, a főváros és környéke szolgáltatták; a mester szeme új dolgokat lát meg, melyek a fölületes művész tekintetét nem vonják magukra. A rajz finomsága és biztossága, a tárgy és technika kölcsönös vonatkozása, harmóniája Rauscher alkotásainak kiváló jellemvonásait adják.

Még a mester negyven évre terjedő tanári működésének kell néhány sort szentelnünk. Ő mint tanár egyike volt a legszeretetreméltóbb egyéniségeknek. Már a hetvenes és nyolcvanas években, mint a képzőművészeti főiskola* tanára, felhívta tanítványai figyelmét, az akkor divatozó egyoldalú stílusismétlés korában, a népművészetben rejlő értékekre és a természeti formák helyes felhasználására. Tanítványait is sikerrel alkalmazta segédül, saját munkáinál. A régebb rajztanárnemzedéknek ő adta a kezébe az első szakszerű középiskolai rajzi utasításokat, a technikusok és építészek újabb nemzedéke tőle tanult rajzolni és ez utóbbiak az ő előadásai révén nyertek bevezetést az ornamentikába. A kir. iparművészeti iskolának szervezésénél is az ő tervezetét fogadták el s ennek az intézetnek művészi vezetése is néhány évig az ő kezében nyugodott.

A mai sivár érdekharcok korában, midőn a művészek is a társadalmi és a politikai előképek után indulva, harcias szervezetekbe sorakozva állanak egymással szemben, mily megnyugtató érzés Rauscher életén végigtekintenünk, aki önzetlenül, teljesen a művészetnek és a kötelességnek élt és csendes műtermébe vonulva többet dolgozott, maradandóbbat alkotott, mint a küzdőtér nagyhangú bajnokai. Ezért kiérdemelte, hogy ne csak művészetének, de nemes egyéniségének emlékét is híven megőrizzük!

S.

JUHÁSZ ÁRPÁD †. A magyar művészeti élet általános, mély részvéte kísérte sírjába Juhász Árpádot, aki váratlanul, alkotóerejének teljes birtokában kellett hogy búcsút mondjon eredményes pályájának. A magyar iparművészetet különös fájdalommal érintette a művész halála, mert Juhász Árpád azok közé tartozott, akik rajongó szeretettel csüggenek a magyar művész legszebb feladatán: a magyar nép művészetének megértésén és kifejlesztésén. Ennek a szép feladatnak szentelte egész élete munkáját. Alighogy kikerült mesterének, Lotz Károlynak iskolájából, minden erejével a hazai népművészet tanulmányozásához látott s önfeláldozó lelkesedéssel gyüjtötte egybe annak értékes kincseit. A magyar nép viseletében, alkotásaiban elrejtett formakincset bányászta és részben a Malonyay Dezső által szerkesztett „A magyar nép művészete“ című műben, részben a Néprajzi Múzeumban levő festményeiben adott róluk számot. Különösen

* Akkor még mintarajziskola és r. tanárképző.

szerezte azt a páratlan képzettséget, az építőművésznek azt a kitünő műveltségét, amely később alkotásaiban oly nagyszerüen nyilatkozott meg. Itt vált a stílusok fölényes ismerőjévé, itt szerezte azt a tökéletes kultúrát, amely minden komoly művészetnek legmélyebb alapja. Ennek a kultúrának köszönhetjük azokat az épületeit, amelyeket történelmi stílusokban épített: a szegedi városházát, a nagybecskereki vármegyeházát, az Államvasutak Nyugdíjintézetének palotáját, amelyek valamennyien a legfejlettebb ízlés, a legtökéletesebb ismeret és szinte szuverén biztosság tanujelei.

Ez a fölényes képzettség adott neki szilárd alapot ahhoz, hogy kifejlessze és érvényesítse egyéniségének másik nagy tulajdonságát: az újat kezdő, újat alkotó erőt. Dús fantáziája, merész akaratereje nem tudtak belenyugodni a tradicionális stílusba, nem tudtak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a modern emberiség ne találja meg a maga formanyelvét és bízott abban, hogy az egyéniség ereje képes annak megalkotására hagyományok és előzők nélkül is. Így lett belőle a modernizmusnak legelszántabb bajnoka, így nyert műveiben monumentális kifejezést a művészet örök fiatalságának, örök mozgásának gondolata. Ebben a tekintetben méltóan csatlakozott a XIX. század művészeihez, a nagy chercheurökhöz, akiknek ereiben örökké égett az alkotás lázas vágya, az újra való szomjuzás, a haladás, megújhodás, a megfrissülés utáni rajongás, amely a művészt egy pillanatra sem engedi megállani. A század legnagyobb individualitásai közé tartozott, azokhoz, akik az egyéni fantáziát, a nemes és előkelő lélek független kitalálásait föléje helyezik minden tradiciónak, akik csak önmagukból merítenek és művészi álmaikban mindig a jövő útjait járják. Így függetlenítette magát mindentől, így produkált a művészet számára önálló, saját értékeket s így mutatott példát a bátorságra, a kezdeményező erő szent önbizalmára, amely minden új művészi teremtésnek örök alapja.

De mindezeken felül az idealizmus legtisztább tényében ragyog az a szeretet, amellyel faja és nemzete iránt viseltetett. Addig a pillanatig, amíg a halál meg nem állította, szívének minden dobbanása a nemzeti művészetről beszélt, amelyhez makacsul, elszántan, mindenekfelett ragaszkodott. Amikor munkához látott, Budapest még félig német város volt és súlyosan nehezedett reá az idegen kultúra; ekkor fogamzott meg benne a magyar faj művészi érvényesülésének gondolata és hű maradt hozzá halála percéig. Valaha a történelmi stílusok utánzásával szemben, ma az idegen szellemű modernség ellen, mint törhetetlen Cato hangsúlyozta a magyarság, a nemzeti művészet gondolatát. Tulajdonképpen ez a gondolat adta életének és művészetének a legideálisabb lendületet s ez a legdrágább örökség, amelyet követőire hagyott. A magyar nép formanyelvének megbecsülése, a művészetben a magyar jelleg, magyar íz, magyar szellem szerető keresése és dacos hangsúlyozása olyan ideálok, amelyeket a magyar művésznek sohasem szabad elfelejtenie s amelyeknek forró és megható tisztelete teszik Lechner Ödönt a szó legszorosabb és legnemesebb értelmében a nemzet halottjává. — Tiszta életének megvolt a maga nagy eredménye, a nevéhez fűződő stílus, amely örök időkre megőrzi a nevét. Mert ebben az időben, amikor a világ építőművészete lázasan keresi az új kifejezési formát, mikor a legaktuálisabb, legheveseb ben hajszolt probléma az architektúra újjászületése, nagyszerű és ritka jelenség egy művész, aki az egyéniségében rejlő erőkkel új formát, egyéni stílust tud teremteni. Ez a stílus, amelyben álmait megvalósította, egészen az ő egyéniségéhez fűződő s éppen azért aligha lesz folytatása. Maga az oeuvre azonban, amelyet Lechner Ödön alkotott, a modern építészet történetének egyik legfontosabb étapeja. S az a körülmény, hogy mindent önmagából adott s hogy művészete is önmagába tér vissza, csak megerősíti a tiszteletet,

Szemelvény az Iparművészeti Iskolából. Grafikai osztály. Tanár: Helbing Ferenc.

École royale des Arts décoratifs. Classe de l'Art graphique. Prof: François Helbing.

amellyel genieje iránt viseltetünk. Kivételes, ritka művész volt, akiben az egyéniségnek olyan csodálatos ereje lakozott, mint a világ kultúrájának csak igen kevés nagyságában. Az álmok, amelyeket életében álmodott vele mennek az örökálom honába, de azok, amelyeket realizálni tudott, itt maradnak, mint a főváros köntösének legszebb ékkövei. S mi mindig tisztelettel és szeretettel fogunk reájuk tekinteni, meghajolva a művész előtt, akinek nemes lelke alkotásaiban örökké közöttünk lebeg. (y K.)

RAUSCHER LAJOS †. Pünkösd szombatjának verőfényes délutánján érkezett a hontmegyei Zebegényből a leverő hír, hogy Rauscher Lajos, a magyar képzőművészet, a művészi és műszaki oktatás fáradhatatlan és alapvető munkása, csendesen elhúnyt. Halála nem ért bennünket váratlanul, hiszen már másfél év óta betegeskedett, de mégis megdöbbentett hazai művészetünk egyik jellegzetes alakjának kidőlte s halála híre fájdalmas visszhangot keltett mindazok lelkében, kik az ő harmónikus művészetét és az ő ritka nemességű egyéniségét ismerték.

Halálával egy hosszú, negyven éven túl terjedő művészpálya záródik le. Rauscher Lajos Székely Bertalannal és Schulek Frigyessel együtt tagja volt annak a művészi triásznak, mely feladatul tűzte maga elé művészi kultúránk tervszerű megalapozását, nemcsak kiváló alkotó tevékenység alapján, de művészi oktatásunk szervezése és a rajzoktatásnak széles körre való kiterjesztése révén is.

Rauschert a mult század hetvenes éveinek elején a hazánk iránti rokonszenv hozta közénk és második hazájához való fokozódó szeretet és hűség tette őt teljesen a miénké.

A huszonhatéves ifjú építész és festő, midőn fővárosunkban letelepedett, már jeles és sokoldalú művészi képzettséggel rendelkezett, melyet kiváló stuttgarti tanáraitól, művészbarátaitól sajátított el, de főleg a saját tehetségének és szorgalmának köszönt. Legelőbb is építészeti munkáival vonta magára a figyelmet; a képzőművészeti főiskola (Andrássy-út 71. számú) palotája, sgrafittó homlokzatával, előcsarnokával, ma is e hosszú útvonal legízlésesebb alkotásai közé sorozható; a Körönd-tér egyik házának hasonló faldíszét színtén ő tervezte és, tegyük hozzá, jórészt tanítványai segítségével ő vitte át a falra. A selmeczbányai akadémia egy épületére, a régi egyetem, a Tudom. Akadémia nagytermeibe is tervezett faldíszeket, melyek közül a két utóbbi tervezet azonban kivitelre nem került. Toldy Ferencnek a kerepesi temetőben lévő síremlékét több hasonló művel együtt ő tervezte.

A nyolcvanas évek elején az esztergomi Mátyás-kálvária természetes nagyságú remek képét s a szent koronáról az első hiteles felvételeket, ez utóbbit a Tudom. Akadémia megbízásából, Rauscher készítette. Ide tartozólag megemlíthetjük még, hogy az 1884. évi ötvösműkiállítás nagy katalógusának és az „Ötvösség remekei“ című díszműnek illusztrációit jórészt az ő vezetése mellett tanítványai rajzolták. E mű az első ilynemű hazai és hazai erők segélyével készült munka volt. A résztvevő tanítványok közül Kádár Gábor és Krieger Béla e téren a francia fővárosban később ismert nevet vívtak ki maguknak. A hetvenes évektől a kilencvenes évek közepéig mesterünk egész sorozatát tervezte és rajzolta

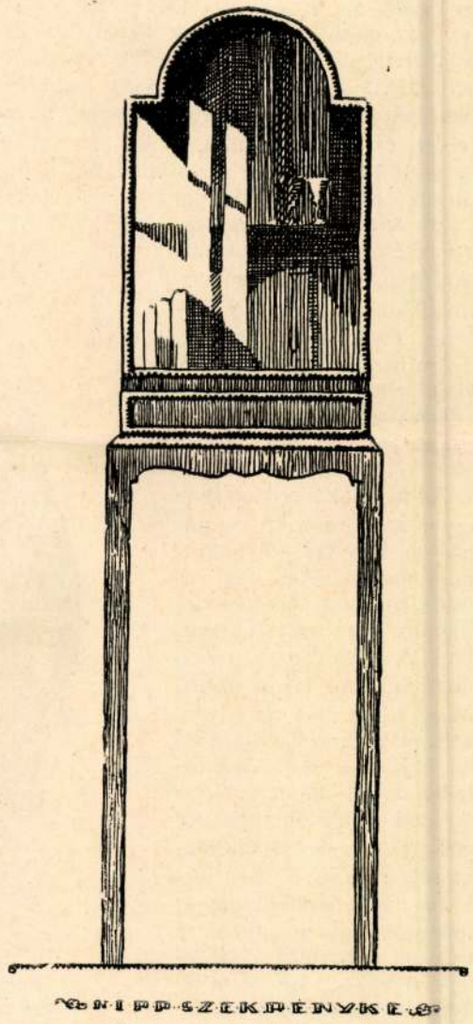

IPARSZEKRÉNY

Szemelvény az Iparművészeti Iskola ezidei munkáiból. Lakásberendezési osztály. Tanár: Györgyi D.

École royale des Arts décoratifs. Classe de l'Lart intérieure. Prof.: D. Györgyi.

Magyar Iparművészet
1914.

Rauscher Lajos, grafikus, festő, épitész

Pesti Hirlap, 1883. febr. 13.
5. A müipar magyarositása

Rauscher Lajos

Grafikus

Budapesti Szemle, 1873. II.

183 - 198. l. — Keleti Gusztáv:

Képszőnyüvészeti szemle.

Rauscher Lajos grafikus és
épitész

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1.3.
a Mátyásnak második sorozatában...

Rauscher Lajos építész és grafikus

Pesti Hirlap. 1881. okt. 23. 3.

Műveszek Körából

Rauscher Lajos ejutiny-grafikus

Budapesti Hirlap. 1882. V. 28.

146 n. 30. (Kg. ö. M.)

Rauscher Lajos grafikus

Budapesti Kiadás. 1882. II 20.

51.n. 3.o. Mürkány ethon T.

Rauscher Lajos építész és grafikus (1845–1914), nagy diszoklevél, orsz. kiáll.

Pesti Hirlap. 1885. III. é. aug. 3. 4o.

Közli az orsz. kiállítás képzőművészeti zsűrije által....

Jbl

Képzőművészeti Társulat diszkrémány

vázlata Rauscher Lajostól.

Budapesti Hirlap, 1881, X. 23.

129. n. 3-o. (cz. és k.)

Jbl

Grafika, a Kepzőművészeti Társulat

díszokmány-vázlata Rauscher Lajostól

Budapesti Hirlap, 1881, X. 23.

129. n. 30. (Sz. és M.)

Grafika (1900–1919). — Mutatók

Rauscher (?)

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. k. 242. l.

A művészet feladatáról.

Hl

Rauscher Lajos grafikus

Budapesti Hirlap, 1881, X. 23

1294. 3. o. (Sz. és k.)

Rauscher Lajos grafikus

Népszava XXXVIII 1910 jan.6.
4 sz.6 lap
Grafikusok tárlata.

Rauscher Lajos grafikus és épitész

Pesti Hirlap. 1880. márc. 30. 5.

Mapi hír

A magyar korona mütörténeti megvizsgálását....

Rauscher Lajos grafikus

Népszava XXXVIII.évf.1910
jan.6.

4 sz.6 lap.

Grafikusok tárlata.

Rauscher Lajos grafikus

Népszava XXXVIII.évf.1910

jan.11.

8 sz. 4-5 lap.

Tárlatok.

R a u s c h e r Lajos festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
366.
"Modern etching"

Rauscher Lajos grafikus
és építész

Pesti Hirlap. 1881. dec. 20. 3.

A magy. tud. akadémia
nagytanének díszítése

Rauscher Lajos, grafikus

Iparmüvészet 1895-ben 85. l.

Rauscher Lajos
festő és epitész

Budapest, 1885.

1. Az országos muntaraja-
hanoda homlokrata.

Budapesti orsz. ált. Kiállítás
A képzőművészeti csoport
tárgymutatója. Bpest. 1885.

M. D. K.

RAUSCHER L épitész

Országos minlarajzlaxoda

Kolbenheyerrel

Bp. építvénzei (Szerk. Rozinay István

Bp. – Eperjes 1880-1884. 14. 15. t.

MDK

Rauscher Lajos, festö.

83. Jáki templom. Rézkarcz.

82. Belvárosi plébánia-templom. " "

81. Tót-falu. " "

80. Szélakna. " "

79. Két tájkép. " "

Nemzeti Szalon. 1900. Nemzetközi graf. kiáll. III. terem.

Kat. 51. 1.

M.D.K.

Rauscher Lajos

Budapest, 1888 körül.

Hajóvizrebocsátás az óbudai hajógyárban. 12°5X19 cm. illusztráció Keleti Károly: Az ipar c. cikkéhez. id.mü 492-511.p.

Szign. nélk. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.1888.507.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Az óbudai hajógyár. Szövegközti illusztráció Keleti Károly: Az ipar c. cikkéhez. id.mü 492-511.p.

Szign. RL - Morelli G.sc.

- - rajza után Morelli Gusztáv egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.1888. 505.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Kilátás a pesti sikságra Buda várából. Kezdőkép Jókai Mór Bevezetéséshez a Pesti sikság c. cikkhez.165-169. p.

Szign. RL.

- - rajza után egyszinü fametszet. M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.165.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Mátyás-templom. 19X13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Az épitès Budapesten c. cikkéhez. id. mü 73-118.p.

Szign. R. - Rauchbauer sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után Rauchbauer /?/ egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893. 81.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893. körül.

A Magy.Nemzeti Muzeum lépcsőháza. 19X13.cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Az épitès Budapesten c. cikkéhez. id. mü 73-118.p.

Szign. E.j.sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.97.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Margit-sziget: alsó része; alsó vendéglő; az artézi-kut zuhatagja; hajóállomás. 19X13 cm. illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez.id.mü 119-168.p.

Szign. RL - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.1893.III.143.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

Az egykori Grassalkovich-palota kapuja. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Az épitès Budapesten c. cikkéhez. id.mü 73-118.p.

Szign. nélkül. - Morelli G.F.i.

[illegible]rajza után fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.9.k. Magyarország.III.1893. 93.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Margit-szigeti Margit-fürdő. 13X19 cm. illusztráció Ilosvay Lajos: Budapest ásványos vizei és fürdői c. cikkéhez.id.mü 50.-516.p.

Szign. nélk. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.511.p.

Rauscher Lajos. M.D.K.

Bp.1893 körül.

A főti templom. 13X19 cm. illusztráció Marczali Henrik: Gödöllő és vidéke c. cikkéhez.id.mü 517-535.p.

Szign. RL - Morelli G.

- - rajza után Morelli Gusztáv egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.533.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

Salamon tornya. Illusztráció Thirring Gusztáv: Szent-Endre és vidéke c. cikkéhez.id.mü 551-564.p.

Szign.RL - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.561.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

Visegrád várromjai. Illusztráció Thirring Gusztáv: Szent-Endre és vidéke c. cikkéhez.id. mü 551-564.p.

Szign. RL - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.561.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

Visegrád a Duna balpartjáról. 13X19 cm. illusztráció Thirring Gusztáv: Szent-Endre és vidéke c. cikkéhez.id.mü 551-564.p.

Szign. RL. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.561.p.

MDK

Rauscher Lajos, műépitész tanár

nagy diszoklevéllel kitüntetve.

A képzőm. kiáll. kitüntetései. Vasárnapu Ijság. 1885. 32. sz. 52o l.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Duna a pesti partról. Kezdőkép Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez. id. mü 7-72.p.

Szign. RL - NK sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után NK /?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Allny.

O.m.9.k. Magyarország. III.1893.7.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Magyar Nemzeti Muzeum. 20X14 cm. illusztráció Jókai Mór: A Habsburg-házbeli királyok kora. Uj korszak c. tanulmányhoz. id. mü 263-276.p.

Szign. RL - Rauchbauer sc. - Morelli G. F.i.

- - rajza után Rauchbauer K/?/ egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.267.p.

MDK

Rauscher Lajos

Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben.
Vasárnapi Ujság 1893. 15. sz. 255-256.l.

MDK

Rauscher Lajos, festöm.

szép rajzában már egészen kész alakjában mutatja be a befejezéshez közelgö remek épitményt: az u.n. Mátyás -templomot,azaz a budavári fötemplomot.

„Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben."
honismertetö vállalat lapja
Ves.Ujs. 1891. 540.l.

M. D. K.

RAUSCHER Lajos építész

Bp. Sztálin (Andrássy) u 71. Kétemeletes iskolaépüdet sgraffitto-diszszel

Bp. Sztálin (Andrássy) u. 88. bérház sgraffittói Szikely Betalanmal, építész Rauscher

Gevő László: Magyar építészet baladó bagyományai Bp. 1951. 63. l.

Rauscher Lajos építész

M.D.K.

A Képzőművészeti Főiskola épületének tervezője.

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 474

Rauscher Lajos

építész

MDK

A Petschacher épitette Máv. Nyugdijintézet /Körönd/ sgraffitóit rajzolta.

265.o.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

M. D. K.

RAUSCHER Lajos építész

Bp. VI., Egykori Sugár-út 71. Kétemeletes iskolaépület sgraffittodíszzel, 1887.

Bp. VI., Egykori Sugár-út 88. sz. bérház sgraffittoi Székely Bertalannal

Magyar építészet. Bp. 1954. 105. l.

Rauscher Lajos

MDK

a Népközt. utja 88. sz. homlokzatának sgrafittói.

125.o.

Székely László /szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

Rauscher Lajos

MDK

A MAV Nyugdijintézetének sgrafitto diszeit
Székely Bertalan és Rauscher Lajos készitette.

100.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

M. D. K.

RAUSCHER Lajos mintarajzisk. tanár

Díszalbum Ybl ~~50~~. működésének 50 éves jubileumára (Fedelén rozépen: az építészet allegoriája, négy vízfestmény: a fóti templom, a Vámház, az Operapár, a bárbazár)

A MÁV nyugdíjintézetének kovöndi palotájának sgraffittó dísze Siétes Bertalannal

Ybl kovin: Ybl Miklós 198., 212.)

MDK

Rauscher Lajos, rendkivüli tanárt
/ékitményes és iparos rajzolás/

az országos mintarajztanodába a vallás-és
közoktatási miniszter rendes tanárrá nevezte ki.

Egyház és Iskola. Vasárnapi Ujság.33.sz.
1875.aug.15. 524.l.

MDK

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Vizesés a szigeten.
A fürdökarnok bejárata a szigeten.
25. Fürdöépület a Margitszigeten.
26. Sgrafitto karton a Máv.bérházákoz.
Margitszigeti vázlatok.
Margitszigeti tanulmányok.
A Margithid felé.
33. Fürdöépület a Margitszigeten.
Sgrafitto karton a Képz.müv.Föisk. épül.hez.

Mücsarnok.-Össz Tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 30.l.

Rauscher Lajos, épitész, tanár M.D.K.

készitette az Ybl Miklós 50-éves épitészi jubileumra alkalmából az 1882. dec. 5-i ünnepségeken átnyujtott diszalbumot.

A Magyar Mérnök -és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp. 1882. I. évf. 168. old.

MDK

3/.

Székely Bertalan, festőművész
Rauscher Alajos, ornamentikus

Akkor már állott a Mintarajziskola sgrafittós homlokzata, szintén festőink müve. Alkalmazták ezt a diszitést egyik-másik épülö villán. És ezek az alkotások egy kivételével mind megsemmisültek. /Nem tuljuk magvannak-e az elpusztult diszitések kartonjai./ Ezért kell megmenteni a megmaradt egyet, a MÁV házát.

Elpusztul Székely Bertalan sgrafittós köröndi háza.
Nemzeti Ujság. 1926óáprilis 5. 9.l.

Rauscher Lajos MDK

1913.máj.3o.-án meghalt

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Rauscher Lajos

1871. mintarajz iskola

Bronz 152. l.

16684-88. Posner, Budapest.

Rauscher Lajos

l.

Edvi Bp

152. l.

g im Zschopauthale.

ng von Karl Heyn.

XXX

MDK

Rauscher Lajos

Erzsébet királyné szobra. Vasárnapi Ujság 1902. 7. sz. 106-107.l.

Rauscher Lajos MDK

A Kossuth-mauzoleum pályázat bíráló bizottságainak tagjai között emlitve.

Pályázati hirdetmény a Kossuth-mauzoleumra. Műcsarnok.1901.139.l.

Přeskočit na obsah

Hlavní nabídka

Vyhledávání v databázi

Nápověda

Odhlásit se

KDK

M.D.K.

Rauscher Lajos, építész, festő

az Andrássy-uti rajztanárképző épület terverője – Székely Bertalan emblémáinak kivételével – maga karcolta ki a sgrafittókat is: ez volt egyetlen építészi műve, amit a halálával kapcsolatban írt szép megemlékezésben cikkíró végtelenül sajnál és sorásos polémikus modorában a vádashodásba fordít.

Magyar Vilmos: Carmen lugubre.

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 24.sz.

248-249. old.

Rauscher Lajos

legjobb életrajza
Magyar Vilmostól

megjelent a Épi-
tő Ipar — Építő
Művészet ainú
folyóiratban

Közölte Fábián
Gáspár velem
1947 febr. 26-án

Rauscher Lajos

Thieme Becker

XXVIII. 46. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Rauscher Lajos

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig. MMÉEKöz. Havi Füzetei 1926. III. évf. 9-12.sz. 127-150.l.

Rauscher Sajos

1904-7

a. képrösi tanács tagja.

Müv. Krónika

1905, 2. sz. 6 l.

noid

YSZER- ÉS VEGYÉSZETI
KEK GYÁRA ÚJPESTEN
CA 1. TELEFÓN: 1-893-06

Rauscher Lajos

A főiskola Andrássy-
uti homlokzatán levő
sgraffitói angyira meg-
rongálodtak, hogy leveré-
sük vált szükségessé. A
helyreállítás az eredeti
tervek és rajzok alapján
történt 1928-ban

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
58
1930 Jelz. M. 10.

Közoktatásügyi Miniszterium.

Képzőm. Főisk. Evk.
1927-28. 16. l.

A m. kir. vallás- és köz
és ügyszám alatt a keb.
rendeletének másolata:

asitom
S c h u l e k J á n o s
. . . . . .
részére /:lakik: Budapes
január hó 15-én Budapest
utazása alkalmával felmer
kiállitott és számvevőség
alapján /:.34.50...:/ . .
. 50. . fillért a 127.689
utaljon ki.- Budapest, 1
A miniszter rendeletéből:

Rauscher Lajos

épitéz

Gentmüeul

71. l.

Bevételek

I. Képeslapactió

XVIII. elszámolás ko

Ebből 1925/26 ha besz

Kezelésben marad

Átszámítva pen

Ehhez a XIX elszámolás

II. Ócsai állványfo

Eladási ár 6,1.

III. Visegrádi Vár ve

Eladasokból 1 + 4

IV. Előadás sorozat

(Rauscher Lajos)

Schauschek Árpád:

< 7 emléktérete. 8-r.
1 rép. 16 l. Bp.
1916.

Gent (1967a)

Nyug

800 K. azaz; Nyolczna
a Fekete templomna
régeinek fedezésére a
nak 920-917 n. felh
kir. épitészeti hivatal

Rauscher Lajos

Rev. László

Schauschek Árpád

Rauscher Lajos
emlékezete.
Felolvastatott a Magyar
Orsz. Rajztanáregye-
sület évi közgyülé-
sén 1916. ápr. 16.
Bp. 1916.

MOK könyvtár

Gelence r.k.templom.

ágos Bizottsága

y { száma: Hiv. 19
kelte: X.15. 19
beérkezése: 19

k száma:

lintézett szám:

ma:

áma:

sta:

Rauscher Lajos

festö

Gentnuüemt

71. l.

az 1918. évi 6.700/M.E. sz. ren
fejében a f. évi január hó 1-tő
időre havonként előzetesen, hav
Bizottság elnöke által láttamoz
fentmegjelölt alnaplójában az l
járó drágasági segélyek címén k

A hivatalos másolat

igazgat

25.200 kor., Reich és Heves (Kolozsv. 27 500 kor.;

fahidra: Sebestyén Károly (Erzsébe város) 13.236 kor., Krausz Henrik (Dév 13 788 kor., Féder Mihály (Segesvár) 14.9 kor., Reich és Heves 13 251 kor.-val.

Az ajánlatok felett a kereskedelemügyi m nister fog dönteni.

Nagyenyed. (Utépités.) A felenyed abrudbányai th. közut 42·20—54·68 km. sz fill)

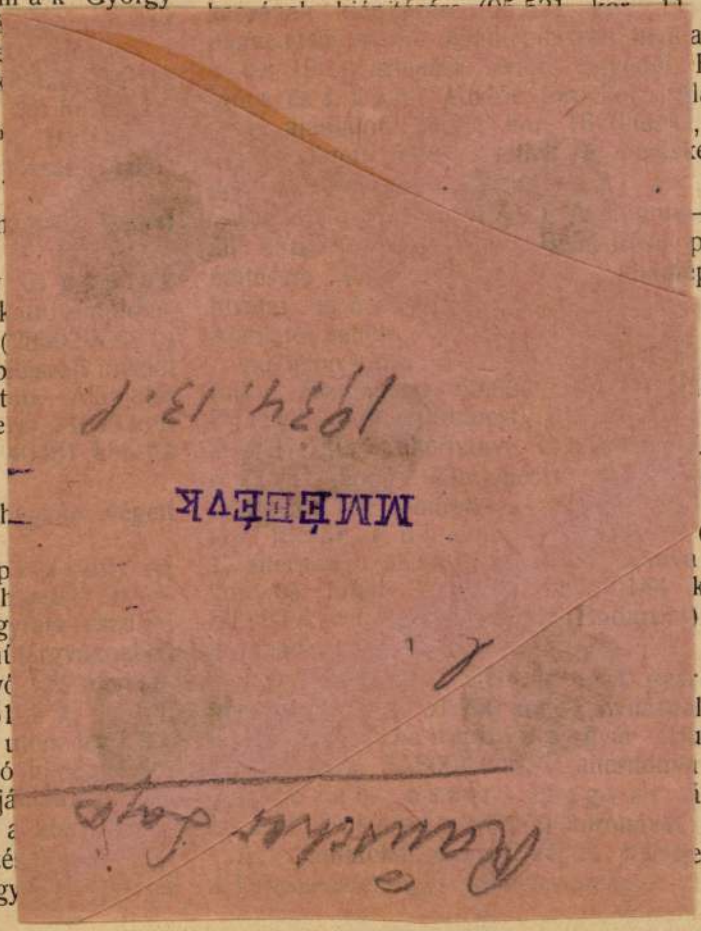

műhely és iroda:

tsa (Kolozsvár) 2428 kor. 26 fill., Dia-
nt Ferenc (Arad) 3979 kor. 56 fill., Koch
iel (Arad) 3588 kor. 11 fill., Magyar
noid gyár (Arad) 4260 kor. 22 f.-el.
z ajánlatok döntés alatt állanak.

ezőhegyes. (Menház és orvosi lak
itése.) Mezőhegyes község előljárósága
rcius 16-án árlejtést tartott szegény-
ház és orvosi lak épitésére 23.943 kor. 39
előirányzattal. Ajánlatot tettek: Libor
ef (Hódmezővásárhely) 16·77%, Rácz és
kel (Pécska) 21·14%, Popják és
uká (Szarvas) 14·23%, Koncz Lajos
ska) 15·24%, Papp József (Makó) 20·7%,
ovoska Mátyás (Nagylak) 26·88% felül-
éssel.

oncz Lajos ajánlatát jóváhagyás végett
bb helyre terjesztették.

olna. (Hidépités.) A zsolna—zsolna-
k—alsóricsói vicinális közut 0—1 km.
aszán lévő 2. sz. hid felszerkezetének ujból
sére (3875 kor. 26 fill.) a főszolgabirói
alban Zsolnán március 11-én árlejtést
ttak. Ajánlatot tettek: Broncsek János
ntistvánpatak) 4075 kor. 25 fill., Soska
l (Szentistvánpatak) 4100 kor., Porgesz
n (Zsolna) 4200 kor.-val.

roncsek János ajánlatát jóváhagyás
t a vicinális uti bizottság elé terjesztik.

gyenyed. (Hidfaszerkezetek ki-
tása.) A berve—drassói th. közuton levő
13. és 15. sz. hidak faszerkezetének ki-
sára (2238 k. 25 f.) a nagyenyedi m. kir.
épitészeti hivatalban március 11-én
tt árlejtésen két segesvári vállalkozó pályá-
és pedig: Hügel János 10%, Feder
ly 2·6% felülfizetéssel.

ügel János ajánlatát jóváhagyás végett
bb helyre terjesztették.

ula. (Óvoda épités.) A kétegyházai
a épitésének 21.418 kor. 79 fillérrel elő-
zott munkálataira a gyulai m. kir. állam-
szeti hivatal március 20-án árlejtést
t. Ajánlatot tettek: Lenkey Antal (Arad)
kor. 05 fill., Magy
müvek (Budapest)
10,783 kor. 25 fill.,
és társa (Budapest)
11,373 kor. 52 fill.
enyed) 11,507 kor.
02 fillérrel.

Az ajánlatok dön

Feled. (Kavics
járás th. közutaira
Feleden a főszolgal
16 án árlejtést tart
nitz Ignác (Sajóp
(Nemesmártonfalva
(Rimapálfalu), Za
Schwarcz Jak
Miklós és tsai (Ser
simonyi, Mikor
Manó (Balogfalu),
(Balogfalu), Pacs

Az ajánlatokat
Gömörvármegye ali

Arad. (Vármeg
vármegye székházá
kákra az aradi m.
március 20-án á
következő aradi cég

a kőmüves, ács
József 1400 kor. 95
kor. 82 fill., Woll
93 fill.;

az asztalos, lakat
kára: Fábián Józ
ler és Szathmá
bessy Ferenc 283

a vizvezetéki és
József 295 kor., Sc
80 fill. Kohn Józs

Döntés még nem

Marosujvar. (Épi
tása.) A marosu
évben teljesitendő
portland-cement sz
cementgyári u

Rauscher Lajos

A régi Margit szeget testői pontjait ábrázoló akvarellek az Alcsuti kastélyban

Szeghalmy Gyula

Dunántúli vármegyék. Bp. 1937. 230. l.

A háborúban 1945 elején a kastéllyal együtt elpusztultak

25165. szám.

3

A műemlékek orsz. bizottságának tudomás és hivatalos eljárás céljától az előiratokkal együtt visszavárólag megküldöm. —

Budapest, 1904. április 13

Rauscher Lajos

l.

Egyházm. Lap.

I. 1880. 160. l.

A m.kir. vall. és közokt.miniszte
kelt és a vajdahunyadi kir.adóhi
mása.

A vajdahunyadi v
lési költségeire kilenczszázng
engedélyezvén, utasitom az adóhi
László várfelügyelőnek a szüks
len nyugtatványára elszámolás k
és a vall. és közokt.min.tárcan

Budapest 1904.

A másolat
Grab
igaz

Rauscher Lajos

ind.

Kertész nyomtatott

241. l.

Rauscher Lajos

l.

Rajm. Nur Erk

TR. 277. l.

398 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

„Magyar Könyvszemle"
40 P.- ös előfizetése
1943. évre

A beadvár

Mellékletel

Egyúttal el

Előirat szá

Utóirat sz

Másolta:

Összeolvas

Rauscher Lajos

l.

Szepm. Mur Ék

IX. 282. l.

Rauscher Lajos

pród

Éimisk 1930. 7. l.

8, 9,

Dragonosok.

Egész alakban, balrafor
tössel élökön, kivont karddal
nyolcz képben vannak ábrázolv
bát piros hajtókával, piros b
tyús csizma. Felirata:

K.K.Oesterreichisch

Szines kőnyomat, méretei

Sz.n.11
189-912
Át.lelt

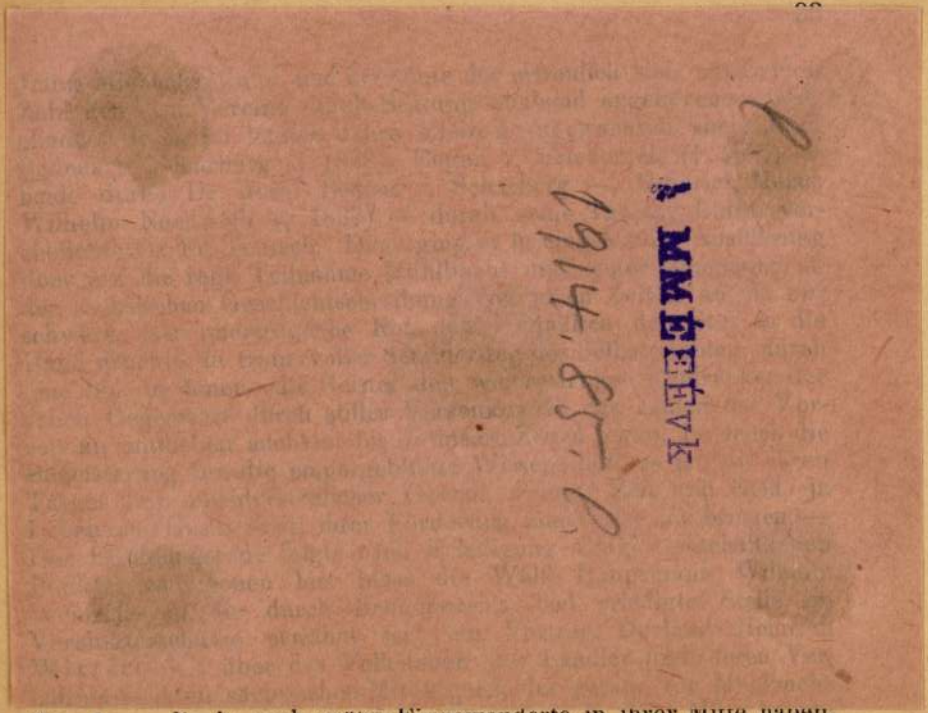

Bewohner, die ja auch später Eingewanderte in ihrer Mitte haben, von höchstem Interesse war.[2]) Den Beschluss machte Gymnasiallehrer

einen neuerlichen Beweis für die Entstehung unserer Karpathen während der Tertiärzeit liefere. Mädchenschullehrer Johann Hedwig berichtete über die vorzügliche Güte des bei Ditró-Szárhegy gefundenen Marmors, der in Kronstadt mit Erfolg zu Bildhauerarbeiten verwendet werde. Pfarrer Arz sprach über die geologische Zusammensetzung des Roten Berges, der seiner Hauptmasse nach ein tertiäres Gebilde sei und in seinen untersten Teilen aus marinen Schichten — einem durch meist roten, stellenweise aber auch weissen oder grünen Thon verbundenen Konglomerate — bestehe, während die oberen Teile sich als foraminiferenreiche jungtertiäre Schichten, überdeckt von dilluvialem Schutt und Gerölle darstellen. — Unmittelbar an die naturhistorische schloss sich die historische Sektionssitzung unter dem Vorsitze des neugewählten Ausschussmitgliedes Wenrich an. In ihr zeigte Julius Gross eine römische Schale und einen Silberbecher mit der Inschrift: § AVE A HILF GOT ML HILF GOT MARIA — beide bei Rosenau gefunden, ferner die von Juvelier Adolph Resch hergestellten galvanoplastischen Nachbildungen der 4 Haupttypen des grossen im August 1887 bei Krászna in der Nähe des Bodzaerpasses gemachten Goldbarrenfundes. Er besprach diesen letzteren Fund eingehend und führte aus, dass von den bisher über denselben veröffentlichten wissenschaftlichen Ansichten die von Hampel im „Archaeologiai Értesitö“ (VII, S. 48 ff.) mitgeteilte die grösste Wahrscheinlichkeit für sich habe, wonach die Barren zwischen 367 und 375 in der kaiserlichen Münze zu Sirmium geprägt und

Rauscher Lajos

l

Egyházm. Lap

1886. 255. l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

72366 szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, f.évi 239 sz. felterjesztésére, tudomás és további megfelelő eljárás végett kiadom.-

Budapest, 1908 julius hó 9.

A miniszter helyett:

államtitkár.

Rauscher Lajos

l. [Egyházm. Lap]

1886. 96. l.

Rauscher Lajos

u. 1520

vrád

Pesti Hirlap

1914 jun. 3

(Halálozás.)

ZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

B·U D A P E S T E N .

átirátára hálás köszönettel fogad-
városi könyvtárban helyeztük el.

ruár 5-én.

Rauscher Lajos

u. 1578

Az ujság
1914. jun. 3.
(R. temetése.)

I ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
NÖKSÉGÉNEK

B U D A P E S T.

Rauscher Lajos +

U. 1448.

meghalt Zebegényben
79 éves korában
1914. máj 30.
Württembergi szárma-
zásu volt s a 70-es
évek elején került Bpre.

Pesti Hírlap
1914. máj. 31.
(Halálozás)

105585-1913. szám.

III.

A Müemlékek Országos Bizottságának, mult évi junius hó 12-én 429. és december hó 11-én 1035. sz. a. kelt fölterjesztésére tudomása és megfelelő további eljárás végett azzal a megjegyzéssel adom ki, hogy a Bizottság régi, Remington-rendszerü irógépét a vezetésem alatt álló miniszterium részére óhajtom átvenni.

Minthogy pedig Schwartz H. Ármin késznek nyilatkozott arra, hogy a Stoewer irógép teljes vételárának, vagyis 675 K-nak kifizetése esetében-

Rauscher Lajos †

u. 1479

Pesti Hirlap:
1914. jun. 3.
(Halálozás.)

közleményeinek harmadik köte

Kolozsvár sz.ki

hó 30-án tartott üléséből.

L: Ráday I.

Rauscher Sajós

ired
z

Bierbposta

4. l.

Rauscher Sajós

A margitszigeti fő-
hercegi nyári lak,
fenti vízf. József
kir. herceg alcsuti
kastélyában
Hmesen rep.

Rexa Dezső

Margitsziget
Bp. 1940. 20. l.
utan

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Rauscher Lajos

irod

Porzó (Ágai Adolf)

Utazás Pestről —

Budapestre. 1843 —

1907. III kiadás. Bp

1912. 147 l.

francia kapcsolatai, ezen belül pedig az árpádkori irodalom, főképen Anonymus krónikájának franciaországi és nyugati forrásai. Anyaggyűjtésének feldolgozása befejezés előtt áll. Kutatásaival párhuzamosan két előadást tartott az Écoles des Hautes Études filológiai osztályán a középkori francia epika archeológiai adalékairól, továbbá kiadásra készítette elő Pierre de Blois „Ars dictandi" című művét.

Harasztos Albert (1912, Nagyenyed, róm. kat.), francia-magyar szakos szakvizsgás tanárjelölt, ujságíró, Budapestről (Tagliavini és Tamás professzorok), féléves francia állami ösztöndíjas. Ezenkívül 800 P magyar állami ösztöndíjkiegészítésben részesült. Elsősorban nyelvföldrajzi és történeti fonetikai kérdések érdekelték s francia tudását akarta gyakorlatibbá tenni. A Sorbonne-on főként Vendryès (linguistique générale), Bruneau (grammaire historique), Guillaume (linguistique française), Fouché (phonétique historique et expérimentale). Boutière (civilisation et linguistique romaine) és Dauzat (géographie linguistique) professzorok előadásait hallgatta. Különösebb érdeklődéssel tanulmányozta még a Fouché professzor vezetése alatt álló Institut Phonétique kísérleti módszerét és Mario Roques Collège de France-beli előadásának tárgykörét: a nyomtatvány és az ujság nyelvének sajátságait s a keleti latin nyelv fejlődését. A Bibliothèque Nationale-ban és a Sainte Geneviéve könyvtárban témakörében folytatott kutatásokat.

Rauscher Sajós

wód

Ipolyi Arnold:

A magyar szent korona és a koronázási jelvények története és mulatása. Bp. 1886. IV. lap

1 Ebhardt, Burgen Jta

Die Expedition erfolgt in gew
Franko durch Spediteur

107158

Rauscher Lajos

a József mügyete-
men a rajz- és festés
naktanára, a Magyar
Grafikai Egyesület
alelnöke

vód
z
Mintarajzisk. ért
1905-6. 12. l.

ház lelkészi hivatalától.

Országos Bizottsága
ökségének
Budapest

11/1930 sz. levelünkre, tiszte-
gős választ megadni,
abb állapotban levő és már
ött álló templomunk ügyét
gény sorsához képest ujjá-
lekezetem mel szemben
során át nem vállalha-
márc. 3. án

Kiváló Tisztelettel
Csernyi Zoltán
lelkipásztor

KEF. LELKÉSZI HIVATALA
Szabadszállás

Szombat 7

Rauscher Lajos

Péntek 6

Csütörtök 5

Szabó Athenaeum

Szerda 4

148 l.

Kedd 3

Hétfő 2

Vasárnap 1

Szabó Athenaeum

148 l.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 19. hét

1 Vasárnap	Munka ünn.
2 Hétfő	Athanáz *Zsigmond*
3 Kedd	Sz. † feltal. *Irma*
4 Szerda	Monika *Florián*
5 Csütörtök	V. Pius *Gotthard*
6 Péntek	B. Gizella *Frida*
7 Szombat	Mihály főa. *Napoleon*

Rauscher Lajos

Képrőm. főiskola
(1881.)
Koracklektikus

Gerőpesti 265. l.

Törv. védve.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS-
VIZZEL KÉSZÜLT KÉTSZERSÜLT

Budapest, 193 2. VIII. 22-28

Szállító-jegy

Nagys.

T. Dr. Szentiványi úr

		Ár	Pengő	fillér
	drb. sütemény reggel			
	„ „ délután			
	„ jour kenyér			
	„ „ sütemény			
	kg. fehér kenyér			
12	„ félbarna kenyér		5	28
	„ rozskenyér			
	„ Graham kenyér			

30-X. — Merkur, IV., Prohászka-u. 6.

TELEFON:
Aut. 69-3-33.

GROSS MIHÁLY
finom fehér sütödéje
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 43.

Rauscher Lajos

zvod

Épitö Ipar – Épitö Müvészet. 1914. 24. sz. (Carmen lugubre.)

Viselet:

Horvát-paraszt.

Egy ~~[illegible]~~
hordó ~~[illegible]~~
jában bo~~[illegible]~~ tart
nyugtatja. ~~[illegible]~~
s a nádas köz kette
ever s a másik hátra
balra: „Horv
Száva
jobbra: „Croát
Sava
s legalól középütt
Rei~~[illegible]~~ metszet
Metszette: Bey
T. 44

Bikkessy J: Pannonie

Rauscher Lajos

l.

Országos Képtár

Modern metszetek
kiállítása III. 1898.
nov. Bp. 8, 9. l.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy a Műemlékek Országos Bizottságának elhelyezési költségekre előirányzott gyarapodalma a hivatal számára eddig beszerzett tüzelőanyag rételára által teljesen kimerittetett. Minthogy előreláthatólag még 63 métermázsa köszénre (à 89.000 K.) és 25 métermázsa apritott fára (à 62.000 K.) lesz a hivatalnak szüksége, még tisztelettel arra kérem a Nagyméltóságú Minisztériumot, hogy ~~e célra~~ a Műemlékek Orsz. Bizottsága részére e célra 7.157.000 K.

Rauscher

épiler, a mintarajzis-
kola tanára, terverte
az iskola Andrassy ut.
épülebének façadeját.

ind
Z

Bauzeitung für Ungarn

1876. 46. sz. (Ein Urtheil
über die Façade der kön.
ung. Landes-Zeichenschule.)

Rauscher Lajos, festő, tanár M.D.K.

budapesti Rajzakadémia tervével szerepelt a párisi Világkiállításon, melyről egy Breslau-Wien-i szaklapban J. Stübben ert írja, hogy építészetileg nem kiváló alkotás, de az épület ornamentális diszitményei gyönyörűek.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1879. VIII.évf.

Máj. 4. sz. 151. old.

Rauscher Lajos. [ ] MDK

A körönd egyik palotájának
szgraffitóit készítette.

—: Kodály körönd 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. március 25.

Rauscher Lajos

Az Andrássy-uton épült egyetlen müvével örökitette meg nevét előkelő izlésü eklektikus épitőmestereink között Rauscher Lajos /1854-1914/. Az egykori Mintarajziskola, most Képzőművészeti Főiskola, egyike a firenzei korareneszánsz szellemének tökéletes átérzésével megtervezett épületeknek. Előkelő a harmonikus kompozíciójú kaszettás gazdag mennyezetü előcsarnok majolika anyagában és élénk szinezésében. A homlokzati falmezőket saját művészi rajzú sgraffitók diszitik, sajnos az oldalhomlokzatról legutóbbi tatarozásakor az erősen sérült sgraffitókat le verték.

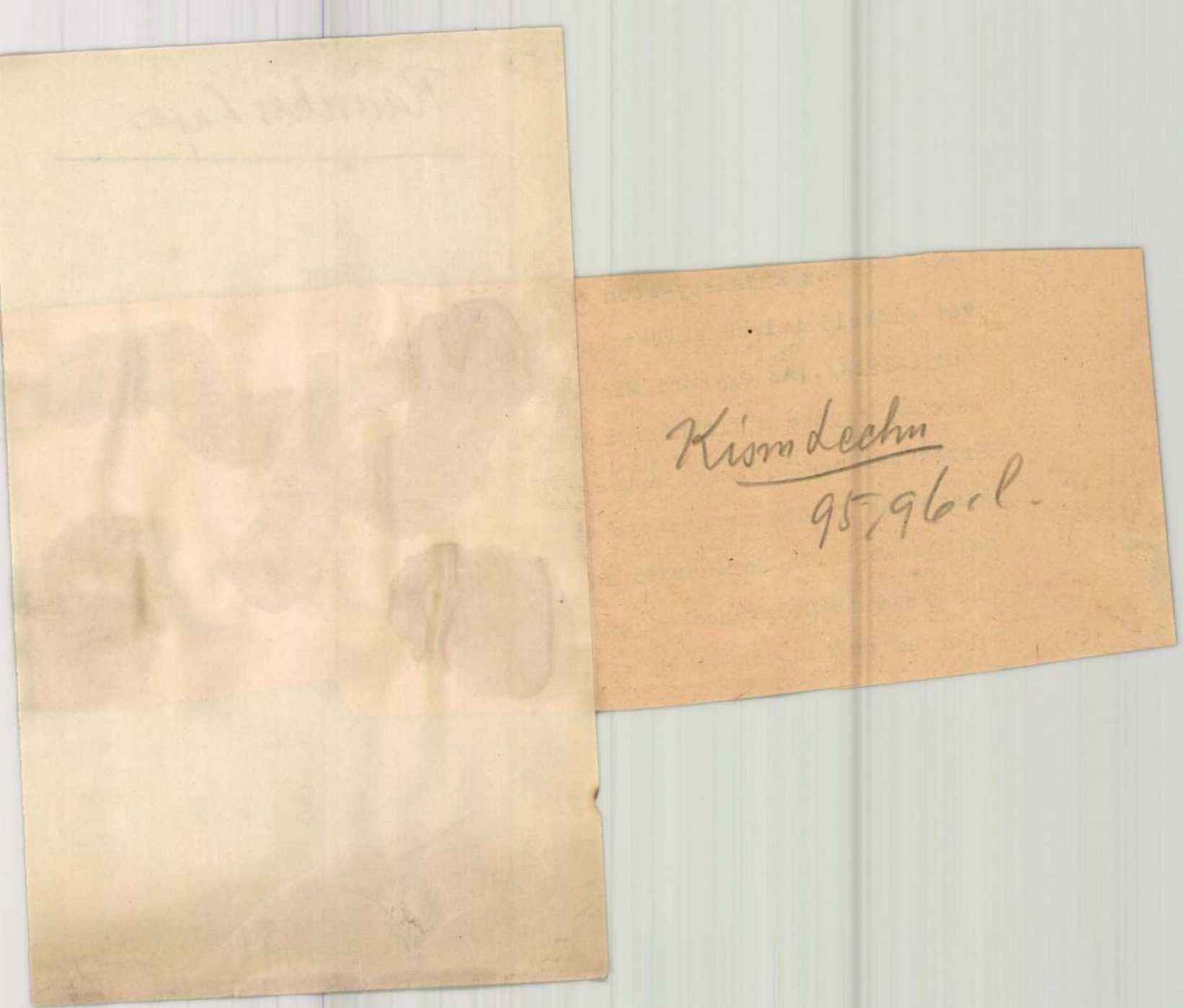

Kism Lechn
95, 96 l.

Rauscher Lajos
építész

M.D.K

1876-ban készítette az általa tervezett Mintarajz-iskola, most Magy. Képzőművészeti Főiskola Sztalin ut 71 sz. alatti sarokpalotája sgraffitóit.

Ybl Ervin: Petschacher Gusztáv építészete
M.M.M. Évkönyve 1952, 191 l.

Rauscher Lajos
építész.

M.D.K.

A MÁV Nyugdíjintézet házának aranyozással élénkített díszeinek a mestere.

Ibl Erwin: Petschacher Gusztáv építészete
M.M.M. Évkönyve 1952, 181 l

RAUSCHER Lajos emléke

1845-1914

M.N.K.

Képzőművészeti Főiskola (1875)

1952)

Művért. Gerő László: Az építészet a koraeklektikus stílusa 103.l.

M. D. V.

RAUSCHER Lajos építész
(1845–1914)

Sztalin u. 71. sz. (Képzőmű. Fiszle)
(1881)

egyetlen építészeti alkotása

sgrafittor: Scholtz Robert

Gerő Sándor: Magyar építészet a XIX. sz. második felében

Bsh. 1955. 26. l.

R A U S C H E R L A J O S /1845-1919/

müve a Képzőművészeti Főiskola épülete 1881-ből.
Az épület homlokzatát sgrafittok diszitik Scholtz Roberttől.

Gerő László: Magyar épitészet a XIx.század második felében, Bp.1955.4o.l. TIT Útmutató 37.

R A U S C H E R Lajos

festő és Láng Adolf épitészeti alkotásaa
Sztálin ut/ma Népköztársaság ut/71.sz. ház.

Gerő László:Magyar épitészet a XIX.század második felében,Bp.1955.4o.l.,TIT Utmutato 37.

R A U S C H E R Lajos

készitette el a Köröndön lévő sgrafittókat a MAV Nyugdijpénztár épülete pészére.

Gerő László: Magyar épitészet a XIX.század második felében, Bp.1955.4o.1. TIT Utmutato 57.

Rauscher Lajos épitész M.D.K.

müegyetemi tanár

Tagja volt a Szépmüvészeti Muzeum tervpályázata zsürijének, 1898-99.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956, 50.l.

Rauscher Lajos MDK

építész

Képzőművészeti Főiskola /Népköztársaság utja 71/ az ő legérettebb alkotása. /1875./

263

Borsos-Sódor-Zádor: Bp.// Budapest. Bp. 1959.

Rauscher Lajos

MK

A Nemzeti Muzeum főlépcsőjének kiképzésénél a neoreneszánsz alakitást Zofáhl Ausztáv, a bábos korlátot, a mümárványozást Rauscher Lajos és Kolbenhayer Ferenc készitik. /1860 után/.

392.o. 30. jegyzet.

ZADOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

M.D.K.

Rauscher Lajos, építész

A Képzőművészeti Főiskolát épitette. Ybl historizmusa útján haladt. 474.o.

Kampis -ntal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A Képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

Rauscher Lajos, építész 7 Oh

Az eklektika egyik jelentős alakja.

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum körül kiala=
kult palotanegyed története
153–161

Műemlékvédelem, Bp. 1960. 3. sz. (IV. évf.)

M. D. U.

RAUSCHER Lajos építész

Az eklektika jelentős építésze

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum
környékén kialakult polotanegyed tör-
ténete

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 154. l.

M. D. A

RAUSCHER [Lajos] építész

A szerző tagadja, hogy riseb mű-
vész lett volna répső művész tortár-
jainál

Gerő Lóinló: A XIX. sz. végi kisőchlekti-
kus építészet jelentősége Budapesten

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 172. l.

RAUSCHER LAJOS,épitész

A Sugárut,a Nagykörut s Pest kiépitésében munkálkodó Schmahl,Petschauer,Láng,Rauscher,Feszty,Freund,Unger, mondhatnónk,egyöntetüen,az érett olasz reneszánsz formáival gazdálkodik.Épületeikre a monumentalitást,változatosságot,sőt feltünést keltő manir jellemző.Közülük egyikhez sem áll közel a szegedi Kiss Dávid-ház tervezője.Nem hozható kapcsolatba Ybllel sem,bár rokon az ő legkorábbi eklektikus épületeivel. 250.old

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

ACMÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

Rauscher Lajos
építén

M.D.V.

A Képzőművészeti Főiskolát
terverte (1875) + repro

Kiss Ahos: Néhány szó a historizmusról
Művészet, 1966. november – 8 lap

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893 körül.

Budapest a Gellérthegyről. 13X19 cm. illusztráció
Jókai Mór: Bevezetés c. cikkéhez. id.mü 3-6.p.

Szign. NK sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után NK/?/ egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k. Magyarország.III.1893. 5.p.

M.D.K.

Rauscher Lajos, festő

Katalógus. 71.-"A Magy. Nemz. Múz. léposőháza". Fametszet Rauscher Lajos után Morelli G.F.T.G.sc. "16.5+12.7 cm Az O.M. Monarchia ir.-és képben. Magyaror zág. III. Bp. 189?. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

R. D. K.

RAUSCHER Lajos építész

Az országos mintarajztanoda homlokzata.

Bráh. Tárgymut. Bp. 1885. 52. l.

T Á R S A S Á G I

Amelyet Virág Jenö és Rc
feltételek mellett kötöttek:

1. Közkereseti társasá
alatt Budapesten.A cégjegyzésre m

2. Virág Jenö 25.000-
járulék hozzá a vállalat megalakul
mindenkori bankkamatláb szerint s

3. Anyereség fejenként
meg és Virág Jenönek rendelkezésé
mindaddig növeli mig a 25.000-P-t

4. A tagok magán célj
magánszámlakamat évi 4%.

5. A vállalatból bárm

Rauscher

R. 3. *Lajos*, grafikus, festő és épitész. * Stuttgart 1845 dec. 14. † Zebegény 1914 jún. 1. A József-Műegyetemen a szabadkézi rajz és rézkarc tanára volt. Főleg tájképeket és architektonikus témájú finom rézkarcokat készített. A régi Pest részleteit karcolta. Sokat foglalkozot az aquatintával és egy új eljárás lehetőségeit kutatta fáradhatatlan buzgalommal. 1874. R. tervezte a mintarajziskola épületét. Számos műve van a Szépműv. Múzeum grafikai gyüjteményében.

E. G. II. 350 l

Rauscher Lajos

Nekrolog bő életrajzzal és arcképpel.

Esetleg lásd a feldolgozásnál

MMÉE Közl

1914. 421. l.

Rauscher Lajos (1845-1914)

A faltmarató's (akvatinta) első magyar művelője

G.F: A magyar grafika történetéből

Nagyjsag 1969 VII. 18

30. SZÁM. 1891. BUDAPEST, JULIUS 26. XXXVIII. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt { egész évre 12 frt, fél évre 6 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 8 frt, félévre 4 „ | Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 6 frt, félévre 3 „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

TEMESVÁR ÉS KIÁLLITÁSA.

Aki Budapesttől Orsovának tart, akár hogy a Herkules-fürdő hires forrásait keresse föl, akár hogy megtekintse az ada-kalehi parányi törökvilágot, az a rohanó gyorsvonattal való jó öt órai utazás után hirtelen meglehetős terjedelmű erdőséget lát a beláthatlan síkon. A vonat megáll egy kisebb, majd egy nagyobb állomásnál, melyen rendszerint élénk a forgalom; egy pár gyárkémény, azután a mozdony tovább röpíti az utast ligetek, fasorok és parkültetvények között, majd elrobog egy másik állomás mellett, s végre ismét kiér a szabad síkságra.

Körülbelől ennyi az, a mit az utazó lát röptében Temesvárból. A hajdani *Temesköznek, Temesvári kapitányságnak, Banatus Temesvariensis*-nek és *Temesi Bánságnak* egykori fővárosa, a mai Temesvár, csakugyan oly pompás zöld keretbe van foglalva májustól október végeig, hogy a fáktól alig látni a várost.

A józsefvárosi főállomáson (mert Temesvárnak, melyet a most államosított osztrák-magyar államvasut budapest-orsovai vonala ívben kerül meg, még egy másik állomása is van, a gyárvárosi) rendesen élénk sürgés-forgás fogadja az utazót. Nem épen, mintha rendes viszonyok között nagyszámú idegen utaznék Temesvárra. Érkezők és távozók többsége jobbadára temesváriakból áll. Alig van magyarországi város, melynek mozgalmasabb, könnyebben utra kelő lakossága volna, mint Temesvárnak. Alig hogy az ötvenes években kiépült a vasut Temesvárig, a lakosság sűrű érintkezést tartott fönn Pesttel és még inkább Bécscsel. Kereskedelem és szórakozási vágy egyaránt a császárváros felé vonzották. A «kis Bécs» — a hogyan a temesváriak nevezték városukat az abszolutizmus alatt — a nagy Bécscsel szoros üzleti és szellemi összeköttetésben állott akkor.

Társadalma, kereskedelme, sajtója, szinháza mind német volt a múlt évtizedekben. Nincs ezen mit csodálni. A város régi magyar lakossága mind kiveszett a 164 évig tartott török uralom alatt. Nemcsak Temesvár, de az egész hajdani temesi bánság is lakatlan volt, midőn Savoyai Jenő megtörte Magyarországban a félhold hatalmát és Temesvár elfoglalása után (1716 október 1-én) ura lett az egész délvidéknek.

A telepítések korszakában a város, hol hajdan Róbert Károly király tartott udvart és hős Hunyadink épített magának várpalotát, a szélrózsa minden tájékáról származó, de legnagyobbrészt német eredetű lakosságot kapott. A magyarság sokáig még csak számot se tett benne. Csak midőn Mária Terézia uralkodása alatt székhelye lett Temesmegyének, kezdtek megtelepedni benne lassanként az új megyei nemes családok, a nélkül, hogy a város német jellegén sokat változtathattak volna. Persze, hogy az abszolutizmus még inkább kidomboritani iparkodott ezt a jelleget. Temesvár magyarsága nagyon új keletű tehát, de annál derekabb, hogy egy pár évtized alatt egyik bástyája lett a magyarságnak. Nagy az érdeme e körül id. Ormós Zsigmond volt főispánnak, Pesty Frigyes elhunyt jeles történetirónak s többeknek; az újabb nemzedék közül pedig Török Jánosnak, kit tudvalevőleg Temesvár város polgármesteri székéből szólított a kormány a fővárosi államrendőrség élére.

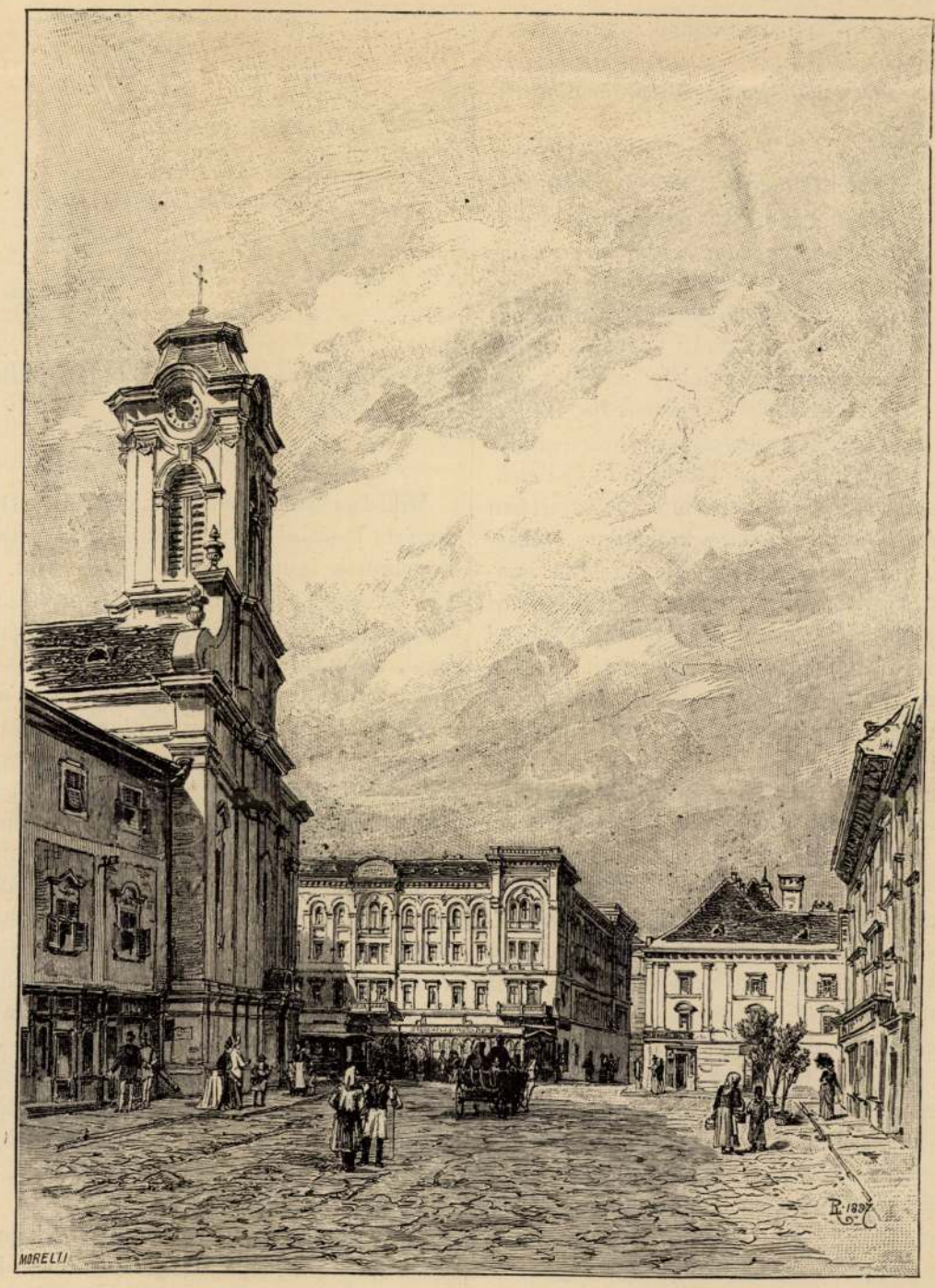

A SZENT-GYÖRGY-TÉR TEMESVÁROTT. Rauscher Lajos rajza.

Ellenben, ha a nemzeti jogok felfüggesztésének korszakában a magyarosodás dolgában nem haladhatott is a város: sokat fejlődött és szépült azon idő alatt. Akkor hozta be Temesvár — a monarkhiában először — a légszeszvilágítást. S ugyancsak az első város volt Magyarországban és Ausztriában, mely a légszeszt a villamos világítással cserélte föl. Egyik pompás parkját báró *Scudier* volt várparancsnoknak köszöni Temesvár. A derék táborszernagy megérdemli az érczszobrot, melyet a polgárok hálája emelt neki a sétatér közepén. Kevés magasrangú katona tette magát ily jó oldalról emlékezetessé magyarországi városban.

A hajdani mocsarak lecsapolása és a várost dús övként kerítő ültetvények okozták egyáltalán a fölötte kedvező fordulatot Temesvár egészségügyi viszonyaiban. A mocsárlázai miatt egykor rettegett Temesvár ma Magyarország legegészségesebb városai közé tartozik. Különösen áll ez a Józsefvárosról, e nagy és szép külvárosról, melyet terebélyes fáktól szegélyezett széles és egyenes utczák hasítanak keresztül. E városrész fejlődését számos modern izlésű, díszes ház mutatja, melyek mellett a közúti vasút majdnem mindenkor telt kocsijai robognak el. Mindenütt kertek és befásított udvarok hoznak változatosságot és kellemes szinvegyüléket e városrész képébe.

E külvároson át vezet az érkező útja a várba: a temesvári citybe, a hatósági és üzleti élet központjába. Közte és a többi városrészek között a Béga-csatornától mosott glacis terül el, e most oly szépen befásitott nagy sik. Majd föltünnek a vár árkai és bástyái. Temesvár, mint erődített he y tudvalevőleg elveszítette minden jelentőségét. Ép azért a hadügyi kormány előzékenyen beleegyezett a forgalmat szűk mederbe terelt várkapuk lebontásába. El fognak tűnni, reméljük, nem sok idő mulva az összes várfalak is, hogy helyükön fölépüljön a tervezett boulevardszerű körút.

Csodálatos, mi minden szorult össze e kilenczszögű bástyapánttól kerített csekély téren, melyet a belváros elfoglal. Itt emelkednek a polgári és katonai hatóságok széképületei: a nemrég ízlésesen restaurált megyeház, a török világról regélő régi városház, a katonai parancsnokság épülete, a tiszti kaszinó. Itt tekint a bástyára csinos homlokzatával a szinház, melynek egy nagy és díszes szálloda a szomszédja. Itt szegélyzik az utczákat gyalogsági és tüzérségi laktanyák, s mindenféle hadfölszerelési épületek, köztük a Hunyadiaknak ma tüzérszertárul használt kastélya. Itt van a katholikus székesegyház, a szerb főtemplom és az izraelita imaház. Itt központosul az üzleti élet a temesvári Lloyd-társaság helyiségeiben. Itt vannak a helyi részvényvállalatok igazgatósági irodái, a temesi takarékpénztár széphomlokzatú épülete. Itt láthatni a legszebb kirakatokat, a leglátogatottabb kávéházakat, a megyei urak által előszeretettel fölkeresett szállodákat. Itt játszik többször hetenként a tiszti kaszinó előtt a katonai zenekar és fejlődik ki élénk esti élet a fasoros tereken.

Szóval, Temesvár csinos város, melyben kellemes és olcsó az élet, ha eltekintünk a belvárosi lakbérek magasságától, melyek megközelitik a budapestieket. S hódolni az élet kellemeinek a temesváriak mindig szerettek. Azok az idők, midőn az egykor még sokkal gazdagabb délmagyarországi nemesség télen Temesvárott tartózkodott és jövedelmeinek egy részét ott költé el, persze elmultak. Elvitázhatlanul a város hajdan virágzó gabonakereskedelme is erősen hanyatlott, vele együtt pedig a meggazdagodásnak bő forrása csappant meg. De lakosságát nagy üzleti mozgékonyság jellemzi. Remélhető azért, hogy a város emelkedésében és fejlődésében nem lesz megállapodás.

Most Temesvárnak még egy ideiglenes ékessége is van: a délmagyarországi *mezőgazdasági és iparkiállitás*, melyet mult vasárnap nyitott meg Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter. Igen kivánatos volna, ha Magyarország minden részéből akadnának látogatói e kiállításnak, melynél nagyobb és jobban sikerült vidéki kiállítása nem volt még hazánknak. *B—i N.*

ALKONYATKOR.

Árnyas erdő, enyhe sátor,
Összehajló lombozat,
Köztünk bár a messze távol,
Hozzád visz a gondolat.

Azt hiszem, hogy pázsitodra
Dülök szép nap alkonyán,
S hallom bokrán mint zokogja
Bús dalát a csalogány.

Szellő szárnyán száll felém a
Faluból az estharang,
Messze tájról néha-néha
Megtér egy-egy vadgalamb.

Lenn a róna zöld vetése
Rajta hullám fut tova
És elmondja sziszegése
Mit a szellő suttoga.

Kél a hold is túl a bérczen,
S kigyulnak a csillagok;
Nagy mindenség, érzem-érzem,
Hogy milyen kicsiny vagyok!

Fönn a dombon erdő szélén
Hosszan elmerengek én,
Pillantásom végig mérvén
A csillagok tengerén.

Majd meg le a rónaságra
Téved bámuló szemem,
A természet égi bája
Téged dícsér Istenem!

Árnyas erdőm enyhe sátra,
Szép falucska, kis hazám,
Igy is boldog vagyok s hátha,
Láthatnálak *igazán!*

Mares Ödön.

SZÉTPATTANT BUBORÉK.

Elbeszélés.

Irta Bede Jób.

Mikor az utczánkban először kezdtek Demián Imréről beszélni és pletykázni, még csak pelyhesedésnek induló gyermeklegény volt. Azzal tünt ki, hogy talpig finom fekete ruhában, czilinderrel, ezüst fejű bottal és czigáróval érkezett haza. Pedig az apja szegény hivatalnok a sónál, a kinek van ugyan egy jól termő kertje, meg kicsiny háza, de ez a mai drága világban, kisvároshelyen nem sokat ér. Tehát Demián Imrének az úri viseletét odamagyarázták, hogy mint afféle nagyvárosban nevelkedő, szorgalmas praeparandista, mellékfoglalkozásokat folytat, ügyvédek irodájában szerez másolási munkákat és privát órákat ad gazdag házaknál, meg hegedüt tanít, a mihez szintén ért. Szeretik ott nagyon, és úrias külső tartására is gondot kell fordítania. Most vakácziózni jövén, csak úgy úszik a dicsőségben. Az édes atyja, a ki már vénülő özvegy ember, ugy szólva tiszteletben tartja finom fiát; jobb kéztől engedi, ha reggel, mikor hivatalba megy, a fiu elkiséri és büszke reá igen, ha a háta megett hallja, hogy:

— Ez a Demián József fia, az Imre.

A fiu kezet fog az apjával a hivatal kapujában és negédesebb léptekkel halad tova. Erősen szívja a czigárót, csörgeti a botját és merészen tekint minden ablakra, a honnan kisvárosi naiv leányok néznek feléje sugárzó szemekkel. Minálunk olyan ritka egy-egy úri szabású fiatal gavallér, a ki a mellett még tudományos képzettségre is törekszik, hogy igazán meg kell becsülni.

Leányaink Demián Imre személyes ismeretségével eddig nem dicsekedhettek ugyan, de mindnyájan tudták, hogy ki légyen ő és milyen úr lészen belőle, hát fogadták szivesen a köszöntéseit, sőt szivesen látták volna a háznál is, ha ugyan a nemes mamák és papák származási előkelősége ezt nem tiltja. És Demián Imrének meg kellett elégednie azzal, hogy a szomszéd gazdag timár leányának, a kaczagó szemű Karolinnak, tálalhatta fel mind azt a sok szép tudományt, a mit az udvarlás mesterségében a nagy városban olyan alaposan elsajátított.

Sohasem feledem azokat a sejtelmes, könnyű nyári estéket, a miket künn töltöttem az udvarunk padkáján és átbámultam gyermeteg merengéssel a timárék udvarára, a hol maga a boldogság lakott. A timármester valahol vásáron járt bőrökkel; a vaskos, piros felesége az orgonavirágos tornáczon állott és az öreg Demián Józseffel beszélgetett. Távolabb a József úri fia, Demián Imre sétálgatott a tágas udvaron Karolinnal. Két újja között forgatta a pálczáját, kissé oldalt hajolt a leány felé és folytonosan mosolyogva beszélt. Gyönyörüséges dolgokat mondhatott, mert a leány néha elpirult, mint a tűz lángot élő parázsa, néha meg édes nevetéssel kaczagott és félig bátortalanul nézett, mint az idegenbe tévedt galamb, az ifjúra.

Az utczán mesterlegények haladtak az «Utolsó garas»-hoz kuglizni, meg borvizes borra, kartonruhás leányok járkálgattak a napi munka izzadtságát szellőzni és mindannyian irígykedve tekintgettek az udvar felé.

És Demián József, nekitüzesedve, szorgalmasan magyarázott a timárnénak a fiáról. Hogy egy-két év múlva már elvégezi a praeparandiát, akkor okleveles tanító lesz és minthogy rendkívül sok esze van és nagyra becsülik, magánszorgalommal még tanul pár hónapig és leteszi a tanári vizsgát. Tanár lesz. Milyen nagy tisztesség az és mekkora úr, a ki ebbe a sorsba jut. Nagyobb úr, mint a városkapitány, legalább akkora, mint a takarékpénztári igazgató, a ki örökké kocsiban jár.

Aztán a gyermekek felé néznek.

— Hogy egymáshoz illenek, bizony.

Ezt a timárné mondja, míg az öreg József e tekintetben még nem jelenti ki egész határozottan a nézetét. A fiú hadd töltse — gondolja — a vakácziját idehaza, a hogy legjobbnak akarja, hadd ragyogtassa magát a timárleány előtt. A mikor tanár lesz, majd megválik. Ha módosabb, úribb nem akad és ha a drága fia okvetlen úgy akarja, hát legyen Karolin, hát jó. Azonban még várunk. (Még az «Utolsó garas» korcsmárosa leányának udvarolgatott Imre délutánonként, mikor oda költséges mulatozásra kijárogatott, de erről nem volt szabad tudni!)

A meglepő csak az volt a dologban, hogy Demián József bármennyire dicsérte is a fiának nagy mellékkereseteit, gyakorta fordult meg a vakáczió letelte után a postán és adogatta fel, apránként ugyan, de sűrűen, a fia számára a pénzeket. Mert hát, tetszik tudni, drága a nagyvárosi élet, a fiú gyenge; sok kell és a jó szüle a szép jövő reményében saját vére árán is segíti a gyermekét. Jó Demián József háromszorta annyit dolgozik, mint annak előtte, mikor a fiú még idehaza lakott. Szívós, nagy ereje van, de vénül erősen. Titokban nehezeket sohajt és egyedül való szegényes szobájában olvassa a fiától jövő leveleket. Szépséges, okos leveleket, akár csak valami meglett nagyságos úr írná,

telve gyöngédséggel, szeretettel, dehát végre is mindenik azzal végződik, hogy erre vagy arra a hasznos czélra, de pénz kell okvetlen. Aztán a bizonyítványok igen gyéren érkeznek, a fiu ritkábban jár haza. Egyszer megigéri, hogy jön. Az apja újra meg újra megfeszíti az erejét, összeszedi több helyről való kisebb kölcsönök segítségével is az útiköltséget, meg a pár forintokat, a mik a fiu némi halaszthatatlan adósságainak a fizetésére kellenek, de aztán arra a napra, mire meg kellene érkeznie, kapja a levelet Imrétől, hogy nem jöhet, közbejött akadályok, a sok privát tanítvány, a sürgős munka, a vizsga elhalasztása és több eféle úri dolgok, a miket részben az öreg nem ért, de elhisz.

József a timárnétól is vesz kölcsönöket, hát oda már át kell vinni a leveleket, meg kell magyarázni ezt is és azt is, hogy egy év, de már csak egy év hiányzik abból az időből, a mikor a fiu hazajön és aztán no! no! hiszen a gyermekek szeretik egymást, egy jó állomás és úri élet, legrosszabb esetben a fiu fizeti vissza, legyen békesség.

De rossz hirek is érkeznek Imréről. Hogy nem tanulna, nem dolgoznék, de játsza az urat, korcsmákba jár; könnyen él, azt hireszteli, hogy az apja gazdag földbirtokos, telik a vagyonból. Sohasem lesz abból semmi.

Mikor azonban nyárára Imre ismét kifogástalan uri ruhában, arany keretű orrcsiptetővel, czilinderben, keztyüsen és pálczával, már szépen gondozott pofaszakállal megérkezik, és az ő hamisított bizonyítványát meghordozza nagy dicsekvéssel az apja, elhallgatnak a pletykák és megerősödik az a vélemény, hogy az irigység egyébre se jó, mint rágalmazásra.

Az öreg Demián József megnyugszik, szinte megfiatalodik, hangosabban tervez a jövendőkre nézvést, némi tekintélyre is tesz szert és a timárnénak nem beszéli már olyan határozottan, hogy no! no! a gyermekek szeretik egymást.

Imre azonban kedvetlen, sápadt, beteges. Túlsokat szivarozik és szótalanabb, mint régente volt. Nem igen szeret a tanulmányairól beszélgetni. Talán nagyon kifáradt és az apja biztatja is, hogy elég ennyi, ha több nem lehet, elég a tanitói oklevél, a mit felmutatott, pályázzék állomásra és pihenjen. A tanárságra majd jut még idő. Ha akarja, hát itt van a timárék Karolinája, az esküvőt megtartják igy is, akár egy hónap múlva.

— Jó is lenne, fiam, — mondja Demián, — mert látod én gyengülök már. A házam, a kertem hatszorta tele van adóssággal, nem győzöm, Csak az Isten tudja, miképen volt eddig is, a sóhivatalban még baj lehet...

A fiú reszketve biztatja, hogy még csak egy évre, de vissza kell mennie, azalatt gyorsan tanul, leteszi a tanári vizsgát s akkor egyszerre, de rögtön nagy fizetést kap, havi száznegyven — százhatvan forintot, kifizeti az apja adósságait és majd együtt élnek, az öreg hozzája költözik. Akkor aztán felvirúl, alkonyulatán az életének, az ő árva fejére is a gondnélkül való boldogság verőfényes napja. Fellegtelen ég és édes pihenés, a drága fiu gazdag házában.

Nem tud azonban otthon ülni, a vakáczió le sem telt egészen s már visszautazik. Az öreg Demián, a ki, lássák, maga egy pelikán, tovább remél.

De el sem mulik az év, nagy szerencsétlenség történt. Demián József hivatalos levelet kap a fia városából, abból a praeparandiából, a melyikhez, a hogy hitte, a fiának már semmi köze, a tanári vizsgára való készülésen kivül. Az iskola igazgatója arról értesiti, hogy Demián Imre, a ki a praeparandia másod évén már harmadszor megbukott, «kizáratik az intézetből és az összes intézetekből, minthogy oklevél-lopás és hamisítás bizonyult reá, és minthogy magaviseletével botrányokat okozott, és minthogy javíthatlan korhelyelyé vált, és minthogy csalásokkal sokakat megkárosított. Miről az illető atyja ezennel hivatalosan kiváló tisztelettel értesittetik, stb. stb.» Végül vígasztaló szavak.

Ezt a levelet már senki sem látta az utczánkban, csak talán a timárné, kinek Karolina leánya sok sirás-rivás után, végre egy jómódu vargához ment feleségül.

Az öreg Demián Józsefnek valami eltévedt sóczédulákat kellett volna helyrehozni; sok vesződése volt adósságok miatt, egy árva szót sem lehetett tőle kicsikarni a fiára vonotkozót; megnövekedtek feje fölött a sulyos gondok; megtört és elzárkózott. A kinek örökké egyetlen álma van és azt kiméletlenül fosztja szét a hideg reggel, mint a hogy szétpattan a levegőbuborék az első szélre, nehéz annak megalkudni a valósággal.

... Egyszer aztán sokat tanakodtak az utczánkban, hogy miképen eshetik, hogy a hiusága leszámitásával különben oly ép eszű ősz ember, mint Demián József, a maga keze által váljék meg az élettől.

Még az apja temetésén sem láttuk Demián Imrét és azóta sem. Mostanáig sem hallottunk hirt róla és el is feledjük, pedig még ezelőtt csak két évvel, mikor kifogástalan uri ruhában, aranykeretű orrcsiptetővel, czilinderben és keztyüsen ellátogatott hozzánk, mennyire érdeklődtünk iránta és mennyire tiszteltük.

A FORRADALOM HAITIBAN.

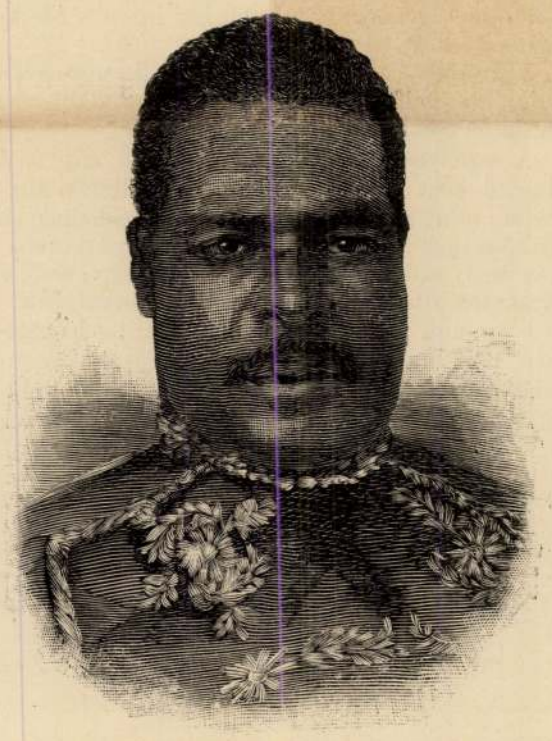

Hippolyte tábornok, a haitii köztársaság elnöke.

Amerika sok millióra menő néger lakosságából, mely az Egyesült-Államok délkeleti részében, Braziliában és Közép-Amerika sok szigetén a lakosság túlnyomó részét teszi, csak egyetlen kis töredék alkotott önálló országot Haiti szigetén. Ez a kis néger ország, melynek megalapítója a néger Napoleonnak nevezett Touissaint L'Ouverture volt, már közel száz év óta áll fenn, de csak is azért, mert az európai és amerikai hatalmak közül egyik sem vágyakozik meghódítani. Máskülönben a négerek itt sem mutatják magukat politikailag éretteknek s csak oly rendezetlen viszonyok uralkodnak közöttük is, mint Liberia államban, melyet az amerikai emberbarátok Nyugot-Afrika partjain egyenesen abból a czélból alapitottak, hogy az európai müveltséget már megismert négerek innen afrikai fajrokonaik művelődését is előmozditsák. Mindkét helyen elsajátitották a négerek az európai müveltség külső mázát, de csak is ezt, különben valósággal félvadak maradtak. Liberiában azonban aránylag véve még jobb dolguk van, mert itt csak az urhatnámság s gyermekesen könnyelmű gazdálkodás miatt vannak állandó bajaik. Haitiban ellenben ezekhez még a folytonos vérengző forradalmak is hozzájárulnak. Ez a kis néger köztársaság hiressé lett arról, hogy a forradalom állandó benne és csak elvétve akad egy-egy év, midőn polgárháború ne dúlna.

Jelenleg a polgárháborúnak főoka a telivér négerek és a kevertvérűek versengése. Az előbbiek vezére *Hippolyte* tábornok, a köztársaság jelenlegi elnöke, a másik pártté pedig *Legitime* tábornok, egyik volt elnök, kit, mint többi társait is, polgárháború fosztott meg állásától. A forradalom f. évi május 25-én tört ki egész váratlanul s titokban előkészitve. *Hippolyte* elnök kiséretével templomban időzött, midőn egy csomó felfegyverkezett polgár *Legitime* volt elnök egyik régi miniszterének vezetése alatt megrohanta a börtönt Port-au-Prince-ben s mintegy 200 politikai foglyot kiszabadított. Jellemző a köztársaság viszonyaira nézve, hogy *Hippolyte* elnök a lázadás hirére a templomban maradt, az ajtókat eltorlaszoltatta s védelemre gondolt. Magától érthető, hogy ez a védelem nem tartott volna soká, ha véletlenül a városban levő katonaság hű nem marad hozzá s a lázadókat egy pár sortűzlövéssel meg nem szalasztja. A remegő elnökből csakhamar boszuálló zsarnok lett. Az országban összefogdostatta a lázongókat és gyanus egyéneket, s hogy ezentul még csak a börtönökből se szabadíthassák ki őket, egymásután lemészároltatta mindannyit. Legujabb hirek szerint már 300 embernél többet végeztetett ki. Egy Rigaud nevezetü franczia eredetű kereskedőnek kivégeztetése miatt a franczia konzul panaszt emelt s ez ügy a párisi nemzetgyűlésben tárgyalás alá került. A jelen évi haitii forradalomnak ezáltal némi hirneve is támadt (rendesen még az amerikai lapok is csak az apró hirek s petit betüs táviratok között említik meg az itteni forradalmakat), de úgy látszik, hogy az ügynek további folytatása nem lesz s a néger köztársaság nyugodtan folytathatja eddigi nem épen kedélyes életmódját.

A jelenlegi elnököt, *Hippolyte* tábornokot, kinek arczképét is bemutatjuk, különben általában dicsérik. Hires tanár fia volt, s államköltségen Franciaországban tanult, a honnan visszatérve, Haitiban katonai iskolát alapitott, mely még ma is a legjobb iskola az egész köztársaságban. Mintegy másfélévvel ezelőtt lett elnök, természetesen forradalom után, mely Sully-Guerrier vezetése alatt támadt; mondják, hogy népszerüsége onnan ered, mivel elnöki székének elfoglalása ujtán higgadtan és mérsékelten viselte magát. Mostani vérengzése sem tette őt gyülölt emberré, sőt ellenségeinek nagyobb részétől megszabadulva, elég nagy hatalma van, bár ő maga sem hiszi, hogy mint elnök megérje annak a hatodik esztendőnek végét, a mennyi időre választották. Bizony nagy csoda is volna ez a haitii néger köztársaság történetében.

AZ ÉG CSODÁI.

Wilfried de Fonvielle után.

A nap meteorológiája.

Ezelőtt alig ötven évvel a híres *Arago* ritkított betükkel azt nyomatta ki az általa szerkesztett csillagászati lapban, hogy csillagász vagy természetbuvár, a ki jó hirére ad valamit, az időjárás jóslatával soha sem fog foglalkozni.

Ma a nagy tudós állitását az egész világon megczáfolják, a mennyiben nem létezik hirével törődő hatalmasság, melynek ne lenne a maga központi meteorológikus irodája, és viszont nincsen központi iroda, mely legalább kétszer egy napon azt ne tenné, mit Arago annak idején oly határozottan megtiltott.

Hogy az időjárás megjövendölése mily értékkel bir, azt e helyütt nem akarjuk feszegetni, hiszen az egymással ellentétes nézetek kiegyenlitése alatt a tudomány folytonos haladása mindig újabb titkokat oldat meg velünk, miért is nem annyira az elv helyes volta, mint inkább a vita tárgyát képező tárgy bir aktuális értékkel.

A mostani meteorológia nem törődik régen felállított elvek kutatásával, nem ragaszkodik ahhoz, mit vitás dolognak tekintünk, hanem a különféle tüneményeknek, melyek a földközelében előfordulnak, az égi testekben történő változásoknak, nevezetesen pedig a napnak, mint a világosság és az élet kútforrásának tulajdonitja.

Arago nem áldozott a nagy égi test oltárán, de élete utolsó éveiben megbánta, hogy az általa oly határozottan kimondott itéletben a nap befolyását számba nem vette.

A meteorológiával már századok előtt foglalkoztak, csakhogy akkoriban a vegyészetet alkhimiának, a csillagászatot pedig egyszerű szemfényvesztésnek tartották. A babonasággal járó téves eszmék eltünése után, az emberi ész önkéntelenül a nap felé fordította figyelmét.

1826-ban egy jelentéktelen németországi város *Schwable* nevű polgármestere, mint afféle műkedvelő csillagász, sokat foglalkozott a napfoltok jellegével, melyekről azt hitték, hogy minden rendszer, czél és irány nélkül jelennek meg, s így a természet valami bolondos szeszélyéből erednek. Ámde a kitartó polgármester nagy ámulatára rájött, hogy ama bolondos szeszélyben bizonyos rendszer van. Húsz évi folytonos megfigyelések után végre észrevette, hogy ugyanazon foltok mindig egyforma számban és helyen koronként megjelennek. Ezen körülmény annyira érdekelte, hogy nagy ügygyel-bajjal megszerezte magának mindazon régi időkben megjelent okiratokat, melyek a nap megfigyeléséről feltalálhatók voltak. Ezekben minden hiányos és primitiv okadatolások daczára, szintén azt találta, hogy *a foltok tizenegy évi időközökben* szoktak rendesen visszatérni. Schwable találmányát még a negyvenes évek végén nevetséges elmefuttatásnak tartották, mig jelenleg a tizenegy éves turnust senki többé kétségbe nem vonja.

Mihelyt a bátor feltevés helyes volta bebizonyult, fontosságát is el kellett ismerni. A nap foltjai és egyéb természeti tünemények közt bizonyos titkos összefüggés áll fenn, mely nagyobb társadalmi tüneményekre is befolyást gyakorol.

A nap foltjaiból József Pharao előtt a hét kövér és hét sovány esztendőt megjövendölhette. Mostanában nem szükséges, hogy valamely fejedelem hét kövér és hét sovány tehenekről álmodjék, a napfoltok tüzetes megfigyeléséből könnyen kiszámíthatja az időt, melyben alattvalóinak élelmezéséről gondoskodnia kellend.

Azonban a dolgok természete azt hozza magával, hogy bizonyos haladás soha sem marad egyedül, és valamely szerencsés eszmét többnyire még jobb kombinácziók szoktak követni.

Azt kezdték sejteni, hogy a napfoltok időszaka a delejtű naponkénti változásaival egyszerre szokott beállni.

A napfoltok tehát a delejtű rezgéseivel össze lennének kötve, vagyis a földi delejességhez ragaszkodnának, mely általános elemet a naptól nyerjük.

Monreaux úrnak a st.-mauri megfigyelő állomáson 1889-ben tett tanulmányaiból kitünt, hogy ama feltevés nagyon is helyes. Igy a delejtü naponkénti mozdulatai 1878-ban tökéletesen megegyeztek az 1889-ben ugyanazon *órában és perczben előfordult* mozdulatokkal.

A HUNYADIAK VÁRKASTÉLYA TEMESVÁROTT.

Ugyanazon időben és napon 1878-ban és 1889-ben egymáshoz tökéletesen hasonló időjárást észleltek.

Valamint a napba nem nézhetünk, úgy egyéb tulajdonságait a delejtű közvetítése nélkül sem tanulmányozhatjuk.

A rejtélyes összeköttetést, mely a nap és a delejtű közt fennáll, semmi sem jellemzi annyira, mint a földrengések és tűzokádó hegyek kitöréseinek alkalmával mindig előforduló mozgás, mely a delejen észlelhető. A Vezuv, vagy a Krakatoa kitöréseit a saint-mauri observatoriumból ép úgy meg lehet figyelni, mint a helyszinén. Egy másodpercz századik részére Greenwichben kiszámíthatjuk azon időt, midőn valamely az Atlanti-oczeán szigetén az évezredek óta folyton tüzes lávát kihányó hegy oldalai újra kifakadnak.

A Vezuv kitörései mozgásba hozzák a világ egész delejes hatalmát, és a napon észlelhető különféle foltok, csakis ily nemű tünemények alkalmával ötlenek szemünkbe. Magától értetődik, hogy miután a föld nem gyakorol befolyást a napra, hanem ettől feltételeztetik planétánk létezése, a napon különféle, de azért mindig bizonyos időben látható foltok az időjárásra bizonyára nagy hatást gyakorolnak, sőt azt egyenesen szabályozzák.

Monreaux folytonos megfigyeléseit rendesen a föld minden meteorológikus állomásaival közli, és a mint látjuk és tapasztaljuk, az időjárás befolyására nézve több vagy kevesebb gonddal összeállított jóslatok most már pozitiv adatokon alapulnak, melyek bennünket cserben nem hagynak.

Nem tévedünk, midőn nagyon közelinek tartjuk azon időt, a melyben az égi tünemények lefolyásából részünkre hasznos következtetéseket fogunk levonni.

A nap foltjai számunkra ama nagyszerű égi test valóságos fényképét megszerzik és rajtunk áll, hogy abból minél többet tanulva a teremtés titkainak megoldásához járuljunk.

A NÉMET CSÁSZÁR LONDONBAN.

II. Vilmos német császár az angol királyi udvarban lefolyt családi ünnepek után meglátogatta London városát is. Három napot töltött itt csupán, julius 8-án szerdán este érkezett meg, s már szombaton este ismét eltávozott, de ezen nehány órát a szó szoros értelmében teljesen felhasználta. Még alvásra is alig maradt ideje s minden étkezését egy-egy nyilvános vagy zártkörű, de ünnepi jellegű lakomával kapcsolta össze. Közönséges életmódhoz szokott magánember alig győzte volna meg azt a sok ünnepet és szertartást.

Rögtön megérkezése után este 9 órakor a Covent Gardenben levő királyi olasz operába hajtatott, hol tiszteletére díszelőadást tartottak «Lohengrin», «Romeo és Julia», «Orfeus» és a «Hugonották» egyes kiválasztott jeleneteit adván elő a társaság legkiválóbb művészei, kik közül azonban a franczia születésüek már előzetesen kijelentették, hogy ezen este nem jelennek meg a szinpadon. Az opera bensejét nagyszerűen diszítették fel szőnyegekkel, zászlókkal és virágokkal, mely diszítéshez hozzájárult még az a körülmény is, hogy a megjelent férfiak kivétel nélkül disz-egyenruhában vagy udvari öltözetben voltak, s a nők virágokkal és drága-kövekkel gazdagon diszítették magukat. Az előcsarnok

A székesegyház. Megyeház.

A LOSONCZY-TÉR TEMESVÁROTT. — Rauscher Lajos rajza.

be a köztudatba. Lénárd Jenő mint üzletember hivatásának magaslatán áll és fejlett szociális érzékénél fogva legnagyobb agilitásu és szervezőtehetségű embereink közül való. Könyvében sem tagadja meg magát. Igyekszik mindig azt nyujtani aminek az alkotásra hivatott természet közvetlenül veheti hasznát.

Úgy hiszem helyesen értelmezem intencióját, ha azt látom benne, hogy a buddhizmust mindenekfölött úgy fogja fel mint azt a nagy szellemi erőt, mely értelmi jellegénél fogva elsősorban hivatott arra, hogy a modern ember életfilozófiájába jótékony boldogító egységet vigyen. Az egységes világnézetnek, a harmónikus tettekhez segítő erőnek hiányát pedig a mai zavaros állapotok, a szabadjukra bocsátott ragadozó imperialisztikus szenvedélyek tombolása közt különösen érezzük. Elismerés illeti tehát már ezért is azt, ki a nemtelen és megsemmisítő hadakozás közepett a magasabb szempontok győzelemrejutásának útját egyengeti olyan módon, mely az abszolut intellektualitás alapján álló embertől semmi megalkuvást sem követel.

Lénárd emellett Buddhó bölcseletének az eredeti szellemben, sőt formában való tökéletes visszaadását is szem előtt tartja. Könyve a Gótamó tanítását legtisztább formájában őrző déli buddhizmus elveit tartalmazza. E tan gyakorlatilag ma már csak kis területen, főként Ceylon-szigetén érvényesül. Kánonjainak összessége Hinayanam ‹kis hajó› név alatt ismeretes, ellentétben az északi buddhizmus tanítását magában foglaló Mahayanammal, vagyis nagy hajóval. A tulajdonnevek és speciális bölcseleti kifejezések helyesírásában sem követi a Mahayanam kanonikus nyelvének a szanszkritnak, hanem a Hinayanam páli nyelvének szabályait.

A mű bevezető része s függelékei a buddhizmus történetére, elterjedésére, irodalmára, a tudományokhoz való viszonyára, a buddhista modernizmusra, a páli nyelvre stb. vonatkozó tudnivalókat tartalmazzák. Az első kötet első fejezete Kőrösi Csoma Sándornak, a buddhizmus első magyar kutatójának emlékét idézi fel. A második kötet egy Stein Aurélról szóló fejezettel, tehát szintén magyar ember érdemeinek méltatásával kezdődik.

Nem véletlen, hogy Ázsia belsejének és a buddhizmus emlékeinek e két alapvető munkát végzett búvára közülünk turániak közül került ki, mert turáni volt maga a Dhammó felismerője, Gótamó Buddhó is, ki származására való tekintettel a Sakya Muni nevet kapta. ‹Sakya, szákát, szkithát, Muni bölcset jelent.› Lénárd szépen emlékszik meg erről s felkelti bennünk a vágyat arra, hogy kimerítő munkát is olvashassunk ama turáni népekről melyeknek bölcseleti alkotása magasan túlszárnyalt mindent amit a görög-római ókor termelt. Szükséges ezt minél gyakrabban s minél nyomatékosabban hangoztatnunk, mert létfenntartásunk érdekében szükségünk van a nálunk rendszeresen gyöngített turáni öntudat minden cseppjére. Aki az ébresztő szerepét vállalja, életmentő munkát végez. Előkészíti a talajt bizonyos kulturális értékek jövendő beözönlése számára. Azok pedig nagy kincseink lesznek, mert onnan jönnek, ahol a magyarság született.

FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN

RAUSCHER LAJOS †

Az a szeretetreméltó bájos öreg úr, kinek hófehér szakálla fölött a mult napokban a háromszinü szemfedél pompája gyászolt, a legritkább jelenségek közé tartozott. Nagyon sokan ismerték, tisztában voltak nagy kvalitásával és mégis keveset beszéltek róla. Aki ismerte szerette s aki érdekeit szolgálta, minduntalan nagy nehézségekbe ütközött, olyanokba aminőket csak a javíthatatlan szerénység tud támasztani.

Rauscher Lajos igazán nem volt közénk való. Külön életet élt a maga páratlanul nemes eszmekörében. Amellett a jóindulat megtestesülése volt. Előzékenységével állandóan zavarba hozta tisztelőit.

Életének legharmonikusabb napjait grafikai műtermében töltötte, a műegyetem legfelsőbb emeletének egyik modern berendezésű tágas helyiségében. Ablakai a Dunára nyíltak, fővárosunk legnagyobb ékességére. Ebből táplálkozott művészete hosszú évtizedeken át. A szőke folyam volt az ő szemében az a szimbolikus érték, amit Alt Rudolf a bécsi István-toronyban ismert fel.

A vízfestékkel elérhető hatások feleltek

az egységesség szempontjából, nem pedig a dolgok sajátos alakulása szempontjából kell, hogy vizsgáljuk.

E nehány megjegyzés után talán világosabban hangzik, ha azt mondom, hogy Lénárd Jenő könyve elsősorban azt tartalmazza ami a buddhizmusban egyetemes értéknek nevezhető.

Szerző a gyakorlati élet embere s azok közül a nálunk sajnos fölötte ritkán jelentkező hasznos ideálisták közül való, kik távoli nagy eredmények érdekében nagy befektetésekkel dolgoznak.

Aki a Dhammót figyelmesen olvassa és szerzője tevékenységét egyébként is ismeri, arra a megállapításra kell hogy jusson, hogy voltaképen e tekintélyes kötetek sem egyebek mint nagyobbszabású befektetések.

Nem szeretném, ha félreértenének. Nem aféle gradus ad Parnassum-ok, amilyenek tudományos vagy hivatalos életünkben, vagy — ami nálunk tipikus — a kettő összekorcsosulásában gyakoriak s ennélfogva már hitelüket is vesztették. Épp oly kevéssé szeretném azt a látszatot kelteni, hogy Lénárd Jenő könyvét nem tartom teljes eredménynek a maga nemében. Ellenkezőleg: a Dhammó méltatásához nem elég leszögeznünk, hogy e könyv a buddhizmusnak első összefoglaló, komoly igényeket kielégítő magyar nyelvű ismertetése. Nem elég ennyit mondanunk már azért sem, mert a mű leszűrt eredményeket tartalmaz s emiatt hosszú életre hivatott, általános értékelésre tarthat számot. Különös elismerésre érdemes azonban főleg azért, mert egyéni jellege van s ami nekünk magyaroknak igen fontos, bizonyos turáni szempontok tekintetbevételével sajátos kulturális törekvéseinknek tesz szolgálatot.

Magának a tannak ismertetése szempontjából kitünőnek tartom a könyvet nemcsak elvi áláspontja, hanem terjedelme és áttekinthetősége miatt is. Az előbbit a szerző a legpontosabban körül írja azzal, hogy: »a »buddhizmus«, melyet e könyv ismertet, nem valamely különös szekta, egyház vagy iskola buddhizmusa. Amennyire csak az exegézis és az eredeti szövegekre való közvetett és közvetlen visszatérés megengedte, a Buddhó buddhizmusát tárgyalja . . .« A két tekintélyes kötetnek a Buddhó tanítását ismertető része tehát csak azokat a legmagasabb felismeréseket tartalmazza, amelyek legkevésbbé számíthatnak arra, hogy nagy tömegekben visszhangot keltsenek.

Némi felekezeti színezet — az is a munka hasznára — csak ott vehető észre, hol szerző a kinai ch'an 〈ismertebb japáni nevén zen〉 szekta szellemében állapítja meg, hogy a Buddhó-gondolat, mely szerint a világ nem valamely állandó anyag, hanem egy folytonosan változó, önmagában meg nem álló folyamat kifejezése, minden egyes individuum öntudatában érzékelhetővé válhat. S hogy e törvényszerüséget mindenki csak saját erejéből találhatja meg, csak intuició útján fedezheti fel. A hozzávezető irányt az úgynevezett nyolcrétű út, illetőleg annak utolsó állomása, a meditáció jelzi.

Ennek a fejtegetésnek sincs azonban szembeszökő szektárius jellege, mert mint a könyvben valamivel fennebb olvassuk: »a tudomány is épenséggel nem az indukciónak és dekukciónak, hanem egyes genialis képviselői intuiciójának köszöni létezését, leghatalmasabb fejlődését.«

A buddhista bölcseletnek 〈a buddhizmus nem vallás, azaz hit a szó nyugati értelmében〉 sarktétele a négy alapigazság: a szenvedésről, a szenvedés keletkezéséről, a szenvedés megszüntetéséről és a szenvedés megszüntetéséhez vezető útról. E négy tétel szolgált alapul a könyv beosztásához. Szerző, mint jeleztem is, különös áttekinthetőséggel fejtette ki a törvény — dhammó — egész anyagát e négy nagy kategória keretében. Az első három alapigazság tárgyalása az első kötetre, a negyediké a másodikra jutott. E négy főrész azután világosan tagozódik kisebb fejezetekre, melyekben a Tathágató 〈Buddhó az üdvözült〉 tanítása világnézetünknek és logikai érzékünknek megfelelően illeszkedik a tudományos kutatás pozitiv eredményei közé.

Érthető, hogy szerző e kedvező eredménnyel járó szembeállítást különös feladatának tekinti és nyomatékos módon hajtja végre. A reális élet követelményei iránti józan érzéke is arra hajtja, hogy a buddhizmust érzelmi kinövéseitől és egyes szektáinak terméketlen szellemi tornáitól mentesen vigye

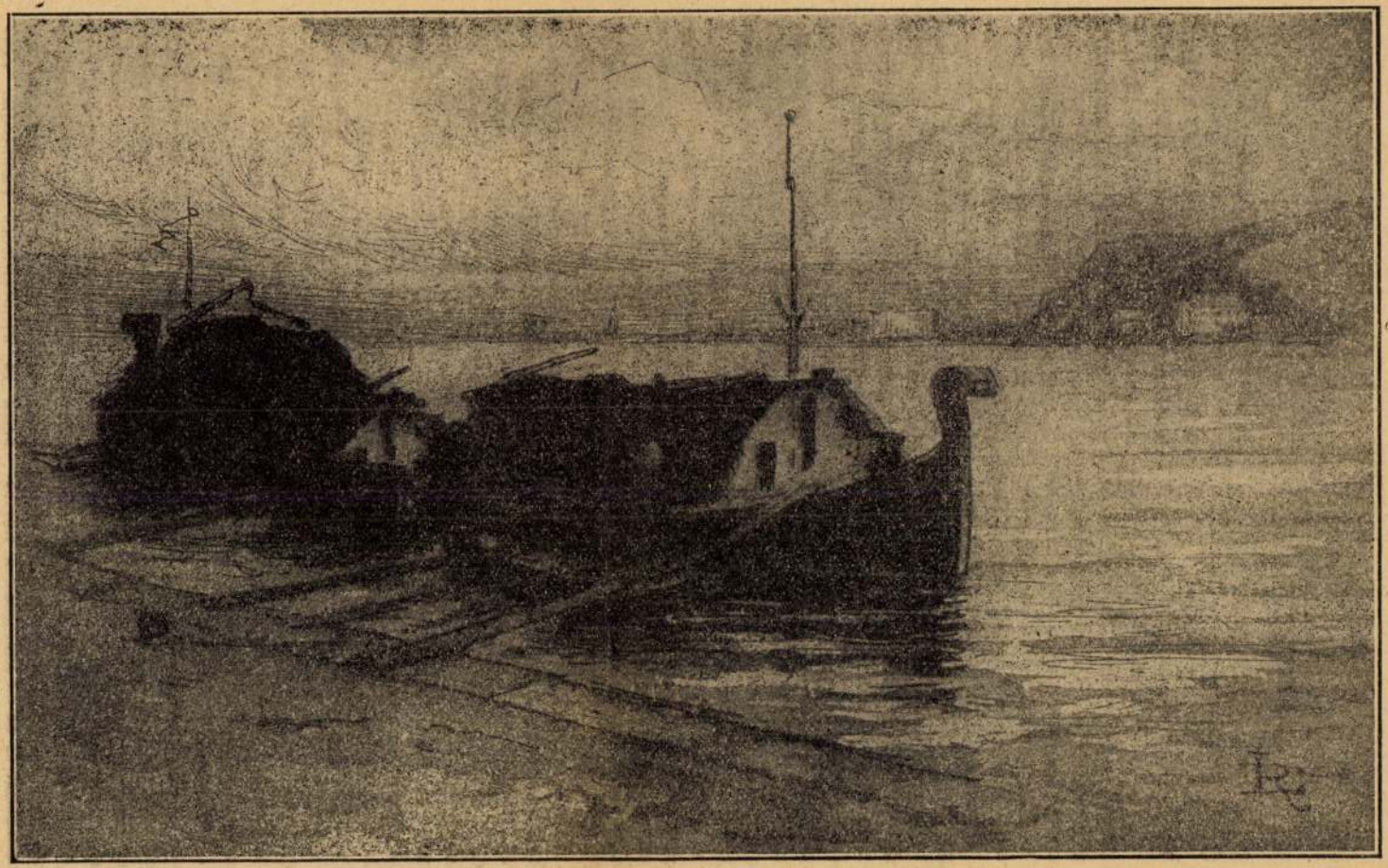

RAUSCHER LAJOS: GABONAHAJÓK A DUNÁN

A SZINNYEI-LEXIKON UTOLSÓ FÜZETE

Gyászkeretes borítékban jelent meg Szinnyei apó nagy művének, a magyar írók lexikonának utolsó füzete. Ha későn is, de elkészült végre a magyar irodalom Pantheonja, tizennégy vaskos kötet, melyekben mindenki, vagy csaknem mindenki, aki valaha nyomtató gép alá írt magyarul, vagy ha idegen nyelven is, de Magyarországon, vagy magyar létére a külföldön, — glédába állítva néz a jövendőbe. 29.553 író és tollforgató. Köztük talán csak tizenöt az olyan férfiúkinek neve lexikon nélkül sem törlődnék ki soha az emberek tudatából. A többi közül hánynak neve fog megélni és meddig és kinek a számára? Kár, hogy egy kis statisztika meg nem mondja, hányszor tízezer kötetet képvisel a csaknem harmincezer író. Mert akkor fölvethetné az ember a kérdést, hogy a tenger kötetből hánynak van olvasója ma és leszen majd holnap?

Kegyeletes dolog lett volna ehhez az utolsó füzethez az öreg Szinnyei Józsefnek azt a kis írását hozzáfűzni, melyben a repertóriumok hasznát magyarázta. (A néhai való Szerda folyóirat negyedik számában jelent meg.) Abban az agg tudós a gyermeki lélek őszinteségével és igaz tudósi szerénységgel beszélte el úgyszólva életének történetét, amely lényegében nem egyéb mint nagy lexikonának története. Örök életében címeket gyűjtött Szinnyei József, hogy végül összerakja belőlük a címek nagy encyklopaediáját. Vajjon hány címének nézett mögéje hosszú életének folytán? Hány cím jelentett számára a puszta címnél többet: embert, emberi alkotást, érzést, gondolatot? Erről ő sohasem beszélt, csak arról, amit mások számára jelenthetnek majd az ő címei. »Munkálkodásomat lélekölőnek tartják — írta 1906-ban — és »élő repertórium«-nak, majd »gőzhangyának« neveztek el, én pedig gyönyörködöm abban, hogy még életemben látom munkáim fölhasználását és ez ád lelkesedést a folytatáshoz«. Munkáit valóban sokan fölhasználták, és fölhasználják majd még többen. Ez az aszkéta tudós a jövő számára dolgozott. Műve egyik fundamentoma az irodalomtörténet tudományának és mint minden igazi fundamentom, örök életű lesz. Miután annyi név számára biztosította a hosszú életet, a maga nevének elmulásától sem kellett tartania jó Szinnyei Józsefnek.

A félszáz híján harmincezer írónak legalább nyolctizede nem él már. Közülök hány gondolt vajjon arra, hogy neve valaha megéled? Hisz nagyobbik felük igazi író sem volt, csak afféle alkalmi pennaforgató. Maradt utánok nehány nyomtatott lap, és annyi elég volt Szinnyei bácsinak ahhoz, hogy beiktassa nevüket a nagy lajstromba. A tudománynak, úgy gondolta, valamikor ezekre is szüksége lehet. Így kerültek a halhatatlanok indexére rég meghalt, nyomban el is feledett valakik.

Hát az élő valakik hadja? Mennyire emberi az eleveneknek arra vágyódása, hogy haláluk után se múljon el mindenük. Hogy amit megalkottak, az megéljen utánok is, hogy a sírkövük el ne porladjon és nevök, ha mint üres név is, megörökítődjék valahol. Kőben, fában, könyvben. Ennyiből a halhatatlanság vásárának is mondhatnók a Szinnyei-lexikon tizennégy kötetét, és a reménykedés vásárának, egészen mélyére nézve a dolgoknak pedig: a hiúság vásárának. Nem egy név tulajdonosa világéletében óvatos és bölcs ember volt, soha belsejét senki fiának meg nem mutatta. Itt, ebben a nagy könyvben úgy elárulja magát, hogy egész belső valóját meglátjuk. Milyen aggodalmas pontossággal sorolja el minden csip-csup és semmitmondó írását — a tudomány számára! A rengeteg mű száraz anyagában mozgolódás és megilletődés érzik ott, hol önéletrajzi adatok bukkannak föl.

A kívül állóknak, kik nevükkel nem szerepelnek a lexikonban, s ezért bizonyos elfogulatlansággal lapozgathatnak benne, lehetetlen egy érzést lebirkózniok: lehet, hogy a magyar irodalom Pantheonja ez a tizennégy kötet, de akkor mindenképen a szürke emberek, a közepesek és jelentéktelenek Pantheonja. Végtelenségig demokrata szempontú névlajstrom, amely azzal, hogy jelentőségükre való tekintet

meg legjobban természetének. Nagyméretű akvarelleket készített a fővárosról s mikor később csaknem kizárólag a sokszorosító grafikának szentelte erejét, akkor is a vízfestésnek megfelelő eredményeket igyekezett elérni. Ez a törekvés vezette a pozitiv akvatinta technika felfedezéséhez. Műtermébe visszavonulva, idő- s pénzáldozatot semmibevéve kísérletezett éveken át, míg sikerült elérnie, hogy rézlemeze egyszerre állítson elő minden tónust és egyetlen nyomással állítsa elő a kész ábrázolást. Azután kitalálta hogyan lehet savba mártott tollal rajzolni a lemezre, hogyan nyerhető egy nyomással olyan rajz, melyben a vonalak valeurben is különbözők.

E felfedezések újabban egész életét betöltötték. Könyvet is írt róluk. Pompás akvatintái nem is készültek önmagukért, hanem csak kisérleti lapok gyanánt. Egyetlen szenvedélyt ismert: a kutatóét, egyetlen lelkesítő poézist: a laboratorium romantikáját.

Eltörpült emellett az ő szemében minden. Nagy távolságból nézte az életet. Semmibe se vette az idő folyását. Nem izgatta a kérdés, hogy megéri-e nagy műve megjelenését. Nem is érte meg. Addig-addig csiszolt, simított rajta, míg kedves zebegényi otthonában csöndesen, észrevétlenül lecsukódtak jóságos szemei.

E nyájasan mosolygó szemek mögött pedig hősies lélek rejtőzött. Annak az ifjúnak a lelke, ki 1866-ban fegyveresen nézett szembe a halállal.

Ezt az ifjúkori heroikus lendületet semmi sem árulta el a békeszerető kedves öreg úr megjelenésében. Csak aki önfeláldozásra kész férfiasságát, egyenes jellemét ismerte, az látta meg benne, mult évtizedeken át, a poroszok ellen harcoló württenbergi vadászönkéntest.

Értékeléséhez nem elég a rézlemezzel csöndesen bibelődő grafikus ismerete. Teljesen csak az tudja belátni művészete határait, ki az általa tervezett mintarajziskola renaissance palotájának impozáns arányait is figyelemre méltatja.

Rauscher Stuttgartban született. Nyelvében, szokásaiban német maradt utolsó percéig s azért mégis joggal tarthatjuk a magunkénak. Hozzánk fűzte a korabeli emberek legnagyobb erénye, a minden szövevényességtől mentes, emberszerető idealizmus. Rauscher egy nagy reformkorszak embere volt. Kipróbált erkölcsi felfogás vezette. Csodálatosan tisztult érzelmi alapon állott. Úgy sejtem, hogy az ilyen embereket már a közel jövő feltámasztja sírjukból.

FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN

A NÉMET KISMESTEREK 〈A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN〉

A kategorizáló művészettörténelem sokszor egymásmellé erőszakol egész sereg olyan művészt, akit csak bizonyos külső körülmények sodortak össze 〈korok, nemzetségek azonossága〉. Egyes nagyobb bolygók mellett mint mellékes, másodrangú csillagcsoportok lézengenek aztán időtlen-időkig. Személyiségük elhalványul ebben a csoportosításban és törekvéseik, eredményeik különbözőségeit, művészetük tiszta képét csak bizonyos átértékelő periodusokban nyerik esetleg vissza.

Kismesterek. Ebbe a fogalomba alaposan beletemették Dürer kortársainak javarészét. Nehéz munka most már kiemelni bármelyiküket a kismesterek üstjéből, nemcsak szakemberek, hanem már jobb értesültségű amatőrök számára ismertté tenni, előléptetni őket, új veretet adni nevüknek.

Például Hirschvogel japános érzésű rajzait nem tudom összeházasítani Hans Sebald Beham pozitiv acélosan éles rajzaival. Az előbbi rajzainak révedező, naiv tapogatódzással odalehelt szűzies formái egészen más források felé irányítják a kutató tekintetet, mint az utóbbi mester és néhány társának telt egészséges formái.

A népmesék erős, egészséges zamata árad ki a kiállított rézmetszetekből. Egyszerű intim jelenetek, melyekből hiányzik a harsogó pátosz, szenvedelem. Biblikus, parasztí nyugalom tömörsége e lapok fő karakterisztikuma. És biztos kéz, jó iskola, alapos tudás, fegyelmezettség. A halál visszatérő motívuma kavarja csak fel olykor a népi jelenetek sorozatos ábrázolásait.

Peter Vischer magaöntötte bronz mellképe, e becsületes vaskos férfi fej emléke kísért itt

végig, a mesterségét töviről-hegyire ismerő művész megértő nyugalmas mosolygása, mely sokszor rokonszenvesebb mint a Dürer stilizált átszellemültsége.

BÁLINT ALADÁR

A CLEMATISOS UDVAR

(Tabéry Géza könyve)

Értékes, érdekes fiatal ember, aki már regényt is irt, nem is rosszat, jelentkezik, tehát bejelentjük. »A clematisos udvar« sorozó és nem sok számu novellák összefoglaló könyve, mely nevét a leghosszabb irásról kapta. Kár, mert ez a mindenféle, de kiváltképpen az uj skandináv »nyugatosok« hatása alatt irott irás ezt a tisztességet nem érdemelte meg. Nagyon sivár élet-másolását alig-alig tudja elfeledtetni irójának abbéli irótalentuma, hogy együtt fázik és delirál minden alakjával és helyzetével. Úgy látszik, hogy az ifjuság még a művészi átidomításhoz sem érthet, holott ez csak az első stáció volna a művészi megcsinálás felé. Az ifjuság, mely kinél-kinél évektől függetlenül kitart és marad, mindenben magát látja és kinálja, adja. Tabéry apróbb dolgai (pld. egy lausanne-i leány-penzió két növendékének éjszakai diskurzusa, a »Szkok« nevü kutya-társunk révén elmondott hirtelen történetecske) majdnem teljesek és kiválóak.

Mindenképpen: Tabéry Géza figyelni való valaki s ha csalódnánk benne, nem az ő nemes írói ambicióján, de olyan hiányosságon mulhatik, melyről ő nem tehet.

ADY ENDRE

DISPUTA

Az élhetetlen halhatatlanság. Az történt, hogy az »Irodalomtörténet« cimü folyóirat, előkelő társaság folyóirata, ismertetett egy Ady Endre lírájáról szóló könyvet. Szó sincs róla, nagy megtiszteltetés, ha szomorító is, midőn az emberről könyveket írnak, melyeket elolvashat, mivel még él és lát. De elevenekkel szemben majdnem lehetetlen az igaz kritika s ezt a kérdést szerény személyem kapcsán szeretném néhány kompetens ember érdeklődésévé tenni. Erdemes, komoly tanár ember irta a legutóbbi Ady tanulmányt, de talán ő maga se hiszi, hogy kimondta ez ügyben az utolsó szót. Általában, hogy mernek az emberek elébe-kerülni a Halálnak s kimondani olyakat, amiket csak a Halál után volna szabad, ha fölemelőt, ha lesujtót? A magyar lirikusok ugyan tradició szerint kötelesek fiatalon meghalni, de talán a tradiciók ma már nem olyan parancsolók, mint tegnap. Ime Lévay Józsefnek, Kiss Józsefnek is szabad volt élniük addig, sőt tovább, mint Herediának vagy Coppée-nek. Nagyon fájna, ha az embereket nem érdekelné s foglalkoztatná az én poézisom, de jobban fáj, hogy harminchat éves vagyok s száz irodalom-tanár hegyezi rám a ceruzáját s szeretné, ha nem élnék. Igazán, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy elfogult bíróra, magamra fogom bízni, meddig élek és meddig fogok írni. Az »Irodalomtörténet«-tel s annak kiváló és kedves szerkesztőjével, akit nagyon szeretek, elintéztem az afféromat. De most szeretnék a nagy, teljes babonás »Irodalomtörténet«-tel beszélni, melyet a pesti írók úgy csúfolnak. Várjon reám türelemmel, ne adja nekem az élhetetlen halhatatlanságot, de majd a rendes időben döntsön rólam: igazán nem bánom, miként.

ADY ENDRE

Lysoform feltétlenül legjobb fertőtlenítő-szer

A Nyugat nyomdája. Budapest, IX., Lónyay-utca 18.

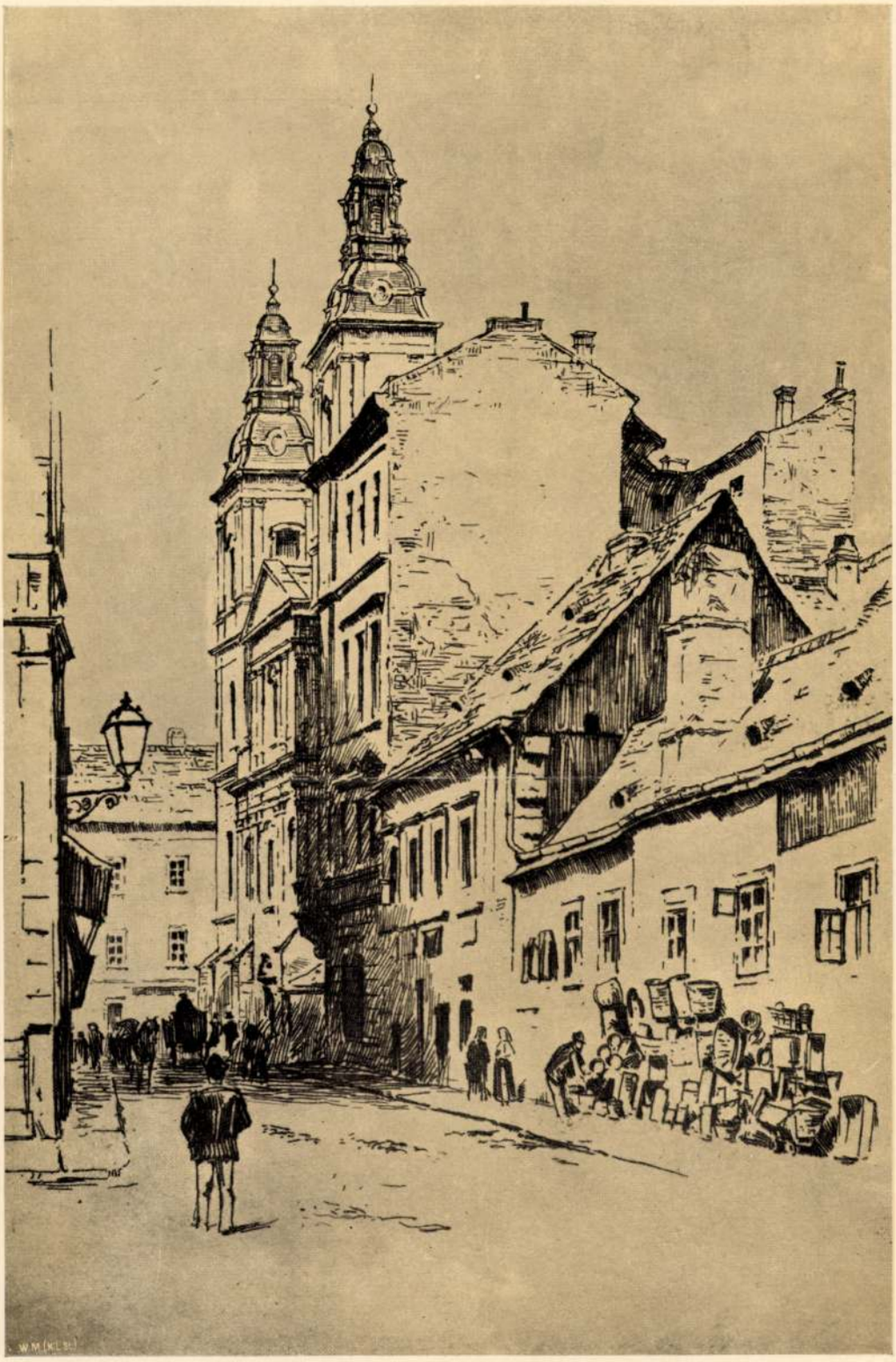

Lóczy Lajos.

Azok között a föladatok között, a melyeket nekünk magyaroknak megoldanunk kell, vagy melyeknek megoldása körül más nemzetekkel együtt vállvetve közreműködnünk szükséges, a végett, hogy — Kossuthtal szólva — helyet foglalhassunk a tudomány-respublika kerek asztalánál s igy egy rangba jussunk Európa előrehaladott népcsaládaival, a tudományos működés kiterjesztése mindjárt a második helyen áll.

Az első hely okvetetlenül a nemzetnek nemzeti szellemben való mivelődését illeti meg; a vele járó valóban szent kötelességek teljesitésére a nemzet legjobbjai vannak hivatva. Ezt nevezem én intenzivitásnak: itt a nemzet fiai osztják föl egymás között a munkát.

A második helyen áll az extenzivitás, azaz: a tudományos kutatásoknak kiterjesztése nemcsak országok, hanem világrészek határain is tul. E munkában a legelőrehaladottabb nemzetek osztoznak; itt találkoznak s megalkotják a tudományegyetem magasztos szinvonalát, mely csak egy érdeket ismer: a felvilágosodást, a népek összességének legnagyobb kincsét.

Minél több viszonyt, tüneményt ismerünk meg, ugy a mint azok a messze távolban nyilatkoznak, annál helyesebben fogjuk megitélni azokat, a melyek között élünk. Ha egyéb sem, ugy magában véve ez is elegendő ok arra, hogy a bátrakat messze távolba, idegen országokba, idegen népek közé szólitsa.

A tisztán nemzeti irányban való munkálkodást nincs miért bővebben fejtegetnem. Az alapok le vannak rakva, a munka folyik — ha nem mindig kifogástalanul, ugy ennek oka legtöbbször helyzetünk kényszeritő voltában rejlik.

A kiterjeszkedő irányban hovatovább, mind több és több nyomokat kezd hagyni más országok, más világrészek földjén a magyar láb — szerény eszközökkel, szerény eredménynyel; de hát ez is fejlődési folyamat.

Nekünk még nincsen «Beagle» hajónk, mely magyar Darwint szállitson az Oczeánon végig; nincsen «Challenger» hajónk, mely az Oczeán fenekét kutassa; nincs «Vega» hajónk, mely utat törjön a sarki tenger jéghegyei között.

Nekünk még csak Csoma Sándoraink vannak, kik vándorbotot ragadva, csak önmagokra utasitva nekiindulnak ezer veszedelemnek.

Még messze vagyunk attól, hogy a rátermett férfit kiválaszszuk, az eszközöket kezébe adva, kiküldjük üdvös föladatok megoldására! A rátermettek nálunk jórészt még csak «paradé»-számba vétetnek, kengyelfutókul ha vitetnek, küzködőkül, ha magok mennek — — —

No, de haladunk, — lassan, de haladunk. Csoma koldus-utjára következett Vámbéry derviskedése, erre Xántus odaakasztása a keletázsiai expedicióhoz, végre Széchenyi Béla gróf vállalata, mely a magyar szakerők közül Bálinth Gábort és Lóczy Lajost szólitotta ki keletre. Bálinth csakhamar visszatért, Lóczy végig kitartott. Álljon itt röviden életrajza és utleirása:

Lóczy Lajos 1849. nov. 4-én született Pozsonyban. Szülői a szabadságharcz után 1854-ig Pécsett laktak, ez évtől kezdve az aradhegyaljai Paulison. Lóczy a gymnáziumot 1861-től 1869-ig az aradvárosi minoritáknál végezte; 69-től 74-ig a zürichi műegyetem növendéke volt, onnét mérnöki oklevelet hozván. Szünidőit az alpesek, Dél-Németország, Tyrol stb. beutazására forditva, Escher von der Linth vezetése alatt kezdé meg a geologia tanulmányozását s 1872-től baráti viszonyban van a zürichi geologokkal. 1874 őszén a nemzeti muzeum ásványtani osztályánál nyert alkalmazást.

Gróf Széchenyi Béla 1876-ban fölszólitotta az ázsiai utjában való résztvételre, — melyre a fiatal tudós habozás nélkül mondott igent.

Ez utazásuknak rövid foglalatját, áttekintését Lóczy a következőkben adja elő:

«1877 decz. 4-én ültünk hajóra Triesztben. A Lloyd-gőzös Bombayba szállitott négyünket. 1878 jan. 9-től márcz. 17-ig Indiában időztünk. Mialatt a gróf Barodában és Meiszorban időzött, én Darzsilingban Csoma sirját látogatám meg s rövid kirándulást tettem a Szikkim-Bhutan-tibeti határra. Kalkuttából márcz. 17-én Szingaporén át Széchenyi gróffal Jávát látogattam meg. Junius 4-én Shanghaiban egyesültünk Kreitnerrel. Bálinth sulyos megbetegedése folytán nehány nap előtt indult volt haza. Juniustól októberig a gróf és Kreitner Japánban és Yesso szigetén jártak, én aug. közepéig a Yang-tzekiang deltáján és a Poyang tó környékén khinai bárkán utaztam. 1878 decz. 8-án indultunk el a fölfedező utra Shanghaiból s 15-én Hankaunál elhagytuk az európai kényelmet.

Szingnan-szen, Lan-csou-fu, Szóu-csou-fu, Gan-szi-fan, Tung-huan-shien (Marco Polo: Szah-csu-véi) jelölik utunkat 1879 május 4-ig. Junius, julius és augusztus hónapokat a Kuku-norr, a Hoang-ho melléki fensík és a Szi-nying-fu környékbeli alpesek megvizsgálására forditottuk.

Augusztustól novemberig Lan-csou-fun át Szecsuen tartományban utaztunk, Csing-tu-fuba és Taczien-luig. Innet Ly-tang, Ba-tang (helyesen Ly-tong és Ba) utján a Kin-sa-kiang által jelölt, Tibet politikai határáig és Ba-tól Csung-tienig Yün-nan tartományban két hóig kizárólag tibeti lakosság és tibeti életviszonyok közt utaztunk. 1880 év elején a gazdag, de a mohamedán lázadástól megviselt Yünnan-on mentünk át: Ta-ly-fu, Yung-csang-fu és Ten-yüen-shien érintésével, február derekán érkezve a birmai Bhamóba. Itt az expedició munkája véget ért. Február 24-től gőz vitte a hazájába visszasietőket, Rangun, Kalkutta, Bombay, Konstantinápoly és Bukaresten át az édes magyar földre.»

A két és félévig tartott utnak legderekasabb eredményei im ezek: Kreitner főhadnagy a geodaetikai részt teljesitette és számos pontot határozott meg, a melynek segitségével az ismeretlen tájak térképei kiigazithatók lesznek. Lóczy Lajos a fősulyt a hegylánczolatok geologiai fölvételére forditotta, elkészitvén azoknak profiljeit is. A mi tehát eddig járt tájakról csak átalános leirások után volt ismeretes, az ezentul tudományos alapra lesz fektetve.

A Yünnán tartományon Birma felé való átkelés merész vállalat is, meg valóságos esemény is. Eddig csak egy utazó, Margary, kisérlette meg; de alighogy behatolt, megöletett. Utazóink látták sirját, mely nem riasztotta őket vissza; — ezer veszedelemmel megküzdve szerencsésen elérték Bhamót Birmában.

Tibet belseje, hol mi még most is a magyarság bölcsőjét sejtjük, zárva maradt utasaink előtt.

Annyi bizonyos, hogy kivált Lóczy Lajostól, ki át van hatva a feladat komolyságától, s kinek tiszta fogalma van a nemzeti érdekről is, mely ez utazáshoz füződik, derekas munkát várhatunk.

Herman Ottó.

A Széchenyi-szobor leleplezése.

A május 23-iki ünnepély képét tünteti föl egyik mai rajzunk, jeles művészünk Rauscher Lajos mintarajztanodai tanár vázlata után.

Az ezer meg ezernyi tömeg által körülvett szoborról épen a leplet bontották le, s a monumentális mű szemlélhető lett. A szobor előtt foglalt helyet a király képviselője, József főherczeg számára emelt sátor, körülötte a meghivottak és küldöttségek, s aztán köröskörül a nyüzsgő sokaság, mely a rácscsal övezett téren kivül gyült össze. A szép látvány egyik szingazdag pontját képezte a dunagőzhajózási társulat kőpavillonja, teljes zászló-diszben, szőnyegekkel fedve, s teteje nézőhelylyé alakitva.

A gondos rajz pontosan kimutatja az arányt, mely a szobor és környezete közt van, s mely elég szerencsés, mert Széchenyi szobra dominálja a nagy tért. A keret nagyon változatos: magas paloták egyik felől, a Duna és a budai panoráma a másik felől. A szobor előtt terül el a tér nagyobb része, de az szorosabban véve nem tartozik a szobor perspektivájába, mert hátulról nem szokás nézni szobrokat; az a voltaképeni nézőhely, mely a Dorottya-utczába is benyulik, ugy hogy már ebből az utczából is látni lehet a szobrot. A szobrász főkép arra számitott, hogy e nagy nézőtér legyen kielégitve, s ez elég jól sikerült.

Az akadémia palotájának szürke falai jó háttért szolgáltatnak az emlékműnek. Még jobban ki fog az válni, ha az ércz — mely most még csillog és szembántón sugárzik a napfényben, — idővel megsötétül. Akkor teljesen összhangzatban lesz a talapzat rozsda-vörös tömegével is.

A szobrot tágas kert övezi vasrácscsal körülvéve. Gyeptáblák, virágszőnyegek terülnek el körülötte, apró bokrokkal szegélyezve. A rács körül futó aszfaltos gyalog-járó széleit fákkal ültették be, de nem kell félni, hogy majd elfedhetik a szobrot is.

Az orosz czárné.

Junius 3-án hozta meg a táviró a hirt, hogy az orosz czárné kiszenvedett. Régóta betegeskedett s már hónapok előtt is sokszor jelentették a lapok, hogy már csak órái vannak hátra s elhunyta minden pillanatban várható. Csak orvosai gondos ápolásának tulajdonitható, hogy idáig elhuzhatta.

A czárné 1824. aug. 8-án született Darmstadtban s leánya volt II. Lajos hesseni nagyherczegnek. 1841-ben véletlenül találkozott Sándor orosz tönörökössel, ki akkor Orloff herczeg kiséretében épen háztűznéző látogatásokat tőn az európai udvaroknál. Az ifju herczegnő nem tartozott azok közé, kik közül az orosz nagyherczegnek választania kellett volna, s midőn Mária annyira megnyerte tetszését, hogy másról hallani sem akart, választása nagy ellenkezésbe ütközött, mig végre Miklós czár mégis beleegyezett, s 1841. april havában csakugyan megtörtént az egybekelés, mely alkalommal *Mária* hesszeni herczegnő orosz udvari szokás szerint *Alexandrowna* nevet vett föl keresztneve mellé.

Az inkább csendes polgári élethez szokott német herczegnő igy lett a világ legnagyobb birodalmának jövendő uralkodónéjává. Boldog házasságot élt, melyből számos gyermek származott. Az elsőszülött Miklós nagyherczeg azonban fiatal korában 1865 april 24-én elhunyt Nizzában s ez annyira megrenditette anyai szivét, hogy soha többé nem tudott teljesen fölépülni. A roppant izgalmakkal járó élet, az örökös háboruk, az összeesküvések és a nihilista mozgalmak s a férje ellen elkövetett számos merényletek még kevésbbé engedték fölépülni, ugy hogy idegrontó veszélyes betegségbe esett. Ismételve tett utazásokat déli Oroszországba, Krimia enyhe égalja alá, Livádiába és Yaltába, — mindez azonban csak muló javulást hozott állapotába. S midőn Olaszországban tartózkodása sem használt, az orvosok huzamosb tartózkodást javasoltak déli Francziaország valamely gyógyfürdőjében s igy történt, hogy a czárné 1879. október havában Cannesba utazott, hol tüdőbajjal párosult idegbetegsége ellen szigoru gyógymódnak vetette magát alá. S csakugyan ugy látszott, a tudománynak sikerülni fog baját enyhitenie. De a biztató remény nem tartott soká, s már ez év január utolsó napjaiban visszaindult külön vonaton s február 4-én érkezett Szent-Pétervárra. Ekkor az a hir járt, hogy a czárné nem is érkezett vissza már elevenen, csak titkolják halálát. De a hir nem volt való. Még sokáig tartott szenvedése, s megérte a téli palotában történt robbanást is. Az érintett távirat szerint csak e hó 2-án értek véget a sokat szenvedett czárné kinjai.

Shakespeare a törvényszék előtt.

Biz az megesett. Még ha nem is Shakespeare-rel történt volna, még akkor sem volna ok tagadni. Sok nagy ur állott annak idején a birák előtt, mikor diák korában «léniát» meg «plajbászt» hordott haza valamelyik szomszéd keritéséből, vagy ha a lapda a métánál tilosba hullott, s az volt a legény, a ki visszaszerezte.

Fiatalság, bolondság. Azt hiszi, hogy a keritést nem egyébért huzták oda, mint hogy legyen mit keresztülugorni, a tilalomtáblát rossz tréfának, a törvényt nem létezőnek tartja s igyekszik annak paragrafusai közt kigyóként átsiklani.

Hát még ha az a fiatal ember lángész s még hozzá Shakespeare, kit jó czimbora, mulatni vágyás a pokolba is elcsábit. Ha fékét vesztett jó kedve rohanni kezd, nem ismer, nem tür maga fölött urat, még az észt sem. Persze, hogy keserves a kiábrándulás, különösen, ha a törvénybirák előtt folyik le. Pedig az is megtörtént.

Sir Thomas Lucynek szép vadaskertje volt Stratford mellett. Bár egykoruak nem tudatják velünk, milyen volt az a hires park, de tekintve Lucy jólétét, földbirtokának nagy kiterjedését, a park is beillett volna egy kis jószágnak.

Vadak bőségesen voltak benne, nem ugy mint a mai Angliában, hol importált rókák után vadász az uri társaság. Akkor még a vadászat is izgatóbb volt. Nem Lancaster-fegyver vont csövéből lött a vadász a reá rohanó vadra, hanem egyszerü kovás muskétára bizta a vad, meg a saját életét. Ha a puska csütörtököt mondott, helyt kellett állni a vadászkéssel s megbirkózni a fenevaddal.

No de Lucy kertjében nem voltak fenevadak. Karcsu őzek, koronás szarvasok, gyorslábu rókák népesiték be az árnyas ligetet s nagy vendégség idején harsant föl benne a vadásztrombita.

Persze, hogy a stratfordi ifjuság álmainak tárgya volt e kert, mióta csak megvolt, s igy 1585-ben is, mikor Shakespeare Vilmos volt a stratford-on-avon-i ifjuság egyik kiváló tagja.

Bár dolgozott egész nap, hogy kenyerét megkereshesse, azért mindig szakitott magának időt a nemes sportra is, mert hisz akkor a közmulatságok kivétel nélkül olyanok voltak, minők ma a «sport» fogalom alá esnek.

Egy szép napon erőt vett a társaságon a vágy, ezt követte az akarat, melynek nyomában járt a tett. Hopp! Egy ugrással tulvoltak a sövényen, benn a Lucy Tamás uram vadaskertjében. Nem puskával, mert hisz hol vettek volna ők, szegény polgári ördögök, puskát, hanem ijjal estek neki a kert vadjainak. Csupa öröm volt nézni, hogy űzték ők maguk, vadászkutyák hijján, a kert negylábu népességét. Siker is koronázta fáradságukat. Serény őz esett áldozatul Shakespeare Vilmos nyilának, midőn — egy erdőkerülő személyében föltünt a bosszuálló igazság.

Hiába volt minden kérés, könyörgés, fenyegetés; a kötelességtudó kerülő bevitte Vilmost Lucy Tamáshoz, hogy mondjon rája itéletet.

E jelenetet ábrázolja képünk, a mint a Lucy-család épen ebéd közben, törvényt ül a szerencsés vadász fölött.

Shakespearet galléránál fogva tartja a boglyas erdővéd; Lucy Tamás s udvari papja mérges arczal tekintenek reá, kit az egész dolog nem látszik különösen megilletni. Atyja karszéke mögött áll Lucy leánya, látszólagos érdekeltséggel tekint hol az fjura, hol a földön fekvő bűnjelre, az elejtett őzre.

Lucy sokat üldöztette e csinyért Shakespeare-t, ki épen e miatt vonult el Stratfordból Londonba. De boszut állt Lucyn, megörökitvén őt két darabban is («Windsori vig nők» *Silány*, «IV. Henrik» II. rész *Ferde* biró), még pedig nem valami különös előnyös módon.

VASÁRNAPI LEVÉL

— junius 4.

— ESZTERGOMI ÉLMÉNYEK. —

(Az irók és művészek kirándulásának alkalmából.)

Csábit a vágy, vonz a gondolat, hiv a vendéglátás — de leköt a napszám. Nem lehetek ott azon a hajón, melyen lobog a háromszinü zászló, a fehér kendő, a piros kedv, s mely mögött, mint a gond és bánat, elmarad a fekete füstszalag s szétfoszlik, mig a gőzös kereke gyöngyöt kavar a folyam méhéből: gyöngyöt, mely nem jelenti a könnyet, hanem a pezsgőt.

Szerettem volna végre, nagy idő után, megint rátenni lábamat arra a ragyás kövezetre, melynek réseiből rózsa fakadt számomra és babér.

A rózsáról hallgatok. Azóta hecsepecs lett belőle s nyilván lehámlott már minden tüskéje. De az illatjára boldogan emlékezem vissza s édesen sajog szivemben az a gyönge tövis, melylyel kaczagva sebzett meg a vadvirág. Megsebzett, ám végtire mégis a keblemre tüztem. Emlékeim herbariumában ott sárgulnak a hajdan piros levelek; mikor rájok nézek, sohajtva megrezdülnek fakó maradványai a rózsaszin multnak. Csapjuk be a könyvet, mert el találnak repülni.

A babér azon zöldea, üdén övezi halántékimat. Sőt meg is gyarapodtak azóta. S később sem jöttek, mert nem kell sem öreg hajat, sem kopaszságot fedezniök. Hogy némi hasznukat vegyem, eladom a fűszerkereskedőnek. Ha válogatott munkáim lapjaiba csavarhatja a gyömbért s a Borszem régi folyamaiba a még régibb keletü borsszemet: nem látom át, babéromat mért ne adjam el neki? «Hisz minálunk», panaszolja keserü Vajda János, «főznek a babérral!»

E meddő növénynek Esztergomban szedtem első leveleit. Nem hogy versem jelent volna meg az ottani ujságban. Mert én verset már akkor sem irtam, lapja pedig Esztergomnak — mekkora elmaradottság! — hogy ott jártam még nem volt, pedig ez idő szerint kettő is terjeszti benne a fölvilágosodást.

Hanem azért viritott rám a dicsőség, mert ebben a városban adtak ki nekem vastag pecséttel s diszes nevekkel megerősitett oklevelet arról, hogy «érett» vagyok.

Ha nyomtatva nem birnám, ma sem hinném el magamról.

Nyerhetsz később doktori diplomát, rendjelt, mandátumot; lehetsz tagja a m. t. Akadémiának, a Kisfaludy-társaságnak, sőt disztagja a «Poel-Czédek» temetkezési egyletnek — vagy ennél is több, a Posner Károly Lajos fényes elnöksége alatt álló, az öt világrészre szóló «Concordia» valóságos tiszteleti tagja: az mind egy se szolgál olyan elégtételedre, mint mikor egy hóbortos gyerek-embernek nyolcz főtisztelendő és komoly férfiu azt mondja a szemébe: «Fiu, te érett vagy; uram, elmehet az egyetemre!»

Pedig nehány nappal előbb remegve álltam meg Cserbay Ferencz P. P. régi tanárom előtt, hogy már én most azért jöttem be N.-Kőrösről, hogy letegyem a nehéz vizsgát. A szép öreg pap a rendesnél még pirosabbra vált, a mint meglátott; de nem az öröm mián.

— Mit ákárs te itt? Hisen te itt megbuks!

Mert nagy haragosom volt ő nekem, a mért az előadás alatt sohasem találtam szükségesnek «dzsedzsezsni» (jegyezni), hanem inkább olvasgattam az istentől elrugaszkodott Voltairet. Hejh, pedig nem ártott volna tudnom nekem is: «hogy azs epopéio olyán vitízsi cselekedet, a melyben vitízsi emberek vitízsi cselekedeteket cselekesnek».

Meg is buktatott; és méltán; mert mit kereshet az ember ezen a világon, ha még azt sem tudja: mi az «epopéio»? De én eléje vágtam az egyévi veszteségnek s Arany János, Szász Károly s még nehány tekintély szine elé járultam, a kik abban az időben adtak diszt a n.-kőrösi gymnasiumnak; s ezek többre is becsülték az én csekély tudományomat. Hanem az «érlelés» kiváltságával még nem dicsekedvén, megint Pestre kellett szorulnom s Pesten a haragos professzor bácsira.

— Hisen te itten megbuks!

— Kérem alássan, nagyon készültem, volt az én csüggeteg válaszom. Jól tudok «mindent!»

— Tuds ám pipázsni, fát lopni, verekedni, gitározsni és fajtalankodni. Esmérem én a kőrösi tanulást és esmérlek tégedet; te sohasem dzsedzsezstél. Esmérlek!

Más érlelő gymnázium után kellett látnom s a hosszu sorban fölfedeztem Esztergomot. Ott nem «esmérnek» s igy tán csak boldogulok. Mikor kőrösi bizonyitványomon megláttak nehány országos nevet: a különben is nyájas és vig benczés urak nagyon kedvesen fogadtak. Volt rá gondom, hogy az epopeia elegiáját is elmondjam, a mivel egy csomó rokonérzést foglaltam le a részemre, valamint hogy fényesen is sikerült az utam. A menekvés triumfussá lett.

S az irásbeli győzelem s a szóbeli diadal babéros határai közé szorul az én rózsás életem abban a csinos dunai városban. Volt ugyan egy nagy vereségem is: Eger bora letepert; de mert első bukásom volt, győzelemszámba vettem. Vivtam hát csatát azzal a nagy hőssel, s a borkeresztség fölavatott bajnokul engem is. Büszkén hordottam sebeimet; e naptól kezdve férfiuvá lettem; az érettségem teljes volt.

S mert nem mindig élhet az ember babérral, borral s rózsával, nyakunkba szedtük a város környékeit s venyigés lankáin pihenve ittunk sört s lenéztünk a hömpölygő Dunára, a benne ingó bojtos szigetek füzeseire, melyekben este oly szépen zeng a — szunyog, nem lévén szebben zengő csalogány, a mely befalja. Főleg a bástyafalak omladékai fölött egetvivó bazilikát s a szent kaszárnyákat kerestük föl. Amabban pompásan lakik az uristen, ezekben nem kevésbbé jó és kellemes életet folytatnak a kanonok urak, istennek e boldog katonái. Palástjuk árnyában a harczos egyház ujonczai, a kékbeli kispapok; ha szoritja is őket a reglamá, enyhet és vigasztalást lelnek a bő menázsiban. Mert jóval könnyebb őrizni a Krisztus koporsóját, mint a lőporos tornyot.

A bazilikát belülről nézegettük, a szent laktanyákat kivülről, pedig — nyárson ne forgassa bűnös lelkemet a pogány panaszért Belzebub — az istentelen diák akárhányszor kivánja meg jobban az urak zsiros ebédjét, mint az Ur vékony vacsoráját.

Ott mászkáltunk a roppant kupola bordái között is, melynek épitője ötven evvel Edison előtt találta föl a megafont, mely a czukor-darabon mászó légy nesztelen lépéseit kemény köveken vágtató mén patkóinak csattogására növeli. Mellettem egy szép kis lány pihegése a tulsó oldal felől rut horkolásul csapódott vissza, s mikor a budavári helytartóság egy vékony sáppadt hivatalnoka elköhintette magát, azt hittük, ezer mennykő vágott bele a tetőbe, vagy hogy harminczezer oroszlán orditja tele fülünket. Az alant olvasott csendes mise, mely e födélen keresztül emelkedik égnek, harsogva éri el a menny kapuját, melyet jó szent Péter akár ki se nyisson, mert magától pattan föl.

A laternán kitekintve, ittasitó látvány terült el mohó szemünk előtt. Tulnan a nógrádi, zólyómi, gömöri hegyek versengve kapaszkodó csúcsai, városok, falvak és tanyák apró gyerekjátékaival; jobbra a visegrádi magasak egy hajdan ragyogó várlak elzüllött rom-koronájával, s a kanyargó Duna, melynek a beszögellő hegyfalak miatt meg-megszakadó szalagjáról azt hittük, hogy egymás fölé torlódó vizi terászok; mögöttünk, be egész Fehérig, erdős kupok, dús völgyek, mig a szem a Vértes vadonába hanyatlik; balra meg, a lankadó hegyhullámok tövében, a folyó hullámainak mentében, a gazdag sik vetéseinek hullámai. Hármas, dicső hullámzás. — Boldogtalan szép ország ez!...

Mikor az ember ismét ott érezte talpa alatt a nagy hajó szilárd koczkáit, hálát adott istennek, hogy kegyesen ismét lesegitette fényes közeléből.

A hegy-oldalban régiség után turkálni, főkép ott, a hol lépten-nyomon vetődnek fel a hajdan kincsei, oly kisértés, melynek egy tizenhat régi pénzzel, két gyanus bögrével biró süldő tudós ellenállni nem tud. S alig kaparásztam botom hegyével nehány perczig, midőn keményre akadtam: emberi haláltékcsont roncsa volt, annak pikkely-alaku nyujtványa s oly vastag átmérővel, hogy bizonyosra vettem tatár eredetét. No te kutyafejü Dzsingisz-kán martalócza, jól esett a magyar kardvágás? Ott fogsz diszleni a tizenhat régi pénz s a két gyanus bögre közt!

Később, hogy megmutattam a fiuknak, nevettek rajtam. Az egyik csoport azt mondta: hogy nem a magam «találmánya»; a másik meg azt bizonyitotta, hogy az én tatár koponya-cserepem voltaképen egy szamár állkapczája; hiszen ezt nekik tudniok kell, mert ők már beiratkoztak a medikára. Nem éreztem ugyan Sámsonnak magamat, de nem szántam volna a fejükhöz vágni az én leletemet.

Tudományos gyüjteményemmel nem is voltam szerencsés soha.

Mikor a pesti boncztani muzeum két ritka-

Rauscher Lajos

Árverési Csarnok aukció

Kat. 37. sz. 1927. márc.

604. tétel.

Rauscher Lajós

Terverte a tört-
ind fölsöport, önres
ormányait.

Czobor Béla dr.

A történelmi kiállítás.
Bpest 1898. 64. l.

Viktória, Viktória

TFŐ

24

Ádám és Éva, Ádám, Éva

EDD

25

Nagykarácsony, Karácsony

RDA

26

*Sz. István 1. vt., István 1. vt.

ÖRTÖK

27

János, János

TEK

28

Aprószentek, Kamilla

MBAT

29

Tamás, Dávid

SZÉLAKNAI RÉSZLET
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA
A GRAFIKAI EGYESÜLET MŰLAPJA

gossá, ha tudjuk azt, hogy a valutaállapotok annyira sülyedtek, hogy már a nyomorúságos rézpénzt is csak ázsióval lehetett kapni. Hat évvel utóbb, egy lucskos, barátságtalan februári napon beütött az államtönk: a 15 krajcárosból egy pillanat alatt 3 krajcár lett, a 30 krajcárosból 6 krajcár. Odaát Ausztriában s nálunk Magyarországon egyformán felforgatta a financiális közbiztonságot ez a baj. Megakadtak a napi élet kerekei. A nagy koncepciók vagy megingottak vagy elbuktak. Mindenki visszavonult házi tűzhelyének legintimebb zugába s szelíd pipaszóval vigasztalta magát. Bécsbe még csak jött pénz, hisz Bécs nagy központ volt. De Pest-Buda csehül állott. Mikor 1815-ben Ferenc császár, a fő-fő-biedermaier, fejedelmi szövetségeseivel meglátogatja Magyarország fővárosát, gondoskodni kellett arról, hogy a vendég-urak szórakozzanak. Megmutatták tehát nekik Pest-Buda nevezetességeit: a „József-épületet", a csillagvizsgálót és az újonnan ültetett városerdőt. „Egyéb nézni való nem volt." Súlyosbította a nehéz időket sok egyéb nagy csapás. Gondoljunk csak vissza a század első felének Magyarországára. Mindjárt az elején például a francia ágyúk magában Győr városában 3 millió forint kárt okoznak. A tizes évek körül szinte járványnyá vált a vörös kakas pusztítása. Buda, Debrecen legnagyobb részt elpusztul a lángokban. 1831-ben a kolera járja végig az országot. 1838-ban a Duna jeges árja csak a fővárosban 70 millió forintnyi kárt tesz. Biedermaier úr korszaka tehát nálunk nem kezdődik rózsás időkben. A pénzt a derék polgárság bizony nem szórhatta marékkal s a nem éppen szükséges kiadásokat alaposan leapasz-

Művészet · 1910.

BIEDERMAIER A KÜSZÖBÖN

Multkor egy napi lapban azt írta valaki, hogy meghalt Biedermaier s ennélfogva azután más stílus kezdett uralkodni a lakásberendezés terén. Szegény, jó öreg Biedermaier tehát gyászosan elhalálozott S miután e nagy művész immár nincs az élők sorában, nem csodálkozhatunk, hogy oly drágák ma a művei. A lábas órák, nagyanyáink kényelmes zsölléi és ékszerei — csakugyan múzeális rangsorra jutottak. Akinek sokja van belőlük, nagy vagyont szerezhet.

Mivelhogy meghalt az agg művész, a jó, a kedves Biedermaier.

Talán kínos feltűnést kelt mindezek után, ha annak kimutatására vállalkozunk, hogy a nagy mester nem halt meg. Sőt amúgyabban él, mint egykoron. Mi több: ősi, házias szerénységét levetve, most mint egy hódító, úgy járja be a műhelyeket, a kiállításokat, az utcákat. Biedermaier megint megjelent a küszöbön, kopogtat, nyissunk neki ajtót.

*

Azt mondják, hogy Hevesi Lajos volt az első, aki a biedermaier szót egy művészi stílus jelölésére használta. Maga a szó nem egészen új s jelenti és jelentette — kivált az élclapok hasábjain — a jóhiszemű nyárspolgárt, a feltétlenül hű alattvalót, a békés, minden rendbontástól irtózó s a reformokat gyanús szemmel néző polgárt. Hogy az élclapok típust faragtak belőle, az azt bizonyítja, hogy a biedermaierek száma nem vala csekély. Virágzottak pedig a bécsi kongresszus körül, de éltek még jóval tovább, a nagy forradalmak idején is s hírmondóknak maradt közülük nem egy a mi napjainkig. Aki először jelölte meg a biedermaier névvel a művészetek fejlődésének egy meghatározott szakaszát, finom érzékkel nyúlt az eleven életbe. E szakasz hímes iniciáléjába egyenest a kor legérdekesebb képviselőjét pingálta bele.

Biedermaier úr bölcsőjét nem ringatta szelíd, hozzáillő tündér, hanem egy nagyon sötét kisértet, a neve: Nyomor. Mert bármint forgatjuk a biedermaier-ügyet, mégis legérthetőbbé válik, ha az elemi, bár sötétre árnyalt, szükségre vezetjük vissza létrejöttét. Talán leghelyesebb a biedermaier-stílust elszegényedett empirenak tekinteni. De ez az elszegényedés egyrészt javára vált. Másrészt pedig eltagadhatatlan az empire-végi köznyomor. Az a ragyogó és véres színielőadás, amelyet Napoleon rendezett Európa szcénáján, megszámlálatlan milliókba került s e milliókat részben Biedermaier úr, részben Biedermaier úr apja fizette. Ez a fizetés pedig nem volt jó tőkebefektetésnek tekinthető, mert füstbe ment, mint Napoleon arzenálisainak lőpora. Messze földek megérzik a pénztelenséget. Nálunk már 1805-ben szigorú tilalom tiltja a „rézpénzzel való üzérkedést“, aminek értelme csak akkor válik világ-

és nagy flegmával elhuzzák rajta a huszonötöt. «Látod dádé hogy kiállottad!?» «Jaj, jaj, hiszen igy a tekintetes ur is kiállotta volna.»

Hires kondás család volt a Vas család az alföld egyik mezővárosában; a család legifjabb sarja, az alig 18 éves Jóska eltulajdonitott egy malaczot, a mi nem az övék volt. Az itélet két hónapra szólt, de az öreg nagyapa, Vas András előáll és azzal az alázatos kérelemmel járul a tekintetes uri szék elébe, hogy mivel a Jóska gyerek nem ér rá pesztrálkodni a tek. szolgabiró ur gyerekei mellett: inkább méressenek rá most hamarjában a mennyit tetszik és ereszszék vissza a nyájhoz. «No hát legyen 12 bot». — Engem nagyon érdekelt a dolog, mert ámbár Jóska 3—4 évvel idősebb volt mint én, de mig otthon együtt jártunk iskolába, a legjobb pajtásom volt. Lefeküdt hát Jóska, nekem csak annyit mondott: «eredj innen» — és beszoritotta a száját keményen, a nagyapa meg fejéhez állt a fejszéjével. Jóska meg se pisszent. Mikor felállt, kivette az öreg a fejszét és erkölcsi tanácsképen azt mondja méltó unokájának: «Szerencséd kölyök, hogy nem bőgtél és a familiámat meg nem gyaláztad, mert itt hasitottam volna a fejedet ketté.»

Négy év mulva mindketten honvédek lettünk, Jóska, mint Vilmos huszár a hátam mögött állott, midőn Mezö-Kövesdnél ugy körülvettek a cuirassier-ek. — Az atakból két lovat hozott vissza: «Fogja (már ekkor nem tegezett többé), e tiszti lovat magának hoztam, legyen huszár, hagyja oda azt a nagy száju ágyut; nem lehetek én mindig bedekungon, még baj érheti».

Az sem rossz, midőn a magyar és oláh öszeveszett a korcsmában; az oláh «betyár magyar»-nak, emez pedig «tolvaj oláh»-nak szidták egymást. Kapják magokat, a magyar visz egy csikót a birónak és elpanaszolja ügyét, — az oláh visz egy borjut és az is elégtételt követel. Másnap, a szembesitésnél, még egyszer előadatja a biró neheztelésök okát, s kihallgatva őket, a következő itéletet hozza: «Hát hallják-e kendtek. Sem kend nem bicskás, sem te nem vagy tolvaj, hanem én vagyok mind a bicskás, mind a tolvaj.» S azzal szépen kibékitve, bocsátotta el a feleket.

De még a muszkáknál történnek ám igazán furcsa dolgok a törvénykezésnél. Iván elválásért folyamodott a béke-bíróhoz, mert észrevette, hogy csinos felesége Alexihez a kelleténél inkább huzódott. A béke-biró nőtlen volt, és hatalmas szenvedélyre gyuladt a szép menyecske iránt. A végtárgyaláson tehát, midőn a nő már titkon a béke-bíróhoz igérkezett feleségül, gondol egyet, megtámadja a szegény muzsikot: «Hogy is gondoltad te, piszkos muzsik, hogy ez a keresztyén nő téged férjeül elismerjen; hiszen látod, hogy én veszem el feleségül. Eredj hamar és csókolj kezet a nagyságos asszonynak!» — És a pernek vége lett.

A mi már a törököt illeti, az meg már épen ösmeretes az ő régi gyors igazságszolgáltatásáról. Sumlában lakott egy görög pék, a kit az a boszuság ért, hogy valahányszor kiszedte a meleg kenyeret a kemenczéből, a szomszéd török mindannyiszor megjelent, és két szép czipót hóna alá kapva, elsompolygott vele fizetetlen. A pék nem merte nyiltan megtámadni, hanem ravaszul egy tükör-darabot ragasztott a kemencze szájához s midőn a török ismét eljött a czipókért; a görög pék a lapát hosszu nyelével kiszurta az egyik szemét. A török handzsárához kap, a görög rohan az utczára és szaladásra veszi a dolgot, de véletlenül egy utcza-szegleten nyargaltában fellök egy áldott állapotban levő kadinát. Most ennek férje és rokonai is mind a görög után futnak; ez szorultságában beszalad egy mecsetbe, és hogy elkerülje az ütlegeket, magára kapja a Mahomed számára tartogatott szent szőnyeget, de most a hodzsa is kést ránt, a pék félelmében felszalad a dzsamiába, mikor pedig látja, hogy vesztét itt sem kerülheti el: leugrik az imára hivó erkélyről a nép közé, hol egy vén törököt ismét megnyomorit. Most ennek rokonai is a görög után erednek, ki beszalad a müdir-biró házába. «Uram! igazak legigazabbika! minden napra, mig élek, sütök házad számára három kenyeret ingyen, csak szabadits meg! Ámán! ámán!» A biró bevárta, mig az üldöző és szitkozódó tömeg összegyült, és akkor feltárva a koránt nagy szemforgatások közt kezdte olvasni elhelyet: «szemet szemért, fogat fogért». «Annál fogva: a szemében megfogyatkozott igazhivő legyen pékké, süssön friss, jó, puha kenyeret, e gyaur pedig menjen minden reggel és lopjon el kettőt, mely alkalommal joga legyen az uj péknek az uj tolvaj balszemét a sütő-lapát hosszu nyelével kisütni. A mi pedig a reményeiben csalatkozott férjet illeti; a kadina át fog adatni e bűnösnek, mindaddig mig a kárt helyre nem üti. Te pedig, szent hodzsa! bemégy e keresztyén kutya templomába, ott hátadra veszed a legnagyobb keresztet és addig hordozod, mig hiszed, hogy eléggé megcsufoltad e hitetlenek vallását. Végre te, megnyomorodott muzulmán, felmászol az imahivó erkélyre, mig e kutya alant fog állani, te pedig dühösen reá ugrasz, hogy minden ize törjék darabokra.»

Különös parádéval ment régen végbe az akasztás. A hires nagyváradi hóhér, veres ruhájában, kardosan, hetvenkedett és daczolt a tömeg ingerléseivel, mig a delinquens megérkezett. Azután jött a siró-rivó menyecske és leány-sereg. Rendesen azon a napon készült el egy-egy uj nóta is, melyről senki sem tudta, honnan került, ki komponálta, csak dalolta az egész világ. Sokszor nem maradt el a tréfa sem. Egyszer a Hajduságon valami Ökör Pista nevü suhanczot akasztottak. Már a szivreható nótát javában dalolgatták, mikor egy pajkos diák epitáfiuma tönkretett minden érzelgést.

Itt nyugszik egy kis ökröcske,
Ökör Ferencznek gyermeke,
De az Isten nem engedte
Hogy ökör váljék belőle.

Kelet elébb áll mint nyugot; keleten nem akasztanak. A török csak a gyaur rablót akasztotta fel, sőt K.....n tanuja voltam, hogy az apagyilkost csak két évre itélték, mert a meggyilkolt már ugyis öreg volt, a fiatal gyilkosnak pedig még hasznát veheti a nemzet! Ime a mi nagy Széchenyink elvének gyakorlati alkalmazása.

Feriz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A trónörökös uj könyve. Rudolf trónörököstől a napokban uj és nagyérdekü munka jelenik meg, melyben régebben tett első keleti utját irja le. A könyv fényes kiállitásban számos képpel a bécsi udvari nyomdából kerül ki. Ő fensége, a ki tudvalevőleg nagy kedvelője a vadászsportnak, e könyvben is sok érdekes vadászkalandját beszéli el.

«Az ötvösség remekei Magyarországon» lesz a czime annak a diszes munkának, mely hivatva van, hogy maradandó emléke legyen a mostani kiállitásnak. Két nagy kötetre tervezik, százötven szines és réznyomatu lappal s a szövegbe nyomott számos rajzzal. — A szöveget Pulszky Károly irja, a rajzokat pedig Rauscher Lajos tanár vezetése alatt az országos minta-rajziskola tanitványai készitik. Grill Károly udv. könyvárus, a kiadó, szövetkezett a legkiválóbb franczia kiadók egyikével, hogy a kiállitás remekeit az egész művelt világgal s első sorban hazánkkal megismertesse. A munkából csak 220 számozott példány fog megjelenni, és pedig az első husz japáni papiron, a másik 200 pedig velinpapiron. Amabból egy példány 500 frt, emebből 150 frt lesz. Az aláirások julius 15-ig küldendők be Grill könyvkereskedésébe. A japáni példányok mindegyikén rajta lesz az illető aláiró neve és czimere, a velinben pedig az aláirók névlajstroma.

«A diplomatikai kortan alapvonalai», irta *Horvát* Árpád, a diplomatika tanára az egyetemen. E könyvet hallgatói részére kézirat helyett adja s atyjának, néhai Horvát István emlékezetének szenteli, annak százados születése évfordulója alkalmából.

A jeles szaktudós «oklevéltani jegyzeteinek» ujabb kiegészitő kötete ez, mely a khronologiának ismereteit és feladatait adja elő. Nem a nagy közönség számára való könyv, hanem azoknak, kik a hazai történelem és a jog művelésének segédtudományát, a magyar oklevéltant szintén ismerni óhajtják. Fájdalom, minél kevesebben vannak. Az egyetemen is csak kevesen hallgatják. Annál elismerésreméltóbb a kitartás, melylyel e szaktudományt Horvát Árpád miveli nálunk az egyetemi tanszéken és az irodalomban, s külföldi közlönyök előtt is elismeréssel emlegetetté tette munkásságát és annak irodalmi eredményeit. A bevezető részben a khronologiának (az idő mérése, felosztása, kiszámitása) mathematikai vagyis asztronomiai részét és a tekhnikai vagyis historiai kortan egymásközti viszonyát adja elő, s megismerteti annak irodalmát is; ezt követi az alapfogalmak előismeretek felsorolása, a különféle időszámitások, a naptárak, a naptárszerkesztés stb. megismertetése. Közli táblázatokban a harminczöt egyházi naptárt; azokon megjelölvék mind ama napok, melyek hazai okleveleinkben idéztetni szoktak; adja a római naptár hónapjainak összehasonlitó táblázatát is. A mű az Eggerberger-féle könyvkereskedés kiadásában jelent meg s ára 1 frt 50 kr.

Az ember eredése, faji egysége és kora, tanulmány dr. *Platz* Bonifácz cziszterczi rendü bajai tanártól; megjelent Budapesten, Pfeifer bizományában. Terjedelmes munka, melynek megirására tudományos okokon kivül vallási meggyőződés is serkentette a szerzőt. Törekvése az, hogy a természettudományok ujabb vivmányait összhangzásba hozza a bibliával, s védje a régi felfogást, hogy az ember mai tökeletességében lépett a világba, nem pedig fokozatosan fejlődött, a kiválás amaz elméletè szerint, melylyel Darwin a természettudományban uj korszakot alkotott. Egyébiránt Platz munkája a természettudományt nem csak erről, de számos egyéb oldaláról is tárgyalja, s gazdag anyag van benne; továbbá azt a tanulságot nyujtja, hogy az egyházi rend tudósai ma már megvitathatónak tartanak s készséggel vitatnak oly eszméket, melyek eddig érinthetetlen dogmák voltak, a mikhez szó sem férhetett. A könyv ára 2 frt.

Vörösmarty összes munkáinak uj kiadásából Melner Vilmos két füzetet (a 3-ikat és 4-iket) bocsátott ismét közre, melyek a lirai és vegyes költemények közlését folytatják. Minden füzet négy-négy ivből áll, s nyolcz füzet tesz egy kötetet. Egy füzet ára 35 kr.

«Mese a varrógépről», Kiss József elbeszélő költeménye második kiadásban került ki a sajtó alól, a Révai-testvéreknél. Mig az első kiadás album-alaku volt, ez kis nyolczadrétű, vastag velin papiron, Baditz Ottó illusztráczióival, melyek szintén kicsinyitve vannak, de igy is kecsesek. Az uj kiadáshoz hozzájárul Kis Józsefnek amaz önéletrajzi vázlata is, mely a «Koszoru»-ban, arczképe mellett jelent meg.

Folyóiratok. A «Philologiai Közlöny» májusi füzetében Háhn Adolf egy kiadatlan költeményt közöl Gyöngyösi Istvántól. E költeményre, mely a muzeumi kéziratok közt van, Kultsár István már évtizedek előtt fölhivta a figyelmet, majd pedig később Thaly Kálmán; név nem lévén alatta, csak sejteni lehetett, hogy a «Murányi Vénus» költői sajátságával biró költemény kié. Most Háhn több érvvel erősiti, hogy Gyöngyösié, s közli a 498 versszakból álló egész költeményt, melynek czime «Ének Thököly és Zrinyi Ilona házasságáról», és 1683-ik évszámmal van ellátva. A füzet további közleményei Túry Józsefnek, Kont Ignácznak, Finászy Ernőnek már az előbbi számban megkezdett czikkeinek folytatása és Heinrich Gusztávtól egy IX. századbeli német irodalom-történeti emlék, a «Lajos-dal» ismertetése és forditása. — A «*Keresztény Magvető*», az unitáriusok közlönye, márczius-áprilisi füze ében, az egyik szerkesztő, Péterfi Dénes «Czélirányos Darwinizmus és az egyházak» czimű czikkben azt fejtegeti, hogy noha Darwin tana az Isten eszméjére vonatkozó egyházi hitczikkelyekkel nem fér össze, mégis a protestansok őszintesége és erkölcsi komolysága ösztön arra, hogy a mit igaznak ismernek, azt az életbe is átvigyék. Nézeteltérések fordulhatnak elő, de az egyház, mely ajtait a kivülről jövő világosságnak mindig nyitva tartotta, a tudomány ez ujabb fénye elől sem fogja azt elzárni. — Az «*Erdészeti Lapok*» áprilisi füzetében Nagy Károly, Mandelik Dániel, Tigermann Sándor, Szécsi Zsigmond, Borbás Vincze irtak szak czikkeket.

Füzetes vállalatok. Gelich Rikhard tábornok «Magyarország függetlenségi harcza 1848—49-ben» nagy munkájából a 10-ik füzet hagyta el a sajtót Aigner Lajos kiadásában. Ez a nádor-főherczeg magatartását; a téli hadjárat megkezdését; az osztrák sereg támadási müveleteit, Görgey visszavonulását Győrig, stb. irja le. Ára 40 kr. — «*Magyar általános levelező és házi titkár*», gyakorlati utmutató, irta Knorr Lajos, kiadja ifj. Nagel Ottó; 13-ik füzet; ára 30. kr

Zeneművek. Táborszky és Parsch bizományában három uj zeneműlátott napvilágot, mindhárom zongorára, Kiss Vilmostól. Ezek: «*Magyar hallgató nóták*», Véssey Mihálynak ajánlva, ára egy forint; «*Kaszinó-csárdás*», az országos kaszinó fiatalságának ajánlva, ára 80 kr. és «*Valse brillante*», ifj. gróf Széchenyi Imrének ajánlva, ára egy forint.

Százötvenedik előadása volt e hó 6-án a nemzeti szinházban Verdi «*Ernani*» operájának. Wiltné asszony kitünő művészettel énekelte Elvirát, a Don Karlos szerepében pedig egy német baritonista, Alexi Sándor vendégszerepelt, de csak félsikerrel, mert habár gyakorlott énekes, hangja kemény. A czimszerep Hajósé volt és hangja teljes sikerével énekelt.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémiában e hó 5-ikén az első osztály (nyelv és széptudományi) ülésezett, és *Ballagi* Mór ismét mint harczoló fél lépett ki a «Nyelvőr» orthologjai ellen, főleg pedig Szarvas Gábor ellen. Az akadémián erős áramlat van ama tulzásokkal szemközt, melyek szóvivője épen az akadémia pártfogása mellett megjelenő «Nyelvőr». Ez áramlatnak lehet tulajdonitani, hogy Szarvas Gábor a mult évi akademiai választásoknál, mint rendes tag megbukott. Ballagi már 1881-ben felszólalt az akademiában a «Nyelvőr» iránya ellen, mely ki akarja irtani az ujabb szavakat, mert azok nem szabályszerű alkotások. Szarvas e felszólalásért a «Nyelvőr»-ben majd egy évig tartó czikksorozatban támadta meg Ballagit; később pedig «Értsük meg egymást» czim alatt ujabb czikkeket irt, melyekben már engedett előbbi állásából. Nem minden ujabb szavat akar kiirtani, hanem olyan szavakat, melyek «fonákságok kirivó elevenségével bántják a nyelvérzéket». Az igy osztályozott szavakból Ballagi egy csomót Arany János müveiből olvasott föl, a kinek a kirivó elevenség nem sértvén nyelvérzékét, kérdés, kinek nyelvérzéke legyen hát döntő. Ballagi hévvel és élesen támadott.

Felolvasasának czime: «A nyelv fejlődés történelmi folytonossága és a Nyelvőr». A nyelv fejlődésére nézve azt mondja, hogy minden nyelvben a nemzet élete tükröződik. Minden virágzásban levő nemzet nyelve erősen fejlődik; a hanyatlóé elsatnyul. A magyar nyelv fejlődése a nemzeti szellem fejlődésével együtt indult. Be kellett következni oly állapotoknak, mikor bebizonyul, hogy a parlagon maradt nyelv a szellemi szükség kifejezésére képtelen. Dugonics, mikor tudományos munkát irt, nem talált hozzávaló szavakat. Maga csinált. De ki érti ma azokat a szavakat, melyeket a mathematikára alkalmazott? A szó nem az egyéné, hanem a közönségé, kinek értenie kell. A szó csak akkor élhet meg, ha a közönség is érzi szükségét. Dugonics korában azonban vajmi kevesen olvastak magyarul. Megvolt a nyelvnek mindene, csak legfőbb föltétele, a nemzet munkás élete hiányzott. Magyar mivelés alá vett minden tudományos szaknál ismétlődött, a mi Dugonicscsal történt. Mikor meg volt a közönség, iró és közönség tulzásokra is tüzelték egymást. Sok uj szónak igazolására nem lehet semmi nyelvtani törvényt fehozni, mégis közvagyon ma. Hiu erőlködés, hogy azokat ki lehet irtani. A rengeteg sok uj szóra ujabbat, jobbat alkalmazni nem lehet többbé; a fejlődés fonalát megszakitani lehetetlen. Ott van a «gép» szó. Ha kiirtjuk, nem tehetünk többé ujat, lesz «masina». A szellemi fejlődés fázisai egyes korszakhoz kötvék; erőtetni nem lehet, nyelvtudósok elő nem idézhetik. A mi a század elején lehetséges volt, ma már lehetetlen.

Ballagi azt a kérdést vetette föl, volt-e szükség arra a tömeges ujitásra, mely a mult század vége óta nyelvünket oda juttatta, a hol ma jobb iróinknál és szónokainknál találjuk? Ballagi igennel felel s példákkal mutatta ki, hogy bár váltig dicsekedhetett nyelvünk a gazdagodás, fejlődés kellékeivel, oda süllyedt, hogy e század elején szegény, ügyefogyott volt, mert nem volt nemzeti élet. Széchenyi, Deák, Kossuth többet tettek nyelvünk fölélesztése, csinositása, irodalmi fejlesztése érdekében, mint valamennyi nyelvtudós. A magyar nyelv visszahelyeztetvén jogaiba, a nyelvujitás szüksége rohamosan állt be s a neologia forradalom volt; e szó jelzi jogczimét és jogosultságát. A forradalom után következik a restauráczió. Az akadémia meginditotta a «Nyelvőr»-t, hogy mind a szóképzés, mind a phraseologia tekintetében megóvja a nyelv tisztaságát; de a mit a «Nyelvőr» szerkesztője hirdet, az nem a józan restauráczió, mely a forradalom vivmányait fölhasználja, hanem reákczió, mely rend helyett zavart csinál. Midőn e veszedelmes irány ellen Ballagi 1881-ben felszólalt, a «Nyelvőr» leszámolt vele is és épp ugy, mint Fogarassyval, Toldyval, Imreh Sándorral; de egy évvel később Szarvas Gábor a mult neologizmusát illetőleg azt hirdeté, hogy a neologizmusok közül megtarthatók azok, melyekre nézve a mai nyelvérzéknek semmi tudomása sincs, hogy ujabb keletü, szabályellenes képzésüek. De Ballagi ezt igy nem tartja világosnak, mert melyik szónak kegyelmezünk és kinek a nyelvérzéke döntsön? Ha Szarvas Gáborra hallgatunk, akkor Aranynak sem volt nyelvérzéke. Ha Szarvas Gábor, elhagyva rideg álláspontját, a neologizmus egy részének megkegyelmezett, ki kellett volna mondania azt is, hogy a nyelvfejlődés folytonossága történelmi szükségesség, mely alól magunkat ki nem vonhatjuk, ha csak a nemzeti élet félszázados munkáját elől kezdeni nem akarjuk. A mely nyelvvel a nemzet félszázadon át élt, melyet az irók java használt s mely a nép alsóbb rétegeibe is behat, arról a nyelvtudós mondhatja, hogy az uj szók hibás képzésüek, de nem azt, hogy tovább nem használhatók.

A figyelemmel és közhelyesléssel fogadott előadás után még Ponori *Thewrewk* Emil mutatta be Anakreon magyar forditásának előszavát. A munka a filologiai bizottság kiadásában fog megjelenni.

Az akadémia ünnepélyes közgyülésén, mely junius 8-dikán d. e. tiz órakor lesz, a főtárgy *Szász* Károly emlékbeszéde Arany János fölött. *Keleti* Károly pedig egy nagyobb statisztikai értekezést fog felolvasni.

A filologiai társaság e hó 7-iki ülésén az erdélyi czigányok nyelvét és költészetét tanulmányozó dr. *Wlislocki* Henrik érdekes czigány mondát ismertetett a világ teremtéséről. A monda, melyet egy vén czigány asszonytól hallott, igy szól:

Kezdetben nagy viz borita mindent. Ekkor elhatározta magát az isten, hogy világot teremt, mert nagyon nehezére volt, hogy testvér és barát nélkül egyedül kell élnie. A vizbe dobta tehát botját, ebből nagy fa nőtt, melynek tövében ott ült az ördög, ki mindjárt ajánlkozott az istennek testvérül és barátul. De az isten csak barátul fogadta el. Kilencz nap mulva belátta az isten, hogy neki az ördög nem barátja. Az ördög földet és embert óhajtott volna teremteni, de nem volt rá hatalma. Rábeszélte tehát az istent, a ki megparancsolta neki, hogy hozzon a nagy vizből fövenyt, az isten majd akkor kiejti nevét s a fövenyből előáll a világ. Az ördög meg akarta csalni az istent. Mikor már kezében volt a fövény, a maga nevét mondta ki, de a fövény rutul megégette, az istenhez pedig azzal ment vissza, hogy nem talál fövényt. De isten ujra elküldte. Ekkor 9 napig próbált világot teremteni, de azalatt ugy összevissza égette a föveny, hogy 9-ed napra koromfeketévé vált. Végre hozott fövenyt, isten meg is alkotta belőle a földet. Az ördög ekkor a nagy fát magának akarta venni. Isten erre megharagudott, felmondta a barátságot s egy bikával elvitette messze az ördögöt. Most a nagy fa ágairól husdarabok hullottak a földre, melyek emberi alakot öltöttek. Igy teremté isten a földet s rajta az embereket. Az értekező azt bizonyitotta, hogy e monda rokon a régi indusok, persák és germánoknak a teremtésről szóló mythoszaival, sőt a teremtés bibliai előadásával.

Ez előadáson kivül még *Keleti* Vincze «Pergamon és a gigantomachia» czimü értekezését olvasta föl Pecz Vilmos; dr. *Nagy* Sándor pedig a XVI. századi magyar költői irodalomnak egyik érdemes munkásáról emlékezett meg, azt bizonyitva, hogy a mai nap elfogadott Bánkai név nem felel meg a valóságnak, mert a versfőkből Bánczai jön ki. Ez annyival valószinübb, mert megfelelő helynév is volt hazánkban, ámbár ma már nem ismeretes.

A pedagogiai társaság, mely a pedagogiai irodalom tudományos müvelését tüzte ki feladatul, hosszabb szünetelés után e napokban tartotta ujból alakuló közgyülését. A gyülésen a pedagogiát elméleti leg s irodalmilag müvelő férfiak szép számmal jelentek meg.

Az elnöki széket *Péterfy* Sándor foglalta el, kinek hosszabb beszéde után dr. *Kiss* Áron titkár terjesztette elő jelentését. E szerint a társa ág tulajdonkép 1881 eleje óta megszünt müködni. *György* Aladár olvasott föl ezután emlékbeszédet a társaság legutolsó elnökéről, Molnár Aladárról. Ezután kimondatott, hogy a régi tagok esetleges hátralékaik fizetésétől fölmentetnek, a mennyiben pedig kötelezettségeiknek eleget tettek, a könyvkiadó vállalatnak sajtó alatt levő kötetével fognak kárpótoltatni méltányos pótfizetés mellett. Elhatározta a közgyülés, hogy hivatalos közlönyévé a «Magyar tanügy»-et választja. A választás eredménye a következő: Elnök Klamarik János, alelnökök: Gyertyánffy István és Zsilinszky Mihály. Titkár: dr. Alexander Bernát. Jegyzők: dr. Csengeri János és Berecz Gyula. Pénztárnok: Zilahy Sámuel. Ellenőr: Molnár László képezdei igazgató. Könyvtárnok: Kálnay Nándor. Választottak még 30 rendes és 10 póttagból álló fővárosi és 15 vidéki választmányi tagot. A közgyülés ezzel véget ért.

Közgyülések. A közelebbi napok alatt több jótékony intézet tartotta évi közgyülését.

Az orsz. kisdedóvó egylet közgyülésén gr. Szapáry Gyuláné elnökölt. Az évi jelentés jelentékeny működésről ád számot. A falusi menedékhelyeknek csak nem régiben megpenditett eszméje egy év alatt negyven helyen valósult. P. Szathmáry Károly titkár a kisdedóvás érdekében a nyáron az ország Duna-Tisza közét utazza be. Kisdedóvó uj intézet a mult évben is számos létesült. Segélyezésre az egylet 3264 frtot forditott. A képző intézetben 35-en nyertek oklevelet s az egylet 29-et juttatott állomásra. A bevétel 42,707 frt volt, a kiadás 31,014 frt, tiszta vagyon 152,684 frt. Az idei költségvetésben a bevétel 7204 frttal több mint a kiadás. Másodelnöknek az elhunyt gróf Ráday Gedeon helyére báró *Radvánszky Bélát* választá meg a közgyülés.

A nőképző egylet közgyülését *Veres Pálné* nagyobb beszéddel nyitotta meg, szólva a nőnevelés igazi feladatairól és arról, hogy még jobb módu családok is még a nevelés befejezése előtt kiveszik leányaikat a tanintézetből. A jeles szervezetü tanintézet növendékei évről-évre szaporodnak, a bevétel fedezi a kiadásokat. A házépitési kölcsön törlesztésére a tavalyi tavaszi mulatság és az idei álarczos bál 3000 frtot jövedelmezett. Az egyleti vagyon alapitványokból és a 160,000 frtra becsült házból áll, melyen mintegy 90,000 frt teher van még.

A protestáns árvaegylet közgyülése b. *Kochmeister* Frigyes elnöklete alatt, szintén az emelkedés adatairól adott bizonyságot. Alapitvány jelentékeny összegekben történt; igy Langheinrich Lenke urhölgy szülei emlékére 4000 frtos alapitványt tett. Az árvaházban 73 árva nyert ellátást és nevelést; a hat osztályu népiskolát pedig 45, többnyire ingyenes növendék látogatta.

A magyar tisztviselők országos egyesületének gyülésén az elnöklő *Pauler* Tivadar miniszter az egyesület tiz évi működésének feltüntetésével mutatta ki a folytonos haladást. Az egyesület vagyona 10,080 frt, a mi 1232 frttal való gyarapodás egy év alatt. A bevétel volt 14,795 frt, a kiadás 13,889 frt. A könyvtár 3571 kötetből áll. Van 25 alapitó, 1416 belső tag. A magyar földhitelintézetnél kezelt özvegy- és árvasegélyalap 22.357 frt 97 krt tesz, tehát 4319 frt 91 krral emelkedett. Az alapból két özvegy 120 frtnyi összeggel segélyeztetett.

MI UJSÁG?

Mária Anna királyné halála. V. Ferdinánd özvegyének, a 81 éves Mária Anna Karolina királynénak halálát országszerte jelzi a középületekre kitüzött fekete lobogó. Az agg fejedelmi hölgy halála különösen Prágában okozott mély megilletődést, a hol majd négy évtizeden keresztül lakott, s benne a csehek a történeti mult képviselőjét is tisztelték, mert Mária Anna megkoronázott cseh királyné volt. Május 4-ike óta, mikor Mária Anna császárné-királyné lehunyta szemeit, a monarkhia mind a két részében fölelevenültek a visszaemlékezések ama mozgalmas, nagy fordulatokban gazdag időkre, melyek a trónt sem kerülték el s oly nagy változásokat idéztek elő. A királyné a legnagyobb elvonultságban töltötte hosszu életének egy nagy részét; nevét is alig emlegették, s halála hirére az ujabb korszak emberei előtt föl kellett idézni, hogy ki volt egykor a hradsini várlak fejedelmi halottja, ki pihenő helyét most áttette a Hradsinból a bécsi kapuczinusok sirboltjába.

A magyar országgyülés két házának elnökei az e hó 6-ki ülésben emlékeztek meg kegyeletes szavakkal a királyné elhunytáról, s az országgyülés megbizta őket, hogy a törvényhozó testület részvétét ő felségök előtt fejezzék ki. Szombaton, a temetés napján, nem tartanak ülést; a nemzeti szinházban sem lesz előadás, mint nem volt e hó 4-ikén sem, a halálhir megérkeztekor. Budapest főváros rendkivüli közgyülésben fejezte ki részvétét. A temetésnél jelen lesz Bécsben a miniszterelnök, több miniszter, a két ház elnökei a törvényhozás küldötteivel. A királyné holttestét e hó 7-én helyezték ravatalra Prágában, a várkápolnában. A cseh főváros közönsége tolult a ravatal megtekintésére. A ravatal körül a földi uralkodás fényes jelvényeit helyezték el és a koszorukat, melyeket az uralkodó család tagjai küldtek. Egy koszoru szalagján cseh nyelven ez volt olvasható: «Koronás királynénknak.» A halott fehér csipkével diszitett fekete selyem ruhában nyugszik, kezében olvasó, imakönyv és feszület. A nápolyi királyi pár megbizásából a halottat lefényképezték. E hó 8-ikán délelőtt ment végbe a kápolnában a requiem és a beszentelés. Az isteni tisztelet után a koporsót lezárták, gr. Saracini főudvarmester átvette a kulcsokat, a halottat hatfogatu halottas kocsira helyezték, s harangok zugása közt vitték ki a vasuthoz. Az utczákat mindenfelé nagy közönség lepte el. Az indóháznál katonaság tisztelgett. A külön vonat, mely az udvari kisérettel együtt Bécsbe vitte a halottat, a gyász jelvényeit viselte. A halottas vaggont fekete posztó boritotta. Bécsbe esti 10 órakor érkezett a gyászmenet. Az udvari váró terem az indóházban kápolnává volt átalakitva; itt ujra beszentelték a koporsót az udvari méltóságok, a papság és palotahölgyek jelenlétében. A Prateruton, a Ringen egész a burgtemplomig katonaság állt sorban, mögötte pedig nagy tömeg, mely előtt egy éjjeli gyászmenet szokatlan látványa tárult föl, lobogó szövétnekek és viaszfáklyák világánál, harangok zugása mellett. Számos házon gyászlobogó lengett. A koporsót az udvari testőrök, apródok kisérték. A császári lak előcsarnokában az udvari papság átvette a koporsót és a templomba vitték. E hó 9-én délután 5 óráig szabad volt a bemenet a templomba. A templom falait fekete posztó boritotta; a ravatalt bársony mennyezet alatt helyezték el. Tolongva özönlött a sokaság egész nap a templomba. A temetés e hó 10-ikén délután 5 órára volt kitüzve. A királyné koporsóját V. Ferdinándé mellé helyezik. Itt eddig a királyi pár első szülött leányának, a Budán elhunyt Zsófia főherczegnőnek koporsója állott. Mária Anna királyné koporsója a végleges elhelyezésig a sirbolt előcsarnokában marad.

A király, mint Bécsből jelentik, ujabb intéz-

Rauscher Lajos

Nyugat 1914.

857 l. (kéziratok)

S

ÉSZET

TE

Rauscher Lajos

ivod

Hampel József =

A magyar királyi korona és jelvényei -

Vas. Ujs. 1880. 321 l.

Az Angol-Magy

Bp. V. Nádor-u 2. (Gróf Tisza Ist

munkálatok végszámláinak jegyzéke

Rauscher Lajos

A Széchenyi – Hokor
leleplezési ünnepélye
1880. május 23-án
c. rajza repr.
Vas. Ujs. 1880. 368. l.

Dobrontei várrom

39.

...gos Bizottsága

száma:	109 (bün.	1939
kelte:	IV/12.	1939
beérkezése:		19

...száma:

...tézett szám:

...a:

...a:

Rauscher Lajos

wód

Dalmübárátok

71. l.

939 OKT. -3 21
4

Rauscher Sajós

~~[illegible]~~

A Körponti fővámhi-
vatal épülete Pesten
az aldunasoron, Ybl
Miklós terve szerint,
Schickedanz Albert rajza
után (fábanyomatszette?)

fenti
Vas. Lyó. 1871. 393. l.

EGYETEMI NYOMDA

JANUÁR

31 nap

1. hét

2 Vasárnap	
3 Hétfő	
4 Kedd	
5 Szerda	
6 Csütörtök	Vízkereszt
7 Péntek	
8 Szombat	

bet tanultak s tudtak mint én, korukhoz képest fejlettek, ügyesek voltak. László tüzes, lelkes, hangos, — Lajos eleven, fürge, — Kálmán akkor is komoly, kevesebb szavu, de éles pillantásu, rendkivül eszes fiu volt. Vézna, czingár, de edzett s erős fiura emlékszem benne. Atyám kikérdezte őket tanulmányaikról, az utjokban eddig látottakról, s még eltávozásuk után is soká emlegette, milyen derék, eszes, tanult fiuk, mily kitünő nevelésben részesültek, milyen mivelt, kedves modoruak s követendő példányul tüzte őket elém, szorgalom s magaviselet tekintetében egyaránt. Különös tisztelettel emlékezett meg anyjukról — az ép oly szép, mint mivelt és lelkes Teleki-leányok legderekabbikáról, ki példányszerü nő és anya volt s ép oly jóltevő, mint a hazának lelkes leánya. Házunknál a Tisza-fiuk látogatása soká élénk emlékezetben maradt s kedves beszédtárgy volt, melyre gyakran visszatértünk.

Valóban, a Tisza-fiuk olyan nevelésben részesültek, mint igen kevesek e hazában. Nevelésüket, több szaktanitó élén, a kiváló pedagog, Szőnyi Pál vezette, de szülőik folytonos irányadása mellett. A főranguak nevelés-módja a leghatározottabb hazafias iránnyal párosult e nevelésben. Sokat tanultak, sokkal többet, mint akkor a nyilvános iskolákban az azonkoruak; a rendes tantárgyakon kivül a modern nyelveket is, testgyakorlatot, ugrást, vivást, lovaglást, tánczot; de azon kivül a magyar történetet, az ország ismeretét, a magyar irodalmat sokkal behatóbban, mint akkoriban a nyilvános iskolában. A tanitás és társalgás nyelve kizáró-

vitéz honvéd, decz. 30-án a moóri csatában elesett s halva maradt a csatatéren; legalább lovásza ezt a hirt hozta — s hozta az ifju hős bucsulevelét szülőihez. Mert a csata reggelén az a sejtelme volt, hogy a napot nem éli túl, levelében bucsut vesz szülőitől s testvéreitől, az esetre, ha sejtelme valósulna — s utolsó kérését köti szülői szivére — hogy a lányt, a kit szeret — vegyék magokhoz s tekintsék helyette gyermeköknek. A levelet lovászának adta, hogy ha elesik — hozza el. A hű lovász a csatatéren elesni látta fiatal urát, a ki negyvenöt sebbel halottul maradt a moóri mezőn s meghozta a gyászhirt. De a lesujtó csapás nem volt ok arra, hogy Kálmán ne teljesitse kötelességét s hogy szülői visszatartsák őt a Debreczenbe jöveteltől.

Még aznap délután megindultunk. De akkor nagy ut volt Pesttől Debreczen. Gödöllő, Hatvan felé mentünk; a Tiszán Polgárnál (vagy Tisza-Füredné l?) keltünk át, onnan Nádudvarnak, a Hortobágynak, Debreczenbe. Hideg, hó, sár, feneketlen utak. Hatodnap, január 6-ikán, délután érkeztünk az ország uj fővárosába. A kormány s az országgyülés lassan gyülekezett. A miniszterium személyzete nagyon megfogyatkozott. Tisza Kálmánt a kormány elnöke, Kossuth, fogalmazóvá léptette elő s engem segédfogalmazónak nevezett ki. Kettőnkből állt a fogalmazó-személyzet; egy pár titkár, egy tanácsos (Pap Endre), s atyám, az államtitkár — az egész miniszterium elfért három szobában, a Hatvan-utcza végén egy földszinti házban.

Kálmán és én egy szobában

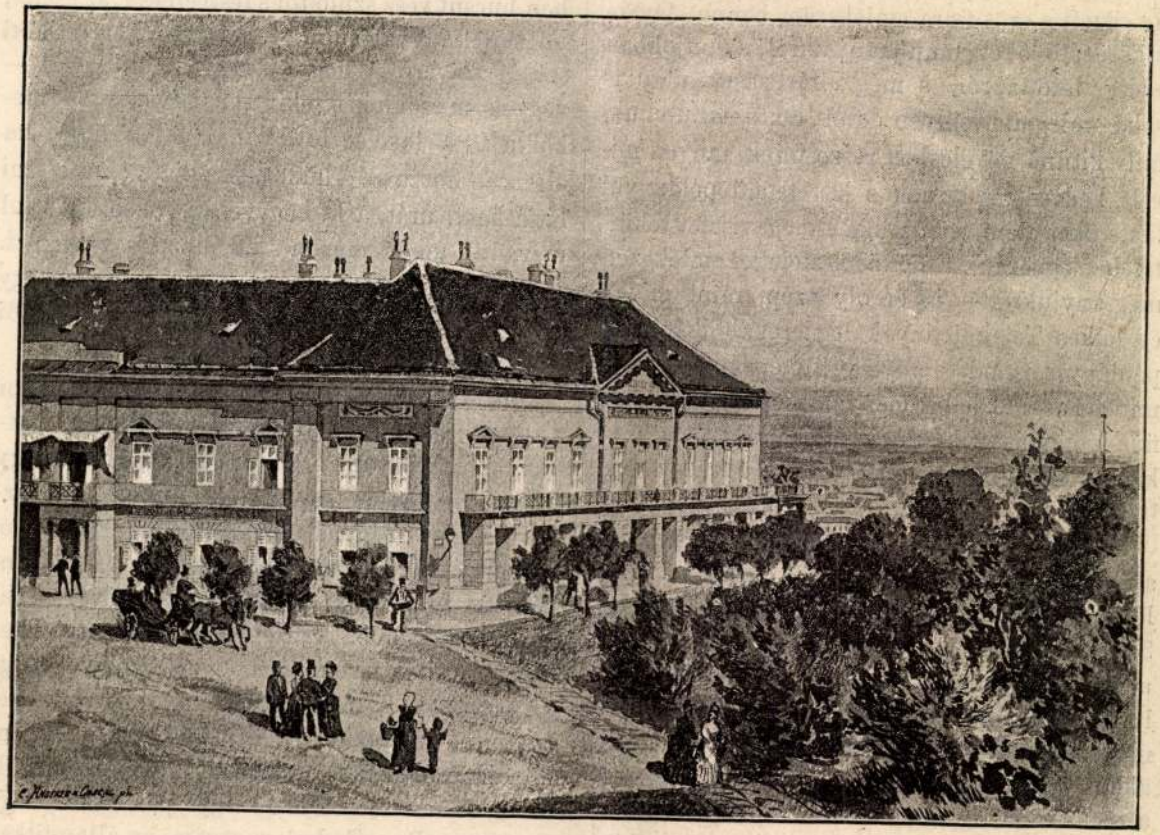

A miniszterelnöki palota Buda várában. — Rauscher Lajos rajza.

A szabadelvü Párttól Tisza K. miniszterelnöknek
atnyujtott diszalbumból

Rauscher Lajos

67. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről. Tollrajzok.
68. A Képzőművészeti Főiskola homlokzatának terve. Bresztovszky Domokos tulajdona.
69. Karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.
70. LIPTÓÚJVÁRI STRÓBL ALAJOS: Rauscher Lajos arcmása. Gipsz.

XIX. TEREM

NÉHAI RAUSCHER LAJOS:

71. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
72. Besztercebányai, körmöcbányai, zebegényi részletek.
73. Tótfalui részlet. Rézkarc.
74. Körmöci utca. Aquatinta.
75. Vízfestmény vázlatok hazai és külfödi témákhoz.
76. Vitorlás. Aquatinta.
77. Chioggia. Szépia.
78. Hazai és külföldi városrészek.
79. Budai vár. Rézkarc.
80. Zebegényi jegenyék. Aquatinta.
81. Rajzok hazai és külföldi városrészekről.
82. Szélakna. Rézkarc.
83. Zebegényi füzes. Aquatinta.
84. Chioggiai kikötő. Aquatinta.
85. Kórók. Aquatinta.
86. Az esslingeni Wolfsthor. Aquatinta.
87. Ház a hegyekben.

Folytatását és befejezését lásd a 33. oldalon.

Kny. Társ. 1939. őszi tárl.

42. A Sta Maria im Organo Veronában.
43. Sztambul.
44. Parthenon Athenben.
45. Olasz városrész.
46. Tanulmány Budapest látképéhez.
47. Parthenon Athenben.
48. Az Országház az építés stádiumában. (Az Országház tulajdona.)
49. Budapest látképe. A Fővárosi Történelmi Múzeum tulajdona.
50. Az Országház a Dunáról az építés első stádiumában. (Az Országház tul.)
51. Tanulmány Budapest látképéhez.
52. Tanulmány Budapest látképéhez.
53. Dunai malmok.
54. Az Országház kupolaterme. (Csányi Károly tul.)
55. Az Országház lépcsőháza.
56. A Nemzeti Múzeum lépcsőháza.
57. Tanulmány Budapest látképéhez.
58. Tabán. A főváros tulajdona.
59. A Duna a Vámháznál. Tollrajz.
60. Tanulmány Budapest látképéhez.
61. A Nemzeti Múzeum. Rajz. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
62. A koronázó főtemplom. Tollrajz. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
63. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához.
64. Oklevelek és Simor hercegprímás exlibrise. Jobbra a lovascsoport Lotz Károlytól.
65. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez. A főalak Székely Bertalantól.
66. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről. Tollrajzok.

39. Esős hangulat.
40. Stockholmi utcarészlet.
41. Norvég tengerszem.
42. Hardanger fjord.
43. Strand.
44. Fjord.
45. Játszótér.
46. Körút.
47. Alvó nő.
48. Kikötőben.
49. Viharos Balaton.
50. Lecke.
51. Stockholm.
52. Temető.
53. Pihenés.

XVI. TEREM

BASILIDES BARNA.

Festőművész. Született 1903-ban Tornaalján. Művészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula mellett végezte. A Műcsarnokban 1927 óta állít ki.

1. Csendélet.
2. Pihenő gulyás.
3. Utazás. Mgt.
4. Tárogató.
5. Arcképvázlat.
6. Virágszedők. Mgt.
7. Angyali üdvözlet. Rajz. Mgt.

8. Basilides Mária. Mgt.
9. Imádott.
10. Fénythozó.
11. Apostol. Mgt.
12. Önarckép.
13. Csendélet.
14. Vasárnap délután.
15. Májusi eső. Mgt.
16. Magyar vigasság.
17. Hazafelé. Mgt.
18. Ádám és Éva.
19. Betyárok. A Fővárosi Képtár tulajdona.
20. A galyatetői üdülőház freskójának vázlata. Mgt.
21. Tájkép. Szines kréta.
22. Tölgyfa. Tus.
23. Vázlat a „Halász" cimű kompozícióhoz. Mgt.
24. Szüret.
25. Anya. Mgt.
26. Fekvő akt. Szénrajz.
27. Akt-tanulmány. Szénrajz.

XVII. TEREM

NÉHAI RAUSCHER LAJOS.

Festőművész és grafikus. Született 1845-ben Stuttgartban, meghalt 1914-ben Budapesten. Tanulmányait a stuttgarti műegyetem építészeti szakán végezte, később iparművészettel és festészettel foglalkozott. 1871-ben jött először Budapestre itt élő építészbátyja látogatására. Az ő rábeszélésére maradt Magyarországon és kapcsolódott be Lechner Lajos oldalán

18. Vázlat a Margitszigetről. Krétarajz.
19. Ivócsarnok a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
20. Margitszigeti részlet.
21. Margitszigeti nádas. József kir. herceg tulajdona.
22. Országház.
23. Vízesés a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
24. A fürdőcsarnok bejárata a szigeten.
25. Fürdőépület a Margitszigeten.
26. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
27. Margitszigeti fák. Rézkarc.
28. Vázlat a margitszigeti fürdőépületről.
29. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.
30. Margitszigeti vázlatok.
31. Margitszigeti tanulmányok.
32. A Margithíd felé. Rézkarc.
33. Fürdőépület a Margitszigeten.
34. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.

XVIII. TEREM

NÉHAI RAUSCHER LAJOS:

35. Sgrafitto kartonok a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
36. Seraza ház Konstantinápolyban. Olf.
37. Parkrészlet Veronában. Olf.
38. Sztambul. Olf.
39. Tájképvázlatok. Olf.
40. Az Országház hajókkal. Vízf. (Az Országház tul.)
41. Sphynx Veronában. Rajz.

az akkori élénk építőtevékenység sodrába. 1875-ben már a Mintarajztanoda rendes tanára az ékítményes rajz tárgyköréből. Számos fővárosi épület sgrafitto díszítményeit tervezi és ekkor készíti el a magyar Szent Korona első hiteles akvarel-képét az Akadémia megbízásából. 1884-ben nevezték ki a budapesti Műegyetem rajzi tanszékére, amelynek haláláig tanára maradt. 1873-tól egész sorát készíti el vízfestésben a Margitsziget és a főváros festői tájainak. Mint a művészi sokszorosító technikák mestere s ez eljárások kivételes tudású ismerője és kutatója kiváltságos helyet biztosított magának művészetünkben. Emlékkiállítását halála huszonötödik évfordulóján kegyeteles megemlékezésként szentelte emlékének a Képzőművészeti Társulat.

1. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
2. Tanulmány Budapest látképéhez.
3. Főhercegi lak. József kir. herceg tulajdona.
4. Romok a Margitszigeten.
5. Tutajok. József kir. herceg tulajdona.
6. Az országgyűlési ülésterem. Az Országház tulajdona.
7. Főhercegi lak a Margitszigeten.
8. Margithíd. József kir. herceg tulajdona.
9. Tutaj a Dunán.
10. Esthangulat a Dunán. József kir. herceg tulajdona.
11. Margitsziget a Dunáról. Vázlat.
12. Őszi hangulat a Szigeten. József kir. herceg tulajdona.
13. Óbuda a szigetről. József kir. herceg tulajdona.
14. A margitszigeti fürdőépület csarnoka. József kir. herceg tulajdona.
15. Fürdőépület a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
16. Tutajok a Dunán.
17. Kertészet a Margitszigeten. József kir. herceg tulajdona.

Rauscher Lajos

Vas. Ujs. 1884. 577. l.

Szeged albuma gróf Tiszának. Mikor gr. *Tisza* Lajos szegedi királyi biztos Szegedtől elbucsuzott, a törvényhatóság elhatározta, hogy a bucsu-közgyülés jegyzőkönyvét müvészi kivitelü albumba foglalva adja át a volt királyi biztosnak. A város az album elkészitésére nézve tanácsért a budapesti országos mintarajztanoda igazgatójához, *Keleti* Gusztávhoz fordult, ki az ügyben készséggel ajánlta föl szolgálatát. A készitendő albumban Szeged ujjá épitésének nevezetesebb müveit tervezik aquarel-festményben. A festményeket az aquarelben jeles *Rauscher* Lajos mintarajztanodai tanár készíti, ki e végből Keletivel együtt közelébb több napig volt Szegeden, vázlatok fölvétele végett. Az album aquarel-képei a következők lesznek: a czimkép, a hid, Ujszeged, a szinház, a kioszk, a református templom és egy árviz-kép.

Rauscher Lajos

Vas. Ujs. 1882
813. l. (Az
Ybl-albumi
képpel)

fenti nüve

138

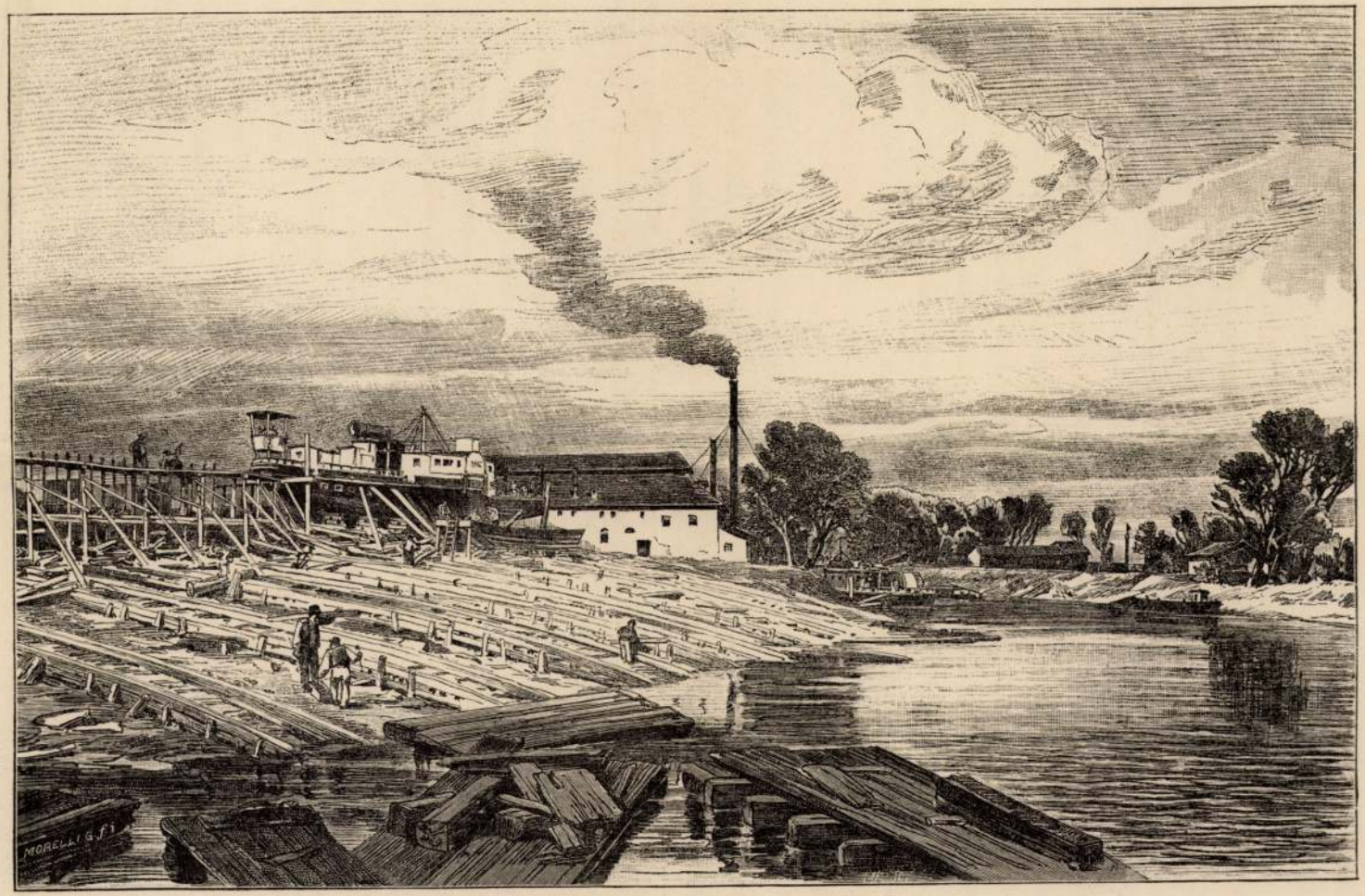

Vízrebocsátásra kész hajó az ó-budai hajógyárban.

letökkel a külföldhöz fordúljanak, holott a teljes *épületi fölszerelést* ép úgy, mint a *lakberendezés* egyéb szükségletét a hazai ipar ma már kifogástalan minőségben képes fedezni.

Ez iparág két kiváló tárgya a *parketák* és a *hordók*. Mindkettő fényes kielégítést nyer saját iparunkban, sőt mindkettő gazdag kiviteli czikként szerepel. Amazt néhány kitűnően fölszerelt gyári telep szolgáltatja úgy vidéken, mint a fővárosban; emezt kiválóan egyes kádármesterek állítják elő kitűnő minőségben és más országokban immár alig elérhető nagy méretekben. Támogatja ez utóbbi iparágat kiváló tölgyerdő-állományunk, főleg a volt szlavon határőrvidék erdei, melyeknek fa-óriásai szolgáltatják a világhírű *dongafát*. E mellett az újabb időben oly keresetté vált *hajlított fa-bútorok* is egyre gazdagodó idomzatokban és alakokban mind több helyén készűlnek az országnak s a mily nyereséges értékesítői a még mind túlnyomó bükkfa állománynak, ép oly biztos piaczot leltek a külföldön is és egész Spanyolországig, sőt Algeriáig is szállíttatnak.

A bútoriparral karöltve haladott a *párnázott bútorok* készítése s egyáltalán a *kárpitos ipar*, melynek pedig a *dekorativ lakberendezés* körül fényűzést szerető korunkban mind nagyobb követelésekkel, még inkább pedig a külföld versenyével kell megküzdenie, de meg is küzd dicsőségesen, míg az *apró árúk* czíme alatt ismert czernyi czer csecsebecse még legnagyobb részt külföldről kerül.

Az im felsorolt iparágak némi részben már az *építési iparral* rokonok, melyben a főváros áll első helyen és szolgál például a vidéknek. Az az óriási mérvű építkezés, mely az utóbbi két évtized alatt Budapesten foly, egész új iparágakat nevelt, melyek a modern építészet minden követeléseinek eleget birnak tenni. Hogy a *kömüves-*, *kőfaragó-*, *ács-*, *építőasztalos-*, *lakatos-*, *üveges-*, stb. munka az ország iparos népének kezéből kerül, az egészen természetes. De tervező és vezető építészeink is immár ép oly szép számmal, mint kiváló tehetséggel, saját hazánkfiai közül állanak ki. A régi barokk és czopfstyl letünése után lábra kapott rideg és ízetlen kaszárnya-styl is lejárván magát, ma már az építész ismét visszanyúl a renaissance-hoz és oly alkotásokat hoz létre, melyek a XV. és XVI. század legszebb műremekeire emlékeztetnek. Az épületek ily nagyobb szabású tervezésével természetesen arányban kell állani a részletek kivitelének s ez a feljebb elsorolt kézművesek oly művészi iskolázását tételezi föl, hogy a nélkül sem Budapest Andrássy-úti palotái, sem nagyuraink számosainak pazar fényű vidéki kasté-

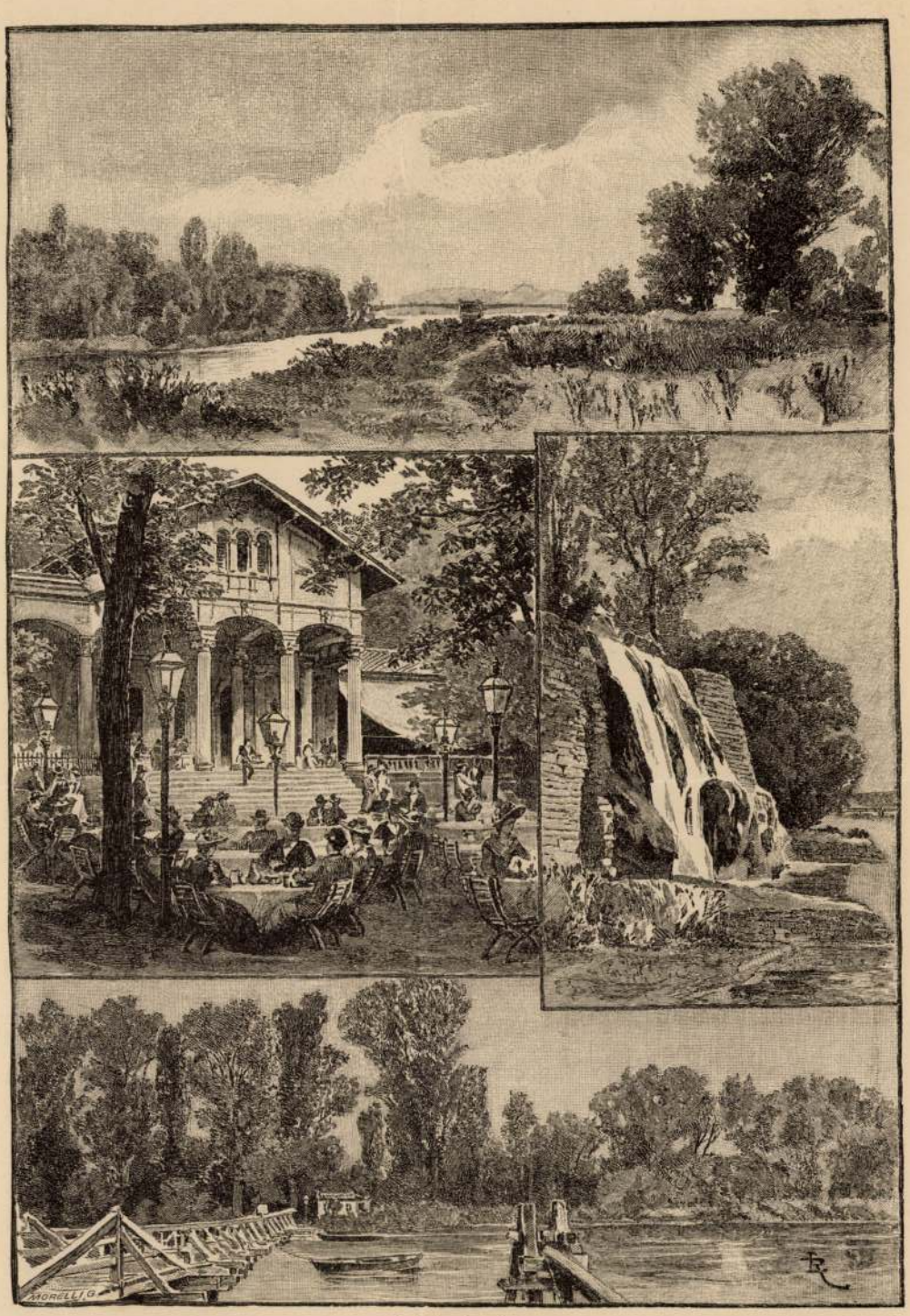

A Margit-sziget.

A sziget alsó része.

Az alsó vendéglő. Az artézi kút zuhatagja.

Hajó-állomás.

Om III.

láthatók voltak a régi fresco-festések, az aranyozások, a téglamozaikok rajtuk, a melyek azóta mind elporladtak.

A Szent Mihály kolostor homlokfala, melynek oldalához épült a nádor nyári lakása, még mutatja a hajdani csúcsíves boltozatú ajtót és ablakot, az egész sűrűn befutva repkénynyel. Egy másik rom a Pestre néző parton emlékeztet a híres Boldogasszony templomára. Ennyi maradt fönn a nagyszerű zárdából, melyet királyi pompával építtetett IV. Béla, Margit leánya menhelyéül, olasz kőfaragók által. Egy magas torony emelkedik ki a düledékek közül, benőve vadbozóttal, túlborítva százados topolyfák által. Az 1838-iki árvíz utáni talajegyengetés közben találtak e romok között egy sírüreget, s abban egy márványkoporsót, mely porladó csontokon kivül egy koronát, gyűrűt és aranyhímzetű öltönydarabokat rejtett. Nem messze tőle egy gyermekkoponyát, gyöngyös diadémmal. Ezek nem apáczák maradványai lehettek, hanem világi fejedelmeké. A tudósok véleménye nem tud megállapodni kilétük felől.

A szigetre érkező vendégeket két pompásan berendezett vendéglő fogadja, egyik a sziget alsó, másik a felső részén. A főváros válogatott társaságainak kedvencz találkozó helye van itt, különösen a honatyáknak s gyakran megesik, hogy a míg a sziget felső vendéglőjében a többség pártja üli tűntető lakomáját, az alatt a kisebbség ellentűntetésül az alsó vendéglőben lakomázik, s innen is, túlról is a rázendülő tus hirdeti az országra szóló felköszöntéseket.

A sziget két végét összeköti egy lóvonatú vasút, melyen tíz percz alatt el lehet jutni a felső épületektől az alsókig folyton változó festői szép panorámák között.

De a ki igazán élvezni akarja ez édenkert gyönyörűségeit, az nem sajnálja a gyalog sétát végig a két parton, a hol a hajdankor sugalmas emlékei fogadják, a megszentelt romok, körűlvéve gyümölcsösökkel, nagyszerű díszkertekkel, rózsaligetekkel és délszaki növényekkel, a kertészet diadalát mutatva be. Tavaszi délutánokon a virágok színpompája, a sűrű éjsötét lombok sűrűsége, a csalogányok hangversenye valami mythosi hangulatban egyesül. Hát még az a sok szép asszony és leány! Budapest szépségkiállítása ez! — S a váltakozó sokaság között ott lehet látni magát a fenséges házi gazdát, József főherczeget, közszeretet környezte családtagjaival együtt.

Egy régi népmonda szerint e szigeten vannak elásva a fejedelmi kincsek, melyeket elvinni nem volt idő, azok között a királyleány ezüst

31. KELETY GUSZTÁV: Csorgó. Dr. Kelety Géza tulajdona.
32. KELETY GUSZTÁV: Vízimalom. Dr. Kelety Géza tulajdona.
33. KELETY GUSZTÁV: Villa Abbáziában. Dr. Kelety Géza tulajdona.
34. KELETY GUSZTÁV: Budai hegyek. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
35. WAGNER SÁNDOR: Szolnoki vásárosok. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
36. RAUSCHER LAJOS: A Gellért alja. Eladó.
37. RAUSCHER LAJOS: Körmöci házak. Eladó.
38. RAUSCHER LAJOS: Duna Óbudán. Eladó.
39. RAUSCHER LAJOS: Tót falu. Eladó.
40. RAUSCHER LAJOS: Budapest látképe. Vázlat. Eladó.
41. RAUSCHER LAJOS: Budapest a Gellértről. Eladó.
42. RAUSCHER LAJOS: Török ház udvara. Eladó.
43. RAUSCHER LAJOS: A Duna. Eladó.
44. RAUSCHER LAJOS: Vázlat Budapest látképéhez. Eladó.
45. RAUSCHER LAJOS: Óbuda. Eladó.
46. RAUSCHER LAJOS: Dunai részlet. Eladó.
46/a. RAUSCHER LAJOS: Az Akadémia. Eladó.
47. RAUSCHER LAJOS: Olasz házak. Eladó.
48. LOTZ KÁROLY: Cornélia. A Szépművészeti Múzeum tulajdona
49. LOTZ KÁROLY: Cornélia legyezője. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
50. LOTZ KÁROLY: Gémeskút. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
51. LOTZ KÁROLY: Cornélia fehérben. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
52. KIMNACH LÁSZLÓ: Vásár. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
53. MUNKÁCSY MIHÁLY: Park. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.

KMTársz. 1929. évi kiáll.

13. BARABÁS MIKLÓS: Női arckép. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
14. BARABÁS MIKLÓS: Nápolyi leány. Feketéné szegedi Maszák Leona tulajdona.
15. BARABÁS MIKLÓS: Laguna. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
16. BARABÁS MIKLÓS: Bártfai erdőrészlet. Feketéné szegedi Maszák Leona tulajdona. Eladó.
17. STERIÓ KÁROLY: Alvó nő. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
18. THÁN MÓR: Táborozás. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
19. GRIMM REZSŐ: Vörössapkás férfi. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
20. BŐHM PÁL: Zivatar. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
21. BORSOS KÁROLY: Férfifej. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
22. SZEMLÉR MIHÁLY: Bakonyi magyar. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
23. GUNDELFINGER GYULA: Diósgyőr. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
24. MELKA VINCE: Székely konyha. A Néprajzi Múzeum tulajdona.
25. TELEPY KÁROLY: Lipparini arcképe. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
26. MELKA VINCE: Üstfoltozó cigányok. A Néprajzi Múzeum tulajdona.
27. MELKA VINCE: Oláh férfi. A Néprajzi Múzeum tulajdona.
28. ZICHY MIHÁLY: Kerti ház. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
29. ZICHY MIHÁLY: Udvari ebéd 1850. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
30. KELETY GUSZTÁV: Tópart. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.

Ranschburg Lajos

Rauscher Lajos

wod

Kampfőrsk 12. l.

Rauscher Lajos

KMTárs. 1931. őszi tárl.

X. 53, 54, 56, 57, 59, 71, 72, 73
XIII. 358, 362, 364, 380

Rauscher Lajos

Budapest a Gellértheggyről

1932 főv új szerzem. kiáll Műcsarnok

Rauscher Lajos
wobra
Strobl Alajostól,
a Tört. Képcsarnok
Anlájd.

1933 feb márc

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Rauscher Lajos

Schauscher Árpád: Rauscher Lajos
Emlékezete

8°, 1 k., 16 l., Budapest, 1916.

Rauscher Lajos

RAUSCHER LAJOS: DUNAI RÉSZLET

DEÁK ÉB

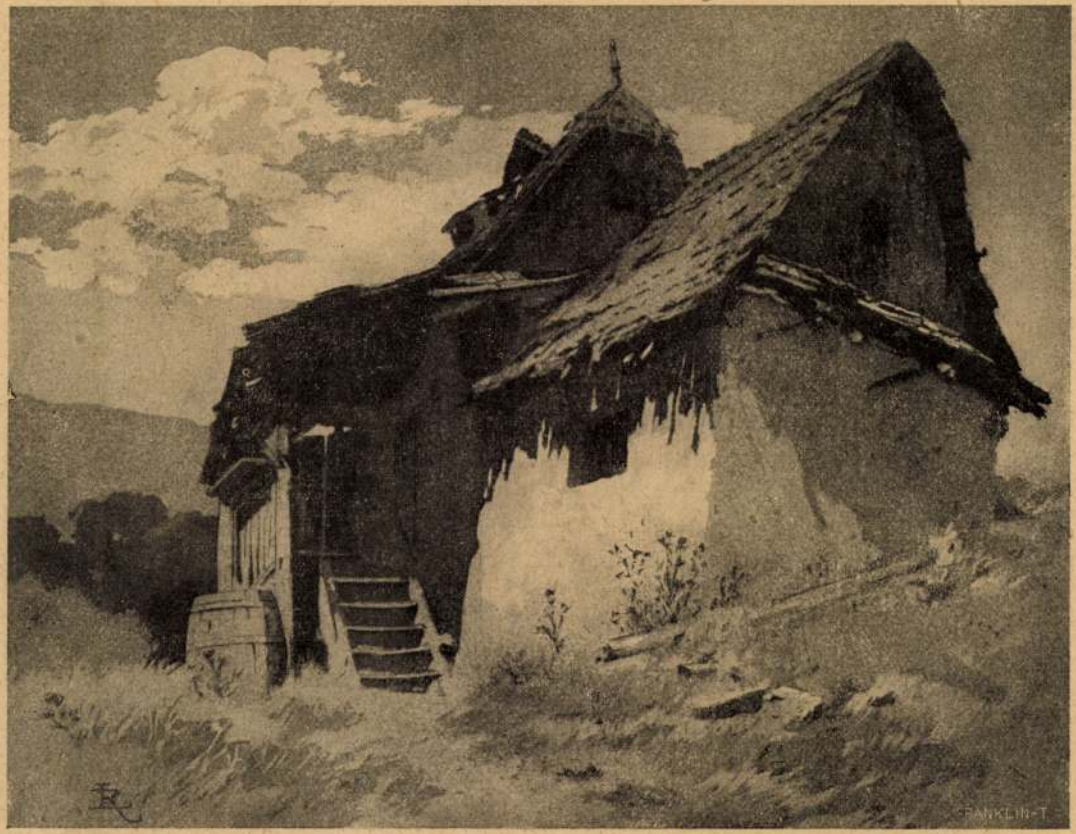

Rauscher Lajos : Szélaknai részlet.

A MŰCSARNOK GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

közli (568. l.).

Borsodi báró Bors rajza A tamásdai csonkatorony az 1856. évf. 198. lapján.

Varsányi rajzai Surány és Dobra vára az 1856. évf. 388. és 376. lapján.

Barabás Miklósnak báró Sina Simont ábrázoló arczképe az 1857. évf. 517. lapján jelent meg; ugyanez évben Masjon I. A. emlékbillikoma képe alatt «F. F. del(ineavit)» aláírás a tervező *Feszl Frigyes* építőmester nevét árulja el; a billikom mintáját Weber F. és Kramarz készítették s az öntést Schlick I. az ó-budai öntöde főnöke eszközölte. (1857. évf. 521. l.)

Az 1858. évf. *Argay István* rajza után egy 110 éves czigánynő képét (328. l.), *Zombory-tól* Nagy-Körös főpiaczát (580. l.) és *Kallós Kálmán* debreczeni rajztanár két rajzát közölte; az első Világosvár (496. l.), a másik A debreczeni tűzoltó-deákok, melyet, mint említettük, Weinem metszett. *Kemény Lajos.*

KIRÁLYNÉK.

Három királyné képét őrzöm bizonyos fájdalmas áhitattal, a milyennel a mártírok emlékét őrizni szokás. Az egyiket már siratjuk, a másik kettőt még ott látjuk a trón magasságában. Sorsukat pedig annyiban tette egymáshoz hasonlóvá a végzet, hogy mindnyájuk életére egy-egy véres tragédia vetette sötét árnyékát, mintegy rettenetesen komor hátteréül

Kaeziány Ödö

A MŰCSARNOK GRA

Rauscher Lajos

Kovalovszky Tamás

ÁRA 1500 KOR.

Kiadja az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum.

191. **Wagner Géza.** A párisi Nôtre-Dame. Aquatinta.

192. **Tipary Dezső.** Szamospart. Rézkarc.

Olgyai Viktor.

193. Ott lenn a hűvös völgyben. Rézkarc.

194. Reggel az erdőn. Rézkarc.

195. **Raab Ervin.** Fekete fenyők. Aquatinta.

196. **Kubinyi Sándor.** Amazon. Színes linoleummetszet.

197. **Tichy Kálmán.** Virágcsokor. Színes aquatinta.

198. **Conrad Gyula.** Fahordó Erdélyben. Fametszet.

199. **Glatz Oszkár.** Reggeli. Színes kőnyomat.

200. **Kalmár Elza.** Tájkép. Színes kőnyomat.

201. **Haranghy Jenő.** Négyes fogat. Kőnyomat. A művész ajándéka.

202. **Czobel Béla.** Leány macskával. Kőnyomat. A művész ajándéka.

203. **Szőnyi István.** Krisztus sírbatétele. Rézkarc.

Hornyánszky Viktor részvénytársaság könyvnyomdája, Budapest.

KÜLÖN KERETEKBEN:

175. **Morelli Gusztáv.** 1848—49. Zichy Mihály után. Fametszet.

Doby Jenő.

176. Sámson és Delila. A. v. Dyck után. Rézmetszet.

177. Laudon. S. l'Allemand után. Rézmetszet.

178. **Grimm Rezső.** Amor és Psyche. Brocky Károly után. Kőnyomat.

179. **Lieder Frigyes.** Ürményi Ferenc. Kőnyomat.

Barabás Miklós.

180. Reményi Ede. Kőnyomat.

181. Hildegarde főhercegnő. Kőnyomat.

182. Id. Lendvay Márton. Kőnyomat.

183. **Canzi Ágost.** Rottenbiller Lipót. Kőnyomat.

184. **Székely Bertalan.** Ágnes asszony. I. Tónusos kőnyomat.

185. **Rippl-Rónai József.** Liszt Ferenc. Munkácsy Mihály után. Rézkarc.

186. **Székely Bertalan.** Ágnes asszony. III. Színes kőnyomat.

187. **Faragó József.** Richard Strauss. Rézkarc.

188. **Paczka Ferencné.** Madonna. Algrafia. A művésznő ajándéka.

189. **Barta Ernő.** Bajor paraszt. Kőnyomat.

190. **Angyal Géza.** Interieur parasztleánnyal. Rézkarc.

Kmetty János.

161. Illusztrációk Schiller „Turandot"-jához. Rézkarc.

162. Önarcképek. Rézkarc.

Szőnyi István.

163. Gémeskút. Rézkarc.

164. Déli pihenő. Rézkarc. Dr. Heidlberg Márton úr adományából.

165. Olvasó öreg ember. Rézkarc.

166. Elhagyott malom. Rézkarc.

167. Szakállas önarckép. Rézkarc.

168. Lóversenytér. Rézkarc. Dr. Heidlberg Márton úr adományából.

169. **Szobotka Imre.** Téli táj. Rézkarc. Wertheimer Adolf úr adományából.

170. **Patkó Károly.** Tájkép. Wertheimer Adolf úr adományából.

Aba-Novák Vilmos.

171. Önarckép. Rézmetszet és rézkarc.

172. Sírbatétel. Hidegtű. Wertheimer Adolf úr adományából.

Varga Nándor Lajos.

173. Nirvana. Hidegtű. A művész ajándéka.

174. Önarckép. Rézkarc. Dr. Heidlberg Márton úr adományából.

145. **Meilinger Dezső.** Női akt. Rézkarc. A művész ajándéka.

146. **Kernstok Károly.** Lovasok. Rézkarc. A művész ajándéka.

147. **Divéky József.** A sárkány. Rézkarc.

148. **Vidor Pál.** Jézus az Olajfákhegyén. Fametszet.

149. **Révész-Ferryman Ferenc.** Felsőolaszországi falu. Rézkarc.

150. **Breitner László.** Állatkert. Rézkarc. Ernst Lajos úr adományából.

151. **Kelen Imre.** Utcarészlet. Színezett rézkarc. A művész ajándéka.

152. **Tihanyi Lajos.** Tájkép. Kőnyomat.

153. **Uitz Béla.** Szoptató anya. Rézkarc. Murányi Gyula hagyománya.

Rudnay Gyula.

154. Nagy fák. Rézkarc. Tamás Henrik úr ajándéka.

155. Juhásztánc. Rézkarc. Tamás Henrik úr ajándéka.

156. Bábonyi tájkép. Rézkarc. Tamás Henrik úr ajándéka.

157. **Beron Gyula.** Dunai hajók. Rézkarc.

158. **Istókovits Kálmán.** Bertalanéj. Rézkarc. Wertheimer Adolf úr adományából.

159. **Gy. Sándor József.** A bazilika följárója. Rézkarc.

160. **Walleshausen Zsigmond.** Havas táj. Rézkarc. Wertheimer Adolf úr adományából.

ORSZÁGOS MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

A GRAFIKAI OSZTÁLY

XLIX. KIÁLLÍTÁSA

A XIX–XX. század magyar grafikája

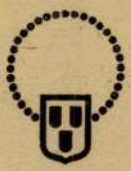

1924 JÚNIUS HAVÁBAN

1. **Czetter Sámuel.** Rhédei Lajos arcképe. Pontozómodor.

2. **Kisfaludy Károly.** Tájkép. Rézkarc.

3. **Balassa Ferenc.** II. József arcképe. Lampi után. Kőnyomat. Szimon Gyula úr ajándéka.

4. **Szabó János.** Szász Károly arcképe. Kőnyomat.

Melegh Gábor.

5. Vécsey Ágost gróf arcképe. Kőnyomat.

6. *a*) Tanulmánylap. A baloldali férfi fejét W. Böhm rajzolta. Hidegtű.
   b) Utcaseprő fiú. Rézkarc. Delhaes István hagyatéka.

7. **Id. Markó Károly.** Fürdőző leányok. Kőnyomat. Delhaes I. hagyatéka.

8. **Jókai Mór.** Tóth Ferenc arcképe. Kőnyomat. A pápai ref. collégium ajándéka.

Melegh Gábor.

9. Schwarzenberg József herceg. Kőnyomat.

10. Esterházy Vince gróf. Kőnyomat. Delhaes István hagyatéka.

Barabás Miklós.

11. Barra Gábor. Kőnyomat.

12. Károlyi Lajos gróf. Kőnyomat.

13. *a)* Férfiarckép. Rézkarc és rézmetszet.
b) A művész nagyatyjának arcképe. Rézkarc és rézmetszet.

14. Fáy András. Kőnyomat.

15. **Marastoni József.** Jankó János. Kőnyomat.

16. **Szemlér Mihály.** Magyar vitéz. Rézkarc.

17. **Borsos József.** Teleki Sándor gróf. Kőnyomat. Dr. Takács Zoltán ajándéka.

18. **Id. Markó Károly.** Tájkép. Rézkarc.

19. **Munkácsy Mihály.** A konyhában. Rézkarc.

Mészöly Géza.

20. Esti hangulat. Rézkarc.

21. Parasztasszony kosárral. Rézkarc.

22. **Morelli Gusztáv.** A szádelei völgy. Keleti G. után. Fametszet. Morelli Gusztávné ajándéka.

23. **Zichy Mihály.** A hősi tett. A „Kaukázusi jelenetek" című sorozatból. Tónusos kőnyomat.

24. **Marastoni József.** Zivatar a pusztán. Lotz Károly festménye után. Kőnyomat. Perlaky Károly hagyatéka.

25. **Zichy Mihály.** Ima. (Kaukázusi jelenetek.) Színes kőnyomat.

26 **Keleti Gusztáv.** Erdei út. Rézkarc. Rauscher Lajos ajándéka.

27. **Kassai Nándor.** Tanulmány. Rézkarc.

28. **Sikó Miklós.** Szentpéteri Zsigmond. Kőnyomat.

29. **Szamossy Elek.** Férfiarckép. Kőnyomat.

30. **Aranyossy Ákos.** Német paraszt. Rézkarc.

31. **Pap Henrik.** Fekvő férfiakt. Rézkarc.

32. **Aranyossy Ákos.** Ülő leány. Rézkarc.

33. **Rippl-Rónai József.** Tanulmányfej. Rézkarc.

34. **Aranyossy Ákos.** A dachaui templom előtt. Rézkarc.

35. **Paczka Ferencné, Wagner Cornelia.** Adolph Wagner. Algráfia. A művésznő ajándéka.

36. **Faragó József.** Okkultista. Rézkarc.

37. Doby Jenő. Rézkarc.

38. **Chabada Béla.** Gizella. Rézkarc.

39. **Paczka Ferencné, Wagner Cornelia.** Görgei Arthur. Algráfia.

40. **Paczka Ferenc.** Dante. Színes algráfia.

41. **Doby Jenő.** Dachauer Emma. Rézmetszet.

42. Andrássy Gyula gróf. Benczúr Gyula után. Rézmetszet.

43. **Tahi Antal.** Kút. Rézkarc.

44. A barii templom oldalkapuja. Rézkarc.

45. **Hegedűs László.** Keleti Gusztáv. Rézkarc.

46. *a*) **Bálint Benedek.** A Hadak útja. Zichy Mihály után. Fametszet.

b) Meseillusztráció. Zichy Mihály után. Fametszet. Özv. Bálint Benedekné úrnő ajándéka.

47. **Gyenis János.** A bognár. Tónusos kőnyomat.

48. **Rauscher Lajos.** Erdőrészlet. Rézkarc.

49. Falusi utca. Rauscher-féle technika.

50. *a*) Margit-Sziget. Rézkarc.
b) Chioggia. Rézkarc. A művész ajándéka.

51. Az alsó Margit-sziget. Rézkarc.

52. Budapest képe a Dunáról nézve. Rézkarc.

53. Szélaknai kunyhó. Rauscher-féle technika.

54. Chioggiai halászbárka. Egyszínű és színes Rauscher-féle technika.

55. Régi kapu Rothenburgban. Rauscher-féle technika.

56. *a*) Esslingen.
b) Besztercebánya. Rauscher-féle technika.

57. Szélaknai ház. Rauscher-féle technika.

58. **Pap Henrik.** Tisza Kálmán. Benczúr Gyula után. Rézmetszet és rézkarc.

59. **Rauscher Juliska.** Rauscher Lajos. Rézkarc.

60. **Rauscher Lajos.** Gyümölcspiac. Rauscher-féle technika.

61. **Edvi-Illés Aladár.** Konyha. Rézkarc.

62. **Papp Lajos.** Zentai hajók. Rézkarc.

63. **Tipary Dezső.** Gyártelep. Rézkarc.

64. **Rauscher Lajos.** Rakodópart Chioggiában. Rauscher-féle technika.

65. **Józsa Károly.** Krisztus. Fametszet.

66. *a*) **Rauscher Lajos.** Selmecbányai Klopacska. Rézkarc.
b) Hall. Rézkarc.

67. **Székely Árpád.** Szadai részlet. Rézkarc.

68. Rézbányai részlet. Rézkarc.

69. Szadai részlet. Rézkarc.

Rauscher Lajos.

70. *a*) Zebegényi részlet.
b) Törökbálinti tölgyfa. Rauscher-féle technika.

71. **Olgyai Viktor.** Fűzfasor. Rézkarc.

72. Fenyveserdő. Rézkarc.

73. Reggel az erdőn. Kőnyomat.

74. Téli nap. Rézkarc.

75. Iván. Rézkarc.

76. Garamparti téli reggel. Színes kőnyomat.

77. A hársfa. Rézkarc. A művész ajándéka.

78. **Erdőssy Béla.** Garampart. Rézkarc, aquatinta stb.

79. **Edvi-Illés Jenő.** Felhők. Színes fametszet.

80. **Michalek Lajos.** Holdfeljötte. Színes aquatinta.

81. **Wellmann Róbert.** Koessler János. Kőnyomat.

82. **Pravotinszky Lajos.** Idill. Színes aquatinta.

83. **Rakssányi Dezső.** Utcarészlet Assisiből. Aquatinta.

Michalek Lajos.

87. Elpusztult kert Salcanoban. Rézkarc.

85. Márciusi szélben álló fa. Színes rézkarc.

86. Prof. Gomperz. Rézkarc.

87. **Rauscher Lajos.** Chioggia—Vena. Üvegkarc.

88. **Székely Árpád.** Erdőrészlet. Rézkarc.

89. **Körösfői-Kriesch Aladár.** Országút. Színes kőnyomat.

Rippl-Rónai József.

90. Illusztráció a „Revue Blanche“ számára. Színes kőnyomat. A művész ajándéka.

91. Falusi ünnep. Színes kőnyomat. A művész ajándéka.

92. Illusztráció G. Rodenbach „Les Vierges“ című művéhez. Színes kőnyomat. A művész ajándéka.

93. **Körösfői-Kriesch Aladár.** Éjjel az erdőn. Színes kőnyomat.

94. **Rippl-Rónai József.** Virágedény vázakkal. Színes kőnyomat.

95. **Nagy Sándor.** Magyar-valkói temető. Rézkarc.

96. **Rippl-Rónai József.** Az ostendei plage. Színes kőnyomat.

Kacziány Ödön.

97. *a*) Védszent. Tónusos kőnyomat.
b) A karthagói vár. Tónusos kőnyomat.

98. **Vaszary János.** Megállóhely. Színes kőnyomat.

99. **Egry József.** Arckép. Színes monotypia.

100. **Garzó Berthold.** Elhagyott utca Szent-Endrén. Színes rézkarc.

101. **Landsinger Zsigmond.** Női arckép. Monotypia.

Rippl-Rónai József.

102—103. Illusztrációk a „Les Vierges“ című műhöz. A művész ajándéka.

104. Földmívesek. Színes kőnyomat.

105—106. Illusztrációk a „Les Vierges“ című műhöz. Színes kőnyomat. A művész ajándéka.

107. Iparos család vasárnap. Kőnyomat. A művész ajándéka.

108. **Fényes Adolf.** Esős őszi nap. Színes kőnyomat.

109. **Vadász Miklós.** Kocsmában. Kőnyomat.

110. **Ferenczy Károly.** Tájkép. Színes kőnyomat.

111. **Glatz Oszkár.** Falusi fodrász. Kőnyomat.

112. **Fényes Adolf.** Tájkép. Színes kőnyomat.

113. **Vadász Miklós.** Benjamin urat orvosa a kertben fogadja. Rézkarc.

114. **Kosztolányi-Kann Gyula.** Hegyi táj. Színes kőnyomat.

115. **Vadász Miklós.** A csók. Rézkarc.

116. **Zichy István gróf.** Pitvar. Kőnyomat.

117. **Tichy Kálmán.** Rozsnyói részlet. Rézkarc.

118. **Tardos-Taussig Ármin.** Szeged. Rézkarc.

119. **Fábián Gyula.** Körmöci udvar. Rézkarc.

Zádor István.

120. A „régi udvar“ Münchenben. Rézkarc.

121. A „Hansa-kikötő“ Hamburgban. Rézkarc. A művész ajándéka.

122. Fényes Adolf. Kőnyomat. A művész ajándéka.

123. A Loreley-szikla. Rézkarc. A művész ajándéka.

124. A marktbreiti városház. Színezett rézkarc.

125. **Conrad Gyula.** Volosca. Rézkarc.

126. **Beron Gyula.** A híd. Rézkarc.

127. **Conrad Gyula.** Alkonyat a Posilipon. Rézkarc.

128. **Dobai-Székely Andor.** Szajna hídja. Rézkarc.

Lénárd Róbert.

129. A toledói székesegyház. Rézkarc.

130. Kalimegdán. Rézkarc.

131. Puenta Alcantara. Toledo. Rézkarc.

132. **Zádor István.** Rothenburg a Tauber-völgyből Rézkarc. A művész ajándéka.

133. **Baranski E. László.** Tájkép. Rézkarc.

134. **Kövér Gyula.** Férfifejtanulmány. Rézkarc.

135. **Glück Károly.** Berlini részlet. Rézkarc.

136. **Kőváry Szilárd.** Csöndes utca. Fametszet. Elek Arthur ajándéka.

137. **Krón Jenő.** Fejtanulmány. Rézkarc.

138. **Prihoda István.** Ülő kislány. Rézkarc.

139. **Fábiánné Biczó Ilona.** Kiskunhalasi szélmalom. Aquatinta.

Ferenczy Valér.

140. Nagybányai utca. Rézkarc.

141. Kórház. Rézkarc.

142. **Kubinyi Sándor.** Ülő nő. Kubinyi-féle vernismous.

143. **Krón Jenő.** Kohómunkás. Rézkarc.

144. **Prihoda István.** Anatómia. Rézkarc.

Rauscher Lajos

l.

Divald Akad. palotája

39. l.

18. Vázlat a Margitszigetről. Krétarajz.
19. Ivócsarnok a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
20. Margitszigeti részlet.
21. Margitszigeti nádas. József kir. herceg tulajdona.
22. Országház.
23. Vízesés a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
24. A fürdőcsarnok bejárata a szigeten.
25. Fürdőépület a Margitszigeten.
26. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
27. Margitszigeti fák. Rézkarc.
28. Vázlat a margitszigeti fürdőépületről.
29. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.
30. Margitszigeti vázlatok.
31. Margitszigeti tanulmányok.
32. A Margithíd felé. Rézkarc.
33. Fürdőépület a Margitszigeten.
34. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.

XVIII. TEREM

NÉHAI RAUSCHER LAJOS:

35. Sgrafitto kartonok a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
36. Seraza ház Konstantinápolyban. Olf.
37. Parkrészlet Veronában. Olf.
38. Sztambul. Olf.
39. Tájképvázlatok. Olf.
40. Az Országház hajókkal. Vízf. (Az Országház tul.)
41. Sphynx Veronában. Rajz.

Nehai Rauscher Lajos
A bevezető sorokat l. a komplett példány 28-ik oldalán

az akkori élénk építőtevékenység sodrába. 1875-ben már a Mintarajztanoda rendes tanára az ékítményes rajz tárgyköréből. Számos fővárosi épület sgrafitto díszítményeit tervezi és ekkor készíti el a magyar Szent Korona első hiteles akvarel-képét az Akadémia megbízásából. 1884-ben nevezték ki a budapesti Műegyetem rajzi tanszékére, amelynek haláláig tanára maradt. 1873-tól egész sorát készíti el vízfestésben a Margitsziget és a főváros festői tájainak. Mint a művészi sokszorosító technikák mestere s ez eljárások kivételes tudású ismerője és kutatója kiváltságos helyet biztosított magának művészetünkben. Emlékkiállítását halála huszonötödik évfordulóján kegyeteles megemlékezésként szentelte emlékének a Képzőművészeti Társulat.

1. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
2. Tanulmány Budapest látképéhez.
3. Főhercegi lak. József kir. herceg tulajdona.
4. Romok a Margitszigeten.
5. Tutajok. József kir. herceg tulajdona.
6. Az országgyűlési ülésterem. Az Országház tulajdona.
7. Főhercegi lak a Margitszigeten.
8. Margithíd. József kir. herceg tulajdona.
9. Tutaj a Dunán.
10. Esthangulat a Dunán. József kir. herceg tulajdona.
11. Margitsziget a Dunáról. Vázlat.
12. Őszi hangulat a Szigeten. József kir. herceg tulajdona.
13. Óbuda a szigetről. József kir. herceg tulajdona.
14. A margitszigeti fürdőépület csarnoka. József kir. herceg tulajdona.
15. Fürdőépület a szigeten. József kir. herceg tulajdona.
16. Tutajok a Dunán.
17. Kertészet a Margitszigeten. József kir. herceg tulajdona.

KMTársi 1939. őszi tárl.
Lad.

Rauscher Lajos
építész

Fővárosi Lapok 1896. jan. 10., 8. old.
(Művészetek. A Bessenyey-szobor
juryje.)

Kalmán

Rauscher Lajos
grafikus

cód
i

Birnbaum

13. l. 34. l.

Részt vett a buffalói
magyar graf. kiállitáson
1914.

rész e ? Újabban Jakubovics Emil probált
ka illuminátorát, készülési idejét. Szerinte
Miklós, a király festője készítette. Valóban
i birtokáról, Medgyesi Miklósnak is hívha-
ıkben, a királyi kegy nem egyszer sugározta
udvari festője, 1348-ban már fiával együtt
gelején fejezhette be tanulmányait, ami annál
Lajos király udvari címerfestője szerepel.
ladott medgyesi birtokot és az adományozó-
gyét különféle festményekkel és munkákkal
ievű fia szerepel az oklevelekben, úgy látszik,
y Medgyesi Miklós a király címerfestője —
ellékfoglalkozása e korban — akit a király
meleg szavakkal magasztalja a kancellária
ızarabb kiállítású, ünnepi alkalomra készült

:t ikonografiai megfigyelések alapján tette
A iniciáléjában ugyanis Alexandriai Szent
felesége (Jakubovits szerint anyja), tehát a
lhetett, talán már akkor azzal a céllal, hogy
ıdékképen kerül a francia udvarba.
gdönti az a körülmény, hogy a krónikából

< Rauscher Lajos >

< > Pozitív mélynyomású eljárás tónus- és vonalmaratáshoz. Bevezető tanulmánnyal ellatta Felvinczi Takács Zoltán. Bp. 1933.

Ism. Mihályi Ernő dr.

Pannonhalmi Lemle

1935. [illegible]. 168. l.

Rauscher Lajos

1845–1914.

Chioggia, üveghaare.

Szépm. Muz. graf. o. 80. kiáll. (1943) Olasz tájak.

MAGYAR

AKVARELL- ÉS PASZTELLFESTŐK EGYESÜLETE

XI., SZT. IMRE HERCEG-UTJA 60. II. 3.

ELNÖK:

EDVI ILLÉS ALADÁR

TITKÁR:

BARANSKI E. LÁSZLÓ

Rendes tagok:

Baranski E. László

Elekfy-Kirchner Jenő

Rauscher Lajos emlékkiáll. 1939.

67. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről. Tollrajzok.
68. A Képzőművészeti Főiskola homlokzatának terve. Bresztovszky Domokos tulajdona.
69. Karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.
70. LIPTÓÚJVÁRI STRÓBL ALAJOS: Rauscher Lajos arcmása. Gipsz.

XIX. TEREM

NÉHAI RAUSCHER LAJOS:

71. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. (Műeml. Biz.)
72. Besztercebányai, körmöcbányai, zebegényi részletek.
73. Tótfalui részlet. Rézkarc.
74. Körmöci utca. Aquatinta.
75. Vízfestmény vázlatok hazai és külfödi témákhoz.
76. Vitorlás. Aquatinta.
77. Chioggia. Szépia.
78. Hazai és külföldi városrészek.
79. Budai vár. Rézkarc.
80. Zebegényi jegenyék. Aquatinta.
81. Rajzok hazai és külföldi városrészekről.
82. Szélakna. Rézkarc.
83. Zebegényi füzes. Aquatinta.
84. Chioggiai kikötő. Aquatinta.
85. Kórók. Aquatinta.
86. Az esslingeni Wolfsthor. Aquatinta.
87. Ház a hegyekben.

88—115 m. l. a komplett példányban

42. A Sta Maria im Organo Veronában.
43. Sztambul.
44. Parthenon Athenben.
45. Olasz városrész.
46. Tanulmány Budapest látképéhez.
47. Parthenon Athenben.
48. Az Országház az építés stádiumában. (Az Országház tulajdona.)
49. Budapest látképe. A Fővárosi Történelmi Múzeum tulajdona.
50. Az Országház a Dunáról az építés első stádiumában. (Az Országház tul.)
51. Tanulmány Budapest látképéhez.
52. Tanulmány Budapest látképéhez.
53. Dunai malmok.
54. Az Országház kupolaterme. (Csányi Károly tul.)
55. Az Országház lépcsőháza.
56. A Nemzeti Múzeum lépcsőháza.
57. Tanulmány Budapest látképéhez.
58. Tabán. A főváros tulajdona.
59. A Duna a Vámháznál. Tollrajz.
60. Tanulmány Budapest látképéhez.
61. A Nemzeti Múzeum. Rajz. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
62. A koronázó főtemplom. Tollrajz. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
63. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához.
64. Oklevelek és Simor hercegprímás exlibrise. Jobbra a lovascsoport Lotz Károlytól.
65. Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez. A főalak Székely Bertalantól.
66. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről. Tollrajzok.

Rauscher Lajos

tervezte Steiner primás
ezüst pásztorbotját,
melyet Zitterbarth Ká-
roly budapesti ötvös ki-
vitelezett.
Az esztergomi főszékes-
egyházi kincstárban

l. Magyar Graf.

Rauscher Lajos

rząd

Nádler Pálma:

Nádler Róbert 1858 – 1938. élete és munvé-
hete. Bp. 1942. 31. l.

T. 7205.

rasd-vidéki határőr kissé jobb-
káját tartja. A háttér folyótól
ta:

r le mauvais tems
le rusé Varesdin
il se met [illegible] er chemin,
ire [illegible] nargue aux 4 Elemens,
it qu íl prend contre le tems.

excud. A.V.

l. 30.3 : 19.1 cm.

Rauscher Lajos

erőd

z

Ybl utolsó g. l.

Pécs VI. 17.

Rauscher Lajos

*1845 Stuttgart
+ 1914. máj. 30

l.

Zelovich József
354, 355. l.

193, 243, 267. l

Rauscher Lajos

wód
z

Vélemény az
úgynevezett új rajz-
oktatási módszerek-
ről. Bp. 1905. 4. l.

Rauscher Lajos

kineverett Jury-Tag

a III. csop. – ban

Közlemkiáll

1168. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Rauscher Lajos

l.

Egyházm. Lajos

I - 160 - l.

213. l.

Rauscher Sajos

kinevezett jury-tag

az I/A csoportban.

Közlezrkiall.

1166 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Rauscher Lajos

Chioggia c. rei Earca
repr.

Müveszeti Szalon
(Kolozsvár) 1929. IV.
eff. 2. 4. 7. l.

<Rauscher Lajós>
könyve

< > Pozitív mély-
nyomású eljárás
tónus és vonal-
maratáshoz.
Bevezető tanulmány-
nyal ellátta Felvin-
czi Takács Zoltán.
Bp. 1933.

A legteljesebb Rauscher
életrajzzal. Okv.,
felhasználandó

MOBKA. 3485.

van ábrázolva

es arczélben ~~látható~~. Parokája egy-
leberetvált. ~~Nyakkendőjét~~ körülcsa-
tókáját begombolta.

daillon, átmérői 10 cm.

.a.

Öltözete:

21

Rauscher Lajos

1.

Schematabau

11. l.

Paks hin. VI. 36.

Rauscher Lajós

Ivód

193		
hó	nap	Kel 1885
		IV. k. 4. f. 772. l.

Értékpapírok ke

Értékpap

db.	à P	à f	ÖSSZEG P	ÖSSZEG f
	86	50		
			17.411	73
	38	—		
			1.912	72

Rauscher Lajos

tervezte és rajzolta az alábbi kiállítás nagy diszokmányát

repr.

Kel 1885

I. k. 1. f. 124. l.
mellett.

126. l.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

dr. Szentiványi Gyula urnak,

08866

Budapest.

Horthy Miklós-ut 104.

Ujpest, 1930. március 7.

B. számlája javára irtuk 1930 év
február hó 26 n

postatakarékpénztár
~~bank~~
~~megbizottunk~~ utján teljesitett fizetését

P 40.80

Hozzáadva:

pénzt. engedmény „

tisztv. segélyalap „

ellenszámla

Számláink	
kelte és száma	összege
II.11. 1362	P. 40.80

Rauscher Sajós

vrád

Novák VI.

114. l

szám.

tósága

K e r t é s z K. R ó b e r t

U

Rauscher Lajós

l ásd okr

Művészi Ipar

II. 230. l

232, 233 l.

234. l. 240. l

239,

MŰCSAP

CÍMMEL MŰVÉSZI LAPOT AD

JÉVEL HARMADIK ÉVFOLYAM

A MŰ

sorban a ta

ész födi. A veszedelem akkora, hogy az olasz rmány külön bizottságot küldött ki, amely módot es, hogy e remekmű romlását meggátolja.

—

— **Művásár Berlinben.** A berlini Lepke-cég leg bbi aukcióján *Böcklin* »Tavaszi himnus«-át 49.600 rkáért, a »Vadásznő«-t 22.100, »Pant és a Drya-at« 12 750, az »Áldozati ünnepet« pedig 12.500 rkáért adtak el. *Leibl* »Asztaltársasága« 37.100 rkáért kelt el. Ugyancsak *Leiblnak* »Korsós beré«-t a *budapesti Nemzeti Múzeum* vette meg 0 márkáért, *Lenbach* egy női arcképéért 4400 kát, *Walter Crane* »Hattyui«-ért pedig 9000 már-fizettek.

—

— **Jurymentesség.** Berlini művészek nemrég azt ndítványt terjesztették elő az Akadémia legutóbbi én, hogy minden művésznek jogában álljon egy t a jury fölülbírálása nélkül kiállítani. Az indít-t persze leszavazták, de amint hírlik, a művészek lannyiszor ismételni fogják, míg célt érnek.

—

— **Egy festő tündérlaka.** Csak művész képes n vállalkozásra, mint amivel Mortimer Meupes oni festő földi lakát berendezte. Valóságos tün-alotát építtetett magának. Nem sajnálta a fárad-t és személyesen utazott Japánba, ahol a diszít-yek legnagyobb részét és a butorokat készíttette. en szobának más alakja van, amit a Japánban ttetett falbélésekkel értek el. A gyönyörü fogadó-hatszögletü. Alig irható le az ébenfából fara-faldiszítmények és szekrények sajátságos szép-

ez a hamisítvány, mind valamennyit visszautasítja a gép, akárcsak egy jószemű, lelkiismeretes hivatalnok.

Egy a fizikában járatosabb kisérletező esetleg még tovább megy a becsapási törekvésében. Eszébe jut, hogy hiszen a 10 filléres nickelből van, hátha valami huncfut mágnes válogat ott bent a szekrényben a pénzek közt! A gondolatot tett követi és a kisérletező megjelenik egy szépen kireszelt vas 10 filléressel, ezt csak elfogadja az a mágnes! Hát az igaz, hogy elfogadni elfogadja, de a gép még sem hozható működésbe: a kisérletező eltávozhat hosszú orral, még a vaspénze is odaveszett. Ugyanezt teszi az automata a különféle külföldi pénzekkel is. Annyira becsületes ez agép, hogy még a 10 koronás arany sem kell neki, mert nem tud belőle visszaadni.

Egy másik, a postára nézve még kellemetlenebb csalási kisérlet az lehetne, ha a kisérletező (nevezzük már végig e néven) egy jó 10 fillérest dob ugyan be, de levelet nem, a készüléket azonban megforgatja azon reményben, hogy kap vevényt s akkor pörölheti majd a postát az ő elveszett leveléért, ami nem is volna megvetendő mellékkereset ebben a mai szűkös világban. Az ötletes kisérletező megint csak kudarcot vall, mert a gép elfogadja ugyan a jó 10 fillérését tanulságnak, hogy máskor ne experimentáljon, de azért vevényt még sem ad, mert nincs miről: nem kapott levelet.

Mindeme működéseknek föltétlenül biztosaknak kell lenniök, semmiesetre sem szabad vevényt adnia a gépnek, de azért a kapcsolószerkezet mégis oly érzékeny legyen, hogy a legvékonyabb, legkisebb levél is működésbe hozza.

A gép úgy van ezért csinálva, hogy csak előre és csakis egyszer forgatható körül a forgatója, aztán automatikusan megakad.

Mindeme sokféle működést, amelyekhez még az is járul, hogy bármilyen nagyságú, alakú és bármily hanyagul bedobott levél is a kivánt helyen és helyesen legyen lebélyegezve, a feltalálók egyetlen tengellyel, a rajtlévő hat ex-centerrel és a tengely alatt elhelyezett kapcsoló-rúddal érték el, tehát aránylag igen egyszerű szerkezettel, ami nagyban emeli a készülék tartósságát és megbízhatóságát.

A bedobott levél a bélyegzés céljából magas szekrénybe kerül, a pénzbedobó-nyílás mögé van a pénzválogató-szerkezet elhelyezve.

A levél és pénz kiszedése a készülékekből egy a mostani levélszekrények kiszedőzsákjához hasonló táskával történik, csak persze ajánlott levelekről lévén szó, itt is fokozottabb igényekkel lépett fel a posta.

Sem a zsákot, sem az automata fenekét ki nem nyithatja külön-külön senki, csakis együtt nyithatók ki, ha a kiszedőzsák a készülékre teljesen rá van tolva, amikor is a levelek és a pénz a zsákba esnek.

A posta nemsokára befejezi a próbakészülékekkel a kisérletezést, úgy hogy e gépek a közeljövőben elhagyják majd a postaépületeket, hódítólag ki fognak lépni rendeltetésök helyére: az utcákra, indóházakba stb., a nagyközönségnek kényelmére, a magyar postának dicsőségére és a magyar alkotószellem energiájának hirdetésére.

BUDAPEST KÉPE MADÁRTÁVLATBÓL. Rauscher Lajos műegyetemi tanár úr szíves engedelmével közöljük ezt a képet, leírását pedig eredeti adatok alapján adjuk.

Budapest polgármesterének megbízása folytán készítette Rauscher tanár az első ilyen képet az 1885-iki országos kiállítás részére. Ez a vízfestmény a városligeti fővárosi múzeumban látható.

A második, sokkal nagyobb képet, amelynek fényképmását mai számunkban mutatjuk be, a párisi kiállítás számára szerkesztette. Az eredeti kép Budapest polgármesterének dolgozószobáját ékesíti. Rauscher tanár előbb több kisérletet tett, hogy a képet Buda magasabb pontjairól, ú. m. a Gellérthegyről, a Józsefhegyről, az Istenhegyről készítse el, de mert e pontok egyike sem volt elég magas arra, hogy oly képet készíthessen, amelyen Budapestnek kimagaslóbb épületei és főbb útvonalai láthatók legyenek, egy ideális pontról szerkesztés útján készítette a képet. Ezt az ideális pontot a Gellérthegytől délre, körülbelül egy kilométernyire, a téglagyár fölött 600 méter magasságban állapította meg; tehát a Gellérthegynek körülbelül négyszeres magasságából szerkesztette meg Budapestnek ú. n. madártávlati képét. Ha a téglagyár fölött léghajóval 600 méter magasságra fölszállnánk, épp ilyennek látnók Budapestet, amint az a képen látható. Ez rendkívül fáradságos és nehéz munka volt, mert Budapestnek pontos, először perspektivikusan átrajzolt tervrajzát, 600 méter magasságban fölvett látópontból, azután minden egyes házat a valósághoz híven szerkesztés útján kellett megrajzolni.

Ezt a munkát Rauscher tanár személyes vezetése mellett több mérnök és művész végezte, akik minden épületnek pontos rajzát, esetleg fényképét helyszínén készítették el, hogy azután az alaprajzon megfelelő méretben megszerkesszék.

A képen nem látható Budapest egész területe, csak a Gellérthegytől a keleti pályaudvarig, illetőleg a fővámházig az a terület, amely a látópontból hatvan és egynehány fokú szögnyílásba esik; északnak azonban a szentendrei sziget is és Vácig látható a Duna.

Sajnos, a gyönyörű aquarell változatos színárnyalatai a fénykép reprodukción teljesen elvesznek s habár ilyképen mellékletünk nem is nyujthat oly művészi élvezetet, mint eredetije, reméljük, hogy a közléssel szolgálatot tettünk olvasóinknak. Ágotai Béla.

Egy magyar találmányról.

Azoknak, akik a főposta avagy a gyár-utcai postahivatal folyosóján többször meg szoktak fordulni, már régóta föltűnhetett egy csinos formájú, zöldre mázolt szekrény, amelyre nagy betűkkel rá van festve: „Gépszekrény ajánlott levelek föladására".

E szekrények története nem lesz talán érdektelen olvasóinknak.

Két fiatal magyar gépészmérnök: Büky Aurél és Fodor Antal találmánya e készülék és leleményes szerkezete a posta legkényesebb igényeit is teljes mértékben kielégíti, amint azt a mult évi római nemzetközi posta-kongresszus elismerő oklevele bizonyítja. A kongresszus legérdekesebb kiállítási tárgya volt és az összes nemzetek képviselői egyértelműleg igen megfelelőnek és célszerűnek találták.

Itt nálunk már mintegy háromnegyed éve vannak e próba-automaták fölállítva és kisebb, a jövőben könnyen elkerülhető hibáktól eltekintve, mindkettő kifogástalanul működött. A föltalálók ezen végleges javításokat már el is végezték készülékükön, az új teljesen megfelelő automaták majdnem egészen készen állanak és létük nemsokára össze fog forrni a posta életével.

Ez érdekes gépszekrényt képben mutatjuk be olvasóinknak. Az ábra a készülék külsejét tünteti föl. Itt láthatók a pénz és levél bedobására szolgáló nyílások, a készülék működésbehozatalát célzó forgató és a vevénykiadó-nyílás.

Ha valaki levelével a géphez jön, következőkép kell eljárnia: Bedob egy darab 10 fillérest a pénzbedobó-nyíláson, fölemeli a levélbedobó-nyílás ajtaját, bedobja a levelét, körülforgatja a gép forgatóját és kézhez kapja a vevényt egy vizitkártyaformájú kartonlapocska alakjában, amely el van látva a levelének sorszámával és a föladás keltével.

Így elmondva a gép rendes működését, rendes, becsapást nem célzó, használatkor az egész semmiségnek látszik, hasonló a csokoládé-, gyufa- stb. automatákhoz. De vegyük csak sorra mindazt, amit még ez a készülék tud. Mindjárt rájövünk, hogy elég fejtörést adhatott megalkotóinak még azon hosszú öt esztendő alatt is, ameddig teljes elkészítése tartott.

A készülék belseje sehonnan hozzá nem férhető, forgatója sem előre, sem hátra meg sem mozdítható. A levélbedobó-nyílás teljesen el van csukva, egyedüli rés, ami rajta rendszerint nyitva van, a pénz bedobására szolgáló nyílás, ezen is csak éppen, hogy átfér a tízfilléres. Rendszerint, mondjuk, mert egy esetben automatikusan elcsukódik még ez a nyílás is, ha t. i. a vevények, amiket a gépnek ki kell adnia, kifogytak belőle. Rongálni tehát, vagy teletömni nem lehet a gépet még rosszakarattal sem.

„Az ám", mondja az olvasó, „de ahol egy 10-filléres befér, befér ott mindenféle kavics, hamis pénz stb. is, és csak nincs szeme annak az ördöngős masinának, hogy azt megláthassa?"

Bedob tehát egy fillérest, rézből, ólomból stb. készült ugyanolyan alakú, és mivel mindenáron túl akar járni a gép eszén, talán pontosan ugyanolyan súlyú hamis pénzt, hátha ezért is dolgozik neki a masina? Ámde, a mint bedobja, ép úgy azonnal kiesik belőle

Jungfrau-vasút, háttérben a »Silberhorn« és »Schneehorn«.

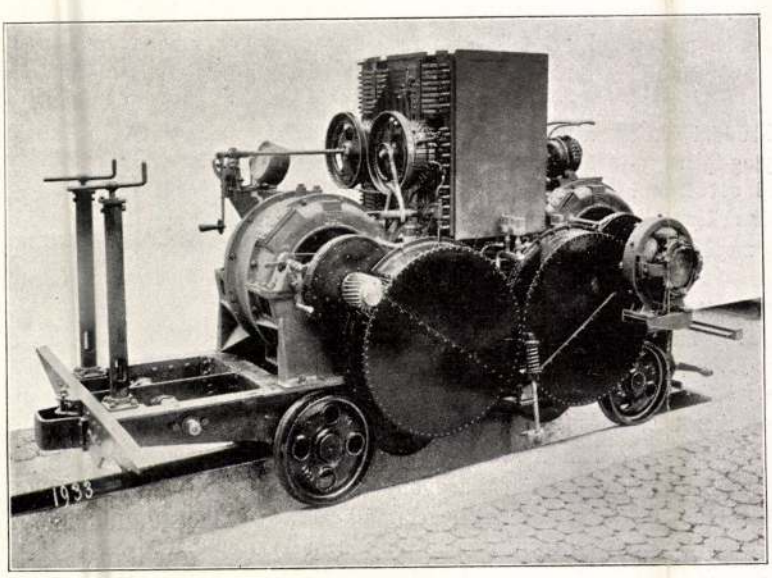

A Jungfrau-vasút elektromos lokomotivjának gépezete.

Rauscher Lajos

l.

Szépmüvèszet

1942. 287. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Rauscher Sajós

l.

Forst Erzsébet

7. l. 21. l.

22. l. 27. l. 28. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Rauscher Lajos

wid

Kar Erzsébet

8. l.

Inveider Peter

Rola

Rauscher Lajos

l.

Szépmüvészet

1943. 110-l.

Rauscher Sajós

A főhercegi nyári lak

Fenti vízfestmenye után sínnyomatban repr.

Rexa Dezső –

Margitsziget.

Bp. 1940. Officina kiadás

16. l.

Rauscher Lajos

wod

z

Megfagyott Muzsikus

1906. 35. l. kari-
katurával

fenti követelménynek csak úgy [illegible]
ha a vízmennyiséget változtatjuk. Ezért külön
teljesítményű szivattyúkat kell felvenni.

A szivattyúk megválasztásánál elengedhet
követelmény, hogy a nyomásveszteségnek a
mennyiségtől, a szivattyú jelleggörbéje
rint való függését figyelembe vegyük, mer
ellenállás hibás felvétele lehetetlenné teszi a
vattyú gazdaságos üzemét, sőt az egész bere
zés működését is kétségessé teheti. A szivá
jelleggörbéje láthatjuk, hogy ugyanazon
dulatszámnál a jelleggörbéje különböző
kapontjain más a hatásfok és, hogy a száll
vízmennyiség csökkenő nyomómagassággal
vekszik; ugyanakkor azonban a erőszükségl
növekszik, ami könnyen a mótor túlterhel
vezethet. A szivattyúk helyes megválasztás
hát elsőrendű fontosságú.

A forróvíz-berendezések lehetnek nyitott,
zárt rendszerűek. Ha pl. a tágulási tartányt
magasságban tudjuk elhelyezni, akkor ezz
távvezetékben 4 ata nyomást tudunk fenntar
A rendszer tehát a tágulási tartány felé ny
tartható. Ilyen esetben a víz melegítése köz
ges melegvízkazánban történhet. Városfűt
azonban ilyen nyitott rendszer nem jöhet t
tetbe.

Zárt rendszerű forróvízfütésnél a *forróvíz állítása* nagy vízterű gőzkazánban törté
A forróvizet valamivel a vízállás alatt veszi
A kazán azonban nemcsak a víz felmelegít
szolgál, hanem annak a víz tágulását is fe
vennie és a hozzákapcsolt távvezetéket, mel
természetesen teljesen zártnak kell lennie,
felelő nyomás alatt kell tartania.

Rauscher Lajos

A pannonhalmi kincstár ébenfa ereklyetartója zománcos (arany) szobrokkal és ékkövekkel díszítve.

Fenti rajza után készül szines litogr.

Pul Rad

I. 26 l.

Nemzeti Színház, 1972.

Balogh Sándor,

Könnyebb megértés czéljából a 2. ábra a

kat a + jellel kezdjük és ennek alapján mérésünk
a mérés kiindulási pontján fekvő eszményi
n fölfelé bocsátott merőlegesekre visszük reá.
a lejtmérés megközelítő helyes vonalát adja meg.
hogy azokból nem csupán annak átmetszetét,

él legjobb a kikutatandó területről alaprajzot
iletet a szögtükör segítségével négyszögekre,
kre osztjuk s a mérőszalag segítségével a terü-
megfelelően ugyancsak egy vagy több lejt-
írt módszer betartása mellett. Fölöslegesnek
dot, mint általánosan ismertet, magyarázgatni
yszögek és háromszögek területének kimérési
sz ezt úgyis mindenki ismeri.
t leírt mérésekkel befejeztük a stratigraphikus
t ellenkezően, ezek azok sorozatának csupán
vábbfolytatásában minden jelentkező momen-
ak megfelelő méretet is föl kell jegyeznünk.
azokról fölveendő situsoknál rendkívül nagy a
ségre kiterjeszkednem s csakis néhány legfőbb,
óim figyelmét a következendőben fölhivni.
ebb leleteit a sírok és azok tartalma képezi.
ehet minden körülmény között biztos alapon

Rauscher Lajos

Rath György 1896

126. p.

17. INTÉRIEUR

beszéljek.

Hát hiszen jó volna, ha egy-két kristálytiszta szóban le tudnám szögezni, hogy mit akarok, amikor festek ! (Már csak azért is, mert akkor az ecset talán ritkábban ragadna el, mint egy lovast, aki nem ura lovának.)

De céltalannak látom az erről való írást. Ha valaha majd egy kristálytiszta képem mondja el minden mondanivalómat — felesleges lesz írnom ; amíg azonban a kép nem beszél elég világosan helyettem — avagy kevés, amit mond — reménytelen volna szavakkal pótolni a hiányt.

Meg kell elégedniök azzal, hogy képeimet szemléljék, úgy, ahogy vannak — beszéljenek ők helyettem.

Vass Elemér

Rauscher Lajos

l.

Rath György 1896

212.

	"	
	"	
	K 130.000.--	
uszdij	" 260.--	
alék	" 520.--	
	" 1.625.--	
zámolási dij	" 150.--	
tség	" 13.-- 2568.	
rtékkel	K 132.568.--	

erheltük.
elyeztük.

Teljes tisztelettel

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Rauscher Lajos

Rák György 1896

K 195.-

Levelezési részére.

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Levelezés részére.

1. Szász

.....

Pénztárunk mai napon .....

.....

K [redacted]

[redacted]

vett át, miről levél utján külön ig

H. B. (Számfejtőség) 6. sz. 1922 X. 10.000. — 17972. CILCSE

Rauscher Lajos

G

Gerevich Primás

194.l.

№ 113

4218 Velenczei iskola ~~Venezia~~ ~~mester~~ A

~~Marco Basaiti.~~

~~Működött a XVI. század má~~

A keresztvitel

~~A keresztet vivő Kriszt~~

Olyképen van ábrázolva, hogy láth

~~[illegible]~~ térdig ~~látht~~

~~[illegible]~~ egy kopasz, de félig

kötélnél fogva húz, a ~~és a kit~~ töv

vállára tett kereszt szárát fog

Homlokát vércseppek boritják, h

piros. Előtte balról és mögötte

tő alak bontakozik ki. A kiséről

~~[illegible]~~ turbánt visel,

Fa, méretei ~~43.2:57~~ 43.7:57.5 cm.

~~Gróf Pálffy János hagyomán~~

Jegyzet. Lárna a A

vonatában II: 3.

, ki ~~[illegible]~~ jobbra halad

Jegyzet. ~~A leltár szerint:~~

~~Marco Basaiti, Chri~~

brt. (~~[illegible]~~ Treppenha

4 (3).

Rauscher Alajos

Árverési Csarnok aukció kat.

392. 1927. okt.

Lole h. m. W. 134

sec[illegible]
per[illegible]
Sa[illegible]
abb[illegible]
sue[illegible]
fia[illegible]
na[illegible]
su[illegible]
Ne[illegible]
l'A[illegible]
nit[illegible]

Aug. 13. Péntek
Aug. 14. Szombat
Aug. 15. Vasárn.
Aug. 16. Hétfő
Múvészi Ipar
1892 121. C
C.

è [illegible]
su[illegible]
del suo ritorno dalla Spagna, nel 1674.[12] La sala occupa buona

sono lavori pregevoli, sia per la composizione che per il colorito.

Nessuna delle fonti precisa quale parte abbia avuto il Pizzoli in questo lavoro. Naturalmente il progetto d'insieme è del maestro stesso, il Pizzoli non essendo che un aiutante. Senza dubbio sono del Pizzoli i tondi a chiaroscuro. Li applicherà più tardi quasi in ogni sua opera, e specialmente quelli nell'oratorio di Santa Maria del Soccorso somigliano in modo particolare a questi della Sala degli Anziani. A parte questo, per la minor sicurezza del disegno, i tondi differiscono molto dalle altre parti del soffitto. Anche le drapperie sono più aride, più schematiche. Ed è possibile che pure i putti siano opera del Pizzoli : li ritroveremo più tardi nella stessa posizione malsicura in altre sue opere. Questo è il primo suo passo nel campo della decorazione monumentale. Ed è importante perchè qui appunto il nostro pittore acquista quella disposizione di forma, di cui si servirà anche più tardi, con maggiori o minori varianti.

Negli anni che seguirono lavorò col Colonna anche fuori di

Rauscher Lajos 13. l

Revész Imre 132. l.

Roskovics J. 118, 120, 130 l

Scharff Anton 32. l

Schickedanz A 14. l

Schulek Frigyes 13, 14. l.

Skutetzky Dome 130. l.

tovább Somogyi Daniel. 126 l

— Spányi Béla 125 l.

Spitzer Emanuel 130 l.

Steindl Imre 13. l.

Stetka Gyula 118, 132 l

Strobl Alajos 12, 38, 39 l.

l.

Lauser, Dr Wilhelm: Die Kunst in Oesterreich Ungarn. II. Jahrg. Wien o. n.

RAUSCHER LAJOS MŰEGYETEMI TANÁR PERSPEKTIVIKUS VÍZFESTMÉNYE.

BUDAPEST MADÁRTÁVLATBÓL.

Rauscher Lajos

Megjelent:
1 Kor
1907. 2. 17.

E cikk czíme: Ipolyi Arnold jelentése a magyar szent koronáról.

és képviselőházának is bejelentetvén, a vizsgálat f. évi május hó 9. és 10-ére tüzetett ki, mely napon ugy ő Felsége személyét képviselő királyi biztosok, valamint az országgyülés két háza által választott küldöttségek s a koronaszekrényt lepecsételt főméltóságok az ország primása és az országbiró (ezt a kinyitásnál gyengélkedése miatt helyettesítő tárnokmester) és a koronaőrök jelenlétében kinyitott koronaszekrényből kivett sz. korona s a többi koronázási jelvények a budai királyi várpalota egyik erre rendelt termében az akadémia küldöttségének tudományos vizsgálatul, leirásul s képeik felvételéül az ez alatt egymást felváltva állandóan őrködő koronaőrök egyike a koronaőrség tisztei jelenlétében s felügyelete alatt kiadattak.

Az akadémia bizottsága ezzel feladatához fogott és két napon át a helyről el sem távozva, a rendelkezésére álló egész időt felhasználta s a korona művének, diszítéseinek és képeinek ugy egészben, mint részleteiben pontos vizsgálatát, meghatározását és leirását teljesítette.

E mellett kiválóan szüksége volt a tárgyak pontos graphicai fölvétele s előállítása, hogy az akadémiának előterjesztett indítvány s az akadémia által ő Felségéhez intézett kérelem értelmében egyszersmind a koronának hű képe készíttessék s ez által annak méltó közrebocsátásáról is gondoskodva legyen, valamint a vizsgálat eredményei részleteikben is világosan előállíttathassanak.

E tekintetben a reproductionalis eljárás mai nagy vívmányait alkalmaztuk és teljes fejlődése eredményeit felhasználva, igyekeztünk e fölvételeknél érvényesíteni; s e részt elmondhatjuk, hogy a modern sokszorozó művészetek minden előnyeinek felhasználásával sikerült a szent korona képeit elkészíttetnünk. Mi végre Divald Károly, a felvételek e nemében legjártasabb fényképész hazánkfiát, a fényképi fölvételekre, valamint Rauscher Lajost, a budapesti országos mintarajztanoda rajztanárát, ki e műnemben rajzai és színkivitelű remekműveiről ismeretes, alkalmaztuk a korona teljes alakja és több oldalképének, valamint annak minden egyes jelentékenyebb részlete s összes zománczképei felvételére úgy fényképben, mint rajzban és szinben az eredetiről való méretek és szinfokozatok pontos megtartásával és alkalmazásával.

Eljárásunkról szóló ezen előleges jelentésnek nem lehet feladata a tudományos vizsgálat és műleirás, valamint a tisztázva még teljesen el nem készült számos és dús felvételek példányait az akadémia elé terjeszteni; mert mindennek alapos összeállítása s elkészítése, valamint az ábrák művészi és mértani teljes kivitele tetemesebb időt vesz igénybe.

Jelenleg csupán általában kivánjuk előlegesen két irányban az

Egyházművészeti Lap
1880.

eredményt jelezni, s a tekintetes akadémiának a további teendők iránt, ezek közzétételére nézve bátorkodunk rövid előterjesztést tenni.

Egyik irányban ugyanis a sz. koronának eddig ismeretes, hagyományos és átalában elfogadott történetét illetőleg, a művizsgálatnak lehetőleg teljes biztossággal sikerült constatálni, hogy e korona műalakzatai lényegesen megegyeznek az eddigi alaposabb történeti vizsgálatok adataival. Nevezetesen a mint ez adatokat legutóbb Koller Ferencz pécsi kanonoknak a koronáról irt kimerítő s alapos művében az előbbi irók nyomán is helyesebben összeállítani sikerült; s a menynyire ezen adatokkal s a koronának leirásával kimutatta, hogy annak felső része, az egymáshoz keresztben meghajtva illesztett arany pántok latin feliratú, rekeszes zománcz-képeikkel, melyek a trónoló Megváltót és nyolcz apostolt állítják elő, sz. Istvánnak a pápától Rómából küldött, ott készült koronáját képezték; míg a korona alsó része, a főt övedző diademszerű abroncs, melyhez később a felső illesztetett, Dukász Mihály, bizanti császár, fia Konstantinos Porphirogenitos és Gejza király, valamint a Megváltó, Mihály és Gábor arkangyal, sz. György Demeter, Kosmas és Demjén vértanuk zománczképeivel diszítve, a nevezett Mihály bizanti császártól küldetett Gejzának; s mely két koronából állíttatott össze később a magyar szent korona.

Mindezen találó vagy más eltérőbb történelmi adatok és feltevések további előadását, a mint azokat a művizsgálat megerősíti vagy kétségbe veheti, s e részben ujabb érdekes feltevésekkel megvilágíthatja, természetesen csak a részletes leirásban lehet majd kimerítőbben tárgyalni.

Más irányban ellenben a művizsgálat kimutatta, hogy eddig a sz. koronának hű képmását nem ismertük s a valóságnak megfelelő előállítását nem birtuk. Sőt ezt még a koronának legpontosabb leirásából sem lehetett teljesen kivenni. A szent koronának történeti leirásai mellett ép úgy, mint azon kívül megjelent összes eddigi ábrái nemcsak mindannyi máskép, a valóságtól eltérőleg állíták azt elő, hanem a mint azok egymástól eltértek, ugy egy sem közelítette meg annak távolról sem műszépségét.

Ezen hiány önként érthető a régibb leirásoknál, midőn sem a műismeret, sem a műtörténet még nem képezett bevégzett, rendszeres tant és tudományt, s felőle a legtudósabb történetirónak sem volt kellő fogalma; annál kevésbbé volt tudomása arról, hogy a történettudománynak egyik alaptételét és kútfőjét képezi, valahányszor az a művelődési történet és műalkotások s emlékek leirása terére lép. Hasonlóan nem rendelkezett a reprodukáló művészet sem azon kifejlett eszközök felett, melyek a műtárgy finomabb részleteit teljesen, biztos

hűséggel, képesek lettek volna visszaadni. Ehhez hiányzott a kellő stylismeret, mely nélkül a tárgyak teljesen ferde felfogással állíttatnak elő, s épen ugy hiányzott egyaránt a művészeknél és leiróknál a műtechnika kellő ismerete, mely nélkül hiven a tárgyat levenni nem lehetett, s annál kevésbbé volt képes a leirás felőle kellő fogalmat álkotni.

A sz. korona ily legnagyobb műbecsű részletei, mint a zománczképek jellege és művészete iránt például, mindannyinak nem volt épen ugy kellő fogalma, valamint azt a későbbi kor e technikája már nem ismerte és nem gyakorolta.

De a sz. korona azon legujabb felvétele is, melyet, mint fent említők, az erre szakismereténél fogva teljesen képesített dr. Bock kanonok kiadott, hasonlóan nemcsak több hiányt, de hűtlenséget is mutatott, melyet a fényképi felvétel daczára annak elégtelensége mellett, a rajzban hibás és a kiadásban átfordított ábrája is okozott.

Felvételünk nemcsak e hibákat elkerülte s a tárgy eddig vissza nem adott minden oldalára s annak legkisebb műrészletére is kiterjedt, hanem erre a fényképezés azóta kifejlődött összes előnyeit is felhasználta s alkalmazta a felvételben, valamint más feltételeket, mértani és szabadkézi rajzokkal és különösen a korona zománczképe dús szinezetének lemásolásával elkészítette s ezen uton a fénykép által nem létesíthetőt is teljesen pótolta. Ezen művizsgálat és felvétel eredménye immár, hogy sz. koronánknak végre nemcsak helyes és hű képét vettük s ezáltal birni fogjuk, hanem e nagybecsű nemzeti ereklyénk és műtárgyunk teljes műleirását is képesek vagyunk a legkisebb részletig előadni és feltüntetni.

Mert maga e mű, mondhatjuk már jelenleg, hogy az ötvösségnek, az aranyművészségenek, a zománczműnek egyik egész világra s minden időkre szóló legremekebb és legbámulandóbb alkotása, melyhez nemcsak egyetlen egy régi ismeretes korona sem járulhat e tekintetben közel, hanem mely általában is, mint ily műemlék, ritkítja párját. Csak nemzeti muzeumunk nyitra-ivánkai lelete koronarészleteinek bámult bizanti zománczművei járultak hozzá közel, de koronánk egyes művei ezeket is épen ugy tulhaladják műbecsre és szépségre nézve, valamint versenyeznek mindazzal, mit e nemben hasonló műemlékek, a zománczos oltártáblák, ugynevezett pallák, frontálék és antipendiumok, valamint könyvtábla-ereklyetartók e korból előmutatni képesek és emlékekben s azok kiadásaiban, például Labartenál és De Linas műveiben az ötvös, arany- és zománczművészet köréből. A ritka s oly nagyrabecsült diszes rekesz-zománczműtechnikát, a mint a legremekebb kivitelben, ugy legváltozatosabb nemeiben s modorban található ko-

ronán külön zománcz képezi. — Míg annak felső sz. Istváni részei finomabb aranylemez pántjain a X. századi olasz zománczmű alakzatai tünnek föl, a Megváltónak fényes, részben átlátszó rekesz-zománczmű képe ábráján s az apostolok dús szinezetű tömör alakzatain, ezek keretezésében pedig a képeket környező filigrán szemcsés sodronymű diszíti az erős sárgaszinű arany alapot, addig a korona, alsó bizanti része világosabb és tömörebb arany sárga pántján és csucsán a legélénkebb dús szinezetű bizanti rekesz-zománczban találjuk ismét a Megváltó, az angyalok és szentek képei mellett, Mihály császár, Konstantin, Géza arczképszerű és koruk érdekes fejedelmi viseletével előállított mellképeit, mindenütt feliratokkal jelezve. Mindannyi egy-egy érdekes historiai kép, eltekintve a zománcz páratlan szép művétől és tökélyétől. De ez nem elég.

Az alsó korona diademszerű félkörű és csúcsos rovátkáin a zománcznak még egy más, eddig ismeretlen vagy csak elveszett és jelenleg többé nem ismert uj nemével találkozunk. A vizsgálat közben kifejtvén ugyanis a koronából a koronázás alkalmára betétetni szokott bélést, e csúcsos és félkörű rovatkák kék és zöld szinű rekesz-zománczai nemcsak a közönséges átlátszó, ugynevezett translucid, de a világosságtól egészen áthatott zománczot mutatták. Azaz: ez fémalaplemez nélkül csupán az arany-keretrekeszekbe van befoglalva. A zománcz e jelenleg, mint mondók, ismeretlen és hajdan is csak igen ritkán előjött nemét, csupán a műtörténetből ismertük, melynek egyik véletlen adata mellékesen a XVI. század egyik hires mesterének, e művészeti technikája titkát említi, hogy Párisban közálmélkodásra ekkor ily megfoghatatlan technikájú zománczművet készített. Azóta, hogy ez adat ismeretes és legujabb világkiállítások által a keletnek hires chinai és japáni felülmulhatlan tökélyű rekesz-zománczainak nemei is ismeretesek lettek, a művizsgálók a zománcz e nemét a japániak egyes hasonló zománczműveiben vélték felismerni. A magyar szent korona tehát a legművészibb rekesz-zománczozat mellett a műtechnika e nemét ritka szép példányaiban fentartotta, s vizsgálatunk azt ez által közismeretre hozza ismét.

Mindennek részletesebb felemlítésével csupán némi fogalmat kiván a küldöttség előlegesen adni a sz. koronának minden képzeletet fölül muló, s a műismeretet is legmagasabbra emelő elragadó műbecséről, szépségéről és érdekességéről. Nem is szükség itt tovább azért részletezni, hasonlóan az egyes példányaiban ritka és nagybecsű, de az előbb kiemelt művekhez képest csak másodrendű dús drágakő és gyöngydiszét, mely egyébként sem teljesen és változatlanul nem maradhat fenn, sem az eddigi leirások nevezéseivel mindenben meg nem egyezik.

Magától értetik, hogy ezek leirására, felvételére és meghatározására is teljes gondot fordítottunk; s azokat is illetékes szakférfiu által megvizsgáltattuk s felmérettük, a mai tudomány által nyujtott biztosság szerint véglegesen meghatároztuk; valamint annak eredményeit is a sz. korona leirásában hasonlóan közlendőnek tartjuk.

A vizsgálat további menetére és módozataira nézve még csak azt véltük szükségesnek itt teljes megnyugtatásul megjegyezni, hogy abban eljárásunk kiinduló pontját az képezte, miszerint eleve már átolvasván a szent koronáról szóló eddigi egész irodalmat, az ebben fölvetett, vagy ennek olvasása közt fölmerülő összes kétesebb adatok és kérdések kijegyzésével állunk a mű elé s annak vizsgálata által igyekeztünk a kérdések, kételyek és nehézségek eloszlatására magunknak feleletet és biztosságot szerezni. Mire azután a korona egész habitusának és minőségének, egyes műveinek, képeinek, diszítményeinek és részleteinek leirását mintegy jegyzőkönyvileg tollba mondva, jegyeztük fel és pedig az alakok, viseletformák és szinezet legkisebb részletig menő leirásával. Miáltal egyedül véltük a fényképezés, mértani felvétel s helyben a természet utáni szinezés mellett teljesen hű és irányban biztos munkát végezni és előállítani.

Nincs egyéb hátra, minthogy a további teendők és a mű kiadása iránt a t. akadémiának előterjesztést tegyünk.

A művizsgálat által kiderült azon tapasztalat, hogy eddig koronánk egyetlen hű képét sem birjuk még, s annál kevésbbé birjuk azt magas és remek műbecséhez és fényéhez méltó előállításban. Ez eléggé i dokolja a szent korona leirt műszakszerű felvételeinek mennél pontosabb és szebb, valamint dús műrészletű ábráira is kiterjedő kiadását; — amint ezt már az akadémia az ő cs. és apostoli kir. Felségéhez tett felterjesztésében is kérvénye indokolásául kifejezte s a sz. korona ezen alkalomból történt kivétele és visszahelyezése alkalmával az országos küldöttség jegyzőkönyvben is fölvette.

Nem lehet tehát kételkednünk, hogy az akadémia megragadja az alkalmat a nemzet megszemlélt ereklyéje s egyik legszebb műemléke, e nagybecsű remekmű méltó kiadására, hogy vele a nemzetet és műtudományt megajándékozza; — valamint hogy eddig már tetemes nagy költséggel a hazai műemlékeket az archæologiai bizottság által kiadta, s folyton kiadja. Erre nézve a korona képére s érdekesebb részleteire a bizottság fényes szinnyomatú kiállítást ajánl. Amint e felvételei teljesen elkészülnek és az akadémia elé terjeszthetők, megrendelhető lesz egyszersmind a kiadásnak költségvetése.

A szinnyomatot illetőleg bátorkodunk azonban mindjárt ajánlatba hozni a párisi Didron-féle e nemű üzletet, mely nyomatai szép-

ségével valamennyi más hasonló kiadványokat messze tulhaladja, és legujabb hasonló rekesz-zománczszinű kiadványai által, minőket nevezetesen japáni művek ily kiadásában tanusított, különösen gyakorlottnak mutatkozik a rekesz-zománczművek kiadásában.

A LELKESZKEDŐ PAPSÁG KÖRÉBŐL.

XIV. Az esztergomi főmegyéből kérdést intézett hozzánk egyik t. paptársunk, hogy valjon a templomban, különösen a legszentebb Oltáriszentség előtt, égethető-e az olajon kívül egyéb világító anyag is?

Megragadjuk ezen alkalmat s a S. Rituum Congregatio 1864. évi julius hó 9-ikén kiadott decretumát, melyet ő Szentsége a római pápa ugyanazon évi julius hó 14-ikén megerősített, szószerint közöljük.

«Decretum. Nonnulli Rmi Galliarum Antistites, serio perpendentes, in multis suarum Dioecesium Ecclesiis, difficile admodum et nonnisi magnis sumptibus, comparari posse oleum olivarum ad nutriendam diu noctuque saltem unam lampadem ante Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, ab Apostolica Sede declarari petierunt utrum in casu, attentis difficultatibus et Ecclesiarum paupertate, oleo olivarum substitui possint alia olea, quae ex vegetabilibus habentur, ipso non excluso petroleo. Sacra porro Rituum Congregatio, etsi semper sollicita ut etiam in hac parte quod usque ab Ecclesiæ primordiis circa usum olei ex olivis inductum est ob mysticas significationes retineatur; attamen silentio præterrei minime censuit rationes ab iisdem Episcopis prolatas; ac proinde, exquisito prius Voto alterius ex Apostolicarum Cœremoniarum Magistris, subscriptus Cardinalis Præfectus eiusdem Sacræ Congregationis rem omnem proposuit, in Ordinariis Comitiis ad Vaticanum hodierna die habitis. Emi autem et Rmi Patres Sacris tuendis Ritibus præpositi, omnibus accurate perpensis ac diligentissime examinatis, rescribendum censuerunt: *Generatim utendum esse oleo olivarum; ubi vero haberi nequeat, remittendum prudentiæ Episcoporum ut lampades nutriantur ex aliis oleis, quantum fieri possit vegetabilibus.* Die 9. Julii 1864».

«Facta postmodum de præmissis Sanctissimo Domino Nostro Pio Papæ per infrascriptum Secretarium fidei relatione, Sanctitas Sua sententiam Sacræ Congregationis ratam habuit et confirmavit. Die 14 iisdem Mense et Anno. C. Episcopus Portuen. et S. Rufinæ Card. *Patrizi* S. R. C. Præfectus; *D. Bartolini*, S. R. C. Secretarius».

Ezen világosan szerkesztett decretumhoz, még a következő tanács-

Rauscher Lajos

a rajzi tanárok tanára
a mindegyetemen

Megfagyott Múzsikus

[1909] 29. l. torzkeppel

Alcsút, 1930 Julius 23

Dr. ur!

n magas megbízásból
napi póstával kettő
rimére utba indítani;
van egy festmény rámá

van 9 darab festmény
ártól, 39 db meczet és

megbízásából nagyon
rat legyen szives. ure

Rauscher Lajos (Alajos)

l.
Liber Baptizatorum
409. l. 411. l.

VERLAG

60 Firma
Buch u.
Budapest
Erszébet

VERLAG ORBIS

DRUCK-, VERLAGS-

PRAG XII, SCHWER

Rauscher Lajos

wód
z
Ezredeves kiáll
III. 24. l.

oktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
935 ÖKT. -7 15
5

Orsz. Bizottság
égének.

Bpest

IX Rákos u. 10

Rauscher Lajos.

l.

Lykáfest 1896-1914

91. l.
92. l.

Rauscher Lajos

nekrologját,

lásd

Művészet 1914.
258, 259. 260. l.

Rauscher Lajos

l.

Rimp. 241. l.

MDK

Rauscher Lajos, grafikus

Szélakna. Rézkarc.

Divald Kornél: Láthatatlan műemlékek.
Művészet. 1905. 163-164.l.

MDK

Rauscher Lajos

Evk. KMT. 1930. 21.1.

MDK

Rauscher Lajos

A MI címlapjának pályázata. Magyar Iparművészet, 1897-98. 113-118. l. képek

MDK

Rauscher Lajos, graf.tanár

egész életét a rézkarc technikája rejtelmeinek szentelte.

Lyka Károly: Uj grafikánk.

Magyar Iparművészet.1926. 49-50.l.

Rauscher Lajos MDK

Mátyás király kálváriája az esztergomi főegyház kincstárában, vizf.

Műcsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Rauscher Lajos

MDK

épitész
Képzőművészeti Főiskola

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitások

Rauscher Lajos MDK

Az orsz. mintarajztanoda homlokzata

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

MDK

Rauscher Lajos müép.tanár

S: A kir. Iparm. Isk. jub. kiáll. Magyar Iparművészet

1905. 309-309. l. Képek.

Rauscher Lajos

MDK

Andrássy ut 88. MÁV nyugdijint. 3em.háza.

sgrafittók

GenZsekBpest. Bp.müem.jell.ép. jegyz. 1949.
57 l. kézirat

MDK

e.a: M. őstehetségek kiáll. Ujság, 1935.jun.2.

MDK

Rauscher Lajos ép.

Andrássy ut 71. Képzőmüv. Főisk. 1887

GenZsakBpest. Bp.müeml.jell.ép. jegyz. 1949.
57 l. kézirat

MDK

e.a: M. Festehetségek kiáll. Ujság. 1935.jun.2.

Rauscher Lajos MDK

94, 95.o.

Esposizione Internazionale Roma 1911. Mostre retrospettive. Ungheria. Bp. 1911.

Rauscher Lajos MDK

Jubiláris épitészeti kiállitás a Mücsarnokban.
Épitőmesterek Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

MDK

Rauscher Lajos

Budapest madártávlati képe, akv.

Különfélék. Magyar Iparművészet, 1899. 169.l.

MDK

néhai Rauscher Lajos, festö és graf.

Halászbárkák Chioggiában. Rézkarc.
A Piarista-köz /Esküttéri templom/. "
Karton a Képzöm.Föisk. épletéhez.

Műcsarnok.-Őszi Tárlat. 1939.okt.8.-nov.19. kat. 33.1.

MDK

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Karton a Képzömüv.Föisk. épületéhez.
Parasztember. Aquatinta.
Falurészlet. "
Kofák. "
Karton a Képzömüv.Föisk. épületéről.
Városrészek. Rézkarc és aquatinta.
Dunaparti részletek Zebegénynél. Rézk és aquat.
Seraza-Khán bazár Konstantinápolyban. Rézkarc.

Mücsarnok.-Őszi Tárlat. 1938.okt.8.-nov.19. Kat. 33.1.

MDK

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Zebegény.	Rézkarc.
A Grassalkovich-palota kapuja.	"
Rézkarcok.	
Szadai parasztudvar.	Tollmaratás.
Klopacska.	" "
Felvidéki tájak.	Aquatinta.
Szélaknai kunyhó.	" "
Santa Maria im Organo Veronában.	" "
Tervezések kölünbözöötvösmunkához.	

Müosarnok.-Öszi Tárlat. 1939.okt.8.-nov.19. Kat. 33.1.

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

A zsilip.	Aquatinta.
Chioggiai utca.	"
Hegyi falu.	"
Rothenburgi kapu.	"
Tabánó	Rézkarc.
Tölgyfa.	Aquatinta.

Bolgár kerék a Lágymányoson.
Tollrajzok régi pesti és vidéki városrészletekről.

Mücsarnok.-Öszi Tárlat. 1939.okt.8.-nov.19. Kat. 33.1.

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Zebegényi jegenyék.	Aquatinta.
Rajzok hazai és külföldi városrészekről.	
Szélakna.	Rézkarc.
Zebegényi füzes.	Aquatinta.
Chioggiai kikötö.	"
Kórók.	"
Az esslingeni Wolfsthor.	"
Ház a hegyekben.	

Műcsarnok.-Őszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 32.old

MDK

Néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Öszi hangulat a Szigeten.
Óbuda a Szigetről.
A margitszigeti fürdöépület csarnoka.
Fürdöépület a Szigeten.
Tutajok a Dunán.
Kertészet a Margitszigeten.
Vázlat a Margitszigetről. 30.old.
Ivócsarnok a szigeten.
Margitszigeti részlet.
Margitszigeti nádas.
Országház.

Mücsarnok.-Öszi Tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 29.és 30.l.

MDK

Néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

1. Sgrafitto karton a MÁV.bérházához.
Tanulmány Bp. látképéhez.
Föhercegi lak.József k.h.tul.
Romok a Margitszigeten.
Tutajok.
Az országgyülési ülésterem. /Orsz.ház tul./
Föhercegi lak a Margitszigeten.
Margithid.
Tutaj a Dunán.
Esthangulat a Dunán.
Margitsziget a Dunáról. VÁZLAT.

Mücsarnok. Öszi Tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 29.1.

MDK

Néhai Rauscher Lajos, festö -graf.

Szül 1845-ben Stuttgartban. Megh. 1914-ben Bpesten. St.-ban a müegy. épitészeti szakon végzett. Ip.művészettel és festészettel is foglalkozott. 1871-ben jött Bp.8re, bátyja épit.látogatására. Ittmaradt és Lechner L. oldalán épitötevékenységbe kapcsolódott. 1875-ben a Mintaraztanoda r.tanára lett. Számos föv. ép. sgraffito diszitményeit tervezi, a magyar Szent Ko Korona elsö hiteles akv.képét készíti az Akad. megbizásából. 1873-tól sorát kédziti vizfestésben a Margitsziget és a föv. festöi tájairól. A müvészi sokszorositó eljárás kiváló ismeröje.

Mücsarnok.-Ösi Tárlat. 1939.okt.8.-nov.19.. Kat. 28,29.1.

MDK

Néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Az Országház az épités XXXX stádiumában.
Budapest látképe. /Föv. Tört. Muz. tul./
Az Országház a Dunáról az épités eldö stádiumában.

51. Tanulmány Budapest látképéhez.
52. Tanulmány Budapest látképéhez.
Dunai halmok.
Az Országház kupolaterme.

Mücsarnok.-Oszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 31.1.

MDK

Néhai Rauscher Lajos, festö és graf.

35. Sgrafitto kartonok a MÁV.bérházához.
Seraza ház Konstantinápolyban. Olf.
Parkrészlet Veronában. "
38. Sztambul. "
Tájképvázlatok.
Az Országház hajókkal. Vizf.
Sphynx Veronában. Rajz.
A Sta Maria in Organo Veronában. 31.1.
43. Sztambul.
Parthenon Athenben.
Olasz városrész.

Mücsarnok.-Öszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 30.és 31.1.

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

Oklevelek és Simor hcg.primás exlibrise.
Jobbra a levasccsoport Lotz Károlytól.

65. Sgrafitto karton a Képz.müv.Föisk.épületéhez. A föalak Székely Bertalantól.

66. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről.
Tollrajzok.

Műcsarnok.-Őszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Szt. 31.1.

MDK

Rauscher Lajos gróf.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. előszó.
8. l.

MDK

Rauscher Lajos festőm.

Hivatalos tudósitások. Magyar Iparmüvészet 1899.
175-177 l.

MDK

Rauscher Lajos

1880-84 ép.rajz és alaktan

Az Ipm.Isk. ...tanárai...szakoktatói ... 1880-1936.
Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 45 l.

Csókakő
Fejér m.

MDK

Rauscher Lajos, festőm.

Spectator: Képzőművészet. Pesti Szemle, 1940, ápr.sz. 74-80 l.

M.D.K.

RAUSCHER László

Városképe a Budapesti Történeti Muzeum metszetgyüjteményében

Budapest müemlékei II. kp. 1962. 394.l.

MDK

Rauscher L. 115-118

Nemzetközi modern metszetkiállitás 1903.ápr.
Országos Képtár

MDK

R

Rauscher Lajos

festő, cinkografus

1) Uj technikai eljárás feltalálója minden alapozás nélkül cinkre rajzol, mintha papiron rajzolna -1.

Végjes Közl. Magyar művészek tárlata Berlinben Grafikai Szemle 1908 3 z. 63 o.

R

MDK

Rauscher Lajos

Orsz.Képtár Nemzetközi modern metszetkiállitás
1903. ápr. Bp. 1903. 13-15.o.

Rauscher Lajos MDK

MÁV nyugdijintézet volt bérháza
Népköztársaság utja 88-90.

Petschacher Gusztáv müve. Épült 1880-82.
Sgraffittók: Rauscher Lajos és Székely Bertalan.
A Körönd felé nyiló kapuja: Jungfer Gyula

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
146.l.

MDK

Rauscher Lajos

Képzőművészet. 1935. 12.o. kép

M. D. K.

RAUSCHER Lajos festő

(1845 - 1914)

műegyetemi tanár, építész, festő, grafikus

Műveinek nagy részét vedutók alkot-

ták.

Két nagyméretű budapesti látkép (1885, 99)

Akvarellek, rézkarcok: margitnigeti,

lágymányosi, belvárosi, dunai témák-

kal

Budapest müemlékei Ii. Bp. 1962. 129.l.

- ...et ...

M. D. K

RAUSCHER Lajos

Bp. Körönd MÁV nyugdíjpenztár

beskázának sgrafitto-díszes

figuralis rajz: Szekely B.

épitész: Petschacher G.

Gerő László: Magyar építészet a XIX. f.

második felében Bp. 1955. 24. l.

Rauscher Lajos

MDK

Népköztársaság utja 71.
Képzőművészeti Főiskola.

Rauscher Lajos terve, épitette Kolbenhain József 1875..
Homlokzat sgraffittós diszitésü Scholtz Róberttől.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

146. l.

Repr. 244. kép.

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

71. Sgrafitto karton a MÁV. bérházához. /Müeml.Biz.t./
Besztercebányai, körmöcbányai, zebegényi részletek.

Tótfalui részlet.	Rézkarc.
Körmöci utca.	Aquatinta.
Vizf.vázlatok hazai és külf. témákhoz.	
Vitorlás.	Aquatinta.
Chioggia.	Szépia.
Hazai és külföldi városrészek.	
Budai vár.	Rézkarc.

Műcsarnok.-Őszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. kat. 32.l.

néhai Rauscher Lajos, festö és grafikus.

67. Város- és Dunarészletek a régi Budapestről.
Tollrajzok.
A Képzömüvészeti Föiskola homlokzatának terve.
Karton a Képzömüv. Föisk. épületéhez.

Mücsarnok.-Öszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 32.l.

néhai Rauscher Lajos, festö és graf.

Az Országház lépcsöháza.
A Nemzeti Muzeum lépcsöháza.
57. Tanulmány Budapest látképéhez.
Tabán. /A Föv. tul./
A Duna a Vámháznál. Tollrajz.
60. Tanulmány Budapest látképéhez.
A Nemzeti Muzeum./Szépm.Muz.t./ Rajz.
A Koronázó Főtemplom. " " Tollrajz.
63. Sgrafitto karton a MÁV.bérházához.

Műcsarnok.-Őszi tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 31.l.

Rauscher Lajos MDK

Régi kapu, aquatinta

87.
Szépm. Muz. Graf. Oszt. kiáll. 1954.

MDK

Rauscher Lajos

Római Nemzetközi Kiáll. 1911. 229-231.o.

MDK

Rauscher Lajos

Müvészi Ipar, 189o. 183. l. Tiz év a Ip.Isk.
Tört-ből.

Rauscher Lajost

a m.kir.vall.és közokt.miniszter a rajztanitásra képesitö vizsgálatok országos bizottságának tagjává nevezte ki.

Rajztanár-jelöltek vizsgáló-bizottsága.

"Mücsarnok" 1899. 373.l.

M.D.K.

Rauscher Lajos /1854-1914/

398. Látkép. Vizf. cca. 80x110 papir.

Elveszett./Budai kir. palota/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
25. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896 körül.

A horpácsi templom kapuja. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Epitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. nélk.- Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.119.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896 körül.

A jáki templom. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez. id.mü 107-168.p.

Szign. RL - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.123.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896 körül.

A jáki templom kapuja. 19X13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. RL - MK sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után MK /?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.125.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896.körül.

A jáki templom szentélyzáradéka. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. RL - Rauchbauer sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után Rauchbauer K/?/ egyszinü fametszete Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Áll. ny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.127.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896 körül.

A soproni Szt.Mihály plébániatemplom belseje. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez. id.mü 107-168.p.

Szign. RL - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.132.p.

Rauscher Lajos MDK

Tótfalui részlet, rézkarc

Körmöci utca, aquatinta

Vizfestmény vázlatok hazai és külföldi témákhoz

Vitorlás, aquatinta

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

A Képzőművészeti Főiskola homlokzatának terve

Karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.

Sgrafitto karton a MÁV bérházához

Besztercebányai, körmöcbányai, zebegényi részletek

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Sgrafitto karton a MÁV bérházához

Oklevelek és Simor hercegprimás exlibrise

Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez.

Város- és tájunarészletek a régi Budapestről, tollrajzok I-II.

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos

MDK

A Duna a Vámháznál, tollrajz

Tanulmány Budapest látképéhez

A Nemzeti Muzeum, rajz

A kornnázó templom, tollrajz

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos

MDK

Az Országház lépcsőháza

A Nemzeti Muzeum lépcsőháza

Tanulmány Budapest látképéhez

Tabán

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Az Országház a Dunáról az épitès első stádiumában

Tanulmány Budapest látképéhez I-II.

Dunai malmok

Az Országház kupolaterme

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Tanulmány Budapest látképéhez

Parthenon Athenben

Az Országház az épitès stádiumában

Budapest látképe

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos MDK

A Sta Maria im Organo Veronában

Sztambul

Parthenon Athenben

Olasz városrész

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Sztambul, olf.

Tájképvázlatok, olf.

Az Országház hajókkal, vizf.

Sphynx Veronában, rajz

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos

MDK

Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez

Sgrafitto kartonok a MÁV bérházához

Seraza ház Konstantinápolyban, olf.

Parkrészlet Veronában, olf.

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Margitszigeti vázlatok

Margitszigeti tanulmányok

A Margithid felé, rézkarc

Fürdőépület a Margitszigeten

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos MDK

Sgrafitto karton a MÁV bérházhoz

Margitszigeti fák, rézkarc

Vázla a margitszigeti fürdőépületről

Sgrafitto karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Országház

Vizesés a szigeten

A fürdőcsarnok bejárata a szigeten

Fürdőépület a Margitszigeten

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos, festő-tanár M.D.K.

az Orsz. Mintarajziskola főhomlokzati tervét állitotta ki az 1885-évi Orsz. Kiállitáson.

Bauzeitung für Ungarn. Bp. 1885. XIV. évf.

jul. 19. sz. 153. old.

Rauscher Lajos

MDK

Kertészet a Margitszigeten

Vázlat a Margitszigetről, krétarajz

Ivócsarnok a szigeten

Margitszigeti nádas

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Óbuda a szigetről

A margitszigeti fürdőépület csarnok

Fürdőépület a szigeten

Tutajok a Dunán

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos

Tutaj a Dunán

Esthangulat a Dunán

Margitsziget a Dunáról, vázlat

Őszi hangulat a Szigeten

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Tutajok

Az országgyülési üdvösterem

Főhercdgi lak a Margitszigeten

Margithid

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos

MDK

Sgrafitto karton a MÁV bérházhoz

Tanulmány Budapest látképéhez

Főhercegi lak

Romok a Margitszigeten

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Dunaparti részletek Zebegénynél, rézkarc és aquatinta

Seraza-Khan bazár Konstantinápolyban, rézkarc

Halászbárkák Chioggiában, rézkarc

A Piarista köz, rézkarc

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos

Parasztember, aquatinta

Falurészlet, auqatinta

Kofák, aquatinta

Városrészek, rézkarc és aquatinta

Műcsarnok 1929 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Szélaknai kunyhó, aquatinta

Santa Maria im Organo Veronában, aquatinta

Tervezések a különböző ötvösmunkákhoz

Karton a Képzőművészeti Főiskola épületéhez I-III.

Műcsarnok 1929 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Rézkarcok

Szadai parasztudvar, tollmaratás

Klpacska, tollmaratás

Felvidéki tája, aquatinta

Műcsarnok 1929 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Bolgár kerék a Lágymányoson

Tollrajzok régi pesti és vidéki városrészletekről

Zebegény, rézkarc

A Grassalkovich palota kapuja, rézkarc

Mücsarnok 1929 Őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos MDK

Hegyi falu, aquatinta

Rothenburgi kapu, aquatinta

Tabán, rézkarc

Tölgyfa, aqutinta

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos

MDK

Az esslingeni Wolfsthor, aquatinta

Ház a hegyekben

A zsilip, aquatinta

Chioggiai utca, aqutinta

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Zebegényi jegenyék, aquatinta

Zebegényi füzes, aquatinta

Chioggiai kikötő, aquatinta

Kórók, aqutinta

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Chioggia, szépia

Hazai és külföldi városrészekről

Szélakna, rézkarc

Budai vár, rézkarc

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

M.D.K.

Rauscher Lajos, festő, tanár

fogja készíteni a kartonokat akkor a sgrafitó-frízhez, melyet Petschacher Gusztáv az Állam vasutak Nyugdíj intézete Sugár-úti bérházának felső emeletsorán szándékoszik alkalmazni.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1881. X.évf.

jun. 12. sz. 130. old.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1896 körül.

A Szt.Mihály plébániatemplom Sopronban.Szöveg-közti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul cimü cikkéhez. id.mü 107-168.p.

Szign. RL - E.J.sc. - Morelli G.F.i.

- -rajza után E.J./?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.131.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1893.

A bencések temploma Sopronban. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. RL - Bálint sc.93 - Morelli G.F.i.

- - rajza után Bálint Benedek egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.135.p.

Rauscher Lajos MDK.

Bp.19oo.

Körmöcbányai várkapu. Szövegközti illusztráció Ruffy Pál: Barsmegye c.cikkéhez. id.mü 29-61.p.

Szign. RL. - RK.sc. - Morelli G.F.i.

-- rajza után R[auchbauer] K. egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 55.p.

Rauscher Lajos MDK.

Bp.1900.

Körmöcbánya. 13 x 19 cm. illusztráció Ruffy Pál: Barsmegye c.cikkéhez. id.mü 29-61.p.

Szign. RL. - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 53.p.

Rauscher Lajos MDK.

Bp.1895.

Selmecbánya. 13 x 19 cm. illusztráció Sajó Sándor: Hontmegye c.cikkéhez. id.mü 61-91.p.

Szign. RL. - Bálint B.sc.95 - Morelli G.F.i.

-- rajza után Bálint Benedek egyszinü fametszete. 1895. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 79.p.

Rauscher Lajos

a milanói nemzetközi képzőművészeti kiállítás díjkiosztó ünnepségén tagja Lyka Károlynak.

Lyka Károly: Képzőművészet és művészet között, Budapest, 1940. 363 l

273

Rauscher Lajos

(1845–1914) építész, festő. Stuttgartban tanult. 1871-ben költözött Budapestre. Tájképeket és aquatinta-rajzokat alkotott és paedagógiai tevékenységet folytatott.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 3631

346 l.

2

Rauscher Lajos

Legfontosabb műve a jelenlegi Képzőmű-
vészeti Főiskola épülete.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet
körül, Budapest, 1970. 3631

3461.

Rauscher Lajos (1845-1914)

az akvatinta első

magyar képviselője – emlitve

„A magyar grafika történetéből"

Pestmegyei Hirlap 1969 julius 20

8. old.

Rauscher Lajos

Rauscher Lajosnál grafikát, Maróti-Rintel Gézánál szobrászatot tanult Sipos Béla építész.

Major Máté: Sipos Béla építészről. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 60.l.

Rauscher L.

vízfestménye: a Margit fürdő 1900 körül. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1721

Rauscher Lajos

műve a Képzőművészeti Főiskola épülete (Népköztársaság út 71.); homlokzatán Scholtz Róbert sgraffitói.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2131

Rauscher Lajos

egyenrangú Ibl Miklós munkatársaival; tervezi a Képzőművészeti Főiskolát.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2131

Rauscher Lajos

a Képzőművészeti Főiskola tanára épitette 1876-ban az intézet VI. Népköztársaság útja 69-71 sz. alatti palotáját.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopedia, Budapest, 1970.

1271

RAUSCHER Lajos

GÁBOR Eszter: Ki mit csinált, és mit nem csinált? = Buksz, III.évf.4.sz. 1991
437-438.p.

A MÁV nyugdíjintézet köröndi bérházáról

thely, 19o5, Seiler

g zur Quotenfrage. Wien,

Leipzig, 19o3, Weber

, 1954, Élelmiszeripari K.

zedelme a tüdőlob irtása.

MDK

Rauscher Lajos

A Gizella-album. Vas. Ujs. 1873. ápr. 2o. 193.l.

MDK

Rauscher Lajos

B. Forster Gy.: Schulek Frigyes t. tag emlékezete.
Bpest a Magyar Tud. Akad. kiad. 1925. 12.l.

Rauscher Lajos

MDK

Török utca, vizf.

Miccarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos

Görög táj, vizf.

Füzfák, Tájkép, vizf.

Sztambul, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Rauscher Lajos

három évre az országos képzőművészeti tanács tagjává nevezték ki

A magyar orsz. képzőm. tanács. Építő Ipar 1908. jul. 12. 285.l.

Rauscher Lajos MDK

Török utca, vizf.

Szélaknai kunyhó, vizf.

Verona, vizf.

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Bárka, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

134. NAGY SÁNDORNÉ:
SZINEZETT TOLLRAJZ.

135. NAGY SÁNDORNÉ:
SZINEZETT TOLLRAJZ.

DESSINS À LA PLUME COLORIÉS. PAR MME A. NAGY.

136.

136. KUBINYI SÁNDOR:
GÉSÁK.
LINOLEUM-METSZET.
KÉZINYOMÁS.

LES GÉSHA.
GRAVURE SUR
LINOLEUM.

138.

138. RAUSCHER LAJOS: SZÉLAKNAI RÉSZLET.
AQUATINTA.

COIN D'UN VILLAGE
HONGROIS.

Magyar Iparmüészet
1909. 104. l.

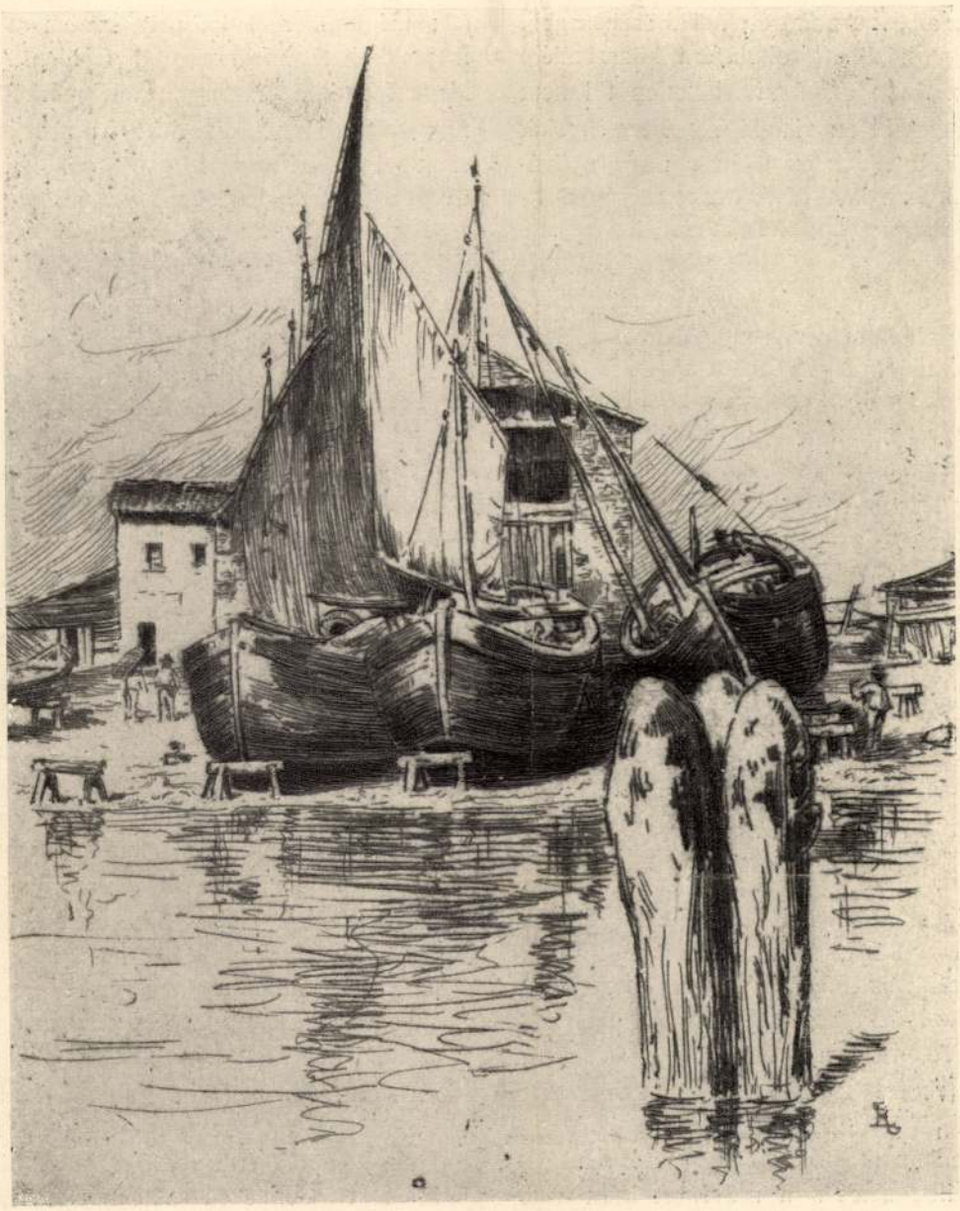

CHIOGGIA
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

Hogy mily mérhetetlen kulturális haszon kerekednék abból, ha nálunk legalább dúsgazdag régi családaink kincseiket az év bizonyos szakában közszemlére bocsátanák, azt e folyóirat olvasóinak alighanem fölösleges bebizonyítani. Ismerek családi kincstárakat, amelyek emlékei közszemlére téve, fölérnének bármelyik vidéki múzeummal s amelyek kiállítása számottevő nehézségekbe alig ütköznék. E kincsek zöme most ládákba vagy ódon, nedves, boltozatos szobákba zárva gondozatlanul romladozik, holott kiállításuk megóvásuknak is leghathatósabb eszköze lehetne.

Azt hiszem, politikai és gazdasági harcaink közepette a kulturális érzék nálunk általában jóval nagyobb mértékben tompult el, sem minthogy társadalmunk egész rétegeit átható közművelődési mozgalom is egyhamar eredményre vezetne. Bizonyos, hogy sok idő mulik el addig, amíg magángyűjteményeinket

Művészet 1905

tulajdonosaik, pusztán családi büszkeségből is, a nagy közönség okulására közszemlére bocsátják. Azon azonban lehetetlen föl nem akadni, hogy olyan világhírű gyűjteményeink is vannak, amelyekhez talán a nagy nyilvánosságnak is volna némi köze, mégis csaknem teljességgel hozzáférhetetlenek. Feljebb láttuk, hogy egyik vidéki székesegyházunk kincstárát e nemben legkiválóbb szakembereink egyikének nem volt módjában megtekintenie, holott annak idején ott helyben lakott. A jogászok nyelvén szólva, a holt kéz birtokában levő művészeti emlékeink sok helyütt még ma is holt kincsek, amennyiben a nyilvánosság szeme elől gondosan eltemetkezve őrzik ezeket.

Vajjon hányan vagyunk, akiknek az esztergomi székesegyház világhírű kincstáráról fogalmunk lenne, ha java tárgyait az ezredéves kiállításon be nem mutatták volna? Budapesthez közel, Esztergom valósággal bucsújáró helye lehetne a székesfőváros művelt közönségének, ha székesegyházának kincstárát megnyitnák s ebben Mátyás király páratlan kálváriáján, a renaissance-kori ötvösség e remekén kívül egyebet nem is őriznének. Ám a kincstár őre a székesegyház egyik érdemes kanonokja, méltóságos úr, a kinek közönségünk szerényebb része nem igen mer alkalmatlankodni, hogy a gyűjteményben kalauzolja. Azonfelül a kincstárt még szakember is csak akkor tekintheti meg, ha huszonnégy órával előbb jelentkezik. E rendszabályról az Esztergomban megforduló idegennek rendszerint fogalma sincs s a művészet iránt való érdeklődés nálunk még korántsem oly nagy, hogy akadna ember, akiben akkora önmegtagadás lakoznék, hogy székesegyháza kincstárának kedvéért, az ezen kívül egyéb érdekességgel nem igen szolgáló kis városban egy egész napot halálos unalomban eltöltsön. Szakköreinkben is már nem egyszer hangzott fel a panasz a miatt, hogy gyakran pusztán egyetlen összehasonlító adat kedvéért Esztergomba tett kirándulásukat e félszeg rendszabály meghiusította, avagy rengeteg időpazarlást és bosszúságot szerzett nekik.

Az aacheni dóm kincstáráról aligha mondhatná valaki, hogy az esztergominak mögötte áll; mégis a nap bármely szakában bárki megtekintheti a megszabott díj fejében. Aachen idegenforgalma Esztergoménál mérhetetlenül nagyobb s nemzetközi jellegű; mégsem veszett el a székesegyház magyar kápolnája üvegszekrényeiből eddigelé semmi.

Tagadhatatlan, hogy műkincseink őrzésénél a legnagyobb óvatosság is helyénvaló; de ha mindenütt oly túlzásba mennének ezzel, mint Esztergomban, a világ összes múzeumaiban csak néhány kiváltságos lélek gyönyörködhetnék. Jól tudjuk, hogy Mátyás király kálváriáját illetékes köreink az ezredéves kiállításra csak óriási erőmegfeszítések árán tudták megszerezni. Bármily méltánylandó az aggodalom, amelylyel a véletlen esélyeitől óvták, túlhajtása könnyen oly színben tüntethetné fel egyházi köreinket, mintha ők is csak anyagi értékük szerint becsülnék meg műtárgyaikat. Mátyás király kálváriájának s az esztergomi kincstár egyéb emlékeinek anyagi értéke kétségtelenül óriási, a művészi tartalmukban rejlő erkölcsi értékkel azonban össze sem mérhető. Ha ez utóbbinak szivet-lelket nemesítő hatásától következetesen távol tartják nemzetünk dicső korszakainak emlékei iránt joggal érdeklődő közönségünket, e körülmény nemzeti kulturánk szempontjából tekintve nem sokkal kisebb hiba, mintha a kincseket beolvasztanák s anyagi értéküket takarékpénztárban kamatoztatnák.

Az oly sokáig elhanyagolt művészeti emlékeink iránt sok helyütt még csak félszeg módon ébredező érdeklődés szintén növeli a láthatatlan műemlékek számát. Nem egy középkori templomunk van, amely valóságos tárháza a régi művészeti emlékeknek. Roskadozó falait is ez utóbbiak kedvéért állították helyre hivatalos hozzájárulással. A helyreállításoknak többnyire az a bajuk, hogy a nálunk közkeletű értelemben véve túlságosan stílszerűek. Amidőn a középkor embere templomait a képírás és szobrászat szebbnél-szebb emlékeivel kezdte megtölteni, ezek érvényre juttatásának kedvéért sok helyütt eltávolította az ablakok jóval régibb, primitiv technikájú üvegfestményeit, amelyek a templomot elsötétítették.

A mi tanult ízlésű restaurátoraink, megfeledkezve minden logikáról, egy-egy alkotásuk-

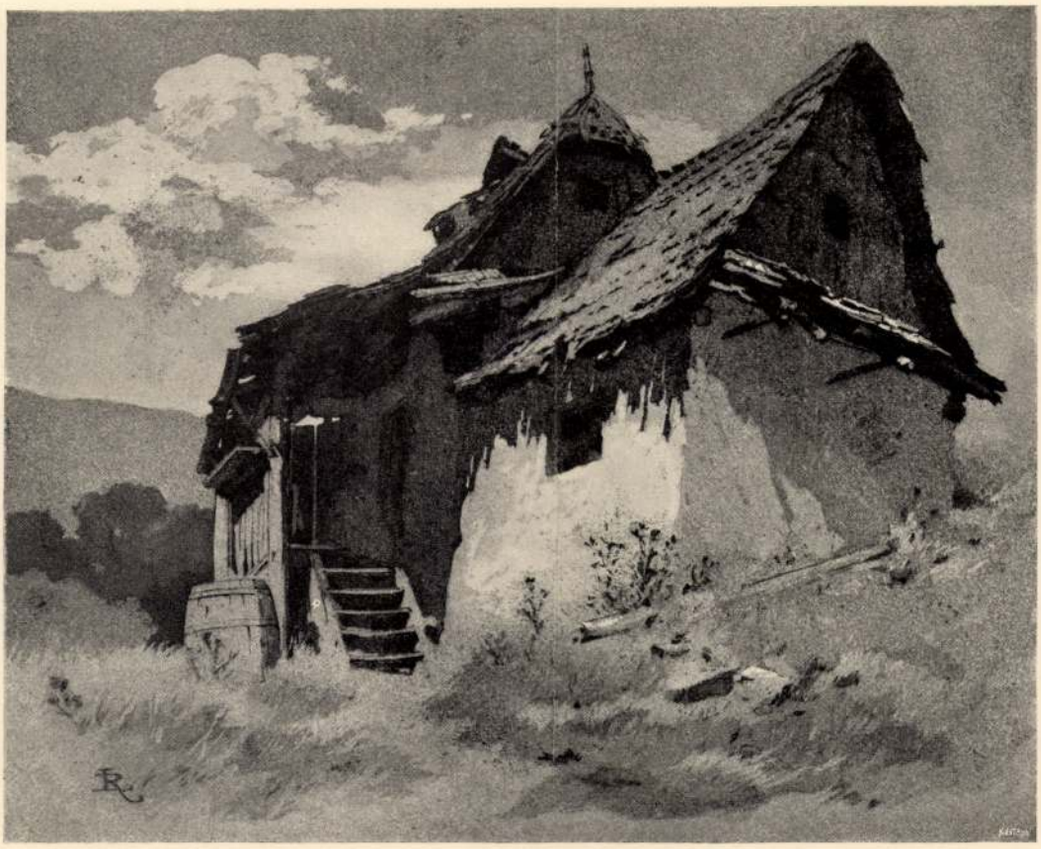

SZÉLAKNA
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

ban lélek nélküli utánzatok képében mindent összegyömöszölnek, amit egy-egy művészeti korszak alkotott, oly esztelen következetességgel azonban, mint mi ma, egy helyen sohasem alkalmazott. Fenmaradt régi templomaink szobrászati emlékei és festményei javarészt a középkor végéről valók, amidőn az emberek és művészi alkotások egyaránt egyre több világosságot kerestek, mert nem szorultak többé arra, hogy a képeknek és szobroknak addig nyers vonásait, kinagyolt részleteit és színhatását a félhomály jótékonyan enyhítse.

A napjainkban restaurált templomok ujjáépítői nem igen törődnek azzal, van-e az építészeti emlékben architektonikus vonásain kívül egyéb látnivaló is?

Minthogy vannak régi templomok, amelyek üvegfestésű képeiket mindmáig megőrizték, az általuk helyreállított emlék hatását csak akkor tartják igazán stílszerűnek, ha még a középkorinál is sötétebb üvegfestmények rakatnak ablakaiba s az imigyen elsötétített templomokban az építészeti részletek, a régi és új művészeti felszerelés érvényesülése lehetetlenné válik. Újabban restaurált templomaink közül egész sor valóságos sötétkamra, amelyben mesterséges fény nélkül fogalmat sem szerezhetünk magunknak az itt elhelyezett szobrok és festmények mivoltáról. Sőt még a templom külsején levő emlékeket is nem egyszer láthatatlanná teszi a félreértett stílszerűség keresése, amely a lényeget a formával összetéveszti s minden művészi alkotást csak az épület stíljének megfelelő harmonikus keretben vél helyénvalónak. Hogy mily szomorú dolgok történnek e tekintetben nálunk, arra vonatkozólag példának csak Donner Rafael pozsonyi szent Márton szobrát említem fel.

E legszebb barokk-korbeli lovasszobor, mely szent Mártont egykorú magyar viseletben ábrázolja, hajdan a pozsonyi dóm főoltárán állott, amely egyéb ólomszobraival egyetemben a barokk-kor e világhírű mesterének főműve volt. A dóm restaurálásakor a gyönyörű oltárt egyszerűen szétszedték, architektonikus részleteit eldobálták, két szobrát Nemzeti Múzeumunk mentette meg, ólomból öntött főalakját a templom háta mögött az apszis két pillére között állitották fel. A világhírű remekmű helyére hazug gót stilben, ízléstelen új oltárt rakattak s Donner szent Márton szobrát évek hosszú során át zavartalanul verte az eső, rongálta a hó és fagy, miglen a Magyar Iparművészet megóvása érdekében sikra nem szállott.

A fölszólalásnak csakhamar lett is eredménye, sok köszönet azonban nincsen ebben.

Kezdetben azt tervezték, hogy e pompás szobrot bronzba öntik, amint ez Donner bécsi díszkútjának alakjaival is történt.

Halhatatlan emlékű Fadrusz Jánosunk vállalkozott arra, hogy szülővárosa iránt való kegyeletből a szobrot díjtalanul mintázza meg. Az átöntés költségeit múzeumaink egyike viselte volna, az eredeti ólomszobor átengedése fejében. A pozsonyiak azonban, úgy látszik, most már nem akartak megválni Donner remekétől, amelyet pedig csak oly későn tanultak meg becsülni. Inkább ne gyönyörködjék benne senki, gondolhatták, mert a szobrot világ csúfjára gót stílű vasbódéba rejtették, amelynek megvakult üvegablakain keresztül semmit sem látni. Így gyarapította a félreértett stílszerűség itt is láthatatlan műemlékeink számát, lett régi szobrászatunknak egyik legremekebb emléke azok legrikítóbb példája, mely, sajnos, aligha lesz az utolsó, mert bár vannak ezekre őrködő testületeink, művészeti emlékeink megóvása és helyes megbecsülése első sorban a kultura áldásai iránt a mainál fogékonyabb közönségtől függ.

DIVALD KORNÉL

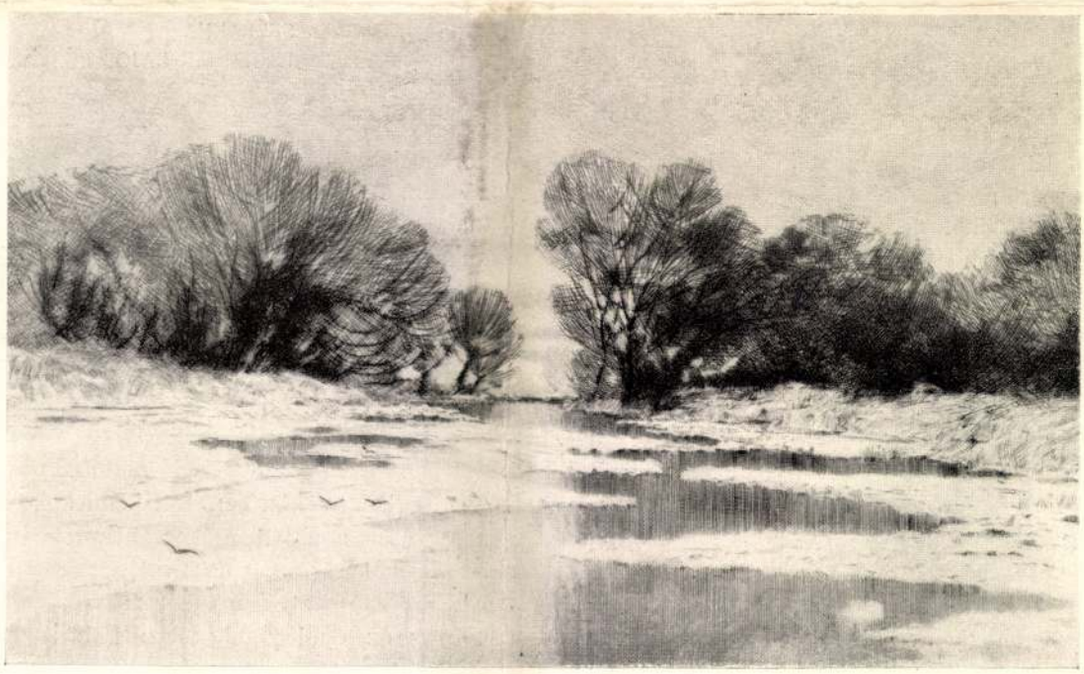

TÓPARTON
OLGYAI VIKTOR RÉZKARCA

BESZTERCEBÁNYA
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

amelyben legtisztábban érvényesül a befejezettség modern értelmezése. Ma már azt tartjuk, hogy egy kép nemcsak akkor van készen, ha a művész kegyetlen objektivitással minden apró részletet kicizellált, minden egyenetlenséget elsimított és az érzésnek minden dokumentumát, ami esetleg a korrekt tárgyilagosságot megbontaná, minden őszinte lelki megnyilatkozást eltüntetett, minden félbenhagyott elemet kiegészített és képét belemerevítette a pozitív, a megváltoztathatatlan készségbe, hanem akkor is és ami felfogásunk szerint csakis akkor, ha a művész már felhasználta mindazt az érzést, amit az illető téma lelkében kiváltott. Néha úgy van, hogy a munka bizonyos stádiumában a művész érzi, hogy ezentúl már csak mesterkedhetik, de lelkének nincs többé köze a munkához, egy befejezetlennek látszó alakba, vagy tájformációba belehelyezte azt az egész lírai felhevülést, amely őt munkára kényszerítette, s ilyenkor jönnek a kínos órák, mert a művésznek mégis „be kell fejezni" a dolgot, holott az ő szemében már be van fejezve. És mi, akik nem a valóságot keressük a művészetben, hanem a valóság reflexét, amely egy érdekes művészlélekben jelenik meg, mi, akik nem egy táj topografikus leábrázolására, nem egy alak objektiv formáira vagyunk kiváncsiak, hanem arra a módra, ahogy egy nekünk megfelelő, hozzánk hasonló, de tökéletesebben konstruált művészlélek érzi és látja a természetet, mi szintén befejezettnek látjuk a képet akkor, mikor a művésznek nincs több mondanivalója és örülünk, ha nem kényszeríti magát a befejezettség babonája nevében lelketlen, barbár munkára, hanem szűz tisztaságukban adja át nekünk érzéseit. Az impresszionizmus tanított meg bennünket a művészi alkotásoknak arra az újfajta szemléletére és ez az újfajta szemlélet adott módot nekünk arra, hogy gyönyörködjünk a közvetlen, a friss megnyilatkozásokban, hogy a képekben meglássuk a művész lelkét és epikus leírások, puszta konstatálások helyett lírai reflexiókat keressünk bennök. A rézkarc modern renassainceja egészen új dolog és már készen találta a művészetnek ezt az új formáját, ezzel együtt, ennek az alapján fejlődött azzá, ami, s ezért

Művészet 1905

művészet s ma már a rézkarc egyenlő rangban áll a többi művészetekkel s egyúttal megtalálta már szociális hivatását is, mert első sorban ez az intim, olcsó művészet alkalmas arra, hogy bevonuljon a szegényebb lakásokba is. Az igazi rézkarc csakis ebben a technikában képzelhető el, más technikára áttéve elveszítené sajátos zamatát, mert a papiros a rézlapról fölveszi a kézi munka közvetlenségét; a művész kezevonása és a papiroslap között nem áll semmiféle mechanikus eljárás, a tű vonala úgy, ahogy a művész meghúzta, ahogy az érzés által vezetett kéz odakanyarította, minden jellegzetességével, minden szeszélyes ide-oda lendülésével, szakadozottságával, vagy határozott folyamatosságával egyetemben közvetlenül odakerül a papirosra, mintha direkte oda rajzolta volna a művész. A rézlap itt nem olyan szerepet játszik, mint a nyomtatásban az ólombetű, nem egy mechanikai sokszorosítás eszköze többé, hanem kifejező szerszám, amelyet a művész érzése lelkesít át, éppen úgy, mint az ecset, a toll, a pasztellrúd, vagy a ceruza. Olyanformán kell ezt elképzelni, hogy a művész munkája nem merül ki abban, hogy tűvel rajzol a rézlapra, hanem érzései, a rézlemez sajátságaihoz idomulván, frissen megmaradnak abban a másodlagos eszközben is és a művész a rézlappal tovább rajzol a papirosra. Tehát minden ilyen grafikus lap a kézirajz üde bájával hat, azonfelül, hogy olyan speciális művészi gyönyörűségeknek lehet a forrása, amelyet semmiféle más rajzolásmód nem adhat.

A karcoló tű nyomán finom vonalkák maradnak meg a rézlemezen, olyanforma hajszálfinom vonalak, mint a hegyes, kemény toll nyomai. A réz nagyon engedelmes matériája az acéltűnek, nem akadályozza a tű hegyét szabad játékában, nem áll ellent a legfantasztikusabb kanyargásoknak sem, nem kíván annyi fizikai erőkifejtést a tű vezetőjétől, mint a nagyobb vágófelületű metszővéső kezelőjétől, s így a metszetek egyenletes hideg vonala, amelyben mindig érezhető a fizikai erőkifejtés, felszabadult, apró, változó erősségű, megkötöttség nélküli, ideges szabadsággal szökdécselő vonalelemekre bomlott, amelyek hol karakterisztikus formák közül lendülnek konturképpen, hol egy-egy mozdulatot határoznak meg, hol párhuzamosan egymás mellett futva könnyű árnyékfátyolt terítenek a dolgokra, vagy bizarr ötletszerűséggel keresztezik egymást, összefonódnak pókhálófinomságú vonalszövetekké s a papiros színével egybeolvadva, szürke foltokat adnak ki. A tű nyomait picike barázdák határolják, apró, felszakított fémrészecskék, amelyeket a rézbe nyomuló tűhegy oldalt eltolt eredeti helyükről s ezek a kicsi fémfogak felmarják a papirost, bársonyos, bolyhos puhaságot adnak a vonalnak, eltompítják a hideg éleket és bizonyos festői levegősséget varázsolnak a szellemes kis lapokra. Ez a levegősség csupán a rézkarcokban van meg, másféle rajzolásmóddal a vonalaknak ezt a puhaságát nem lehet és nem is szükséges elérni; ez egyik jellemző és sajátos szépsége a réz stílusának, amely a grafikus stílusok között egy kis festőiséggel pikánsabbá téve, különálló helyet foglal el. A könnyed vonalszövedékek néhol egészen összeolvadnak s a tű helyett más eszközök, simító, széles foltokat dolgozó szerszámok kerülnek a művész kezébe s a mezzotinto tónusaival még közelebb hajlik ez a művészet a festőiség felé. Itt már világítás-problémák, egyszerű fényhatások kutatására ad alkalmat a megbővült technika, a bolyhos, mély tónusok változatos fokozásával, egymáshoz viszonyításával és egymásra hatásával a szobák szürke levegőjét vagy az esték borongó árnyékait lehet megeleveníteni s egyes lapokon valóságos dalt ír le a művész azokról az intim örömökről, amikkel a rézlemezen való kisérletezés szolgál. A mezzotinto tónusait kombinálják a tű vonalaival, ami ismét meglepő, egészen váratlan rábukkanásokra vezet, hirtelen elvillanó látomásokat bíznak rá a készséggel engedő matériára, néha csak egy-két futólag megérett vonalat, máskor egész formakomplexumokat; a gyors meglátás eredményeit írják le a rézlemezre, a spontán érzés által vezetett kéz belekarcolja az egy szemvillanással felfogott látomásokat s a gyors munkában elhagyott részleteket vibráló, mozgalmas, sejtelemszerű víziókban, a szemlélő fantáziájában váltják ki a látszólagos befejezetlenségükben annyira eleven képecskék. A rézkarc az a művészet,

ROTHENBURG
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

van, hogy a rézkarcon sokkal inkább hajlandók elfogadni az emberek a látszólagos befejezetlenséget, mint a még mindig valami másféle dolognak tartott képeken. S ezért van az, hogy a művészek olyan szívesen menekülnek ebbe az üde világba, ahol már hivatalosan approbált joguk van ahhoz, hogy annyit mondjanak el, amennyi mondani valójuk van, s ez a tökéletes szabadság heviti olyan intenziv elevenségre azt a karcot is, amelyen csak két odakanyarított vonal simul végig.

És végül egy másik érdekes jelenség is megmagyarázható ebből a szabadságból. A rézkarc művészei feltűnően sokat vesződnek szimbolikus vonatkozásokkal, testetlen érzésekkel, olyan spekulációkkal, amelyek már túl vannak az elmondhatóság határán, a filozófiának, mondhatni, az ultraviolett sugaraival, amelyeket csak érezni lehet, mint valami mellékízét a pozitív igazságoknak és csupán a megérzésük által kiváltott hangulatokkal lehet őket kifejezni. Ilyen festői filozófiák minden erősen gondolkodó fejű piktorban benne lappanganak, s a rézkarc módot ad nekik arra, hogy teljesen matéria nélkül, dematerializálódott vonallal és tónussal elénekeljék ezeket a miszteriózus érzéseket. A festményben ott van a szín, amely minden esetben ad valami naturális ízt, valami földszagot a dolgoknak, ellenben a testetlen vonal, amelyet akkor hagynak félbe a rézkarc szabadságánál fogva, mikor éppen elég a szimbolum mögött rejlő transzcendentális érzések kifejezésére, ez az anyagtalan valami egészen az anyagtalanság eszközének van teremtve. Természetesen itt mindig kényes pontokra ér a művész, mert a szavakban kifejezhetetlen filozófiáról könnyen átsiklik a szavakba foglalható filozófiák illusztrálására, tehát a szimbolizmusból belepottyan az allegoriába, de amíg ezt az irodalmi fertőzetet el tudja kerülni, addig izgatóan érdekesek maradnak ilyenfajta tépelődései.

MÁRKUS LÁSZLÓ

CSERNA REZSŐ RÉZKARCA

Ennek főoka az volt, hogy minden vidéki s fővárosi hatóságnak megvolt erre a célra az ő kiválasztott „rajzoló"-ja, aki életének minden jobb sorsra méltó szenvedélyét belelehelte a díszoklevél betűibe. Most némileg javuló irányzat mutatkozik ezen a téren. Úgy mint valamikor régen, az adományozó testületek újból az Iparművészeti Társulathoz fordulnak efféle megbízásokkal, vagy legalább is hivatásos grafikusművészeket szólítanak fel ily természetű munkák készítésére. A TESz előljár ebben a jó példával. Az utóbbi időben készült négy díszoklevele, melyet folyóiratunk e számában mutatunk be, csupa örvendetes tanuságtétele a változott iránynak. Helbing Ferenc professzor két munkája, továbbá Pál György és Németh Nándor két terve csupa korszerű, magyaros sugallatú grafikai emléklap, melyben az igazi oklevelek főszépsége : a betű jut érvényre s a keret, mint színes muzsika, csak aláfesti a szövegből áradó értelmet. Hihető, hogy ezek a jól sikerült alkotások is terjeszteni fogják az igazi díszoklevelek stílusának becsülését.

A MŰVÉSZI FALÉRT. Párizsban igen érdekes művésztársaság alakult. Az a célja, hogy a festők és szobrászok együttműködését ápolja az építészekkel. Nemcsak a fresko- és relief-, hanem a faldíszítő más festett képek, szobrok is tárgyai e társaság érdeklődésének. Elsősorban persze a szabad levegőn érvényesülő faldíszítőművészetek, illetve azok tervező- és végrehajtó művészei lehetnek az új egyesülés tagjai. De azért a belső fal, mennyezet stb. dekorációs művészetét is belevonják feladatkörükbe. Az Eugenio d'Ors elnöksége alatt alakult egyesület (11 bis rue Schoelcher) külföldi utazási ösztöndíjak adományozását is tervbevette.

ÜVEGDÍSZÍTÉS. Az üveg szerepe egyre általánosabbá válik a lakásberendezésben és az iparművészetben. Üvegfalak, ajtók, üveglapokból készült bútorok egyre bővebb alkalmazáshoz jutnak és az az egyszerű találmány, mely „láthatatlan" gittelést tesz lehetővé, csak fokozta az üveg szerepét a belső berendezésben. Ennek természetes következménye, hogy az üveg díszítése is sűrűbben fordul elő, mint azelőtt. Míg pár évvel ezelőtt csak díszpoharakat s drága edényeket volt szokás köszörülni, most a velencei, a svéd és a bécsi nagy üvegműhelyek ablakokon és asztallapokon is produkálják szép ügyességüket. A maratő eljárások is gyakoriak. Egy fedőlakkal vonják be a nem maratandó helyeket s így „kispórolva" kapják meg a lakk leolvasztása után a maratott díszeket. Ilymódon sokszor két-három befedést is alkalmaznak és egészen mesteri, plasztikus hatásokat érnek el a díszítményekkel. Az üvegdísznek iparművészeti és főleg építészeti alkalmazása hovatovább már stílusalkotó erővel fog szerepelni a belső architektúrában. N. P.

A „VALÓDI" PERZSÁK. Tudvalevő, hogy a szőnyegkereskedelemben nagy súlyt helyeznek arra, hogy úgynevezett „valódi" perzsát vegyenek a vásárlók, mert — mondják — ezek sokkal jobban megőrzik növényi festésükkel a színeket, mint a nem „igazi" szőnyegek. Ez a sokszor túlfizetett okoskodás azonban két ponton is sántít. Először is nem igaz, hogy a perzsa szőnyegek csupa növényi festésű fonállal készülnek. A perzsa kormány ugyanis évenként meghatározott mennyiségű szintétikus festőanyag behozatalára ad engedélyt, ami túlnyomórészt a szőnyeg-„gyárak" szükségleteinek fedezésére szolgál. De nem igaz az sem, hogy a magyar vagy német műhelyben készülő olcsóbb perzsaszőnyegek ne lehetnének színtartók. Ma már annyira fejlett a szintétikus vegyi festékek technikája, hogy az ilymódon színezett fonalak a legtartósabb nap- és vízhatások mellett sem fakulnak. Sőt azt lehet mondani, hogy két színt kivéve (az indigót és a krappot), ezek a modern ásványi festékek még kevésbbé fakulnak, mint a régi növényi eredetű színek.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET EDDIG MEGJELENT ÖSSZES ÉVFOLYAMAI egy tételben eladók. Egyes kötetek külön nem kaphatók. Az 1885—1894. évfolyamok félvászonkötésben, az 1897—1914. évfolyamok egészvászonkötésben, az 1915—1934. évfolyamok fűzve. Valamennyi teljesen új és tiszta állapotban, az összes mellékletekkel. Érdeklődni lehet a Magyar Iparművészet kiadóhivatalánál.

HELYREIGAZÍTÁS. A Bécsben rendezett magyar népművészeti és iparművészeti kiállítás katalógusából sajnálatos technikai tévedés folytán kimaradt egyik kiállítónk, Dietrich Adolfné neve, aki magyaros hímzésekkel vett részt a kiállításon. E tévedést ezúton igazítjuk helyre.

• SZAKIRODALOM •

NAGY ZOLTÁN : A MAGYAR LITOGRÁFIA TÖRTÉNETE A XIX. SZÁZADBAN. (Budapest, Mérnökök nyomdája, 1934., 135 l. + 12 kép, 8°)

A grafika név fogalmi köréből kirekeszti a szónak általában vett r a j z (grafó = írok, rajzolok) jelentését és csupán a mechanikai, kémiai úton, nyomólemezekkel történő sokszorosítást jelöli e névvel.

A tárgy pontos elhatárolása után leírja a grafikai művészetek főágait : a magasnyomást, mélynyomást és laposnyomást s ezeknek megfelelően a fametszést, rézmetszést, rézkarcot és litográfiát.

Nem marad meg az adatok időrendi felsorolásánál, hanem lépésről-lépésre figyeli nemzeti életünk koronkénti változásit s mindig összefüggést keres az irodalmi és grafikai-művészeti alakulások közt. Helyesen figyeli meg, hogy a mult század huszas éveiben nagy kelendősége volt a „dicső nemzeti mult s a jelen nevezetes eseményeit ábrázoló sorozatos kiadványoknak". Ez természetes is, hiszen a lassan fellendülő nemzeti életünk s művészetet kedvelő közönségünk ebben az időben a romantikus történetieskedés karjaiban élvezte a dicsőségről, hírről, nevezetes multról szóló himnuszokat. Hasonlóképen az irodalmi orientalizmussal tart rokonságot a művészek Kelet-kultusza is.

A litográfia külföldön már a negyvenes években virágkorát éli, nálunk csak az 50—60-as években pompázik Barabás Miklós és Marastoni József kezében. Különösképen az arckép-litográfia lendül fel.

A tájfestészetben a Pestet ábrázoló darabok nevezetesek. A század közepétől pedig a népiesség eszmeirányzatát szolgálják a nagy számmal termő genreképek. A történeti események kőrajzai Geiger művészetében — mondhatni — ki is élik korukat. A genreképek is mindinkább mesterkéltekké válnak, a Rahl—Piloty-féle akadémizmus ömlik rájuk. Ellenben kiváló teret kap a litográfia a század második felében fellendülő karikatúra-művészetben, bár a kitűnő Jankó János karikatúrái már fadúcokról származtak.

Az értekezés második felében megtaláljuk a Pest-Budát ábrázoló kőrajzok jegyzékét. A szerző közel kétszáz magyar és idegen művész magyar és magyar vonatkozású munkásságáról szerkesztett Lexikonnal és bőséges Irodalommal zárja be művét.

Doktori értekezésnek készült ugyan, de egyben ünnepi megemlékezés is lett e könyv. A litográfia szegénység-üldözte feltalálója, Senefelder Alajos száz esztendeje tért örökös nyugvóhelyére és azóta sem jelent meg róla s értékes találmányáról érdemes magyar munka. A tárgy iránt érzett érdeklődés és a szükségérzet eredője e szép könyv, mely egész felépítésével a legkellemesebben nyilatkozik szerzőjéről. ROMHÁNYI GYULA

DEBRECEN VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁNAK XVIII. SZÁZADBELI MŰKÖDÉSE, TERMÉKEI. Összegyüjtötte dr. Zoltai Lajos. Ehhez mint melléklet dr. Csűrös Ferenc Debrecen város közművelődési tanácsnokának a 370 éves nyomdáról írt története tartozik.

A két füzetecske kiegészíti egymást és érdekes adatokkal szolgál Magyarország e legrégibb nyomdájának viszontagságos történetéről.

Debrecen város büszke lehet évszázados kultúrintézményére, amely mint azt dr. Csűrös végszavában írja: „az első és egyedülálló magyar nyomda, amely 1561-től, megalapításának évétől kezdve a mai napig, tehát negyedfél évszázadon át annyi zivataros évtized hányatásain keresztül, töröktől, némettől, romántól háborgatva, többször pedig porig égve, hamvaiból új életre kelve, de mégis kimutathatólag megőrizve folytonosságát." H.

AZ UJ IDŐK KÉZIMUNKAKÖNYVE. Mostanában nagy a keletje a kézimunkát tárgyaló könyveknek. Hatalmas lendületet vett a kézimunkázás, mely néha csak kedvtelés, néha azonban hozzásegít a nagyobb falat kenyérhez is. De kétségtelenül fokozta a kézimunkázás terjedését a régi magyar hímzések két évtizede tartó bámulata s a magyaros háziipar külföldi hódítása is. Ebben a divatáramlatban fontos az olyan könyv, mint amilyen most jelent meg Feyérné Kovács Erzsébet szerkesztésében. Ez a szép külsejű, gazdag tartalmú képeskönyv okosan foglalja össze mindazt, amit a kézimunkázó nőnek az anyagokról, szerszámokról, fonalakról és technikákról tudnia kell s erre a célra a magyar népművészet gazdag példatárát tartja az olvasók szemei elé. Ez a mostani kötet ugyan csak a varrás és hímzés technikáját ismerteti (a többi eljárást pedig későbbi könyve számára tartja fenn), de ezt a két kézimunkaágazatot olyan világosan s annyira szemléletesen tárgyalja, hogy mindenki szakemberré válhat, ha elolvasta. A szerkesztőnő képességeit a magyar iparművészet tervezéseinek többféle mesgyéjéről ismerjük. Tudjuk, milyen szeretettel hajlik a régi síkdíszítő, keramikus és vasműves iparok megújhodásának gondolatához. Ebben a mostani munkájában szinte vallásos áhítattal áll a népies magyar hímző- és varró-technikák szolgálatába. Cifra szavak és érzékeny jellemzések helyett mintegy a szemünk előtt boncolgatja a sokféle régi úri- s paraszthímzést, olyan tudományos rendszerbe sorakoztatva, mely egymaga is példaadó lehet. Amellett mindenütt megadja a hímzőtechnikák eredetére vonatkozó adatokat is és az egész kézügyességet műveltségtörténeti alapokra helyezi. Az esztétikai fejtegetések elmaradtak a könyvből, de a képanyag, az ízléses nyomtató technika s főképen a szövegből kiáradó tanulságok a kézimunkázó nők ízlés-tankönyvévé is teszik Feyérné Kovács Erzsébet könyvét. Dícséret illeti közreműködő társait is: Kövesi Editet és Ujváryné Kerékgyártó Adriennet a sok szép népies magyar hímzésért, melyeket munkáik közül felvonultattak. Dr. N. P.

RAUSCHER LAJOS: POZITÍV MÉLYNYOMÁSÚ ELJÁRÁS TÓNUS- ÉS VONALMARATÁSHOZ. Bevezető tanulmánnyal ellátta Felvinczi Takács Zoltán. E könyvecske egy oly mű poszthumusz kiadása, mely szerzőjének mintegy 12 évi munkájába került. Rauscher Lajos Stuttgartban született 1845-ben. Nagy sikerrel működött a sokszorosító művészetek terén, előbb mint rézkarcoló, később mint egy pozitív mélynyomású eljárás felfedezője és művelője. Ez eljárás lehetővé teszi, hogy a különböző tónusokat közvetlenül, pozitív módon, egyetlen munkamenettel állítsuk elő a rézlemezen, akárcsak az egyszerű vízfestésnél vagy a tollrajznál és ne a régi negatív módon, minden árnyalatra külön körülményes munkát fordítva, mint a régi és ma is általános akvatintaeljárásnál. Rauschernek — amint könyvéből kitűnik — sikerült különböző fémek és savak, de leginkább a platinklorid oldatainak felhasználásával szervesen egységes hatású képeket maratni és nyomatni, melyek árnyalatuk gazdagságával és az átmenetek finomságával a legtökéletesebb tónusérzéket is kielégítik. A művész 1914-ben halt meg. Felfedezésének leírását csaknem nyomásra kész állapotban hagyta hátra. H.

• PÁLYÁZATOK •

NEMZETKÖZI PLAKÁTPÁLYÁZAT. Az Union Internationale Contre le Péril Vénérien plakátpályazatot hirdet, melynek feltételei a következők:

1. A plakát tárgya: A kereskedelmi tengerészeket — megelőzés céljából — rábírni arra, hogy jelentkezzenek és esetleg kezeltessék magukat a világ kikötőiben felállított nemibetegség ellenes dispensairekben. (Példa: Ábrázolni a tengerészt, amint a partra lépve enged a kikötő különböző csábításainak. Visszatérés a családba, megrongált egészséggel. Másrészről ábrázolni a tengerészt, amint haladéktalanul jelentkezik a dispensaireben.)

A tárgy kifejtése teljesen a művész alkotóerejére van bízva azzal a feltétellel, hogy a plakát elég

Magyar Iparművészet 1935.

BUDAPEST
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

RAUSCHER LAJOS

A hatvanhetes kiegyezés után beállott gyors kulturális fejlődésünk egyik legjellemzőbb és legértékesebb művészegyénisége a Németországból hozzánk származott Rauscher Lajos.

Ő figyelte meg legnagyobb fogékonysággal és szeretettel a megifjodó Budapestet, mert munkás, kutató szellemének megfelelő képet látott benne. Sok érdemes kortársához hasonlóan, kulturát hozott magával az idegenből és azután szilárd gyökeret vert a talajban, melynek megnemesítésében tevékeny része volt.

Gondos felépítés és üdeség hasonló mértékben jellemzik műveit. Rajztudása és festői hivatottsága egyforma. Az egyszer helyesnek talált úton kitartással halad tovább. Stílusán, mely egyéniségének legspontánabb megnyilatkozása, sohasem változtatott. Művészi eszközeinek tökéletesítésén azonban állhatatosan fáradozik most is. Az olajfestésről korán áttért az akvarellhez és a rajzoláshoz, míg végül kizárólag a sokszorosító művészet felé fordult. Ezen a téren a rézkarcból indult ki s azután a vernis mou és akvatinta műveléséhez fogott. Az utóbbiban hosszú évek óta specialista. A lelkes kutató lankadatlan kitartásával fáradozik ez eljárás tökéletesítésén. Újabb lapjai egyúttal technikai vívmányok.

Magyarország, mint említettük, második hazája. Stuttgartban született 1845-ben. Szülővárosában végezte a gimnáziumot és az ottani műegyetem építészeti szakán tanult, míg az 1866-ik év véres eseményei őt is el nem vonták a békés foglalkozástól. A hadjáratot mint vadászönkéntes küzdötte végig. A békekötés után újra munkához látott és főleg iparművészeti studiumokkal foglalkozott 1868-ban Münchenbe megy; tovább folytatja iparművészeti tanulmányait és a festészetben nyer oktatást. (Tanárai voltak Kurtz és Leins. Idősebb barátai, kik művészetére jótékonyan hatottak, a Closs testvérek és Gnauth Adolf.)

Közben tanulmányutat tesz Németországban és Tirolban.

1871-ben jön először Budapestre, nálunk megtelepült mérnök bátyja meglátogatására. Testvére az ittmaradásra biztatta s ő hallgatott is e tanácsra. Magyarországon ritkán nyílt oly nagy tér az alkotó tehetség érvényesítésére, mint akkor. Rauschernek is fontos szerep

Művészet 1910. évf.

A SELMECBÁNYAI „KLOPÁCSKA"
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

jutott. Kezdetben Lechner Lajos mellett dolgozott, a főváros kiépítésének szabályozása tárgyában hirdetett pályázat alkalmával. A terv az első díjat nyerte. A szép eredmény következménye volt a meghivatás az 1871-ben megnyílt Mintarajztanoda és Rajztanárképezdéhez. 1873-ban kezdte meg itt működését mint az ékítményes rajz rendkívüli tanára. (Rendes tanárrá 1875-ben nevezték ki.) Bő alkalma nyílt itt iparművészeti tanulmányainak értékesítésére is. A Mintarajziskolával kapcsolatban ugyanis felállították az iparművészeti iskolát. Rauschernek nagy része volt annak megalapításában s ő lett az új intézet művészeti vezetője.

A Mintarajztanoda számára, mely kénytelen volt kezdetben a Rombach-utca egyik bérházának helyiségeivel megelégedni, alkalmas épületre volt szükség. Rauscher kapta a megbízást a terv elkészítésére. Az Andrássy-út 71. sz. alatti palota mutatja, milyen szerencsés megoldásra talált e nagy feladat. Az épület a kor művészi nézeteinek teljesen megfelelő formát nyert.

A történelmi stílusok felélesztését a mult művészi hagyományainak tisztelete eredményezte. Ma már mindenesetre túlhaladott álláspontnak tekinthető a ragaszkodás a letünt korok teljesen kiforrt építési rendszereinek minden törvényéhez. Az értékesíthető elvek feltámasztását azonban annak idején a fejlődés természetes rendje hozta magával.

Az összes művészetek közt az építésben játszanak szükségszerűleg legnagyobb szerepet a praktikus szempontok. Ahol azokat is szem előtt kell tartani, ott kétségtelenül közelebb állunk a kánonszerűséghez, mint a legnagyobbrészt szubjektiv szempontoknak alávetett festészetben. A XIX. század építészetétől tehát nem is lehet rossz néven venni, hogy hasznosnak látta alkalmazni a mult célszerűnek bizonyult művészeti törvényeit. A barokk szertelenségeivel szemben e felfogás mindenesetre haladást jelentett.

A mintarajztanoda palotája is egy szigorú logikával megszerkesztett, részleteiben jól megoldott épület, amely mindig nagyobb díszére fog válni a magyar művészetnek, mint sok tisztulatlan fejű modernebb építész mesterségesen feldicsért alkotása. A toszkánai renaissance stílusában épült kétemeletes háznak rusztika földszintje van. Bejáratát is két rusztika oszlop szegélyezi. Ablakait a földszinten és emeleteken egyaránt faragott kövek keretezik. A párkányok, mint az épület organizmusának kifejezői, párjukat ritkítják; főkép a monumentális földszinti ablakpárkányok, egyszerű és hatalmas meander díszükkel. A második és harmadik emelet síma falát sgrafitto dísz tarkítja. A földszintet koronázó frizen halfarkú szárnyas szfinkszek tartják a régi művészet nagy mestereinek képmásaival ellátott medaillonokat. A tető felé a formák fokozatosan kisebb tömegűek és egyúttal — az alsó figurális motivumok komolyságával ellentétben — vidámabbak lesznek. A palotát borító ékítményszövedék úgy a maga egészében, mint részleteiben olasz jellegű.

BUDAPESTI „BOLGÁR KERÉK"
RAUSCHER LAJOS VERNIS MOU-JA

A mintarajziskola építése és dekorálása után következett a magyar államvasutak egyik köröndi bérpalotájának sgrafitto disze. Itt már nagyobb falterületek álltak rendelkezésre a faragott kő utánzatú ablakkeretek közt. A művész aránylag is pazarabbul bánt az ékítményekkel és ezúttal mindenben a német renaissance elve szerint dolgozott. Az elsőemeleti falat Stimmer és Amman stílusában felfogott allegorikus női alakok díszítik. (E figurális részt Székely Bertalan szolgáltatta a műhöz.) A többin medaillonokkal és gazdag keretekkel kombinált, arányosan megoszló és sűrű levéldíszszel borított indák pompáznak.

A biztos ízléssel komponált és következetesen kifejlesztett ornamentumok nem tévesztik el hatásukat ma sem, mert régies formáiknak dacára is az alkotó fantázia meleg lüktetése jut bennük kifejezésre.

Rauschernek e faldiszek készítésén kívül még több alkalma is nyílt nagyobb dekoratív feladatok megoldására. Ő készítette a főváros megbízásából Gizella és Valéria főhercegnők esküvője alkalmából a főváros emlék-albumának tervét. Ő tervezte továbbá a Simor János papságának 50 éves jubileuma alkalmából a hercegprímásnak a főváros lakossága részéről átnyujtott pásztorbotot. A Magyar Tudományos Akadémia bizalma is méltán fordult feléje, midőn arról volt szó, hogy a szent koronáról egy iparművészeti szempontból iskolázott művésszel hiteles képet festessen.

Iparművészeti tervezéssel alkalmilag most is foglalkozik. Ez irányú rendszeres tevékenységével azonban fokozatosan felhagyott.

1873-ban József főherceg megbízásából akvarellsorozatot fest a Margitszigetről. A vízfestmények a berlini higienikus kiállításon is szerepeltek s az ott kiütött tűzvész alkalmával tönkrementek.

1885-ben újra a székesfőváros számára dolgozik. Megbizatása Budapest hiteles távlati képének megfestésére szólt. Rauscher, kit az évben hívtak meg tanárnak a műegyetemre, csaknem egy évig dolgozott a szokatlanul nagyméretű akvarellen. A festmény legelő-

ször az 1885-iki országos kiállításon szerepelt, hol diszoklevelet nyert; most a Székesfővárosi Múzeumban látható.

1899-ben újra készített egy hasonló, nagy méretű vízfestményt. Ez utóbbi természetesen feltünteti a főváros megelőző tizennégy évi gyarapodását is; a belváros szabályozásának eredményét, a közben felépült Ferenc József-hídat stb. A kép most a központi városházán van, hol a polgármester fogadószobáját diszíti.

A madártávlatú ábrázolások többet ölelnek fel, mint amennyit a szem egyszerre felfogni képes. Az ebből származó nehézségeknek dacára is, kitünően sikerült mind a kettő. Szerkesztésük gondossága folytán a vonaltávlat törvényei szempontjából semmi kifogás alá sem eshetnek. Levegőtávlatuk is egészen valószerű. Szinezésük oly friss és megmunkálásuk annyira egyöntetű, mintha egyszerre futott volna végig az ecset az egész papirlapon.

Mindkét festmény napfényben tünteti fel a tájat, úgy azonban, hogy az égboltot élénkítő kumulusok helyenként árnyékfoltokat vetnek rá. Az ábrázolások ilyetén festői élénkítése nagy mértékben emeli az elsősorban dokumentáris szempontból készült látképek művészi színvonalát. Az 1885-iki festmény szinei már meglehetősen megfakultak. A későbbinek színhatása egészen friss. Az ismétlés azonban eredetileg is kifejezőbb, elevenebb szín- és folthatású volt az első redakciónál. A szerkesztés mindkét esetben kizárólag Rauscher műve. A kivitelben, a második alkalommal, segítségére voltak Mendlik Oszkár, Kümmerle Pál és Edvi Illés Aladár.

Rauscher vízfestményei kitűnőek nemcsak a bennük érvényesülő nagy rajztudásnál fogva, hanem a stilszerűség szempontjából is. Alkotójuk objektiv alapon áll, anélkül, hogy a szó teljes értelmében naturalista lenne. Alárendeli magát minden fenntartás nélkül az optikai törvényeknek, de a kimerítő ábrázolásra nem törekszik. Egyik legjobb képviselője az akadémikus rajzoktatás fénykorában elfoglalt álláspontnak. Épitőművészeti tevékenysége nagyban fejlesztette a korrekt rajzolás iránti hajlamát, beható stílustanulmányai pedig komponáló tehetségét és karakterérzékét nevelték.

A közelmultnak részben tudományos és történelmi alapon álló rajztanítása nélkülözte ugyan a teljes természetelviség bensőségét, de fegyelmező ereje tagadhatatlanul nagy volt. Rauscherben is kifejezésre jut a szigorú studiumok hatása. Hibátlanul adja vissza a látottakat s képformáit is mesteri logikával alkotja meg.

Rajza tiszta, könnyen felfogható. Szereti a bátor hangsúlyokat. Az ecsettel szélesen, szabadon, de minden idegesség nélkül bánik. Vízfestményei ennélfogva eleven, de szolid benyomást keltenek.

Az olajfestéshez most már csak kivételesen folyamodik. Ifjúkorában azt is a legnagyobb odaadással művelte. Minta gyanánt rendesen szerény, de festői jellegű motivumokat választott s a megoldásban a tónusok szépségére és az átmenetek gazdagságára fektette a fő súlyt. A jelenségek áttanulmányozásánál és visszaadásánál nem ismert a nehézségekkel szemben semmi megalkuvást, de festői előadása előre jelezte már akkor a jövendőbeli akvarellistát. Megfigyelő erejét egy helyre szokta összpontositani. A művészi ábrázolás szempontjából legjelentősebb részt rajzolta meg a legnagyobb energiával. Ott adott helyet a legnagyobb erőellentéteknek. A kép többi része minden tekintetben alárendelt maradt.

Művészi fejlődésében az 1880-ik esztendő a legnevezetesebb fordulópont. Ekkor ismerkedett meg Woernle Wilhelm bécsi grafikussal, ki a Képzőművészeti Társulat megbizásából jött Budapestre, hogy rézkarc-másolatot készitsen Mészöly nagy balatoni képéről.

Rauschernek nem kellett sok ösztönzés, hogy kedvet kapjon a sokszorosító művészetnek ez általánosan kedvelt fajtájához.

Alkalmas eszközök hijján nagy nehézségek közt jöttek létre első kisérletei. Mosolyogva szokta elmesélni, hogy a legelső lenyomat elkészítésénél körmeit kellett prés gyanánt igénybe venni.

Kezdetben a rézkarc tiszta vonalas technikáját művelte. A maratást nem kombinálta sem a lemez festésével, sem a hideg tűvel. Majd a vernis mou eljáráshoz folyamodott s abban is egyszerű vonalas jellegű rajzokat produkált.

Festői hajlama azonban nem engedte, hogy itt megállapodjék s a vonal rajzértékeinek az

akvatinta tónusaival való fokozásához vezette. Közben hosszabb ideig a tiszta akvatinta technikánál maradt. A vízfestménnyel rokonhatású tónusmaratást nagyon megszerette s alchimista szenvedéllyel fogott annak tökéletesítéséhez.

Az akvatinta régi és ma is általánosan kultivált előállítási módja szerint minden tónusfokozat külön maratás eredménye. Az ily úton keletkezett képen a sötétebb és világosabb felületek, rétegek gyanánt különülnek el egymástól s csak nagyobb távolságból látszanak egybeolvadottaknak. A lemez megmunkálása negativ rendszerű, vagyis a művésznek fokozatosan redukált fedések segélyével kell a világosabb részeket megtakarítani.

Rauscher ez eljárás egyszerűsítésére törekedett. Számtalan kisérlet után, melyben barátja és kollégája Wartha Vince — ez idő szerint legnagyobb chemiai kapacitásunk — ösztönzésével és tanácsaival nagy segítségére volt, sikerült is módot találnia arra, hogy egyetlen maratással állítsa elő a lemezre egyszerűen ráfestett kép pozitiv formáját. Az ily úton előkészített lenyomatok épp oly egységes jellegűek lehetnek, mint a vízfestmény. Bennük is elérhető az átmenet finomsága.

Az út, amelyen Rauscher e nagy eredményt elérte, természetesen hosszú és küzdelmes volt. Egy kisebb-nagyobb papirszeletkékkel teleragasztott vaskos kötet tanuskodik arról, mennyi próbálgatásába került, mig egy-egy lenyomat megfelelt a várakozásnak.

Ez irányban folytatott kisérletezése azonban még véget sem ért, midőn már új célt tűzött maga elé. A tónusos rajzot ismét a vonalassal kezdte kombinálni. Az eredmény ezúttal az volt, hogy egyszerű acéltollal oly vonalakat rajzolhatott az alapozatlan lemezre, amelyeknek lenyomata, hasonló vastagság mellett is, tetszés szerint különböző mélységű.

A vonalas rajznak ezt a pozitiv rendszerű előállítását több irányban is fejlesztette, hol függetlenül, hol a pozitiv akvatintával kapcsolatban.

Legújabban a vernis mou és a tonusmaratás kombinációjának tökéletesítésén is fáradozik. Az előbbinek pótlására sikerült egy rajzvesszőt is kitalálnia. Ezzel oly vonalakat lehet előállitani, amelyek természetesebb kiegészítői az akvatintának, mint a tű vagy a toll maratott rajza.

Rauscher grafikája és festészete közt benső összefüggés van. Mindkettő festői jellegű. A mult nagy művészei közt Rembrandt elvei találnak leginkább visszhangra rézkarcaiban és hasonló karakterű vonalmaratásaiban. Utánzásról azonban ezeknél sem lehet szó. Akvatintái teljesen egyéniek és akvarellszerűek. Láttuk a fentebbiekből, hogy előállításuk tökéletesítése is a vízfestés kifejező erejének elérése céljából történt.

Motivumai mindig hasonló természetűek maradnak. Épületek, fák, hegyek festői csoportjai erős világításban, melynek hatásaként az egyenlőtlen felületen merész tónusellentétek, eleven fényfoltok és mély árnyékok keletkeznek. A csillogó víztükör, a hajlottnyakú lomha dunai gabonahajó, a fürge propeller és a könnyű chioggiai halászbárka.

Rauscher nagy világot látott. Bejárta Délnémetországot, Tirolt, hazánk északnyugati részét, Olasz- és Görögországot, közben Konstantinápolyban is megfordult. Keleti útját Overbeck, Hadik-Barkóczy grófné s Pulszky Ferenc és Károly társaságában tette meg.

Utazásai közben szorgalmasan rajzolgatott. Mappáiban a könnyű ceruzavázlatok nagy tömegét őrzi. Nehány rajza, melyet most, karcainak és akvatintáinak nagy részével együtt, a Szépművészeti Múzeumban őrzünk, megjelent az „Osztrák Magyar Monarchia“ című műben. Jegyzetei legtöbbnyire szürke papiroson készülnek, gyors és biztos vonásokkal. Rézlemezen előállított műveit sokszor több ilyen tanulmány előzi meg. A legnagyobb mértékben ötletszerű rézkarca is gondosan előkészitett munka.

Az ábrázoló művészetek közül egyik sem annyira mentális természetű mint a grafika. A kivonatos formát tehát az kívánja meg legjobban. A Rauscher-féle rézkarcok és akvatinták is redukált kiadásai az előzetes studiumoknak, de a naturalisztikus jelleg csorbitatlan megőrzésével.

Az egészséges naturalisztikus felfogás eredménye az, hogy Budapestről és környékéről ezeknél a 80-as években és a 90-es évek elején készült rézkarcoknál igazabb képek nem készültek. Alkotójuk azzá lett nekünk, ami Bécsnek Alt Rudolf. Azt rajzolja t. i.

SZÉLAKNAI BÁNYÁSZLAK
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA

legszivesebben a fővárosból, ami abban legjellemzőbb: a Dunapartot, a Gellérthegyet, a budai várat, a lánchidat.

Jellemző, hogy ma már nem igen foglalkozik ezekkel a feladatokkal. Fővárosunk addig talált benne szorgalmas megfigyelőre, míg a fejlődés képét mutatta, míg ifjú volt. A mai Budapestet már nem ismeri úgy mint a régit. (Nem is vehető rossz néven.) Legkedvesebb tartózkodási helye most már a dunaparti tágas műterem, az új műegyetem óriási épületének tetején. Boldog remeteségben él itt akvatintatanulmányainak s technikai eredményeire sokkal büszkébb, mint legjobb rajzaira. A sokszorosító művészeteket felvette egyébiránt tanári programmjába is és az ifjúságban nagy érdeklődést keltett iránt uk.

Látható gyönyörűséggel szokott beszélni azonban a régi hangulatos időkről, azokról, amelyeket Ágai Adolf oly eleven és vonzó stilusban varázsolt vissza „Utazás Pestről Budapestre" című művében. Rézkarcaiból ki is érzik, hogy a kedélyének megfelelő miliőt teljesen a magáévá tudta tenni.

Ilyen rézkarcokat készített több ízben a gellérthegyi zegzúgos utcákról, a háttérben a királyi várral, vagy Pest egy részével (a 80-as években) a belvárosi plébániatemplomról (1885 előtt) a Dunáról (jobboldalt a Ferenc József-parttal és a háttérben a Várral). Egy másik kis lapján jobbról a Gellérthegy tövét látjuk. A partnál a kikötött gabonahajó; a háttérben az elevátor és a körülötte fekvő házak könnyedén felvázolt körvonalai. (A Ferenc József-hídnak még semmi nyoma.)

Történeti szempontból is érdekessé vált egy nagyobb lapja: a Margitsziget Ó-Buda felőli partjával (1884). Az előtérben egyemeletes házacskát látunk, melyet ma már hiába keresünk. Ennek közelében kötöttek ki a csolnakok,

ESSLINGENI RÉSZLET
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA

mikor még a sziget nem volt összekapcsolva a Margithíddal.

Ismerünk még tőle rézkarcot az ó-budai partról és a hajógyárról (a 80-as évekből), Ujpest környékének egyik erdős mocsaras részletéről (1893) és Tótfaluról.

Felsőmagyarország bányavárosai, Selmec-, Körmöc-, és Besztercebánya, nemkülönben Velence és Chioggia is nagy vonzóerőt gyakoroltak rá. Sok rajzot és vízfestményt készített e helyeken. Nehány tanulmányt átvitt azután a rézlemezre is. Legnevezetesebb ezek közül a rézkarcok közül a selmecbányai úgynevezett „klopácska“ és két kisebb chioggiai részlet (épületek és halászbárkák a tengerparton).

Festői hajlamának természetesen a dunai motivumok feleltek meg jobban. Az ellentét a nyugodt vízfelület és az élénk rajzú part között, mely tükörképével zárt hatású folttá egyesül.

A hangsúly úgy a hasonló, mint a más helyről vett témáknál mindig egy helyre jut és a kidolgozás is ott legbehatóbb. Rauscher kevés vonallal dolgozik. Szeret nagy felületeket üresen hagyni s kifejezési eszközeivel takarékosan bánik ott is, hol mély árnyékokat tüntet fel. Vonalai tiszták, határozottak és nyugodtak. A lemezen csak annak ad helyet, ami formaértéket képvisel. Festést vagy atmoszférikus illuziót keltő pontozást nem alkalmaz. Karcai tehát egészen rajzszerűek. Az ifjabb generáció kedvelt és többnyire szerencsésnek mondható technikai fogásaitól nem konzervativizmusból idegenkedik, hanem azért, mert, művészi fegyelmezettségénél fogva, szilárdabb alapokon akarja a sokszorosító művészetet a tökéletesség felé vezetni.

A reproduktiv grafikában mindig megvolt a hajlandóság a festői irányú fejlődésre. Az akvatinta is ennek a törekvésnek köszöni életét. Manapság e technika nem tartozik a kort jellemző grafikai eljárások közé. A legmodernebb sokszorosító művészek a hideg tű és gyémánt rajzának finomságával, valamint a lemez megmunkálatlan részének festésével szeretnek artisztikus hatást kelteni. Az utóbbi különösen annyira elterjedt, hogy nem egy grafikus (főleg Brangwyn) már csak a rajz legfontosabb részét maratja a rézlemezbe. Ez eljárásnak következménye azután az egyes nyomatok közti nagy különbség, ami majdnem egyértelmű a sokszorosítás elveinek meghazudtolásával.

Rauscher nagy eredményét éppen abban látjuk, hogy azokat a finom valőröket, melyeket mások minden egyes nyomtatásnál külön kénytelenek a lemezre tenni, egyetlen alkalommal fikszirozza a rézlapon s a különböző mélységű vonalakat, melyek az eddig ismert eljárások szerint csak többszörös maratás eredményei lehetnek, egyszerre állítja elő. Más szóval: a sokszorosító művészetet, mialatt technikailag tökéletesíti, eredeti, szigorú és következetes álláspontjára vezeti vissza, mely szerint az összes levonatok előállítása csak egy ízben igényel művészi munkát.

E röviden vázolt fejlődést képviselő művek intim jellegűek. Bölcs számítást láthatunk abban, hogy a napfényes nagyobb tájrészletek ábrázolásánál a rézkarcé lett az elsőség, míg a bizalmasabb karakterű, féltonusokban gazdag képek visszaadására az akvatinta szolgál.

A régi eljárás szerint készült első nagyobb akvatintalapok szélaknai részleteket tartalmaznak. (1901, 1902.) Két nagyobb ábrázolás képviseli Rauschernek ez átmeneti korszakát. Festői fekvésű, vihartépett külsejű parasztházak, a fény és árnyéknak az erős megvilágítás okozta nagy ellentéteivel, a háttérben sötét völggyel és az égen cafatos felhőkkel.

Egy másik, szintén közvetítő szerepet játszó nagyobb méretű lap a dunaparti bolgár kerékről készült vernis mou ábrázolás. (1902.)

1902-ben és 1903-ban történtek az első kisérletek az akvatinta rajzok pozitív úton való előállítására.

Egy kis dunai részlet jelzi a kezdetet. Egy gabonahajó a Gellérthegy tövénél a felhős holdas éjben. (1902. A megfelelő tartalmú rézkarc feldolgozása.) Nemsokára ezután (1903) megszületik a művész egyik legkiválóbb alkotása, a rothenburgi városháza kapuja, egy 1869-iki olajfestmény alapján. A kopott fal homályából festői plasztikával bontakoznak ki az idő viszontagságaitól megviselt, töredezett renaissance formák. A mélységek intenzitása és a kiemelkedő formák mintázása tekintetében kitünően sikerült a mű. Egészen a festmény benyomását kelti s e kedvező hatást nagyrészben a pozitív előállítás előnyeinek köszönheti.

A következő évek nem voltak nagyon termékenyek. A művész főleg kutatásainak szentelte idejét s ami képszerűt alkotott, azt is inkább próba gyanánt készítette. Kis méretű lapjainak értékelésénél mindazonáltal nyugodtan idézhetjük Dürer Albrecht szavait: „Manicher etwas mit der Federn in eim Tag auf ein halben Bogen Papiers reisst oder mit seim Eiselein etwas in ein klein Hölzlein versticht, das würd künstlicher und besser dann eins Andern grosses Werk, daran derselb ein ganz Jahr mit höchstem Fleiss macht."

Egy esslingeni részlet („Wolfsthor", 1905) pl. jólehet gazdag a féltonusok különböző foko-

GABONAHAJÓK A DUNÁN
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA

zataiban, a fény és árnyék akkora ellentéteit mutatja, hogy a nap sugarainak egész világító ereje érezhető rajta. Két chioggiai halászbárka — az egyik a nyilt tengeren, a másik két cölöp közelében — a csendes hullámok, homályos felhők és a parti épületek távolban elenyésző formáinak szelid összhangjából bontakozik ki erőteljes folt gyanánt. Borongósabb hatású és energikusabb jellegű képet ad három bárka a pesti partnál (1909). Egy szerény zebegényi részlet (1906) artisztikus felfogása tekintetében csak a japán tusrajzok közt találhat analogiára. A művész e képet künt a természetben festette egyenesen a lemezre.

A gyepes domboldalnak, a kunyhó kopott falának és mögötte az erdő sűrűjének azzal a diadalmas érzéssel adott művészi formát, hogy ezúttal az akvarell szinvonaláig emelkedett. Nedves hatásával, ami Rauscher pozitív akvatintáit általában előnyösen jellemzi, e lap tényleg kiváló helyet foglal el a többi között.

Egyszerű, de nagyon eleven rajzával természetesen illeszkedik a felsorolt művek közé egy garamparti részlet Besztercebányáról (1905), egy odavaló paraszt képe és a hasonló akvatinta-ábrázolás egy férfi és két női alakkal. (1906.)

Legújabban ismét nagyobb méretű lapok szokták elhagyni Rauscher műtermét. a hosszas fáradozás gyümölcseiként. A pozitív előállítás különböző előnyeinek ily dokumentuma egy szélaknai rozoga bányászlak düledező kerítéssel (1905), a baromfiudvar a bogáncsal (1908), egy zebegényi táj szelid domboldallal és magas jegenyékkel (1905), egy chioggai részlet, az előtérben vitorlás bárkákkal (1909—10) és Verona egyik részlete a Santa Maria in Organo templommal. (Az utóbbin látható utcasor az Adige szabályozása alkalmával eltünt a föld szinéről. A lapot, mely 1906-ban félbenmaradt, 1910-ben fejezte be a művész.)

A legnagyobb művészi eredmény mindezen lapokon az átmenetek sokat kifejező finomsága, a formákat körülvevő légtömeg érezetése. Előnyösen különbözteti meg e lapokat a régi rendszerű akvatinta-ábrázolásoktól a megvilágított felületű kisebb formák szubtilis rajzának tökéletes előállítása is.

A legújabb vivmánynak, a pozitív rendszerű vonalmaratásnak bemutatására szolgálhat két nagyobb udvarrészlet (Zebegényből és Szadáról, 1908-ból) és egy homokos dunaparti táj.

Ez utóbbi lapok még inkább technikailag érdekesek. A toll — tisztán művészi céllal — egyelőre csak nagyobb akvatinta-ábrázolások kiegészítésére szolgált.

*

Rauscher művészi tevékenységének minden eddigi eredményét egybevetve, a következőket kell összefoglalásként kiemelnünk:

Rajztudás tekintetében művészeink közt a legelső helyen áll. Fővárosunk neki köszönheti egyik maradandó értékű díszét és legigazabb s amellett legvonzóbb ábrázolásait. A sokszorosító művészet terén univerzális jelentőségű újító.

Rézkarcai és akvatintái láthatók voltak minden újabb hazai és külföldi kiállításon, ahol grafikánk bemutatásra került. Az ő elnöklése alatt megalakult Magyar Grafikusok Egyesületének működése óta tagtársaival együtt szokott kiállítani. Művészetével mindenütt elismerést aratott, főleg újabban. (Elsősorban az 1908-iki londoni magyar és a mult évi budapesti nemzetközi grafikai kiállításon.) A hivatalos Magyarország fontos megbizatások formájában fejezte ki művészi hivatottságába és nagy tudásába vetett bizalmát. Szépművészeti Múzeumunk érdekében is sokat fáradt. 1897-ben ugyanis áttanulmányozta Németország, Hollandia, Belgium, Angol- és Franciaország minden nevezetesebb képtárát.

Minden közpályán levő ember tudhatja azonban, hogy a nyilvános szereplés, ha elismeréssel jár, egyúttal zaklatást és megpróbáltatást is provokál. Rauscher is tapasztalta ezt nem egyszer s mint olyan ember, ki művészetét többre becsüli a külső sikereknél, lassankint kivonta magát a nobile officium-ok alól.

*

E sorok írója sajnos nincs még abban a helyzetben, hogy Rauschernek a fennt jellemzett művészi sikerekhez vezető találmányait ismertesse. A művész ugyanis még senki előtt sem fedte fel az akvatinta-ábrázolások pozitiv előállításának titkát. Nagy munkájának eredményéről maga akar beszámolni. A publikálással mindeddig azért késett, mert kvalitásos művekkel akarta bizonyítani az eljárás hivatottságát. A dokumentumok a legutóbbi kiállításokon már nyilvánosságra kerültek. Remélhetőleg nem fog soká késni a teljes méltatásukhoz szükséges magyarázat sem. Ha az nyilvánosságra jut, Magyarországnak nagy érdeme lesz a művészi sokszorosítás fejlesztésében.

FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN

HAJÓ A GELLÉRTHEGYNÉL
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA

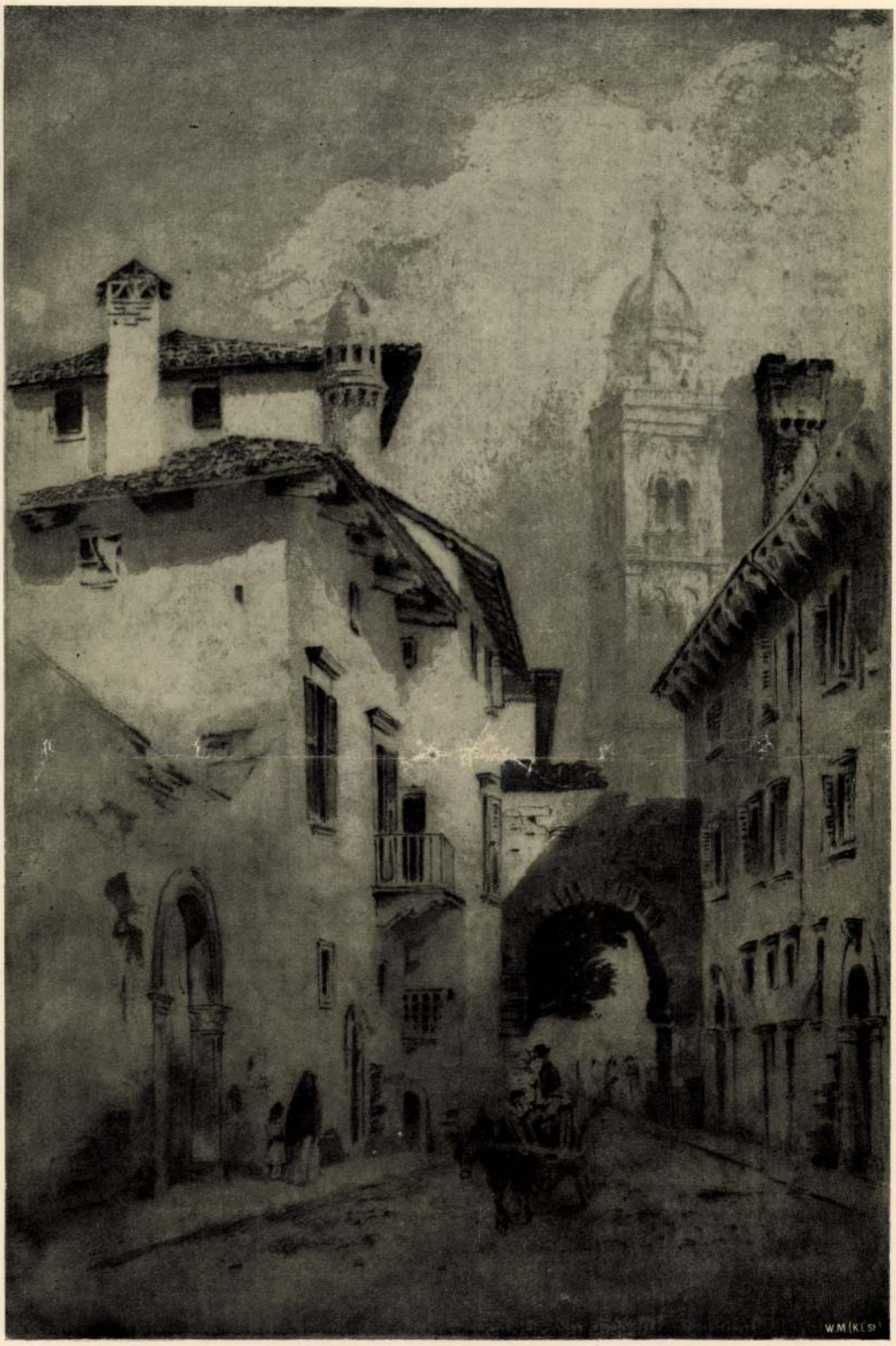

S. MARIA IN ORGANO
RAUSCHER LAJOS AKVATINTÁJA

A DUNA UJLAKRÓL
RAUSCHER LAJOS RÉZKARCA

JEGYZETEK MŰVÉSZETI POLITIKÁNKHOZ

Vidéki gyűjtemények

A vidéki gyűjtemények hivatásáról, amelyek különben nincsenek s amelyek létesítése iránt számottevő kisérletekről, sőt — ami fontosabb — tervekről, tudomásunk sincs, fölösleges talán beszélnünk Csak annyit szögezzünk le, hogy ilyen gyűjtemények nélkül alapos, az ország egész közönségére kiható műkedvelő politikáról beszélni nem lehet, mert az okos művészeti politika fundámentoma, kiindulási pontja semmi egyéb nem lehet, mint a műízlés általánosítása, tehát a közönségnek nemzedékről nemzedékre való fokozatos nevelése, ez pedig gyűjtemények nélkül u. n. fából való vaskarika.

Hogy a vidéken nincsenek műgyűjteményeink, arra van egy mentség: nem volt pénz. Pénzről szólván azonban van egy vád is: miért telt mindenre, hiszen az utolsó negyven év alatt a közélet minden terén szinte tüneményes fejlődést tanusitottunk, csak éppen a művészetén nem? A közélet egyik-másik ágára — nyilván a többiek rovására — annyit költöttünk, hogy ezekkel európai hírre is tehettünk szert, művészetünknek pedig, mely nem egyszer keltett méltó feltünést s aratta a babérokat a külföldön, itthon nincsenek gyökerei, mert a haza földjét nem szántottuk meg részére.

A túlzások egyik végletétől a másikig kalandoztunk. Igazságszolgáltatásunk terén példának okáért odáig mentünk, hogy egy börtön vizsgálat alkalmával a vizsgálatot végre hajtó tanácsos mindent rendben talált csupán csak kifogásolta, hogy a csirkefogók, tolvajok, gyilkosok és hasonló előéletű fegyencek illemhelyén nem volt mosdóviz, törülköző és szappan. Az elhagyottak, a sorsüldözöttek azonban a társadalom kegyére bizatnak. Tehát a művészek is.

Szóval azt a tényt, hogy a vidéken nincsenek műgyűjtemények, ha éppen akarjuk, menthetjük is, ha azonban komoly és céltudatos politikáról beszélünk, akkor követelnünk kell, hogy legyenek, vagy legalább is azt, hogy létesítésük végett sürgősen dolgoztassék ki programm s annak kivitelére a kellő anyagi eszközök biztosittatván a kivitel mun-

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
99.1.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

Budapest

Rézkarc

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
100.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

A selmecbányai "Klopácska"

Rézkarc

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
101.l.

Péczely

R a u s c e r L a j o s :
B u d a p e s t i "b o l g á r
k e r é k".

Vernis mou.

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
104.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

Szélaknai bányászlak

Akvatinta

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
105.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

Esslingeni részlet

Akvatinta

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
107.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

Gabonahajók a Dunán

Akvatinta

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
108.l.

Péczely.

R a u s c h e r L a j o s :

Hajó a Gellérthegynél

Akvatinta

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
109.1.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

S.Maria in Organo.

Akvatinta

M Ű V É S Z É T
IX.évf.1910.
4.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s :

Szélaknai részlet

Akvatinta.

A Grafikai Egyesület mülapja.

M Ű V É S Z E T
VIII.évf.1909.
89.l.

Péczely
Béla -

R a u s c h e r L a j o s :

Zebegényi táj

Rézkarc

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
115.l.

Péczely

R a u s c h e r L a j o s &

Az óbudai haógyár

Rézkarc

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
163.l.

Péczely
Béla

R a u s c h e r Lajos:

Szélakna.

Rézkarc.

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
148.l.

Péczely
Béla

R a u s c h e r Lajos:

Besztercebánya.

Rézkarc.

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
149.l.

Péczely
Béla

R a u s c h e r Gajos:

Rothenburg.

Rézkarc.

Egész oldalas reprodukció

M Ú V É S Z E T
IV.évf. 1905.
161.l.

Péczely
Béla

R a u s c h e r Lajos:

Chioggia.

Rézkarc.

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910. Péczely
110.1.

R a u s c h e r L a j o s :

A Duna Ujlakról

Rézkarc

MDK

Rauscher Lajos

Képzm. Társ. 1931. őszi,kiáll. kat. 41 l.

MDK

Rauscher Lajos

Választmányi ülés 1903. nov. 27-én. Műcsarnok
1904. febr. 15. VII. évf. 1. sz. 2.l.

Rauscher Lajos MDK

Budapest látképe

Budapest a Gellértről

Török ház udvara

Műcsarnok 1929 őszi kiállítás

Rauscher Lajos MDK

A Duna

Vázlat Budapest látképéhez

Óbuda

Dunai részlet

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Rauscher Lajos MDK

Az Akadémia

Olasz házak

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Rauscher Lajos MDK

Dunai részlet, repr.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Rauscher Lajos MDK

A Gellért alja

Körmöci házak

Duna Óbudán

Tót falu

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Rauscher Lajos

Chioggiai halászbárka

O.M. Szépmüvészeti Muzeum Müvészi sokszorositó eljárások. Bpest, 1925. 55.l.

MDK

Rauscher Lajos

Magyar Iparművészet 1927. 137.1.

M Ű V É S Z E T
IX. évf. 1910.
97. l.

Péczely

R a u s c h n e r L a j o s :

A budapest-belvárosi plébánia templom

Rézkarc

Melléklet

első Petőfikiadás illusztrálásában, nemkülönben az Osztrák Magyar Monarchia Irásban és Képben című munkába is számos épület és városképet rajzolt.

A legutóbbi időkig az általa felfedezett művészi sokszorositási eljárások leirását tartalmazó mű sajtó alá rendezésével foglalkozott, amely hivatva van a művészi grafika terén korszakot alkotni. Mint grafikus a külföldön is kiváló hirnévnek örvendett. Ezen sokoldalú művészi és tanári tevékenységét az általános és szakkiállításokon számos dijjal, kitüntetésekkel, jury tagsággal méltányolták itthon és a külföldön is. Több izben való királyi elismerésen kivül 1910-ben udvari tanácsosi cimet nyert. Tagja volt az Orsz. Képzőművészeti és Közoktatásügyi Tanácsnak, a Szerzői jogi és a Rajztanárvizsgáló Bizottságnak, kültagja a Magy. Tud. Akadémia archeologiai bizottságának, a Grafikusok Országos Egyesületének pedig tiszteletbeli elnöke volt.

Utolsó másfél év alatt hosszasabban betegeskedett, de állapota Voloscából való visszatérése után fordult az utolsó hetekben válságosra. Május hó 30-án délután $^1/_2$4 órakor szeretett övéi körében csendesen hunyt el zebegényi nyaralójában. Halálát fenkölt lelkü özvegyén, Mihalovich Lujzán kivül, kivel a legboldogabb házasságban élt, négy leánygyermeke és fia siratják, egyik leánya dr. Bresztovszky Béla műegyetemi tanár neje, két leánya pedig tehetséggel foglalkozik az iparművészettel és festészettel.

TANULMÁNYOK
EGY FRESKÓHOZ

JUHÁSZ ÁRPÁD
RAJZAI

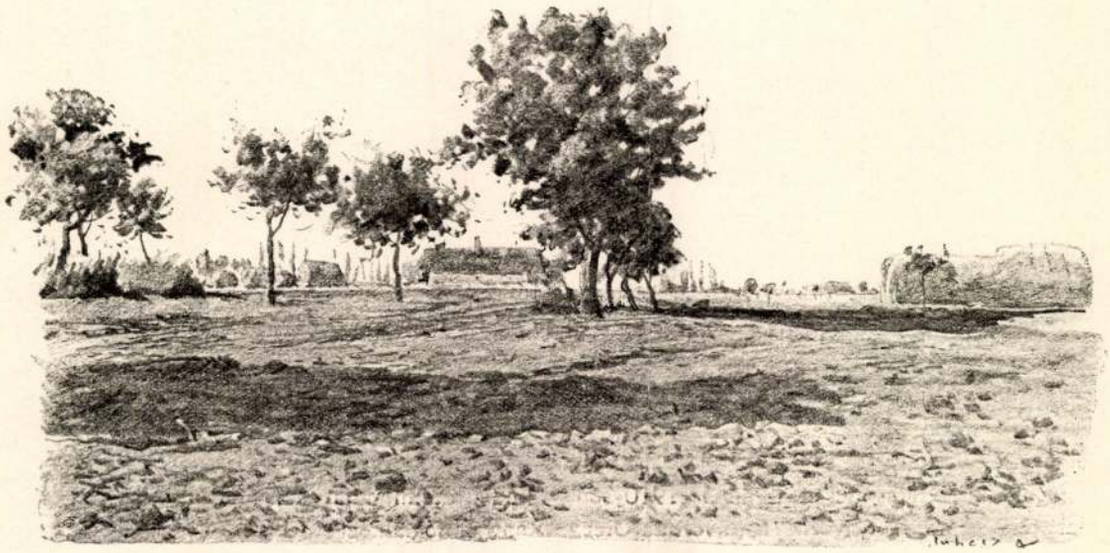

TÁJKÉP

JUHÁSZ ÁRPÁD RAJZA

tetvén ki, kiváló tanártársaival együtt, az iskola keretén túl messze kiható tevékenységet fejtett ki. A 70-es évek végén megnősült s nemcsak hivatala de családja révén is magyarrá válva, művészi kulturánk megalapozásában jelentékeny szerepet töltött be. 1874—76-ban a Képzőművészeti Főiskola épületének tervét készítette el beleértve annak külső és belső dekorációját, az igazgatói fogadóterem butorzatát. Azonkívül Toldi Ferencz síremlékének tervét. Ugyanez időben, a 70-es években készültek Budapest pályanyertes városrendezési tervei. 1880-ban készítette el a M. Á. V. nyugdíjintézete köröndtéri palotájának külső sgraffitto díszítését, mely műalkotás figurális részét barátja Székely Bertalan oldotta meg. E munka kivitelénél tanítványainak is juttatott szerepet. Ugyanezen évben készítette a magyar szent koronáról az első hiteles felvételeket.

A nyolcvanas években mint iparművészeti tervező-, aquarellfestő és illusztrátor működik s ez utóbbi tevékenységével kapcsolatban a művészi grafikával kezd foglalkozni. 1881-től az iparművészeti iskola szervezésében és művészi irányításában több éven át tevékenykedett. Ez évben Romer Floris és Zichy, majd később az Ybl emlékalbum tervezetét készítette el Ez utóbbinak tábláját tervezte, lapjainak dekorativ díszét és az összes aquarelleket ő festette. 1884-ben a kir. József műegyetem rajzi tanszékének ny. rendes tanárává nevezték ki, az általa ujjászervezett tanszék keretében az «ékítménytan», a «vizfestés, a grafikai gyakorlatok» című előadásokat vette fel és máig megtartotta. 1882-ben a selmecbányai erdészeti akadémia épületére szánt sgraffitto és egyéb dekorativ tervekkel volt elfoglalva, továbbá a régi egyetem, a Tudományos Akadémia nagy termeinek díszítésével is. 1884-ben az ötvösműkiállitás katalógusát egyedül, a magyar ötvösművészet remekeiről szóló kiadvány illusztrációit tanítványaival készitette. 1885-ben festette a főváros megbizásából Budapest ezidőbeli állapotát feltüntető nagyméretű látképét. Ugyanezt a tárgyat tanitványai segítségével az 1896-ik évi kiállításra ismét elkészítette. Simor biboros érsek jubileumára felajánlott pásztorbot tervezete 1886-ból tőle ered. 1888-ban tervezte a Tisza Lajos albumot. 1890-ben a Műbarátok Egyesülete és magánosok számára készített apróbb iparművészeti tervezeteket. 1892-ben a koronázás 25-ik évfordulójára a székesfővárosnak diszfeliratához az aranytáblák tervét és a belső lapok rajzait úgymint 1894-ben Jókai diszpolgári oklevelének aranykeretét ő tervezte. Az orsz. millen. kiállítás diszokleveleit ő rajzolta Lotz Károllyal együtt. 1899-ben az országházról több nagy aquarellt festett. A 80-as évek közepétől maig számos rézkarcot, aquatintát stb. készített, hazai motivumokat, jelesen Budapestet és környékét örökítve meg. Már e tevékenységével kapcsolatos az illusztrátori tevékenysége. Közreműködött az

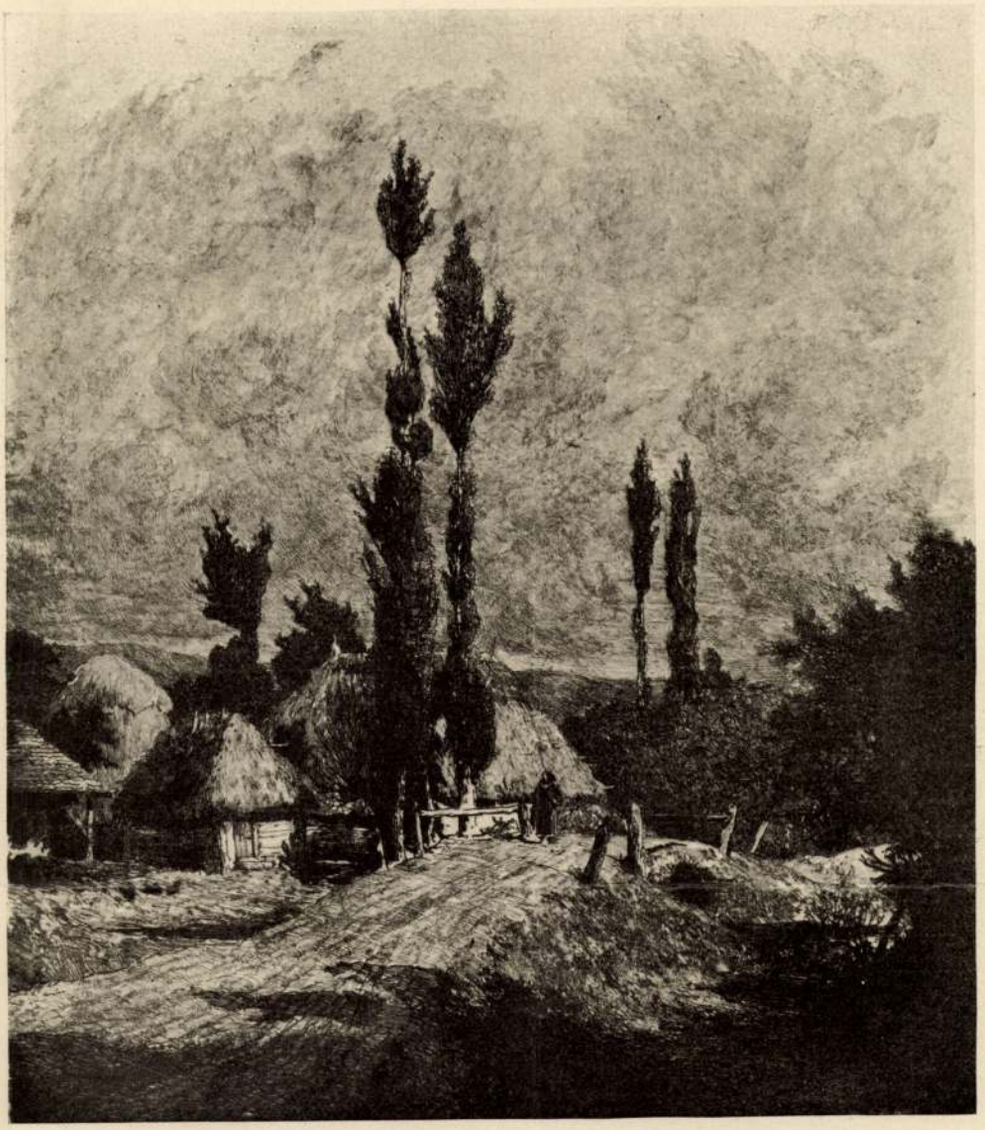

FALU VÉGE

SZÉKELY ÁRPÁD RÉZKARCA

Szalón grafikai kiállitásán a második díjat. Szerényen visszavonult s egészen a munkában elmerülő életét e két kitüntetés ékesítette fel.

Műveinek egy részét a Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya szerezte meg. Olvasóink e grafikai lapok néhányát reprodukcióban látják viszont ebben a füzetben. A véletlen úgy hozta magával, hogy a boldogult művész néhány hónappal ezelőtt maga választotta ki e pár lapot a «Művészet»-ben való reprodukció számára, mint céljait és irányát kiválóan jellemző műveket. Kegyelettel iktatjuk ide e képeket, csöndes, meghitt órák szép termékeit.

E motivumok egyszerüsége szépen összecsendül élete elvonultságával. Mint boldogult atyja, ő is szerette a kis pestmegyei Szadát s annak házai, udvarai, fészerei, utcái készen adták neki azt, amit karcolótűje számára keresett: magyar levegőt, eredeti formákat. Szinte egészen elmerült ezekben s szive minden szeretetét pazarolta ezekre az egyszerü, szép lapokra, amelyek fönntartják nevét.

Pedagogiai munkálkodása épp ily szorgalmas és csöndes volt s mindazok a növendékek, akik a politechnikumon vele összekerültek, kegyelettel fogják megőrizni emlékét.

RAUSCHER LAJOS

Zebegényi nyaralójában meghalt május 30-án Rauscher Lajos, a sokoldalú, általános tiszteletnek örvendő művész, a kitünő grafikus, jeles építész, iparművész, festő, rajzoló és tanár. Ily sokféle művészi technikát művelvén, az ember azt hihetné, hogy az egyik fejlesztése csak a másiknak elhanyagolásával lehetséges; Rauscher kezén egyik éltette a másikat vagy legalább is az egyik alapokat és ötleteket adott a másik számára. Amikor 1869-ben olajfestményt készített Rothenburg architekturájáról: a tanulmányozó építész a leendő grafikus számára végzett tanulmányt, mint ahogy azt grafikai oeuvrejében az 1903-ban készült gyönyörű lap mutatja. Rauscher tervezte a Mintarajziskolának Andrássy-út 71. sz. házát, amelyben egyben az iparművészetnek lett tanárává. Igy forradt össze életében ez a sokféle művészeti technika egyetlen egységgé s legfeljebb arról lehet szó, hogy élete második szakaszában talán inkább a grafika érdekelte, mint az építészet, ennek az érdeklődésnek is meglett a maga gyümölcse, egy máig még titokban tartott, de biztos helyen írásban deponált új, meglepő technikai eljárása a rézmaratásnak, amelylyel többféle tónus egyszerre érhető el. Rauscher, amidőn oly örömmel és behatóan adta át magát a grafikának, új technikával is gyarapította azt s ezzel a grafika történetében maradandó helyet biztosított magának.

Rauscher Lajos bő életrajzát, művészeti fejlődését, fontosabb műveit ismertette már a «Művészet» az 1910. évfolyamban, amidőn egy egész sor szebbnél szebb munkáját közöltük. Igy csak összefoglalva adjuk most közre élete, fejlődése menetét abból a szomorú alkalomból, hogy munkásságát örökre megakasztotta a halál.

Rauscher Lajos született 1845. deczember hó 15-én Stuttgartban. A reálgimnáziumot és a műegyetemet szülővárosában végezte. 1866-ban a poroszok elleni hadjáratot mint önkéntes zászlós a VI. számú württenbergi vadászzászlóaljban harcolta végig. Könnyebben meg is sebesült. A hadjárat után Münchenben folytatott több éven át művészi tanulmányokat. Tanárai voltak Kurtz és Leins, idősebb barátai, kik művészetére jótékonyan hatottak, a Closs testvérek és Gnauth Adolf.

Hosszabb tanulmányokat tett Német-, Olasz- Görög- és Törökországban. 1871-ben Budapestre költözött testvére biztatására s itt építészeti, iparművészeti tervezéssel és festészettel foglalkozott. 1873-ban a Képzőművészeti Főiskolához (akkor még Mintarajziskola és Rajztanárképző) az ornamentika tanárává nevez-

SZADAI RÉSZLET

SZÉKELY ÁRPÁD RÉZKARCA

Művészet 1914.

a virág, a fű, a gyümölcs, a fa, a levél alakjában, s megtaláljuk a mult időkben dívott diszítmény elvét, s egyszersmind új inspiráczió forrását nyitjuk meg a jövő számára.

A diszítményt a természettől kell tanulni, a miként festeni és mintázni is élő minta után tanulunk ; a növény nem fogja velünk elfeledtetni a nő szépségét, a madár kecsességét, a pillangó és a rovar szeszélyes sokféleségét.

Galland, kinek birjuk bámulatos rajzait, egy idejüleg tanulmányozta az embert és a virágot, s távolról sem gondolok arra, hogy a franczia művészetben az ízlám diszítmény törvényeit honosítsam meg.

Ezek után indítványozom, hogy a tárlat czíme ez egyszerű szó legyen : *A növény.*

És legyen a tárlatnak öt nagy osztálya :

1. Kertészeti osztály. — Az élő növény.

2. Ipari osztály. — A növény alkalmazása az ipari termékek diszítésére és formájára.

3. Művészeti osztály. — Diszítő festészet, rajzok, szobrászat, minták, melyeken a növény diszítményül szerepel.

4. Oktatásügyi osztály. — Rajziskolák ; gyakorlatok és pályázatok, melyeknek tárgya a növény. — A növényre vonatkozó könyvtárak, könyvek, kiadványok. Előadások.

5. Történeti osztály. — Gyűjtemények, régi és ujabb tárgyak, melyek feltüntetik a növény szerepét a diszítő művészetben.

Ezeket teljessé tenné a 6-ik osztály, mely a régi és a mostani kertészetet tüntetné föl.

A tárlatban minden nemzetbeli részt vehet, föltéve, hogy a programmhoz alkalmazkodik ; az idegenek külön csoportokat nem képezhetnek és a díjakért szintén pályáznak.

TÍZ ÉV A M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TÖRTÉNETÉBŐL.

A m. kir. iparművészeti iskoláról tíz évi fönnállása óta most jelent meg az első terjedelmesebb értesítő. Közli Keleti Gusztáv, az intézet igazgatója. Az 56 oldalra terjedő füzet ismerteti az intézet czélját és tanmenetét, helyiségeit, szervezeti szabályait, személyzetét, növendékeinek névsorát, a szabályzatot, az alsófokú ipariskolai rajztanítókat képesítő vizsgálat szabályait, továbbá egy terjedelmesebb közlemény érdekesen ecseteli, hogy e szerény kezdetű, de rendkívüli horderejű tanintézetünk, az állam mostoha pénzügyi viszonyaiból származó nehézségekkel küzdve, lépésről lépésre miként fejlődött és érte el mostani állapotát, mely a legégetőbb szükségnek megfelel ugyan, de nem mondható kielégítőnek sem helyiség, sem fölszerelés, sem a tanárok díjazása tekintetében. A füzet e közleménye szélesebb körök érdeklődésére számithat, azért azt átveszszük egész terjedelmében. Így szól:

Intézetünk ezúttal fejezte be tizedik tanévét.

Nem nagy korszak századokra alapított intézmények életében, de nehéz idő, ha a kezdet küzdelmeit, az izmosodás, a meggyökerezés munkáját foglalja magában. Ily szempontból tekintve intézetünk első decenniumát, nem lesz érdektelen visszapillantani az alapítás és fejlődés fontosabb mozzanataira, melyeknek jelentősége főleg abban áll, hogy a jövőben elérendő siker feltételeit létesítették.

A magy. kir. iparművészeti iskola szintén egyike azon maradandó alkotásoknak, melyekkel Trefort Ágoston, a magyar kulturéletnek másfél évtizeden át lánglelkű és fáradhatatlan vezére, magát halhatatlanná tette. Ama hármas jelszónak, melyre annyiszor felhívta a nemzet figyelmét — az egészség, müveltség és gazdagság áldásainak megvalósítására irányzott fényes tetteinek sorában nem áll utolsó helyen iskolánk megalapítása, melylyel a hazai iparosok műízlésének, magasabb igények kielégítésére alkalmas készültségének fejlesztését, s egyúttal a fogyasztó közönség hajlamainak a külföldi gyártmányoktól a hazai termékekre való visszaterelését óhajtotta előmozdítani.

E tekintetben a külföld nagyobb városaiban régóta virágzó hasonló intézetek lebegtek szemei előtt, s bizonyára csak az ország pénzügyi helyzetén mult, hogy nem lépett azonnal egy teljes, a művészeti ipar valamennyi fontosabb ágát felölelő, részleteiben is befejezett nagy intézet tervével a törvényhozás elé. Az a körülmény azonban, hogy viszonyaink a terhes beruházásokkal járó nagyobbszabású alkotás létrejöttét meg nem engedték, nem riasztotta el attól, hogy az óhajtott irányban legalább az első lépés, ha szerényebb alakban is, mielőbb meg ne történjék.

Ennek köszönhető, hogy az orsz. m. kir. mintarajziskolához és rajztanárképzőhöz egy műfaragászati tanműhely kapcsoltatott, mely a nagynevű alapító személyes jelenlétében, ünnepélyesen 1880. évi november 14-én nyílt meg.

E műfaragászati tanműhely, mely az orsz. mintarajziskolával egy közös igazgatóság alatt állott s tanári karának nagyobb részét is ezen utóbbi intézetből kölcsönözte, az orsz. képzőművészeti társulat Andrássy — (akkor még sugár-) úti bérházának (a zeneakadémiának) földszinti helyiségeiben nyert ideiglenes elhelyezést. A tanfolyam egyelőre három évben állapíttatott meg s a m. kir. iparművészeti iskolának első három tanéve alatt az említett műfaragászati tanműhely képezte az intézet egyetlen szakosztályát. Az első három éves tanfolyamot 5 növendék végezte el, kik mellé a harmadik tanévben 6 II-od és 8 I-ső éves tanuló sorakozott.

Az első cyclus befejezése két tanulságra vezetett különösen. Az egyik az volt, hogy a jelentkező tanulók egyenlőtlen előkészültségi foka mellett a tanfolyamoknak bizonyos megállapított évszámra való korlátozása gyakorlati jelentőséggel nem bir, — a másik pedig, hogy szükség van egy előkészítő osztály berendezésére, a hol az iparművészeti foglalkozás különböző ágaira közösen szükséges tantárgyak elemibb fokon, előkészítőleg taníttassanak. Ilyen tantárgyakul főleg a szabadkézi és mértani rajzolás, a mértan és a mintázás mutatkoztak ajánlatosaknak.

Több iparművészeti ág szükségleteiről már itt azon okból történt gondoskodás, mert a műfaragászati szakosztályon kívül egy fémvésnöki (ötvösségi) szakosztály felállítása már az 1882—83-iki tanév alatt terveztetett, de személyi okokból és megfelelő helyiség hiánya miatt a következő tanévre halasztatott.

A helyiség kérdése — újból ideiglenesen, de némileg biztatóbban — szintén még a fent említett tanév alatt nyert megoldást, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter úr ő Nagyméltóságának 1883. évi április hó 17-én 8728. sz. alatt kelt rendelete alapján a VI. ker. Izabella-utcza 62. sz. a. kétemeletes (gr. Zichy Rezső-féle) ház béreltetett ki öt évre intézeti épületül, úgy hogy az 1883—84-ki tanév már ezen új épületben nyittatott meg.

E tanévtől kezdve az intézet gyors fejlődésnek indult. A szükségesnek mutatkozott előkészületi osztály már e tanévben megkezdte működését. A műfaragászathoz pedig mint külön szakok járultak: a mintázás, továbbá az ötvös-ipar, s még a fametszészet is. Ezen utóbbi osztály, mely az orsz. mintarajziskola keretében már előbb létezett, mint inkább a művészeti ipar körébe tartozó, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr ő Nagyméltóságának rendelkezéséből ekkor helyeztetett át a m. kir. iparművészeti iskolába.

A szakosztályokkal az intézet növendékei is megszaporodtak, úgy hogy amíg az előző tanévben a tanulók száma összesen 19-re rugott, addig már ebben a tanévben a téli félév alatt 35 tanuló látogatta az intézetet, az igazgatóval együtt 7 tanerő vezetése alatt.

De már e tanévben megtörténtek a kellő intézkedések arra, hogy a meglevőkhöz két újabb szakosztály járuljon, és pedig a diszítő festészeti és a rézmetszészeti szakosztály, melyek az Izabella-utczai házban már helyet nem találván, számukra — a vallás- és közoktatásügyi Minister úr ő Nagyméltóságának 1884. évi május 13-án 17,745. sz. alatt kelt magas

rendelete alapján — a VI. kerület Terézkörút 20. számú házában béreltetett ki két lakosztály.

1884—1885-iki tanévét tehát a m. kir. iparművészeti iskola már mint meglehetősen tág kerettel biró intézet nyitotta meg, a magasabb igényű iparnak *hat* különböző ágában nyújtván oktatást a téli félévben 66, a nyári félévben 60 növendéknek.

Minél terjedtebb munkakörrel s minél nyugodtabban és rendszeresebben kezdett azonban működni az iskola, annál szembeszökőbbek lettek a hiányok, melyek a sikeres előhaladásnak akadályait képezték.

Ezek közül a megfelelő tanhelyiségek hiánya volt legélénkebben érezhető. Már maga az a körülmény, hogy az intézet szakosztályait két egymástól távol fekvő bérházban kellett elhelyezni, az egységes vezetésre felette hátrányosnak mutatkozott. De a bajt különösen az tette állandóvá, hogy az eredeti rendeltetésök szerint lakásokra szánt bérhelyiségek a művészeti oktatás sajátos szükségleteinek egyáltalában nem feleltek meg. E tanhelyiségeknek czélszerűtlen és elégtelen volta s ezen körülményeknek az oktatási eredményre kártékonyan ható befolyása Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi Minister úr ő Nagyméltóságának figyelmét felhívták annak szükségére, hogy úgy a m. kir. iparművészeti iskola, mint a vele rokon czélú, s az orsz. képzőművészeti Társulat műcsarnokában szintén mostohán elhelyezett orsz. iparművészeti múzeumnak egy fedél alatt való czélirányos elhelyezhetésére alkalmas külön épület létesítését gondjai közé fogadja s ez irányban a kivánatos előintézkedéseket megindítsa. Rövid úton nyert megbizás folytán tehát az intézet igazgatósága az egyes szaktanárokkal folyt beható értekezlet útján s a kifejlesztendő szakiskola jövendőbeli szükségleteit is számba véve, részletes munkálatban állapította meg az egyes szakosztályok, valamint az egész intézet összes tan- és mellék-helyiségeinek térszükségletét s a tanczélok különböző természetéből folyó külön igényeket, melyek átnézeti vázlata a kerepesi-úton levő Beleznay-telekre tervezett kettős czélú intézeti ház tervezetének alapjául szolgálhasson.

Ez a szándék különböző okokból nem valósult, de az építkezés eszméje azóta az illetékes tényezők részéről el nem ejtetett s épen ez idő szerint van alapos kilátásunk arra, hogy az eddig sajnosan nélkülözött intézeti saját épület — nem ugyan a különben sem eléggé alkalmas Beleznay-telken, hanem az üllői-út, a Rákos-utcza s a Kinizsy-utcza sarkán elterülő s Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister úr ő Nagyméltósága által e czélra megvásárolt telken a legközelebbi jövőben — legkésőbben egy-két év múlva — fel fog építtetni.

A tanhelyiségek kedvezőtlen viszonyai mellett szintoly fájdalmasan tünt fel a tanári testületnek a növendékek legnagyobb részének annyira fogyatékos vagyoni helyzete, hogy a legnagyobb anyagi szükséggel küzdve, még a nélkülözhetetlen taneszközök megszerzésére is képtelenek s azért teljes erejük s idejük felhasználásával nem is szentelhetik magukat szaktanulmányaiknak.

E bajnak elhárítása iránt is megtörtént, ami lehetséges volt. Az állam maga abban a tanévben, melyről szólunk (1884—1885), de már az előbbi tanévekben is, több mint 2000 frttal segélyezte a szegénysorsú növendékeket ; egyet Temesvár sz. kir. város közönsége támogatott 250 frttal, kettőt pedig — a budapesti izr. kézmű- és földmívelési egylet útján Wahrmann Mór országgyülési képviselő úr 100—100 frttal.

Akadt továbbá egy névtelen jóltevő is, ki hazai művészeti iparunk emelésére az 1885. évtől kezdve az 1894. év végeig egyelőre 10 év tartamára évi 1500 német birodalmi márkát ajánlott fel a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak oly kikötéssel, hogy ezen összeg fele, vagyis 450 frt osztr. ért. az iparművészeti iskola néhány tanítványának, másik fele pedig oly magyar műiparosoknak adassék segélyül, kik valamely külföldi műipari atelierben önképzési czélból gyakorlati-

lag működnek ; ez utóbbiak kötelesek lévén, egy-két évre terjedő tanulmányaik befejezte után hazájukba visszatérni s tehetségüket itthon érvényesíteni.

Kimagasló mozzanata volt az 1884—1885. tanévnek, hogy ennek végével nyilt először alkalma az intézetnek működése eredményével a nagy közönség elé léphetni, az 1885. évi budapesti általános kiállításon, melynek közoktatási pavillonjában az intézet összes szakosztályainak tevékenysége, külön iránya, rendeltetése és eredményei könnyen áttekinthető tetszetős modorban voltak bemutatva. A tárlat nemcsak a hazai közönség, hanem az itt megfordult külföldi szakférfiak elismerésében is részesült.

Az 1885—86-iki tanév egyre növekvő tanulósereggel (a téli félévben 81, a nyáriban 68) zajtalan munkálkodásban folyt le, a következő 1886—87-iki tanév azonban egy újabb szakosztályt hozott, a mennyiben ekkor nyilt meg a kisplasztikai szakosztály. Ennek, valamint a szintén tervben volt, de alkalmas tanerő hiányában egyelőre elejtett keramikai osztálynak s az előbbi helyiségekből a többi osztályok növendékeinek nagy száma miatt kiszorult fametszészeti osztálynak elhelyezésére az Izabella-utcza 61. sz. házban béreltettek lakások, melyek némi építészeti átalakításokkal a lehetőséghez képest alkalmas tantermekül rendeztettek be.

E tanév végén az intézet a maga tanhelyiségeiben a növendékek munkálataiból kiállítást rendezett (e kiállítások ugyanis az alapszabályok értelmében minden második évben rendezendők), melyet az alapító miniszter ő Nagyméltósága személyes látogatásával tüntetett ki, s megelégedésének nemcsak szóval, hanem az igazgatóhoz czímzett, de tényleg az egész tanári testülethez s a közönséghez intézett levélben is kifejezést adott.

Az 1887—88-iki tanév eleje óta a növendékektől (félévenkint rendes növendéktől 5 frt, vendéglátogatótól 10 frt) tandij szedetik, mi arról tanuskodik, hogy a növendékek nagy számának átlaga már olyan vagyoni viszonyok között levőnek találtatott, hogy az intézet czéljainak előmozdítására a tandíj fizetése kimondható volt. Egyébiránt az ösztöndíjasok s más szegény sorsú szorgalmas növendékek a tandíj-fizetés alól felmenthetők s jó nagy részök tényleg fel is mentetik.

Az anyagi viszonyokkal javult a belépő növendékek előképzettségi foka is, mi lehetővé tette, hogy egyfelől a felvételi feltételek szigorúan körülirassanak s az intézet tanfolyama az ezen füzet élén közölt módon szerveztessék.

S az ezen tanévet követő szünidők alatt hunyta le szemeit örökre intézetünk nemeslelkű alapítója, kinek emlékét azzal véljük legméltóbban tisztelhetni, ha az iskola felvirágzásának minden erőnk megfeszítésével való előmozdítása által fenkölt eszméinek megvalósulásához részünkről is minél sikeresebben hozzájárulunk.

Az 1888—89-iki tanév ismét új helyiségekben találta az intézetet. Az Izabella-utcza 62. sz. ház bérlete ugyanis felmondatván, helyette a VI. ker. Kemnitzer-utcza 10. sz. házban béreltettek más helyiségek. 1888. november havában pedig az Izabella-utcza 61. sz. ház iskolai helyiségei is az Eötvös-utcza 6. sz. ház néhány helyiségével cseréltettek fel. Az így elhelyezett iskolát Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr ő Nagyméltósága e tanév alatt kétszer részesítette magas látogatásának kitüntetésében, egyszer az intézet viszonyainak szemügyre vétele, a tanév végén pedig a kiállított növendékmunkák megtekintése végett.

A most lefolyt 1889—90-iki tanév alatt az intézet ismertetett körülményei nem változtak. A helyiségekre nézve ma a helyzet az, hogy — miután a mintázási és műfaragászati, egyesítetten diszítő szobrászatinak nevezett szakosztály 1886-ban az Izabella-utcza 62. sz. házból a VII. ker. rózsa-utcza 20. sz. alatti házba (néhai Izsó Miklós szobrász műtermébe) tétetett át — az iskola osztályai tényleg még mindig négy különböző házban vannak elszórva.

E kereten belül újabban az a változás tör-

IRODALOM

UJ KÖNYVEK.

Georg Galland, *Geschichte der holländischen Baukunst und Bildnerei im Zeitalter der Renaissance, der nationalen Blüthe, und des Klassicismus.* Frankfurt, Heinrich Keller. 1890. 15 márka.

Pierre Petroz, *Esquisse d'une Histoire de la Peinture au Musée du Louvre.* Paris. Felix Alcan. 1890.

Gustavo Uzielli, *Leonardo da Vinci e tre gentildonne milanesi del secolo XV.* Milano. 1890.

Fr. Jaenicke, *Handbuch der Glasmalerei,* zugleich Anleitung für Kunstfreunde zur Beurteilung von Glasmalereien. Mit 31 Illustrationen. Stuttgart, P. Neff. 1890. Ára 4 m. 15 pf.

Von der Burg, *Die Holz- und Marmormalerei.* Praktisches Handbuch für Dekorationsmaler, zur Erlernung der bezüglichen Methode, wie sie in der Malerschule des Verfassers theoretisch und praktisch gelehrt wird. Text und Atlas von 30 Foliotafeln. Weimar, B. F. Voigt. 1890. Ára 15 márka.

Th. Reineck, *Die Grundformen der gebräuchlichsten Formenschriften.* 2. Auflage. Enthaltend 46 Alphabete. Weimar, B. F. Voigt. 1890. Ára 8 márka.

Karl Leibig, *Rokokomotive nach alten Vorbildern.* Für das Kunsthandwerk. Neue Folge. München, Georg D. W. Tallwey. 20 lap, ára 10 márka.

Fr. Jaenicke. *Figuren und Blumenmalerei in Aquarell.* Nach dem heutigen Standpunkte. Stuttgart, P. Neff. 1889.

Max Heiden, *Motive.* Sammlung von Einzelformen aller Techniken des Kunstgewerbes als Vorbilder und Studienmaterial. Leipzig, Artur Seemann. 30 kettős füzetben. Egy füzet ára 2 márka.

Karl Leibig, *Rokokomotive aus Schloss Hirschberg.* Für das Kunsthandwerk. Erste Folge. Zweite Auflage. München. Georg D. W. Tallwey. 20 ívrétű lap, ára 10 márka.

Dr. P. J. Rée, *Wanderungen durch das alte Nürnberg.* Nürnberg, J. H. Schrag. 1890.

E. W. Moes, *Iconographia Batava.* Amsterdam, J. Claasen. 1890. Próba-füzet.

F. Brandt, *Kunstschmiede-Arbeiten.* 40. Entwürfe auf 12 Lichtdrucktafeln. München, Cæsar Fritzsch, ára 10 márka.

Franz Sales Meyer, *Handbuch der Ornamentik.* 3-te Auflage. 300 Tafeln. Leipzig. E. A. Seemann.

Gustave Schlumberger, *Un Empereur byzantin au dixième siècle, Nicéphore Phocas.* Paris, Firmin-Didot. 1890. 40 frank.

J. Koch, *Der Kerbschnitt.* 35 Vorlageblätter mit Text. Karlsruhe, A. Bielefeld. 1890. Ára 12 márka.

Hans Issel, *Wandtäfelungen und Holzdecken.* Eine Mustersammlung kunsthandwerklicher Schöpfungen alter und neuer Zeit,

tént még, hogy a rézmetszészeti osztály szintén a Kemnitzer-utcza 10. sz. házba költözött át, az osztály eddigi helyiségei pedig az igen népes diszítő festészeti osztály kibővítésére használtattak fel.

A tanári testület, mely ez idő szerint az igazgatóval együtt 15 tagból áll, az egyes szakosztályok megnyitásának időpontjai szerint fokozatosan növekedett, de személyeiben csak annyit változott az intézet keletkezése óta, hogy Rauscher Lajos tanárt, ki a József-műegyetemhez távozott, Benczur Béla műépítész, Szirmai Antal tanárt pedig Hollós Károly tanár váltotta fel.

A növendékek száma az utóbbi három tanév alatt 80—100 között váltakozott s egyelőre talán ez vehető a látogatók átlagos számának. A növendékek sorsa egyébiránt folytonos gondoskodás tárgyát képezi, így bizonyos feltétek mellett egyéves önkéntesi kedvezményt élveznek s legújabb megállapodások szerint rajztanítói képesítést is fognak szerezhetni, miről a következő fejezetben lesz szó.

A tizedik tanévet f. évi junius hó 22-én — ezúttal először tartott — zárünnepély rekeszette be, melyen a jövő tanévre engedélyezett ösztöndíjak kihirdetése mellett a jelesebb növendékek között kisebb pénzbeli jutalmak osztattak ki.

Itt említést érdemel az, hogy a budapesti szobafestő-, mázoló-, aranyozó és fényező-ipartestület a folyó tanévre a diszítő festészeti osztály legjobb növendékének jutalmazására 15 frtot tűzött ki. Az érdemes ipartestületnek nemes érdeklődésről tanúskodó ezen elhatározását a tanári testület különös örömmel vette tudomásúl.

Végül fel kell jegyeznünk azt is, hogy intézetünk a jövő tanév elején — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr ő Nagyméltóságának kegyes elhatározásából — a sokszorosító iparművészet szakosztályával fog gyarapodni, s így a tervbe vett s a hazai viszonyok között jelentőséggel biróösszes iparművészeti szakokkal ellátva fogja megkezdhetni második decenniumát, melyet a kezdet legnagyobb nehézségeinek a körülményekhez képest szerencsés leküzdése után a teljesen kitöltött keretekben mozgó, közhasznú munkálkodás áldásos korszaka gyanánt üdvözölhetünk.

RAUSCHER LAJOS

A Kodály-Körönd egyik palotájaú látható ak sgrafittói.

Kodály-Körönd.

ESTI HIRLAP, 1971. márc. 25.

M.D.K.

Rauscher Lajos, festő

Katalógus. 70. - Látkép a Calvin-tér felől. Ceruzarajz, 21.9+32.1 cm. "R.L." Tört. Képcsarnok. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

* Rauscher, festő

1888 után készült ceruzarajzán mutatja be a Nemz. Múzeumot a Múzeum körúttal, a körülötte lévő palotákkal. 217.o. LIII. tábla, 3. kép

Fejős Imre: A NEmzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Rauscher, festő

1888 után készült ceruzarajzán mutatja be a Nemz. Múzeumot a Múzeum körúttal, a körülötte lévő palotákkal. LIII, tábla. 3. kép. Fekete repr.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Rauscher L. grafikus, festő

- - - - - - -

Katalógus. 69. - Pest madártávlati képe a Gellérthegyről, a múzeum jól látszik. Vízfestmény, 173+289 cm; lobbra lent: "Rauscher L. 1885." Főv. Tört. Múz. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Rauscher Lajos, festő

Katalógus. 70.-Látkép a Calvin-tér felől c. ceruzarajza után fametszet készült Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben, Magyaror zág I. Bp. számára 1888. Morelli G.-től. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Hunyadi-várkastély Temesvárt. Szövegközti illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c.cikkéhez.id.mü 505-531.p.

Szign. RL - Morelli G.

- - rajza után Morelli Gusztáv egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.517.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1887.

A Szent György-tér Temesvárt. 19X13 cm. illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c. cikkéhez.id.mü 505-531p.

Szign.RL. 1887 - Morelli.

- - rajza után Morelli Gusztáv egyszinü fametszete Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.515.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Losonczy-tér Temesvárt. 13X19 cm. illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke. c.cikkéhez. id.mü 505-531.p.

Szign. RJ - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.513.p.

MDK

Rauscher Lajos

Müvészeti hirek. Mücsarnok, 1899. 13.sz. 198.l.

A magy. iparmüv. társ. ...

MDK

Rauscher Lajos graf.

ezüstérem

Wlassics Gy: Párisi kiállkitüntetései. Műcs. 1900. 3267 l.

Rauscher Lajos MDK

Malom, szénrajz

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Zebegényi part, rajz

Zebegény, rajz

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Rauscher Lajos

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban budapesti és dunai vázlataival szerepelt.

PH. 929. X. 6.

Rauscher Lajos

Budapest székesfőváros művásárló és díjkiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított "A Gellérthegy alja" c. művét megvette.

NY. 929. X. 18.

Rauscher Lajos

Budapest székesfőváros művásárló és díjkiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított "A Gellérthegy alja" c. művét megvásárolta.

M.929. X.18.

Rauscher Lajos

Budapest a Gellérthegyről,

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállítás

Rauscher Lajos MDK

Tót falu, rajz

Hajóépitès, rajz

A kutnál, rajz

Dunapart, rajz

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Rauscher Lajos MDK

Körmöcbányai utca, szénrajz

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Rauscher Lajos /1845-1914/

Utcarészlet. Rauscher-féle technika 35x24
Tájkép. Rauscher-féle technika. 27x37

Árverési Közlöny 1937.okt. rk.sz. 35.1.

MDK

Rauscher Lajos, gra f. ?
1845-1914

Utcarészlet. Rauscher-féle technika.

Tájkép. " " "

Árv. Comm.1937.okt.83.sz./Árv.Közl. 8r.sz. / 35.1.

MDK

Rauscher Lajos, ?
1845-1914

Utca részlet. Rauscher-féle technika.
Tájkép. " " "

Árv.Közl. 1937.4.rk.sz. 33.1.

MDK

Rauscher Lajos

Az országos mintarajztanoda homlokzata

1885. orsz. kiáll. 52.l.

Rauscher Łajos MDK

Eredeti rézkarcok

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

RAUSCHER LAJOS
szobrászművész

sgraffito disz a budapesti Körönd
Petschauer Gusztáv épitette 3 emeletes
épületénn

Pogány Frigyes: Utcák és terek művészete
Bpest, 1954. Épitésügyi kiad. 201. l

MDK

Rauscher Lajos

Ferképzőmfőiskévk. 1937/39. 4.l.

MDK

Rauscher Lajos

Művészet 1914. évf. 258.1.

MDK

Rauscher Lajos, graf.m.

az ifjuság tanitómestere a grafika terén.

Széki Andor: Magyar grągikus-müvészek nagy sikere Zürichb
Magyarság. 1924.szept. 3o. 4.l. ben.

MDK

Rauscher Lajos, gra.f.- tanár

Olgyay Viktor előtt ő a magyar rézkarc utjának egyengetője s egyike azon keveseknek, kik ezt a műfajt müvelték.
Szerepel müveivel az Orsz.Képzarban rendezett Modern metszetek kiállitason.

L-a.: Modern metszetek kiállitása.
Müzsarnok. 1898. nov.27. 158.1.

MDK

Rauscher Lajos

Szélaknai részlet, repr.

Magyar Iparmüvészet 1909. 104.l.

Rauscher Lajos MDK.

Bp.1900.

A selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia a füvészkertből nézve. Szövegközti illusztráció Sajó Sándor: Hontmegye c.cikkéhez. id.mü 61-91.p.

Szign. RL. - RK.sc. - Morelli G.F.i.

-- rajza után Rauchbauer K. egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 87.p.

Lauscher Lajos (1845-1914)

A fotómaratás / akvatinta / első magyar
képviselője

Galambos Ferenc: Érdekessége a
magyar grafika történetéből

Kisalföld 1969 VII. 20

Rauscher Lajos (1845-1914)

A fotómaratás (akvatinta) első magyar képviselője

Galambos Ferenc: A magyar grafika történetéből

Pesti Napló 1969 VII 20

MDK

Rauscher Lajos épitész

O.M.Kir.Iparmüv.Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparmüv.Isk. Évk. 188o-1941. Bp.1942.
8 l.

M-D-K.

RAUSCHER Lajos festő

Várkert

Ybl Budai 277. l.

MDK

Rauscher Lajos

e.a: A modern grafika képes atlasza. Magyar Művészet 1928. 4o4 l.

5.n.

Rauscher Lajos MDK

Repr:

A katonai őrház a Batthyány téren.
Rauscher Lajos kréta-modoru rézkarca
1880 körül.
V/

Zakariás G. Sándor: A budai Batthyány tér
Bp. 1958. 35.o. 24. kép.

Rauscher Lajos müegyetemi tanár

21o. Simor János pásztorbotja Budapest városától/tervezője/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.

65-66 lap

Rauscher Lajos

Szélaknai kunyhó, Rauscher féle technika
Chioggiai halászbárka "
Régi kapu Rothenburgban, "
Esslingen
Besztercebánya, "
Szélaknai ház, "

A XIX.-XX. század magyar grafikája. Orsz. M. Szépművészeti Muzeum kiállitása 1924. junius katalogusa 6 lap

MDK

Rauscher Lajos épitész

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört.
§ 1.

Rauscher Lajos

M.D.K.

125) A belvárosi templom. 1902. Perkarc
126) Budán. Perkarc
127) Budapest. Rauscher féle technika
129) Dunai hajók. "
132) Budapest képe a Duna-ivnézve. Perkarc

Budapest régen és most. Bp. 1923. 10 l

F.G.M

Rauscher Lajos

M.D.K.

136) A Duna a Lánchiddal

A Duna a Margitkiddal. Rézkarc

Budapest régen és most. Bp. 1923.

11 l.

Rauscher Lajos
festő

M.D.K.

398) Láthép
(Budai kir. palota.)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

25 l.

Rauscher Lajos

Chioggia-Vena, üvegkarc

XIX-XX. századi magyar grafikája, 1924. június
Orsz.Szépműv.Múz. katalógusa 7 lap

Rauscher Lajos

Selmecbányai Klopacska, rézkarc
Hall, rézkarc

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924. jún. Orsz. Magyar. szépm. Museum, katalogusa 6 lap

Rauscher Lajos

Zebegényi részlet

Törökbálinti tölgyfa, Rauscher féle techn.

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924.ja ius
Orsz.Magyar. szépm. Muzeum, Katalogusa 7 7 lap

Rauscher Lajos

Erdőrészlet, rézkarc
Falusi utca, rauscher féle technila
Margit sziget, rézkarc
Chioggia. Rézkarc
Az alsó Margit sziget, rézkarc
Budapest képe a Dunáról nézve, rézkarc

A XIX.-XX. ozázad magyar grafikája.Orsz.M. Szépművészeti Muzeum kiállitása 1924. junius katalogusa 6 lap

Rauscher Lajos

Gyümölcspiac, Rauscher féle technika

A XIX.-XX. század magyar grafikája.Orsz.M.
Szépművészeti Muzeum kiállitása 1924. Junius
katalogusa 6 lap

Rauscher Lajos festőművész
A jáki templom kapuja
A jáki templom szentélyzáradéka
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
1907 február

színes csíkkal szegélyezi. A színes betűk sötétebb, világosabb árnyékolású levelekkel díszítettek. A miniaturákon Máriát mindig ecsetarannyal árnyékolt kék palástban, rózsaszín ruhában ábrázolja. Az arany pompázó gazdagsága mellett a halványrózsaszínnek egész a karminpirosba átvezető színárnyalatait kedveli, továbbá a kék s zöld színeket.

A miniaturákon sablontól eltérő ábrázolásokat látunk: a Szent Háromság és Evangelista János szimbólumának ábrázolása eltér a kialakult típusoktól. A Szent Háromság jelenetében az Atyaistent nem szerepelteti, hanem nagy aranysugaras aranygömbbel helyettesíti. Továbbá Patmos szigetén ülő János előtt az égen megjelenő mandorlás Madonna megszokott ábrázolása helyett, glóriás sas előtt, az égen arany mandorlában a kis Jézus jelenik meg.

(A lapok a kötés folytán felcserélődtek.)

Ia lap: XVIII. századi bejegyzés: „Ex cimeliis Sam. Székely de Doba, cui in Collegio Neocellensi Canonic. Regular. S. Augustini Congreg. Lateran. Dioecesis Brixinensis in Tyroli d. *24.* Martii 1746 per Rev. Casp. Mayer Bibliothecarium d[atum est]."

(In Gallicantu. Secundum Lucam. In illo tempore.) *I* iniciálé (77×60 mm), rózsaszín betű. Belül *Krisztus születésének* jelenete. Szürkefalú istállóban, növényekkel díszített zöld talajon térdel Mária, aranyárnyékolású kék palástban, rózsaszín ruhában. Hosszú szőkehajú fejét arany glória övezi. Dús redővetésű, földön szétterülő palástján

M. D. K.

RAUSCHER Lajos

Magyar Nemzeti Múzeum díszlétcsőház alsó részen a létcső bábos korlátja, világítótestek műmatványozás Kolbenheyer Ferenc építésszel 1877.

Ybl Ervin: Ybl Miklós 132.,

Rauscher Lajos
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora.

Nagy Erzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Rauscher Lajos
festő

M.D.K.

Petőfi Sándor költeményeit Rauscher rajzai is díszítik.

Nagy Lsuzsa: Petőfi illusztrációk
M.M.M. Évkönyve 1952. 152 l.

Rauscher Lajos
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora

Nagy Iluska: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

M.D.K

Rauscher Lajos
festő

Két vándor
Kis furulyám Nomori fűr ága
Laut és kard
illusztrációi

Nagy Ismsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 153 l.

MDK

Rauscher Lajos

Pesti Napló. 1914. jun. 3. /Három halott festő./

MDK

Rauscher Lajos

Alkotmány. 1914. jun. 3. /yK: In memoriam./ [redacted].

MDI

Rauscher Lajos

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

R

Rauscher Lajos

M.D.K.

133) Az alsó Margitszi get
A Duna Ujlaknál
Az ó-budai hajógyár. Rérkarc

134) Az alsó Margitszi get 1887 körül. Rérkarc

135) A Tabán. Rérkarc

Budapest végen és most. Bp. 1923.

11 b

MDK

Rauscher Lajos, 1845-1914

Utcarészlet, R.féle technika

Tájkép, " . "

Árverési Közl. 1938. 3.rk.sz. 15 l.

MDK

Rauscher Lajos, 1845-1914.

Utca részlet, Rauscher-tech n.

Tájkép, " "

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.
35-36 l.

MDK

Rauscher Lajos, 1845-1914.

Budapest, goauche

Magy. rajz 55 éve, Szépm.Muz. kiáll. 1940. jan.

15 l.

Rauscher Lajos MDK

A Grafikai Egyesület alakuló gyülésén megjelentek között emlitve

Az alapszabálytervezetet megvitató szükebb bizottságba vaasztották

Mücsarnok.19ol.8.sz.134.l.

MDK

n. Rauscher Lajos, festő,

a XIX. sz. vizfestője.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képzőművészet 1931 43-44 sz. 185. l.
1931. Tárlat.

Rauscher Lajos MEK

Könyvtáblák Gottermayertől, béléspapirok Galambtól és Kovácstól... Rauscher Lajos saját rendszeré vel maratott képei s Morelli Gosztáv fametszetei

az 1906-os Világkiállitáson.

28.o.

Czakó: Milanoi. 1907.

MDK

Rauscher Lajos, 1845-1914.

Utcarészlet, Rauscher-féle technika

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

31 l.

mDK

Rauscher Lajos
grafikus

Részlet Szélaknaról e. agnatintaja
nyerte el a metszetekre kitüzött dijat

÷ A Nemzeti Szalon grafikai dijai

Grafikai Szemle 1903 évf 5 z 80 l.

MDK

Rauscher Lajos
grafikus, festő, épitész
-1845–1914-

metszetei a kiállításon agnatinta.
(Akadémia Terey Gábor dr. rendezése)

– Nemzetközi modern metszetkiállitás
Grafikai Szemle 1903 évf. 1. sz. 79. l.

MDK

Rauscher Lajos
grafikus

grafikai A M. T. Akademián rendezett
kiállításon

— A M. Tud. akadémia
Grafikai Szemle 1898 évf. 12 z 194 l.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1899.

A kassai Szent Mihály kápolna. 19 x 13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. RL - RK sc. - Morelli G.F.i.

-- rajza után R[auchbauer] K. egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 79.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1899.

A kassai székesegyház régi külseje. 19 x 13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. RL - Rauchbauer sc. - Morelli G.F.i.

-- rajza után Rauchbauer [K.] egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 83.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1899.

Zólyom vára. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. RL - Rauchbauer sc. - Morelli G.F.i.

-- rajza után Rauchbauer [K.] egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 145.p.

Rauscher Lajos M.D.K.

Bp.1899.

Árva vára észak felől. 19 x 13 cm. illusztráció Kubinyi Miklós: Árvamegye c.cikkéhez. id.mü 350-372.p.

Szign. RL - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 363.p.

M.D.K.

Rauscher Lajos /1845-1914/

676. Budapest 1899-ben. Vizf. 162x281 karton.
677. Tájkép. Vizf. 12x24.5 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 47. 1.

MNK

Rauscher Lajos
grafikus, festő, épitész

cinkográfiai a berlini tárlaton

÷ Magyar müvészek grafikai tárlata
Berlinben
Grafikai Szemle 1908 évf 3 sz 64 l

Rauscher Lajos

Alkotása szerepel a Műcsarnok Őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Rauscher Lajos
a régmúltat legfőképpen a Szépm. Műv.
idézi elénk a 1917 PE kiállításán.

Kéndi Kovács L.: A Műv. őszi párlata.
P. H. 931. X. 18.

MDK

Rauscher Lajos

festő, emkografus

Ujeljárásával szerepel a kiállításon

3

Vagy. Közlemények. Magy. művészek grafikai fárlata Berlinben

Grafikai Szemle 1908. 37. 63 o.

MDK

Rauscher Lajos

festő cinkografus.

2/ – Mélységben, színváltozásban, árnyékolásban kitünő hatást érel.

Vegyes Közlemények. Magy. művezek grafikai tárlata Berlinben.

Grafikai Szemle 1908. 3 z. 63 o.

MDK

Rauscher Lajos

Rauscher Lajos egyike azoknak, akik megalakitották a Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületét.

Cikk: Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.

Művészet, 1910. 222.lap

MDK

Rauscher Lajos

Sgraffitó diszitései.

Divald Kornél: Régi és modern sgfaffito diszités.

Művészet, 1904. 241-244.lap

MDK

Rauscher Lajos

Látkép, vf.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Rauscher Lajos

Budapest 1899-ben, vf.

Tájkép, vf.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

Rauscher Lajos

Margitsziget.

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 19.1.

MDK

Rauscher Lajos, graf.

358. a/ Zebegényi part, b/ Zebegény. Rajzok.

362. a/ Tót falu, b/ Hajóépitész, c/ A kutnál, d/ Dunapart. Rajzok.

364. Kőmüebányai utca. Szénrajz.

A Magy. Akv. és Pasztellfestők Egyesülete. Mücsarnok. - XIII. terem. Kat. 40.l. Évsz.?

Rauscher Lajos festő M.N.K.

B p. Körönd, A MÁV-paleta sgraffitto díszei Székely Bertalan te ve alapján.

Építész :Petschacher Gusztáv

Ny.J.:Restaurálják a köröndi MÁV-paletán Székely Bertalan falfestményeit

Magyar Nemzet 1963. augusztus 15. 4.l.

Rauscher Lajos, graf. MDK

Doby J.-vel egyidöben az állandóan uj eljárásokat keresö stuttgarti születésü, de magyarrá lett - müegyetemi katedrán müködö R.L. iparkodott föleg aquatintával készült tónusos képein festöi hatásokat elérni.

Szautner Lajos: Karc- és metszet- művészetünk fejlödése.
Képzömüvészet. 1934. 77. sz.
195- 201.1.

MDK

Rauscher Lajos

Kézdi-Kovács L.: Az elmult két év történetéből.
Évk. KMT. 1930. 21.l.

MDK

Rauscher Lajos, graf.
az la müegyetem katedráján tan.

Tájképei közül esslin geni részletei
"Szélaknai bányászlak" és dunai részletei a legsikerültebb lapok.

Szautner Lajos: Karc- és metszet -müvészetünk fejlödése
Képzömüvészet. 1934. 77. sz. 195-201.1.

MDK

Rauscher Lajos

Képzőművészet 1929. 24. sz. 213.l.

Rauscher Lajos, festöm. MDK

leheletfinomságu budai és dunai képekkel szerepel.

Baránski E.László: ?
Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 213.l.

Rauscher Lajos
festő

M.D.

1874-ben diszkiadast jelentettek meg Petőfi műveiből a Költő 1845 évi anhéplvel díszítve és 65 szöveg-képpel. A művész is az illusztrátorok között szerepel.

P. Brestyánszky Ilona: Százévés az Athenaeum
Művészet, 1969. február – 14 lap

MDk

Rauscher Lajos, festöm.

vázlatain a régi, gazdag, asszimiláló nagy Magyarország
derüje csillog.

Baranski E.László: ?

Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 215,1.

Rauscher Lajos MDK

A jáki templom kapuja, toll

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Rauscher Lajos

Székely Bertalan képei a Nemzeti Szalonban. Vas. Ujs. 1900. 11. sz. 171-172.l.

MDK

Rauscher Lajos

Szélakna, rézk.

Chioggia, rézk.

Művészet 1905.

MDK

Rauscher Lajos

Tört. Képes. 1922. 16.1.

Rauscher Lajos MDK

A jáki templom szentélyzáradéka, toll

Műcsarnok 1909. Akvarellek pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Rauscher Lajos

A magyar táj népdalköltője. Spányi Béla halálára.
Esti Ujság 1914. jan. 14.

MDK

Rauscher Lajos

Zebegényi táj, aquatinta

Szélaknai részlet I-II, aquatinta

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Rauscher Lajos MDK

Kapu Rohenburgban, aquatinta
Szadai részlet, tollmaratás
Szélaknai részlet, aquatinta
Kórók, aquatinta

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Rauscher Lajos MDK

Bolgár vizkerék, Soft-round

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

MDK

Rauscher Lajos

Rothenburg, rézk.

Besztercebánya, rézk.

Müvészet 1905.

MDK

Rauscher Lajos

Székely Árpád. Művészet 1914. 256-257.l.

Rauscher Lajos, festő M.D.K.

több pest-budai látképét
Sandmann litografálta

Dr. Scenger Erwin: Josef Sandmann

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 9. sz. 23. old.

Rauscher Lajos (1845-1914)

Budapest 1899-ben.
Vizf. Sign.1899.

Tájkép.
Vizf. Sign.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Rauscher Lajos.

a "Magyar aquarell és pasztellfestők egyesületének tagja.

Benda János .
a Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Rauscher Lajos MDK

Az alsó kikötőhely a Margitszigeten, vizf.

A nagy vendéglő a Duna felől a Margitszigeten, vizf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Rauscher Lajos MDK

A margitszigeti virágoskert, vizr.

A margitszigeti romok, vizf.

A Margitsziget alsó vége a Margit hiddal, vizf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Rauscher Lajos

Budapesti Duna

S.L.:"A magyar rajz ötszáz éve" a Szépmüv. Muzeumban. Pesti Hirlap 1940.jan.30.

Rauscher Lajos.

az 1908-ban alakult "Magyar grafikusok egyesülete"-nek elnöke.

Bende János.
a Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Rauscher Lajos.

A Magyar Grafikusok egyesületének megalakulásakor 1908-ban elnöke.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Rauscher Lajos/1845-1914/

építész és grafikus,a budapesti Mintarajziskolában az ornamentika,majd a Müegyetemen a szabadtéri rajz tanára.Ő tervezte a mai Képzőművészeti Főiskola épületét.

Zsolnay Terézia,H. Zsolnay Margit:Zsolnay
Corvina 1974. 175.o.

Rauscher Lajos

Az 1905-6-os években élitménytani gyakorlatokat tartott a József Műegyetem építész-hallgatóinak az első évfolyamon

Koós Judith:Kozma Lajos munkássága Bp.1975.Akadémiai Kiadó

179. old.

Rauscher Lajos Festőművész

A mai Népköztársaság útjának két és fél km. hosszú útvonala egységes stílusú, neoreneszánsz és neobarokk palotái harmonizálnak egymással. Általában díszesek a lépcőházak, kapnaljak is, sok helyen láthatók a művész freskói.

V. M.: Száz éves a Sugárút, a mai Népköztársaság útja.

Petőfi Népe, 1976. aug. 18.

Rauscher Lajos, építész

RAUSCHER LAJOS
(1845—1914)

építész és grafikus, a mai Képzőművészeti Főiskola épületének és homlokzati sgraffito díszeinek alkotója, 130 esztendeje született.

— : Élet és Irodalom

12.

Népszava, Bp. 1975. dec. 14.

Rauschen Lajos

városképi grafikái az OMF

Építészeti Múzeumában

Magyar Építőművészet 1975/5

61. old.

Rauscher Lajos

és Székely Bertalan sgraffitói díszítik

a 88-90 sz. a. épületet.

Berzo. László, Bernát György, Erdei

Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-

pest 1973 1335 l

853 l

Rauscher Lajos, grafikus

„Mintarajztanodai tanár".
1880. máj. 9én réntvett abban
a bizottsági munkában, mely a
korona megvizsgálását végezte.
„Rauscher szajzolt"...
Balogh Lászlo: A zárak fölnyittatnak
4–5. o.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 2.

Rauscher Lajos, festő

A Margitfürdő 1880-ban. Rauscher Lajos vizfestménye

Élet és Irodalom, 1977. jan. 5. XXXIV/1

Rauscher Lajos

Erdey Aladár: "A grafikáról" cimmel a grafika fogalmát magyarázza. Felsorolja a rézmetszet, a rézkarc, fametszet, linoleum-metszet, kőrajz, aquatinta és a vernis-mon elkészitési módját. Erre példákat hoz, mindegyik eljárásból bemutat egy-egy képet:
Négy müvész nevét emliti meg ezzel kapcsolatban: Rauscher Lajos, Székely Árpád, Olgyay Viktor és Erdőssy Béla.
Rauscher Lajos találta fel az aquatinta eljárást: "Szélaknai részlet" c. aquatinta és "Bolgárkerék" c. képe vernis-mon eljárással készült. Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1909. juni. 6. I. évf. 23. sz. 731-735. lapokon.

Rauscher Lajos, grafikus

Rauscher Lajos az aquatinta eljaras tökéletesitője hoz
ta divatba a sgraffitit a Körönd egyik palotajan. Terveit
tanitvanyaival együtt csinalta meg. 41.old.

Nemes Ottó: Az Orsz.M.kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/
oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Kauscher Lajos, építész

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai,tanársegédei/segédtanarok/.--Kauscher Lajos,1880-1884.-Epitészeti rajz és alaktan. 52.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

Hauscher Lajos, grafikus

Mint az iskola"artisztikus vezetője"és az"iparművészeti rajz"tanara ugy vélte legjobbnak,hogy a növendék a terv vezést kizarólag az iparművészeti osztalyban gyakorolja ws az itt készült tervek kerüljenek azután a szakosztal ban kivitelre. 40.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Rausdien Lajos

163. Selmecbánya cer. lav. tus.
245 x 342 mm Ltv. 1902-1165

164. Budapest látképe
gouache 184 x 309 mm
Ltv. 1939-3413

XIX. sz. városképek és utcarajzok MNG 1976.

Rauscher Lajos (1845-1914)

161. A Rassai dóm lav. tus. fedőfeh.
380 x 300 mm Ltg. 1902-1161

162. Árva vára lav. tus, fedőfeh.
235 x 160 mm
Ltg.: 1902-1163

XIX. sz. városlépet és utcapzok MNG 1976.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-720

1973 JUN 24

Népszava

Rauscher Lajos építész és grafikus

— **Ratszáz fotóval, ezer tervvel és 34 grafikával** gyarapodott az utóbbi hónapokban az Építészeti Múzeum. A többi között megvásárolták Rauscher Lajos neves építész és grafikus által összegyűjtött dokumentumokat és hagyatéki iratokat. Az anyagban szerepel Székely Bertalan nyolc nagy méretű, jó állapotban levő sgraffitó-terve is.

Vazetnek to

Rauscher Lajos
grafikus

Nézeteit, hova lehetőségei szerint gyakorlatban is igyekezett megvalósítani.

Kiss Ákos: Budapest szineiről.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 4.oldal

Rauscher Lajos

"Régi kapu" c. alkotását dicséri a kritika, a Müvészet c. rovatban, "Nemzeti Szalon" cimmel, mely a tárlatról szól.

A HÉT, Bp. 1903. május 1o. XIV. évf. 19. sz. 314. lap.

Rauscher Lajos

1872-ben az Országos Mintarajztanoda ékitményes rajz- tanára lesz.

Rónai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesitésének centenáriumán.
Művtört. Ért. 1971. 3. sz. 204-212. l.

207. l.

Rauscher Lajos

1876-ban épül fel Rauscher Lajos terve szerint az Orsz. Mintarajztanoda uj épülete a Sugárút és Izabella u.sarkán. Sgrafittók: Székely Bertalan, kivitel: Scholtz díszitőfestő. - 1878-ban épül a mellette lévő Műcsarnok. Láng Adolf terve szerint.

Rónai György: Gondolatok művészetnevelésünk intézményesitésének centenáriumán.
Művtört.Ért.1971.3.sz.204-212.l. 209.l.

209.l.

Rauscher Lajos

az Orsz. Mintarajztanodától 188o-ban különválasztva megszervezett Műfaragászati Műhely vezető tanára volt.

Rónai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesítésének centenáriumán.
Művtört. Ért.1971.3.sz.2o4-212.l.

21o.l.

Rauscher Lajos

életének és munkásságának rövid összefoglaló méltatása:

Major Máté: A százéves Építész Kar tanárai és a magyar építészet. - Magy.Ép.Műv.1972.4.sz. 58-61.l.

Rauscher Lajos

1884-től a rajztanárképző tanára a Műegyetemen

Szentkirályi Zoltán: Adatok a magyar építészképzés történetéhez. - Építud, 1971 /III/, 439-465.l.

449.l.

Rauscher Lajos

készítette a bp.-i Körönd bérház sgraffitóit, tervezte a Képzőművészeti Főiskola épületét

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

291

Rauscher Lajos

Stuttgartban született és ott végzett műegyetemen.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

191

Rauscher Lajos

1876-ban társaság alapján felépítik a rajztanárképzés központi épületét az akkori Sugár úton (ma Népköztársaság útja 71) neoreneszánsz stílusban.

Enody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola,
Budapest, 1971. már.

Rauscher Lajos

Az Iparmüvészeti Társulat idei karácsonyi tárlátaáról számol be Rm.: "Iparmüvészeti kiállitás cimmel és kiemeli a müvész barokk munkáit.

A HÉT, Bp. 1908. nov. 29. XIX. évf.
48. sz. 779. lap.

Rauscher Lajos

Grafikáit elismeréssel méltatja Tövis:"Grafika a Nemzeti Szalonban" c. kritikájában, mely a kiállitáson bemutatott müveket ismerteti.

A HÉT, Bp. 1908. május lo. XIX. évf.
19. sz. 3lo. lap.

Rauscher Lajos

Danko József pozsonyi c. püspök (1829-1895) könyvjegye

Alföld 1971/2 79old.

Rauscher Lajos építész és grafikus

125 éve született

Népszava 1970 december 15
4. old.

Rauscher Lajos

Mintarajztanoda-épületét (Népköztársaság útja 71) említi

Ónody Éva: Loo éves a Magyar Képzőmüvészeti Főiskola. Budapest, 1971. 11.sz. 35-37. l.

Rauscher Lajos

A bp-i Népköztársaság úti Máv. nyugdíjintézetének bérhazsgraffitóit alkotta.

21. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest, 1970.

271

Rauscher Lajos

Müegyetemi tanár és a legnagyobb magyar grafikus volt. Ő az, aki előbbre vitte a grafika müvészetét. Az egész világon, ahol ismerik a grafika müvészetét, tudják róla, „hogy a XX. században egy magyar müegyetemi professzor... a maga csendes magányában, egészen szenzációs, technikai ujitásokhoz jutott, amelyek a grafika külön birodalmában, a legnagyobb esemény jellegével birnak."

"Rauscher Lajos" cimmel közli a lap a müvészről szóló megemlékezést.

A HÉT, Bp. 1914. juni. 7. XXV. évf. 23. sz. 375. lap.

Rauscher Lajos

Művei szerepeltek a Nemzeti Szalonban
rendezett Grafikai kiállitáson /1906/

Fülep Lajos:A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.1974 Magvető 179.old.

Rauscher Lajos

Servei alapján Kolbenhaim József építette 1875-ben a Képzőművészeti Főiskola épületét.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

5411

Rauscher Lajos

Id. Máltai Lajossal, Várdai Szilárddal és Schikedanz Albertel az iskola legelső tanárai közé tartozik.

Az O.M.Kir. Iparművészeti Iskola évkönyve 1934-36; 11.l.

/1/

olgyay Viktor, Székely Ar-
ika elhunyt Aranyossy Ákos az e-
ai művészete, első négy magyar művésze,
irdey Aladár kritikájában, mely a
ikusok Egyesületének kiválló tagjai-
Ezt a tárlatot a Váci-utcai MŰ-
ban nyitották meg január 12.-én,
művészen kívül szerepel még a kiálli-
Conrád Gyula, Paczka Kornélia, Lévy
táson: Róbert, Nagy Sándor, Erdőssy Béla, Székely
Andor, Baranszky László, Körösfői Aladár,
Glatz Oszkár.

ÉLET, Bp. 1910. jan. 30. II. évf. 5. sz.
158-159. lap.

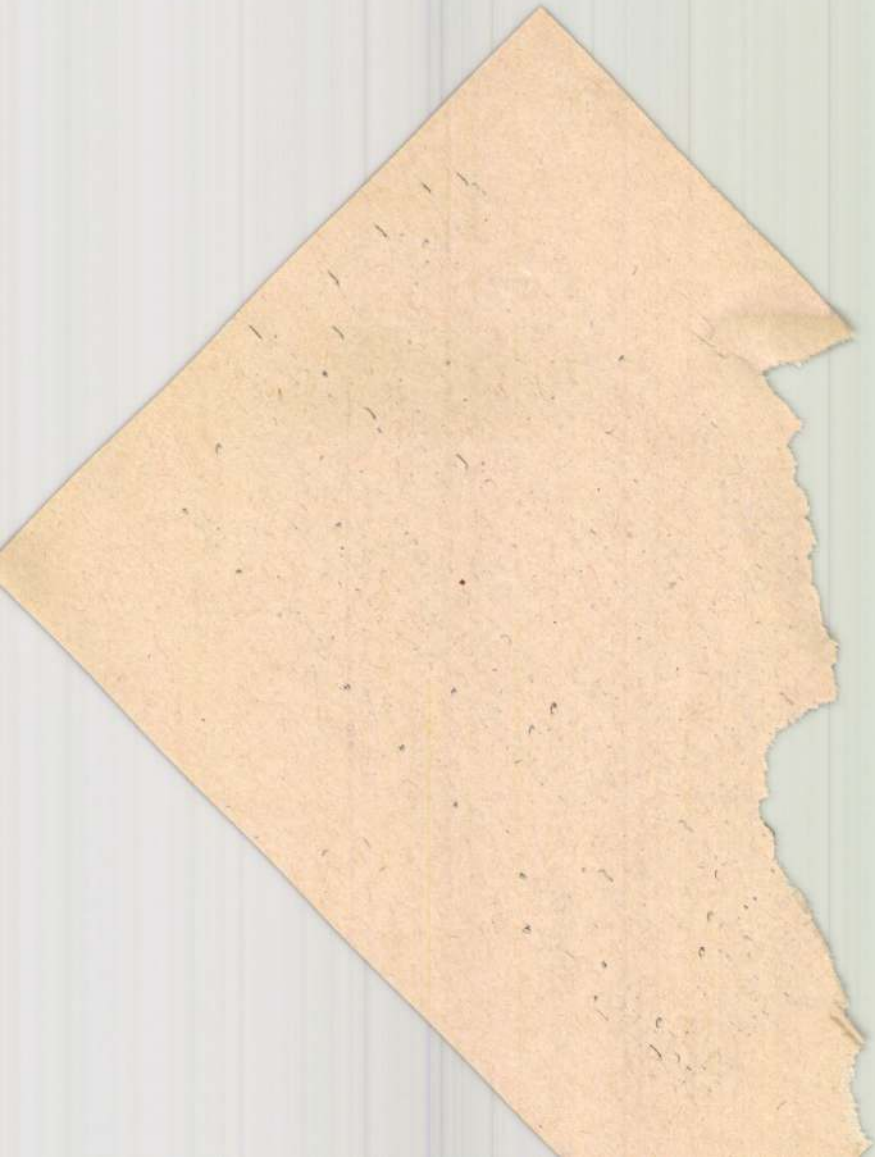

MDK

Rauscher Luiza

Bársony párnák égetett diszitéssel, repr.

Magyar Iparmüvészet 1906. 1.sz. 7.l.

MDK

Rauscher Lujza

Batik falidisz, repr.

Mükedvelők kiáll. Magyar Iparművészet 1913.

419.l.

MDK

Rauscher Lujza, ip.müv.

kitünnek bársonyégetési munkái izléses mivoltukkal.

A karácsonyi iparmüvészeti kiáll. 1905.
MIP.1906.14.1.

MDK

Rauscher Lujza, ip.müv.

Ujabban annyira felkarolt háncsnyégetési munkák javát most is a technikai eljárásnak feltalálója: Mirkovszkyné hozta a kiállitásra. Kivüle többen tünnek ki izléses munkájukkal.

Karácsonyi iparmüvészeti kiállitás.-
Magyar Iparmüvészet. 1906. 14.1.

MDK

Rauscher Lujza, ip.müv.

4. Bársony párnák égetett díszítéssel.

Kép.

Magyar Iparmüvészet. 1906. 1.sz. 7.l.

MDK

Rauscher Lujza

A karácsonyi iparmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet 1906. 14.l.

MDK

Rauscher Lujza, ip.m.

munkái is szerepelnek.

MÜHELY kiállitása az Uránia kigyótéri helyiségeiben.
Nitás dec.12./

MIP.1908 342.l.

MDK

Rauscher Lujza, ip.m.

selyembatikjait mutatja be.

A MIP Tára, Párizs, vására 1908 nov.21.-én nyílt meg.
MIP.1908. 341.1.

22.

22. RAUSCHER LUJZA : BATIK SELYEMTARSOLY.

SAC EN SOIE BATIC.

Magyar Iparművészet 1911. 18.l.

Rauscher Lujza

FIGURINES D'ANIMAUX
EN FAÏENCE.

Rauscher Lujza

1900/1 – 1905/6, 1906/7.

I.

Ferképzőmfoiskővk

125. C.

Rauscher Lujza

mutarajziskola, senakiv. látogató IV éves.

Egyesítő 1903/4. 17 l.

24090 Közs

Rauscher Lujza

Batik selyembluz, bőrmappa és nyakkendőtél, repr.

Magyar Iparmüvészet

1911. 16. l.

Rauscher Lajos

A Magyar Grafikusok kiállitásáról lap bemutatja két müvész alkotását:

Erdőssy Béla: "Dunai hajók" c. eredeti kőrajzát és

Rauscher Lajos: "Santa Maria in Organo Veronában c. aquatintáját.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. jan. 30. II. évf. 5. sz. 138, 139. lapokon.

RAUSCHER Lajos

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

208,238-241,248

RAUSCHER LAJOS építész

SÁRMÁNY Ilona: Historizáló épitészet az Osztrák-Magyar Monarchiában. Bp., Corvina, 1990 12,63,

470.

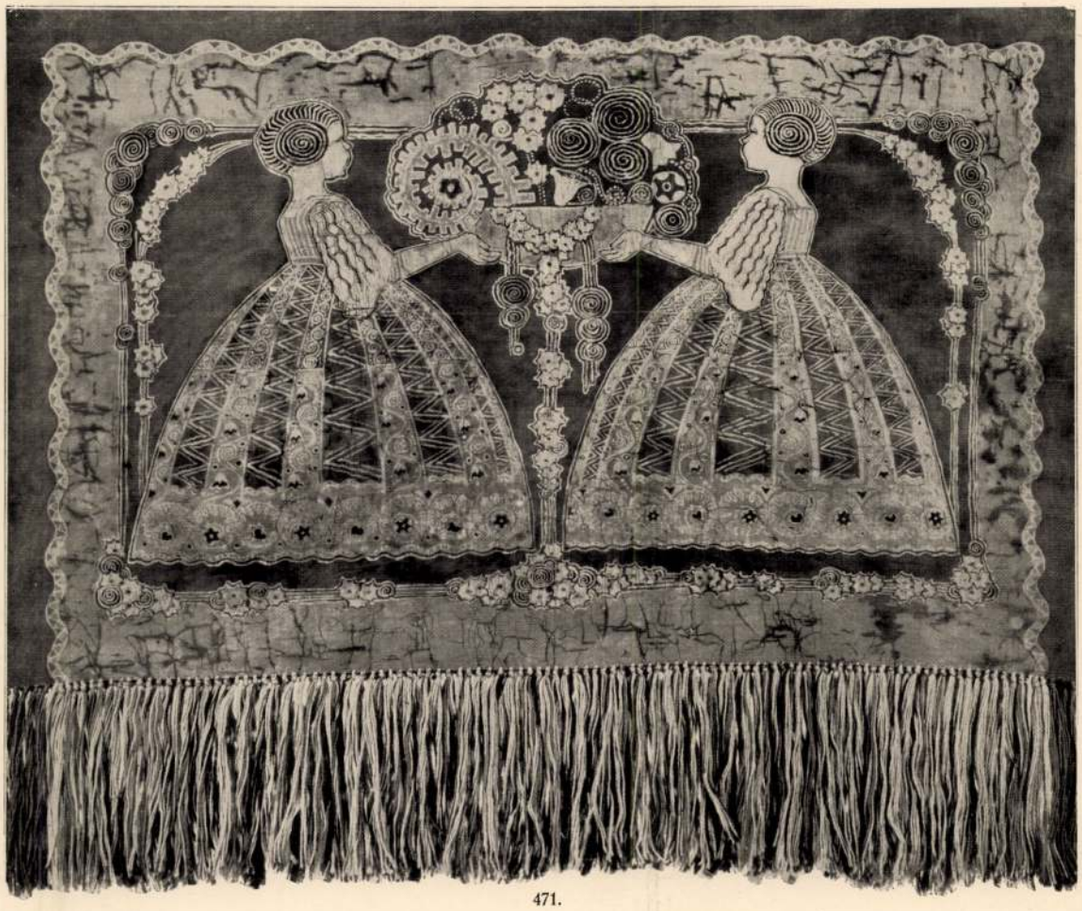

471.

Műkedvelők kiállítása. — 470. Benczur Béláné: Peddig-fonású vázák és tál. 471. Rauscher Lujza: Batik falidísz.

Exposition d'amateurs, groupe hongrois. — 470. Travaux genre Peddig. Inventés par Mme B. Benczur. 471. Tenture genre Battic. Inventée par Mlle L. Rauscher.

472.

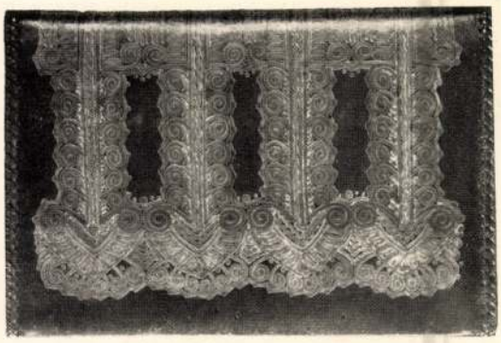

473.

474.

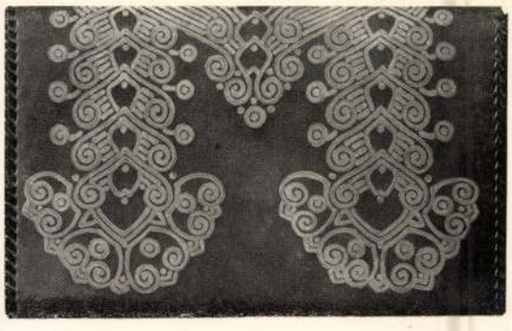

475.

Műkedvelők kiállítása. — 472. Dörre Ida: Batikozott színházi köpeny. 473. Zucker Frida: Bankótárca. 474. Schöntheil Irén: Jegyzéktömb. 475. Borosnyay Jolán: Bankótárca.

Exposition d'amateurs, groupe hongrois. — 472—475. Batiks; sortie en soie et portefeuilles en cuir.

6

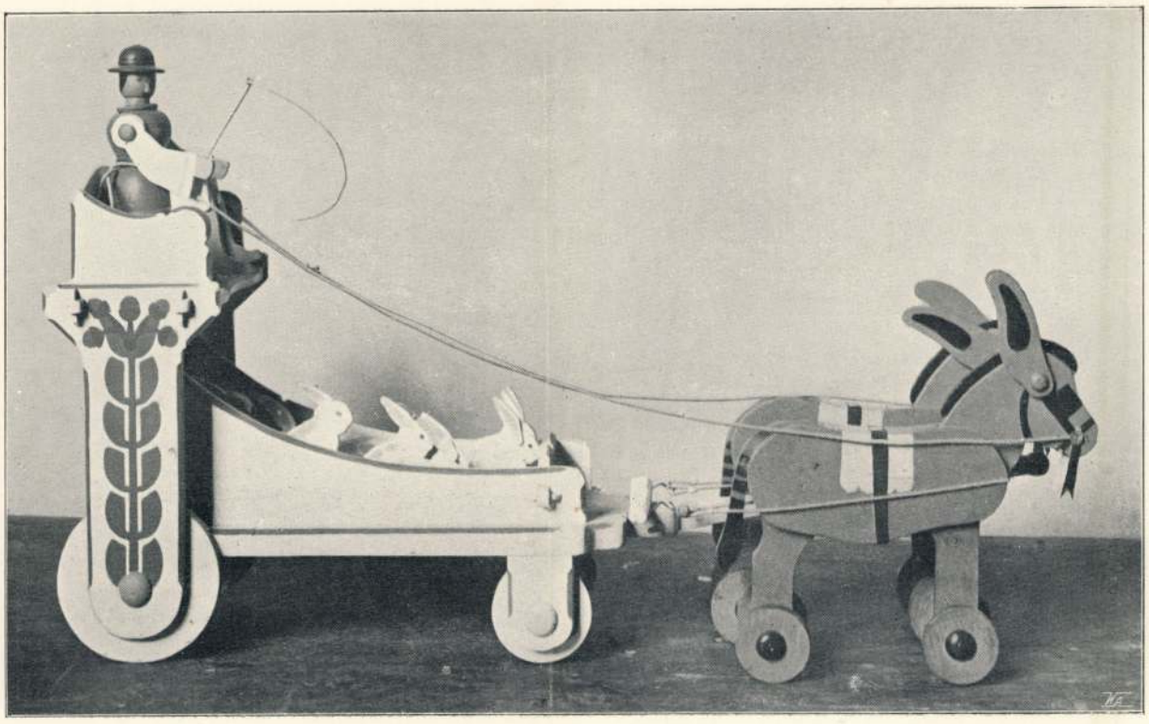

7

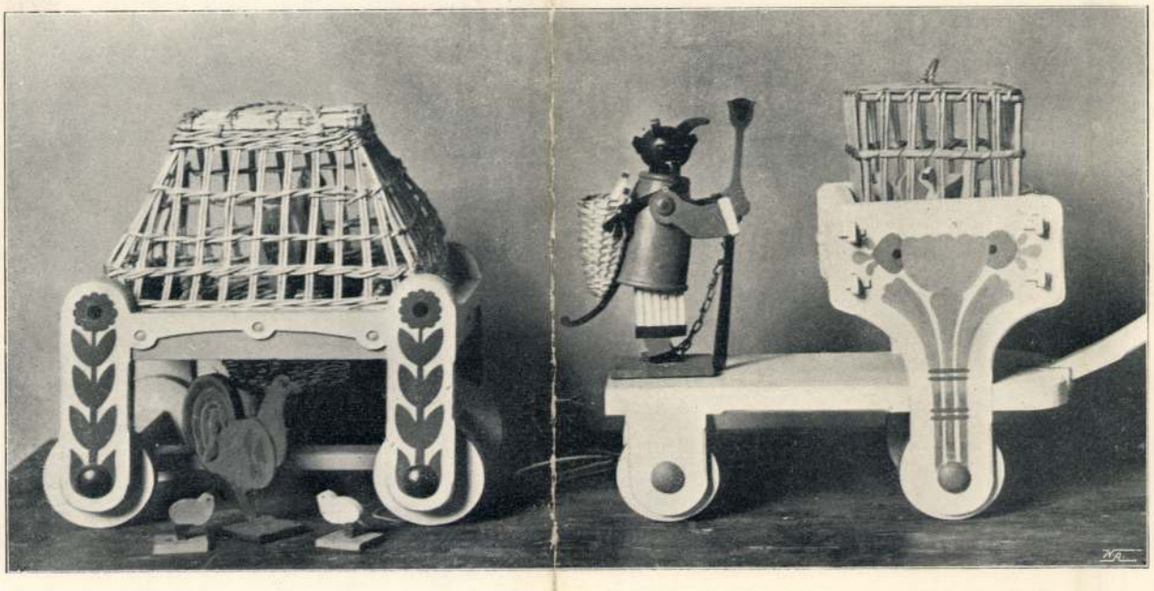

6., 7. GYERMEK-JÁTÉKSZEREK.

TERVEZTE VESZELY VILMOS.
KÉSZÜLTEK A HEGYBÁNYA-SZÉLAKNAI ÁLL.
GYERMEK-JÁTÉKSZER-KÉSZÍTŐ TANMŰHELYBEN.

4

4. BÁRSONY PÁRNÁK ÉGETETT DÍSZÍTÉSSEL. RAUSCHER LUIZÁTÓL.

5

5. POHÁRSZÉK. TERVEZTE TÁLOS GYULA.
KÉSZÍTETTE TÁLOS PÁL.

Magyar Iparművészet
1906. 1. 7.

Rauscher Miksa M.D.K.

(szombathelyi) épitész

terverte a „csorna-premontrei kanonokrendnek" Szombathelyen emelendő két-emeletes szérházát.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

febr. 15. sz. 2. old.

Rauscher Miksa
minépítész

lásd

Vasi Szemle
1938. 19. l.

RAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1913-tól új rendszerü,kibővitett vezetőség gel müködött a szépitő egyesület,melynek alelnöke Rauscher Miksa épitész lett. 329.old

HECKENAST JANOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf, 3.szám, 1968. Szombathely

RAUSCHER Milsa

Szlef, pomarańczowi gimn. 1894

VSz 2002. 493.

RAUSCHER Miksa epitéri

Szilágyi 2005. 167 - 173.

I. számú táblázat

ÉV VÉGI ÉRTÉKELÉS:
EGYÉNI CÉLKITŰZÉS

Az alábbiakban határozzák meg, milyen mértékben t

Adott évben az egyéni célkitűzésben megállapított feladatok	
1.	1
2.	1
3.	1
4.	1

Rauscher Lukas

szombathelyi épitész

a szombathelyi közvágóhid pályázatán

II. díjat nyert.

Magyar Épitőművészet

1909. 4. sz. 32. l.

Magyar Nemzet
KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 65
TELEFON: 126-726.

Méltóságos
Nagyságos

No Mátyás

úrnak
úrnőnek

Rauscher

R. 4. *Miksa*, építész. 1889 óta Szombathelyen működött, ahol R. tervei szerint építették a premontrei rend székházát és gimnáziumát, Széll Ödön bérpalotáját a Kőszegi-utcában, a Szombathelyi Általános Takarékpénztár palotáját, a fehérkereszt egyesület gyermekkórházát, a Szt. István-park kioszkját stb.

Lg. I. 350 l

5. Jelen szerződést

ket a bérbevevők fizetik.

Budapest, 1933.október hó .

háztulajdonos .

Előttünk. mint tanik a előtt:

Nyugt

900 . azaz kilenc

pon irág és nagy uraktól októ

j fejében köszönettel felvettem

Budapest, 1933. október 1.

Rauscher Miksa

epitem Szombathely

. red

M. Pályázatok

1904/5-2. sz. 22-23

l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök

a

8. sorsz. Műhelyi mint

Rauscher Miksa

Ferverte Hombathefen

a Legáth Károly féle
házat, a Gothard Sán-
dor féle házat
Stél Ödön féle házat
írod

Épitö Ipar
1910. 474 l. 484. l
(Kepekkel)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Rauscher Miksa

ép.

terwezte a szombathelyi Fehér Keresztt Egyesület gyermekkorházát, és ugyanott a Szent István park Kioszkját és a Rauscher villát, (a szombathelyi ált takarékp. házat

Épitő Ipar 1910. 442. l.

(Mépekkel)

453, 454.

.... *mühely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rauscher Miksa

A szombathelyi fehér kereszt egyesület gyermekkorházát terverte pavillon rendszerben. R. egyik legnebb alkotása a Szent István park-ban épült kioszk

írod

Byi 240. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191... (

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauscher Miksa

Szombathelyen az újabb
Középületeket és magánla-
kóházakat Rauscher ~~épi~~-
tervezte, aki mint a
lovas kaszárnya építésze-
zetője jutott szombathelyre
1889-ben. Ő tervezte a
csorna premontrei rend új
székházat és gymnasiumát,
a vármegye bérházát, Széll
Ödön bérpalotáját a Kőszegi
utcában, Gothárd Sándor
és Legáth Gábor házait a
Kiráf utcában, Kikakker
Kálmán házát a Berzsenyi
fordítva

utcában, dr Neineth Gyula
háját a Kisfaludy Sándor ut-
cában, a saját villáját, továbbá
a Greisinger és Pollyandy villá-
kat a Hegy utcában. Ő tervezte
a Katonai élelmezés új nagy
raktárait, a Szombathelyi álta-
lános takarékpénztár épületet
az Erzsébet Kiráfné utcában

yfőnökség!

irod

230. l.

év Byi hó n történő kifize-

indokából személyesen meg nem

számu

am.

évi hó

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rauscher Miksa

Universit 1904. 278
– 1909: 135

Kalf Willem: Cendelet 243 (
3832 (526).

Rauscher Mikra

epitéz

laid

SzBVas 130 l.

..... nevü munkás igazoltatta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Rauscher Miksa

épitéz

l-

Fehérdrombathely

XXVII. l.

XXVIII. l.

MOB kot.

2039.

Rauscher Miksa

Bombathelyi épi-
tész tervezte a
nagykanizsai új
honvédlaktanyát,
melyet Harkányi
(Hirschl) Ede nagy-
kanizsai vállalkozó
épitett 1901-1902-
ben

Barbarits

129 cl.

~~Rákóczi hamvait kísérő debreczeni~~

~~bandérium lobogója V. 171.~~

Rauscher Miksa

épitész

l.

Thürfelöddemantel

263. l.

270. l.

271. l.

SZOBRÁSZ VÖGERL ALAJOS BUDAPESTEN
VIII. KER. TAVASZMEZŐ UTCZA 22./a. saját házában.
MŰKÖHOMLOKZATOK KÉSZITÉSE
SAJÁT LEGJOBBAN BEVÁLT MÓDSZEREM SZERINT. A VALÓDI KÖTŐL MEG NEM KÜLÖNBÖZTETHETŐ.
Mütermemben külső és belső diszitési munkák
GIPSZBŐL, KÖBÖL, MŰ-KÖBŐL ÉS TERRACOTTÁBÓL
minden stylnemben kifogástalanul előállittatnak.
LEGMESSZEBBMENŐ JÓTÁLLÁS.
TELEFON 50-21.

vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A gyula—simonyifalvi vasut engedélyezési tárgyalását augusztus 31-én tartották meg a kereskedelemügyi ministeriumban Stettina ministeri tanácsos elnöklete alatt, a kereskedelemügyi, földmivelésügyi, hadügyi ministeriumok, a vasuti és hajózási főfelügyelőség az államvasutak képviselőinek jelenlétében. Békésvármegye vasuti bizottságát e tárgyaláson dr. Fábry Sándor alispán, Szekér Gyula, Haviár Lajos és Ponyiczky Lajos mérnökök képviselték. A tárgyaláson az érdekeltek egyértelmü hozzájárulásával részletekben megállapitották azokat a módozatokat és feltételeket, a melyek mellett a vasut épitésének engedélyezése javaslatba hozatik. Ezek a feltételek megegyeznek a részletes tervekkel s a közigatási bejáráson létrejött megállapodásokkal. A vasut épitési tőkéje 1,000.000 koronában állapittatott meg, amiből a forgalmi eszközök beszerzésére 217.700 korona esik. Az engedélyezési tárgyalás megállapodásai alapján fog az engedélyokirat a kereskedelemügyi minister által kiadatni, a mivel a vasut épitése megkezdhető lesz, a mi a jövő év nyarára várható.

A rév—nagybáródi vasut épitését a napokban megkezdték. Az épitési iroda Rév községben (Bihar megye) nyilott meg, ahol földmunkások felvétel végett jelentkezhetnek.

A brassó—fogarasi vasut épitése, mint már jeleztük, biztositottnak tekinthető, amennyiben az épitési tőkének a törvényben előirt 35%-a jegyezve van. A 66·4 km. hosszu vonal épitési költségei az engedélyezési tárgyalás alkalmával 7.064.000 koronával lettek megállapitva. Az épitést Mandel és Révész budapesti cég fogja eszközölni.

Iparvágány épités. Az erdélyi erdőipar részvénytársaság musai és goóri iparvasutjai között összekötő vágány épitését vette tervbe. Az iparvágány közigazgatási bejárását mult hó 24-én ejtették meg.

Iparvasut épités. Klein Miksa és Klein Vilmos alsómaros-váradjai lakosok Alvinc és Borsómező községek között iparvasutat létesitenek.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

A Mátyás utcában épitendő pénzügyőri laktanya épitését a m. kir. dohányjövedéki központi igazgatóságnál augusztus 2-án megtartott árlejtés alapján Fischer Ferenc budapesti épitőmester kapta meg 322.119 kor. 23 fillér vallalati összeg mellett.

Kórház épités. A Budapesti Általános Munkásbetegsegitőpénztár 250,000 korona államkölcsönt kért uj kórház épitésére és 50.000 koronát szentendrei szanatóriumnak a kibővitésére. A kölcsönt 25 év alatt 12.00 koronás évi részletekben hajlandó visszafizetni. A minister tudatta a fővárossal, hogy a kölcsönt hajlandó megadni s fölvette az 1906. évi költségvetésbe.

Tatarozási munkák. A Ludovika akadémiában levő törzstiszti tanfolyam helyiségeinek tatarozását nevezett tanfolyam parancsnokságánál augusztus 7-én megtartott árlejtés alapján Spitzer Illés kapta meg.

Vizvezeték és burkolatjavitó munkák. A törvényszéki épületben szükséges vizvezeték és terazzó burkolat javitását az előirányzott 982 kor. 37 fillérből 8% árengedéssel a Zellerin r. t. kapta meg a f. é. junius 26-án megtartott árlejtés alapján.

Gőzfütés és villamosvilágitás berendezése. A Népszinház átalakitásánál előforduló gőzfütés berendezését 25064 kor. 45 fillérért a Zellerin M.-féle gyár r. t., a villamosvilágitás berendezését 54625 kor. 95 fillérért Holitscher Zsigmond és tsa cég kapta meg a megtartott szükebbkörü árlejtés alapján.

A vidéken.

Hidépités Barsmegyében. Az aranyosmaróti m. kir. államépitészeti hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki, a nyitra—privigyei th. közut 1—2 km. szakaszán levő 3 sz. simonyi Nyitra hid vasfelsőszerkezeti munkáinak 84660 koronával és az alépitményi munkáknak 27705 kor. 41 fillérrel előiranyzott biztositására. Pályázati határidő f. é. szeptember 28-ának d. e. 10 órája.

Óvoda épités Dicsőszentmártonban. Dicsőszentmárton község előljárósága lapunk mai számában árlejtést irt ki a létesitendő második óvoda épitésének 11209 kor. 67 fillérrel előirányzott biztositására. Pályázati határidő f. é. szeptember 16-ának d, e. 11 órája.

Utépités Somogy vármegyében. Somogy vármegye alispánja lapunk mai számában árlejtést irt ki a szöcsénypuszta—balatonszentgyörgyi th. közut 0.946—2.680 km. szakaszának, a nagyatád—babocsai th. közut 13.705—17.350 és 22.061—23.572 km. babocsai és háromfai szakaszának, végül a kaposvár—szigetvári th. közut 30.175—33.790 szakaszának kiépitésére. Pályázati határidő f. é. szeptember 12-ének d. e. 10 órája. Ajánlatok minden utvonalra külön-külön teendők.

A soproni állami polg. fiu iskola felépitése alkalmával előforduló és összesen 144.435 kor. 18 fillérrel előirányzott föld-, kőmüves-, elhelyező, granitterrazzómunka, kőfaragó, szobrász, vas, ács, cserépfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, padoló, szobafestő, kályhás, vizvezeték-csatorna, ablakponyvák és légszeszvezetékberendezési munkákra a vallás- és közokt. m. kir. minister lapunk mai számában árlejtést irt. Pályázati határidő f. é. szeptember 25-ének déli 1 órája. Ajánlatok az összes munkákra, egyes munkanemekre, vagy munkacsoportokra tehetők. Az iskola Steinhardt Antal budapesti müépitész terve szerint épül.

Főgymnásium épités Kézdivásárhelyen. A kézdivásárhelyi r. k. főgymnásium épitésénél előforduló csatornázási és closetberendezési munkákat Törs és Orma i kolozsvári cég kapta meg 4528 korona 43 fillérért, a többi összes munkák kivitelével pedig Wusinczky testv. brassói céget bizták meg 240608 korona 30 fillér árban.

Gőzkazánok szállitása a szegedi gőzfürdőhöz. A szegedi városi gőzfürdő két kazánjának kiváltására az ajánlatok felülvizsgálása céljából kiküldött bizottság Rökk István budapesti gyáros ajánlatát javasolja a város tanácsnak elfogadásra.

Aszfaltozás Nagyváradon. A Ritoók Zsigmond-utcában a községi iskola felépitésével uj szabályozási vonal létesült. A mérnöki hivatal előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a kiugró részt aszfalttal burkolják és ezen munkákkal a Magyar aszfalt részv. társaságot bizzák meg. A munkálat 6100 koronába kerülne.

A győri villamos telep kibővitése. A városi villamos telep kibővitésének munkáit a közgyülés tudvalevőleg a Ganz és társa budapesti cégnek adta ki. A berendezési részek már munkában vannak és a kitüzött időre, október 10-ére, Győrbe érkeznek. Akkor nyomban megkezdik a felszerelési munkákat és december elsejére készek lesznek vele, hogy a kikötött két heti próbaüzem betartásával a telepet december 15-én a városnak átadhassák.

Hidak helyreállitása Nagyváradon. Nagyvárad város mérnöki hivatala előterjesztést tett a városi tanácsnak a Szent-László és Baros hidak helyreállitására vonatkozólag. A mérnöki hivatal véleménye szerint a hidak ujjáfestése 3053 kor. 70 fillérbe kerülne, mig a Szent-László hid fakockaburkolatának fekete erdei fenyőfával való kicserélése 6104 kor. 70 fillér költséget igényelne.

Vizvezeték és csatornázás Debrecenben. Debrecen város mérnöki hivatala beterjesztette a városi tanácshoz a vizvezeték és csatornázásra vonatkozó iratokat. A jog- és pénzügyi bizottság még a szeptemberi rendes közgyülés előtt foglalkozni fog a vizvezeték és csatornázás ügyével.

Iskola épités Szekszárdon. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága megsürgette a polgári leány iskolaépitésének ügyét mely felett most már Szekszárd város képviselőtestülete rövid idő mulva dönteni fog.

Bérház épités Hódmezővásárhelyt. A hódmezővásárhelyi takarékpénztár igazgatósága a főtéren létesitendő bérház épitésére kiirt és lapunk f. é. augusztus 30-iki számában közzétett árlejtés határidejét, valamint az épités feltételeit megváltoztatta. E szerint ajánlat tehető egyes munkanemekre is, az ajánlatok benyujtási határidejét pedig szeptember 9-én déli 12 óráig hosszabbitotta meg a takarékpénztár igazgatósága.

Munkásházak épitése Makón. A földmivelésügyi minister tizezer korona államsegélyt engedélyezett Makó városának arra a célra, hogy a mezőgazdasági munkásoknak kamatmentes kölcsönt adjanak munkásházak épitésére. Makó város közgyülése most tárgyalta, a munkásházak ügyét és kimondotta, hogy e célból 2000 négyszögöl telket vásárolnak és jövő tavaszszal megkezdik egyelőre 25 munkásház épitését.

Artézi kut furása Borostelek községben. Borostelek község képviselőtestülete 4800 kor. költséggel létesitendő artézi kut furását határozta el.

Vizvezeték létesitése Rozsnyón. Rozsnyó város tanácsa a városi vizvezeték kiépitésére nézve a szerződést Pöhlmann Hugó és tsa budapesti céggel megkötötte. A munkálatokat f. hó 15-én kezdik meg.

Iskolaépités Csorvás községben. A vallás- és közoktatasügyi minister Csorvás községben egy 6 tantermes belterületi s egy 1 termes tanyai iskola felállitását engedélyezte. Ennek következtében a képviselőtestület a szükséges telkek megvételét elhatározta és a törvényhatóság jóváhagyása után hozzá fog az épitéshez s még ez évben tető alá hozza az uj iskolákat.

Bérlőlak és tisztilak épitése Aba községben. Aba község határában (Fejér m.) fekvő bárándi birtokon 59.283 kor. 93 fillérrel terve-

Tovább!

Telefon 52-52. Telefon 52—52.
RÁKOS MANÓ
szobrász
Budapesten, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. szám.

Készit mindennemü **gipsz-, kő-, mükő-, stuccatur,**
Rabitz- és mümárvány-munkákat.
Ajánl mint különlegességet: stuccomenyezeteket.

zett bérlőlak és tisztilak épitését a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister a kitüzött árlejtésen beérkezett ajánlatok mellőzésével Zaboreczky Ferenc kecskeméti épitőmesterre bizta.

Gyermekkórház épitése Szombathelyen. A szombathelyi fehér kereszt egyesület legutóbbi választmányi üléséből kifolyólag az épitendő gyermekkórház munkálataira árlejtést hirdetnek. A Rauscher Miksa szombathelyi müépitész által elkészitett tervek szerint az épitkezés 92.632 koronával van előirányozva.

Villamos világitás Kunfélegyházán. A félegyházai egyesült gőzmalom r. t. ajánlatot tett a város tanácsának, hogy 200.000 koronáért hajlandó a villamos közvilágitást berendezni.

Munkásházak épitése Zentán. Zenta város közgyülése elhatározta, hogy háromszáz munkáscsaládnak munkásházat épit, miután a földmivelésügyi kormány a házfelépitéshez kamatmentes segélyt engedélyezett.

A pécsi ev. ref. templom épitése. Az elkészitett terveket az egyházmegyei bizottság még e hó folyamán felülvizsgálja és ennek megtörténtével a versenytárgyalást rövid idő keretén belül kiirják. Az alapozási munkákat még az ősz folyamán megkezdik.

Artézi kut furása Bihar községben. Bihar község képviselőtestülete 4000 korona költséggel létesitendő ártézi kut furását határozta el.

Artézi kutak furása Óbecsén. Óbecse község előljárósága a község belterületén több artézi kutat furat és ezen munkák kivitelével Soós Károly hódmezővásárhelyi kutfurómestert bizta meg, ki a munkálatokat legközelebb megkezdi.

Bánhida állomás bővitése. A bánhidai vasuti áthidalás és állomás kibővitése ügyében a közigazgatási bejárást augusztus 24-én tartották meg. A kibővitési munkálatok költségei 300000 koronára vannak előirányozva. Kivitelre a munkák csak akkor kerülnek, ha az állami költségvetés törvényerőre emelkedik.

Laktanya kibővités Brassóban. A nagyszebeni hadtestparancsnokság azzal a kéréssel fordult Brassó város tanácsához, hogy az ó-brassói lovassági laktanyát bővitse ki. A kibővités esetére hajlandónak nyilatkozott a hadtestparancsnokság a laktanyáért eddig fizetett bérösszeget évi 4700 koronával felemelni. A városi mérnöki hivatal számitása szerint a kibővités 118000 korona költségbe kerülne és ez a befektetés évi 4700 koronát, vagyis 4 százalékos kamatot jövedelmezne. A városi tanács abban állapodott meg, hogy azon esetre, ha lehetséges lesz a kibővités folytán eszközlendő befektetés után legalább $4^1/_2$ százalékos kamatot elérni, ajánlani fogja a városi közgyülésnek a laktanya kibővitését.

Fővárosi hirek.

Tüzpróba a fővámpalotában. A közmunkák Tanácsa tudvalevőleg az uj épitési szabályzat feldolgozása alkalmával az épületek tüzbiztossága érdekében elrendelte, hogy a raktárak és áruházak vasszerkezete rossz hővezető anyaggal burkoltassék. A fővamházban, hol jelenleg nagymérvü átalakitások eszközöltetnek, ez alkalommal az épület tüzbiztossága végett az összes vasoszlopok és szekrénytartók „Emulgit“ parafakőlemezekkel burkoltatnak. Egy ily oszlop próbaburkolásán e napokban hivatalos tüzpróba ejtetett meg, melyen Hankiss fővámigazgatóhelyettes, Fellner Sándor müépitész, Bárdy István IX. kerületi mérnök, Zyzda Béla müépitész a parafakőgyár részvénytársaság igazgatója, Gabos Oszkár épitész és a fővámház gondnoka voltak jelen. A tüzpróba teljesen kielégitő eredménynyel végződött.

Szénszállitás. A székesfővárosi Duna balparti közkórházak, valamint a központi fertőtelenitő intézet részére szükséges darabos szén szállitását mm.-ként 1 kor. 60 fillérért Salamon Jakab és tsa, az akna szén szállitását mm.-ként 1 kor. 06 fillérért a Budapestvidéki kőszénbánya r. t. kapta meg a f. é. augusztus 28-án megtartott árlejtés alapján.

Az „Archimedes“ csavargyár Barta és Zimmermann cég uj iparággal bővült, amennyiben a tulajdonosok az Első ujpesti reszelőgyárat megvették és üzemüket ez iparággal bővitve „Archimedes“ csavar- és reszelőgyár cég alatt fogják továbbvezetni.

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK
papir áruháza
Budapest, IV., Muzeum-körut 13.
— a „Királyi József Müegyetem“ átellenében. —
Speciális üzlet épitészeti-, mérnöki-, müszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.
Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban
árjegyzéket és rajzpapirmintakönyvecskét kivánatra ingyen és bérmentve.

HACKL KÁLMÁN
mechanikai mühely és hatóságilag engedélylyel biró villanyfelszerelési vállalat
Fő-üzlet: BUDAPEST, VII., MUNKAS-UTCA 18.
(Rottenbiller-utca sarok.)
Fiók-üzlet: KISPEST, ÜLLŐI-ÚT 49. SZÁM.
Elvállal és javit különféle gépeket, valamint uj kerékpárok készitését és javitását, eredeti amerikai zománcozásokat és nikkelezéseket, telefon, villamos világitás és szoba-sürgöny berendezéseket, jelző-készülékeket, vas- és fém-esztergályos munkákat; ezen cikkek raktáron is vannak és jutányos árban kaphatók.

Felvonógépek:
Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22 Telefon 29—66. — Gyárt: személy-, teher-, ételfel vonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

Telefon 25—37. Telefon 25—37
POZDECH JÓZSEF UTÓDA
THURY FERENC
BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8.
fuvógyár, harang- és érczöntőde, szabadalmazott harangfelszerelés és nagyszerkovácsság. Költségvetést kivánatra ingyen és bérmentve küld

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
PÁSZTOR (bej. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.
TELEFON: 24—20.
Találmányi gondolatok kidolgozása, szabadalmi rajzok és leirások megszerkesztése, szabadalmak és találmányok értékesitése és financzirozása. Védjegyek lajstromoztatása, Mustra- és Modell-oltalom megszerzése a világ minden államában. — Felvilágositás dijtalan.

Ney Simon
szobrász
IX., Lónyai-utca 27. Telefon 433.
Készit gypsz, kő- és faszobrász munkákat, stukkomenyezeteket, stukko-lustro és mümárvány munkákat és minden e szakmába vágó munkákat. Költségvetésekkel, tervekkel kivánatra szivesen szolgálunk Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Üvegedző vállalat:
Forgó és társa Budapest, V., Váci-körut 6. szám. Telefon 13—24. Alapittatott 1854-ben. Elvállal szines és müüvegmunkákat, továbbá üvegedzéseket. Gyári raktár tábla- és tükörüvegből.

Janisch János és Fia
Telefon 23-83. sz. **Budapest** VI. Rózsa-u. 51-53.
1905. november hó 1-től VII. Jósika-utca 12. sz.
Csatornázás, épületbádogos, horganydiszitmények, légszesz, vizmüvek fütés, szellőztetés és szivattyu berendezések Ambergi légszeszfejlesztő gépek raktára.

GELLÉRI JÓZSEF
PÉNZSZEKRÉNY-GYÁR, ÉPÜLET és MŰLAKATOS ÜZLETE
BUDAPEST,
VII. ker., Alsóerdősor-utca 5. szám.
Ajánlja mindennemü tüz és betörés elleni pénzszekrényeit, valamint páncélszekrényeit és páncélszobáit a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. Viszonteladóknak kedvezmény.

„Archimedes“ csavar- és reszelő-gyár
Budapest, V., Váci-út 8.
Csavarok, csavaranyák, szegecsek és façonok fa vagy vasmenettel bármily anyagból.
Anyacsavarok bármily hosszban.

EICHHORN ANTAL
festő
Budapest, VII., Dob-utca 20
Elvállal szobafestő munkákat a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig. A kolozsvári Nemzeti szinház, a budapesti Vigszinház, Népszinház és Király szinház, a kecskeméti városi szinház és a nagy váradi Szigligeti szinhá belső helyisé geinekfestését cégem eszközölte

Telefon 54—98. Telefon 54—98
PASCHKA és TÁRSA
Budapest, Soroksári-utca 38—40.
Acéllemez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők lépcsők kovácsolt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

FÉNYMÁSOLÓ PAPIR

positiv (fehér alap, fekete vonal)
negativ (kék alap, fehér vonal)
villám (barna alap, fehér vonal)
Készit és szállit a legjobb és legolcsóbb minőségben.

A MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYAR
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 12. szám.
Fénymásoló készülékek dús választékban.
Fénymásolatok minden időben villanyfénynyel készittetnek.

Versenytárgyalási hirdetmények.

a) Épitő munkálatokra.

Budapest. (A soproni állami polg. fiu iskola épitése.) A soproni m. kir. állami polgári fiu iskola felépitése alkalmával teljesitendő és összesen 144435 kor. 18 fillérrel engedélyezett föld-, kömüves-, elhelyező-, granitterrazzó munka-, kőfaragó-, szobrász-, vas-, ács-, cserépfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, padoló-, szobafestő-, kályhás-, vizvezeték csatorna-, ablakponyvák- és légszeszvezeték berendezési munkák elkészitése, illetőleg szállitása iránt nyilvános árlejtés hirdettetik. Ajánlatok az összes munkákra, egyes munkanemekre vagy munka csoportokra tehetők. A munkákra vonatkozó munkakivonatok és ajánlati minták vállalkozó rendelkezésére bocsáttatnak és csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tétetnek. Az egy kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok f. é. szeptember 25-én déli 11 óráig a vallás- és közkt. m. kir. ministerium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-utca 16.) nyujtandók be. A beadott ajánlatok a vallás- és közokt. m. kir. ministerium XII. ügyosztályában f. é. szeptember 26-án d. e. 11 óra-

M.D.K.

Rauscher Miksa, épitéa

Sombathelyi épitész terwei szerint betonai élelmezési raktár, közvagóhid, és tűzérlaktanya épül Sombathelyen.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

jan. 12. sz. 10. old.

M.D.K.

Rauscher Miksa, építész

nyert megbírást a Kör-
menden felépítendő új hon-
védlaktanya tervenek é
költségvetésének elkészi-
tésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

febr. 16. sz. 3. old.

M.D.K.

Rauscher Miksa.

Szombathelyi építész 600 K-ás második díjat nyert a szombathelyi közvágóhíd terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
márc. 24. sz. 13. old.

M.D.K.

Rauscher Lipót (szombathelyi) építész

tervei nyomán, és 87.000 frt költséggel áll. polg. fiú iskolai épület fog felépíttetni Körmenden. A versenytárgyalást márc. 16-ra írták ki.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
márc. 2. sz. 4. old.

MDK

Rauscher Miksa

Nagykanizsai főgimn. és társasház tervpályázata.

Művészet, 1904. 278 l.

MDK

Rauscher Miksa, sz. 185o, épitész, Szombathely

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE, 1924. nov. 3o.
149-15o l.

MDK

Rauscher Miksa szombathelyi müépitész

Béház épitése Szombathelyen.

Vállalkozók Közl. 1906. márc. 14. 7 r. 8 l.

Tata (Komárom)

Falszabadulás-utja 1. Ház, f
rizalittal, 1800 körül.

(Tata V.é. MV. Bp. 1952, 51)

MDK

Rauscher Miksa szombathelyi épitész 600 koronás II. dij

A szombathelyi vágóhid tervpályázatának...
Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

Rauscher Miksa müépitész

Katonai élelmezési raktár Szombathelyen.
Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 6.l.

MDK

Rauscher Miksa, épitész

az egyes épitmények a legmodernebb vasbeton-szerkezettel é menyezetekkel készültek az ö tervei szerint.

3.ábra:püspöki palota. Repr.
4. " papnevelö intézet. Repr.

Bodányi Ödön: Szombathely város fejlödésének története. /1895-1910/. -Épitö Ipar.40.sz. 1910 X.2.
389.1-391.1.ig.

M.D.K.

Rauscher Miksa

(nombathelyi) építési

a nombathelyi premontreier gimnáziumnának szerveröje nyert megbízást a gyöngyösi uj gimnázium épületének megtervezésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894, XV. évf.

okt. 16. sz. 2 old.

Rauscher Miksa

M.D.K.

(szombathelyi) építész biztár meg a gyöngyösi uj gimnázium terveinek elkészítésével

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

jan. 8. sz. 2 old.

Rauscher Miksa,x) M.D.K.

(szombathelyi) építész

nyerte meg a szombathelyi Mikos-féle ház helyén építendő bérházra kiírt pályázatot.

x) Helyreigazítást lásd Sándy Gyula nevén az aug. 4. sz. 2. old.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1896. XVII. évf.

jul. 28. sz. 2. old.

Rauscher Miksa M.D.K.

(szombathelyi) építészt bizták meg a vasmegyei villamos művekben Szombathelyen, a Kossuth Lajos utcában építendő 2-emeletes házának és körpontitelepének terveczésével.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

febr. 19. sz. 2. old.

MDK

Rauscher Miksa, Baumhorn Lipót ⁄⁄

Közös tervük I. dijat nyert

A szombathelyi ág.ev. templom. Épitő Ipar 1893. 51.l.

MDK

Rauscher Miksa

Bodányi Ö.: Szombathely város fejlődésének tört. /1895-1910/. Építő Ipar 45.sz.1910.nov.6.

Rauscher Miksa. M.D.K.

szombathelyi építész

nyert megbírást a nagykanizsai közvágó hid ujjáépítésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

jan. 25 sz. 10 old.

MDK

Rauscher Miksa szombathelyi épitész

a szombathelyi közvágóhid terveire hirdetett pályázaton 600 koronás II. dijat nyert

Magyar Épitőmüvészet 1909. 4. sz. 32.l.

Rauscher Miksa

tervezte a második világháborúban elpusztult szombathelyi Kioszkot a mai Jókai-parkban a XX. század elején.

F.P. - H.J.: Kioszk-étterem, Szombathely. - Magyar Építőművészet, 1970.1.sz. 34-36. l.

RAUSCHER MIKSA

ÉPITÉSZ.

A SZOMBATHELYI KIOSZK - ÉPÜLET AZ Ő TERVEI SZERINT ÉPÜLT A SZÁZADFORDULÓN.

KIOSZK ÉTEREM, SZOMBATHELY.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 30-36. LAP

Rauscher Miksa

szombathelyi építészi működését, [illegible]

említi:

Szendo László: Szubjektív észrevételek egy szubjektív városmonográfiához. - Magyar Építőművészet, 1963. 5.sz. 61-62.o. 1.

RAUSCHER MIKSA /

1.) a szombathelyi Kioszk tervezője,
2.) -"- -"- katonai élelmezési raktár tervezője (1910) /172. old./
3.) a szombathelyi gyermekkórhár (1910) /172. old.)

Brenner János: Szombathely városépítéstörténete a XX. század második felétő l az első világháboruig. Bp., 1959. / az Építés- és közlekedéstud. közleményekből. /

/168

Rauscher Miksa

~~Baumhorn Lipot~~

és Rauscher Miksa

ind

epilensz

Épitő Ipar 1893.

51. l. (A szom-

bathelyi ágostai ev.

templom)

Közös terwik

I. Dijat nyert.

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

M.D.K.

Rauscher Miksa, nombathelyi építész

hesitette a nombathelyen lebontandó Salvária szálló helyén felépitendő modern, központi fürdéses, hétemeletes uj szállodát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
jun. 8. sz. 6. old.

M.D.K.

Rauscher Miksa (szombathelyi) épitész

nyert megbirást a Sárváron épitendő uj kórház terveinek el-készitésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

dec. 20. sz. 7. old.

M.D.K.

Rauscher Miksa,
(szombathelyi) építész
nyert megbírást a Nagy-
kanizsán építendő lakta-
nya terverésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
jul. 13. sz. 4. old.

Rauscher Miksa. M.D.K.

(szombathelyi) építész
tervei szerint épül fel a
sárvári új kórház.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.
jul. 11. sz. 4. old.

Rauscher Miksa

A Thököly-út 34. sz. ház (Szombathelyen) nem lehet az ő műve, – a bírált könyv nem tulajdonítja. Rauscher csak a Lovassági laktanya építkezéseket bérelt Szombathelyre ahol letelepedett. A „Kikaber"-féle épületet éppen a Thököly-úti ház hatására tervezhette.

Szende László: Szubjektív észrevételek egy szuvjektív városmonografiához. /Károlyi Antal+Szentfeleky Vihamér: Szombathely .Bp.1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5. sz. 61. l.

KAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1922-ben a város rendezési tervének biralatara bizottságot szerveztek. A Szombathelyi Szépitő Egylet részéről Kauscher Miksa és Hochholzer Odön épitészek voltak a tagjai. 432.old.

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VS VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

RAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen a a Széchenyi utca 3.számu Anreither által 1800 körül épitett ház mellett/az/ a Rauscher által tervezett ház állott. Ezeket a házakat a 60-as években lebontották. 302.old

SZILÁGYI ISTVÁN: Anreith János György emlékére
301.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

RAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1910-ben megépül a Fehér Kereszt Egyesület Gyermekkórháza. Tervező Rauscher Miksa volt.-Ekkor már megindúlt azon köintézmény-épitkezések sora, amelyeket ~~zöldxtarx~~ parkszerü zöld területek vettek körül.
324.old.

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám, 1968, Szombathely

KAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1922-ben a város rendezési trevének palyamüveit biraltak.A harmadik dijra javasolt mü mellett szavazott medgyasszay Istvan,Niessner Aladar,stb.Ellene szavaztak Jendrassyk Alfréd,Hochholzer Ödön,Kauscher Miksa,stb.épitészek. 432.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VASI SZEMLE. XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

RAUSCHER MIKSA, építész

Szombathelyen 1922-ben a varos rendezési tervének pályamüveit biraltak. A biralatok elhangzasa, a jeligés levelek felbontasa, a dijak odaitélése utan a jegyzőkönyvet a bizottság tagjai alairtak, köztük Rauscher Miksa építész is. 434. old

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

KAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1920-ban a varos szükségét érezt,hogy uj épitési szabalyrendeletet alkosson.Ennek elökészitésében Kauscher Miksa épitész is részt vett. 429.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VV VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 5.szám, Szombathely

RAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1920-ban a varos rendezési tervpályazatot hirdetett. Rauscher Miksa épitész, bizottsági tag javaslatara altalanos orszagos palyazatot irtak ki, 429.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik városrendezési terve 429.old

VS VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

RAUSCHER MIKSA, építész

Szombathelyen 1905-ben a Szent István parkban a kilátó alatt felépült a kioszk könnyed, mozgalmas tömegü épülete Rauscher Miksa tervei szerint. 326.old

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXIX.évf. 3.szám, Szombathely

RAUSCHER MIKSA, épitész

Szombathelyen 1932-ben a régi temető müemlékszámba menő sirköveinek megmentését, illetve szabadtéri múzeumban való összegyüjtését kérte. 335.old

HECKENAST JÁNOS: Szomvathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZ.ML., XXII.évf. 3.szám, Szombathely

MDK

Rauscher R.

Egyházmüvészeti Lap 1880. 160.l.

R. Rauscher üvegesmester M.D.U.

Nebeni. 1854 ben a gyulafehérvári tpl. tönkrement ablakait készíti el ólomfoglalatos hatszöges nemekből

Entz Géza: A gyulafehérvári székesegyház
Bp. 1958 126

RAUSCHMANN budai zongoraépítő

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészítők. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIII.Bp., 1990

180.

Rauschmann

M.D.K.

Rauschmann Buda és Pest 1821. ben készült rajza után J. Alt készített hőnyomatott.

Budapest régen és most, Bp. 1923.

3 t

M.D.K.

Rauschmann, rézmetsző

Katalógus. 2.- "Ung. National-Museum. Rauschmann gez."
Rézmetszet. A Hild, Falka kép után. 11.4+8.7 cm.
Főv. Tört. Múz.-Szabó Ervin Kvtár. 217.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

MDK

Rauschmann

Buda látk. a hajóhidfő teréről nézve, kőny.

Schoen Pest-Buda

M. D. K.

RAUSCHMANN J.

Ecsetrajzának Alt Jakab által
majolt könyomatát mellékeli
Franz Schams Budáról való könyve
(1822)

Budapest müemlékei II. p. 1962. 123. e.

Rauschmann J.
Alt Jac.

MDK

Repr: A várhegy délről 1821-ben.
Rauschmann rajzáról, Alt könyomata.
1822.

92.o. 79. kép.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

MDK

Rauschmann János XIX.sz.legeleje, Pesten tanitott.

Kopp J: Ism. Magy.festők a 19.sz. első felében.
Szépművészet, 1941. 4.sz. 8o 1.

Rauschmann János, rajztanár MDK

Preiszner bányamernököt ábrázoló olajképe rajzos, száraz megoldású. Ő a XIX.sz.legkezdetén tanitott Pesten.

A pesti rajzoktatás századeleji irányitóinak egy-egy alkotása mutatja, mit jelentett az 1846-ban megnyitott Marastoni-féle pesti iskola.

R.J. fenti képe arra mutat, h. alkotója inkább litográfiával foglalkozott, s jelzi képességeinek elég szerény határát. És mégis ő volt az, akinek iskolájában Ferenczy István a rajzolás alapelemeit elsajátította.

Kopp Jenö: Ismeretlen festök a XIX.sz. első felében.

Képzömüvészet. 1941. 75-80.l.

MDK

Rauschmann János

Hunyadi János mellképe, rézm. Höfel

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Rauschmann János/
Századok 1874. 184-205 l.

Buda

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Rauschmann János/

Semler Mihály,

lásd: Szemlér Mihály.

Rauschmann

l.

Schoen Pest - Buda

56 : l.

2013. Nadler Róbert.

Szolnoki részlet.

A városvégi rozoga házikó
va hagyták, kerekes kút van fedél
közül egyet fehérre, egyet pedig
rud az támasztva. Jelzése alól j

Fa, mér. 203 : 13 cm.

Vétetett az 1901: V. 15-
nán. (247/901.) Elszámoltatott 19

Az elszámolást elfogadta
(554/901.)

Rauschmann

1.

LykaMagyműI800-50

49,152,179.l.

3.

4.

Rauschmann

Egy ötödik, Rauschmann, aquarellben test tájakat, virágokat és miniatür-arcképeket. A bécsi akadémián tanult, még nagyon fiatal s valóban fényes reményekre jogosít, mert tehetség és a művészet iránti szeretet, tanulmány, ízlés, szorgalom s a szerénységnek ritka foka egyesülnek benne. Tájképei a helyes rajzon kívül, mely neki állandó tulajdonsága, az elrendezés rendkívüli érdekességével tünnek ki, arcképei pedig a kifejezés élet-

teljességével. A mi tisztaság színkezeléséből még hiányzik, azt az említett praemissák után a jövő önkényt fogja elébe hozni.

Művészet 1911. 392 l.
(Pesti művészeti állapotok 1808-ban.)

Kir. magyar Pázmány Péter tudo

Budapesti, IV., Eg

105/1935-36.

K ö r l e

a tandijjutalékra jogosultsággal

Tisztelettel felkére
biró s a folyó tanfélévben előadás
hogy az alábbi ürlapot megfelelően
átvett szelvények csatolása mellet
november hó 23-áig hozzám juttat
E határidő szigoruan
rem, mert az Egyetemi Tanács határ
a tandijjutalékok megállapitásához
be nem terjesztik, olybá veendők,
a tandijjutalékról lemondottak vo

Budapest, 1935. novem

Rauschmann

Lab I 56

II. 12/40

Rauschmann

Ansicht der Hauptstadt Ofen in Ungarn, Jelz: Rauschmann del. -Alt lithogr. - Schams "Beschreibung...." Pest, 1821.c.művéből. 355 x 194 m/m. - Főv.Muz.ltsz.351.ld.Lex. Jacob Alt:1,2,3,4

Ansicht der Residenzstadt Ofen im 15-ten Jahrhundert unter König Math. Corvin. - Raussmann del - J. Alt lithogr. - Schams "Beschreibung...." Pest, 1821-22. -225 x 126 m/m. - Főv.Muz.Lanfr. Gy.150.

képviseli,aminek helyessegét az utó
a nellenisztikus fázis előtt igen é
tól is konkludált ebbe a festői hel

Nagyon fontos az ókeresztény n
bécsi egyetemi tanár szerepe és mur
narchia területén talált leletekből
leletek részben a népvándorlás korá
ba annak a szerepnek a vizsgálatát,
tásában a barbár népek müvészete jé
kérdése ma már meglehetősen ki van
nélkül állithatják azt,hogy mind Ró
a maga szerepe a kialakitásban és a
magyar kutatókkal /HAMPEL;SUPKA;ALI
egy ujabb anyag és ennek a feltárás
hogy a keresztény müvészet kialakit
és a Keletnek,hanem a klasszikus ók
volt a szerepük.Tehát a szellemi er
resztény müvészetet létrehozták.Azo
zőket,melyekből kialakult az uj sti
müvészetet,mert ezekből az elemekbő
rája,liturgiája szükségszerüen egy
ha fel is ismerjük,különösen az els
mégis olyan sajátos stilusvonásokka
különböznek minden eddigitől,s amel
jelentőségüek lesznek.Riegl főmüve
mely 1901-ben jelent meg Bécsben,me
ti megismerés horizontját.Riegl müv
az ő megfigyeléseiből teoretikus kö
ta azt a teoretikus tételt,hogy a m
a képessége /Kunstkönnen/,hanem a s
Egy müvészi alkotás,mint a barbár n
nek tünik fel sokak előtt,mert az é

MDK

Rauschmann János /XVIII.sz. vége - XIX. sz. első fele/.

Preiszner bányamérnök. Of., repr.

Szépművészet 1941. 4. sz.

RAUSCHMANN, Johann, budai rajztanár

J. R, Lehrer an der Ofner königl Zeichnenschule, † 54 éves korában, Buda, 1838 október 24. Harminczét év alatt sok tanítványa volt. Jó férj és apa volt. (1838, 857 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

RAUSCHMANN, Josef, budai órás

J. R. Uhrmacher in Ofen, a pesti (Deák-téri) ev. templom építendő tornyára órát készített. (1829, 525 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Rauschmann János,budai rajztanitó

Lyka K.: Kisfaludy Károly, a festő. Magyar Művészet 1930. 605-606.l.

Buda

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Rauschmann János/

Semler Mihály,

lásd: Szemlér Mihály.

Rajz
Buda város képe
182i-ben
Rauschmann János

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy IVÁn: Magyarország képzőművészei
/Rauschmann János/

Stelio Károly, festő

Divatcsarnok, 1853. ápr. 28. 8. 157-159.

Rajz

Buda város képe a XV században

Rauschmann János

Századok 1875. 184-205 o.

Nagy IVÁn: Magyarország képzőművésze

/Rauschmann János/

Szinyei Merse Pál festő

A velencei nemzetközi müvészeti kiállitás magyar csoportját szervező bizottság elnöke

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
127-128.
"Magyar müvészet..."

Rajz

Hunyadi László mellképe

Rauschmann János

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy IVÁn: Magyarország képzőművésze

/Rauschmann János/

M á c s i k Mária festő

Négy képe a M.o.müegylet 1864.
évi kiállitásán

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
93.
"Mácsik Mária"

Rauschmann János, festő

Művészet, IV., 1905. 276-277.

Adatok művészetünk történetéhez

Rauschmann János grafikus, rajztar
nár

Századok 1875. 184-205 o.
Nagy IVAn: Magyarország ké zművésze
/Rauschmann János/

Nagy Sándor festo és grafikus

Tündérvilág a Városligetben
c.mu illusztrácioi

M U V E S Z E T
XIII.évf.1914.
93.
"Tündérvilág.."
Illusztráció: 75.

Rauschmann József
budai órásmester

MDK

Országh u. 4.
C.F. monogramm tanusága szerint 1758-ban Förderer Gáspár épitette földszintesre.
1783-ban Adlitzer Márton bővitette, ugyanő épitette 1810 körül egyemeletesre.
1820-ban özvegye a földszinten sütőkemencét épittetett.
1824-től Rauschmann József hires Budai órásmester tulajdona.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 35.l. repr. 52. kép.

RAUSCHMANN, Johann, budai rajztanár

J.E.,Lehrer an der Ofner königl.Zeichnerschule,
† 54 évesen, Buda, 1838 okt.24.
Harminckét év alatt sok tanítványa volt. Jó férj és apa volt.
[1838, 857 l.]

Pr.Z.

Rauschmann

budai öräs

XIX. z. eleje.

l.

Mü- és Régiségtár Vall.

aukc. I. (1946) 50 l.

1934

Rauschmann Gustáv

Tőmérnök

Sopron

1850-es évek

Ember Levett Kozl

371.1.

3 12-603

Rauschmann János

Rauschmann János, lakatos, Budáról, 22 éves korában, 1804 aug. 6-án iratkozott be.

Fleischer Bécs 78. l

Rauschmann Janos

verm.

l.

Schoen 1948

12. l.

v. Ferdinand:

Derékig, kissé balra fon
kicsiny, bajuszaés arcza leber
gyapjas rend jelvényét ~~tartja~~ viseli
egy elejű, felöltőjének le
kép alatt két sorban:

„KAISER
der G

alól balra: „LITH V. BAUER
jobbra: „GEDR. B. J. RA

s legalól középütt: „Wien,
Ausschl

Könyomat, az a
Készitette: Bau

Ltsza 8

M.D.K.

Rauschmann János, rajztanár

a bécsi Akadémián tanult, elsősorban „akvarellista" volt, s mint a budai királyi rajziskola tanára ő tanította a fiatal Ferenczyt s ő beszélte rá, hogy 1814-ben Budáról forduljon vissza szülővárosába, Rimaszombatba, s onnét vágjon neki Bécsnek.

Lengyel Géza: A szép mesterségek kezdete.
Ferenczy István sorsa.

Bp. 1964. 191 l. 14 t. 10-11. old.

RAUSCHMANN *János*, festő, a bécsi akadémiának volt növendéke s Budán tájképeket, miniatűr-arcképeket festett 1808—1838 közt. Jelentőséget ad neki, hogy rajziskolájában tanulta a rajzolás elemeit Ferenczy István.

E. G II. 350 l

SZ E R T Ő D É S;

nay László a mai napon a következő

got alapitanak Virág és Ronay cég
indegyik tag egyformán jogosult.
P-vel, Ronay László 20.000-P-vel
ásához. Atőkéig után a kamatot a
zámitják.
t oszlik meg és fejenként oszlik
re áll,Ronay László vagyonbetétét
el nem éri.
eikra 300-300P-t vehetnek ki. A

elyik tag 6 havi felmondással lé-

Rauschmann János

Uudai rajztanító

Lyka Károly: Kis-
faludy Károly, a festő.

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 605. l.

-

urche e la parziale
nto Stefano allenta-
in generale dell'arte
sia mai del tutto
quella cioè del
rocco servirono al
e, che poi fin dalla
à ancora nell'otto-
ancio affrontare la

na in queste peripezie
da grande e generosa
ese, la aiutò, la
prese. Già i primi
affreschi dei cubicoli
a mani italiche e non
i, gli ultimi scavi
om. hanno portato

RAUSCHMANN JÁNOS ismeretlen származású rajztanár és tájfestő Budán a 19. század 20—30-as éveiben. A budai rajziskola tanára volt, de magániskolát is tartott fenn. Művei közül alig néhányat ismerünk. Két kőrajzának adatait a Pest-Budát ábrázoló kőrajzok jegyzékében találjuk. — Bibl.: Főv. Múz. Lt. 351. — Közhasznú Ismeretek Tára, 1832. IV. kötet, 494. l, — Kremmer II. 186, 190. — Lanfr. Kat. 151. — Lyka: Tbv. m. I, II. — Meller: Ferenczy István, 13, 15. l. — Műbarát, I. 188. l. — Művészet, IV. — Nagy I. — Schams Ofen, 311, 386 l. — Wurzbach Lex. XXV. —

Rauschmann János

budai rajzoló

erőd

Schoen A.: Történet-

írás 1938. 150. l.

Rauschmann János

pesti festő és rajz-
tanító. 1800 körül
nála tanult Ferenczy
István szobrász

Önarckép, olaff.
Székesfőv. Képtár tulajd.
Repr. u. o. IX tábla
Kopp Ism. 21, 26. l. 29. k.
v.

Preiszner bányamérnök
arcképe 1832.
olaff.
Székesfőv. Képtár tulajd.
Repr. u. o. XXI.
tábla

Stánicz József

Bük. Sgrau

ugye.

BÜK

12

20

MAGYAR KIP POSTA

~~91328~~

Rauschmann János
rajztanító

l.

Wallentinyi

Ferenczy levelei

17, 34, 52, 104. l.

~~10016683~~

~~22.110~~

85	36 ~~1.888 85~~	~~68.210~~	~~68.210~~	87.2
	~~150.000~~	~~4566~~	~~91328~~	~~36~~

97 50

922 · 97 50

922 · 97 50

3.186 83

922 · 97 50

922 97 50

3.186 83

Rauschmann János

budai vajtanító

dvód

Kósa 199. l.

Rauschmann János

l

Meller Ferenczy

13, 15, 46, 140 l.

yen bélyegsoroza-
yen elhelyezhetők
gyanannyi pengőt
testáns bélyegblock
at és block xxi
csájtásánál nem
egyben a legjobb
merése terén is.
t el lehetne
xxix a legfonto-
egyben a figyel-
vészi emlékeire,
a hasznát.
yen nagymé-
b feladatok azon-
egoldását jelen-
erületeken

Rauschmann János

miniatűr festő
és rézkarcoló
Buda 1809

l. Historia. 1932. V. 100. l.

Rauschmann Janos

wird

Kopp Magbiedfest.

13. 1 -

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Rauschmann János

rajztanító Budán

előfizetője az alábbi

minek

Schams Ofen

28. l.

Rauschmann János

Ansicht der Haupt-
stadt in Ofen 1821 -
Fenti rajza ulain
litografalta Alt
Jarab

Megjelent
Schams Ofen

Radiók elektro-gramofonok, részletre is. Bpest, VI. Andrássy-út 10.
Tel: ✱113-619

Magyar
PHILIPS
Művek R.-T., Budapest
XIV. Stefánia-út 57. ✱297-830
Service, V. Szent István-krt 18.
✱118-798

MAGYAR **SIEMENS RÁDIÓ**
Gyártja
a Magyar Siemens-Schuckert Művek
Villamossági r.-t. rádióosztálya,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 19.
Tel.: 187-792, 187-794

Márkus k.f.t. rádió, gramofon szaküzlet. Bpest. Rákóczi-út 49 144-939 144-801

Marnitz Frigyes, Bp József krt 37/39. 134-028

Modern gépeket értékesítő kft. rádió. Budapest. VII Nagyatádi Szabó-u. 33 222-045

ORION RÁDIÓ
MAGYAR WOLFRAMLÁMPA-GYÁR
Kremenezky János R.T. rádió osztálya
Ujpest, Váci-út 77. ✱295-955
Készülék karbantartás (service)
XIII. Váci-út 99. 290-651

Reiss F hangszóró javitás Bp Csáky-u 37 298-700

Érsekújvár

Haimann Lajos, műszaki szaküzlet, Érsekujvár Kossuth L. tér 7 21-58

Esztergom

Meggyes Károly villanyrádió és műszaki vállalat Esztergom Kossuth L-u. 3 2-34

Galánta

Andráczky János rádió és villamossági váll. Galánta, 72

Gödöllő

Hegedüs László, Gödöllő, Horthy M.-út 2. 1-50

Gyergyószentmiklós

Grosz Viktor Ós Keresztény rádió, villamossági és műszaki vállalata, Gyergyószentmiklós, Kossuth Lajos-tér 26. **61**

Győr

Boros József vill műszerész Győr Jedlik u 8 2-28

Kummer Károly Győr. Árpád-út 38. 6-10

Opitz Vilmos és fia Győr, Czuczor G.-u. 21. 3-49

Hatvan

Angeli István villamossági és rádiófelszerelési váll Hatvan Br Hatvany u 15. 1-42

Fogarasi Lajos rádió és villamossági váll. Hatvan Horváth M. u. 1. 1-08

Rauschmann János

Ansicht der Residenz-
stadt Ofen im 15-ten
Jahrhunderte unter
König Mathias Corvin:

Fenti rajza a Schedel
krónikában megjelent
metszet után.

Lithografálta Alt Jakab

Megjelent

Schams Ofen

384-075

Kovács László. Mindenféle redőnyök, Bpest, XIV. Thököly-út 137. 497-132

Ledniczky veje: Hódos Andor mindennemű redőnyök és napellenző szerkezetek gyártása, Bpest IX. Dandár u. 24. 339-936

ROGGENBAUER REZSŐ

Vászonredőnyök
légoltalmi sötétítő függönyök.
IX. Páva-u. 27. **342-918**

Debrecen

Klein Miksa, Debrecen, Bethlen-u. 19 24-25

Győr

Steiner Testvérek épületlakatosság- és redőnyüzeme, Győr, Jókai-u. 7. 10-87

Losonc

Szabó, Csonka és Társa fa és vasredőnygyár Losonc, Petőfi-u. 4. 1-15

Miskolc

Groszmann A és Fia lakatosok és villanyszerelők, Miskolc Széchenyi u 73. 17-87

Antik bútorok régiségek. Régi pénzek, leletek. 339-590

NEY REZSŐ BUTORÜZLETE vétel-eladás összes lakberendezési cikkekben Bp. V. Honvéd u. 3 110-676

Planer dr. *régipénz* érem, ásatás vétel-eladás Bp Andrássy ut 72 122-038

Réthi Zsigmond régiség-, mű- és antikbutorkeresk. Bp. IV. Városház u. 1. 189-216

Rónа Zsigmond, Bp IV. Szervita-tér 10. 181-291

Rucz Gyula antikbútor, régiség- és műkereskedő, Bp. IV. Václ-u. 27/29. 186-228

Sándor Emil antikbutor, régiség és műkereskedő Bp. IV. Régiposta-u. 17. 183-665

Győr

Szokody Kálmánné régiségkereskedő, Győr, Szél-u. 10. 4-63

Kolozsvár

Wallerstein Samu, régi arany, ékszer, butor, szőnyegeladása és vétele. Kolozsvár, Postakert-u. 16. 33-fi

Rauschmann Tamás

a budai főnormálisiskola
rajztanítója

Schams Ofen

310. l.

magán rajziskolája
is volt Budán, hol
a figurális és tájkép-
rajzot tanította
A bécsi képőm. ak.
démián tanult
u. o. 311. l.

Rauschmann János

budai rajzlaiskola

Schams Ofen

385. l.

R a u s c h m a n n J á n o s ismeretlen származásu rajztanár és tájfestő Budán a 19.század 20-30-as éveiben.A budai rajziskola tanára volt,de magániskolát is tartott fenn.Müveitközül alig nénányat ismerünk. Két kőrajzának adatait a Pest-Budát ábrázoló kőrajzok jegyzékében találjuk.Bibliográfia:Főv.Muz.Lt.351.- Közhasznu Ismeretek Tára,1832.IV.k. 494.l.- Kreumer II.186,190.~~XXX~~- Lanfr.Kat.151.- Lyka:Tbv.m.I.II.-Meller: Ferenczy István,13,15.l.- Műbarát,I.188.l.- Művészet,IV.- Nagy I.- Schams Ofen,311,386.l.- Wurzbach Lex.XXV.-

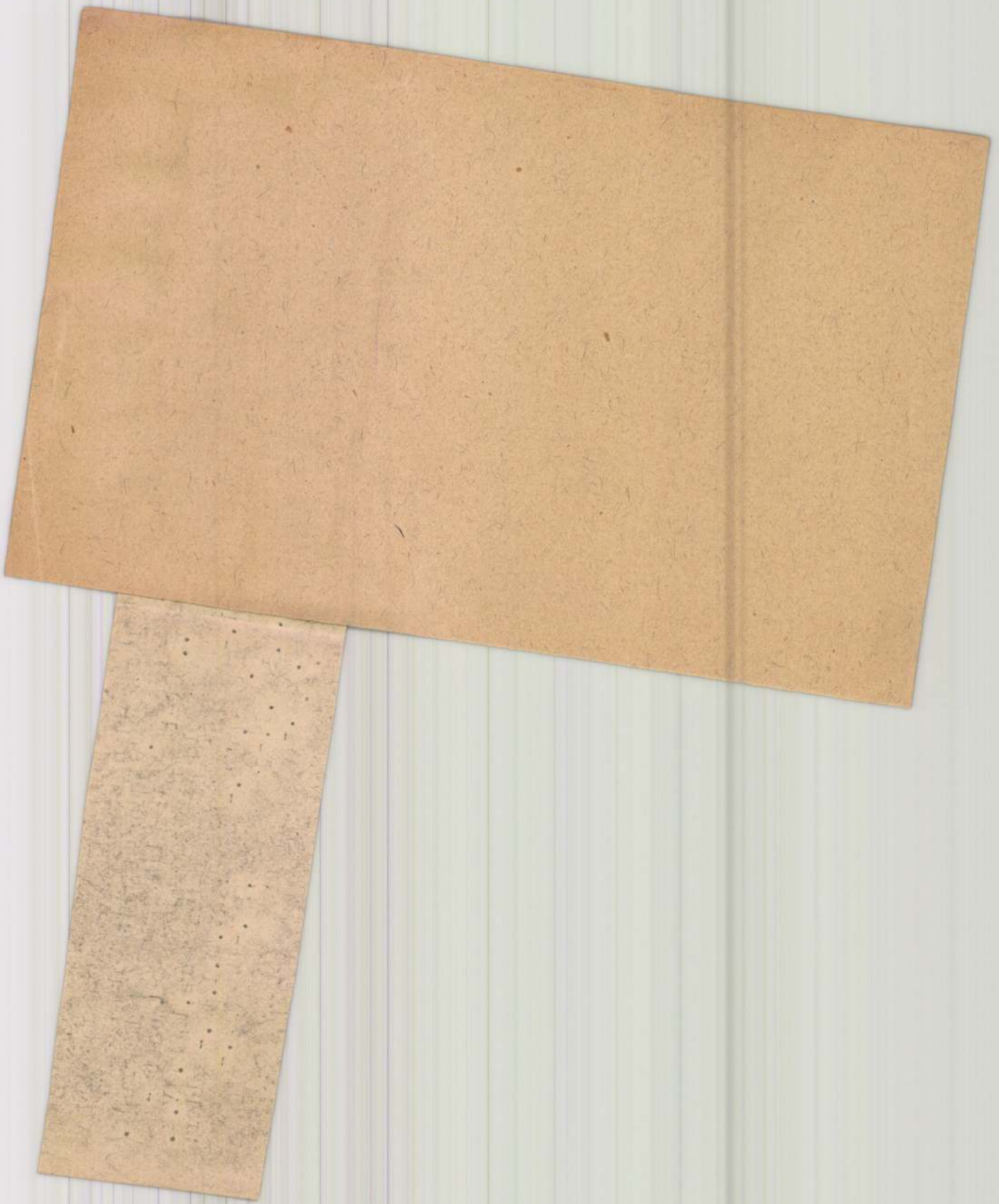

R a u s c h m a n n J á n o s ismeretlen származásu rajztanár és tájfestő Budán a XIX.század 20-30-as éveiben.A budai rajziskola tanára volt,de magéniskolát is tartott fenn.Irodalom: ~~Bp.Sz.Fv.~~ Muz.Lelt.351.-Lanfr.Gyüjt.Kat.151.sz.--Közhasznu Ismeretek Tára,1832.IV.k.494.l.-- Kremmer:A régi.C:.186,190.sz.,Lyka :Tbv.m.I.56, II.12.l.,II.40.l.-- Meller:Ferenczy 13,15.l.-Mübarát,I.188.l.-Müv.IV.276.- Schams Ofen,311,386.l.--Századok,1874./Nagy Iván/-- Wurzbach XXV.köt.----

(3). Buda látképe. Joh. Rauschmann rajta.

37·5 x 20 cm. Bedő Kerső tul.

Kaemmer (2) 186.

C

(2.) „Ansicht der Residenzstadt Ofen im 15-ten Jahrhundert unter König Mathias Corvin." – Schams „Beschreibung Pest u. Ofen". Pest, 1821. 1822. –

Raussmann del – J. Alt lithgr. –

225/126 m/m

Laufs. N. 150.

(3) Ansicht der Hauptstadt Ofen in Ungarn
Rajz. Joh. Rauschmann, 1821.
35 x 19.5 cm. Bedő Rezső Tulajdona.

Kremmer (2) 190.

Jelezve balra: „Rauschmann del." jobbra: „Alt lithogr:". —

Föv. Mur. lelt. st. 351.

Laufr. Gy. 151. Schams: Vollständige Beschreibung Pest und Ofen". Pest 1821. c. müvéből
355/194 m/m.

Balról: a Gellérthegy, a tabán, a Eir. var, hajóhíd, a pesti oldalból csak igen kis rén látszik. A parton szekerek, lovakkal és alakokkal. —
A duna közepén csónak. —

Rauschmann János 1822-38. a budai nemzeti rajziskola vezetője, mint festő is szerepelt, sőt a Bécsi Akademiára is járt. Hunyadi László mellképét illusztrációként készítette rézmetszet alá egy Jankovits-gyűjteményben őrzött régi kép után. 1817-ben megjelent Virág Benedek Hunyadi Lászlójában. A temetést után készült Budavár képét köre rajzolta Alt, amely Schams Buda leírását tartalmazó könyvéhez* volt mellékelve. „Valószínű hogy ő fogta fel legartisticusabban a rajzoktatást, s mert a nyilvános rajziskola erre nem alkalmas, magán iskolát is tartott alak- és tájrajz számára." (Lyka: Fbv. II. 12.)

* „Vollständige Beschreibung der königl freyen Hauptstadt Ofen ..." 1822. (Művt. 4. 276.)

Rauschmann János

Rauschmann János a mult század első három tiredében termékeny tájfestő.
Lyka Tbo. m. I. 56.

Rauschmann János 1822-től, hét évi segédtanárkodás után, 1838-ig, vezeti a budai rajziskolát.... ld. belül. Lyka Tbo. m. II. 12.

A század első évében tanulhatott Bécsben az ismeretlen származású Rauschmann János is, az akadémián, de még az első évtiredben, 1808. előtt Pesten telepedik le, ahol apróbb képeken kívül leginkább rajztanítása révén vált ismertté s nem egy művéhünknek lett első oktatójává. Lyka Tbo. m. II. 40.

Schams Ofen p. 311., 386., Századok, 1874;
Meller: Ferenczy István 13, 15 p. –
Főv. Múz kat. 83. –
Közh. Ism. Tára, 1832. IV. Köt. 494. l. –
Műbarát I. 188. – Wurzbach XXV. Köt.

Rauschmann János

budai rajztanító

1822.

l.

Schams

Vollst. Beschr.

Ofen

310. 385.

311. l.

dasági akadémiai tanársegéd Magyaróvárról (Karkovány professzor) a Smith Jeremias-alap ösztöndíjával az Északamerikai Egyesült Államok és Kanada területén töltött egyéves tanulmányutat. Tanulmányozta a mezőgazdasági műszaki és tudományos intézetek és gépészmérnöki kísérleti állomások felszerelését és működését, a mezőgazdasági gépek gyártását s ezeknek alkalmazását, végül megtekintette a kiemelkedő műszaki alkotásokat. A következőkben felsorolt városokat, illetve ezek mezőgazdasági vonatkozású intézményeit látogatta meg, a zárójelben jelzett professzorokkal, illetve tudományos vezetőkkel folytatva megbeszélést: Washington D. C., Arlington (Cumings); New Jersey State College, University New Brunswick (E. R. Gross, W. C. Krueger, W. C. Thompson); University of Maryland (R. W. Carpenter, A. V. Krewatch, Burckhard); Virginia Agricultural College, Blacksburg (J. W. Sjogren, S. H. Byrne, J. H. Lillard); University of Tennessee, Knoxville (M. A. Sharp); University of Georgia, Athens (R. H. Driftmier, U. H. Davenport, F. W. Peikert); Alabama Polytechnic Institute, Auburn (R. E. Yoder, F. A. Kummer); Soil tillage machinery laboratory, Auburn, Alabama (J. W. Randolph, I. F. Reed); Texas Agricultural College (H. P. Smith); University of California, Davis (H. B. Walker, B. D. Moses, R. L. Perry, Mc Bir-

Rauschmann János

Thieme Becker 46.

XXVIII. B. l.

Lyka

Titelos

Rauschmann János

városi rajztanító

1815-től Budán

Schmall

II. 326. f.

Rauschmann János

Kopromagyar 150 éve

RAUSCHMANN JÁNOS / XIX. sz. I. fele / :

296. Preiszner bányamérnök arcképe. - Vizf., p. 14.5 x 18.5 cm. Jelz.b.o.: " J. Rauschmann 832".

br. LÜTGENDORF-LEINBURG FERDINÁND KÁROLY/1785-1858/:

207. br. Splényi Ignácné. - Vizf., p. 14x20 cm. Jelz.nélkül.

MARGITAY TIHAMÉR / 1859 - 1922 / :

208. Tanulmány. - Tollr., p. 24 x 29.3 cm. Jelz.a hátlapon lévő tanulmány alatt 1.j.:"Margitay" 1.b.:"München 1880".

209. Önarckép. - Tollr., lp. 10.8 x 19.6 cm. Jelz.l.b.:" Margitay".

id. MARKÓ KÁROLY / 1791 - 1860 / :

210. Az Arco scuro Rómában. - Gouache, fa,

Rauschmann Janis

lásd

Lay Bpestiparnuvkiáll

68. l.

SOK

né

GIT

Rauschmann

laid

z

Brnk 83

..... *műhely.*

lyfőnökség!

..év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

iztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rauschmann Joh.

laid XIX. cleje.

Kremnegi Bp. 23. l.

24. l.

Rauschmann János

MAGYAR MŰVESZET

1930.605

Átvitel

Átvitel

Rauschmann János

Müveszet 1905. 276

– 1911. 392

Barbarelli Giorgio il Giorg
ne: Jézusnak a nádszálat adja
át 28 (599), 1366 (96).

Barbarelli G. il Giorgione
nya: Ifjú arcdiepe 28 (599), 3
(465).

Barbarelli G. il Giorgione vitai
19 (1001),
Kereptet vivő Krisztus 61 (975), 422
(859).

Rauschmann
János

A Múbarát
1921, 188 l

Riha Lajos múzeumi wolga

IX. 148.

Rauschmann

M. 4233. 56. l.

Vajfejne VIII. 124

Rauschmann János

Művészeti lexikon 664 l.

Révai lex. 16 k. 90 l.

JUNIUS

24

Rauschmann Janós

1815 tol tanít a budai rajziskolában, 1822 be átvette az iskola vezetését, 1838 ig marad az élén. Táj és arcképfestő, tanulmyázt a bécsi képzőművészeti akadémián nyerte. Az 1820 - as években magán rajziskolája is volt Budán.

Irod

Schams.

Irod

Schmall - Adatok Budapest tört.

Irod

Rajzoktatás. 1907. 51. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Rauschmann

festo

magyar!

Lásd:

Wurzbach. XXV. k.

58. l.

Okv. felh.

Raussmann

laid

Lam 1887 161.

..... nevü munkás igazolta

.....
a művezető aláírása.

élyezem:

.....
vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Rauschmann Tanós

Naptanto

IROD.

Mollar. Ferenc.

13 15 46. 140

Rauschmann János festő

19. sz.

IV. 276.

Rauschmann Janós

városi rajztanitó
1815-tól Bu-
dán.
Schmall L.,
Adalékok
Bp. 1899
II. 326. l.

Arady vasúti állomás néptelt.
IX. 41.

AK ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐSÉGE.

, VIII. Fhg. Sándor u. 13./

és közoktatásügyi miniszter ur
letéből kifolyólag van szerencsém fi-
jelenő Balkan-Revue cz. közgazdasá-
és bennünket közelről érdeklő folyó-
kan-Verlag G.m.b.H/ Berlin, W.30.;
24 Márka.

Hivatalos tisztelettel

hó - n

Dr. B é k e f i R e m i g
orsz. főfelügyelő.

Rauschmann Lajos

laid

Meller. Ferenczy 15. l.

Rauschmann Lajos

rapsodiái

úrok Budán

1810 ben ~~Pesten~~ Ferencz

Istvan is vele tanult

rapsodiái.

Meller. Ferencz. 13. l

Rauschman János

rajzoló

Budán rajztanár 1817–1835 körül. Rajzaiból nehány rézmetszés és könyomás alá került. Ilyenek:

1. Hunyadi László mellképe. a Jankovich gyűjt. rajzolta. metszé Höfel Balázs. (L. Virág Benedek „Hunyadi László Tragédiája" 1817. 8r)

2. Buda város képe. 1821. Kis iván köre rajz. Alt.

3. Ugyanaz a XV. századból. lyth. Alt. (mind kettő Schams Fr. Beschreibung d. k. f. H. Stadt Ofen. 1822.)

Nagy Iván Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Századok. 1874 évf. 191. l.

Rauschmann János

RAUSCHMANN JÁNOS (XVIII. SZ. VÉGE — XIX. SZ. ELSŐ FELE): PREISZNER BÁNYAMÉRNÖK. OLAJFESTMÉNY.

János Rauschmann (Ende d. XVIII. Jhs. — erste Hälfte d. XIX. Jhs.) : Bergbauingenieur Preiszner. Ölgemälde. — János Rauschmann (fine del sec. XVIII. — prima parte del sec. XIX.) : Il montanista Preiszner. Dip. a olio.

Szépművészet

1941. 4. 14.

Rauschmann János (működött 1808 – 1838-ig)

Buda látképe.
gouache, 139 x 192 mm.
Ltr.: 1952 – 4735

Napsz. rej. és akvarell. a XIX. és a XX. szá-
rad. a Tat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959.

~~Mezőgazdaság a művészetben. katalógust bev. Matolni János Bp. 1959.~~

23.

Rauschmann József

budai órás.

l -

Szepesháry - Thiele II

64. l.

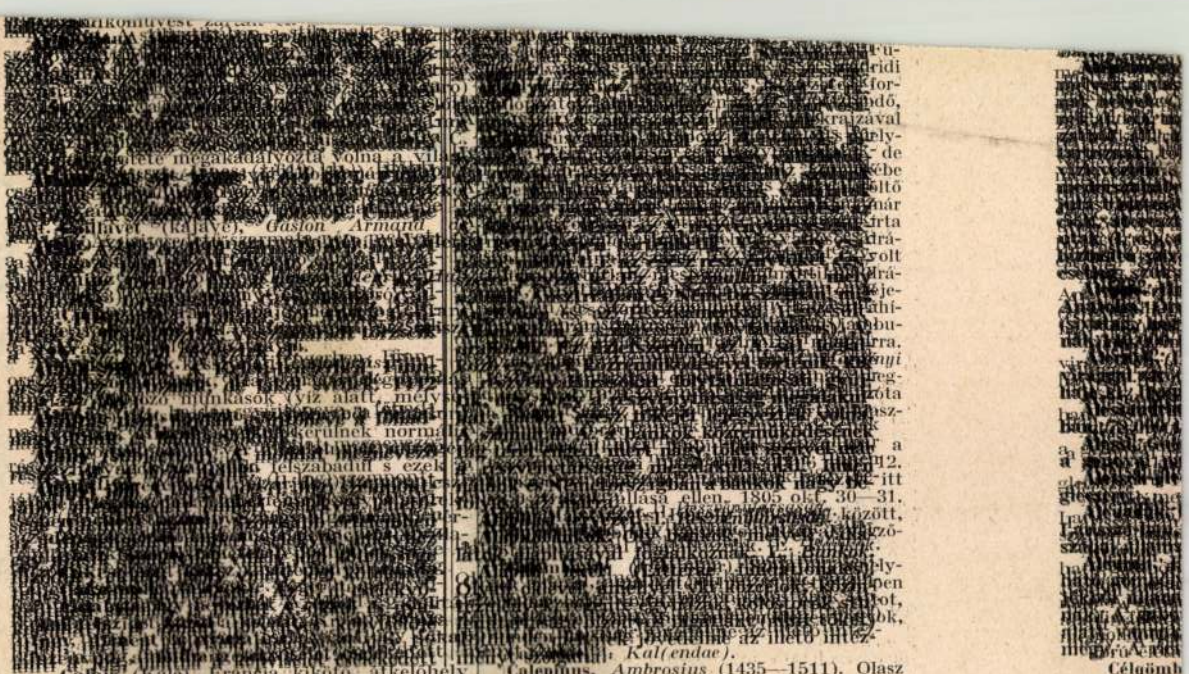

[illegible]

Calais (Kale). Francia kikötő, átkelőhely

Calepinus, *Ambrosius* (1435—1511). Olasz

Célgömb

Rauschmann József
udvari órás
† 1845-ben

l.

Föv. Könyt. Evk
X. 1940. 163. l.

894. FÜGGŐ LÁMPÁS ROSÁRA, kovácsolt. Német, XVII—XVIII. sz. 33.—

895. KÉT KÁVÉSKANNA, ón, fekete fafüllel. Angol, XIX. sz. 40.—

896. TOILETTE-TÜKÖR, plated, neobarok, forgatható tükörrel és 2—2 gyertyatartó karral. Angol, XIX. sz. k. 600.—

897. CSILLÁR, faragott és aranyozott fa, vaskarokkal. Neobarok. 150.—

898. KÉTOSZLOPOS MŰÓRA, aranyozott bronz oszlopokkal és fehérzománcos bronz számlappal. A látható óraszerkezet a készítő óbudai órás, *J. Rauschmann* monogrammja által adott keretbe van befogva. Ovális diófatalapzaton, kupolás üvegburával. Magyar, empire. 200.—

899. ÁLLÓÓRA, faragott és aranyozott fa, Diana álló alakjával, négyszögű talapzaton. Magyar, empire. 150.—

900. KANDALLÓ-ÓRA, aranyozott cinköntvény, tetején bachánsnő mellszobrocskája. Jelezve: S. GLINK PEST. XIX. sz. k. 100.—

901. LEGYEZŐ, faragott és áttörtdiszü elefántcsont küllőkkel. Pergamenlapján rokoko szerelmi jelenet. (Aranyozott fakeretben.) Francia, XVIII. sz. k. 40.—

902. LEGYEZŐ, gyöngyház küllőkkel, lapján festett rokokó kerti jelenet. (Aranyozott fakeretben.) Francia, XVIII. sz. m. f. 40.—

903. NŐI MELLSZOBOR, cinköntvény, részben aranyozva. Német, 1900 k. 40.—

Ernst Múzeum gyűjtői

871. KÁVÉS-TEJESKANNA ÉS CUKORTARTÓ FEDŐVEL, ón, vésett diszitéssel. Angol, XIX. sz. 45.—

872. KÁVÉS-TEJESKANNA ÉS CUKORTARTÓ, plated. Angol, neobarok. 70.—

873. HAT FEKETEKÁVÉSCSÉSZE ALJJAL, plated. XIX. sz. 60.—

874. FÉLLITERES KANNA, ón, vésett diszitéssel. Erdély, XVIII. sz. 30.—

875. TIZENKÉTKARÉLYOS TÁLCA, plated. XIX. sz. 25.—

876. KIS IRÓSZEKRÉNY (gyermekjáték), faragott és aranyozott, barok diszitéssel. Osztrák, XVIII. sz. 80.—

877. PECSENYÉS TÁLALÓKÉSZLET, ezüstveretes elefántcsont nyéllel. Két pecsenyevilla, két kés, egy nyárs. Diófatokban. Angol (Sheffield), XIX. sz. 175.—

878. VAN DYCK SZOBRA, öntött bronz, kerek talapzaton. Jelezve: *Salmson.* XIX. sz. 160.—

879. RUBENS SZOBRA, öntött bronz, kerek talapzaton. Jelezve: *Salmson.* XIX. sz. 160.—

880. VOLTAIR SZOBROCSKÁJA, öntött bronz, márvány és bronz talapzattal. Empire. 64.—

Rauschmann

budai órás

készítette a budai
Gellértheggi csillag-
vizsgáló egyik csilla-
gász óráját. A csillag-
da az 1849-iki ostrom
ugyanígy idejen pusztult
el.

Roh Hunf

I. 117. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Rauschmann J.

óráš Óbuda

XVIII. n. vége

irod

Pritz

55. l.

Rauschmann József

budai órás

l.

Schoenjózsefváros

8. l.

Csiszolt Kőbalta-töredék, őskori VII. 95, 105.

Rauschmann Józef

Oraś

l.

Schoen Deákteri

6. l

Kézdikővár h. n. IX. 98.

Rauschmann Józef

budai oraz

XIX. sz. első f.

Fejfi szeborn,

Gr. Hunyady Imre

anlajd.

Perkata

Imre

Kurzinszky Bálint VII. 70, 71.

Ráuschmann József

kiváló budai órás

precizios és csillagá-
szati órákat készitett
a Magyar Nemzeti Mú-
zeum részére (1813)
Egy évben egyszer kell fel-
huzni és automatikusan
ugyanatja a dátum mutatót.
A csillagvizsgáló részére
is készitett egy preciós órát.
Valamint József mádor ré-
szére alesuti kustély a ré-
szére egy rendkivül kompli-
kált ütő órát, mely a Nap és
a Hold szabály szerü váltakozá-
sát, a napokat, hetéket és
hónapokat, továbbá a fontó-
sabb külföldi nagyváro-
sok idejét mutatja

Schams Ofen 382, 383. l.

Rauschmann József

polgári „Kunst Uhrmacher"
Budán

előfizetője az alábbi
műnek

Schams Ofen

28. l.

Rauschmann József

budai órás

1822.

lárd

Schams =

Vollst. Beschr.

Ofen

382. l.

383. l.

ban főként az egyháztörténeti hátteret és a szentszékek hatáskörébe tartozó ügyek tételesjogi állását tanulmányozta. A belföldi irodalomban a mult év angol jogtörténeti tájékozódása után ezévben a német jogterület kérdéseibe nyert betekintést.

Dr. Nőtel Rudolf (1912, Budapest, ág. ev.), a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tisztviselője 400 P kutatási ösztöndíjban részesült. Ár- és konjunktúraelméleti, bérpolitikai, pénzügytani, továbbá védjegy- és versenyjogi kérdésekkel foglalkozott (Navratil professzor). Az év folyamán a következő tanulmányai jelentek meg: „Agrárválság és adósvédelem. Elméleti vonatkozások és nemzetközi összehasonlítás" (Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Közgazdaságtani Intézetének kiadványa, 2. sz. Budapest, Gergely, 1937. 278 l.); „Az adósvédelem elmélete és rendszere" (Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete Évkönyve, Budapest, 1938.); „Adósvédelmi kérdések" (Közgazdasági Szemle, LXII. évf., 1938.); „De Viti de Marco pénzügytani rendszere" (u. o., LXI. évf., 1937.); „Emploi simultané de la même marque par des intéressés différents" (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle Congrès de Prague. Rapport au nom du Group hongrois); „Protection des armoi-

Rauschmeyer, Sebastian

Kőfaragó.

l.

Csat-Frey Ö St Kunstt.

XXIV. k

60 l.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Térkép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Rauschmann
Orsz, Buda

XII. BUTOR. — MÖBEL.

1501—1770.

1501. KAROSSZÉKÁLLVÁNY, diófa. Bidermeyer. — Armstuhlgestell, Nussholz. Biedermeier.

1502. KÉT SZÉK, EGY KAROSSZÉK, mahagonifa, empire-bronzverettel. XIX. sz. — Zwei Stühle, ein Armstuhl, Mahagoni mit Empirebronzebeschläge. XIX. Jh.

1503. ELLENZŐ, gyökérfa divatképekkel. XIX. sz. — Paravent, Wurzelholz, mit Modebilder. XIX. Jh.

1504. KIS FIÓKOS SZALÓNSZEKRÉNY, mahagonifa, ovális alak. Louis XVI. stilus. — Kleine Salonkommode, Mahagoni. Stil Louis XVI.

1505. KIS SZALÓNASZTAL, diófa és jávorgyökér, négy hajlott lábbal. Rokokóstilus. — Kleiner Salontisch, Nussholz und Ahornwurzel, mit vier geschweifte Füsse. Rokokostil.

1506. SAROKETAGÉRE, rózsafa, bronzverettel és porcellánbetéttel. Louis Philippe. — Ecketagére, Rosenholz, mit Bronzebeschläge und Porzellaneinlage. Louis Philippe.

1507. NŐI IRÓASZTAL, rózsafa, bronzverettel és szines porcellánlapokkal. Francia, Louis Philippe. — Damenschreibtisch, Rosenholz, mit Bronzebeschläge und Porzellanplatten. Französisch, Louis Philippe.

1508. VARRÓASZTALKA, rózsafa, bronzverettel. Louis Philippe. — Nähtischchen, Rosenholz, mit Bronzebeschlag. Louis Philippe.

Ernst Muzeum aukcioi XLIV/6.

1518. SAROKSZEKRÉNY, diófa, rokokó faragással. — Eckschrank, Nussholz, mit Rokokoschnitzerei.

1519. KIS LÁDA, diófa, berakott és faragott disszel. Olasz, XVI. sz. v. — Kleine Truhe, Nussholz, mit Intarsia und Schnitzerei. Italienisch, E. XVI. Jh.

1520. KÉT ROKOKÓÁLLVÁNY, faragott, szinezett és aranyozott fa, angyalhermás disszel. Osztrák, XVIII. sz. — Zwei Rokokogestelle, farbig, vergoldetes und geschnitztes Holz, mit Engelhermen. Österreich, XVIII. Jh.

1521. FALIÓRA, diófa, tojássoros disszel. Jelezve: *Rauschmann in Ofen.* Empire. — Wanduhr, Nussholz, mit Eierstabmuster. Empire.

1522. KAROSSZÉK, diófa, Louis XVI. stilusu faragással és régi gobelin kárpitozással. — Armstuhl, Nussholz, mit Schnitzerei im Louis XVI. Stil und alter Gobelintapezierung.

1523. KIS VARRÓASZTAL, oszlopos szárral, fém- és gyöngyházberakással. Bécs, Bidermeyer. — Kleiner Nähtisch mit Metall und Perlmuttereinlagen. Wien, Biedermeyer.

1524. KÉT KIS SZALONSZEKRÉNY, fiókos, diófa. XIX. sz. — Zwei kleine Salonschränke mit Laden, Nussholz. XIX. Jh.

1525. VARRÓASZTAL, diófa, berakott disszel. Bidermeyer. — Nähtisch, Nussholz, mit Barockintarsia. Biedermeyer.

1526. OVÁLIS ASZTAL, márványlap betéttel. Magyar, XVIII. sz. — Ovaler Tisch, auf der Platte Marmoreinlage. Ungarisch, XVIII. Jh.

Rauschmann János

rajziskolájában járt 1810-ben Ferenczy István

Cifka Péter: Ferenczy István. Bp. 1969. Corvina, 46 l., ill., 30 kép /A művészet kiskönyvtára 37./

G. l.

Rauschmann János

festő

Dési H. Kör Kiáll. V.

Preisner bányamérnök
képmása.

Reitter Hermina + 1883 Törökbálint Deák-
1913 óta N. Szalon táj; cse

ÉBER II 354 l.

Rauschmann

Budapest. T. 1465.

A pesti oldalról felvett látképen a Gellérthegyet, Buda várát és városát, valamint Ó-Budát szemléljük. A karfás hajóhidat ép ugy, mint a partokat kocsik és járó-kelők élénkitik. A hid alatt bárka halad lefelé, mig a partoknál különféle hajók kötöttek ki. Felirata:

ANSICHT DER HAUPTSTADT OFEN IN UNGARN 1821.

alól balra: Rauschmann del.
jobbra: Alt[illegible] lithogr:

Kny., mér. a vk. 19.5: 35.4 cm.

112-90-19.

Rauschmann János

budai rajzisk. tanító

l.

Bedy györi rajzisk.

18. l. egyzet.

BUDAPEST,
ERNST-MÚZEUM KIADÁSA,

RAUSCHMAYER, Sebastian szobrán

Esterházy e mecénási gesztusával is országos látóterű magyar főúrként jelenik meg. S amikor 1681-ben a soproni országgyűlésen *Magyarország nádorává* választják, közjogi méltóságként, politikusként ez lesz kötelessége is.[22] Azt, hogy az ország legmagasabb méltóságává emelkedett, Esterházy Pál jellegzetes, később is visszatérő módon ünnepli meg. Amely szentnek a napján kapta meg a magasabb címet vagy rangot, annak kőoszlopra állított szobrot emeltet. Szent Antal napján választották nádorrá, s alig egy hónap múlva már megbízást adott a fraknói vár elé felállítandó Szent Antal oszlopra *Sebastian Rauschmayer* kismartoni kőfaragónak. S amikor a következő évben, 1682-ben az aranygyapjas rendet Szent Mátyás napján kapja meg, ugyanez a kőfaragó a fraknói vár elé egy, ma is álló, Szent Mátyás szobrot farag megbízásából.[23] (15 kép)

23 Ilyen természetű fogadalmáról – a birodalmi hercegi cím
kapcsán – *Esterházy Pál:* Mennyei Korona (Nagyszombat, 1696)
21–122. Nádorrá választásáról maga jegyezte fel: „*Anno 1681 die*
3-a Junii, azaz páduai Szent Antal napján választott engem az ország
magyarországi palatinusul Sopromban azon országgyűlésében", az
aranygyapjas rend elnyeréséről pedig: „*Anno 1682. Szent Mátyás*
apostol napján adta meg ő fölsége énnékem az arany báránt Bécsben az
pater Augustianusok templomában". in: Az Esterházyak családi
naplója. Közzéteszi *Szilágyi Sándor*. in: Történelmi Tár, 1888. 219.;
– Szent Antal szobra ma már nincs meg. Elkészítésére a kőfaragó
Rauschmayerral kötött szerződést (1681. július 20), valamint a

zobor felállítására vonatkozó kifizetést (1681. december 15), továbbá
Rauschmayernek a Szent Mátyás szobor honoráriumának kifizetését
1682. december 8.) közli *Adelheid Schmeller-Kitt:* Archivalische
Vorarbeiten zur Österreichische Kunsttopographie, Gerichtsbezirk
Mattersburg, Burgenland. 1. Theil, Wien, 1982. Hrsg. Abteilung für
Denkmalforschung des Bundesdenkmalamtes Nr. 27, 32, 33, 38, 40.

Calavics Müvtört.Ért. 1988 3-4
146-147 p.

Art, architecture, design

Bulletin signalétique des périod

16. Sebastian Rauschmayer: Szent Mátyás szobra, 1682. Fraknó (Forchtenstein), vár

Rausenbecher Jakob

Épitom.

laid

Arch Ent

1910. 452

Raush Teréz, elsőéves szövőipari tanuló

Tatán a 311-es sz. Szakmunkáskepző Intézet Kernstok Károly Kollégiumában működő képzőművészeti szakkör tagja tanára irányításával lineámetszetéket készít

Dalgozók Lapja (Komárom) 1974. máj. 18.

M.D.K.

Rausmann Joseph, lakatosm.

Budán dolgozott. Budán polgárjogot nyert. 1786.I.16.
250.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Kutatási Ismeret terjesztő Központ. Bp.

RAUSCHMANN József budai építész

1838 tornyára – Komáromi ref. templom

B. Bartal M.: Komáromi templomai. K., 2001. 49.

H-1126 BUDAPEST, MÁRVÁNY U. 28.
TELEFON/FAX: 06(1) 214-08-58
E-MAIL: MESMDESIGN@ADAM.HU

bomlasztó korszellem, megrázott a szer
deti buzgóság. Ezért hagyták azt el, s k

Magyarországra az első ciszterciek
Tolna vármegyei Cikádoron – a mai
Ezután a 12. és 13. században még 17
1270-ben, az ábrahámi apátságban. A
korukon, és hanyatlani, majd néptele
romló közállapota tovább mélyítette, a
döfést. A monostorokat feldúlták, a ci
szett hazánkban.

A cîteaux-i apát megbízásából a ma
ciszterciek már az 1600-as évek elején
zad telt el még, mire a rengeteg fárad
zattal járó szívós munka eredményeké
rítani az egyes monostorok újratelepíté
ságok birtokait.

Az 1538-ra teljesen kihalt zirci apáts
Gülger Mátyás 1609-ben kezdte meg a
elpusztult apátság, hanem a szomszéds
néptelenedett már. A Zirctől jó hús
együtt a környék várai ugyanis többszö
uralom alatt álló területek határvonala
tül, s a portyázó hadak meg a kincset
az elpusztult templom és monostor kö

Rausz Szilveszter, festőművész

Ez a nyolcadik nyár, amikor képzőművészek táborozmak a Mécskei Tisza-parton. Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan az ország más tájain élő alkotók is meghívást kaptak az idén a műveszteleprre, sőt ketten Romániából érkeztek a tábornyitásra. Tíz festő: Batári László, Bozó János, Bagó Bertalan, Gyalai Béla, Kádár F. Tibor, Pap S. Gábor, Rausz Szilveszter, Seres János, Szurcsik János és Váti József – két grafikus: Bardócz Lajos és Wirtz Ádám, a szép alkotómunkára inspiráló környezetben egy hónapot tölt együtt. – Közülük most kettőt közelebbről is bemutatunk: Szurcsik János és Bardócz Lajos műveszeket.

Kolok Elek: Alkotók a Tiszánál.
Petőfi Népe, 1984. aug. 15.

RAUTENSTRAUCH LIPÓT

aranymüves mester Pesten 1711-ben

Budapest régiségei XIX. 1959. 223. 1

Rautmann fametsző

Pesti Hirlap. 1880. jun. 8. 3.

Az Ország-Világ 13-ik füzete....

Rautmann Frigyes fametnő M.D.K.

Balatonfüred. 23.2 x 31 cm.

Darnay-Dornyai Béla: Képes ábrázolások a Balatonról és vidékéről. Balaton XXXVI. 1943

Rauśnitz Simon

Geb. in Ungereiden (?) in Ungarn 21 J. alt.

1857-58

Bécsi akadémia

Kutasi Imre, debreczeni Kő- és

Könyvnyomdász V. 17.

Raussmann

vajzolo

l.

Szilágyi: Magy. nemzet

tört. VIII. 273. l.

Raussmann

l.

Szilágyi: Magy. neuzzes
tört. IX. 82. l.

Rautenstrauch

Leopold

arany mive

Pest 1711.

l. Römer Flóris

A régi Pest.

Bp. 1873

134. l.

elő javadalom rendelkezésemre fog álla-
ig az ócsai templom renoválása után fem
kok ára Gere Kálmán által befizettetik

zeg közvetlenül a cég részére postata-
szerü bélyegilleték levonásával fog
yidejüleg külön is értesittetett.
5.évi március hó 21.

A miniszter helyett:

h.államtitkár.

ttságának,

Budapest.

Rautmann Friggs

fametsrö utérete

Kéziratte a 80 as evekben

többyre az Osszág

IROD.

Verlag Egyesk

RAUTNER Fülöp kőműves. Az egri városi adókönyvek 1766-85 között tüntetik fel nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Raudner Fülöp, kőműves

1766-85 között szerepel
az egri városi adókönyvben.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Mercsényi Dezső.
Bp. 1969: Akadémiai Kiadó, 389 old.

RAUTNER József győri fazeka

1798 Csákvár, E. Tartály

Sisa = MÉrt 1997/1-2. 25.51

572
6

1481. VAJDA Ferenc: A Várszínház újjáépítése. = Színháztechnikai Fórum, 5, 1978, 2. 20-23. ill.

1482. VAJDA László: A keszthelyi Festetics-kastély restaurálása. = Magyar Építőipar, 29 (1980) 683-687. ill.

1483. VALTER Ilona - ERDEI Ferenc: A somogyvámosi templomrom. = Építés- Építészettudomány, 15 (1983) 469-500. ill.

1484. VALTER Ilona - KÁLDI Gyula: XVI. századi téglaégető védőépülete, Öriszentpéteren. = Magyar Építőipar, 36 (1987) 76-77. ill.

1485. VARGA István: A fertődi Muzsikaház. = Műszaki Tervezés, 25, 1985, 3. 10-13. ill.

1486. VALTER Ilona - KOPPÁNY Tibor: A Csopakkövesdi templom. = Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 13 (1978) 93-101. ill.

1487. VÁNDOR András: Műemléki fedélszerkezetek helyreállítása. = Magyar Építőipar, 33 (1984) 285-287. ill.

1488. VARGA István: Nagycenk, Széchenyi kastély úgynevezett "Vörös-kastély" épületszárny helyreállítása. = Műszaki Tervezés, 26, 1986, 9-10. 72-76. ill.

Virág Csaba: A Tőzsde-palota átépítése. > 4527

1489. H. VLADÁR Ágnes: Boldva, Ref. templom helyreállítása. = Magyar Építőipar, 32 (1983) 60-62. ill.

1490. H. VLADÁR Ágnes: A pasaréti templom szerkezethelyreállítása és a liturgikus tér kialakítása. = Műemlékvédelem, 29 (1985) 202-208. ill.

RAVA, Anthoni Rönnes

Bajmóc – 1639

Ars 1997/1-3. 230

RAVA, Carlo Romano

1663-64 Barin

Ars 1997/1-3. 230.

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND:

STACK:

Rauttenstrauch Lipót

ötvös

1715 Pest

Kapnmagyarországötvösök 27

Csizmadiacréh, pozsonyi, zaszlója 1826-

ból IX. 88.

Rauttenstrauch.

ötvös.

k, mindannyian
n Kassán, egy
st próbája, —
ban *a magyar*

ktelenségére jellemző, hogy 17
~~32-ben pedig két — *Pohl* Mát~~
~~ött tanult — ötvöse volt, ezek~~

Lő
tisztesség
Linzben
mint ált

Dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 394. l.

Községi nyomda Budapest

234

Kaser

Rautenstrauch Lipót

aranyinvés

Pest

1711. harat vest

1720-ban eladja.

Horváth-Szentpétéri

255, l.

Rauttenstrauch,
Leopold

Pest 1711 – 1720 ötvös

Horváth, Dr Heinrich
Pester Goldschmiede-Barok
A Müggyűtő-
1931. 5. 14.

130, 133 l

cento lire per
pagina sta
e per orienta
mento mand
a loro l'ultr
numero della
rivista stes
Come data de
invio dei ma
scritti è fiss
5 settembre
manoscritti di
vanno esse

Ravasz János

piktor

1638-ban vésette fel magát a győri polgárok oszlopán.

Bedy Vince:

Adalékok a győri ipar történetéhez.

Győri Szemle

1941. 185. l.

Raval festö.

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Ravasz

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-én.

8.O.U.930.X.5.

Ravasz Ferenc
építész

l.

Evang. templ.

229. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ravasz Ilona

festő

VII. Elemér utca 38

1927. Független Művészek
Kiállítása Nemzeti Szalon

1691-909-2
Tollnok-szobája.

259. Asztal. (iró)

Egy darab iró-asztal puha fából, két zárós fiókkal, esztergályozott lábakkal és körül lécz polczczal. Méretei: 78 cm. magas, 128 cm. széles, 77 cm. mély.

Becsértéke.....12 K

Megszerzésére nézve lásd az ~~1907~~ 1897. évi 127 sz. nyugta ~~negyedik~~ 7 tételét.

Régi leltár szám 187.

Ravas Stephan

K. K. Hof Kupfer-
stecher

1765-ben 500 frt
nyugdíjat kap
az udvartól
Nem magyar?

Fleisch Kammer

89. l.

1932. m

4000 —

500 —

4500 —

R

MDK

Leopold Rauttenstrauch, aranymüves
/1711-1720 mint mester van emlitve.

a XVIII. sz. elsö felében Pesten müködött.

Dr.Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barokk.
A Mügyüjtö.-Der Kenner. 1931. V.évf. 5.sz. 130-134.l.

JOANNES LEOPOLDUS RAUTTENSTRAUCH MDK
aurifaber

1702.szept.27. köt házasságot.
1715-ben is Pesten él, polgár.

Belv.Lib.Cop.1702.szept.27.
Lib.Def.1715.szept.17.

mak

Rantz épitőmester

épitette 1795 ben a Kossuth L. u 3 sz házat. Copf stílusban. Utcai emelet homlokzat kapu eredeti formában. Kapu kőkeretes íves felül rozetta. Kapuszárnyak sugárdiszűek. Dongaboltozatos kapualj. Nyíldisses vasrács a lépcsőházban

103. kép

Keszthely Műemlékei 1962, 128. l

Malk

Rantz János György madalmi építész terve

A tervezett Misericordianus Kortöz részére 18 sz vége.

Magyar Műemlékek: Keszthely 1962, 48-49. L

mdk

Rautz János György terve

meg a Kossuth Lajos u 3. sz ház részére készült.

1795-ben

42. kép

Magyar Műemlékek; Keszthely 1962, 56 l.

Mdk.

Rantz János György terve

1799-ből a kastély keleti főtomlokzata.

75. kép

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962. 96. l.

Mak

Rautz Janós György terve

1799-ből. A kastély udvari nyugati homlokzata

76. kép

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962- 97. l.

Mdk.

Rantz János György uradalmi építész

tervei

A kastélyt Festetics György korában 1792-1800 között ujból átalakitották. A terveket F. Gy. elképzelése és utasítása alapján Rantz készítette.

75–76 kép. F. Gy. irásos rendelkezései igazolják, hogy az építés legkisebb részletét is megtatároztá

Magyar Műemlékek Keszthely Műemlékei
1962. 97. l

Mdk

Rantz János György terve

1799-ben készült, mely szerint vásos dokumentumokkal összehasonlítva kialakul az akkori kastély képe. Középrész s a szárnyak kilajló végei kétemeletesek. Középr. rizalitja felemelettel megasodott ki; fogsoros főparkány timpanonjában F. eimer. A rizalit manzard tetején Ceres. Oromzatán allegorikus csoport: Vappal és éjjel.

Magyar Műemlékek; Keszthely Műemlékei 1961. 98.l

Rantz János György

Tervei szerint építettek át 1792-1800 közöt a Keszthelyi Festetics kastélyt.

Kelényi György: Kastélyok, kúriák, villák
1974 Corvina

118. old

Rauzmayer János
~~Poszony~~ Bécs -

1842. pesti műegyl.

Az ugyneveszett Batzenhäusel sájék látványa Poszonyban olaszt.

L

RAVA, épitész

Két RAVA dolgozott egyidóben Kereszturon 1618 körül. /nagybaty és unovaöccs ?/.-Az egyik a györi székesegyhaz atépitője 1639-és 45 között.A masik RABO,1628-ban hal meg Sopronban és Nadasdy adós marad neki. 246.old. 223.jegy

TÓTH MELINDA: A sarvari var épitéstörténete 193.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 197z

RAVA, Giacomo

olasz épitész Pozsonyban XVI.sz. ld.

Collectanae Tiburtiana. Szeged, 1990. 455.p.
460.p.

új fOrrás
SZERKESZTŐSÉGE
TATABÁNYA V., MÁRCIUS 15. ÚT 2.
2801
Telefon: 12-841 Postafiók: 1231

Tisztelt Előfizetőnk!

Az Új Forrás 1991-től /é
évente tizszer megjelenő /j
változó, ám szellemében és
újulni akaró/ folyóirat le
csak 80 oldalon, s kisebb
jobb és szebb nyomdai kivi

Giovanni Battista Rava

a győri néhesegyház barokk stílusú át épi-
tésének vezetője. A Giovanni Pieroni és
Baccio del Bianco féle művészcsoport-
hoz tartozott (egy Martino Rovát 1650
után a prágai ~~[illegible]~~ kőművesek
tagjai között találunk).

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom
épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyar-
országi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963-
1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép. 187-
225 l. német resumé

BATISTA RAVA, épitész

1625-tól épül ujjá a Kereszturi kastély. A Rava kömivessel kapcsolatos ezévi adatok is/1628/valószinüséggel a várkastély nagyon szép arkados-oszlopos udvaraval hozhatjuk összefüggésbe. Személyével szemben bizonytlansagban vagyunk, mert két ilyen személy is dolgozik egyidöben. /nagybaty és unokaöccs?/. 246.old. 223.jegy

TÓTH MELINDA: A sárvari var épitéstörténete 193.old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972.

BATISTA RAVA, építőmester

Ha a korabeli források közül az 1628-as BATISTA RAVA kőművessel kapcsolatosat ,mint kereszturra vonatkozót kiemeljük,akkor a szazad első harmadaban csak két adatunk marad Sárvárra. 246.old. 223.jegy

TÓTH MELINDA: A sárvári vár építéstörténete 193.old

SAVARIA. A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

GIOVANNI BATT.RAVA,épitész

A székesegyház első nagy barokk átépitésekor/1639-45/ szerződés szerint Ravának a Prainer kápolnát meg kell hosszabbitania cigalépcsőig.... 108.old.
Kényelmes padlózatot kell késziteni,a templomba nyiló ablakokat be kell falazni.

KOZAK KÁROLY-LÉVARDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS:A győri székesegyház szentháromság/Hédervary/kápolnája 99.old.

Arrabona,14..A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr,1972

Giovanni Batt. Rava, épitész

A XVII.sz közepén, Rava által helyreállitott Héderváry kápolnn Lippert József 1861-ben, a Rava által kissé nyugatabbra épitett karzathoz a lenyomatból visszaszerkesztve készitett új mellvédet. Rava nyugati toldalékta kápolnához hangolta, a boltozatot gotikusan kiegészitette. 109.old

KOZÁK KÁROLY, LÉVÁRDY FERENC, SEDLMAYR JÁNOS: A győri szé kesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

GIOVANNI BATT. RAVA, építész

Rava épitkezését elemezve megállapitható, hogy a Prainer képolna, elnevezés, amelynek lépezését csak Rava szerződéséből ismerjük, a Héderváry kápolnára vonatkozik. -107old. 37-38. jegyz.

KOZAK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old.

Arrabona, 14..A Xantus János Múzeum évkönyve, Győr, 197?

GIOVANNI BAT. RAVA, épitész

1901-ben a győri székesegyház helyreállításakor Csányi Károly vezető épitész elbontotta a a Héderváry kápolna a XVII.sz közepén Rava által épitett toldalék egy részét, a csigatorony kiszabadítása érdekében. 110.old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old.

Arrabona, 14..A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972.

GIOVANNI BATT. RAVA, építész

A XVII. sz. közepén a Héderváry Kápolnát Rava építette át. De átalakitása inkább állagmegóvási jelleggel készült, a belsőtér nagyobb átépitésére, barokkizálására nem került sor. 129.old.

KOZÁK KAROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Ar abona„14. A Xantus János Múzeum Évkönyve„ Győr„ 1972

GIOVANNI BATT.RAVA,épitész

Lebontsák-e Rava bővitését?Logikusnak tünt, Csányi is gondolt reá/Héderváry kápolna 1971/.Ellentmond a fal régisége.A Lippert karzat,boltozat szétbontása,az Apor tumba elhelyezésének gondja.Kedvezőtlen képet adott volna. 141.old.

KOZAK KAROLY-LÉVARDY FERENC-SEDLMAYR JANOS:A Győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kapolnaja 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr,1972

GIOVANNI BATT.RAVA,épitész

A Héderváry kápolnánál az alapréteget,a XIV.sz. utolsó negyedében kialakitott Héderváry koncepciót XV.s végi módositásaival,Rava átépitésének,a Lippert-féle helyreállitásnak és Aigner-Ormándy restaurációnak módositásait szét lehet választani. 132.old.

KOZAK KAROLY-LÉVARDY FERENC-SEDLMAYR JANOS:A győri székesegyház szentháromság/héderváry/kápolnaja 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr,1972

GIOVANNI BATT.RAVA,épitész

A Rava-féle átalakitáskor véshették le az ülőfülkéket elválasztó"tornyocskákat"a katonai használat idején megrongálódott állapotuk miatt.A középkori kőfelületeket a barokk átalakitáskor a vakolás,festés érdekébenszemcsézö kalapáccsal átdolgozták. 108.old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS:A győri székesegyház szentháromság/Hédervary/kápolnaja 99.old

Arrabona,14,A Xantus János Múzeum Évkönyve.Győr,1972

Giovanni Battista Rava

épiti ót a győri kékesegyházat
1639-ben barokk stilusban.

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest, 1970. 152 l

211

Giovanni Battista Rava

1642-ben Santini Rava-val együtt aláírja a pozsonyi Szent Imre szemi-nárium építésére vonatkozó szerződést.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

181

Giovanni Battista Rava

Kőművesmester a győri székesegyházat épiti. Rokona (?) Sebastiano Rava nagyszombati épittetővel.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

161

GIOVANNI BATTISTA RAVA, kőmüves, épitész

Bedy G.B.Rana-nak olvasta a győri székesegyház helyreállitójának nevét a vele 1639-ben kötött szerződésben. Ez ment át a köztudatba, pedig a szövegben tisztán olvasható Gio:Batt:Raua. De a v betűt mindig u-val irták.
97.old

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 85.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1970

Giovanni Batista Rava

Draskovich György olan építője 1639-45-ig megkezdi a győri nékesegyház újjáépítését.

Levárdy Ferenc: A győri nékesegyház helyreállítása Műemlékvédelem, 1968/3.156.o.

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész

A török időkben megrongálódott győri székesegyház újjáépitése Draskovich György püspök idején, 1639-45 között történt. Széchenyi György püspök fejezte be. Az irattanyagában egy szerződés, olasz nyelven az átépitésről, Rava-val. Bedy munkájában helytelenül Rana-nak irta. 83. old. 2, jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83. old

ARRABONA, 12. Xantus János Mú-zeum. Győr. A Győri Mú zeum Évkönyve. Győr. 1970

RAVA, Giovanni Battista Nuncius

Levéltári adatok a Pálffy-Levéltárból
1649–1670

Ars 1997/1-3. 230–231.

GIOVANNI BATTISTA RAVA, kőműves, épitész

Draskovich győri püspök a székesegyház helyreállitásáról ir: "Már a kőművessel is megegyeztem, az egész templomot megújitja, a négyszögleteseket kerekre formálja". E kőműves Rava volt. A megállapodás fontos dokumentuma az elkövetkező épitésnek. Értelmezésébe több hiba csúszott, ig a szerző közli az eredeti szerződés forditásával együtt. 96.old. 57-58.jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Mú-zeum. Győr. A Győri Mú zeum Évkönyve. Győr. 1970

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész

1606-tól 16[illegible]-ig Prainer János báró a győri várkapitány. Nevéhez valamely helyreállitási tevékenység füződik. Az 1679-es Rava-féle szerződés kétszer is emliti a Prainer kápolnát. Gedy szerint valószinüleg a régi Szent Demeter kápolnával azonos. A szerző ezt helytelennek tartja. 93.old. 42.jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr.1970

GIOVANNI BATTISTA RANA, kőműves, épitész

Bedy G.B.Rana-nak olvasta a győri székesegyház helyreállitójának nevét a vele 1639-ben kötött szerződésben. Ez ment át a köztudatba, pedig a szövegben tisztán olvasható Gio:Batt:Raua. De a v betűt mindig u-val irták.
97.old

LEVARDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Muzeum. Győr. 1970
A Győri Múzeum Évkönyve, Győr

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész

Az 16?9-ben kötött szerződés értelmében a győri székes egyház helyreállitásánál a szentély szintjét egy lépcsőfokkal lejebb kell szállitania, három különálló egységre tagolta az altemplomot, a hajók szintjét feltöltéssel emelte. A 6. tétel szerint a sekrestyét elfalazta a szentélytől, de 4 helyen át kell törni a falat a szentélyben, hogy a háromhajós teret visszaállitsa. 103.old

LEVARDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum. Győr. 1970
A Győri Múzeum Évkönyve, Győr

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész

Az 1639-ben, a győri székesegyház helyreállitásáról szóló szerződésben szerepel a Szt. Ferenc kápolna szentélyének kerekké formálása és "mint a sekrestyékben a másik hajóban". 18. Ebből világos, hogy a kápolna az északi hajó keleti felének elfalazásával létesült. Ravának kellett visszakapcsolnia a kápolna teréhez a félkörös apsist. 104.old

LEVARDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum. Győr. 1970
A győri Múzeum Évkönyve, Győr

RAVA, Giovanni Battista
GIO

Sopronkeresztur átépitője XVI.sz,

ld. részletesen Collectanae Tiburtiana. Szeged, 1990. 460.p.

KOPPÁNY Tibor: Gótizáló tendenciák a magyarországi késöreneszánsz épitészetben. = Collectanae Tiburtiana. Szerk. Galavics G. et al. Szeged : JATE, 1990

RAVA, Giovanni Battista épitész

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
8,9,

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész, kőmüves

Az 1679-es pozsonyi szerződésben, az ottani épitkezéseiről két helyen szerpel a mesterek neve. Az aláirás azonos a győrivel.: "Io Jacobo Raua Padre et Gioann Batista Raua figliolo soffermiamo quanto di sopra si Contiene". A szöveg irója a v jelzésére mindenütt következetesen u-t használt, és megkülönböztethetően irja az n-eket, a mesterek nevét is Rauanak irja. 97. old. 4-5. ábra.

LEVARDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83. old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum. Győr. 1970
A Győri Múzeum Évkönyve, Győr

GIOVANNI BATTISTA RAVA, építész

Atyjával együtt /Jacobo Rava/ 1642-ben vállalták a pozsonyi Emericanum felépitését. 96-old. 53.jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum évkönyve, Győr. 1970.

GIOVANNI BATTISTA RAVA, épitész

GIOVANNI BATTISTA RAVA, építész

Az 1679-es Rava-féle szerződés említi a Győri Prainer kápolna helyreállítását. Be kell falazni a templomba nyiló ablakokat, a kápolnát meg kell hosszabbitani egészen a csigalépcsőig, be kell boltozni, falazni a templomba nyiló ablakot, de a csigalépcső megmarad... Ez egyedül a Szentháromság Héderváry kápolnára vonatkozhatott 93.old. 43.jegyz.

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Mú-zeum. Győr. A Győri Mú zeum Évkönyve. Győr. 1970

Rava Cellina

Giovanni

l.

Tölgyes Porosny

62. l.

non Rana?

Nassaui régészegylet V. 57

Rava, Jacopo
és fia Giovanni Battista Rava

a pozsonyi jezsuita kollégiumot és kolostort,
a Szt. Imre-kollégiumot építette. Giovanni
Battista Ravát alkalmazta a győri jézus egyház
barokk átépítésénél (1639-1645). Santino Rava
1641-ben Nagyszombatban született.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp. 1975.

777. old.

JACOBO RAVA, építész

Az 1679-es pozsonyi szerződésben, az ottani építkezéseik ről két helyen szerepel a mesterek neve. Az aláírás azonos a győrivel.: "Io Jacobo Raua Padre et Gioann Batista Raua figliolo sefferviamo quanto di sopra si Contiene". A szöveg irója a v jelzésére mindenütt következetesen u-t használt, és megkülönböztethetően irja az n-eket, a mesterek nevét is Rauanak irja. 97.old. 4-5.ábra.

LEVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum. Győr. 1970
A Győri Múzeum Évkönyve, Győr

JACOBO RAVA, épitész

Pozsonyban a jezsuiták épületét a későbbi Jogakadémiát 1628-ban kezdték épiteni, s 1636-ban az olasz Jacobo Rava is dolgozott rajta. 1637-ben a Harisszák érdekében dolgozik. Fia Giovanni Battista Rava apjával együtt a pozsonyi Emericanum épitését vállalja 1643-ban.
95.old. 52., 53. jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1970

Giovanni Battista Rava

1620 után a győri székesegyház barokk stílusú
átépítés vezetője.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar
műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

1871

Radnai Erzsébet

Közölt műve:

19. sz. „Janika könyve" - linómetszet
X 3.

Magyar kisgrafika 1972 Budapest.

Rava, Giacomo (Jakab)
olasz építész

A pozsonyi Káptalan-utcai Emericanum épületét Lósy Imre (1637-1641) esztergomi érsek megbízásából fenti terverte.

Az épület ma is eredeti alakjában áll. Építészeti részletei teljesen azonosak a Pázmány építette volt jezsuita kollégiumeval. Ugyanúgy fenti műve Lósy I. fejeztette be a pozsonyi Klarisszák zárdájának építkezését is. Erre vonatkozó fordítás

szerződést ör iz a kapta
lani leveltár 1637-ből,
melyben Rava Jakab
építésznek javadalmazása
van megállapítva. Ezt
az épületet azota sokszor
átépítettek és így csak a
második udvar loggiái
és az azok felett elhúzó-
dó ablaksor mutatnak
sa olaszos részletekkel
Rava kezemunkájára.

Kemény Lajos: Az
érsekprímások alko-
tásai Pozsonyban.
Pozsony, 1941. 11, 12. l.

RAVA, Jakab építőmester

Pozsony, 1636

An 1997/1-3. 231.

Offending Command = timeout
Error = nametype : timeout

Stack =

G55
--nostringval--
G55
ł ł ł ?

Sebastiano Rava mester

1641-ben a nagyszombati templom épi-
tésénél dolgozik. Lehet, hogy rokona
Giovanni Battista Rava és Santini Rava-
nak.

Voit Pál: A barok Magyarországon, Buda-
pest, 1970. 1521 161

Sontini Dava

kőműves mester a pozsonyi Szent Imre szeminárium építésénél dolgozik. Lehet, hogy rokona a nagyszombati Sebastiano Rava-nak.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l 16 l

Sontjni Dávid mester

1636-ban a pozsonyi jezsuita kollégium és 1637-ben a kloriszák kolostorának építésén dolgozott.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

181

Sontini Dava

1642-ben Giovanni Battista Dava-val együtt aláírja a pozsonyi Szent Imre seminárium építésére vonatkozó szerződést.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 132 l 181

Ravasz Erzsébet

Ujházi Péter és Ecsedi Mária a móri Művelődési Központban július 1.-ig,

Gy. Fehér Etelka a Ferencvárosi Pincetárlaton július 4.-ig,

Morell Mihály a Csók István Galériában juli. 5.ig

Ravasz Erzsébet a Velencei Galériában július 10.-ig mutatja be műveit a fenti kiállító termekben,-közli a lap a kulturális eseményeket tudósító rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 30. XXIII. évf. 26. sz. 8. lap.

Ravasz Erzsébet, festő

Kompozíció: Ravasz

Ravasz Erzsébet: festmény Borító II.

Forrás Keszthely, 1981. nov. XIII/11

Ravasz Erzsébet

Sümegi György: Ravasz Erzsébet másfél évtizede

Művészet, 1982. május

Lovas Erzsébet

Pap Gábor: Vége jó - minden jó?
Jegyzetek a VIII. Nemzetközi Szobrászművészeti Alapról

Művészet, 1983. április

Ravasz Erzsébet

Sümegi György: A kecskeméti Zománcmüvészeti Alkotóteleprol

Müvészet, 1983. február

Ravasz Erzsébet grafikus

Sümegi György: Menetközben
A kecskeméti zománc-
művészeti alkotóteleprol

Művészet, 1982. marcius

Ravasz Erzsébet

Zanáclép

Forrás 1983/3

RÁVASZ ERZSÉBET

A külföldiek mellett több kellemes meglepetéssel szolgáltak a hazai művészek. A legujabbkori magyar zománcművészet történetéből aligha maradhat ki Ravasz Erzsébet Rondó virággal cimü végtelenül gyengéd, nemesen egyszerü szinhangzásu kompoziciója.. A fő helyek egyike illetné meg Kátai Mihály aA bugaci erdőszél meséje c. varázslatos hatásu zománcképét, a "kecskeméti stilusu" Keserü pohár, Nő kakassal c. müvét, amelyek ugy zendülnek meg a rájuk eső fénynyaláb érintésére, mint a gordonka hurja a ráejtett vonó alatt. Turi Endre két zománcozott térplasztikája/Utjelző I-II./cime és szerepe szerint is utjelző. A tér meghóditása felé vezet. Évek óta feszegeti a táblakép jellegü zománcosság határait. Idei "hal-kacsái a finnugor mitológia csodalényei.
Magára talált és néhány igen szép "kecskeméti" darabbal- visszafogott szinvilágu fényre elevenedő zománcmüvel érkezett Nagykanizsáról Járási Ildikó

PappGábor:"A zománcművészeti alkotótelep kilencedik kiállitásáról."

Petőfi Népe 1983. aug. 7.

RAVASZ ANDRÁS

-nyulasi-: Termékeny rendetlenség. Aritmia 4: fesztiválnyitó tárlat a dunaujvárosi Uitz Teremben

Fejér megyei Hirlap 1996 máj. 9

roskadozó épület. Ezt a számos rendi vizitátor által szimbolikusnak is tekinthetjük: ugyanez jellemezte korsz történetük legszembetűnőbb vonása a küzdelem a felta

A bencés rend még a 14. század közepén, egy évs megrázkódtatást, amelyet a tatárjárás okozott. VI. Ke rendnek Magyarországban lévő monostorai és helyei virágzottak, annyira lehanyatlottak és elnyomatnak, hog javaik teljességének örvendenének, ellenben némelyik másokét negyedrészben elfoglalva tartják. Ami pedig még negyven monostorát az időtől fogva, amidőn a hitet háborúban elpusztították, Isten és az igazság ellenére tartozékaikkal egyetemben részben klerikusok, részbe világiak tartották és tartják elfoglalva." Ezért a rend le birtokainak visszaszerzése, fegyelmének megerősítése, biztosítása, s nem utolsósorban a kiemelkedő képe támogatása. E célok megvalósításának jelentős akadá birtoklási joga és a központi érdekvédelmi szervezet hiány kevéssé tudtak ellensúlyozni. 1332-ben a magyarország reformintézkedésekre, amelyeknek betetőzése XII. Ber reformtörekvés egyik vezéralakja volt Sigfrid, előbb (1330 pannonhalmi apát, akinek nevéhez apátságok egész monostoroknak a pápa által kinevezett visitatoraként is a ilyen kapcsolatait valószínűsíti, hogy Nagy Lajos 1356- többször vette igénybe diplomáciai szolgálatait.

A bencés reform ügye a 14. században éppúgy találkozi érdekelt – úgy is, mint a magyarországi monostorok túlny reformban is. 1357-ben elé terjesztette jelentését a cî Waldsteini Henrik reini apát, nem egy esetben a király int magyarországi ciszterci apátságot, *Pilisszentkereszt*et is „

Ravasz Erzsébet, festő-grafikus-tűzzománcművész

Katona Áron Sándor festőművész Dunaújvárosban, a Munkásművelődési Központ aulájában állította ki tűzzománc képeit.

Dunaújvárosban olyan nagyszerű művelői vannak ennek az eljárásnak, mint ifj. Kaffan Károly, Ravasz Erzsébet, Cyránszky Mária, P. Csasztka Ilona, Pálfalvy János.

Á. Szabó János: Dunaújvárosi képszemle.
Fejér Megyei Hírlap, 1983. máj. 3.

Ravasz Erzsébet

Bemutatkozik a keszeméti alkotótelep

Magyar Nemzet 1987. IV. 7.

RAVASZ ERZSÉBET

emlitve

Losonci Miklós:Tavaszi Tárlat.Dunaujváros,Uitz Béla Terem

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 20. sz. 4.o.

SZERZŐDÉS

nunkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
részről

ahelye:

ne:

a:

ött az alábbi feltételekkel:

endő feladat részletesen:

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 2

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ
Ravasz Erzsébet
grafikus
1021

Ravasz Erzsébet illusztrációja

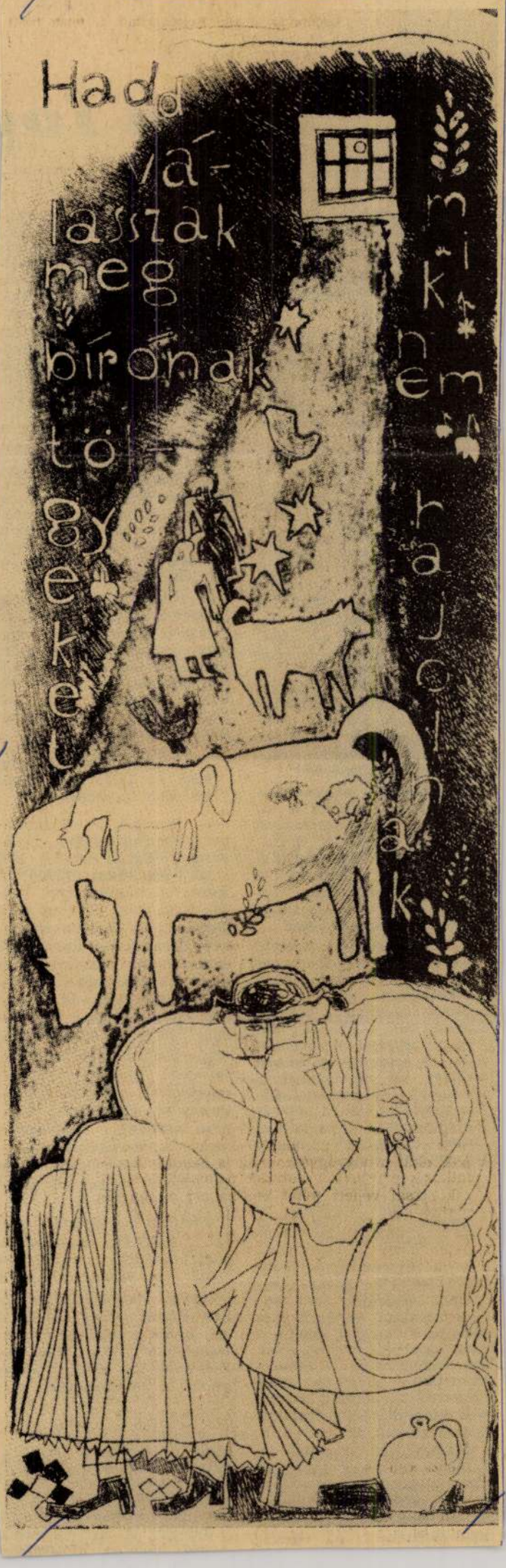

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság az elmúlt években többször is vizsgálta a fogászati ellátást. Megkértük dr. Fehér Józsefet, a KNEB tanácsosát, tájékoztasson a tapasztalatokról.

— Mi indokolta az 1977. évi ellenőrzést, valamint azt, hogy az elmúlt évben ismét visszatértek felmérni a fejlődést, a korábbi javaslatok végrehajtásának helyzetét?

— Ami a témaválasztást illeti, 1977-ben érett meg a helyzet az országos komplex vizsgálatra. A közvetlen ok pedig a népgazdaság V. ötéves tervéről szóló törvény elfogadása volt. Ennek egészségügyi fejezete kimondta, hogy a járóbeteg-ellátásban elsősorban a fogászatot, az üzemegészségügyet és a körzeti gyermekgyógyászatot szükséges fejleszteni. A KNEB a Minisztertanács ellenőrző szerve, s ezért egyik alapvető feladata a kormányzati teendők — többek között a tervtörvény — végrehajtásának ellenőrzése.

A vizsgálat előkészítésében, végrehajtásában, a javaslatok kidolgozásában együttműködtünk az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetével, valamint a Központi Stomatológiai Intézettel — mindkettővel hasznosan, eredményesen.

A visszatérésről szólva: gyakori, hogy egy-egy ellenőrzés után néhány évvel utóvizsgálatot tartunk. Ez nemcsak munkánk korábbi eredményéről tájékoztat, hanem az érintett terület vezetőit és dolgozóit is jobban ösztönzi a változtatásokra, javaslataink megvalósítására. Azt tervezzük, hogy két-három év múlva ismét visszatérünk a fogászati ellátás helyzetének értékelésére.

— Úgy tudjuk, hogy ez az ellenőrzés országos és komplex volt. Mit jelent ez a gyakorlatban?

— A fővárosban és nyolc megyében 178 tanácsi irányítású rendelőre, 164 magángyakorlatot folytató fogorvosra, 61 tanácsi szakigazgatási szervre, a Fogtechnikai Vállalatra és 18 laboratóriumára, 41 fogtechnikus kisiparosra, valamint az Orvosi Műszerkereskedelmi Vállalatra terjedt ki.

Megítélésem szerint a komplex jellegnek hasonlóan nagy jelentősége van, mint a jó reprezentációnak. Csak ez ad egységes, rendszerszemléletű áttekintést. Jól egészíthető felesleges párhuzamosságnak. Miért? A népi ellenőrzés nem az ellátás szakmai színvonalát vizsgálta, hanem a társadalompolitikai és az egészségpolitikai elvek érvényesülését, a tervszerűséget, az ellátásban érdekelt szervek együttműködését és szervező munkáját, az eszközök hatékony felhasználását, a tartalékok feltárását, az e területen nyújtott szolgáltatások társadalmi megítélését, az ellátás javításához szükséges további intézkedéseket. Egyetlen szakmai ellenőrző szerv sem képes az ellátás helyzetének ilyen széles körű feltárására, nem is szólva arról, hogy ezt helyzete sem mindig teszi lehetővé.

A Központi Stomatológiai Intézettel együttműködtünk a vizsgálat során. Ezt a vizsgálat szakszerűsége és segítő jellege is így kívánta. Valljuk ugyanis, hogy az érdekeltek bevonása, együttműködése nélkül nincs eredményes ellenőrzés.

— Miben lehet összefoglalni az 1977. évi vizsgálat főbb tapasztalatait?

— Röviden a következőket tudom elmondani. A fogászati ellátás 1960 és 1975 között jelentősen fejlődött. A fogorvosi munkahelyek száma több mint 1300-zal nőtt. Nemcsak az új munkahelyeket szerelték fel korszerűbb eszközökkel, hanem az elavult berendezéseket is folyamatosan kicserélték. Kevés olyan területe van az egészségügynek, ahol ilyen nagymértékben használtak fel korszerű, tipizált, szocialista országokból származó berendezéseket, elsősorban fogászati székeket. Lényegesen javult az anyagellátás is, fokozatosan elterjedtek egyes új tömési, fogpótlási anyagok és eljárások is.

Javultak az ellátás személyi feltételei. Az egyetemi fogorvosképzés megkezdése (1952) óta 1976-ig közel 2200 fogorvost képeztek ki, s ennek következtében jelentősen javult a fogorvosok korösszetétele. Míg 1960-ban Budapesten a 35 év alattiak száma a 20 százalékot sem

TUDA

1980. június 22-én a T levízió A Hét műsorábc

MAHIR SAJTÖFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-126
Ravasz Erzsébet, festő-grafikus-művész
1983 NOV 19
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1021

Ravasz Erzsébet: Figura

csoport vezető
tonák betódul
Fenekestől fel
dent, de pers
fegyvert, lőszé
vagy ehhez ha
láltak, csupán
ságokat, m
fényképezőgép
ságírói munká
egyéb kellékel

A kihallgata
lók által létes
iglenes fogoly
tént, a főváro
nevű peremke
amerikai tis
jobbnak látták, ha szabadon engednek, mindenesetre kikötötték, hogy lakásomról nem távozhatok engedélyük nélkül.

Be kell vallani, hogy az amerikai haditengerészek hajnali rajtaütése nagy benyomást tett rám. A katonák hajviselete, az egyenruhák formája, a hipermodern fegyverek viselőinek bizonyos „földön kívüli jelleget" kölcsönöznek, a külső megjelenés a „szuperlények" képzelt magatartását utánozza. Mindez nem véletlen: az ellenségben a tehetetlenség és az alárendeltség érzését kell kelteni.

A tudósító szerint, miután több tapasztalatot szerzett a katonákkal, félelem helyett inkább megvetést érzett változtassák.

Arnaldo Hutchinson a kubai nagykövetségen tartózkodott azokban a napokban, amikor a misszió épületét tengerészgyalogosok tartották ostromzár alatt. Lehetősége nyílt arra, hogy elbeszélgessen a nagykövetséget körülvevő amerikai katonákkal. Az a benyomása támadt, hogy a fiatal katonák a polgári életben a társadalom peremén voltak a munka és a képzés lehetősége nélkül. A hadsereg számukra az anyagi biztonságot jelenti, úgy érzik, tartoznak valahová, méghozzá olyan testülethez, amely gondoskodik róluk. Az átlagos tengerészgyalogos feltételes reflexekre kondícionált „halálgép". Gondolko

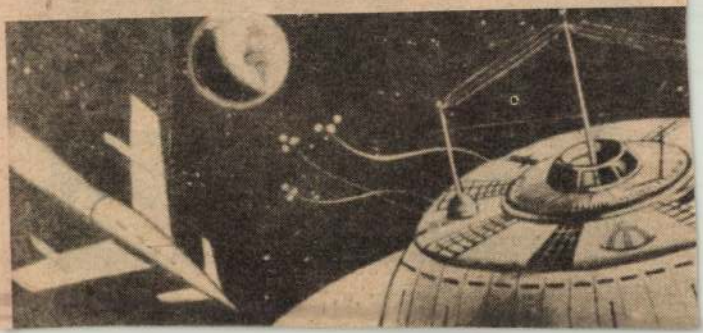

Ravasz Erzsébet festő- és grafikusművész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 NOV 19

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

Ravasz Erzsébet: Kapu I.

folytatódott
— Neken
ja derűsen
lett különö
tak. Az 192
zalmiként
léptem a
évek követ
kása után
kor kaptan
a kőműves
munkások
tem. A vá
utcán csell
Azt hajtog
nyelvem el
visszásságo
dent, hogy lehetetlenné tegyenek. Harcoltunk a magasabb bérekért, a jobb munkakörülményekért. Emlékszem, 1929-ben Bikazugban beszüntettük a munkát. Először Gyuláról hoztak kőműveseket, de ők is csatlakoztak hozzánk, majd az orosháziak beadták a derekukat. Bennünket szélnek eresztettek.

A felszabadulás után az új demokratikus rendőrségen dolgozott két évig. Volt községi esküdt, járási tanácstag. Társadalmi munkása szülővárosának évtizedekig. Miért? Nem felel. Újra kérdezem: miért?

— Mit válaszoljak erre? — töpreng. — Van két unokám, ugyanennyi dédunokám. A mai élet bennünket igazol. Azokat, akik szerették a munkájukat. Nagy kár, hogy nem láthatom újra a szarvasi postát, ez volt a felszabadulás utáni első munkám. Aztán Budapest, a Bánrévei Állami Gazdaság következett. Végül 1957-ben magamnak is házat építettem, az itteni építőipari szövetkezetből mentem nyugdíjba 1960-ban.

A társadal
ta abba. Sok
tagja volt a
szor ellátoga
Menne most
ge megálljt
sok kitünte
ért Érdemre
lékérem, az
merő Felsza
és megkapt
75. éves jub
kettet. Szeré
ismerések. I
egész életút

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MŰVÉSZET

1984 -10- - - 35-old.

Ravasz Erzsébet, festő-tűzzománc művész:
„Szigetünk", romanuzott vaslemez, 15x45 cm, 1983.

5

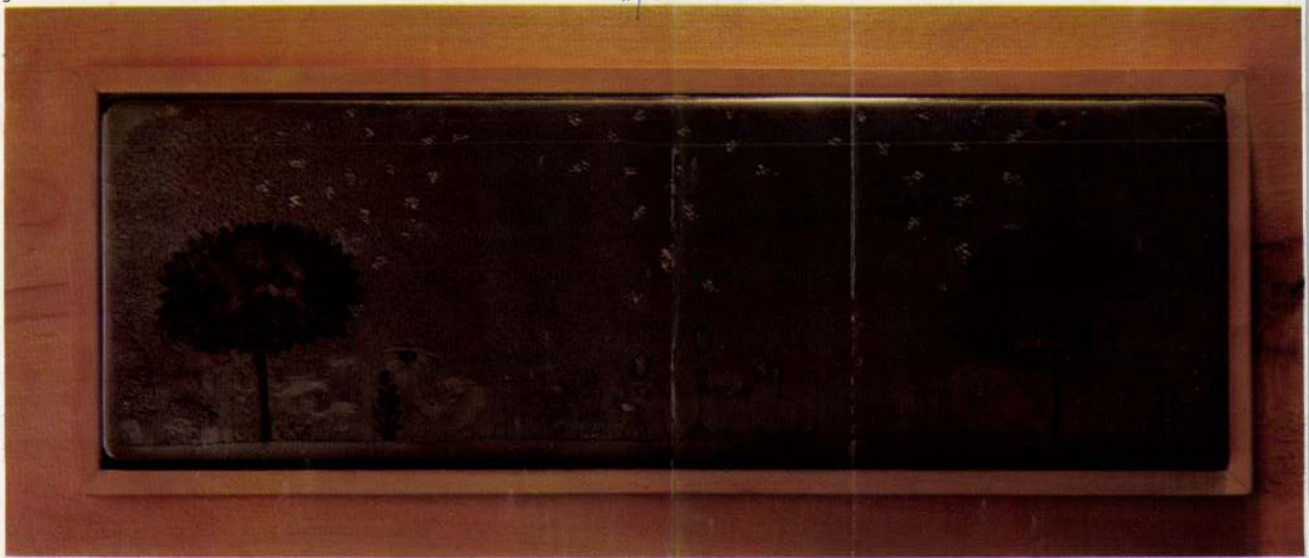

Nagy Zoltán: a szent korona birodalma; Romanchiekiklés a Ligadó Galériában

Műgyűjtemény – Kispester

Látogatóban Klamár Ernő otthonában

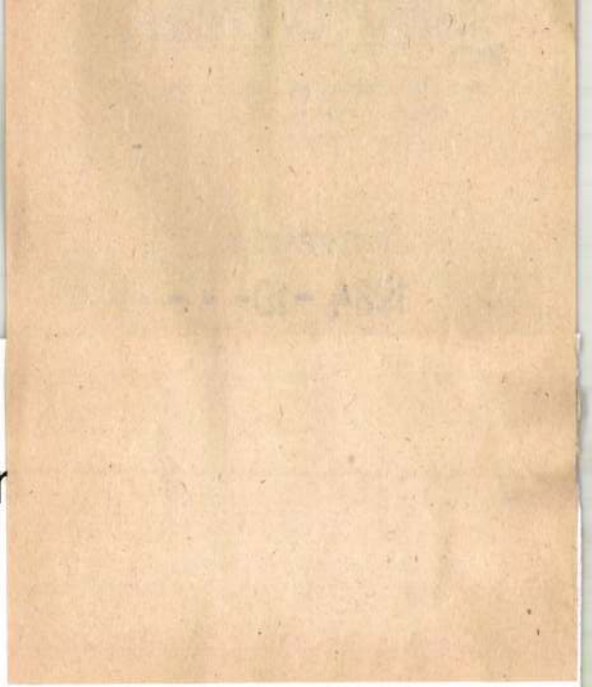

A kiállítások sűrűjében pár esztendeje szokatlan jelenségre figyelhetett fel a rendszeres tárlatlátogató. Jeles művészeink nevét írták galériák, múzeumi termek ajtajára, melléjük társítva pedig egy-egy gyűjtő ismert vagy kevésbé ismert neve tűnt szemünkbe. Ilyen tárlatot rendeztek *Korniss Dezső* és *Bálint Endre* műveiből Szentendrén, bemutatva a Kolozsváry-gyűjtemény idevágó részét. Ugyanitt figyeltünk fel egy másik gyűjtő nevére, akinek Miháltz-anyagát mutatta be a Művésztelepi Galéria 1976-ban. Azóta *Kla-*

a közérdeklődés, a művészeti élet hullámaiban. Az alkotásokban sűrűsödő tartalmat, a teremtő művészi akaratot nem szabad kisajátítani, azok értéke egyetemes, mindenkihez szóló. Felfogása magyarázza, hogy szívesen kölcsönzi a képeket vagy mutatja, ismerteti meg gondosan rendszerezett, katalogizált házi képtára értékeit a bebocsátást nyert vendégnek.

A Klamár-gyűjteményt felkereső kíváncsiskodónak hosszabb utazásra kell felkészülni. A külváros felé rohanó metró után

tos rétegeinek. Első pillantásra felmérhettük, Klamár tudatosan szervezett gyűjteménye a kvalitás szellemében fogalmazódott egységes egésszé. Helytálló az írásbeli kifejezésre utalnunk, mert a gyűjtő számára szenvedélye egyben az önkifejezés sajátos formáját is jelenti.

A falakon békés szomszédságban függ egymás közelében *Tóth Menyhért Ujjongó fák* (1960 k.) című, szokatlanul fegyelmezett tájképe *Barcsay Jenő* fekete kontúrokkal szegett, sötétlőn barna *Házak* című vásznával. A hideg kékekben fürdő

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Ravasz Erzsébet
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
grafikusművész
1980 APR 29.
1021
9 29.

Uitz terem

DUNAÚJVÁROSI TAVASZI TÁRLAT

„A művészet, a művészeti alkotómunka vulgarizálása volna azt kérni, vagy követelni képzőművészeinktől, hogy munkájukban, alkotásaikban, festményeikben, grafikáikban direkt módon csak Dunaújváros életét, Dunaújváros embereit dokumentálják. A művészi alkotómunka szabadsága, mint sérthetetlen társadalompolitikai elv bevált szocializmust építő társadalmunkban, s kétségtelen, hogy a jövőben is be fog válni" — írja nagyon rokonszenvesen a dunaújvárosi művészek tavaszi tárlatának katalógus előszava.

A kétévenként rendszeresen megrendezett seregszemle az idén különös jelentőségűnek tűnt, minthogy időben egybeesik a városalapítás 30 éves jubileumával. A művészek többségének becsületére legyen mondva, hogy nem estek évfordulós lázba, nem akartak mindenáron aktualizáló alkotásokkal előrukkolni, úgy igyekeztek méltók lenni az évfordulóhoz, hogy érezhetően a minőségre, a műgondra koncentráltak. Az ilyesféle jeles dátumokhoz fűződő akciók — sajnos az utóbbi évtizedben a Lenin-, a Bartók-, az Ady-, a Krúdy- és most a József Attila-évfordulók tiszteletére kiírt képzőművészeti pályázatok országosan és egyértelműen bizonyították — rendre csőddel végződtek, a beérkezett művek döntő többségét tekintve. Nagyon elismerésre méltó, hogy Dunaújvárosban levonták a helyes következtetést.

A két évvel ezelőtti, (akkor őszi) dunaújvárosi tárlathoz képest a mostani voltaképpen különösebb meglepetést nem okozott. Mintha kissé túl sok lenne a bemutatott művek száma, mintha erőlködni kellett volna, hogy a tíz helyi alkotó (*Pálvalfi János* nem küldött munkát, *Egresi Zsuzsa* pedig elköltözött a városból), betöltsék az Uitz-termet. Egyértelműen gyengébb a legutóbbi tárlathoz képest a jelenlegi rendezés. *Birkás István, Florosz Szpirosz, Palotás József, ifjú Koffán Károly* alkotásainak sorozata teljesen logikátlanul megmegszakad, szét vannak szórva a terem különböző részeire.

Ravasz Erzsébetnek ítélték a tárlat első díját. Ennek, attól függetlenül, hogy művei nem emelkednek egyértelműen a tárlat legjobb alkotásainak színvonala fölé, őszintén örültünk. Illő elégtételt kapott a művésznő, akinek teljesen megmagyarázhatatlanul minden munkáját kizsürizte legutóbb a székesfehérvári megyei tárlatról a felelőtlenül döntő válogató bizottság *P. Csasztka Ilonáéival* együtt. A grafikus Ravasz Erzsébet most kizárólag tűzzománc képeket, illetve zománcrátétes térplasztikákat küldött be. Esztergált figurás, jellegzetesen népművészeti ihletésű kaputerveit már többször méltattuk, valamelyiket egyszer végre szeretnénk már látni valódi kapunagyságban. Háromrészes transzparens tanulmánya a technika lírai töltésű remeke, kivált két darabja, az átlósan, mélyzöld alapon suhanó ragadozó madár és folytatása, amint függőleges zuhanásban kígyóra csap le.

Birkás István nyolc kompozíciójával nem egészen tudtunk mit kezdeni. Egy kivételével valamennyi egyforma. Kétségtelen a felületmunkálás igényessége, színvilága is vonzóbb, mint néhány éve, applikációs készsége, sablonelemek bedolgozásának makacs következetessége sem vitatható. Mégis furcsának érezzük, hogy triptichonjának, amely lényegében ugyanolyan, mint mondjuk a Jel a földön vagy a Szürke bagatell című festmények, a Három évtized címet adta. Elképzelni is nehéz, melyik három évtizedre gondolt. Az a képe, amelyik más mint a többi, a Leszálló egység elnevezést viseli. Falfirkaszerű beírások és egy Flexibile back feliratú papírragasztás teszi különbözővé. A többinél is tartalmatlanabbnak tűnik.

P. Csasztka Ilona: Virágok a város szélén

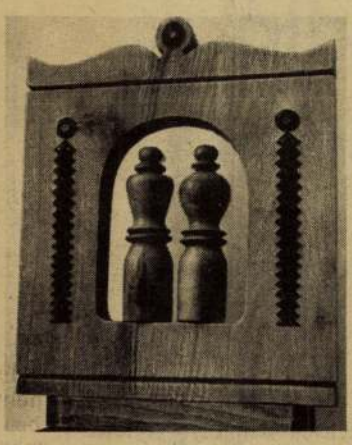

Ravasz Erzsébet: Kaputerv

Ifjú Koffán Károly nagyméretű textíliájáról szintén esett szó egyéni kiállítása alkalmából a közelmúltban. Középkorias ízű linómetszetsorozatának hangulata találó, különös azonban, hogy az oly bravúrosan rajzoló művész a linóleummetszés technikájában elrajzolás-gyanús hibákat vét.

Palotás József plasztikai talentuma szinte viharos gyorsasággal erősödik. Nyolcrészes, zeneszerzőket ábrázoló éremsora nem muzsikál. Nagyon eredetien azokat a vonásokat emeli ki a nagy muzsikusokból, amelyeket általában nem szoktak emlegetni. Bachja és Mozartja például kifejezetten szigorú, Beethovenje mélázóan lágy, Liszt pedig valósággal zord. A Történelem Pentelén című reliefpárja a szellemes felületmunkálás mintája. Üvegben is remekel.

Hogy a szobrászoknál maradjunk. *E. Tóth Ila*, aki a hőskortól jelentős tényezője a város művészeti életének, ezúttal különböző színvonalú alkotásokkal van jelen. Panelemeket variáló munkáin túl erősnek érezzük Schaár Erzsébet hatását, Hamvazószerdája, a tört arcú alak, nyakában a farsang elhasznált álarcaival viszont megrázó erejű, s kohászai mély témaismeretről tanúskodnak.

Cyránski Mária szobrász létére csupán egy plasztikát küldött. Ez a sztélé tán a kelleténél jobban magán viseli a folklorista tűzzománcosok inspirációját. Ellenben három táncoló nőalakot ábrázoló variációi nagyszerű mozdulatritmusú, színben is vonzó, az égetés különböző stádiumaiban szemléletesen érzékeltető zománctáblák.

P. Csasztka Ilona zománcképeiről azonban nehéz többet mondani annál, hogy kedvesek. Rajzuk nagyon sematikus, témái kissé édeskések, koloritja szerencsére virágzóan tetszetős.

Nem meglepetés, de igazi öröm, hogy *Szegedi Zoltán* és *Florosz Szpirosz* is egyre egyénibben, egyre erősebb indulati töltéssel dolgozik. Szegedi Zoltánnak elsősorban a Madárijesztő című, Krúdys és alföldies, mintaszerű faktúraépítésű festményére gondolunk vissza szívesen. A kerámikus Florosz Szpirosz pointillista technikájú rajzai nemcsak hogy virtuózak, de szenvedélyes szuggesztivitású a macedón néphagyományokban gyökeredző szimbólumainak mediterrán érzéki pompája.

Négy akvarellel szerepel *Mészáros Edit*. Mozgalmasak, érdekesek, de lényegében vázlatok. Szeretnénk a művésznőtől egyszer igazi nemes anyaggal megfestett, tehetségéhez illő formátumú képeket látni.

Á. Szabó János

E. Tóth Ila: Kohászok

(Fotó: Fási László)

Hirdetés

x **FERROVILL** Vas-Műszaki Ker. Vállalat Fejér megyei Kirendeltsége Szfvár, Mártírok útja 5. Felvesz: **Kocsikísérőt, raktári dolgozót** 1755

x **A Magyar Hűtőipari Vállalat Székesfehérvári Gyára** azonnali belépéssel felvesz villanyszerelő szakmunkásokat, valamint egy hivatalsegédet. Jelentkezni lehet: Hűtőház, munkaügy, Raktár út 1. 1934

— **Tojásfeldolgozó** üzemünkbe női munkaerőket keresünk felvételre, egyműszakos munkaidővel. Jelentkezés: Kecskeméti Baromffifeldolgozó Vállalat Székesfehérvári Kirendeltsége. 8000 Székesfehérvár, Börgöndi út 53. 032 958

x **HÁZASTÁRSAT** keres intelligens, jó megjelenésű, 70 év körüli férfi személyében, vidéken családi házzal, ingatlannal, 2300,— Ft önnyugdíjjal rendelkező, teljesen egyedülálló asszony. Szeretném, ha otthonomba jönne, de otthonába is mennék. Jogosítvány jó ha van, de nem feltétel. „Fekete gyémántok 2236" jeligére a Kiadóba. 2236

— Megértő férjet, apukát keresek! **HÁZASSÁG** céljából várom annak a férfinak fényképes bemutatkozó levelét, ki megosztaná életét egy 33 éves, 156 cm magas, két fiúgyermekét egyedül nevelő, csinos asszonnyal. „Orchidea" jeligére a Hirdetőbe. 032 904

TEKINTSE M

Székesfehérváron
a DOMUS LAKBERENDEZÉSI A
BÚTORAJÁNLATÁT

Április 29-től május 10-ig
egyes bútorok vásárlásánál 500,— Ft
VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYT AJÁNDÉK

DOMUS
LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZ
SZFVÁR. STÉGER F. UTCA
telefon: 13 124

Ne feledje! CSÜTÖRTÖKÖN fél 8 óráig BEVÁ

Műpadló érkezett!

2 m széles, nyomott mintás műpadlót árusítunk több színben és mintában 492,— Ft/m-es árban

FEJÉR MEGYEI IPARCIKK KERESKEDELMI V.

HÁZTARTÁSI BOLT
Székesfehérvár, Liszt Ferenc u.
Telefon: 11-220.

2279

Pályázati fe

Pályázatot hirdetünk a
Piac téren megnyíló

SZABADKA
ZÖLDSÉG
VEZETÉSÉ

A munkakör betöltéséh
gyakorlati idő, erkölcsi
alkalmassági egészségü
szükséges.

GORSIUM-FESZ

Bővebb felvilá
a Kertészeti
Székesfehérvá
Telefon: 12-8

Jelentkezési határidő:

GOS- áridő Válla- s vi- gyütt bádo- Szé- nenyi 2258 bér- ADÓ. . 12. NYÖ- ó 80 du. züne- nap. t 46. 2234 Gior- OCSI tfvár, 18.

ÉN léhez Cím: hida. 33 032

vítás, aran- erész- Ber- 32 943

— **Kisgyermek** gondozását lakásomon vállalom. Szfvár, Benke F. u. 7. III/14. Varga. 033 075

— 12 Voltos új, feltöltött, garanciális **Wartburg-AKKUMULÁTOR** eladó. Szfvár, Landler J. u. 23. 16 óra után.

— 2 személyes „Saci" **GYERMEKBÚTOR** olcsón eladó. Molnár István, Szfvár, Vörös Hadsereg út 96. IX/57.

— Középkorú, magányos **GONDOZÓNŐT** keres 72 éves kisiparos, 75 éves bátyjával, bentlakással, falusi, értékes háromszobás házzal, 600 n.-öles telekkel, örökösödéssel. „Jól jár" jeligére a Hirdetőbe.

— 380 V-os **BETONKEVERŐ** eladó. Szfvár, Galgóci út 10. 033 097

— 52-es, férfi hosszú **BŐRKABÁT** eladó. Érdeklődni: Szfvár, Horvát I. u. 2/a. VIII. em. Farkas. 033 102

APRÓHIRDETÉS

x **UR** frsz. **WARTBURG** Tourist eladó vagy telekért elcserélhető. Szfvár, Rákóczi út 24. Folk. 2001

x Hétéves **S 100-as SKODA** eladó. Szfvár, Tapolcsányi u. 10., délután. 1927

x Székesfehérvári 52 m²-es, 2 szoba, összkomfortos tanácsi lakásom hasonló budapestire **CSERÉLNÉM.** Cím: Szfvár, Benke F. u. 2. I. em. 3. Telefon: Bp. 372-530. 2067

x Elcserélném **BUDAPESTI** 2 szobás, összkomfortos, tanácsi lakásomat családi házért. Gárdony, Agárd környékén. Levélcím: Ambrus József, Gárdony Kossuth u. 17. 1974

— 230 n.-öl szőlő eladó, **ADONYI** szőlőhegyen, cikolai halastó közelében. Adony, István u. 6. Kővári.

x Elcserélném **BÜKSZENTKERESZTEN** levő családi házamat üdülőért Velence környékére, vagy eladó. Levélcím: Ambrus József, Gárdony, Kossuth u. 17.

x Elcserélném 2 és fél szobás, komfortos 300 n.-öl telken levő házamat dunaújvárosi vagy székesfehérvári tanácsi lakásra. Ráfizetést kérek. Cím: 2490 **PUSZTASZABOLCS,** Ságvári út 74. 2237

— Eladó családi ház, azonnali beköltözéssel, **PUSZTASZABOLCS,** Hámán K. u. 71. alatt, 600 n.-öles telekkel. Érdeklődni: Zichyújfalu Vasút út 18. 032 681

— Két szoba, összkomfortos **SZÖVETKEZETI** lakás eladó kp. + 100 ezer OTP-vel. Érdeklődni: 18 órától. Szfvár, József A. u. 4. IX/33. 032 957

x Előnevelt és rántani való **CSIRKE** kapható. Sárbogárd, Baross út 15.

x Egyéves ka los Wartburg-k ria eladó. Érd 14-603. Szfv. Bas fszt. 4.

x 1 db négyhe egy db kettőhet kaborjú, 2 db ke **ÜSZŐBORJÚ** Sárbogárd, Gaga 26.

— Jó állapotb „Saci I" **GYERI TOR** eladó. Szfv latoni út 6. Ra roly.

— **ELADÓ** 20 c juh, 13 db bárán tyán, Szabadság Hubik.

x Egy db kön mikerekű **KO** adó. Cece, Bajc 12.

x **OLTOTT M** landóan kaphat hez, vakoláshoz, hoz kis és nagy golásban. Házhc tással is megr tő. Botos Gusztá oltó kisiparos, E badbattyán, Nác

PAM·PAM·PAMUTAKCIÓ
ÁPRILIS 1-TŐL MÁJUS 10-IG

Minden 20 Ft értékű textilhulladék után egy sorsjegyet is ad a MÉH

NYERESÉNYSORSOLÁS JÚNIUS 20-ÁN

Nyeremények:
Trabant személygépkocsi, Color Star színes televízió, Uranus fekete-fehér televíziók, vásárlási utalványok, Temaforg fonalak, Képes Sport, IPM és Füles éves előfizetések.

V. B. K. M.

Budapest, XI.,

felvesz változó n

LAKATOSOKAT
VILLANYSZERE
BETANÍTOTT M

Szállást biztosítunk.

Jelentkezés:

Dunai Vasmű „V
Katona József ki
hétfőtől péntekig
Telefon: 15-252/
Levélben, 2401 Dunai

MEGHÍVÓ

Az **OMvH PINCEGALÉRIÁJA** Bp. I.,Táncsics M. u. 1. (Hilton mellett)
tisztelettel meghívja Önt és ismerőseit

RAVASZ ERZSÉBET

emlékkiállításának megnyitójára

1997. január 24-én 15 órára

Megnyitja: **KÁDÁR JÁNOS MIKLÓS** festőművész,
a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete elnöke

Támogatók: 1. Nemzeti Kulturális Alap; 2. Dunaújváros Önkormányzata;
3. Modern Művészetért Alapítvány Dunaújváros; 4. DUNAFERR

Megtekinthető 1997. január 24–február 16. mindennap 10–18 óráig

Busójárás
rézkarc; 30x17,5 cm (MMM, Békéscsaba)

A kiállításon szereplő alkotások
a Magyar Nemzeti Galéria,
a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhelye,
Dunaújváros Önkormányzata,
a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum
és a művésznő családjának tulajdonát képezik.

Köszönjük, hogy lehetővé tették számunkra
a kiállítás megrendezését!

címlapon:
Illusztráció Vörömarty: Csongor és Tünde c. művéhez III.
rézkarc; 28x30 cm (MMM Békéscsaba)

Népmese illusztráció – Égigérő fa
papír, fametszet; 34,5x25,3 cm (MMM, Békéscsaba)

RAWASZ ERZSÉBET

MEGHÍVÓ

Orosháza Város Önkormányzata
és a
Petőfi Művelődési Központ
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

1998. április 22-én (szerdán) 16 órára

Ravasz Erzsébet
(1937–1991)
grafikusművész kiállításának megnyitójára

a Petőfi Művelődési Központba
(Orosháza, Kossuth L. u. 1.).

A kiállítást megnyitja:

Gyergyádesz László
a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhelyének
igazgatóhelyettese.

A megnyitón közreműködik
a Kodály Zoltán Gyermekkórus Kamarakórusa,
vezényel: Dinnyés István.

A kiállítás megtekinthető:
május 3-ig, naponta 9–18 óráig.

Illusztráció Kalász Márton: Éjféli körmenet c. művéhez
rézkarc; 28x13,8 cm (MMM, Békéscsaba)

A Város ébreszti szellemét.
Vagy máris szellemében él a Város?

Ha belépünk az orosházi Városi Képtárba, s ebbe a művészettörténeti kistükörbe pillantva szemléljük a Város arcát – Boldizsár István, Bolmányi Ferenc, Pap Gyula, Müller Miklós és Csáki-Maronyák József műveinek gyűjteményéből máris olyan emléket vihetünk magunkkal, amilyennel a világ sok, városiasabb városa sem tudna megajándékozni.

S most, amikor 15 év után újra bepillant a Város egy másik művész-szülöttje: Ravasz Erzsébet életművének még összerakható tükrébe – újra a szellemidézés szertartásának a műveletét végzi.

A Petőfi Művelődési Központban éppen másfél évtizeddel ezelőtt, 1983-ban rendezett egyéni kiállítást a kiváló grafikus- és zománcművész, aki 1937-ben született Orosházán és 1991-ben, váratlanul korán, tragikusan hunyt el Dunaújvárosban, ahol nagyon szerették, s ahol nemcsak töredékek, hanem monumentális művek is őrzik e szeretet emlékét.

Szinte gyermekfejjel került az ötvenes évek elején Kerti Károly legendás hírű szakkörébe, innen a budapesti Képzőművészeti Gimnáziumba, majd a Képzőművészeti Főiskolán Ék Sándor, Pap Gyula, Raszler Károly, Rozanits Tibor keze alá. Mesterein kívül mestere volt a hatvanas években európai csúcsra emelkedett magyar illusztrációs és táblakép grafika elkötelező igényessége (gondoljunk például Csohány Kálmán, Hincz Gyula, Würtz Ádám, Reich Károly, Gacs Gábor, stb. működésére!), s a kecskeméti Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely öngerjesztő iskolája. És mestere volt az irodalom, az írott és az élő szó zenéje és ritmusa, de ezen belül is főként a legtisztább forrás: a népművészet, a folklór, a népi alkotóerő.

Csak a legigazabb művészekre jellemző szerénységgel és kitartással maradt hű eredeti mesterségéhez: a grafikához, a művészetek Hamupipőkéjéhez. Ki tud és akar ma már megrajzolni vagy kimetszeni (bármilyen sokszorosítható műfajban) egy mesét, egy arcot, egy alakot, egy állatot, egy fát, a tájat – a mozgó világot úgy, amiként, s amilyen szeretettel Ő írta képbe, hajszálfinom vonalhálóival a maga teremtette valóságot?

Mert nem a valót, hanem annak égi mását tartotta érdemesnek, és csakis azt tartotta érdemesnek láthatóvá sugarazni, Arany János szellemében, Arany ízes, gazdag népi egyszerűségével, kerekségével, veretességével, magyarságával.

Tűzzománcaiban pedig kiégette e grafikai agyagból gyúrt mikrokozmoszt, hogy a rácseppentett színfoltokban felragyogtassa lelkének végtelen makrokozmoszát.

Tekintsünk bele, hiszen mélyében, ha akarjuk, felderengenek előttünk a Város: Orosháza szellemi körvonalai.

Banner Zoltán

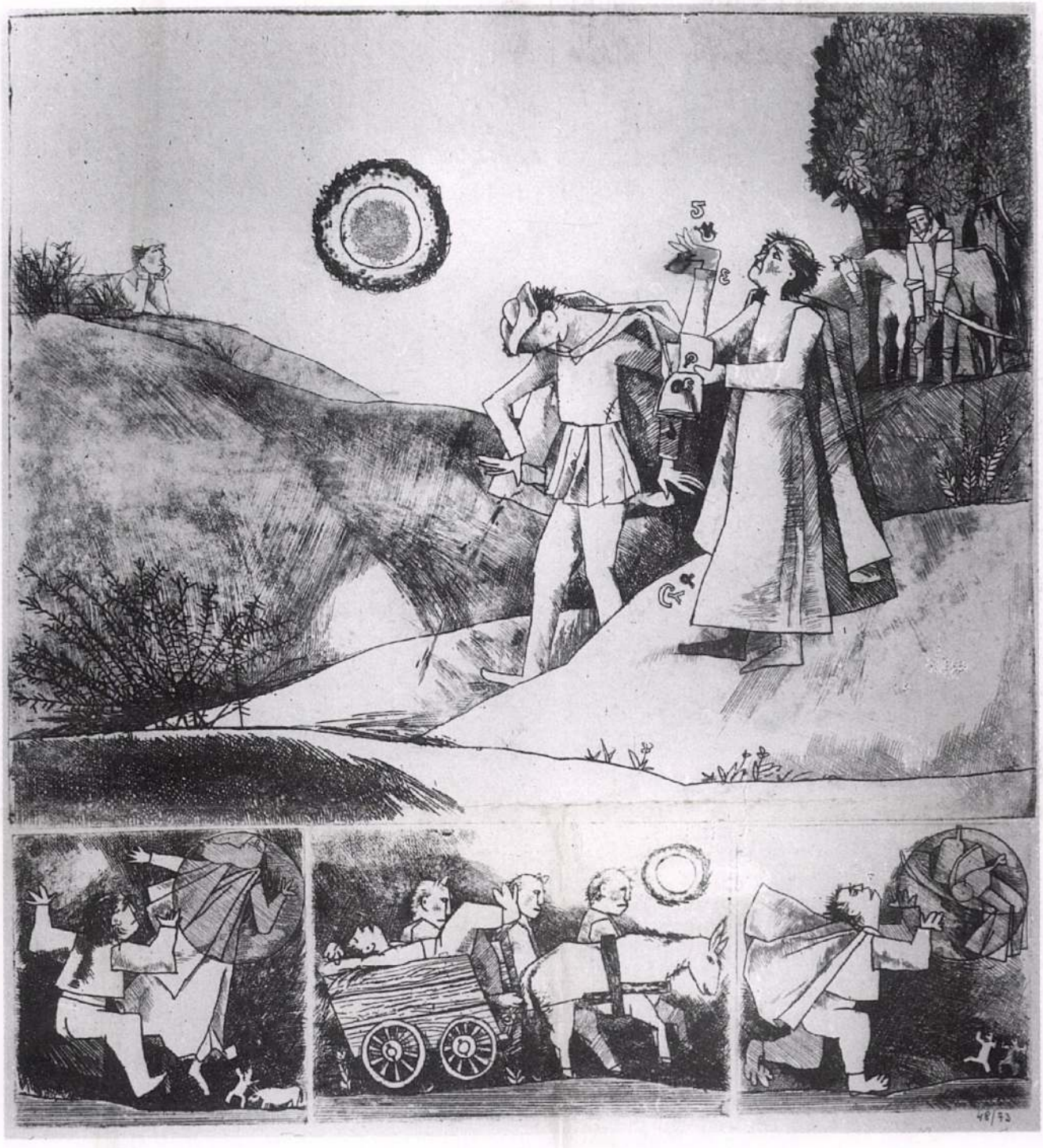

† RAVASZ ERZSÉBET

(1937, Orosháza – 1994, Dunaújváros)

A Képzőművészeti Főiskolán 1960-66 között tanult, ahol Pap Gyula, Ék Sándor, Raszler Károly voltak a mesterei. 1970-74 között Derkovits-ösztöndíjas volt. A jelentősebb országos kiállítások rendszeres résztvevője volt. Egyéni kiállítása volt 1975-ben Kanadában. Az Alföldi Tárlat különdíját kapta 1977-ben.

Csongor és Tünde **rézkarc, papír, 28 x 30 cm**
(A Munkácsy Mihály Múzeum tulajdona)

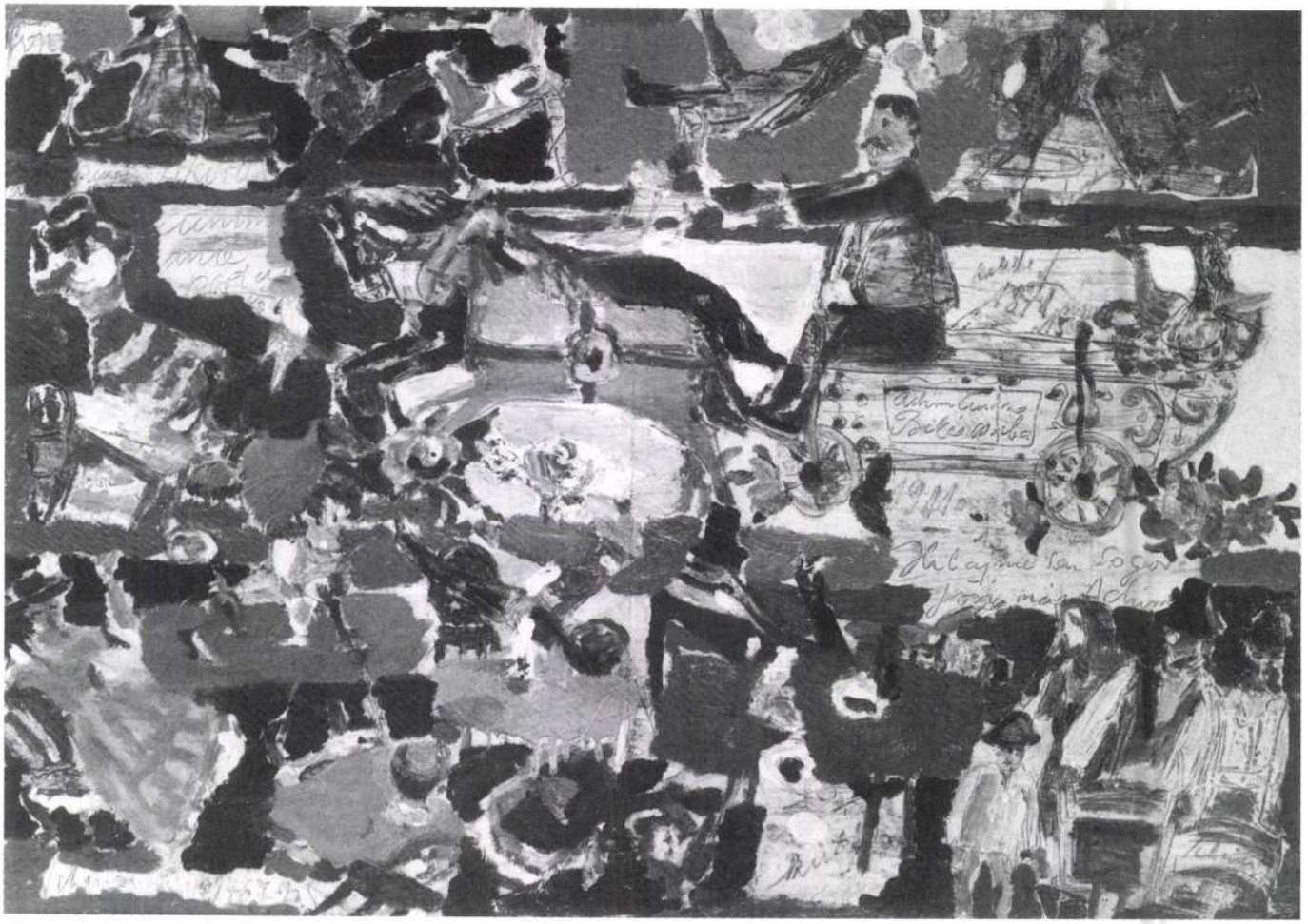

SCHÉNER MIHÁLY

(1923, Medgyesegyháza)
Cím: 1028 Budapest, Árpád u. 20.

1942-47 között végezte a Képzőművészeti Főiskolát, mestere Rudnay Gyula volt. A festészet mellett grafikával, szobrászattal és irodalommal is foglalkozik. 1982-ben nyílt meg Békéscsabán a Meseház, ahol gyermekeknek készített munkái mellett állandó gyűjteményes kiállítása van. 1992-től a Magyar Művészeti Akadémia, 1993-tól a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagja. Egyéni kiállításai: 1962, 1969 Csók Galéria; 1964 London; 1974 Pécs; 1975 Amsterdam, Hamburg, Szeged, Békéscsaba; 1977 Iparművészeti Múzeum, Budapest; 1978 London; 1979 Tihany; 1983 Szeged; 1984 Műcsarnok, Budapest; 1996 Körmendy Galéria, Csontváry Terem, Budapest; továbbá Párizs, Bécs, Berlin, Varsó, Oldenburg. Díjak: 1972-es Alföldi Tárlaton Munkácsy-plakett, 1978-ban Munkácsy Mihály-díj, 1984-ben Érdemes Művész, 1989-ben Kiváló Művész, 1990-ben a Hamburgi Katolikus Akadémia Gyermekkultúráért díja.

Áchim L. András megijeszti az urakat a korzón **olaj, farost, 70x100 cm**
(A Munkácsy Mihály Múzeum tulajdona)

RAVASZ ERZSÉBET

1996. november 29.

Súlyos, szomorú, szép mű

Emléktárlat Ravasz Erzsébet műveiből Dunaújvárosban

Nem tudom, lehet-e — érdemes-e — már most súlyozni a „Hol élünk?" fesztivál rendezvényei között. Így csak azt fogalmaznám meg óvatosan, rögvest előbeszéd helyett: az öt esztendeje elhunyt Ravasz Erzsébet műveiből nyílt emlékkiállítás az elmúlt hetek dunaújvárosi eseményeinek sorában vitathatatlanul igen előkelő helyen kell szerepeljen a végső összegzéskor. Az csak az egyik ok, hogy nem kevés előkészítés, gyűjtögetés előzte meg a tárlat létrejöttét.

Már jóval fontosabb, hogy sikerült megteremteni a totalitás illúzióját: aki megnézi a tárlatot, úgy léphet ki az Uitz Terem ajtaján, hogy megismerte a teljes pályát, mindent látott, ami ebből a súlyos, szomorú, szép — és, fájdalom, lezárt — életműből valójában fontos.

Láthatja, a grafikusi pálya hogyan ível a motívumokban és jelentésrétegekben gazdag művektől a 80-as években készült, jellemzően sallangmentes, szikáran egyszerű táj- és életképekig, csendéletekig. Fontos, nehéz úton „követhetjük" az alkotót: a népmese- és -balladaillusztrációk („Erős János I-II."; „Orosházi népmesék"; „Égig érő fa") mellett itt érdemel említést '70-es évek első felében született Ravasz-művek talán két le maradandóbb darabja, a kiss ttér hétköznapiságát a t rituáléjával szemvalamint a — ra építő — megébet

laltatni: ahogyan baljóslatú Csoóri-illusztrációja („Tudósítás a toronyból"), ahogy érzékeny, kifejező és pontos a Sárközi-műhöz készült „Madárvadászok", úgy játékos-ironikus a „Kalóz Grál"-sorozat.

Azt is megfigyelheti a látogató, hogyan, milyen folyamat során talált rá — a szó szimbolikus értelmében is! — az alkotó a tűzzománcra. Az új műfaj nem változtatott radikálisan a kifejezés formáján — éppen fordítva történt, a műfajt igazította, finomította saját képére. A színekben való tobzódás helyett Ravasz Erzsébet ismét az egyszerűséget választotta, legfőljebb néhány motívumot emel ki, hangsúlyoz. Táj ősszel című képén csak a két égitestet ragyogtatja fel, a „Lakoma" sötét tónusaitól és elmosódott alakjaitól már csak egy lépés a balladák, legendák, mesék mitikus világa. A „Macska madárral", a „Bábu" finom játékossága, „A hetedik ajtó", az „Eleink" vagy az „Ómagyar Mária-siralom" mellett itt kell szólni a Bugacot idéző „tájköltészeti" remekekről, és a cím nélküli mű vándorlójáról (itt a főalak a világ romjaitól szennyes víz fölött ívelő fahídon ballagó — „tiszta" — emblematikus figura), vagy a két darabból álló gyönyörű „Tankönyv"-sorozatról. És a „Figurák", a „Család" makettjei, a „Gyarapodó motívumok": a formai szigor, az egyszerűség mellett lehetetlen, hogy ne vegyük észre, micsoda karakterek rejtőznek *mögöttük...* **-nyulasi-**

(Fotó: *Lázár Zsolt*)

ÁLLÁST KÍNÁL

SZEMÉLY ÉS VAGYONŐR szakképzés indul munkanélküliek részére is, hatósági vizsgával, fegyvervizsgával. Sikeres vizsga esetén munkát kap. Tel.: 22/340-413, 06/30/560-947. (173040/54H)

FELKÉSZÍTJÜK önt a SZEMÉLY ÉS VAGYONŐR hatósági vizsgára, nagyon kedvező áron, levelezőn. T.: 06/30/560-947. (186543/11H)

AZ ARAMIS Kft. személy- és vagyonőri végzettséggel Bicske és vonzáskörzetében munkalehetőséget kínál frekventált helyen, kiemelt bérezéssel. **Jelentkezni lehet személyesen:** Budapest, XIII., Madridi út 5-7. **Telefonon:** 06-30-523-589, 06-20-380-057. (191734/5H)

BEVEZETETT szalonba vállalkozó fodrászt keresek. Tel.: 22/304-939, 9.00-18.00-ig. (192343/2H)

BIZTONSÁGTECHNIKAI Kft. felvesz gyengeáramú műszerészeket és kontírozó vagy mérlegképes könyvelőt. Munkanélküliek előnyben! Tel.: 06-20/23-30-31. (192360/1H)

LEPSÉNYI presszóba fiatal, szakképzett női alkalmazottat keresünk. Érd.: 20/237-902. (192387/2H)

TÖBB éve jól működő, nagyforgalmú ipari kapuk, emelési és rakodástechnikai eszközök forgalmazásával foglalkozó cég keres főállású, telefonnal és gépkocsival rendelkező, székesfehérvári, vagy környéki lakhelyű, felsőfokú műszaki végzettségű munkatársat. Vállalkozói igazolvány előny. Kezdő fizetés: nettó 40 ezer Ft. Szakmai életrajzot és fényképet a HAFA-ITB Kft. 1116 Bp. Építész u. 40-44. címre kérünk. Telefon: 06-1-205-6208, fax: 205-6209. (192487/2H)

CSALÁDI HÁZ takarítására keresek megbízható **FŐISKOLÁS** lányt. „Tisztaság 192546" jeligére a kiadóba. (192546/1K)

BERENDEZETT üzletbe **MŰKÖRMÖST** és **KOZMETIKUS** váltótársat keresek. Érd.: 333-526. (192572/2K)

SZÉKESFEHÉRVÁRI nyugdíjasok jelentkezését várjuk kaparós sorsjegyek utcai árusításához. Jelentkezni a 06-30-565-230-as telefonszámon lehet. (192662/1K)

IDEGENLÉGIÓBA FELVÉTEL. 06-30-215-498. (192664/1H)

CSŐSZERELŐKET keresek. Magyarországi és németországi munkára. Izometria ismerete és német nyelvtudás szükséges. Érd.: 60-392-929, 30-596-212. (192757/1H)

KIVÁLÓAN dolgozó építőipari szakembereket keresünk Németországban végzendő munkákra. Tel.: 06-60/465-174, 06-60/465-175. (192142/1H)

Számítógépes egészségügyi vállalkozás bővítésére vállalkozókat keresünk Fejér megye városaiból. *Érdeklődni a 30/340-761-es telefonszámon.*

MINŐSÍTETT hegesztőket keresek érvényes, kombinált minősítéssel magyarországi és németországi munkára. Érd.: 60-392-929, 30-596-212. (192760/1H)

PÉNZÜGYI, számviteli gyakorlattal rendelkező, számítógépet kezelni tudó munkatársat keres sárbogárdi mezőgazdasági vállalat. Érdeklődni lehet: 25/360-038-as telefonon Fésü Viktóriánál. (192802/3H)

ÉPÜLETASZTALOSOKAT tő- és mellékállásba felveszek. Érd.: 18.00-20.00 óráig a 22/325-754. (192842/2K)

GYÓGYSZERÉSZT szakvizsgával, gyógyszertár-vezetőnek, magas bérrel felveszünk. 06-25/361-166. (192872/3K)

ÉPÍTŐIPARBAN jártas, kapcsolatokkal rendelkező munkatársat keresünk termékmenedzsernek. Levélválaszokat „Megbízható jövedelem 193019" jeligére a kidóba kérjük. (193019/2K)

VARRÓNŐT keresek műhelymunkára. Tel.: 306-818. (193278/1K)

VAGYONVÉDELMI cég kulturált megjelenésű, 180 cm feletti, vizsgázott biztonsági őröket felvesz székesfehérvári munkahelyre. Telefon: 217-4300, 9-16 óráig. (193299/1H)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSI Soponya Nagyközség Önkormányzatának képviselő-testülete pályázatot hirdet jegyzői állás betöltésére. Pályázati feltételek: magyar állampolgárság, Állam- és Jogtudományi egyetemi végzettség, vagy államigazgatási főiskolai végzettség, bűntetlen előélet, legalább kétéves szakmai gyakorlat. Pályázathoz csatolni kell: részletes szakmai önéletrajzot, iskolai végzettséget tanúsító okirat másolatát, három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt. Bérezés: a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény alapján, megegyezés szerint. Pályázat benyújtásának határideje: a jelen pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Az Önkormányzat a pályázatot elnyerőnek szükség esetén szolgálati lakást tud biztosítani. Az állás 1997. január 1-jétől tölthető be. A pályázatot Soponya Nagyközség polgármesterének kell benyújtani. Cím: Ulcz Gyula polgármester 8123 Soponya, Petőfi S. u. 32. Tel.: 22/450-022, 450-103. (193303/1H)

ÉLELMISZERBOLTBA fiatal, gyakorlattal rendelkező eladót azonnali kezdéssel felveszek. Tel.: 06-20-424-856. Kelemen B. u. 45. (193319/1K)

ELADÓ-RAKTÁROS munkakörbe „B" kat. jogosítvánnyal rendelkező 25 év körüli férfit felveszünk. Jelentkezni személyesen, önéletrajzzal. Érd.: HENAN HONGKONG KFT. Sztvár, Takarodó u. 2., 10-15-ig. Tel.: 329-052. (193326/1K)

FELSZOLGÁLÓ, pultos munkakörbe fiatal lányt alkalmaznék. Tel.: 06-30-272-918. (193348/1K)

FIATAL srácot házhoz szállítónak keresünk, robogót, autót adunk. Jelentkezni: 22/316-529. (193390/1K)

SZEMÉLYAUTÓ

TÖRÖTT, totálkáros autót vennék 1984-es évjárattól. Telefon: 06 (30) 440-110, 06 (30) 310-855. (182708/25H)

'84-'92-ES SKODÁT VENNÉK esetleg vizsga nélkül. 06/30/545-596. (187633/13H)

SÉRÜLT, totálkáros autót veszek. 06-30/490-210. (189655/12H)

OPEL 1.6 kombi Kadett, benzines, 1982-es, 5 ajtós, 2 év műszakival eladó. Érd.: Szfvár,

UAZ 469 B PARANCSNOKI ELADÓ. 06-20-414-600 (192930/1K)

KARAMBOLOS 120 L-es Skoda eladó. Ugyanitt gyári 120-as hűvely-dugó garnitúra eladó. Érd.: 337-952-es telefonszámon.

'88-AS TRABANT ELADÓ. ÉRD.: 370-408. (192937/2K)

2107 LADA szgk. 1995-ös, katalizátoros, rádiómagnóval, vonóhoroggal sürgősen eladó. Érd.: 18 óra után, 22/347-227. (192939/2K)

TRABANT ELADÓ 35 ezer forintért. Javításra szorul. Érd.: 366-832. (193022/2K)

SAMARÁT, LADÁT, DACIÁT, ARÓT, LATVIÁT, MOSZKVICSOT vennék saját célra. 333-497, 06-30-395-524. (191933/5K)

126-OS Polski Fiat, '88-as, kitűnő állapotban eladó. Pátka, Kossuth 107. (193282/1K)

1981-ES Trabant kombi friss műszakival eladó. Tel: 333-000, 18 óra után. Csu... (193285/1K)

'77-ES Trabant kombi ... műszakival el... nap: A...

MDK

Ravasz István

Művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállításán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunántul, 1929.máj.3. 7.o.

Ravasz István

HDK

Ülő nő, ceruza

Miskarnok 1960. Képző- és Díszítőművészeti körök kiáll.

Ravasz Istán

festőművész

Független Művészek Társasága kiállítása - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.7.

Rarasz István

Független Művészek Társasága kiállítása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
19[illegible].V.23.

Ravasz László

Független Művészek Társaságának kiállitása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1929 V.24

MDK

Ravasz Istvan

A független művészek társaságának pécsi kiállitásán szerepelt

Cikk:Művészet

Dunantul, 1929.máj.9. 9.l.

Ravasz István

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

Kst.930.X.5.

MDK

Ravasz István, festő.

Zagyva folyó mellett részlet, cf.

Neuw. Szalon. – A Független Mű. Társ. – IV. kiáll.
1931 XI. – Stat.

Ravasz István

neve emlitésreméltó a kiállitóké kőzül.

– io: Nemzeti Szalon. – Függetl. Műv. Társ.

P. IV. 931. XI. 15.

MDK

Ravasz István, festő

Szélvihar. Olf.
Tanyai részlet. "

Nemz.Szal.-A Független Művészek Társ. -III.kiáll.
1930.okt. Kat.

M. D. K.

Ravasz János tudós tépéró

1644-ben végrendelkezik Győrött

Jenei Ferenc: Adalékok a győri képérás tör-
ténetéhez 176. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

Ravasz Lajos, festő

MDK

A nemzetközi diákképzőművészeti Kiállításon, Rómában, ezüstérmet nyert Csendélet c. kompozíciójával.

– : Hír

10

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 12.

Ravasz Lajos, festő MDK

Csendélet c. műve diplomát és ezüstérmet nyert Rómában a Jó-iskolások V. képzőművészeti kiállításán.

— : Kulturális hírek 10

NÉPSZABADSÁG 1964. dec. 6.

63° Anno Ravasz Lajos N.

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa-Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

LA VOCE REPUBBLICANA - Roma

1021 16 DIC. 1966

to all'estrazione del ... quel sabato per la mancata liquidazione del premio di operosità 1966.

Il Consiglio comunale è stato convocato per le ore 17 di oggi, venerdì 16 dicembre, **Galleria Stagni** (Via Angelo Brunetti, 43) — Il 19 dicembre, alle ore 18, inaugurazione della mostra personale del giovane pittore ungherese Lajos Ravasz.

olivetti

Macchine per scrivere elettriche

Per un intenso lavoro,
per un elevato numero di copie.
L'energia di un servomotore
risparmia fatica,
aumenta il rendimento.

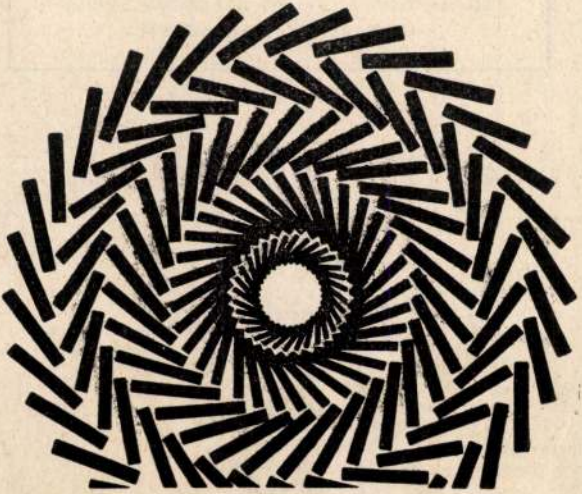

sorti dell'incontro, finito con I

IL REAL " SORTEGGIA

67° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
MILANO
Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa-Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

Ravasz Lajos

Dea Film
Roma
15 Maggio 1967 1021

LAJOS RAVASZ DIPINGE UN RITRATTO NELLA GALLERIA STAGNI A ROMA

LAJOS RAVASZ è nato a Budapest nel 1939 ed è diplomato presso l'Accademia di Belle Arti di Budapest come pittore e restauratore. Da un anno vive a Roma ed ha già ottenuto vari riconoscimenti di critica e di premi. Sue tele sono in numerose collezioni private. Nei suoi ritratti, paesaggi e nature morte, trasfigura la luce argentea che si espande lievemente sospendendo nello spazio e oggetti e figure. Ogni quadro di Ravazs è una lirica.

editrice galeati - imola
(BOLOGNA)
Via Selice, 187/189
Telefoni: 22.0.92 - 24.2.91

VINCENZO CIAFFI

MONDO POETICO

552 pagine - **L. 2.500**

Alcuni giudizi sul Poeta:

... riuscire originale in poesia è un raro merito...
Ettore Allodoli

Vincenzo Ciaffi espone la sua bonaria filosofia con semplicità di dettato e con felicità di toni, convenienti schemi metrici e fine arguzia. **Giuseppe Gallico**

...a impegnativi confronti, la poesia del Ciaffi resiste bene.
Lorenzo Gigli

Vincenzo Ciaffi è davvero un poeta finito, perché ispirato, perché sensibilissimo, perché ha forza emotiva, perché sottile nei paragoni, negli avvicinamenti con tutti gli esseri e le cose della natura. I suoi versi sono armoniosi ed incisivi, anche se i suoi estri ebbero fantasia e comunicativa del secolo scorso, quando imperavano il Carducci, il Pascoli, il D'Annunzio, il Rapisardi, ecc. **Luigi Limongelli**

Da tutti quei versi sorride una filosofia, che mi fa un po' arrossire delle mie agitazioni ambiziose. **Manlio Lupinacci**

Le poesie di Ciaffi hanno profondità di pensiero, purezza di linguaggio, sano stile di fine Ottocento...
Giuseppe G. Loschiavo

...scioltezza del metro, arguzia dei motti e spontaneità di linguaggio... **Titta Rosa**

(i versi...) sono un vero gioiello di lirismo spontaneo, che non debbono essere ignorati... **Natalino Sapegno**

...notevole fantasia e notevole gioco di rime e di assonanze...
Nicola Vernieri

LIZ TAYLOR si prepara a girare una scena del film « **LA BISBETICA DOMATA** » tratto da **Shakespeare** Londra, alla Royal Performance. Protagonisti: **LIZ TAYLOR** e **RICHARD BURTON**, regia di Franco Z Roma - Presentato dalla Columbia Pictures.

62° Anno N.....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I. MILANO N. 77394

Direttore: UMBERTO FRUGIUELE
Condirettore: IGNAZIO FRUGIUELE

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
MILANO
Telefono 723.333
Corrispondenza: Casella Post. 3549 - Telegr.: Ecostampa
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

Ravasz Lajos

BORSA D'ARTE
VIA SACCHI 58

TORINO

1021

GEN 67

si apre il Salone delle donne pittrici e scultrici. Sino al 16.

3. **A FORLÌ**, nell'« Auditorium Comunale », si chiude la retrospettiva con 250 lavori del pittore Giovanni Marchini (1877-1946), nel ventennio della scomparsa.

A ROMA, nella Galleria « Stagni », si chiude la personale del giovane pittore ungherese Lajos Ravasz, aperta il 19-12 '66.

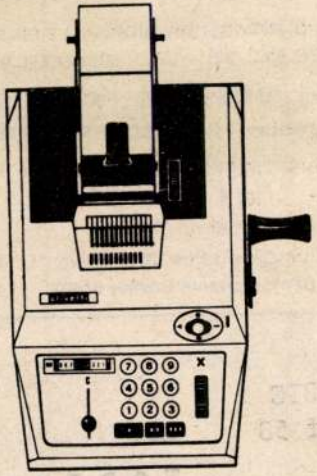

Olivetti summa **Prima 20**

**Per i calcoli del negozio
del commerciante e dell'artigiano,
è la addizionatrice sicura ed economica.
A un cenno della mano
fa di conto e scrive.**

bronzetto;

— alla « Promotrice », 11 personali, tra cui una rievocativa di Francesco Menney, Mario Lisa, Marius Russo

Ravasz N. Gyuláné kép és ipermű
vészeti kiállítás résztvevője

Pásztortűr, 1922. VIII. érf. I. r.

476. l.

Kulturkrónika

Ravasz László dr m.k.t.t.
Színyei Társaság meghivott tagja
Színyei Társaság VII.kiállitása
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

MOK.

Kavasz Lajos festő

„Lovas huszár" c. festményét dicséri.

„Orosházi Zsellérfiúból a jövő festőművésze"

Dunántúli Napló 1918 szept. 9. V. évf. 3. p.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ravasz Lajos

NÉPSZAVA

1964 JUN 17.

Kincs a festék alatt

Nagyértékű XV. századbeli magyar oltárképet fedett fel egy főiskolás restaurátor

A Képzőművészeti Főiskolán értesültünk a hírről: *Ravasz Lajos* ötödéves restaurátorszakos hallgató a hatalmas »kereskedelmi« értéken túl, kultúrhistóriailag felbecsülhetetlen értékű magyar műremekre bukkant. Megkerestük a boldog főiskolást, tőle értesülünk a részletekről:

— A főiskola rendszeresen kap a múzeumoktól restaurálandó anyagokat. Így került a kezembe az egri képtárból származó, XVI. századbeli oltárképrészlet: egy fatábla, egyik oldalán a szent családot ábrázoló képpel. Ezt kellett volna restaurálnom, mert a képet a XVIII. században átfestették. Oldalvilágításban aztán *észrevettem, hogy a tábla barnára festett hátoldala alatt is egy kép rejtőzik.* A tanultak alapján kutatónégyszögeket készítettem, s különböző vegyszerekkel kísérleteztem, míg sikerült feloldani a csontkemény festékréteget.

A csodálatos szépségű, nemzetközileg is jelentős kép feltárult: hat női szentet ábrázol. Mint a szakértők is megállapították, a mű ismeretlen, XV. századbeli magyar mester alkotása.

— Diplomamunkámként jövőre ezt fejezem be; a hiányzó festékrétegeket ellátom művészi retussal. Valószínű egyébként, hogy ez az ikonszerű kép egy szárnyas oltár tartozéka, amelynek párját valahol Eger környékén fel lehetne kutatni...

Az esetről a jószemű és szerencsés diák tanára, *Kapos Nándor* mester így nyilatkozik:

— Úgynevezett súrlófény-vizsgálattal a festék alatt rejlő legapróbb, kidudorodó részek láthatóvá válnak — s ezeket fotón rögzítjük. A fotó és a mű vizsgálata aztán támpontot adhat, hogy rejtőzhet-e a festék alatt másik mű? Ez adta tanítványomnak is az indítékot. *Rendkívül büszke vagyok arra, hogy az oktatás nem volt hiábavaló, s biztos, hogy ez a tehetséges fiú a továbbiakban is beváltja a hozzá fűzött reményeket. Számomra is nagy öröm, hogy országunk ismét gazdagodott egy remekművel...*

(Gonda György felvétele)

A restaurátor-hivatá titka: belelátni a műbe Ravasz Lajos ötödéves fő iskolai hallgatónak ez vá rakozáson felül is sikerül

Győri Illés György

nyát, falut épített a Vörös-tenger koralloktól népes vizében. Egy hónapot töltöttek emberek a mélyben, s pár kilogramm súlyveszteségen kívül más kár nem érte őket, mindnyáján jó egészségben fejezték be az expedíciót.

Csodálatos színes képeken mutatja be a szerző, hogy a búvárházban — amit ők tengeri csillagnak neveztek — kedélyes asztali beszélgetés és cigarettázás közben tárgyalnak a világ dolgairól, miközben kívül halak és cápák kóválygonak az ablak előtt.

Az »oceanauták« tanyáján Cousteau és öt munkatársa egy hónapot töltött el. Az acéllábakra állított, előre gyártott elemekből összeállított tengeri csillagot *a »merülő csészealj« nevű kis búvárhajóval közelítik meg.* A korong alakú, vízirakétával működő búvárhajó a tengeri csillag alá úszik, ott felemelkedik. Csapóajtón át behatol a tengeri csillag hangárhelyiségébe, ahonnan kiszorítják a vizet és az utasok száraz lábbal kiléphetnek.

ponti vezénylő helyiség van. Itt helyezték el a telep működtetéséhez szükséges gépeket, kapcsolótáblákat, televíziós figyelőernyőket. Áramot a felszínen levő anyahajóról kábelen át kapják, de van tartaléktelepük is. A központból sugárirányban négy helyiségbe lehet menni. Ezek a konyha-laboratórium, hálófülkék, tisztálkodó helyiség, raktár. Természetesen villanykonyha és eszpresszógép is a felszereléshez tartozik.

A tengeri csillag lakói könnyűbúvár-felszerelésben kisétálhatnak a tengerbe és akárcsak Nemo kapitány vendégei, a híres Verne-regényben, körülnézhetnek birodalmukban. A bejáratok s az egész lakóépület rácsokkal körülvéve — cápabiztos.

Ha a kutatási programot befejezték, az egész tengeri csillag felemelkedik a víz felszínére, ahol szétszedve, hajóra emelhető. Felszínre *emelkedéskor a tengeri csillag belsejében fokozatosan, órákon át csökkentik a légnyomást,* hogy a kutatók felhonukból.

Ez év aug
szül el egy
rőjű, gömb
ti ház, 1
ember, 110
re hatol és
rad lent. 1
teres mély
le ugyancs
Ha a meg
kek, tengeri csillagok és gömbházak, fülkék elkészülnek, az oceanográfusok hozzáfoghatnak a szárazföldeket szegélyező sekélyvizű tenger átkutatásához.

A tengeri csillagban az élet kedélyesen zajlott, bár néha üzemzavar okozott izgalmat. Így például a lejtős tengerfeneken megcsúszott az egész építmény, azért lábait súlyos ólomtömbök tucatjaival kellett megterhelni. A cápajárás is több napra bezárta a búvárokat. A vörös-tengeri cápa ugyan nem támadja meg a búvárokat, de nem biztos, hogy az, amelyikkel éppen találkoznának, »tudja-e ezt«, azért inkább nem kockáztatnak.

Ha valaki önállóan akar felemelkedni a felszínre, postát és a friss gyümölcsöt. A mélyben élő emberek étvágya romlik, azért változatos étkezésről kell gondoskodni.

A lent tartózkodás utolsó napjaiban Cousteau felesége, Simone is meglátogatta a tengeri csillagot. *Itt ünnepelte a Cousteau-házaspár házasságuk 26. évfordulóját.*

Sajátságos, érdekes világot tár fel az új szerkezetek egész sora. Új távlatok nyílnak az ember előtt. A fantasztikus regények arról írnak, hogy az ember vízilénnyé változhat — vérébe adagolt oxigénnel —, ami persze a fantázia — vagy csupán a távoli jövő — elképzeléseibe tartozik, de egy bizonyos: a Föld felfedezése még nem ért véget.

H. Á.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-720

R. 83.

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1984 JAN 14

1021

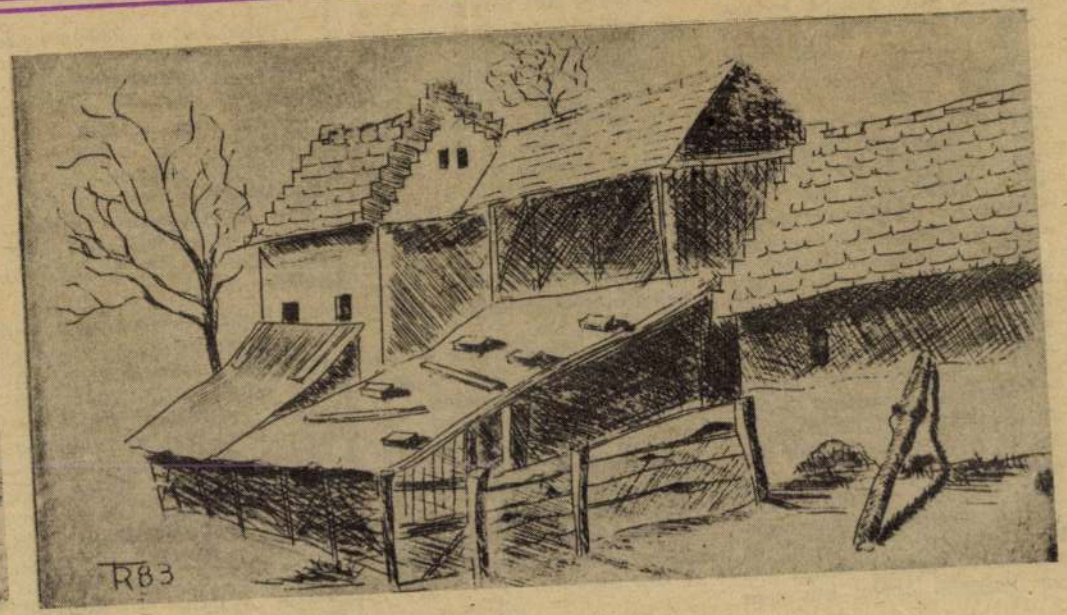

újságnak, a népfrontnak. Szólt a köztisztaság érdekében, a játszóterekről, a virágos parkokról, védte a fácsemetéket, bírálta a kereskedőket, felhívta a figyelmet egy-egy bajbajutottra. Nénike annak igen örült, hogy mindehhez a sok prókátorsághoz van egy öreg írógépe, s nem kerül hosszú órákba a kiterjedt levelezés.

Egyszer aztán Nénike elkeseredett. Valaki, akit önzetlen jóindulata a kritika szelével érintett, megharagudhatott rá, s viszonzásul nem a legkedvesebb levelet küldte neki. Ráadásul — Nénike emiatt napokig nem aludt, s életében először panaszkodott is — a levelet nem írta alá, névtelen maradt a sértegető. Nénike ekkor kifakadt, s szomorú, de sajnálkozó hangú levelet írt az újságnak arról, mit nem egyiket se írta alá!

Nénike két névtelen levele eljutott a címzetthez. Épp oda, ahol Nénike korábbi leveleit is gyűjtötték. — Jé, mondta a hivatalnok, amikor meglátta az ismerős gépelésű ismerős színű borítékot, — Nénike írt, az a szegény öregasszony, akit névtelen levélírók is kikezdtek már!

S akkor következett a meglepetés. Nénike levele feladó nélkül szégyenkezett az íróasztalon.

Nénike rosszat tett — állapították meg, de csak magukban az illetékesek. És bár ők is megfogadták, elfelejtik az egészet, nem tudom mi lesz, ha Nénike később teljes névvel küld levelet... Azt ugyanis nem lehet olvasás nélkül a szemétkosárba dobni, mint az előzőt. A névtelent...

— s —

lához sietni.

Apter Lajos 1920-ban szegődött pikolónak a jászberényi Lehel Szállóba. Szabadulása után ott volt pincér egy évig, tovább is maradt volna, a megromlott gazdasági helyzet azonban Csongrádba űzte. Keresettebb és biztosabb szakában próbált szerencsét, beállt egy fűszereshez kereskedősegédnek.

— Kényszerkiruccanás volt az, szívem mindig a vendéglátó szakmához húzott. Az első adódó alkalmat megragadva — 1930-at írtak akkor, — visszajöttem Jászberénybe. Négy évig a Pannónia Szállóban dolgoztam, onnan kerültem újra a Lehelbe, fizetőpincérnek. Az se volt tartós boldogság, 1941-ben — már háborús szelek fújtak — kiderült, hogy valamelyik ősömnek

„pecsétes" a keresztlevele. El kellett búcsúznom attól a reprezentatív helytől, ahol mindennapos vendégek voltak a tiszturak... Csendesebb helyre, a Rákóczi étteremben költöztem át. Szívesen fogadtak, mert ott is tudták, hogy szeretem a szakmámat, sokat adok magamra, de még többet a vendégre.

Közben velem is, — akárcsak a világgal — sok minden megtörtént. Megnősültem, behívtak katonának. A felszabadulás után négy évre önállósítottam magamat, egy szobányi büfét nyitottam, végül kikötöttem ott, ahonnan útnak indultam, a Lehel étteremben... Mi a szakma titka? Megpróbálom egy rövid mondatba sűríteni, bár nem mondok újat, hiszen annyian elmondták már előttem, és annyi helyen el kellene még mondani: a

ben, mert annak n
kije. Mondom, a
ahány, annyi féle,
viszont csak egy le
dig udvarias, türe
minden vendéggel
szolgálatkész.

Ezeket mondtam
munkatársaimnak
cember 31-én
mert akkor mente
díjba, és ezeket ismételtem el sokszor, hiszen 1982. nyaráig — szegény feleségem haláláig — nyugdíjasként is dolgoztam.

Ennyit, a sok és nehéz munkában megőszült, öreg pincérről. Az életrajzot a krónikás toldja meg néhány sorral. Fizetek, főúr! Volt egy beszélgetés. Fizetek úgy, ahogyan a krónikás teheti: egy érdekes életút emléket megőrző, szerény írással.

Illés Antal

tett fogakat. Ez mind egész
ségi, mind esztétikai szempontból nélkülözhetetlen.

És végül még egy nagyon fontos tanács: a legjobb kozmetika idős korban is: a hosszú, nyugadt alvás, a kevesebb hajszoltság, a kevesebb mérgelődés, és a harmonikus, kiegyensúlyozott életmód.

„Cs"

Összeállította: Súskúti Júlia

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 81.
Telefon: 337-748, 340-726

R. SZ.

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1984 JAN 14

1021

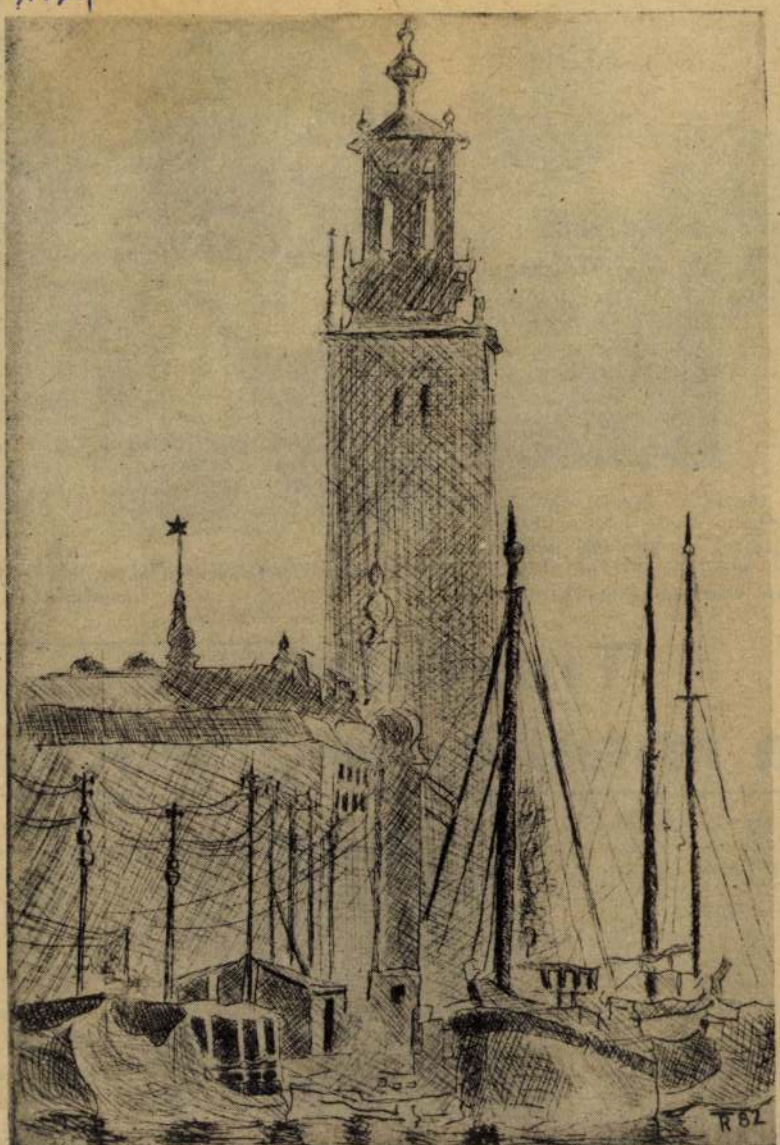

A mezőtúri fazekasok kezdetben fekete edényeket készítettek. E korszak jellegzetes, szép darabja ez az 1820-ból származó gyertyamártó

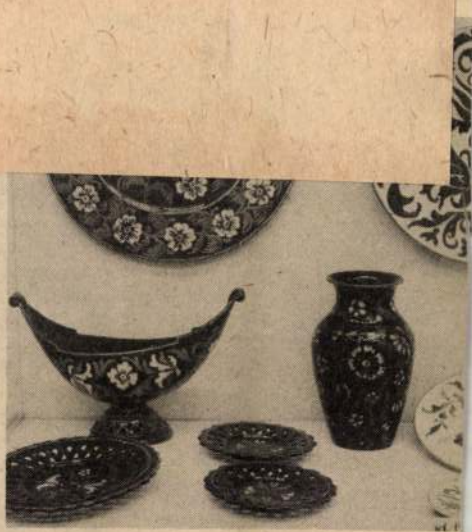

Mezőtúr neves fazekasmestere, id. Badá munkái

Tisztelet a mesterségnek

A mezőtúriak több mint négy évtizedet vártak arra, hogy valóra váljon Móricz Zsigmond bizakodó jóslata: „... eljön az idő, s Mezőtúron is lesz múzeum". Az író 1940-ben Badár Béla fazekasmesternél tett látogatása után vetette papírra e sorokat. A riport címadója a túri fazekasok céhlá-

A céhláda

tervek
zőtúr m
írása is.
régészek
néprajzo
is jó v
azokat
akik má
tak has
mel ők
lődési k
szakköré
— legal
„magját"
megalak
körnek.

— A múzeum profilja a

Ravazzini Angelo

Ravazzini Angelo festőművész
műterme, VI. Lövölde-tér 4.
421-074

Bptávb 1940 szept.

MAGYARORSZÁG BÍBORNOK HERCEGPRÍMÁSÁTÓL.

3591. szám.

A Műemlékek Országos Bizottságának T. Elnöksége

Budapest VI.

u. p. Aréna ut 41.

megye.

Hivatalból.

Egyházi ügyben.

Ravazzini Angelo

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 53. l.

nekei, **özv. Jákli Györgyné** sz. Venczkó Eszter
naguk, mint az egész rokonság nevében fáj-
ón szeretett, felejthetetlen, jó nevelőanyjuk, a

ári Józsefné

Mária

Ravazzini Angelo

festő

1937. Telefonja

Budapesten.

-

áz lelket számláló hetven család
gnagyobbrészt
a Pórháza puszta gazdasági cselédei

alom arra,amikor teljesen vagyonta-

Ravazzini Angelo

1930/31 - 1932/33

Ferképzőmfoiskávk

125.0.

Ravazzini Angelo

festő

Műcs. kiáll. 1939 tól

Pipics 119. l

LÉBÉNY

Templom

A lébényi: ... VV 1874, 156 l.

A természetvizsgálók győri nagygyűlésének kirándulóhelyei: VV 1874, 548 l.
(képe 548 l) 549 l.

Ravazzini, Angelo

festő

Arvi Jarventaus
archéje fentitol

Repr.

Müvészet 1941. 39. sz.
46. l.

Az első tavaszi
napsugai c. képe
repr.

u. o. 47. l.

a, lábhoz ereszteti fegyverrel és jobbra fordultan
élszerelése teljes és csakóját tölgylevél díszíti. A
bbra őrségen álló társa tűnik fel, ki fegyverét
t felhős. Felirata ~~a kép alatt~~

gegeben von M. Trentsensky in Wien.

méretei a vonalkeretnek

41.

346/98
8 – 720.

Ravazzani Angelo

festő

Sokáig élt Párisban. Budapesten Benkhardt Ágostnál tanult. Főleg arcképeket fest, ezek közül emlitésre méltó Chiappe párvisi rendőrfőnök, Marcel Prevost és Feleségének arcképe. Életképei közül kiválnak az Ácsok, Bányaban. Tájképeket is fest. ~~[illegible]~~ (Balatoni tájkép.) 1941-ben koll. kiállitást rendezett (hol, nem mondja).

Művészet. 1941. 39. sz. 48. l. (Ravazzani Angelo kiállitása.

g. i.:

5732

L. az 5036-nál

Ravazzini Angelo
festő

V. Bajcsy Zsilinszky
u. 36/38.

MKSz 1947

M.D.K.

Ravay György

"Férfifej" c. képét küldte be a lap "Tehetségavatás c. felhivására Szüle Péter ajánlásával.

Szinházi Élet. Bp. 1932. juli 31.-aug. 6. XXII. évf. 32. sz. 97. lap.

Ravazdi vk.

templom

1723

l. maialatja éjs.

1827

Mihályi falucsylum

40-l

tobbszor

46-l

Elisabetha Christina:

Egész alak, áll~~va~~ kiss jo
vel brokát ruháját, a mel
alsó szoknyája ~~kisse~~ látha
hajának fürtjei válla
kát csipke díszíti, ~~a~~ pa
van, ~~a~~ a háttér díszes par

„ELISABETHA
ROMAN: AVGVSTA, E
REGINA
s alól jobbra: „C. L. f."

9

Ravazdi Márton

kalocsai Kőfaragó

XII. 78

lásd

Kovó Márton

alatt

Ravazdi Marton
kőfarajó
Kalocsa XI. 12

Lásd
Magy. Múzeumtérei
IV. k 57. l.

Ravan N.

Emlitve

Dr. Harald Olbrich: Vollelementarer Kraft

Berliner Zeitung 1970. ápr. 1.

Ravazzini Angelo

festo V. č.

Ferk`pzomfoisk`vk

1935-36.73.l.

Szállitottuk b. szám

1	drb vaságy 5 x fek
1	" afrikmatrac 8
4	" Kis tollpárna 2/
4	" nagy — " — 2/
1	" Kádelő frottier
2	" I vattapaplan 13
	mely összeg a már ismert
	szerint fizetendő. —
	6 lef lap.

Ravazzini Angelo

festō

l. Tavaszi Szalon

XIII -

Szeged

191

a Műemlékvédelmi

los másolat hiteléül:

Farosch

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1929. évi augusztus hó ...

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri osztálytanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

MDK

Ravazzini Angelo

Női arckép, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. lo. l.

MDK

Ravazzini Angelo

Március, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr. 17. l.

MDK

Ravazzini Angelo

Egy finn tudós, o.g.

Horthy jub. kiáll. dücs. 1939. dec.

23.1.

Ravesu lapicida

Kalocsa

vród

Divmüvnemz

404. l.

Divald Rávesö-

nek fordítja

Ravegus, Martinus

épitett XIII. sz

9 (Ravesus)

Irod

Henszlmann, Dr Emerich: Die Grabungen des Erzbischofs von Kalocsa Dr Ludwig Haynald. Leipzig 1873

75, 76. 77. l. 79. l.

Henszlmann a Vogesben levő Ravesből származtatja-fentis, ahi Kalocsán halt meg és [illegible] sírkövet az altala épitett templomban helyezterel.

2963

24 H. Baisch:

(Sz. Dresdaban 1846. julius 12-én. + 1

Hollandi parafkt

A sik terül

Tetejét szalma födi, a
nél idősebb asszony áll fehér
a négy szénagarmad
fiatal asszony közel
kezében vedert hoz s
fökötő, fekete vállkend
kék kötény s barna
mücket, melyekből k
kettő pedig a vályu
lenek s a ⊥ szélmalom
közöt. Jelzése balra

Vászon, méret
~~Vetetett 1887.~~
~~M. kép. 461.~~
~~Ly. 320.~~
~~V: 24.~~

Lés jobbról honátámat-
tott lajtorjával.

F a magáros ~~[illegible]~~ fürbu túl,

⊥ háttérben

IV: 185.

Ravesů Márton

Kőfaragó sirkővel Kalocsán. Foerk Ernő a kalocsai székesegyházról ist tanulmányában a győrmegyei ravazdi születésű Márton nevű kőfaragót tartja az első ismert magyar kőfaragónak XII. századi írásu sirkővel a kalocsai székesegyházban van. A nyelvének szerint Ravesu nem azonosítható Ravazddal. Magyarország Műemlékei IV. k. 58. l.

Mihályi Ernődr: A jubiláló pannonhalmi székesegyház. Pannonhalmi Szemle 1926. 33. l.

Lehet, hogy előtő Pannonhalmán dolgozott és innen került Kalocsára.

napórával, XVIII. század.

ÓRA,
fém, XVIII. század.

SZEKRÉNYÓRA
„Georg Höllmayr, Olmütz", 1780 körül.

ZSEBÓRÁK,
24 drb., arany és ezüst, többnyire zománcos, XVIII—XIX. század.

ASZTALI ÓRA ÉS HAT GYERTYATARTÓ
Empire stílű, fém, XIX. század.

ASZTALI ÓRA,
empire stílű, bronz, XIX. század.

TEXTÍLIÁK.

GOBELINEK.

K KRISZTUS A KERESZTFÁN, (201/62)
Tournai, XV. század utolsó negyede. Tervezője valószínűleg nürnbergi mester Pleydenwurff vagy Wolgemuth köréből.
Restaurálta 1928-ban Kiss Jenő és Béla.
Gyapjú, 240 × 170 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Jenő: Az Ipolyi-gyüjtemény fal-

Ravegus Martinus

(itt Martinus lapicida)

vrôd

Péter I. 30 l.

Sirkövét az 1869-ki ásatások alkalmával találták meg a régi Kalocsai székeserykáz helyen

Özv. Schmidt Mihályné
önagyságának

110

nej

Budapest

XIV. Szent László 120. sz.

Ravegus, Martinus

francia épitômester sir-
kövét a Kalocsai sze-
kesegyház őrzi -

Magyar. 120 l.

~~Agyagpohár, hallstatt kori IV 132.~~

Ravegus, Martinus

Tynofia János

... Építész-íróink buzgó igyekezetének, amellyel a kalocsai Martinus Ravegus kőfaragót, akinek nevét, sírját jelző XII. századbeli kőlap örökíti meg, vagy a Szent Deodat városából való Tynofia Jánost a francia Ravése és Saint Dié városokból származtatják, semmi alapja sincsen. Ravegus ugyanis Rovigóit jelent s hogy még csak mint mester sem szerepel, egyszerű olasz kőfaragó volt, aminő napjainkig mindig szép számmal dolgozott nálunk. A Villa Sancti Deodati pedig csakis Tata városát jelentheti s az onnnan származó Tuno, aki a gyulafehérvári székesegyházat leégése és kifosztása után 1287-ben kijavította, a róla szóló okmányokban fenmaradt jellemzése alapján ítélve is csak magyar ember lehetett

Magyar Művészet

1931. 185. l. (Divald cikke.)

nincs cód.

Martinus Ravegus

siremlékének töredékei a kalocsai székesegyház őrzi. Hekler ~~ág~~ olyanformán említi, mintha művész lett volna. (XIII. század?)

Hekler Antal. Az Árpádkori francia hatásokhoz. Napkelet. 1923. 3. sz. 288. l.

Porcellán, bécsi V. 197.

Ravegu

Kōforagó

lásd

Mar Ár 1896. 638. l

..... *műhely.*

lyfőnökség!

.. év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

iztam.

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ravesus

a Kalocsai székesegyház
szentélyének egyik támán
e sírirat volt olvasható

MARTINVS
RAVEGV
LAPICIDA
IACET HIC

Ém (Henselmann) az itt em-
litett lapicidát a Kalocsai
XIII. ik század elégen emelt
székesegyház építésének
tartom -

Kroll

Z

H Lócse 61. l

jegyzet.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Martinus Ravesa

lapicida

XIII p.

Kalocsa

lais

=

BPP II 523.1.

.....*mühely.*

/főnökség!

v.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ravesů Márton

Az 1230-ból való régi kalocsai bazilikából származott a mostani katedrális oldalfalán lévő emlékkő, melyen ezen rövid szavak állanak: Martinus Ravesu lapicida jacet hic. (Itt fekszik Ravesu Márton kőfarago.

Ádám Iván: A veszprémi székesegyház. Veszprém 1912. I. 176. l.

Rembrandt Harmensz van Rijn

1606 1630-631 1631-1634 1635-1642 1642-1669

Rembrandt Harmensz van Rijn

Rembrandt Harmensz van Rijn

Rembrandt Harmensz van Rijn

*

Ravesu, Martinus

Kalocsa. XII. n.

Irod

Gál, Ladislas: L'architecture religieuse en Hongrie du XIe au XIIIe siècles. Paris, 1929. 90. l. gi. l.

e név

Ravazd (Győr megye) - ból magyarázva -

RAPHAEL

Ravesius

Ravesius a kalocsai egyház XIII. sz.-i

építője

Századok 1869. 72 l.

Magyarorsz. Müeml. IV. 57/8

Herzog

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ravegus Martinus

rod
2

Michel 998. I.

~~Kozeg h. n. VIII. 164.~~

RAVEGUS, *Martinus*, rovigói származású kőfaragó. A XII sz.-ban valószínűleg a kalocsai székesegyházon dolgozott, melynek romjaiból sírkövének töredéke előkerült.

K. G. II. 350 c

nk nél járo összes kincstári illeté8

a.

áz pengőről.mely összeget a már na

ber-november és december havi házbét

Ravegus

MARTINVS
RAVEGV
LAPICIA
IACET HIC

felirata románkori sisko
toredék befalazva a
sanctuarian kulsö
falaban (lefelé fordi-
tott hefzetben.

Kalocsán a mai
Szekesegyházban

Gecore A műemlékek
624 l

Márton Ravegus tapicida

(Martinus Ravesu)

A Mübarát 1922.

99

XII. század

Kalocsán levő

sikőre

l. okr

Lucretia.

500 Francesco Trevisani

Rapegus, rovigói szár-
mazásu kőfarágó. A XII. sz-
ben valószinűleg a Kalocsai
szeresegyházon dolgozott, mely-
nek ~~rovigói alap~~ rovigói kőrt
sirkövés napjainkig fennmaradt.

XX

467. Max Fr

vagy 1697

Született. Burghausenben 1694 (ben, r

A falusi temp

A dombos tájék közé
melynek négyszögletes
rülőste hárak vannak
zető utat, a mely ide
~~meg~~. Az előtérben bal
man haladnak; kiss
és hátul az út jobb
Kodnak a falú felé.
a háttérben hegyek hu
gasban madarak rö

Fa, méretei

Pyrker Jan

51

Ravegus
(rovigói) Kőfarago
XII. sz. Kalocsa

Erőd

Divald 1927

29. I.

Divald fentit dalmátnak, Hekler franciának, Gerevich magyarnak tartja

Idéző végzés.

Meghagyatik a feleknek, hogy e kereset sommás tárgyalására az 1905 évi november hó 7 napján d. e. 1/2 10 órakor e kir. járásbiróság előtt (II Fő u. 75 I. 15.) személyesen vagy képviseletre jogosult és igazolt meghatalmazott által a törvényes következmények terhe alatt jelenjenek meg; egyuttal felhivatnak, hogy a tárgyalásra az ügyre vonatkozó eredeti okirataikat és a lehetőség szerint egyéb bizonyitékaikat, nevezetesen tanuikat is hozzák magukkal.

Ravesu Márton

(Ravegu)

lásd

Ravazdi Márton

alatt is

és lásd

Magy. Múcsutéréi

IV. k. (59. l.

57,)

Ravesu Martinus
lapicida

vöd
z
Bierbauer Virgil

A magyar építészet
fort. Bp.
1937. 40 l.

Ravesü Márton

(Rövó Márton)

Kőfaragó

Kalocsa

XII. sz.

Irod

=

Vernei-Kronberger

Emil: Magyar

középkori síremlékek.

Bp. 1939. 12. l.

Kiskúnhalas

tánjér

214,250

Ravesou Martin

burgundiai épi-
tett
állítólag az Ócsai
templom mestere
Henszlmann
nerint

l.

Budapestbalp

48 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ravesu

lásd

Martinus Ravesu

Gerevich indikálása

pénz-nem			mérete m-ben	szél.	mag.	technikája

neve ző	címe és leírása

Ravesu, Martinus

Kalocsa

zvod

Hekler Ung

16. l.

N° 110

Francesco Vecellio

4234. ~~Polidoro Lanzani.~~

~~Alessandro il Veneziano:~~

Sz. Préve di Cadoreban 1480 k

A szent család.

Az előtérben ~~jobbrol~~ látható, a hol

~~Jobbról~~ (egy fa tövében ül a Ma

zeit összetette és az ölébe vett gye

tekint, míg balról ~~nedig~~ az őszbe csavaro

kezével botját fogja, előrehajlik és

ke gyermeket szemléli. Mária fátyolt,

sel. Térdeit fehér lepel takarja, mel

~~takarja, a ki~~ jobb kezével ~~a lepelnek~~

köntöse sötét szinű és köpenyege nara

Fa, méretei 49:39.5 cm. — B

Gróf Pálffy János hagyománya

Jegyzet. Száma a tör

vonatában IV: 5.

~~Jegyzet. A leltár szerint:~~

~~Alexandro il Veneziano,~~

1871, 46 hoch, 38 brt. (Gross

42 (6)

nag

Ravège, Martinde

épitész

cvód

Hekler Antal

A Középkor sa renaissance
müvészete, Bp. é. n.
62. l.

lásd Ravegus és
Róvó alatt
is.

TARTALOM.

	Oldal
Értesítés	3
Az egyesület mely társulatokkal áll, közleményeit illetőleg, csereviszonyban	4—6
Az egyesület tisztikara, választmánya és tagjai	7—13
Az egyesület története	14—19
Abrégé du bulletin de la Société hongroise des amis de l'archéologie du département Trencsén	20—21
Ueber die Ergebnisse unserer Grabungen wie auch über prähistorische Zufallsfunde im Comitate	22—36
Az izeltlábuakra vonatkozó magyarországi babonák	37—54
	55—57

Ravesi Márton

cród

Gerecze Péter – Épitő-
művészeti emlékeink
Árpádházi királyaink
idején. H. és c. n.

79. l. – 81. l.

Kezivat a MOB könyv.
tárában 1222. n. a

teni.
z. népj. és munk. min. rendelet 32. §-ában említett hivatali
k. ministerhez, illetve a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti
rtozik a kérelem alapját képező betegségre (vagy egyéb körül-,
ırtama stb.). Ezenkivül Máv. igényjogosultaknál igazolni tartozik.
ának tagja-e, vagy ha nem tagja, mely időpont óta nem tagja.
sz. népj. min. rendelet értelmében — legpontosabban felszerelt
esetleg észlelt hiányokat mindenkor a folyamodó által pótoltatni

nódon felszerelve vagy nem a legpontosabban kitöltve érkeznek
zottak Nemzeti Szövetségéhez (a különös méltánylást érdemlő
kerülnek.
k igénybevételénél az összes folyamodványok, igazolások, stb.

összes kedvezmények igénybevételét ellenőrző közegei utján
egtérítések iránti folyamodás esetén az igényjogosultaknál, a
elemmel a 43. §. rendelkezéseire is — ellenőrző közegei utján

n a 40.000/1923. sz. népj. min. rendelet 41—43. §-aiban foglalt

nfejtő hivataloktól szerezhetők be.
iránt *folyamodni nem kell;* ezen kedvezmények a számfejtő
gy vények) felhasználása mellett közvetlenül vehetők igénybe.
yéb tudnivalókat a minden számfejtőhivatalnál kifüggesztett

Budapest, 1923. — 1229.

Ravegn Martinus

Kőfaragó

vód

Foerk Ernő: A kalocsai nézesegyház *

Bp. 1915. 57. l. 58. l.

8.28

Foerk Ravardi

Mártonnak fordítja a latin feliratot.

* lásd Magyarország Műemlékei IV. kötetében

~~egyikének erkélyéről egy hitvallót akar-~~
~~nak lelökni és a melyek~~

Pálffy János hagyom.
Pozsony 112.

(Apost. csel. 14 r. 9–18).

a sokaságnak, a melyből

a lijstrabeli

~~Az előtért~~ emeletes épületek és
közt széles utak haladnak,
~~Ebbe~~ hirdetik Krisztus tanát
~~[illegible]~~ koronával kedveskednek
ho[illegible]znak ~~[illegible]~~ és két ökrőt ve-
felé, hogy Jupiter papja ~~[illegible]~~ val
obbról, de hátul a térdre rogyott szt Pált ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Baról pedig
ott sánta ifjút lát~~ják~~ halo, a kinek
van segitségére és a kit a bolt-
a közelben állók ~~[illegible]~~ neznek cso-
~~[illegible]~~
legyek foglalják el.

Mecsertéke Bor v. K.

.-- ~~Gróf Pálffy János hagyománya~~
~~3).~~

114

törisleltárban – és annak ki-

pag. 51

Ravegus Martinus

wod

Hekler Antal:

Az Árpádkori francia hatásokhoz. Napkelet 1923. 287–288 l.

Heklerválogatott

439. l.

~~Gevaert - féle Harmonista~~

~~VIII. 243.~~

Ravesů, Martinus

(Rovó Márton)

cród

Sőtér István

Francia szellem a
régi Magyarországon.

Bp. 1940. 11. l.

Officina

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

Ravegus Martinus

francia epitomester

erod

v

Keklervalogatott

364 il.

~~Gerely József VIII. 67~~

Ravesů Martinus

(Rovó Márton)

l.

Vernei-Kronberger

Emil. Magyar

Közepkori síremlékek.

Bp. 1939. 60. l

Székesfeh, régi bar.

71–72

Ravegy Marton

Kőfarajó XIII sz

Kalocsai székes egy-
ház

irod

Om V(a) 82 l.

..... *mühely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....szamu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ravegus Márton

sírtáblája

Kalocsa XII. r.

Magyar művelődéstörz

I. 478. l. képpel

631. l.

Kampis Antal, Régi

magyar művészet.

Kampis fentit francia eredetűnek sarja. A képek magyarázatában Varju E. ravennai-nak véli.

Rauscher Lajos

Rakodópart Chioggiában Rauecher féle techn:

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924.jú ius
Orsz.Magyar. szépm. Muzeum, katalogusa 6 lap

Rauscher Lajos: 1.

A művészeti és rajzoktatásunk egyik atyamestere, a művészi alkotásokban és tanári munkában gazdag csendes rajztanár új művészgenerációk hajlongó nevelője. A Országos Mintarajziskolának és Rajztanárképző Intézet volt tanára 1873-tól.

A württembergi kamarás jómódú énekesének, Jakab Vilmos Rauschernek és egy magyar nőnek házasságából született 1845 XII. 14-én Stuttgartban. Testvére R. Frigyes építész meghívására jött Magyarországra. Művészi tanulmányai mellett képzett építész volt, és mesterei közt találjuk Leins-t a híres építészt.

Szepesy Géza: Egy rajztanár születésének 125. évfordulója.

Rajztanítás 1969/6 25. old

Rauscher Lajos: 2.

Tanult Münchenben, járt Tirolban, szoros barátságot kötött a Closs testvérekkel. És a híres Granitz Antallal. 1871-ben jött hozzánk, ahol első munkahelye Lechner Lajos műterme volt. Trefort kereskedelemügyi miniszter kinevezte 1873. V. 26-án az Országos Mintarajziskola és Rajztanárképző Intézet tanárává, „ékítményes és iparrajzolásra" vették fel. 1881-ben az iparművészeti iskolát szervezi, melynek évekig egyik helyettes vezetője. 1884-ben kinevezték a Műegyetem rajztanszékére. 1910-ben udvari tanácsosi címmel tüntetik ki, grafikai művei külföldön hatalmas sikert aratnak. 1914 V. 31-én halt meg zebegényi nyaralójában

Szepessy Géza: Egy rajztanár születésének 125. évfordulójára

Rauscher Lajos:

Építén volt, tájképfestő, iparművén, ~~és~~ grafikus és tanár. Építéneti munkaiból csak a Lechner féle tervekből ismerünk egy keveset, Toldy Ferenc síremlékét a kerepesi temetőben, érdemeket szerzett a Szépművéneti Múzeum építhezései körül. Szerette a sgrafitót ezt a rajzszerű technikát és annak dekorativ hatását. Számos közös munkája volt Székely Bertalannal, Lotz Károllyal, híresek voltak a fővárosról festett nagméretű képei.

Szepessy Géza: Egy rajztanár születésének 125. évfordulójára

Rajztanítás 1969/6 25. oldal

Raw Matyás

könyvnyomdász

XVII. sz

l.

Kertésznyomtatott

133. l.

M.D.K.

RAY István

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

Ray István

1914. febr.-márc. kiáll.
Müveschaj
Erdei út Nagybányán 350.–
Nagybányán táj, 350.–
A törpe (kréta 250.–

Havas mező hid-
dal c. képe a
Szépmüvészeti
Muzeumban

Repunczbélyegek Tv. 88.

Raveger, Martinus

Hobräer

Gentmüeml.

98. l.

Dr LUX KÁLMÁN
OKL. ÉPITÉSZ
BUDAPEST, X. SZABÓKY U. 40.
TELEFON JÓZSEF 40-93.

Nagytekinte

Van szerencsém csatoltan
ipar r. t. ajánlatát felterj
lák márványmunkáiról. A két
szerint mintegy 4000 korona
munkájának beleértése nélkül

Az ajánlat árait elfogad
solom a táblák olyatén megre
levelem továbbitásához hozzá

Budapest 1916 július 9.

Ravegus

Ravesus (Ravegy)

kalocsai, nem
szobrász, hanem
épitész noha
lapicidának ne-
-vezték

Henszlmann J.

Löcsének régiségei.
Bp. 1878. 61. l.

Henszlmann a XIII. sz. elején
emelt székesegyház építészének
tartja.

van Ravesteyn, Jan Anthonisz MDK

holland festő

halottas ágyán ábrázolja 1617 ben id. Floris van Pallandt tereeget.

A rép a Kuilenburg-i Elisabeth Orphanage-ban van.

(ill).

Pigler, A. Portraying the dead.
Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 1-2 n. 39. o.

MDK

Martinus Ravesu/Rovó Márton/

Királyfej Kalocsáról.XIII.sz.első fele.
Szépmüv.M./Fénykép/

A magyarországi müvészet története I.
Boest.1961.II.kiadás
76.I.

Martinus Ravesu/Rovó Márton/

Néhány szavas feliratos sirlap é kalocsai II.székes-egyházban és a vörös márványból faragott koronás fej.

A magyarországi művészet története I. 77.l.
Bpest.1961.II.kiadás

Ravincourt Julia

4. *Erzsébet királyné mellképe.* Festette Ravincourt Julia.
(Horváth Nándor ajándéka.)

Szépmüveszeti Muzeum
86 l.

Raviczky Hugó

Képzőművészeti Társulat téli kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

BH. 929. XII. 22.

Ravius, nyomdája

- Heltai Gáspár diákmokája, neve alatt jelent meg a Heltai-nyomda utolsó kiadása: Halott Temetéskor való énekek 1660.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

187.l.

Ravazzini Angelo

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

N. h. 1939. XII. 17.

MDK

Ravazzini Angelo

Arvi Jarventaus arcképe, repr.

Müvészet, 1941. 39. sz. 46. l.

MDK

Ravazzini Angelo festőm.

Chiappe

Marcell Prevost arck.

Müvészet, 1941. 39. sz. 48. l.

MDK

Ravazzini Angelo festőm.

Bányában

Művészet, 1941. 39. sz. 48. l.

MDK

Ravazzini Angelo festőm.

Feleségem arcképe

Ácsok

Müvészet, 1941. 39. sz. 48. l.

MDK

Revazzini Angelo festőm.

Első tavaszi napsugár

Művészet, 1941. 39. sz. 48. l.

ravasz
andrás
ball

videó

műcsarnok projektgaléria 2005. 01. 6-30.

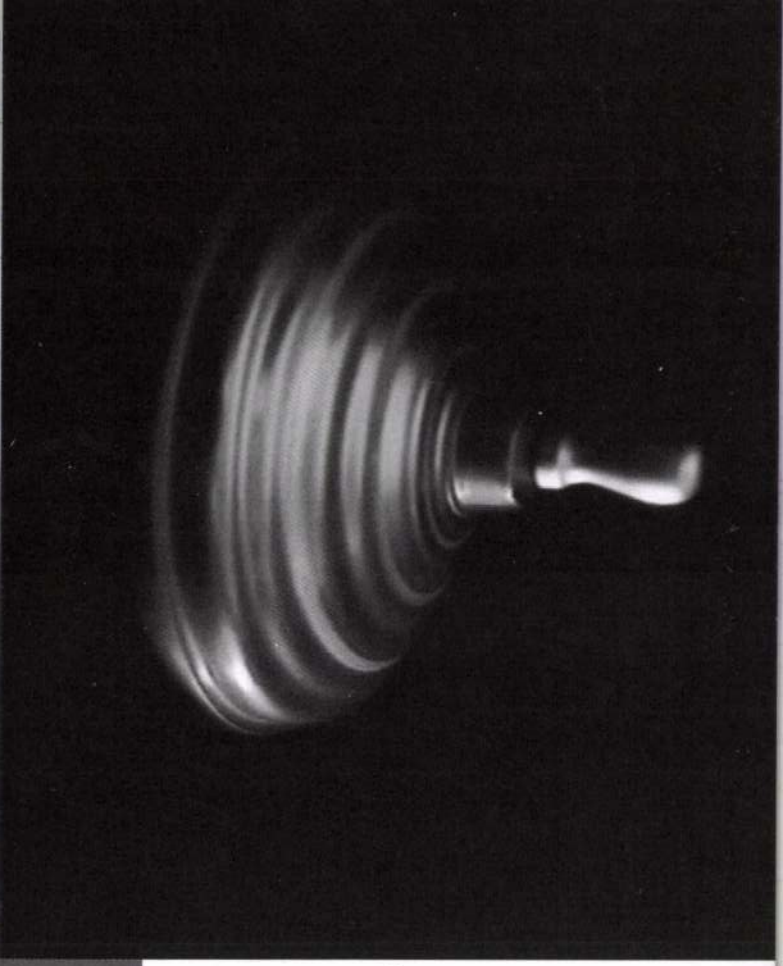

menü pont

MŰCSARNOK

kunsthalle | budapest

megnyitó: 2005. január 6. 19h

Ravasz.

Szegeden, a Független Művészek olasz-magyar képkiállításán bányaktja szerepelt. (említve.)

Szegedi Uj Nemzedék, 1928. Nov. 11.

RAVASZ András

Az Ujlak Csoport tagja ld. erről Nappali Ház, 1990.2.sz.
94 - 95. p.

Átvitel:

:. ny. 13–81/F. r. sz. - Számlalap utóoszlopokkal – Pátria–Nyomell. 10 744 - 200 000 - 8 21711 Pátria Ny. (D

megnyitó: 2005. február 4. 18 óra

opening: 6 pm, 4th of march, 2005

a kiállítás megtekinthető március 4-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

the show can be seen until the 4th of march, daily from 10 am to 6 pm, exept mondays

a megnyitó koncerten **Ádám Kálmán** műve hangzik el

közreműködik **Mekis Janka** és **Nagy Ágnes** hegedűn, **Gyenge Lajos** dobon

a túloldalon Robert Müller rajza /Földönkívüliek kottája/

a kiállítás kurátora **Petrányi Zsolt** /támogatta az NKA, NKÖM

NYOMTATVÁNY
Új Művészet
Pataki Gábor
rovatvezető
Budapest
Nagymező u. 4.
1065

layout foxy

DUNAÚJVÁROS 1
29. 1. 05
AL-I/a/104

FORINT
065

KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET
MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
2400 DUNAÚJVÁROS, VASMŰ ÚT 12.
ica-d@dunanet.hu, http://www.ica-d.hu, T/F (36) 25 412 220

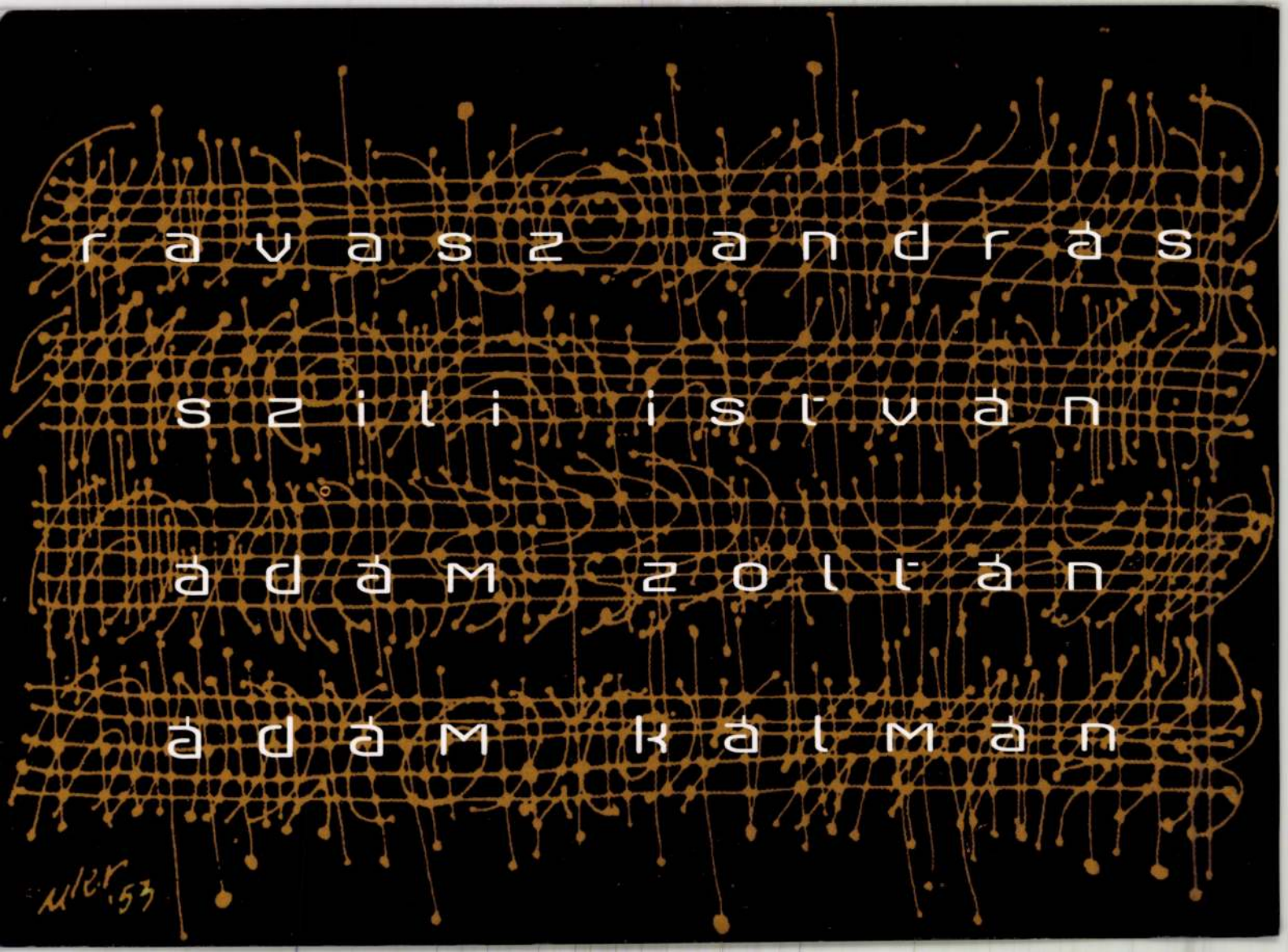
ravasz andras
szili istvan
ádám zoltán
ádám kálmán

P B K, Grabenstr. 9 B, D-20357 Hamburg, Tel.: (0)40 / 430 2067

Pressemitteilung

KULTURÁLIS EGYEZMÉNY - KULTURABKOMMEN

13. - 28. Mai 1995

Im Frühjahr 1995 finden in Hamburg die Kulturtage "Ungarn in Hamburg" statt, an denen eine Reihe von Institutionen mit vielfältigen Veranstaltungen beteiligt ist. Diese Struktur greift die Arbeitsgruppe **P B K** (Projektförderung Bildende Kunst) auf, um unter dem Titel "*KULTURABKOMMEN*" künstlerische Einblicke in die Formen bestehender und angestrebter kultureller Kontakte zu ermöglichen.
In den Räumlichkeiten verschiedener beteiligter Institutionen werden für die Dauer der Ausstellung Arbeiten ungarischer Künstlerinnen und Künstler installiert. Diese wurden nach einer öffentlichen Ausschreibung unter der Budapester Künstlerschaft ausgewählt; dabei war das Leitmotiv, daß die Installationen auf Ort und Charakter der "beherbergenden" Institution reagieren und Kommentare über die inhaltliche Ausgestaltung eines deutsch-ungarischen *KULTURABKOMMENS* beinhalten sollten.

Es handelt sich dabei also nicht um das "Ausstellen moderner Kunst an ungewöhnlichen Orten": Die konkreten Orte des *KULTURABKOMMENS* und der damit verwobene Kontext werden durch die Sicht der ungarischen Künstlerinnen und Künstler "bestimmte Seiten nach außen kehren".

Alle ca. 40 eingereichten Entwürfe und Konzepte werden gesondert in der Hamburger Innenstadt im Turm von St.Jacobi präsentiert - mit Rundblick von oben auf die Orte des *KULTURABKOMMENS*.

Die Austragungsorte der realisierbaren Installationen und die hier arbeitenden Künstlerinnen und Künstler sind:

- Handelskammer / Börse: Ravasz András
  Sugár János

- Literaturhaus: Kozári Hilda

- Metropolis-Kino: Gál András

- Tanzschule Wendt: Sugár János

- Turm St.Jacobi: Imre Mariann
  Szil István

- Wirtschaftsbehörde: Nemes Csaba

Eröffnung der Ausstellung: Samstag, 13. Mai 1995, 14 - 17 Uhr im Turm von St.Jacobi, Jacobikirchhof 22, 20095 Hamburg.

Öffnungszeiten:
Turm St.Jacobi: Mittwochs bis Samstags 14 - 17 Uhr
alle anderen: Öffnungszeiten der jeweiligen Häuser

Ausstellungskonzept / Organisation / Information
(auch in ungarischer Sprache):
P B K - Hamburg, Tel. 0049 - 40 - 430 20 67,
Ansprechspartnerin: Monika Wucher.

RAVASL ANDRÁS

GALLERY BY NIGHT 2005
márc. 21-25. STÚDIÓ GALÉRIA

március 21. hétfő

Ravasz András: Messiaen installáció, version_2

16 hangszekvencia Olivier Messiaen* *Méditations sur le Mystere de la Sainte Trinité* c. művéből.

Helyszín: a galéria. **Időpont:** 21.00 h-tól.

*Olivier Messiaen (1908?1993), francia zeneszerző

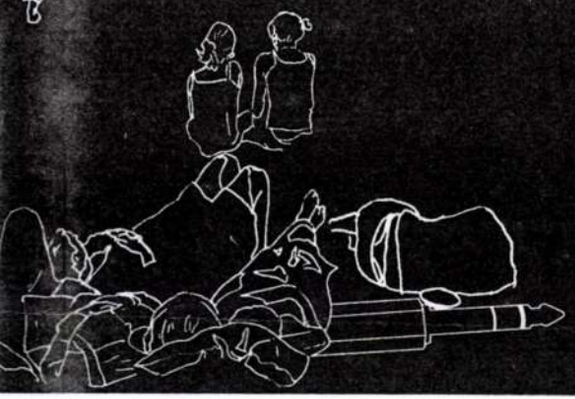

március 22. kedd

Ovekk_Finn (Csíki Csaba - Szabó Péter): FÉM+BŐR

Belépve fémfelületeket fogtok látni mindenhol. Hirtelen bizsergést éreztek az ujjatok begyében. Halk zúgás hallatszik, de ennél többet akartok. Tapintással megszólaltathatjátok a tárgyakat.

Helyszín: a galéria. **Időpont:** 21.00 h-tól.

Fodor János: Szózat

A lámpaláz lélektana, vezeklés és reciklált reflexió, esetleg a közélet kitartó bénultsága, a tanult kivárás kliséje az a felelőtlen félelem amely csak a csendhez képest sok. Próba, nem kísérlet szerep és szereplőmentes magánszám, egyetlen mikrofonnal. Egy hang, egyhangulat.

Helyszín: a galéria. **Időpont:** 21.00 h-tól.

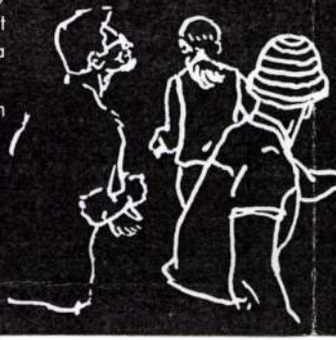

március 23. szerda

Vécsei Júlia - Kupcsik Adrián: Environmash

Az *Environmash* a hangkeverő működésén alapul, de általa nemcsak h úsznak egymásba, hanem képi motívumok is. Különböző tereket épí látogató, melyekben minden hangsávnak egy tájelem felel meg. S ah egy elemet változtat a szemlélő, úgy alakul a környezet és a k hangzása is.

ötlet, design, grafika: Vécsei Júlia; program, grafika: Kupcsik Adrián; hango
Helyszín: a galéria. **Időpont:** 21.00 h-tól.

Kovács Balázs: Mikrofesztivál

Fiktív kísérleti zenei rendezvényszervező számítógépes alkalmazás. Benne képzeletbeli és ténylegesen működő alkotókat, helyszínt, belépőt és reklámanyagot válogathat össze a felhasználó a hazai stratégiai viszonyokhoz igazodva.

Helyszín: a galéria.
Időpont: 21.00 h-tól.

Korszakalkotók

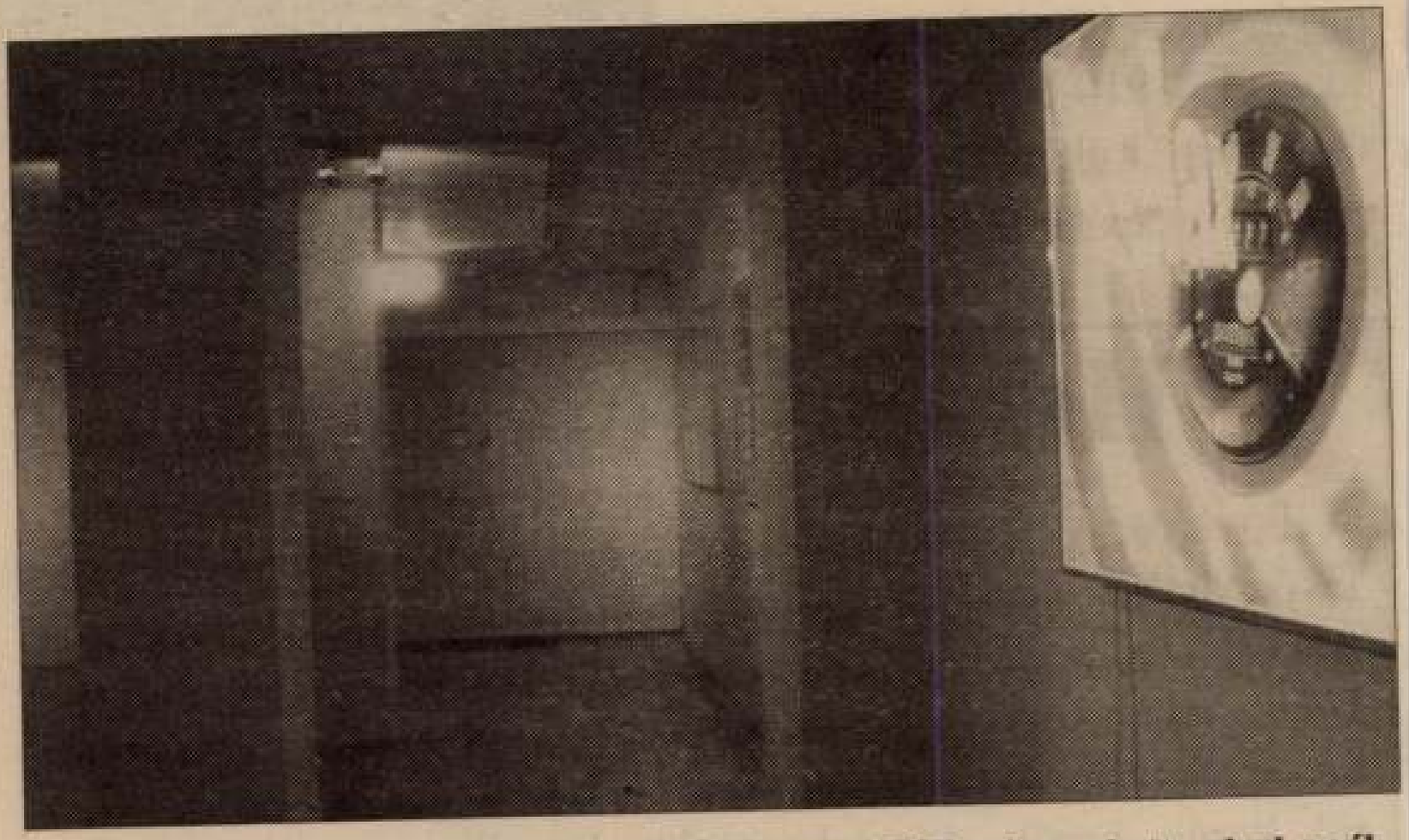

Galéria nyílt a Rumbach Sebestyén utca 15/B szám alatt, ahol nyíltan meg szeretnék mutatni az embereknek „mi a szám" mostanában a képzőművészetben. Végeláthatatlan kiállítássorozat vette kezdetét első körben Ravasz András „The Analogy Survives" cím alá gyüjtött alkotásaival a Zenit Galériában. *Fotó: Galambos Anita*

RAVASZ ANDRÁS

1998. 05. 24.

Erzsébet napos

lomhoz.

Az iskola kezdetektől fogva sok tornaversenyt rendezett, nagy sikerrel. 1910-ben, a fővárosi versenyen Lukáts Kálmán tornatanár csapata megszerezte a

cius 14-én, ha a tudományosságot nem is mellőzték, kötetlen beszélgetés zajlott le „Gondolatok az örmény egyházról" címmel.

Hernádi folyamat

A Fővárosi Önkormányzat a Hernád utca "negyvenhatban" lévő Általános Iskola továbbfejlesztését tervezi. Ezért, ahogy azt az Oktatási, Ifjúságpolitikai és Sport Bizottság elnöke, Braunsteiner Márta lapunknak elmondta: „úgy gondoltuk, hogy az ott tanuló erzsébetvárosi gyerekek ellátását átvesszük. Ám túl korán került döntéshozatalra Erzsébetváros képviselő-testülete elé a téma, nem volt pontosan tisztázott minden ezzel járó kötelezettség, így a testület úgy döntött: nem tudja azt felvállani".

RAVASZ ANDRÁS

Beöthy Balázs
Chilf Mária
EIKE
Előd Ágnes
Fejérvári Zsolt
Gerhes Gábor
Hegyi Csaba
Király András
Kósa János
Lakner Antal
Nagy Gábor György
Nagy Gabriella
Németh Hajnal
Ravasz András
Seres Szilvia
Szabó Dezső
Wächter Dénes

A Budapest Galéria és a
Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
tisztelettel meghívja Önt az
FKSE csoportos kiállítására
2000. január 21-e és február 13-a között.
Cím: *1036 Budapest Lajos u. 158.*
Megnyitó: *2000 január 21. 17 órakor*
A kiállítást megnyitja:
Bordács Andrea és Kollár József
Megtekinthető:
Keddtől vasárnapig 10 és 18 óra között
Támogatók:
NKA; NKÖM; MAK; LIGA
Fővárosi Kulturális Alap
Belváros- Lipótváros
Goethe Intézet
C3
T&A Prints

FIKTÍV VALÓSÁG

Budapest Galéria

T&A PRINTS

FIKCIÓS VALÓSÁG

98.03.02. RAVASZ András

Civil Budapest

Hétfő

A Művészetbarátok Egyesülete Vassy Erzsébet kiállítását nyitja meg este hat órakor a Művészetbarátok Galériájában (VII., István u. 42.). A tárlat április 3-ig tekinthető meg, mindennap délután kettő és este hat óra között.

Ingyenes könyvelési, adózási tanácsadást tart civil szervezetek részére a NIOK, Nonprofit Információs és Oktató Központ minden hétfőn, délután kettő és öt óra között a II., Margit körút 58. szám alatt.

A Különleges Tárgyak Gyűjtőinek Klubja hétfői napokon délután három órától tartja összejöveteleit az Óbudai Társaskörben (III., Kiskorona utca 7.)

A Nonprofit Humánszolgáltatók Szövetsége Nonprofit Műhely sorozatában este fél hattól az ifjúsági szervezetek támogatási lehetőségeiről kaphatnak tájékoztatást a Hálózat az Ifjúságért Program Tanácsadó és Szolgáltató Hálózatának vezetőitől a Bálint Közösségi Házban (VI., Révay utca 16.).

Kedd

A Művészetbarátok Egyesüle

esélyeket kapjanak a tanulásban, munkában, művelődésben és sportolásban. A Tanácsadó Iroda minden kedden délután egy órától este hatig és minden szerdán 10 és 15 óra között kereshető fel (II., Marczibányi tér 3., Mozgássérültek Intézete).

Szerda

A Feledékenyek Rokonainak Társasága (Alzheimer-betegek rokonai) délelőtt tíz órától tartja soron következő összejövetelét a Bálint Zsidó Közösségi Házban (VI., Révay utca 16.).

A Reumás Gyermekekért Alapítvány a reumában szenvedő gyerekeknek minden szerda délután, négy és hat óra között ingyenes gyógytornát szervez a VI., Bajcsy-Zsilinszky út 63., II. emelet 9. alatt. Bejelentkezés telefonon: 302-6260 vagy faxon: 302-6271.

❑

A XVI. kerületben megalakult a Videósok Kulturális Egyesülete, amelynek tagjai már évek óta dolgoznak együtt, hogy video-

Új galéria az Erzsébetvárosban

MUNKATÁRSUNKTÓL

Alapítványi formában segítséget nyújtani az egyébként rogyadozó kortárs magyar képzőművészetnek – ez a célja a Zenit Galéria megnyitásának – nyilatkozta *Vogl Filemon*, a galéria vezetője.

Vogl elmondta: a Nyugat-Európában és az Észak-Amerikában már bevált módszereket kívánják meghonosítani: tehetséges, fiatal művészekkel közösen törekszenek egy erőteljes művészeti arculat kialakítására, happeningekkel, performanceokkal és egyéb akciókkal is. A képzőművészetet támogató mecénások segítségével a még el nem készült munkák megvalósításához szeretnének támogatást nyújtani.

A nyitókiállításon Ravasz András The Analogy Survives című tárlatát láthatják. Az újhullámos képzőművészeti irányzat kedvelői a Rumbach Sebestyén utca 15/B szám alatt március 10-ig látogathatják a tárlatot, amely keddtől szombatig dél és este hat óra között tart nyitva.

leti önkormányzatok udnak ügyesen alkudozni

vitatottabb eleme, a fővárosi rendelet alkotói ugyanis ezzel próbálják megakadályozni a város agyonzsúfolását, a városkép tönkretételét. Kivételek persze mindig akadnak, így a Belvárosban rehabilitációs okokra hivatkozva a teleknek akár száz százalékát is beépíthetik a beruházók, a budai hegyvidéken viszont legfeljebb 1530 százalékot érhet el ez a bizonyos mutató. Az építtetők persze minél nagyobb és minél magasabb házat szeretnének emelni méregdrága telkeikre, ám ez jelentősen rontja a városképet, így a már emlegetett gatja a külterületi zártkertek belterületbe vonását sem, mivel ezek közműhálózat hiányában nem felelnek meg a nagyvárosi követelményeknek. A III. kerület szélén lévő Aranyhegy, Ürömhegy, illetve a csepeli Háros telektulajdonosai vélhetőleg nem örülnek a hírnek. A szabályozás egyébként nem mindenütt ilyen szigorú, hiszen Budapest háromnegyed részén csupán keretövezeteket határoz meg. Ezeken a területeken legfeljebb a közművek és az utak nyomvonalát jelölik ki, erre az önkormányzati törvény kötelezi a fővárost. Előbb-utóbb a kerületi önkormányzatoknak is be kell látniuk, hogy valahol meg kell építeni a szennyvíztisztítót, a hulladékudvart és az utakat – véli *Arató György*, a Főpolgármesteri Hivatal főépítészi iroda ügyosztály-

MARGÓ

A háborús Pest

Budapest lángokban címmel kötet jelent meg a főváros második világháborús ostromáról. Gosztonyi Péter monográfiája a Nyugat-Európában megjelentek és a túlélők visszaemlékezései alapján készült. A szerző a hadtörténeti események feldolgozását végezte el, az ostromlott város mindennapjait is bemutatva. *(Munkatársunktól)*

Takarítási akció Budafokon

Az 1848-as forradalom százötvenedik évfordulóját szebb környezetben ünnepelni kívánó polgárokat mától vasárnapig takarítási akcióra várják a XXII. kerületben. A polgármesteri hivatal és a helyi MSZP-frakció közös kezdeményezéséről a városházán (Városház tér 12.) vagy a 226-6120-as számon tudhatnak meg többet a csatlakozni szándékozók – írja a *Városházi Híradó* című helyi lap.

RAVASZ ANDRÁS

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Stúdió Galéria

SEXMACHINE***

1997. november 25 – december 13.
megnyitó: 1997. november 25. kedd, 18 óra

Csörgő Attila, Nagy Kriszta, Ravasz András, Várnai Gyula
kurátor: **Bencsik Barnabás**

A kiállítás része a Liga ...****Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben* című eseménysorozatának
nyitva hétköznap 14 – 18 óráig, vasárnap zárva

1053 Budapest, Képíró u. 6. tel.: 267 2033 tel./fax: 266 6502 e-mail: studgal@c3.hu

támogatók: NKA, MAK, MKM, Fővárosi Kulturális Alap, Pro Helvetia

Liga

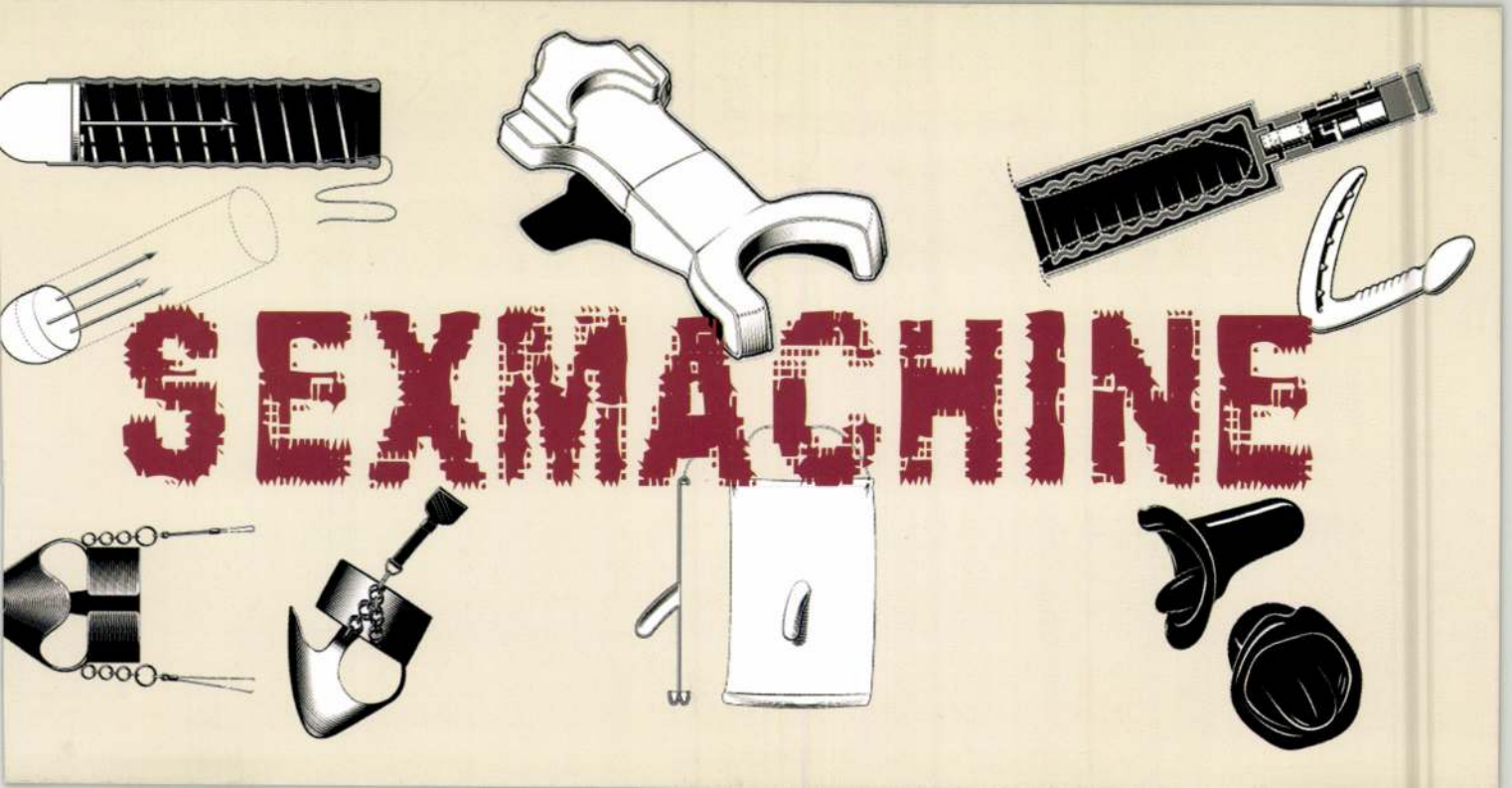
SEXMACHINE

RAVASZ András

91 4. 50,51,52

12. 35,36,74

Új Művészet

A

RVASZ András

Obeliszk installáció, 1990.március 29.., Ujlak mozi - 91.4.51

Új Művészet

RAVASZ ANDRÁS - SZARKA PÉter

installációja / Installation - 91.12.35.

Új Művészet

RAVASZ András

BUDAPEST 80 KÉSZTIRATOK SZERKESZTŐSÉGE

NYOMTATVÁNY

Sinkovits Péter
ÚJ MŰVÉSZET
Báthory 10.
Bp.
1054.

Meghívó

ÚJLAK KIÁLLÍTÓTÉR
Budapest IX., Tűzoltó 72.
1994. május 6. 20-21 óra
Tánc és filmbemutató

✻

RAVASZ ANDRÁS kiállítása

RAVASZ ANDRÁS

RESET CITY

RAVASZ ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA

megnyitó: 2003. október 9. 19 órakor, bevezető: Einspach Gábor
megnyitja: Beke László művészettörténész

A kiállítás október 31-ig tart nyitva, kedd, szerda és csütörtök 14–19 óra,
péntek és szombat 14–20 óra között, vasárnap és hétfőn zárva.

GaG

1062 Budapest
Andrássy út 13.
telefon: 235-0258
e-mail: gag@enternet.hu

CHIP

RAVASZ ANDRÁS

Új művészet

1998. márc.

32.o.

RAVASZ A.

TRAFIK

Sabine Bitter/ Helmut Weber
Michael Blank
Martin Either
Frierich Eckhard
Norbert Fleischmann
Matthias Hermann
Margarete Jahrmann
Johanna Kandl
Andreas Lehner
Nesweda Peter
Stefan Sonvilla-WeisS
Hans Wetzelsdorfer

Baranyai Levente
Beöthy Balázs
Leopold Bloom / Abajkovics Péter - Bonyhádi Károly - Székely Ák
Braun András
Horváth Judit
Kaló Zoltán
Komoróczky Tamás
Szarka Péter
Sebestyén Zoltán
Ravasz András
Szij Kamilla
Szönyei György
Tóth Gábor • Slavko Matković
Várnai Gyula
fe Lugossy László
Dr. Máriás Béla

Die Kunsthalle Szombathely und **Leopold Bloom** laden ein zur Ausstellung **TRAFIK** mit österreichischen und ungarischen Künstlern **am 22. März 1997 11 Uhr.**

Zur Eröffnung spricht: **György Feiszt**, stellvertretender Bürgermeister der Stadt Szombathely.

Dr. Máriás-Tóth: Trafik Blues Aufführung der Autoren.

Die Ausstellung wurde gefördert durch Selbstverwaltung der Statutarstadt Szombathely, BKA-Kunstangelegenheiten, Amt der NÖ-Landesregierung, Kulturabteilung, Amt der burgenländischen Landesregierung, Kulturabteilung und Marc Schuhproduktion, Szombathely.

Dauer der Ausstellung: **23.März–4.Mai 1997**

Dienstag, Donnerstag bis Sonntag täglich 10–17 Uhr, Mittwoch 10–19 Uhr.

Katalogpräsentation und Performance der Gruppe Pest am 19. April 19 Uhr in der Kunsthalle und in der Jessica Discothek.

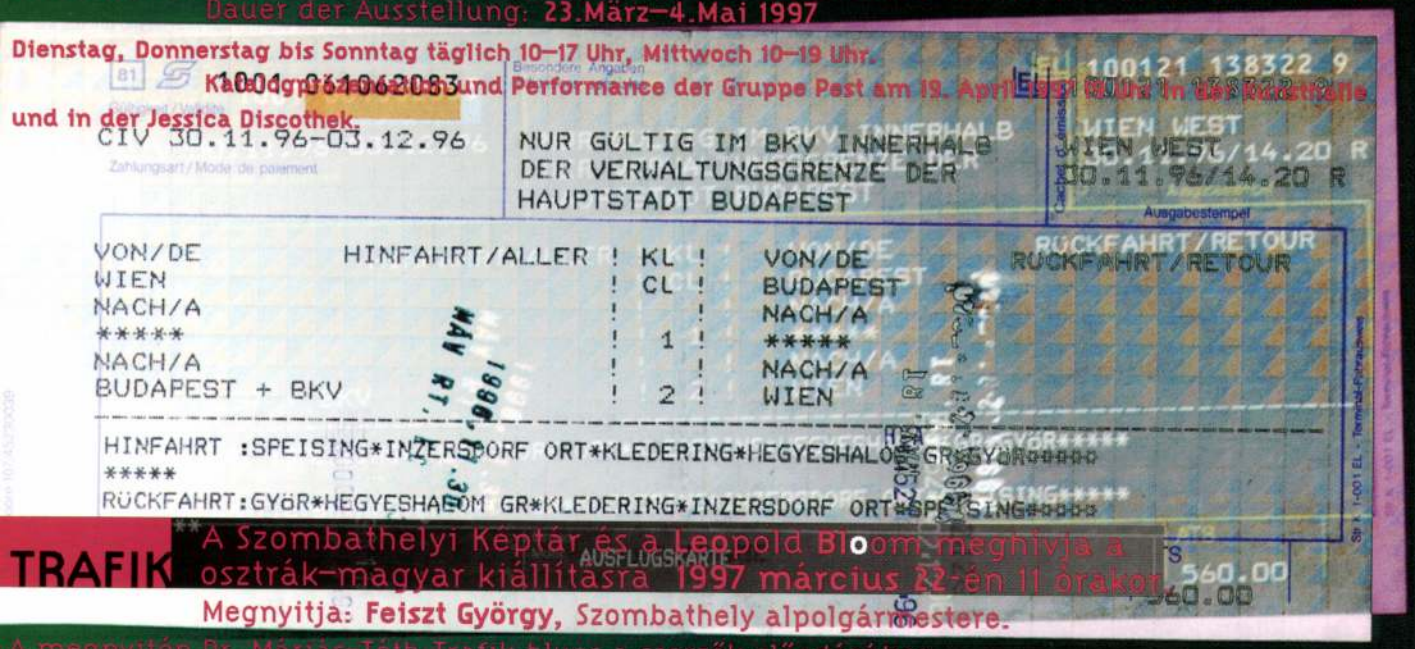

TRAFIK A Szombathelyi Képtár és a Leopold Bloom meghívja a osztrák–magyar kiállításra 1997 március 22-én 11 órakor.

Megnyitja: **Feiszt György,** Szombathely alpolgármestere.

A megnyitón Dr. Máriás-Tóth: Trafik blues a szerzők előadásában.

Megtekinthető: **1997 március 23–május 4.** kedd, csütörtök–vasárnap 10–17, szerda 10–19 óráig.

A kiállítás támogatói: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, Burgenlandi Kulturális Hivatal, Alsó-Ausztria Tartományi Kormányhivatal, Burgenlandi Tartományi Kormányhivatal, a Marc Cipőgyártó Kft.

Katalógusbemutató és "Pest" együttes performance 1997. április 19-én, 19 órakor a Képtárban és a Jessica Discotekban.

RAVASZ ANDRÁS

ÚJ MŰVÉSZET
2000/szept.

P-9765

63.o.

iv.ir. 4733/1935.

nom.

ég több mint egy évig váratott magára.

VI. 12-i esperesi látogatásról szóló presbi-

k róla: "...teljes elismeréssel emlékezik

cs és hű lelkipásztor vezetése alatt a

on áll, s a gyülekezetben mindenek lelki

s szép rendben folynak. A presbiterek

ó és áldásos hatással lehet azokra a kevés

k a gyülekezeti közösségből magukat ki-

ztalához járulás áldásait nélkülözni

RAVASZ ANDRÁS

ÚJ MŰVÉSZET
1998/MÁRC.

P-9396

32.o.

project room
kis.terem

RAVASZ András

A Ludwig Múzeum Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum bemutatja a

200% dB és Transylvanian Transfer c. munkákat

Megnyitó:
2002. július 30., kedd, 18 óra

Megnyitja:
Kömlődi Ferenc, médiateoretikus

Opening:
Tuesday, 30 July 2002, 6pm

Opening speech by
Ferenc Kömlődi, mediatheoretician

Megtekinthető 2002. szeptember 8-ig
Open until 8 September 2002

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
LUDWIG MUSEUM BUDAPEST – MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Budavári Palota „A" Épület
Royal Palace, Building 'A'
H-1014 Budapest, Szt. György tér 2.
t.: (+36 1) 375 9175
f.: 212 2534

info@ludwigmuseum.hu

www.ludwigmuseum.hu

Nyitva hétfő kivételével 10–18 h, csütörtökön 10–20 h.
Open from 10am to 6pm (except Mondays), and till 8pm on Thursdays.

A múzeum fenntartója a

LUDWIG MÚZEUM KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM BUDAPEST

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

PESTI ÚT

Budapest Panorama

RAVASZ ANDRÁS

RAVASZ ANDRÁS ¤ RELAX ¤ 1996. OKTÓBER 8. 18H
FKSE STÚDIÓ GALÉRIA ¤ 1053 BUDAPEST, KÉPÍRÓ 6.
NYITVA: OKTÓBER 26-IG ¤ HÉTFŐ - SZOMBAT 14-18H

T: 267 2033 FAX: 342 6380 E-MAIL: STUDIOG@DIAL.ISYS.HU HTTP://WWW.SZTAKI.HU/PROVIDERS/STUDIO

RAVASZ ANDRÁS

k i á l l í t á s a

1994 október 13-28-ig

a Liget Galériában

megnyitó 1994 október 13-án csütörtökön, 18 órakor

nyitva 14-18 h-ig, kedd szünnap

Markoja Csilla

Bp. Hevesi György 46.
1156

F.k.: Reszler Ernesztin

LIGET GALERIA 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 5.

NYOMTATVÁNY

RAVASZ ANDRÁS

ZENIT GALÉRIA

kiállítás és galéria megnyitó

exhibition and gallery opening

ZENIT GALÉRIA bemutatja

ZENIT GALLERY presents

RAVASZ ANDRÁS

the exhibition titled

"THE ANALOGY SURVIVES"

című kiállítását

of ANDRÁS RAVASZ

MEGNYÍTÓ: 1998. február 20. péntek 18 óra

NYITVA: március 10-ig,

kedd-szombat 12-18 óráig

TÁMOGATÓK: Szép Házak Kft., Sony

CÍM: 1075 Bp., Rumbach Sebestyén u. 15/B • (Madách Imre út sarok)

OPENING: 20 February 1998. 6 p.m.

OPENING HOURS: till 10 March,

Thuesday-Saturday 12 a.m. - 6 p.m.

SPONSORED BY: Szép Házak Kft., Sony

ADDRESS: 1075 Bp., Rumbach S. u. 15/B • (at the corner of Madách Imre)

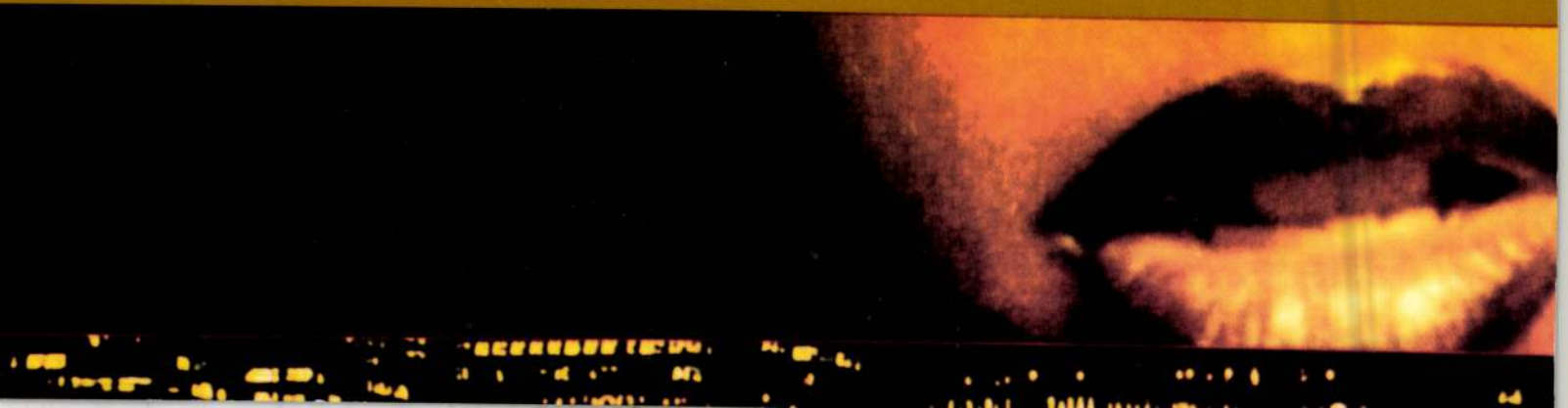

project room
kis.terem

RAVASZ András

A Ludwig Múzeum Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum bemutatja a

200% dB és Transylvanian Transfer c. munkákat

Megnyitó:
2002. július 30., kedd, 18 óra

Megnyitja:
Kömlődi Ferenc, médiateoretikus

Opening:
Tuesday, 30 July 2002, 6pm

Opening speech by
Ferenc Kömlödi, mediatheoretician

Megtekinthető 2002. szeptember 8-ig
Open until 8 September 2002

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST - KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
LUDWIG MUSEUM BUDAPEST - MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Budavári Palota „A" Épület
Royal Palace, Building 'A'
H-1014 Budapest, Szt. György tér 2.
t.: (+36 1) 375 9175
f.: 212 2534

info@ludwigmuseum.hu

www.ludwigmuseum.hu

Nyitva hétfő kivételével 10-18 h, csütörtökön 10-20 h.
Open from 10am to 6pm (except Mondays), and till 8pm on Thursdays.

A múzeum fenntartója a

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

PESTI TV

Budapest Panorama

RAVASZ ANDRÀS

RESET CITY

RAVASZ ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA

megnyitó: 2003. október 9. 19 órakor, bevezető: Einspach Gábor
megnyitja: Beke László művészettörténész

A kiállítás október 31-ig tart nyitva, kedd, szerda és csütörtök 14–19 óra,
péntek és szombat 14–20 óra között, vasárnap és hétfőn zárva.

GaG

1062 Budapest
Andrássy út 13.
telefon: 235-0258
e-mail: gag@enternet.hu

CHIP

RAVASZ András

RAVASZ ANDRÁS ¤ RELAX ¤ 1996. OKTÓBER 8. 18H
FKSE STÚDIÓ GALÉRIA ¤ 1053 BUDAPEST, KÉPÍRÓ 6.
NYITVA: OKTÓBER 26-IG ¤ HÉTFŐ - SZOMBAT 14-18H
T: 267 2033 FAX: 342 5380 E-MAIL: STUDIO6@DIAL.ISYS.HU HTTP://WWW.SZTAKI.HU/PROVIDERS/STUDIO

RAVASZ ANDRÁS

„LITTLE THINGS" / „APRÓ TÁRGYAK", KIÁLLÍTÁS A FÉSZEK GALÉRIÁBAN, 1073 KERTÉSZ UTCA 36. MEGNYITÓ: 1993. MÁJUS 4, KEDD DU. 6 ÓRAKOR. MEGNYITJA: LAURA J. HOPTMAN MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ (NEW YORK), BANOVICH TAMÁS (PERFORMANCE). A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: JÚNIUS 12-IG NAPONTA 14-20 ÓRA KÖZÖTT.

ÁDÁM ZOLTÁN TAMAS BANOVICH BÖRÖCZ ANDRÁS VERNE DAWSON BUKTA IMRE RICK FRANKLIN BEÖTHY BALÁZS JESSICA GANDOLF FARKAS GÁBOR ELIZABETH GIORDANO JULIUS GYULA SKOWMON HASTANAN KOMORÓCZKY TAMÁS JOEL HOLUB PERESZLÉNYI ROLLAND BYRON KIM RAVASZ ANDRÁS SERMIN KARDESTUNCER RÉVÉSZ LÁSZLÓ LÁSZLÓ BILL LYNCH ROSKÓ GÁBOR GABRIEL OROZCO SUGÁR JÁNOS ELIZABETH PEYTON SZARKA PÉTER LISA SIGAL SZILI ISTVÁN RIKRIT TIRAVANIJA ÚJHÁZI PÉTER DANNY TISDALE VÁRNAI GYULA

KIÁLLÍTÁSI CSARNOK / EXHIBITION HALL

BUDAPEST, VÁROSLIGET XIV. OLOF PALME SÉTÁNY 1. TELEFON: 122-7405
NYITVA: NAPONTA 10-18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA/OPEN: 10 A.M.-6 P.M. EVERY DAY, EXCEPT ON MONDAY
Belépődíj: 30 Ft, tárlatvezetéssel: 60 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: ingyenes; ingyenes nap: kedd
Entrance fee: 30 HUF, with guiding: 60 HUF; Free entrance for students, soldiers and pensioners. No entrance fee on Tuesday.

AZ ÚJLAK CSOPORT KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF THE ÚJLAK GROUP

1994. december 10 – 25. / December 10 – 25, 1994

„A kultúra legritkább jelenségei közé tartoznak azok a művészcsoportosulások, amelyek nem az érdekképviselet valamelyik formáját űzik. Nem egy intézményt akarnak a hátuk mögé, amely megkönnyítheti az érvényesülést és szalonképes lehet más intézmények számára... ...Már a csoport neve is egy költői akció, amely elutasítja a gyengeséget, nem vágyik olyan támaszra, amit egy program hordozása jelenthetne..." (Sugár János, 1991.)
A csoport tagjai: Ádám Kálmán, Ádám Zoltán, Farkas Gábor, Komoróczky Tamás, Mészöly Suzanne, Ravasz András, Szarka Péter, Szili István.

"Groups of artists teamed up for other than interest-protecting purposes are among the rarest phenomena in the world of culture. What they want is not an institution in behind them that promotes their careers and makes them presentable to other institutions... The group's very name is a poetic action rejecting weakness, not requiring props like the carrying of a program..." (János Sugár, 1991)
Members of the group: Kálmán Ádám, Zoltán Ádám, Gábor Farkas, Tamás Komoróczky, Suzanne Mészöly, András Ravasz, Péter Szarka, István Szili.

Megnyitó: 1994. december 9-én, pénteken 18 órakor / Opening: 6 p.m. Friday, December 9, 1994
A kiállítás rendezője, Orosz Péter 1994. december 17-én, szombaton 11 órakor tárlatvezetést tart.
The curator of the exhibition, Péter Orosz guides a tour of the exhibit at 11 a.m. on Saturday, December 17, 1994.

RAVASZ ANDRÁS

SCIENCE + FICTION / CB / 2001

Ravasz András

Színes zene, 2001

Experimentális zenemű 3D-animációval
Zene: Keuler Jenő
3D-animáció: Benkovits Bálint

Munkámban a „színes zajok" által determinált hangokkal foglalkozom. Ennek egyik része az e hangok keltette komputerzene – a színes zene – bemutatása. A konkrét zene átfordítása 3D animációba teremti meg a másik részt alkotó „vizuális alátestést", melyben a hang hullámformájának burkológörbével való lefedése válik láthatóvá, kiegészítve némi futurisztikus asszociációval... Az így létrehozott zenei és képi-animációs anyag a színes zajelmélet témájában folyt eddigi tudományos kutatások fikciós jellegét emeli ki. (Ravasz András)

Révész László László

Transer (Lyon – Sexárd), 2001

Videoinstalláció

A Pathè filmgyárat és egy Nicolo nevű borkereskedőt keresett meg 1968 tavaszán egy bizonyos G. Bremer, energiakutató, hogy támogassák ötletét. Célja egy görgős átemelő kifejlesztése volt. Ezzel kívánta összekötni Lyont Szekszárddal és bort akart importálni nagyon-nagyon (très-très) takarékos módon. A két város azonos szélességi fokon helyezkedik el, erre épült elképzelése: ha a két hely között egy drótkötélpályát építenének ki és megfelelő távolságban beillesztenék az ő görgős szerkezetét, akkor – kihasználva eme földrajzi adottságot – bort lehetne szállítani Szekszárdról Lyonba. Elég bekalkulálni a föld forgását és az átemelő szerkezetet, szinte "ingyen" szállíthatnának azután bármit. A filmgyártól kapott fekete-fehér filmmel gyalog el is indult Lyonból. Mindig csak éjjel, hogy a filmszalagot leteríthesse az úton és így rögzítse a kozmikusság és ökotudatosság eme elegyét. Nem a támogatás hiánya, hanem a forrongó párizsi események végül eltérítették: Vicenza mellett Schio-nál vonatra szállt és eltűnt. Későbbi működéséről szinte semmit sem tudunk. A birtokomban lévő valamennyi dokumentumot szeretném bemutatni: a filmet, a terveket, egy rövid interjúrészletet, jegyzeteit. (Révész László László)

RAVASZ ANDRÁS

HEGEDÜS 2 LÁSZLÓ · KORONCZI ENDRE KÖVES ÉVA MÁRIÁS BÉLA NÉMETH HAJNAL RAVASZ ANDRÁS

aritmia ④

RAVASZ ANDRÁS

ZENIT GALÉRIA

kiállítás és galéria megnyitó

exhibition and gallery opening

ZENIT GALÉRIA bemutatja

ZENIT GALLERY presents

RAVASZ ANDRÁS

the exhibition titled

"THE ANALOGY SURVIVES"

című kiállítását

of ANDRÁS RAVASZ

MEGNYÍTÓ: 1998. február 20. péntek 18 óra

NYITVA: március 10-ig,
kedd-szombat 12-18 óráig

TÁMOGATÓK: Szép Házak Kft., Sony

CÍM: 1075 Bp., Rumbach Sebestyén u. 15/B • (Madách Imre út sarok)

OPENING: 20 February 1998. 6 p.m.

OPENING HOURS: till 10 March,
Thuesday-Saturday 12 a.m. - 6 p.m.

SPONSORED BY: Szép Házak Kft., Sony

ADDRESS: 1075 Bp., Rumbach S. u. 15/B • (at the corner of Madách Imre)

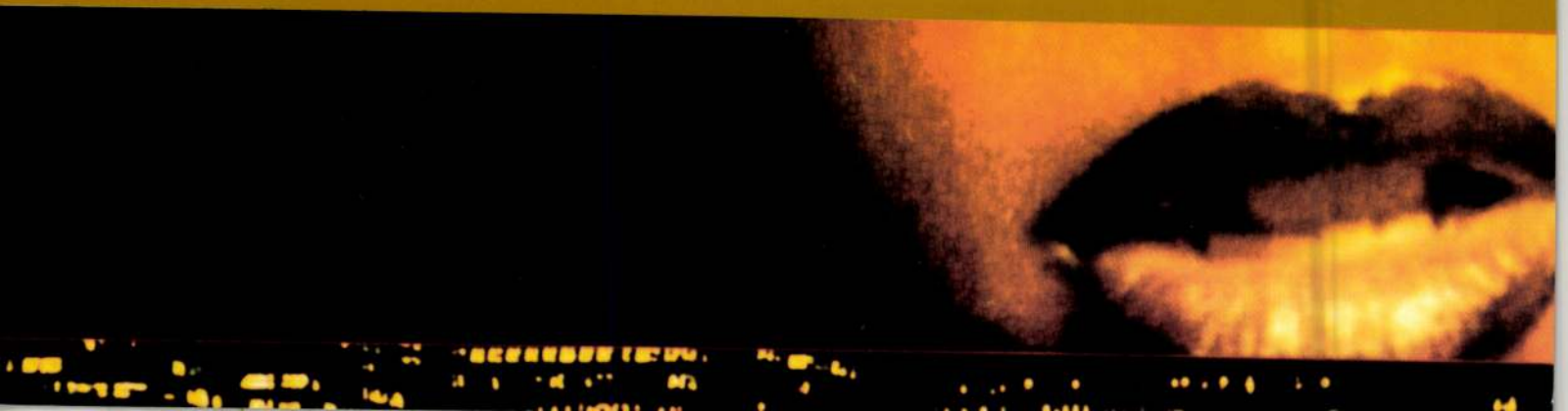

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Stúdió Galéria

SEXMACHINE***

1997. november 25 – december 13.
megnyitó: 1997. november 25. kedd, 18 óra

Csörgő Attila, Nagy Kriszta, Ravasz András, Várnai Gyula

kurátor: **Bencsik Barnabás**

A kiállítás része a Liga ...***Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben* című eseménysorozatának

nyitva hétköznap 14 – 18 óráig, vasárnap zárva

1053 Budapest, Képíró u. 6. tel.: 267 2033 tel./fax: 266 6502 e-mail: studgal@c3.hu

támogatók: NKA, MAK, MKM, Fővárosi Kulturális Alap, Pro Helvetia

RAVASZ ANDRÁS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS
1969 MÁJ 22

Meghosszabbították Ravasz Erzsébet és Csasztka Ilona grafikusművészek kiállítását

Az eredetileg május 26-ig tartó kiállítást a nagy érdeklődésre való tekintettel június 5-ig meghosszabbították. Ravasz Erzsébet és Csasztka Ilona grafikusművészek a Dunai Vasmű Művelődési Házban kiállított művei eddig is sok látogatót vonzottak. A vasműs szocialista brigádok kérésére a művészek 28-án, kedden és június 4-én, szerdán személyesen kalauzolják a kiállításon a látogatókat.

Ravasz Erzsébet

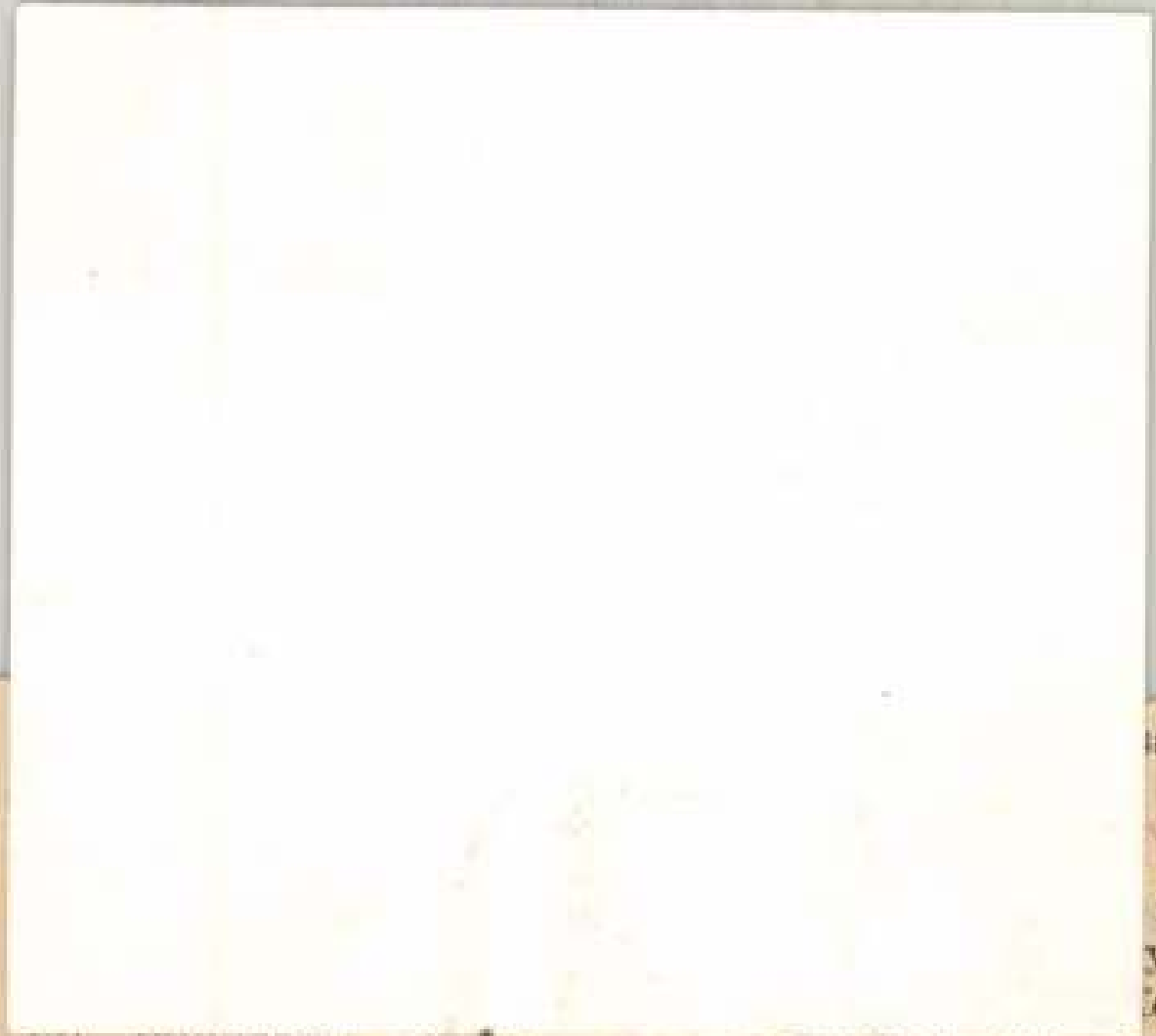

pollarom. (ism.) 17.20: Leoncavallo: Bajazzók. Kétfelvonásos opera. 18.34: Mikrofórum. Rang és teljesítmény. 18.49: A Ludvikovszkij együttes játszik. 19.25: Szólistaparádé. 20.05: Új lemezeinkből. 20.20: Nótacsokor. 21.03: Gondolat. A Rádió Irodalmi Lapja. 21.43: Yves Montand énekel. 22.20: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye. Közben: 23.19: A naphoz. Versek. (ism.) 23.25: A hangversenyközvetítés folytatása. 0.10: Jánoska. Részletek Jacobi-Martos operettjéből.

PETŐFI: 6.05: A mikrofon előtt: Földi Vilmos, a SZOT üdülési- és szanatóriumi főigazgatóságának vezetője. (ism.) 6.25: Bikfalvy Júlia népdalokat és virág-

Ravasz Erzsébet grafikus

kiállítása nyílik a Vasas

Klubban

Dunaújváros 1969 V. 13

Ravasz Erzsébet

Mesemundrációja (ewl.)
szerepel az alábbi táslatok

Tasday Aliz: Fejérmegyei képzőművészek
kiállítása

Fejérmegyei Hirlap 1968 XI. 10

Ravasz Erzsébet

Illuntrációkkal
nézeget az alábbi tárlatot

Kovács Gyula: Tv. Balaton Nyár. Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

Ravan Erzsebet

Rajza
Repr.
[Kerítés, kisztetők]

Pertnegyei Hírlap, 1966 jún. 26 vasárnap, 9.o

Ravasz Erzsébet

Rajza
Repr.

Pestmegyei Hírlap, 1966. sept. 18. 9.o.

Lovász Erzsébet grafikus

Dunaújvárosban él

Földes Anna: Dunaújvárosi
műtermekben

Nők Lapja 1969. I. 25

M.D.K.

Revay Erzsébet
grafikus

Képmese illusztrációival
szerepel.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Ifjúsági Tárlat
Művészet, 1968. november – 45 sep

Ravasz Erzsébet
grafikus

Részt vett a tárlaton

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971.augusztus - 10.oldal.

RAVASZ ERZSÉBET

Litográfiája szerepel a kiállításokban.

Losonci Miklós: Vadászat a művészetben.

PEST MEGYEI HÍRLAP, 1971. szept. 12.

Ravasz Erzsébet

Említve -1970.

Tasnádi Attila: Fiatalok kiállítása

Korunk 1970/7. 1172. l.

Ravasz Erzsébet

népmese illusztrációi szerepelnek az Érsek Dunántúli Tepző-művészek tárlatán a Műcsarnokban.

Népszava 1969 szeptember 12
2. old.

MDK

Ravasz Erzsébet

Kalóz Gyál illusztr. II., rk.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Ravasz Erzsébet

Szerepel a szegedi nyári tárlaton

D. Fehér Zsuzsa: A szegedi nyári tárlatról

Tiszatáj 1967 X. n. 955 old.

MDK

Ravasz Erzsébet

Kiállitási kritika

Békésmegyei Hirlap 1968 ápr.7.

MDK

Ravasz Erzsébet

R.Pinget: Kalózgrál illusztr.I., rk.

" " " II. "

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz.

1967.

M.D.4

Ravasz Erzsébet

festő

Messillusztrációit mutatta be.

Kovács Gyula: Dunaújvárosi képzőművészek ...

Művészet, 1968. julius – 43 lap.

Kedves Anyám! Nagyon örülök, hogy ...

Budapest, 1958. június – 13 fog.

MDK

Ravasz Erzsébet

Ill. A fehér ló fiához II., rk.

4. miskolci o. graf. biennale 1967.
miskolci Gal.

MDK

Ravasz Erzsébet

Meseillusztr. a Fehér ló fiához, sz.rk.

A.Pinget: Kalóz Grál illusztr., rk.

Müterem, rk.

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

MDK

Ravasz Erzsébet

Pihenő, rk.

Utépitők, rk.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Mus. 1968. jan

MDK

Ravasz Erzsébet

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 ápr.6.

MDK

Ravasz Erzsébet

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 ápr.6.

MDK

Ravasz Erzsébet

grafikus

Piaget: Kalóz gól című művéhez készített illusztrációt.

MDK

Ravasz Erzsébet

Kiállitási hir

Dunaujváros 1968 jan.3o.

MDK.

Ravasz Erzsébet

Kiállitási kritika

Békésmegyei Népujság 1967 szept.23.

MDK.

Ravasz Erzsébet

Kiállítási kritika

Békésmegyei Népujság 1967 szept.23.

megnyitó: 2005. február 4. 18 óra

opening: 6 pm, 4th of march, 2005

a kiállítás megtekinthető március 4-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

the show can be seen until the 4th of march, daily from 10 am to 6 pm, exept mondays

MAGYARORSZÁG
≈ 060
FORINT

a megnyitó koncerten **Ádám Kálmán** műve hangzik el

közreműködik **Mekis Janka** és **Nagy Ágnes** hegedűn, **Gyenge Lajos** dobon

a túloldalon Robert Müller rajza /Földönkívüliek kottája/

a kiállítás kurátora **Petrányi Zsolt** /támogatta az NKA, NKÖM

MTA Művészettörténeti Kutatóintézet
Nováky Ágnes sk.
Budapest
Úri u. 49.
1014

KAUA82 Andrei's

KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET
MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
2400 DUNAÚJVÁROS, VASMŰ ÚT 12.
ica-d@dunanet.hu, http://www.ica-d.hu, T/F (36) 25 412 220

layout foxy

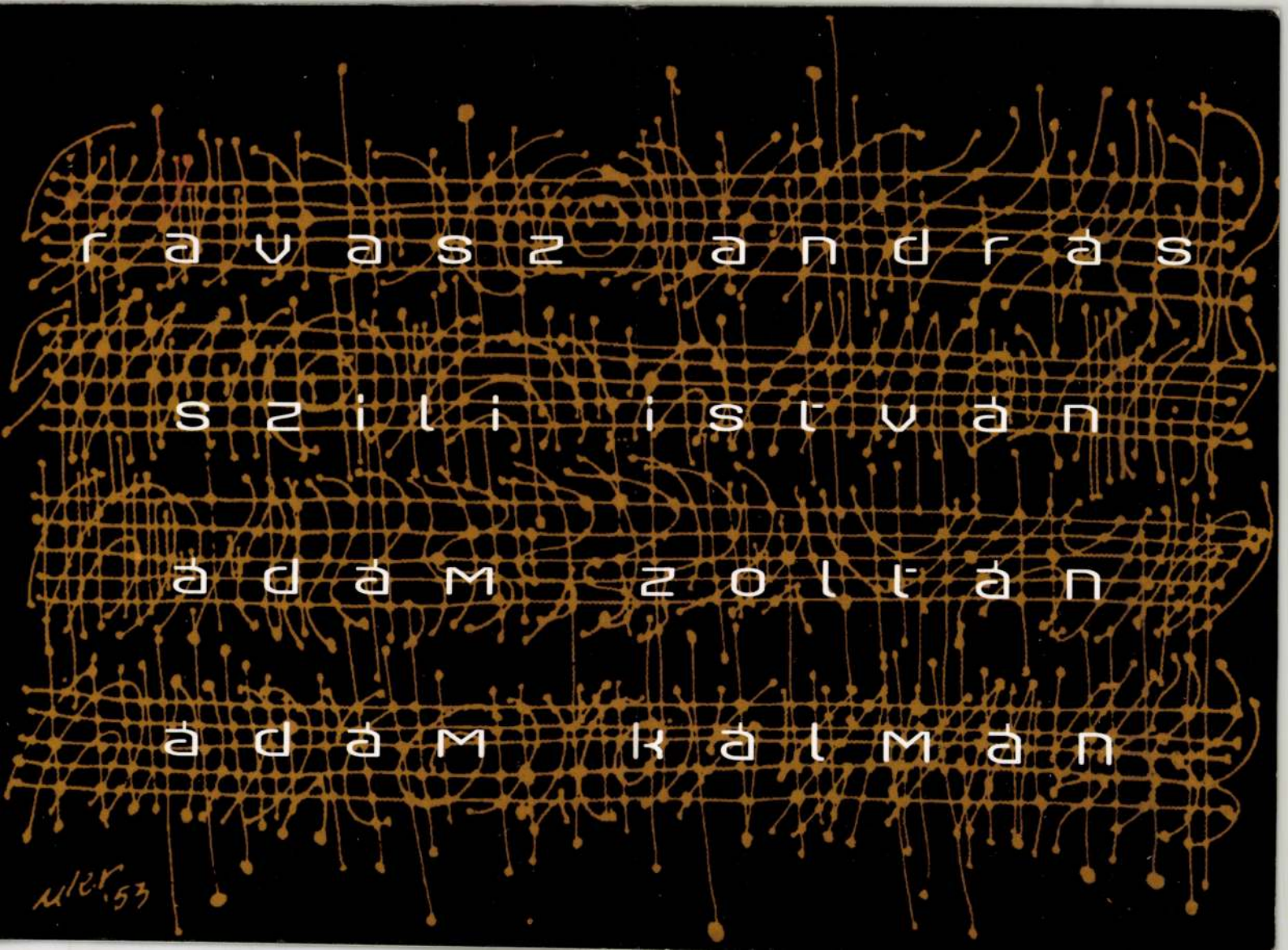
RAVASZ ANDRÁS
SZILI ISTVÁN
ÁDÁM ZOLTÁN
ÁDÁM KÁLMÁN

M.D.K.

Ravasz Erzsébet.

Kalózok illusztráció I.

Kallózok " II. / !/ c.

grafikáját megvásárolta a Művelödési Minisztérium 1967

Művelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 9.1.

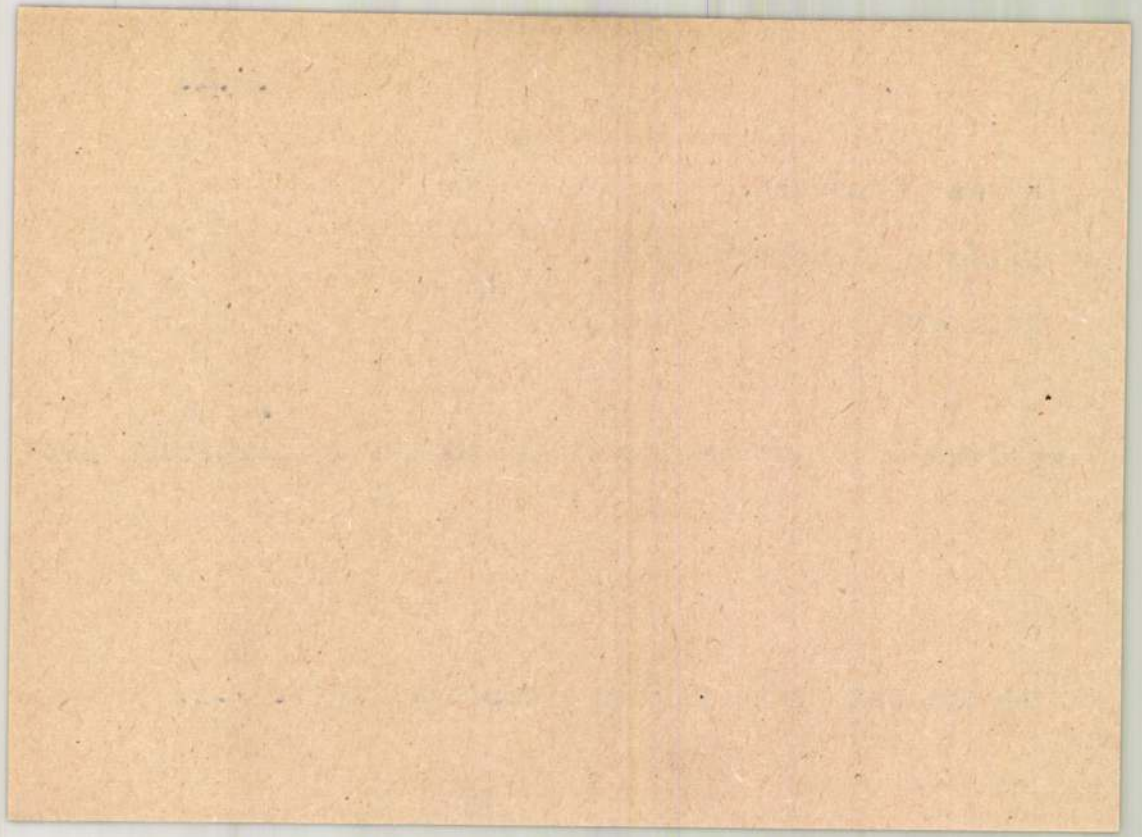

MDK

Ravasz Erzsébet

Népmese illusztráció, sz.fam.

R.Pinget: Kalóz Grál, ill. I., rk.

" " " II., rk.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Múz. 1968.

Laczay Erzsébet
grafikus

M.D.I.

Népművészeti motívumokat
formál át a mának nyelvére.
Műveit harmadik díjjal jutal-
mazták.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október - 28 lap

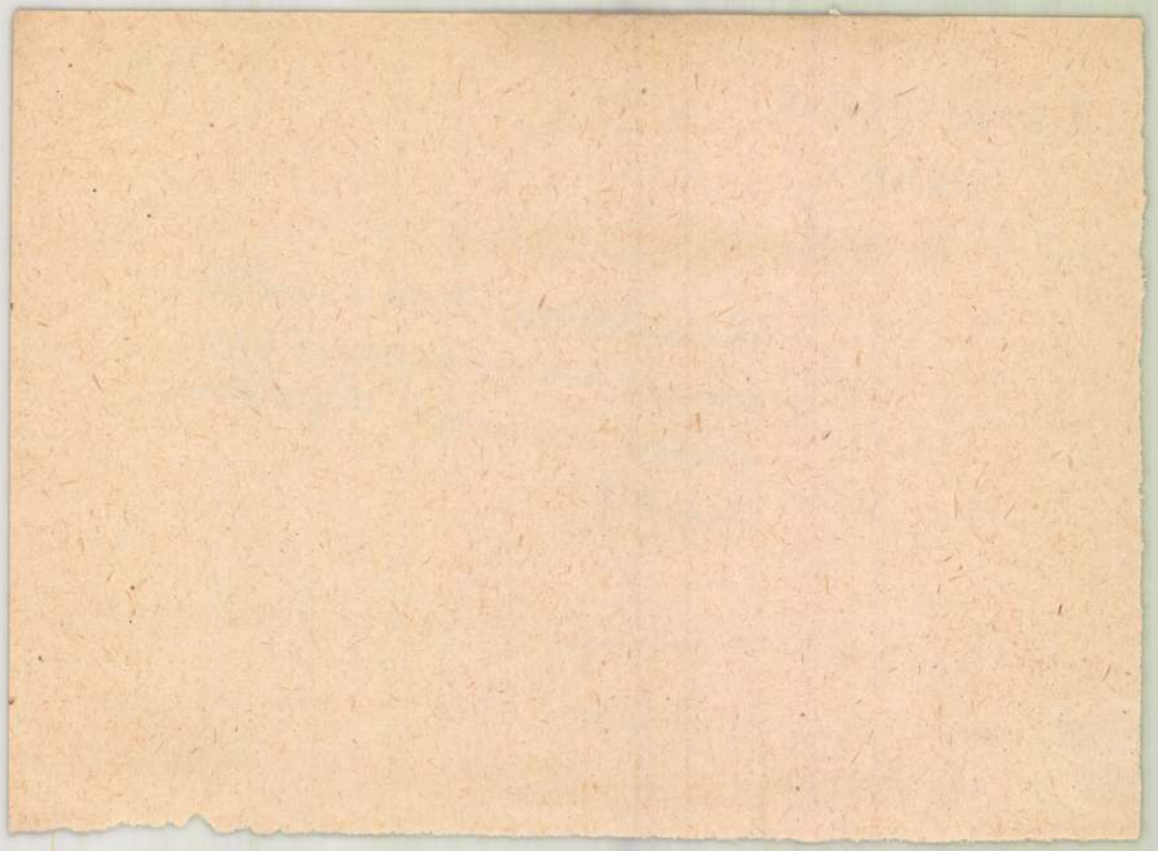

Ravasz Erzsébet

grafikus

M.D.K.

„Népmese illusztrációi"

(repró)

B.L. · Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában

Művészet, 1968. október - 28 lap.

Ravasz Erzsébet

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Székesfehérváron megnyílt a tejérmegyei képzőművészek tárlata

Dunaújváros 1968 XI. 9

Rovasz Erzsébet
Grafikus

M.D.4

A népművészeti diszítő motivumokat alkalmazza.

B.L.: Grafika
Művészet, 1969 január - 20 lap.

Ravasz Erzsébet

románcműrész

alkotásai a nyolcadik Teszlemeti
kiállításon

Magyar Ifjúság,
1982 okt.

Ravasz Erzsébet

grafikus - festőművész

„vándorkiállítás"-a első állomása 1983 III. hóban az SAKEL munkásállásban.

Fejér megyei Hírlap
1983 IV. 23

M.D.K.

Ravasz Erzsébet
grafikus

„Ísibvásár"

Élet és Irodalom, 1966. október 29.–4 lap

Kavass Erzsébet

szerepel az „Érzek-dunántúli
művészek" tárlatán a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1970 március 17
4. old.

Ravasz Erzsébet

grafikus

Zsigmond Edelnik „Harcim" ámú
versehez készített rajzot Ravasz Erzsébet

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -

Müvészet, 1970.november - 34.lap

Ravasz Erzsébet

Szerepel a budafoki Harapias Nép front szék-házban az ártiz károsultak javára rendezett tárlatom

TV Hiradó 1970 XI. 26

Tavasz Erzsébet grafikus

Illusztrációja szerepel a „Tavasz 70" c. dunaújvárosi antológiában

(kaszek): Két helyi kiadvány

Vas Népe 1970 XII. 24

Ravasz Erzsébet

Dunaújvárosban él.
Szerepel a Fejér megyei őszi
tárlaton Székesfehérvárott

K.D: Megyei képzőművészeti
kiállítás

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XII. 11

Ravasz Erzsébet

1021

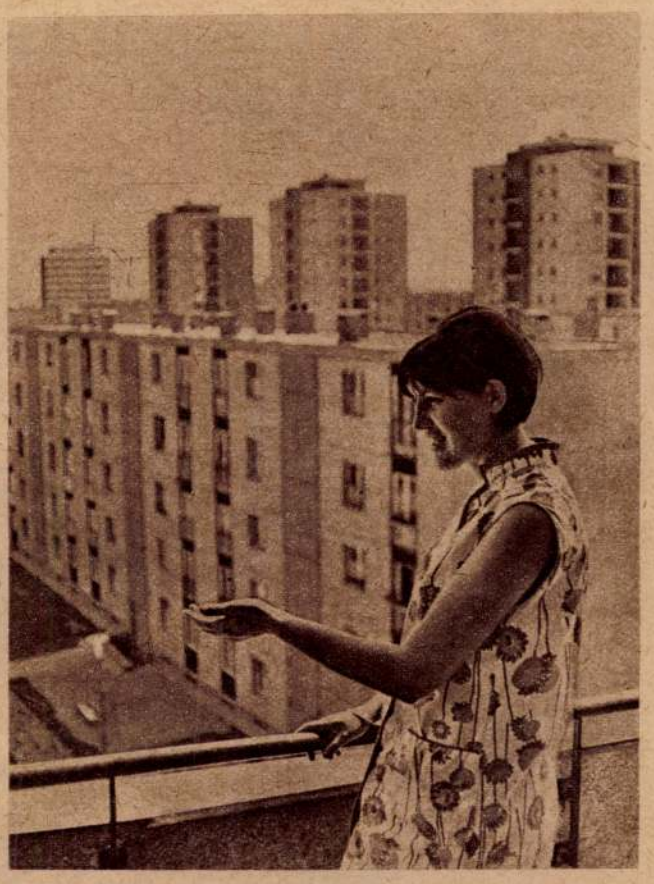

PERCZE LAJOS felvételei

OTTHONT TALÁLT...

Egy fiatal, fejlődő város művészeket gyűjt maga köré. Az új házakban tágas, világos műterem-lakásokat építenek, ahol fiatal, pályakezdő festők, grafikusok, szobrászok élhetnek, alkothatnak.

Szép, okos kezdeményezés.

A helység neve: *Dunaújváros.*

Ide indultunk, hogy felkeressük az egyik ifjú művészt, aki a közelmúltban kapott lakást egy új lakótelep még frissen vakolt, szép épületében.

A művész neve: *Ravasz Erzsébet.* Grafikus. Másfél éve végzett a Főiskolán. Abban az időben kötött házasságot, s villamosmérnök férjével egy 3×2,80-as kis albérleti szobában lakott Budapesten.

A fiatal művészek stúdiójának tagjaként értesült arról, hogy meg lehet pályázni a Dunaújvárosban épülő műterem-lakások egyikét. Megpályázták, de — őszintén szólva — nem nagyon mertek reménykedni. *Január elején* azonban — egy szürkének induló hétköznapon — *megkapták az értesítést, hogy rövidesen beköltözhetnek az egyik új lakásba.*

Több részletben, böröndönként hordták le holmijaikat, lassan berendezkedtek, otthonossá varázsolták a lakást. A falakon festmények, saját alkotásai, reprodukciók, öreg citera és furulya, a földön szalmából font kosár, úgynevezett koboz, amelyben falun a magot tartják, mellette öreg cipész-szék, asztali lámpa Medocos üvegből. A mennyezeten neonvilágítás, felül széles, nagy ablakokon ömlik be a fény.

Ami feltűnik: sok mese-illusztráció. A *Tűzmadár, a Három hazug, Az égigérő fa* mesealakjai elevenednek meg rajtuk.

— *Parasztcsaládból származom, orosházi vagyok* — mondja alkotójuk —, *talán innen a népmesék, a régi cserepek és használati tárgyak, népi hangszerek iránti szeretetem . . .*

Amikor a pályafutásáról kérdezem, elmosolyodik: „Pályafutás? Nem szerénytelenség így nevezni?"

— *A pálya első önálló lépéseit teszem jelenleg. Ma még túl nagy hatással vannak rám mestereim és a példaképeknek tartott nagy festők, grafikusok.*

Hogy kik e példaképek? Felesleges lenne a kérdés. Csak körül kell nézni a lakásban. A falakon *Picasso*-művek reprodukciói: Csendélet, a művész kubista korszakából, a Vie Nuove című olasz képeslap címlapja korunk Nagy Öregjének markáns arcvonásaival (külföldön élő világhírű hazánkfia, *Brassai Zoltán* felvételei), s egy gyönyörű *Rembrandt*-portré árulkodik a nagy példaképekről.

Igaz, hogy *Ravasz Erzsébet* még pályakezdő, de már *Derkovits*-ösztöndíjas. Az idén márciusban kapta, s egy év múlva kell bemutatnia, hogyan használta fel a díjat, milyen műveket alkotott.

Lássuk a termést.

Szíves-örömest mutatja: illusztrációk *A kalóz Grál* című alkotáshoz, *Bányászportré, Pihenő* — rézkarc tanulmány, *népmese illusztrációk* — az utóbbiakat a tavasszal rendezett III. Dunaújvárosi Tárlaton állította ki.

Szép, egyéni alkotások, kifejező színek, vonalak.

Kicsit szomorkás mosollyal nyugtázza véleményünket.

— *A kiállítás is szép volt, sok munkát, pénzt fektettünk bele, nagy lelkesedéssel készültünk rá. Sajnos azonban egyetlen művet sem vásároltak tőlünk. Sem a tanács, sem a vállalatok, sem a látogatók. Pedig — az anyagi hasznon kívül —, nagyon örülnénk, ha a mi alkotásaink is díszítenék a középületek, lakások falait.*

Máris egy izgalmas kérdés-csoport közepén vagyunk.

A dunaújvárosiak nem állnak rosszul anyagilag: szinte évenként vásárolnak új bútorokat a lakásukba, miért sajnálják a pénzt modern képzőművészeti alkotásokra? Miért nincs még ma sem múzeum a városban? Miért nem rendeznek vándorkiállításokat?

Budapesttől alig néhány kilométerre van Dunaújváros — az útjelző táblán. Kulturális pezsgés tekintetében — jóval messzebb.

Beszélgettem egy-két fiatal művésszel, mindezt nem panaszképpen mondták, hanem azért, mert szívükön viselik az otthonuknak választott város gondjait, szeretnének segíteni, szívesen vezetnének művészeti szakköröket, adnák át tudásukat, tapasztalataikat.

Szeretik Dunaújvárost, a tájat, a Vasmű monumentális tornyait, a Dunát, a hegyeket, amely mind-mind ihletőjükké vált.

Ravasz Erzsébet is sok új témával gazdagodott, mióta ideköltözött, új színek, új elképzelések kavarognak benne.

Amikor kikísér, megállunk a folyosón. Mutatja az új, épülő toronyházakat, a lakótelep sok színű épületeit. Úgy mutatja, mint a sajátját, s már így is mondja: „építkezünk".

Otthont talált Dunaújvárosban.

— páti —

1968 AUG 28
LOBOGÓ
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bohé

Séta a százéves Budape

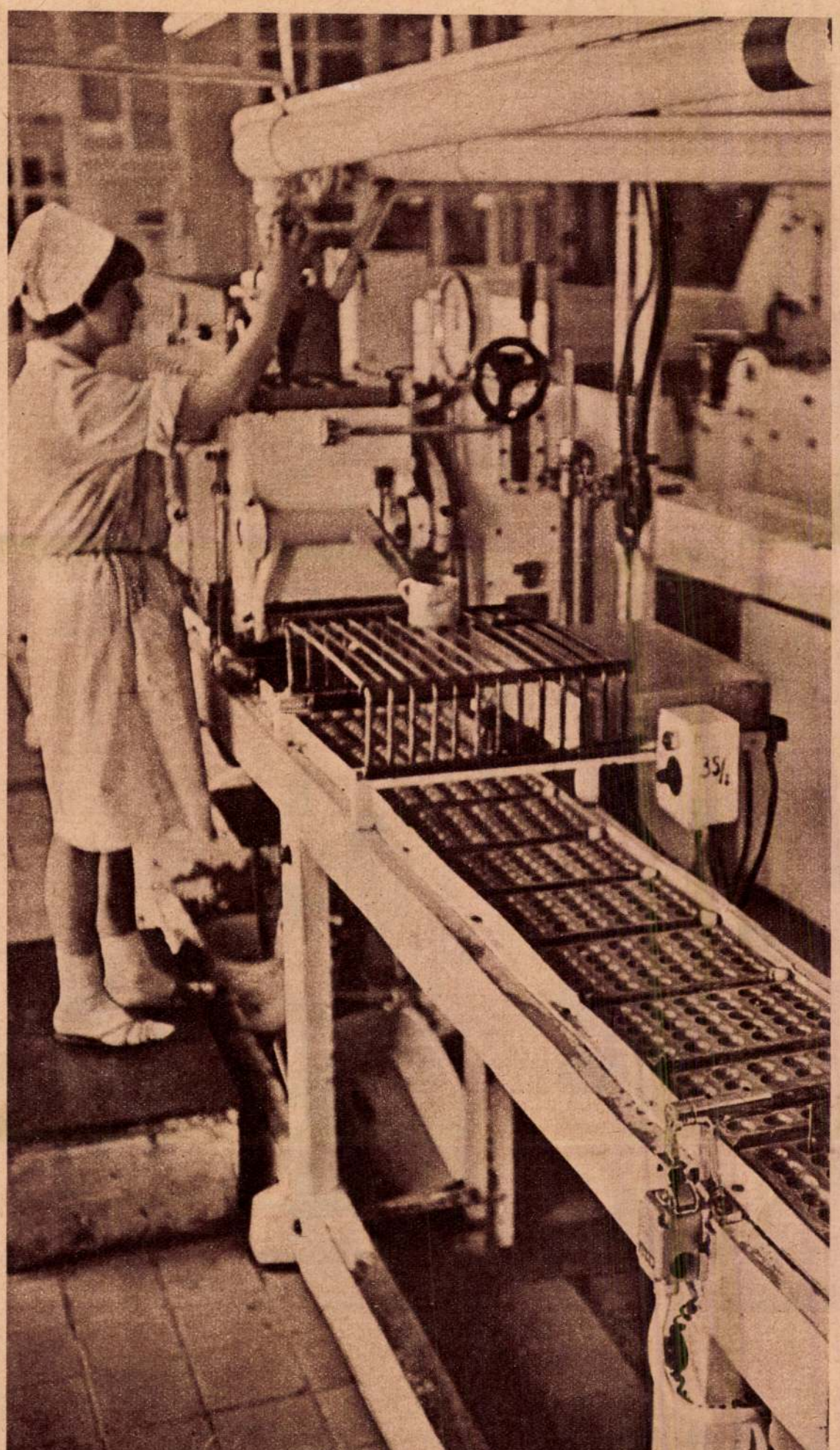

Félautomata gépsorok segítik a termelés növekedését

Van egy tábla csokoládé, van tíz tábla csokoládé, sőt valamikor el tudtam képzelni egy láda csokoládét is. De hét és fél vagon csokoládé — nincs.

Hiába bizonygatta *Kincses Tibor*, a Budapesti Csokoládégyár főmérnöke, hogy naponta ilyen mennyiségben kerül ki az üzemből az ízletes csemege, hittem is, nem is. Az én fogalmaim szerint ezeket az édes falatokat dekában, és nem mázsákban mérik. Még akkor is tamáskodva hümmögtem, amikor az egyik gépteremben, egy gép óriáshengereiről vastag fonatban csurrant a tégelybe a meleg, barna massza. Végképp csak akkor győződtem meg arról, hogy ez valóban mind csokoládé, amikor egy óvatlan pillanatban gyorsan megmártottam az ujjam hegyét az üst tartalmában. Édes volt. Zavartan vettem észre, hogy a főmérnök egy mosolyt rejteget a bajusza alatt.

Könnyű neki. Megszokta már, hogy itt a hordókban, a targoncák rekeszeiben, a munkaasztalokon, vagyis minden talpalatnyi helyen csokoládé, mandula, mogyoró van, és ami szemszájnak ingere. Nekem elég egyetlen szippantás ebből a töményen édes levegőből, és máris összefut a nyál a számban.

Micsoda eldorádó lehet egy csokoládégyári látogatás a gyerekeknek! Jönnek is az iskolák egymás után. Szinte nincs nap vendégjárás nélkül. El tudom képzelni, milyen gyönyörűséggel mászkálhatnak az ifjú emberek a gépek között, amelyekből csak úgy dől az Arany-, az Ezüstdesszert, a Konyakmeggy és általában a tej és mogyorós csokoládé. És itt aztán lehet enni. Enni, amennyi csak belefér egy-egy pocakba. Meg sem látszik. Hiszen akárhová nyúlnak, mindenütt valamilyen finomság „ragad" a kezükhöz. Egy séta a gyárban — két plusz kilót jelent. Legalább. Én csupán nézelődtem, és még így is éreztem, hogy minden újabb terembe lépve, néhány centivel több lesz a derékbőségem. Ha kóstolgatok, ha nem, ebből már ebéd úgysem lesz. Ha a továbbiakban még bárkivel beszélgetni akarok, egy pohár ásványvizet kell innom.

Kincses Tibor semmin sem csodálkozik. Úgy bánik a vendégekkel, mint egy hivatásos főpincér. Hja, egy csokoládégyárban több a vendég, mint egy timföldgyárban vagy bányában.

Bemegyünk a főmérnöki irodába. Íme a gondosság. Az asztalon párás üvegben jéghideg ásványvíz. Ám mellette egy metszett tálon, mindenfé'e csomagolású desszertek és — uram isten — csokoládé. Már ránézni sem bírok. Ott tartok, hogy inkább gyártanám, mint enném. Vendéglátóm ismét csak tapintatos és félretolja az édességeket.

— Nagyon el lehet telni még a legfinomabb csokoládéval is, ha ilyen mennyiségben együtt látja az ember. Gondolom, az itt dolgozó cukrászok is szívesebben kóstolgatnák a rántott csirkét?

— *Az sem megvetendő, de azért nem egészen ez a helyzet. Aki nem szereti a csokoládét, az nem is tud jót készíteni. A nyersanyagot meózni, kóstolni is kell. Ha valaki nem tud szeretettel különbséget tenni a zamatok, ízek között, nem lehet jó szakember.*

— Nem lehet nagy gond a létszámemelés ebben a gyárban. Gondolom, ide szívesen jönnek dolgozni az emberek.

Minden ízek, zamatok, rec
Tibor főm

— *Ahogy vesszük. Bizo*
elkelne több munkáskéz is.
cukor-gyártás idején. Félr
azt hiszi: ide enni járnak n
rek. Nem mondom, hogy ol
ka, mint egy vasipari üze
dolgozni kell. Bár az avato
ben azt hiheti, hogy állandó

— Annyi a szaloncukor

— *Igen. De egyébként is*
arany csomagolópapír olya
latot áraszt. És az állandó
lődés is megbontja a hétk

— Pedig megszokhatták

— *Igaz, nagy a forgalom*
sohasem válik. Az állandó
mellett, néha valóban illu
vannak. Járt nálunk már j
jet miniszter, hindu profes
nem volt közöttük sem f
sem „világnézeti" különbs
nak nagyon ízlettek a mi g

— Hányféle van?

— *Ebben a pillanatban*
lehet, hogy mire leírja, m
gyészmérnöki, műszaki ko
valami újdonságon töri a f
tek lettünk a világpiacon, v
raánunk. Pedig a konkurre
kiméletes. Ami jobb, olcsó

— Komolyan mondja, h
olyan finom csokoládét kés
a svájciak?

Csoki csomagolás csúcsidőben

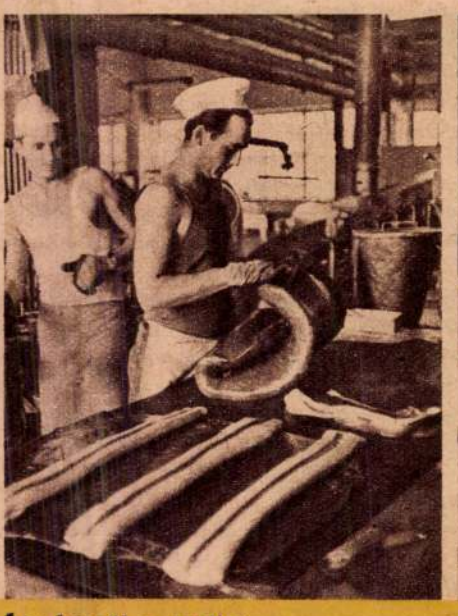

Így készül a praliné

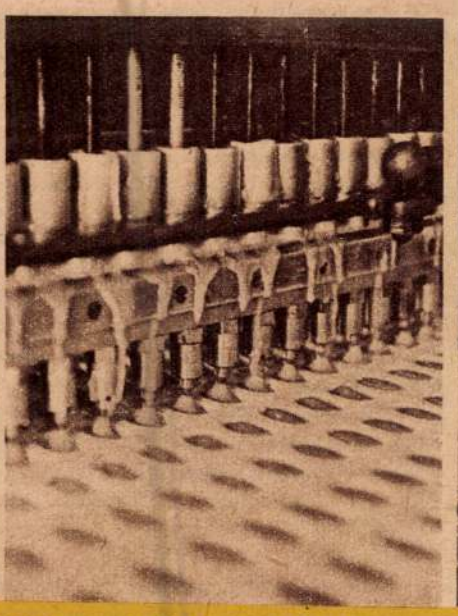

Nem gyertyaöntés — cukorkakészítés eszköze ez a gép

A

Ravasz Erzsébet

Rabelais I., Hónapok IV-V-VI
c. művét megvették a
kelyi művészek őszi tárlatán

N. N.: Vásárlások az őszi
tárlaton

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XII.1

Ravasz Erzsébet

Emlitve

F. L. Rézhavcol és metszetei
Meyer Hirlap, Bp. 1970. sep. 1.

Ranasz Erzsébet

a népmesék világát ülteti át grafikába, stílusában a pásztorfaragásokat idézi.

V. Északdunántúli Képzőművészek Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. kat. Bev.: Kovalovszky Márta. 4-5 l.

Ravasz Erzsébet

184. Hazám: Illusztráció Zsigmond Ede versére — rézkarc 20×30
185. Maddrvaddnoz: Illusztráció — " 20×30
186. Népmese illusztráció III. — fametszet 35×25
187. Busójárás Mohácson I. — rézkarc 36×26

5. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolci Galéria 1969. Kiáll. Zat. Bev.: B. Supka Magdolna

Ravasz Erzsébet

Illusztráció Zsigmond Ede:
Hazám c. verséhez rézkarc 20×30 cm
Román néphallada
illusztráció fametnet 35×26 "
Illusztráció Pántor Béla:
Madárvadánok c. verséhez rézkarc 20×30 "

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Bev.: Bereczky Lóránd

Ravasz Erzsébet

Részvevő a kiállításon

M. S. A Dunaújvárosi Képzőművészek V. Kiállításán

Dunaújvárosi Hírlap, ?

Ravasz Erzsébet

Grafikus

Illusztrációt mutatta be.

Ujvári Béla: Studio 70.

MŰVÉSZET, 1970. julius - 32. lap

Ravasz Erzsébet

Szerepel az alábbi tárlatok

Tasmádi Attila: Fiatalok kiállítása
1970

Kortárs 1970 VII. sz. 1172 old.

MDK

Ravasz Erzsébet

Leányfej, hidegtü

Ülő nő, lit.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk. 1964.

Ravasz Erzsébet

Rézkarcokkal
szerepel az alábbi tárlaton

Bojás Iván: Orsz. grafikai
biennale Miskolcon

Magyar Hírek 1969 XII. 13

Ravasz Erzsébet

1. Népmese I. (Az égigérő fa)
fametszet 25 x 35

2. Népmese II. fametszet 25 x 35

Szegedi nyári tárlat

Ravasz Erzsébet
Dunaújváros

Illusztráció Pándor Béla Madárvadászat c. versére	rézkarc	20×30 cm
Illusztráció Sárközi György: Nyári éj zápor előtt c. versére	"	20×30 "
Illusztráció Zsipcsond Ede: Határ c. versére	"	20×30 cm
Népmese illusztráció II.	"	25×35 " (repr.)
Busójárás motívumok	vaskarc	35×26 "

V. Északdunántúli Képzőművészeti Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll.kat. Ber.: Kovalovszky Mária

Ravasz Erzsébet

Szerepel a „Studió 58-68" c. tárlatban a műsaznak ban

M. Kiss Pál: Harai Ciámítások

Látóhatár 1969 VI. sz. 553 old.

Ravasz Erzsébet

Csihogképek; Busó; Öregség c. zománcművekkel (eml.) szerepel az alábbi tárlaton

K. D.: Megnyílt a Dunaújvárosi Őszi Tárlat

Dunaújvárosi Hírlap 1969 XI. 7

Ravon Erzsébet

Derkovits-ösztöndíjat kapott

Dunaújvárosi Hírlap, Dunaújváros
1970. ápr. 24.

Lovas Erzsébet

A városi tanács művészeti alapja
a VIII. Alföldi Tárlaton Békéscsabán

N.N.: Hősökre emlékezünk

Békés megyei Népújság 1970 IV. 7

Ravasz Erzsébet

szerepel a Fejér megyei művészet)
Liánításán a székesfehérvári István
Király Múzeumban

Bojár Iván: Két Liánítás

~~[illegible]~~
Magyar Hírlap 1969 XI. 12

Rovasz Erzsébet

Szerepel a Dunaujvárosi Ősz Táslatan.

Dunaujvárosi Hirlap 1969 XI. 4

Ravasz Erzsébet grafikus

Szerepel a dunaújvárosi művészet
salgótarjáni kiállításán

N.N: Dunaújvárosi művészek
Salgótarjánban

Nógrád 1969 IV.10

Ravasz Erzsébet

Résztvett a Studió 58-68 kiállítá-
son a Műcsarnokban

M: Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969. V-VI. 554.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 DEC 29
NÉPÚJSÁG
Szekszárd

Lovas Ernőtől

A dunaújvárosi képzőművészeti pályázat eredménye

A dunaújvárosi tanács nyilvánosságra hozta a városalapítás 20. és hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára kiírt kettős jubileumi képzőművészeti pályázat eredményét. Tizenegy művész 159 alkotást nyújtott be. A festészeti első díjat — nyolcezer forintot — Ravasz Erzsébet, a hat-hatezer forintos második díjat Pálfalvi János és ifj. Koffán Károly kapta. A szobrászati első díjat nem adták ki, a második díjat — nyolcezer-nyolcezer forint összegben E. Tóth Ila és Miró Eszter nyerte el. (Valamennyien dunaújvárosi művészek.)

kizárja a pártpolitikai kérdéseket, sőt semmi köze sincs a politikához — tartják. Kilenc osztálya működik: szervező, sport, előkészítő, titkárság, elnökség, plakáttervező, hírlapelosztó, könyvkiadó, s a politikától való elzárkózást bizonyítandó — hírszerző. (Kerületenként alosztályokkal.) Külön éttermei vannak, „szolid polgári árak", exkluzív tanácstermek és sajtóorgánumok szolgálják az ébredő

Ravasz Erzsébet

Dunaújvárosban él.
Kerepel a Fejérmegyei tárlaton

N. N: Képzőművészeink a szekesfehérvári tárlaton

Dunaújvárosi Hírlap 1969 XI. 11

Ravasz Erzsébet

Említve

Sárvári Mária: É-Amántúli művészek
szereprenléje a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, Jp. 1970. már. 17.

Ravasz Erzsébet

Dunaújvárosban él. Faliszőnyege: Család (ennl.) szerepel a fejér megyei műveszek őszi tárlatán

Torday Aliz: Fehérvár két Ezdelitása

Fejérmegyei Hírlap 1969 XI. 23

Ravasz Erzsébet

Említve

Szabó Ernőke: A X. Szegedi Nyári Tárlatról

Csongrád megyei Hírlap, Szeged 1969. aug. 17.

6 l.

Ravasz Erzsébet

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

1970 FEB 13.

Ravasz Erzsébet g
itthon és külföl

Ravasz Erzsébet dunaújvárosi képzőművész alkotásait külföldi és hazai kiállításokon mutatják be, a közeljövőben. Tavasszal nyílik Békéscsabán a XIII. Alföldi Tárlat, ahol népmese-illusztrációival szerepel a művésznő.

Márciusban a Műcsarnokban láthatjuk munkáit, a Fejér megyei képzőművészeket bemutató kiállításon.

A Magyar—Német Kulturális Kapcsolatok Intézete az NDK-ban, Berlinben, hazánk felszabadulásának 25. évfordulóján, április 4-én magyar képzőművészeti kiállítást rendez, ahova meghívták Ravasz Erzsébetet is. A másik külföldi meghívást Bécsből, az Europahausból kapta. Itt a Fiatal Művészek Studiójának grafikusai állítják ki alkotásaikat. Az ausztriai kiállítás érdekessége, hogy csak egyedi grafikával vehetnek részt rajta a művészek.

Ravasz
készíti a 2
bileumi
Rézkarcok
épületeket.
tett, tová
latos tém

Ingy

A Ba
pontban
órakor é
ek rész
Bemut
Hogyan
kezdve;
ber cím

...afikái ...dön

...Erzsébet egyébként most ...6. Építőipari Vállalat ju... ...díszalbumának grafikáit. ...on örökíti meg azokat az ... melyeket a vállalat épí... ...bá az építkezéssel kapcso... ...ákról készít grafikát.

...enes filmvetítés ...yerekeknek

...tók Béla Művelődési Köz... ...február 16-án délelőtt 10 ...s délután 16 órakor gyerme... ...ére ingyenes filmvetítés lesz. ...atásra kerülnek: *A hóember; ...lettem önálló; Holnaptól ...A hős és Gusztáv, a jó em...* ...ű mese- és rajzfilmek.

...ásnál az elrugasz... ...ég lendületes, meg ...zor ismételni. ...ás szereknél van-

...ná... ...ze... ...ne... ...ar... T... ...sal... ...fi... ...alr... ...zor... ...z i... ...nn... ...fik... ...megt... ...kell a... ...érhess...

...ajnokságok cs...

...ajt: Március

...bdarúgó Szö... ...a megyei ...bajnokság

...yban a kö... ...nek az NB ...Baracska, ...ncsesbánya, ...Marton... ...aszabolcs, ...Sárosd, ...Székes...

A ...újvá... Sárl... Ivá... ron... szá... II.,

...ervari Volán.

...megyei másodosztályban a K...

Rawan Erzsébet

Kiállít Tatán

Ridey Gábor: Kiállítási balanc
Nejmaura, Bo. 1969. nept. 12.

Rauon Ensébet

Résztvan a Tatai kiállítóson

Jankei János: Sevegnemle Tatán

Dolgozó Lapja, Tatabánya 1969. sep. 14.

Ravan Erzsébet

grafikus

Népmese illusztrációit

mutatta be.

Vidos Lottán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának..

Művészet, 1969. október - 22 lap

MDK

Ravasz Erzsébet

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 a.g.2.

M.D.K

Ravasz Erzsébet
grafikus

Resit vett a tárlaton.

Fotky János: Studió 67
Műrészet, 1967. október - 42 lap.

M.D.K

Ravasz Erzsébet

festő

Rézkarcait állította ki a

tárlaton.

Szilágyi Miklós: Békés megyei őszi tárlat Gyulán

Művészet, 1965. február – 45 kep

Ravasz Erzsébet

Részt vett a Studió 1970. évi kiállitásán.

Kortárs 1970/7 1172. old.

Ravasz Erzsébet

A Tanácsköztársaság 50. évfordulójának tiszteletére emlékkiállítás nyílt márc. 15.-én, 1918-1919 ámmel, melyen művei szerepelnek.

Dunaújváros, 1969. márc. 18.

Ravasz Erzsébet grafikus

A Stúdió 58-68 c. kiállítását a Műcsarnokban rendezték, melyen szerepel négy műve, két nép mese illusztráció és a „Kalóz Grál"-hoz készített illusztrációi. (említve)

-rz-: Stúdió 58-68
Demanjváros, 1968. dec. 30.

Ravasz Erzsébet, festő

Kiállít.

Sz. A.: Dunántúli festők tárlata Kaposvárt 7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 14.

Ravasz Erzsébet

A miskolci Országos Grafikai biennálén részt-
vett többek között Csohány ,az1967-es biennálé
dijas külön teremben állit ki,Ravasz Erzsébet
-Kondor Béla hatása rézkarcain már fehérvári kiálli
tásán figyelmeztetett-Kunt Ernő fametszetek,
Vass János Szent György c. lapja,Kondor Béla

Magyar Hirlap 1969/343/9

Ravasz Erzsébet

a népi hangvétel egyéni jelentkezését képviseli.

Solymár István : Mai Magyar Rajzművészet, Budaprst,

1972. 22 l. 10 l.

Ravasz Erzsébet

Bemutatott műve:
„Kalóz Grál illusztráció" I., rézkarc,
19 x 13.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti
kiállítás, Budapest, 1968

100

Ravasz Erzsébet

Fannetszetei szerepeltek a XIV. alföldi Tárlaton.

dr. Bodnár Éva: A XIV. alföldi Tárlat Békéscsabán.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1971. máj. 9.

Ravasz Erzsébet

Folkloristic illustration, repr.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971.

Ravasz Erzsébet

Pihenő rézkarc 13 × 11

Utipitók rézkarc 17 × 18

Dolgozó emberek között áll.
Ernst múzeum 1968. jan-

Ravasz Erzsébet

Pihenő rézkarc 13x11
Útépítők —"— 17x18

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Ravasz Erzsébet
Iparművész

Méltatás

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek a Barbariumból.
Művészet, 1975. június - 7. oldal.

Ravasz Erzsébet Sestő

a megye képzőművészeinek jubileumi tárlatán szerepelnek munkái, dunaújvárosi képei. (említve)

Vincze István: Harminckétszeres „igen".
Fejérmegyei Hírlap, 1975. ápr. 10.

Ravasz Erzsébet, grafikus

...el. A velencei Kápolnagalériában *Ravasz Erzsébet* grafikusművész, majd *ifj. Koffán Károly* festőművész és *Czigánszky Mária* szobrászművész munkáit tekinthetik meg az érdeklődők.

-: Velencei nyár '79

8.

Esti Hírlap, Bp. 1979. jún. 15.

Ravasz Erzsébet, [ ]

Mű: Rep.

Ravasz Erzsébet; Figura 1. Bonitó II.

Torrás, 19 Kecskemét, 1978 Okt. X/10.

Ravasz Erzsébet

Faluvége

Népszava, 1978. május 13.
7. old.

Ravasz Erzsébet: Faluvége

Ravasz Erzsébet

NÉPM[illegible]SZETI MOTÍVU-
MOK [illegible]használásával készült
fo[illegible]nes rézkarcokat,
[illegible]asztikus, égetett
— mintegy
láthattak az
Erzsébet gra-
fázékesfehér-
ján, amely
neg.

Magyar Hirlap 1979/9/8

Ravasz Erzsébet grafikus

Megnyílt Esztergomban, a Balassa Múzeumban, a Fejér Megyei Képzőművészek kiállítása, melyen, szerepelnek a művész mescihlétésű réckarcai.
„Fa-tanulmány" c (rézkarc), (repr.)

(gombkötő): Képek, szobrok a szomszédból.
Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Ravasz Erzsébet

Ravasz Erzsébet tanarai a Főiskolán Pap Gyula, Ék Sándor és Raszlov Károly voltak.

— : Fejér megye képzőművészei.

Művészet, 1978. október - 2ik. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Ravasz Erzsébet

1978 JUN 24

1021

től, hanem valósággal kiszá-

Ravasz Erzsébet:

Népmese

nem a toprengés
betü-homályából hallan
kétes jövendőt.
Lelked pince-celláját ú
Kapaszkodó fiú, harago
édes beszéded számban
mutál, tiéd, ki hazát itt
úgy tudtál szeretni, ho
táplálékként
vette nemcsak életed.

Ravasz Erzsébet grafikus

Vasárnap nyílt meg Egléden az orsz. kisgrafikai kiállítás, mely nov. 7-ig látható. A zsüri a művész műveit díjazta.

Sosonci Miklós: Megnyílt Egléden a III. országos kisgrafikai kiállítás.

Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 25.

Rauscz Erzsébet

Rauscz Erzsébet 1937-ben született Orosházán. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán 1966-ban fejezte be.

—: Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október - 20. lap.

Rancsó Erzsébet

Rancsó Erzsébet a népélet eseményei iránt fogékony grafikus, aki a fametszés klasszikus művelője.

– Fejér megyei képzőművészek. Művészet, 1978. október – 20. lap.

Rauan Erzsébet

A művésznő művei eljutottak Berlinbe, Romába és Helsinkibe is.

– Fejér megyei képzőművészei.
Művészet, 1978. október – 20. lap.

Rabasz Erzsébet

Rabasz Erzsébet a Stúdió-
kiállításon, az országos
és megyei tárlatokon rend-
szeres résztvevője.

—: Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október -20. lap.

Ravasz Erzsébet

1958-óta Dunaújváros-
ban dolgozik Ravasz Er-
zsébet, aki 1970-ben Der-
kovits ösztöndíjban ré-
szesült.

—: Fejér megye kiállításai.
Művészet, 1978. október 20. lap.

és ezt
fontos-
SÉBET Dunaúj-
rafikus kiállí-
teg Velencén,
iában. Ugyan-
nyílt meg Szom-
érkovits teremben
tőművész kiállítása.

Ravasz Erzsébat

Magyar Hirlap 1979/144/8

Ravasz Erzsébet, grafikus

Megnyílt a velencei nyár

A Fejér megyei népi díszítőművész-szakkörök kiállításával pénteken megkezdődött Agárdon a *velencei nyár*, a tópart kulturális rendezvénysorozata.

Az idei évadban utcaszínházi és bábelőadások, néptáncbemutatók és beatkoncertek közül válogathatnak a nyaralók. Több rendezvényre az agárdi és a velencei strandokon felállított szabadtéri színpadokon kerül sor. A Velencei Kápolna Galériában dunaújvárosi művészek — *Ravasz Erzsébet, ifj. Koffán Károly* és *Cyransky Mária* — munkáit mutatják be. Fesztiválon találkoznak a Fejér megyei parasztkórusok és az amatőr popzenekarok; július végén pedig nemzetiségi bemutatót és svábbált rendeznek Nadapon.

7.

–: Megnyílt a velencei nyár

Népszabadság, Bp. 1979. jún. 16

Ravasz Erzsébet

Művei szerepelnek a Balatoni Kisgrafikai Biennálén a keszthelyi Balatoni Muzeumban, 1975-ben.

-katalógus a könyvtárban-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZAVA

Ravasz Erzsébet
1021

1976. január 1.

Ravasz Erzsébet: Január

RE

latok
kik-
et az
úgy
meg
erése
azok,
? Ta-
csil-
sztla-
epke-
nond-
ki tu-
kával
n fog
újabb
n pa-

az az
bete-
vatnak
norúbb
és en-
legna-
Midőn
a' leg-

Új É

erdei

JÓTANÁCSOK

Igyon bátran az új esztendő sikereire, de utána villamoson menjen haza.

Ravasz Erzsébet

kapta/dunaujvárosi grafikus/ a nivódij harmadik fokozatát a harmadik Balaton Kisgrafikai Biennálén.

Magyar Hirlap 1975/186/8

Ravasz Erzsébet

Részt vett a IX országos grafikai biennálén Miskolcon.

Magyar Hirlap 1977-3o7-6

Wagner: Stafétaváltás a grafikában?

Ravasz Erzsébet

A IV. nemzetközi zománcművészeti alkotótelep kecskeméti kiállításán részt vett a a művész műveivel: az utcákat, tereket meghittebbé varázsoló berendezési tárgyakhoz járult hozzá a művész. Áttört képtartó-formákat jelenített meg, bennük esztergált figurák, körülöttük pádok lesznek (említve)

Halász Ferenc: Észrevételek a zománcművészeti tárlatról.

Petőfi Népe, 1978. aug. 13.

Ravasz Erzsébet

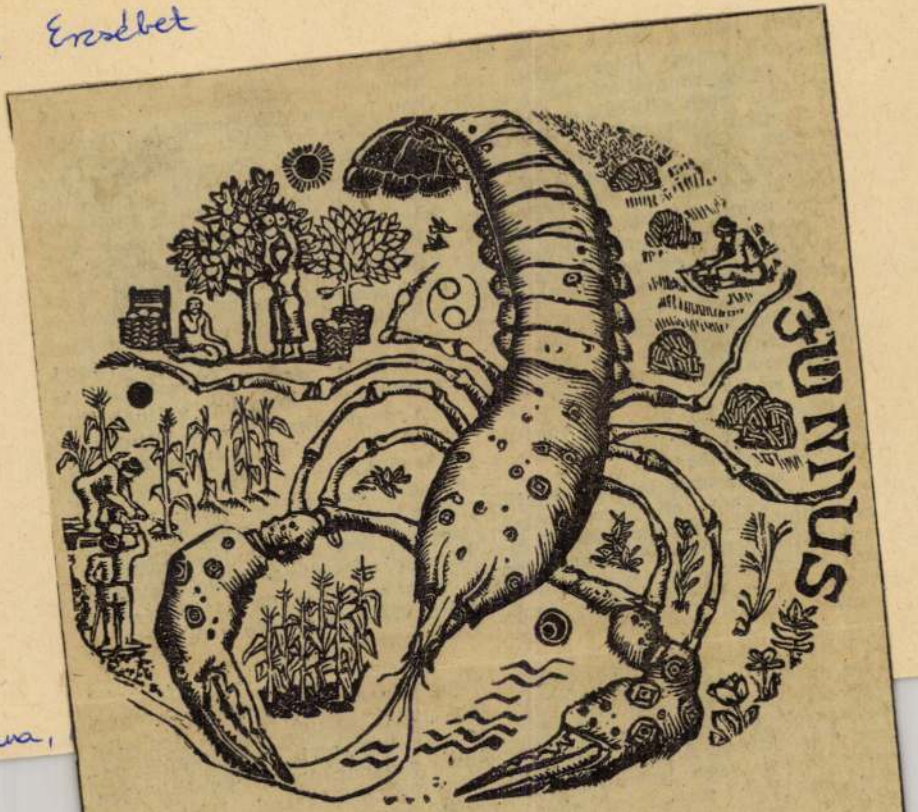

Ravasz Erzsébet: Június

5p.

Népmana,

h beszélni veled. Először is a gye-
kkoromról. Az nagyon rossz volt.
ikor átköltöztünk Rácz László ta-
ájára, tudtam, nem lesz ott mara-
som, anyámék szabadulni akar-
ak tőlem. Úgy is volt, eladtak cse-
ének egy másik tanyára, pedig ak-
r már demokrácia volt. Rengete-
t dolgoztam, nehéz munkákat is,

korszakában sem az. Elővájár va-
gyok, a legnehezebb munkakörben
dolgozom. Jól keresek. Káros szen-
vedélyeim nincsenek, néha megiszok
egy-két korsó sört, barátokkal, mun-
katársakkal. Nőkkel nem foglalko-
zom, arra aztán már igazán nem jut
energiám. Pedig a szememmel most

Ravasz Erzsébet

Ravasz Erzsébet: Petőfi-illusztráció

Népszava, 1975. aug. 23. 103. évf. 197 n. 6 p.

gedélyt kaphat minden olyan szakember, aki megfelel az alapkövetelményeknek, és olyan szakterületen kíván tevékenykedni, amelyre szüksége van a lakosságnak.

Országszerte élnek a szakemberek ezzel a lehetőséggel. Pécsett például a 924 iparosból 120 azoknak a száma, akik vállalati, üzemi munkájuk mellett délutánonként, esténként rádiót, mosógépet javítanak, tetőt cserepeznek, lakást festenek vagy cipőket sarkalnak. A város első kerületében is akad belőlük 39.

Kropp György műszerész, aki a Pécsi Hőerőmű Vállalat dolgozója, egy bérházban vett ki helyiséget, azért, hogy műhelyt csináljon belőle. Sziklai József kovács — egyetlen munkaviszony melletti iparengedélyes kovácsa Pécsnek, s e szakmát önálló iparosként is csak két ember képviseli a város-

dalkozna azon, hogy mon
juk egy asztalos, aki
tölti a napi nyolcórás mu
kaidejét, és elfárad, ne
kíván már este dolgozn
Talán a nyugdíjas réteg
egyetlen, akik közül
jobb szolgáltatás érdek
ben toborozni lehetne er
bereket. De hogyan?

Pécsett úgy vélik, ho

A kont

Igaza van viszont P
Gáspárnénak is, aki
munkaviszony melle
iparosokkal — ha nem
szolgáltatásunk teljes me
oldását látja bennük
csökkenthetőnek tartja
kontárok számát. Márp
dig kontár, a különfé
szakmához épphogy cs
konyító „mesterembe
mindenhol akad bőven.
végső soron szolgáltat
sunknak nem lehet minc
egy a színvonal sem. Ne
lehet mindegy, hogy ér
kezek végzik-e azt a mu
kát, amiért esetenként k

Ravasz Erzsébet

Ravasz Erzsébet:
Ex-libris

Népszava, 1975. máj. 18. 103. erf. 115 sz. 9p.

1973 ÁPR 29
Dunaújvárosi Hírlap

1021

Ravasz Erzsébet

(Ravasz Erzsébet grafikája)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

tolókemence, valamint az egyéb kiegészítő beruházások évi 1,5 millió tonnára növelik a meleghengersor kapacitását. A beruházások zöme 1975-re elkészül, teljes kapacitással a következő ötéves tervben dolgoznak majd.

Dr. Kocsis József szóbeli kiegészítésében elmondotta, hogy 1972-ben a célkitűzések időarányos megvalósításában jelentős eredmények születtek. A múlt évben a nyersvastermelés 2,1 millió tonna volt, az acéltermelés pedig meghaladta a 3,2 millió tonnát. A magyar kohászat történetében először érték el az évi egymillió tonnás acéltermelést az Ózdi Kohászati Üzemek és a Dunai Vasmű. A hengereltáru-termelés 2,2 millió tonna volt. Az eredményeket új kapacitás belépése nélkül érték el. Az exporttervek teljesítése is kedvezően alakult. A termelékenység a negyedik ötéves terv első két évében 11,8 százalékkal növekedett — a jobb üzem- és munkaszervezés, a kapacitáskihasználás, műszaki intézkedések és korszerű technológiai eljárások eredményeként.

A DUNAÚJVÁROSI KERESKEDELMI VÁLLALAT
felvételre keres
villanyszerelő
szakmunkást
Jelentkezni lehet
a vállalat munkaügyi csoportjánál, Irodaház, fszt. 19. számú szobában
(1880)

körüen elemezt

40(

Legnagyobb beruházásunkra: városi hullámpa idén 400 millió forintot fordítunk. Ennek az összegnek a fele az építkezést, másik fele hazai és külföldi gépbeszerzések céljait szolgálja. Az építkezések első szakasza jó mederben halad. A gépbeszerzések is rendezettek.

A hullámpapírgyár a Papíripari Vállalat új nagyüzeme lesz, teljes beruházási költsége 4,3 milliárd forint. A Könnyűipari Beruházási Vállalat öt év alatt építteti fel ezt a méreteiben és jelentőségében is nagy gyárat, amelynek beruházását 1977. szeptember 30-ig be kell fejezni. Ez előtt a „befejezési" határidő előtt azonban már egy évvel üzembe kell helyezni a félcellulózt gyártó üzemet, amely hazai lombos fából évi 50 ezer tonnányi alapanyagot ad a hullámpapír-termeléshez.

Lakner Kálmán igazgató tudósítónk kérdésére elmondotta, hogy a hullámpapírgyár fő egysége, a papírgyártó üzem évi 100 ezer tonna hullám-alappapírt termel majd félcellulózból, illetve papírhulladékból. Ebből a százezer tonnányi hullámpapírból különböző rétegű, 1—5 rétegű hullámlemezt készítenek, amelyet azután a dobozgyártáshoz használnak fel. A teljes hullámlemezmennyiségnek az 50—60%-át késztermékké az épülő dobozgyárban fogják feldolgozni. A többi hullámlemezt más hazai papírgyárak, így a nyíregyházi és a csepeli kapják.

ségű a népgazdaság számára — mondotta Lakner Kálmán —, hiszen az ipar és kereskedelem egyre növekvő ilyenirányú igényét jelenleg csak importból lehet kielégíteni. A dunaújvárosi gyár terméke igen nagyösszegű importot fog pótolni, ami nagyösszegű devizamegtakarítással jár.

A beruházási keretből az üzemi épületeken, berendezéseken, szociális létesítményeken kívül az induló gyár dolgozóinak lakásokat is építenek. 200 korszerű otthon, 100 személyes munkásszálló, négytantermes szakmunkásképző iskola, tornateremmel és kollégiummal — épül az elkövetkező években.

A gépi berendezésekre megkötötték már a szerződéseket a külföldi cégekkel. A félcellulózt gyártó gépet a finn Tampella, a hullámpapírt gyártó gépsort a torinói Beloit Italia, a dobozgyártó gépet a lengyel Fampa gyár szállítja.

A beruházás tervezett megvalósítása körülbelül öt esztendő. A teljes befejezésig csaknem négy és fél év van hátra. Az építők azonban minden percet, és a kedvező időjárást egyaránt kihasználják. A tereprendezés dandárján túl vannak. A 26. Építőipari Vállalat munkásai most a mélyépítési, csatorna-, út- és vasútépítési munkákon, alapozásokon dolgoznak. Néhol már munkáikkal „kinőttek" a földből, épül, s

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 OKT 26
Népszava
Ravasz Erzsébet

1021

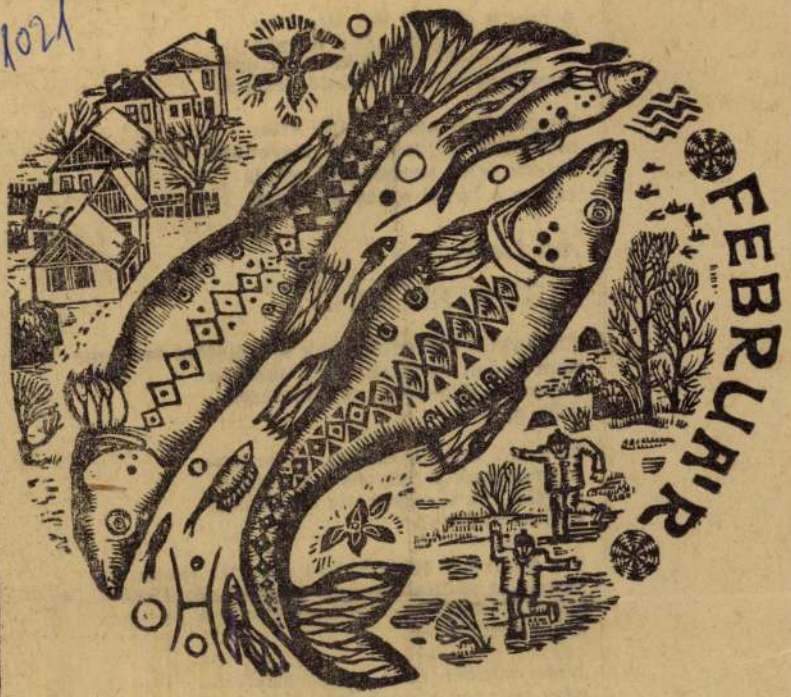

Ravasz Erzsébet: Február

fekete csikokba hasado
a szelíd vaddal vegyül

A nap is elhulló lőtt ál
estére beveszi magát a
ne tocsogj ne undorodj
a csupasz vidékre kiöml

Megnehezül azért a fün
most nem bújunk össze
beterít óriás tisztasággal mégis
várom a havat a havat várom

Ács Jenő

ELTŰNTEK MIND

Életünktől idegenek! csak a szülőföld szelleme
nem hódolt tinektek; ákác, lucerna
s mind a tölgyesek, az elmorzsolt
ősök nyelve

Eltűntek mind a merész, bátor ifjak
utánuk csak a fenyves szele sikolt
s értük tűz vér-dajkálta lombjaiba
eleven csillagot

S a többi fa? Mind zizegő magtár! Június
szemeket zúdított keserű levelű koronákba
fejedelemként nézzék, hogy kergetik az élőt
a vér délibábjait

Noha minden fény végsőt szikrázik,
nem csügged a nyak izomzata, pedig
szemünk olyan, mint a vérrel öntözött
bordák kertje

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1972 OKT 13

Ravasz Erzsébet
Derkovits-ösztöndíjas grafikus
1022
5. oldal

Ravasz Erzsébet alkotásai itthon és külföldön

Számos hazai és külföldi kiállításon szerepeltek a Dunaújvárosban élő Ravasz Erzsébet Derkovits ösztöndíjas grafikusművész alkotásai. Rómában népmese illusztrációit tekinthette meg az olasz tárlatlátogató közönség, Helsingőrben tíz ex-librisét mutatták be, és Krakkóban ugyancsak kiállították alkotásait. Itthon Debrecenben, Keszthelyen, és Budapesten állították ki Ravasz Erzsébet munkáit, Dunaújvárosban legközelebb az Őszi Tárlaton találkozhatunk grafikáival.

Ünnep és búcsú

A D. Kohász női kézilabda csapatának sokéves álma beteljesedett: bajnokságot nyertek, és jövőre már az NB I B-ben küzdenek városunkért, klubjuk színeiért.

Gyönyörű év volt ez. Kiverték az MNK-ból még a korábbi bajnok Bakony Vegyészt is. Négyszáz néző ünnepelte akkor önfeledten őket. A vasárnapi mér-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974. NOV. 7

Népszava

Ravasz Erzsébet

Ravasz Erzsébet: Petőfi-illusztráció

Durkó Gábor: Prága

dezéke
evolve
célzott
ldfény
te cél
rületet
egyve

árat,
ra. Ot
ett elő

aztán leadta a maga hat újabb lövését.

Két tűz közé venni őket! Két tűz közé! — ez hajtotta. Tudta, hogy egyszál maga egyetlen revolverrel nem sokat ér, de abban bízott: a váratlan irányból jött lövésektől megijednek. Lőni, csak lőni, közben ide-oda cikázni! Egy ember: nem egy ember, egész sokaság, ha önmagát meg tudja sokszorozni.

Az ellentűz váratlanul érte. Számított ugyan rá, de nem gondolta hogy ilyen gyorsan és ilyen nagy erő-vel támadnak vissza lentről.

Földre vágta magát, s kígyózva kúszni kezdett fel a patakhoz. Térdét, könyökét össze-vissza törte amíg odáig ért, az ejtőernyős ruha félig lehámlott róla, de észre sem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1972 DEC 29
Ravasz Erzsébet
1021

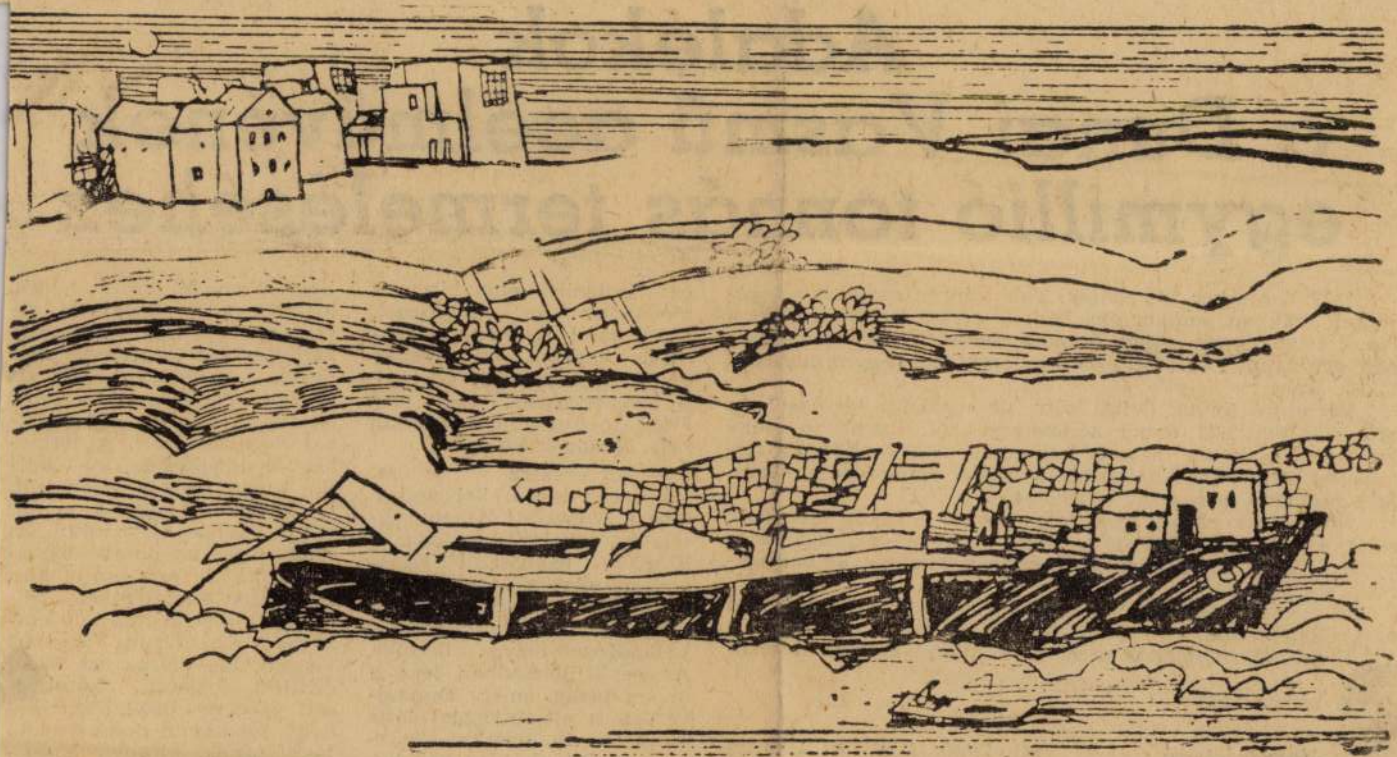

DUNAÚJVÁROS *Ravasz Erzsébet rajza*

Adalékok a Dunai Vasmű acélművének egymillió tonnás termeléséhez

1972. december 29., péntek. Talán éppen ezekben a korareggeli órákban, amikor Ön, kedves olvasó kézbeveszi ezt a lapot, talán éppen akkor öntik a Dunai Vasmű acélművében, egy naptári év alatt első alkalommal, az egymilliomodik tonna acélt.

Egymillió tonna. Óriási súly, de mekkora térfogat? Az acél fajsúlya 7,85 tonna köbméterenként. Egymillió tonna acél tehát csaknem 130 ezer köbmétert tesz ki. Ebből a térfogatból könnyedén kitelne egy 50 méter élhosszúságú kocka. Még maradna is párezer köbméter.

Hogy mekkora egy ilyen nagy kocka? A Lenin téri párt-, és tanácsház toronyépülete a tizedik szint tetejéig 33,5 méter magas. Ennek a képzeletbeli kockának mintegy kétharmadrészéig érne fel.

És ezen a kockán egy álló évig dolgozott szinte a vasmű egész kollektívája, az acélmű 724 dolgozója.

Hogy mit mondanak erről a munkáról maguk az alkotók?

A következőket:

Verbó István gyárrészlegvezető:

Nemcsak a mi

Mindenek felett az 1 millió tonnás szint tartását. De megtörténik a folyamatos öntőmű üzembe helyezése is. csökkenteniök egy bizonyos mértékben az önköltséget. Szólt arról is, hogy a termelés további növelésének egyik gátja jelenleg az, hogy a kemencéknek sok, nem eléggé összepréselt hulladékot kell feldolgozniok.

— Szerencsére jövőre könnyebb lesz a helyzetünk, hisz a Kohászati Alapanyagellátó Vállalat jogutóda, a KOKÖV (Kohászati Közös Vállalkozás), a Magyar Vas- és Acélipari Egyesüléssel közösen, két nagyteljesítményű bálázógépet helyez üzembe. Az egyik Borsodban lesz, a másik pedig, amely Dunaújvárost is alapanyaggal látja majd el, Budapesten. Szükség is lesz rá, hisz pár hónap múlva megkezdődik a folyamatos acélöntőmű próbaüzemelése. Emiatt megnöhelyzetben feltalálja magát. Minden adott helyzetet viszont nem lehet leírni, ezért kellenek ide talpraesett emberek. A hónap elején elromlott például a 4. számú öntődaru. Csupán egy daruval dolgozhattunk. A termelés folyamatossága, az 1 millió tonna elérése azon állt, vagy bukott, hogy a jó darut a javítás ideje alatt, az öntésen és az öntéselőkészítésen kívül egy pillanatra se kelljen semmi másra, például táblafolyás miatti üzemzavar elhárítására igénybe venni. Összehívtuk az üzem érintett dolgozóit, kőműveseit és elmondtuk: létkérdés, hogy hibátlanul dolgozzanak. Megértették. Minden a legnagyobb rendben ment. Kezdünk oda eljutni, hogy az emberek magukénak érzik az

Ravasz Erzsébet

uj tükör 1979/34/3

Erdész László: Ravasz

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Ravasz Erzsébet,

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

grafikusművész

1979 JAN 21

1021

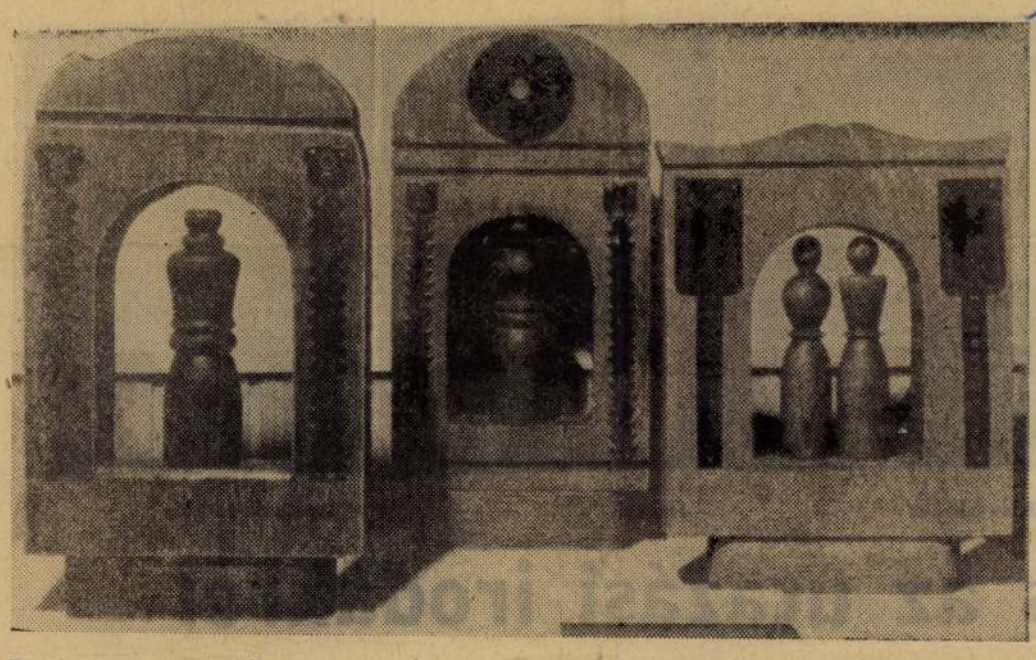

Zománcozott térplasztika

Grafika és tűzzománc

Ravasz Erzsébet kiállításáról

Ravasz Erzsébet székesfehérvári kiállítása, amelyet a Megyei Művelődési Központ rendezett, lényegében keresztmetszetet ad a Dunaújvárosban élő grafikusművésznő eddigi munkásságáról. A legkorábbi jelzésű lapok még pályakezdése idején, a hatvanas évek végén keletkeztek, tűzzománc kompozícióit pedig túlnyomó többségükben az elmúlt évben alkotta meg.

Népmese- és balladaillusztrációk, a falusi népélet és a folklór ihlette jelenetek vezetik be Ravasz Erzsébet grafikai munkásságát. Ez a témavilág és általában a magyar népművészet szellemével való állandó kapcsolattartás és azonosulási hajlam nem tűnékeny jelenség az eddigi életműben. Már annak idején a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításain bemutatott első munkáin érződött hogy veleszületett képessége van a népművészetből meríthető, az élet teljességére figyelő, tiszta jelképekkel beszélő, hol tárgyiasan egyszerű, hol meg kiapadhatatlan gazdagsággal díszítő formanyelven való szólásra.

A képességből az évek során határozott és állandósult törekvés lett, amely tudatos gyűjtőmunkán és tanulmányokon alapul. Ravasz Erzsébet elsősorban szülővárosa, az alföldi Orosháza és a Dél-Dunántúl néprajzi kincseiből merített, s a saját lényegévé vált élményanyagot változatos formai eszközökkel, összetéveszthetetlenül egyéni módon fogalmazta át rézkarccá, fa- és linóleummetszetté.

Az ábrázolt világban való önfeledt gyönyörködés és pontos tárgyismeret van jelen ezeken a folklórisztikus grafikákon. Vaskosan földszagú, hol meg fantasztikumba szökkenő a humora. Rendithetetlen keménységű szegénylegényeket idéz meg, subába burkolt konok bálványokat, sugárzó tekintetű, földet söprő farkú és csillagokat rúgó paripán vágtató legyőzhetetlen daliákat, évezredek dalokba foglalt, minden próbát kiálló szerelmeket.

Különös és a folklórból kiinduló művészekre nem éppen jellemző sajátossága Ravasz Erzsébetnek, hogy hagyományos témáit olykor a mai élet jelenségeit megfigyelő, mondhatni riportszerű elemek szövik át. Zodiákus sorozatán a csillagképek ősi jegyei mögött a jelenkori gépi földmegmunkálás egy-egy jelenetét is ábrázolja. Kólóba fonódott délszláv néptáncosai és démonikus busómaszkjai mögött fel-feltűnik egy gépkocsi, egy tv-kamera a háttérben. Ezek a változásjegyek mintha nem csupán a hűség kedvéért jelennének meg metszetein, hanem halkan kimondott kritikát is hordoznának magukban, bizonyos szorongást az össze nem illő jelenségek keveredése miatt, s tiltakozást az ellen, hogy a népművészet olcsó látványossággá, vásári áruvá váljék.

Bár egyéb témájú illusztrációiból keveset mutat be ezen a kiállításon, orosz népmesejelenetei meggyőzően bizonyítják, hogy Ravasz Erzsébet találékony tükrözőképessége nem ér véget a magyar népművészettel. Kár, hogy a kiadók nem figyeltek még föl kellően találékony tükrözőképességére.

Munkásságban új szín egy idő óta, hogy tűzzománctáblákat és zomáccal díszített, fából faragott és esztergált térplasztikákat is alkot. A tűzzománchoz, ehhez a másfél évtizede újra divatos, de épp csillogó tulajdonságai miatt oly sok visszaélésre alkalmat adó anyaghoz ritka mértéktartással és finom ízléssel közelít, amint grafikáin is a minden részletében csiszolt megmunkálás az erénye, misem áll tőle távolabb, mint az erőszakos hatáskeltés.

A Csekélységek című tenyérnyi lapokból álló sorozatán a miniatúra-festők áhítatos türelmével kísérletezik a fémre égetett szilikátanyag lehetőségeivel. Grafikus voltát gyakran zománcain sem tagadhatja meg, hajszálvékony vonalakkal ír portrét, a színek használatában is feltétlenül óvatos. Annál többféle árnyalatot képes előhívni egy színfolton belül, s egy-egy figura, madár vagy gyümölcs megjelenítésével képes rejtett tüzeket gyújtani a képfelületen.

Nagyobb méretű zománcain is a népművészet iránymutatását fogadja el. A vésett bútorokról és az írásos díszítőhímzésből átvett motívumok tűzzománcos változatai új szépségben ragyognak fel, díszítőelemből önállósultak, úgy hatnak, mint valami elfelejtett képírás újra megfejtett és olvasható bűvös jelek.

Zománcdíszes térplasztikáiról nyilvánvaló, hogy köztéri igénnyel készültek. A fémes-üveges csillogás kontrasztosan és mégis simulékonyan találkozik a gondosan megmunkált fa erezetével. Felnagyított méretben nagyon hatásos térdíszítőelemek lennének modern architektúrájú környezetben is. Ezek a művek Kecskeméten a tavalyi zománcművészeti alkotótáborban készültek és néhányat fel is állítanak közülük a tervek szerint Bács megye székhelyén. Bizony jó néhány Fejér megyei tér látványán is sokat javíthatna hasonló, esztétikusan oldó műalkotás.

Á. SZABÓ JÁNOS

Orosházi népmesék

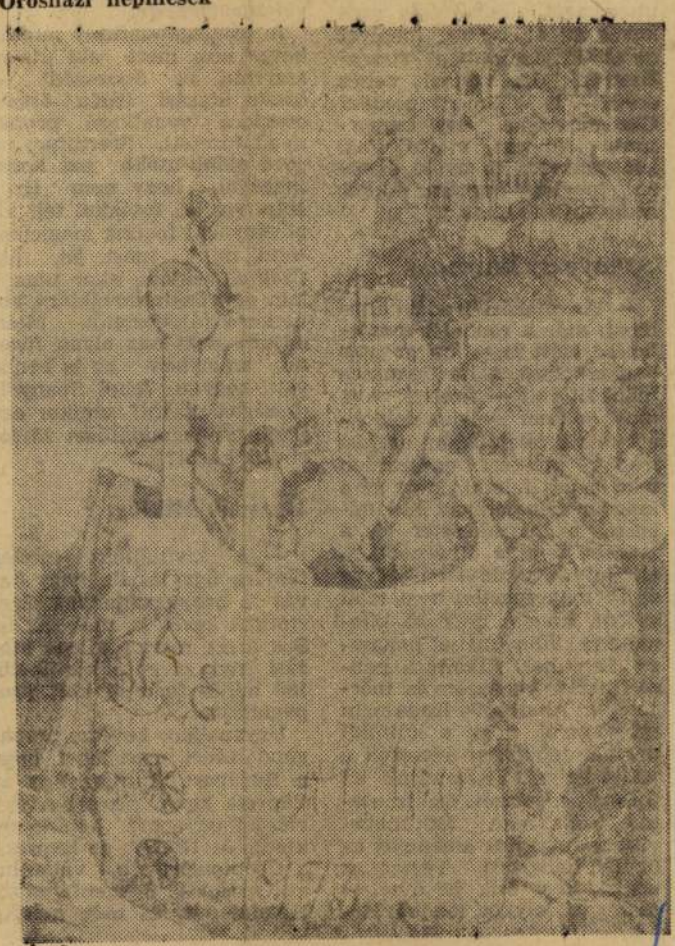

Kiss Sándor

Darvas Judit

Rezsnák Miklós

s az utazási irodákról

ó téma: az idegenforga-
évben 16 millió turista
an csak átutazók voltak,
k Magyarországon, még-
sunk színvonalának, íze-
kínálatából. Több mint
gár járt külföldön 1978-
részben utazási iroda

utazást tervezők, hazai
, tapasztalják az idegen-
gondjainkat, problémá-
Központi Sajtószolgálat
a legnagyobb utazási
y együtt beszélgessünk

rosszul sikerült út híre nagyon gyorsan elterjed. Szigorú intézkedéseket tettünk saját apparátusunkon belül, de nem tudunk mindenkinek a bőrébe bújni, és nem tudjuk mindenkibe beoltani a szakma szeretetét, érdekességét, izgalmát!

Meszlényi Géza:

— Azt soha nem mondtuk, hogy egyáltalán nics panasz, és hogy a jövőben úgy tudunk dolgozni, hogy panaszlevél egyáltalán ne érkezzék. De a panaszok száma elenyészően kis százalék az utakhoz viszonyítva. S ha a panaszok minőségét nézem, akkor is óriási különbségek vannak. Akad, aki azt kifogásolja, hogy a szállóban az északi szárnyon kapott szobát és nem a délin.

Természetesen nem mindegy, hogy az ügyfél hogyan jön haza egy útról, és hogyan áll ismét munkába! Nyugodtan merem állítani: ez politikai kérdés! Ezt igyekszünk is munkánkban figyelembe venni. Amikor az idegenvezető külföldről, hazajön, jelentést készít arról, hogy az ígért szolgáltatást kapták-e vagy sem. Ha nem, kötelesek vagyunk abban a pillanatban reagálni. S ha indokolt igyekszünk megtéríteni az utas kárát. Egyáltalán nem kevés az az összeg, amelyet az elmúlt szezonban visszafizettünk. De vannak nehéz esetek is. Elment például Görögországba egy csoportunk. Amikor visszajöttek, két panaszos és nyolc dicsérő levelet kaptam. Akkor most mi az igazság?

Aranyossy Imre:

— Az utazási irodák általában már a rendelet megjelenése előtt is — ha az utas panaszkodott, s ha panasza indokolt volt — fizettek. Ám, most sokszor olyan dolgokért teszik felelőssé az utazási irodát, amikért egyszerűen nem képes felelni. Mert az a magyar állampolgár, aki felveszi a devizakeretet és a zsebébe teszi a dínárcsekket, elindul Jugoszláviába, és az egész tengerparton nem talál szobát, hanem csak 50 kilométerre, kihez mehet panaszra. Senkihez. Elkölti a pénzét, aztán visszajön és mérgelődik Az utazási iroda nem tehet arról, hogy a külföldi partner időközben elcseréli a szálláshelyet. Visszaadjuk az utasnak a pénzét. De az utazási iroda nem tud többet visszaadni, mint amennyit az ügyfél befizetett. Persze az utasok nem érik be a teljes összeggel, olykor azt követelik, fizessünk átlagkeresetet, szabadságpéntz stb. Nálunk az IBUSZ-nál csak ezrelékben lehet mérni a panaszokat és akkor még nem is mondtuk, hogy jogosan-e vagy sem. Ugyanis a panaszoknak nagyon nagy része teljesen jogtalan. Mert arról, hogy a menetrendben jelzett időpontra a légitársaság nem tud gépet adni és csúszik a program, miért feleljen az utazási iroda? Ez az utas fizikója. Ha valaki elutazik nyolc napra és fizet 12 ezer forintot, 1500 forintba kerül egy napja, s ha egy napot a repülőtéren tölt, az 1500 forint. Ha mi rontottuk el a dolgot, ám fizessünk, de ha nem, akkor milyen alapon fizessünk?

Központi Sajtószolgálat:

— Beszéljünk az Önök szolgáltatásának egyik kulcsszereplőjéről, az idegenvezetőkről. Hozzájárulhat egy-egy út sikeréhez, jó hangulatához. Az utas az idegenvezető és az irodapultnál ülő informátor közvetítésével kerül kapcsolatba az utazási irodával. Ha kedvesen, udvariasan tájékoztatják, ha kezébe nyomják az iroda programfüzeteit, — szívesebben, jobb kedvvel indul útnak. De udvarias informátorból, propagandafüzetből, és jól tájékozott, képzett idegenvezetőből meglehetősen kevés van!

Felsen Tamás:

— Egyre több idegenvezetőre van szükség, és ezért egyre jobban felhígul az idegenvezetői gárda. Vizsgaidőszakban és szeptemberben őrülünk, ha találunk valakit, aki elvállalja a csoport vezetését. Ez nem jelenti azt, hogy az utazási irodák nem követnek el mindent a metodikában, a továbbképzésben, a vizsgáztatásban, az intenzív nyelvtanfolyamok szervezésében, de ettől még nem feltétlenül javul az idegenvezetői gárda. Változatlanul az a törekvésünk, hogy az idegenvezetők nagy része megfeleljen a követelményeknek.

A propagandafüzet mindig kevés lesz, mert aki utazni szeretne, az összeszedi az összes utazási iroda összes országra vonatkozó propagandafüzeteit. Szerintem a jövő előbb-utóbb azt hozza magával, hogy nem ilyen szép, vastag, fotókkal teli kiadványokat fogunk megjelentetni, mint most. És, aki Csehszlovákiába akar utazni, kap egy Csehszlovákiára vonatkozó tájékoztatót. Miért adjunk neki oda olyan füzetet, amelyben az is benne van, hogyan lehet Spanyolországba utazni, amikor egy ilyen propagandafüzet 25 forintba kerül?

Rezsnák Miklós:

— A kívülállók esetleg tényleg úgy látják, hogy kevés a propagandanyag. Szerintünk kevés is, meg sok is! Sok azért, mert a kilenc utazási iroda évente körülbelül 180 millió forintot költ propagandára.

Ugyanakkor kevés a propaganda azért, mert lehet, hogy a Budapest Tourist vagy az Express kevés füzetet ad ki, viszont ugyanazt a térképet kiadja az IBUSZ, az Express, a Cooptourist stb, valamint az Országos Idegenforgalmi Hivatal is, és még mindig nincs a határátkelő helyeken elegendő információ

Az Expressnél az a szabály, hogyha valaki nálunk akar dolgozni, három hónapon belül le kell tennie az alapvető szakvizsgát, hogy az idegenforgalomban dolgozhasson. Ha sikeresen vizsgázik, akkor alkalmazzuk, de az illető ettől meg nem lesz hivatásos „idegenforradalmár"! Ehhez is eppen olyan szív, szenvedély, ész és akarat kell — és még millió jelzőt mondhatnék — mint bármely más hivatáshoz.

Aranyossy Imre:

— Elhangzott itt, hogy nagyon kevés az idegenvezetőnk. De az utasok joggal vetik fel, hogy nekik mégis csak jó, képzett kísérő kell. Valamennyi idegenforgalmi vállalat képez idegenvezetőket, azonban idegenvezetőnek lenni főfoglalkozásban nem kifizetődő dolog. A kívánalmak vele szemben: politikailag legyen magas képzettségű, legyen diplomatája a Magyar Népköztársaságnak a külföldiek előtt külföldön és belföldön. Szakmailag kiválóan képzett, legalább két nyelvet beszéljen stb. Viszont, ha valaki ilyen kitűnő képesítésű, akkor az általában nem megy idegenvezetőnek, hiszen másutt is tíz körömmel kapnak utána. Ezért nincsenek idegenvezetők. A követelmények magasak, az anyagi dotáció viszont ennek nem megfelelő. És amellett a fárasztó utazások, az állandó vándorélet.

Meszlényi Géza:

— Feladataink állandóan növekednek és nyugodtan merem állítani, hogy ebben az országban az idegenforgalom munkatársai az átlag felett dolgoznak. Itt idény van, és ha csoport jön, akkor este tízkor is ott kell lenni a repülőtéren, vagy ha reggel 3 órakor 500 ember áll sorban a pénzváltóhelyen, akkor az idegenforgalmi dolgozóknak is ott kell lenniök.

De honnan vegyünk kádereket? Magyarországon nincs idegenforgalmi szakmunkásképzés. A Vendéglátóipari Főiskola az egyetlen hely, ahonnan a számunkra is képeznek kádereket.

*

Az idegenforgalom sokágú szolgáltatás, s mint beszélgetésünk résztvevői hangsúlyozták, politikai tényező is. Hiszen nem mindegy, milyen színvonalú szolgáltatásban részesítjük a hazánkban járó külföldieket, mit mutatunk meg nekik országunkból, mire hívjuk fel figyelmüket — milyen hírünket viszik szét a világban.

A beszélgetés bepillantást engedett egy fontos népgazdasági ág, ezen belül az utazási irodák terveibe, mindennapos gondjaiba. Idegenforgalmunk eredményei, számos sikeres kezdeményezése mellett még sok a finomítani, javítani való, s ez az utazási irodákra is nagyobb feladatokat ró. 1979. évi programjukban minőségi követelményeken, a kulturáltabb szolgáltatáson lesz a főhangsúly, melynek az összehangolt munka, a jó szervezés az alapja. Mindez elengedhetetlen a hazai és a külföldön kivívott jó hírnév megőrzéséhez, növeléséhez.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Ravasz Erzsébet

Vasárnap, 1978. augusztus 13.

1021

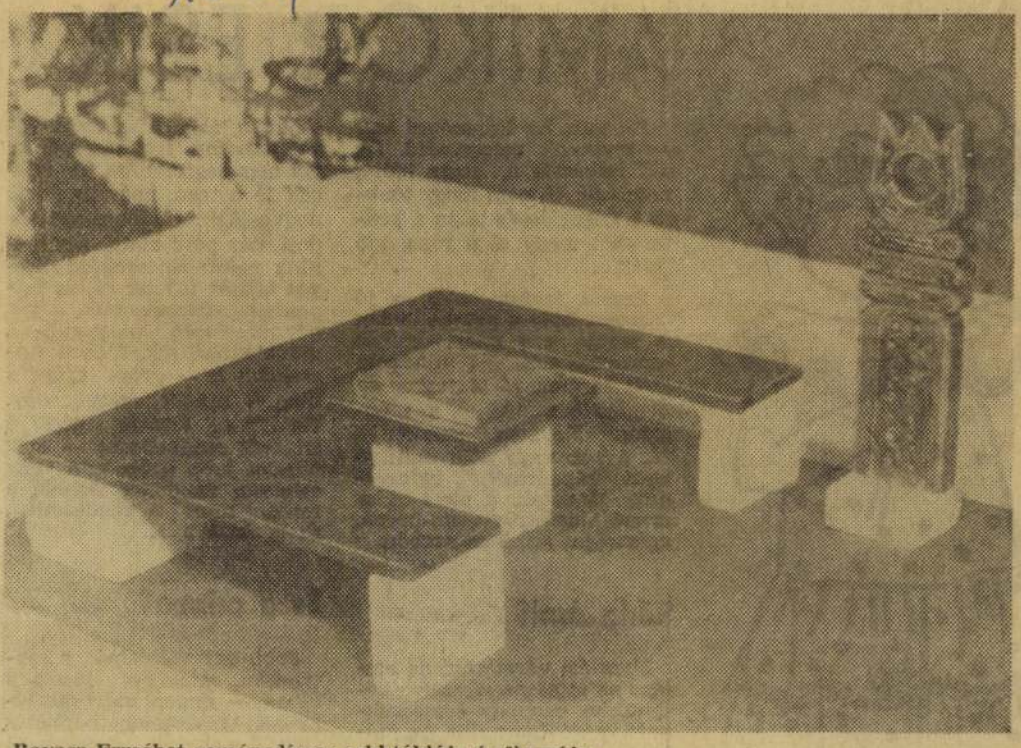

Ravasz Erzsébet zománcdíszes sakktáblája és figurája.

Tűzzel—vassal

Zománc és művészet Kecskeméten

„A IV. Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelepre — Kecskemét, 1978. július 4-től augusztus 6-ig — ezúton tisztelettel meghívom.

Kérem, hogy az előzetes terv figyelembevételével szíveskedjék megjelölni alapanyag-igényét. Az anyagok mennyiségi meghatározása mellett a lemezméretek pontos rögzítését kérjük a jelentkezési lapon.

Az alábbiakban tájékoztatjuk technológiai lehetőségeinkről: Az égetőkemencék mérete a 20x40 centiméter nagyságú lapok és a 20x15x15 centiméter kiterjedésű plasztikák égetésére nyújt lehetőséget. A lemezek darabolására, fúrására a feltételek biztosítottak. (A keményforrasztás, hegesztés, esztergálás, fémnyomás és hajlítás munkafolyamatok lehetőségeiről nem tudunk gondoskodni.)"

* * *

A zárójelben tett ígéretet nem tartották be. A Lampart Zománcipari Művek Kecskeméti Gyáregységének segítségével az említett munkafolyamatok lehetőségeiről is gondoskodott a Bács-Kiskun megyei Tanács művelődési osztálya. A fenti idézet abból a meghívólevélből származik, amelyet *Bodor Jenő* osztályvezető aláírásával megkapott a zománcos telepre meghívott tizenegy magyar és öt szovjet művész. A levélrészlet hangneme, gondos szakszerűsége talán elárulja, milyen alaposan előkészítették a kecskemétiek az alkotótábort. S hogy milyen keményen dolgoztak a művészek a tűzzel és a vassal (az alkotótábor nem fedőneve volt a nyaraltatásnak mint némely nyári művészteleppel ez előfordul), s milyen baráti légkör jellemezte a közösséget, arról egy kudarcból sikerült meggyőződnünk.

A kudarc abból állt, hogy szerettünk volna beszélni a telep három dunaújvárosi alkotójával, *Ravasz Erzsébettel, Cyránsky Máriával* és *Hiu Koffán Károllyal*. Nos, ez kendőzötten fogalmazva, nem egészen sikerült. Délelőtt a zománcművészek műhelyeiben a műszaki főiskola egyik épületszárnyában olyan lázas sürgés-forgás, feszült tempójú munkát, olykor pedig csöncsöndet parancsoló áhítatos figyelmet láthattunk az égetőkemencék parazsalló fényénél, hogy beszédre nem nagyon volt mód, no meg nem is illett volna zavarogni.

Az esti beszélgetésen, melyre meghívtak bennünket, már az ének volt a főszerep. Kis- és nagykunsági pásztordalok, Szeged környéki vigadók, székely keservesek váltakoztak, orosz, lett, grúz dallomokkal. A szovjet művészek hívták meg saslikra magyar kollégáikat és néhány kecskeméti barátot, tehát nem a nyilatkozat ideje volt ez, bár a látvány és a hangulat, akár a műhelyben, beszélt.

Még inkább beszélt másnap délelőtt *Kátai Mihály* festőművész, a telep művészeti vezetője, aki most először csupán a művészeti vezetést vállalta, nem dolgozott, azaz nem festett, domborított, rekeszezett, sodronyozott, ékszerezett, égetett tüneményes gyorsasággal, mint az előző három évben. Zománcképekkel ékített fabálványát, a Déli bábát az előző napon avatták Kalocsán a Népművészeti Ház előtt, ráfért tehát a pihenés, azaz, hogy beérje a telepen a technikai tanácsadás és szervezés számtalan gondjával.

— A tűzzománc hatezer éves eljárás a képző- és iparművészetben. Mezopotámia óta minden jelentős kultúrában előfordul, egyáltalán nem jelentéktelen mértékben, gondoljunk csak a velencei Szent Márk székesegyház zománc oltárképeire. Nálunk mint képzőművészeti anyag a hatvanas évek vége felé kezdett el terjedni. Az Iparművészeti Főiskolán *Z. Gács György* többi tanítványával együtt kedveltem meg magam is. Véletlenül találkoztunk. Voltaképp csak a korróziótól szerettem volna megvédeni egy fémfelületet zománccal, s apránként ébredtem rá, milyen szédületes lehetőséget rejt ez a fémre égetett ezer féle szín- és csillogásárnyalatban előállítható üveganyag.

És Kátai Mihály mondta még tovább-tovább, a maga sodró tempójában, szellemes nyelvi fordulataival, melyek megunhatalanok annak, aki egyszer megszerette, de igazából ismételten az alkotótelep napokban megnyílt zárókiállítása győzött meg a kecskeméti Megyei Művelődési Központban.

Kátai személyes igazát négy önarcképe bizonyította. Az egyik enkausztikával készült (röviden: méhviaszban és egyebekben oldott porfesték, hevített vassal fába olvasztva). Ezt eddig a szakirodalom a legtüzesebb, legtartósabb színeket létrehozó festői módszernek tartotta. Kátai, másik három tűzzománc önarcképével szemléletesen érvel amellett, hogy zománc szín- és fényjáték-lehetősége applikációkészsége szinte korlátlan.

Ami viszont lokálpatrióta büszkeségünknek volt kedves, a három dunaújvárosi alkotó Kátai mellett főszereplője a tárlatnak. (Ezt azóta több, megyén kívüli sajtóorgánum is így vélte.)

Ifjú Koffán Károly esetében ez egyáltalán nem meglepetés, hiszen sokéves zománcfestői múltja van. Feketét, fehéret, hideg zöldeket, szürkéket variáló, mohamedán kupola- és türbeformákkal, stilizált alakokkal játszó, falborításnak szánt táblái nyugtatóan szépek, és mentesek bármiféle kivitelezésbeli fogyatékosságoktól, amit korábban nem minden esetben lehetett elmondani zománcképeiről.

Cyránsky Mária tárlatrészét egy néhány éves dúsan drapériázott női bronztorzó vezeti be. Lényegében ennek zománcfestmény áttétele egy triptichon, gyöngyházfényű, érzékenységben is feszülő erejű akttorzó, három nézetben.

Ravasz Erzsébet múltját is felvillantja egy régebbi szép rézkarca, a Busójárás, de ő nem grafikusművész erényeit próbálja átültetni a zománcba. Népművészettel rokon esztergált bábuk köré alkot faragott ívet fából, a zománc nála, díszkrét, ízléses gyöngydísz csupán.

Egyébként a kiállításon az említettek és nem említettek művein is előfordulnak olyan hiányosságok, amelynek láttán a zománc művészeti felhasználásának ellenfelei (vannak ilyenek) joggal hivatkozhatnak a jeles kritikus sokszor idézett gondolatára: A remegő kézzel meghúzott vonal, az elhibázott színharmónia, a bizonytalanul felrakott folt akkor sem ad jó képet, ha az megjárta a tüzes kemencét.

Így van. Aminthogy az is úgy van, és a kiállítás túlnyomó többsége ezt igazolja, hogy a biztos kézzel meghúzott vonal, a harmónikus színrendszer akkor is jó képet ad, ha megjárta a tüzes kemencét.

Á. SZABÓ JÁNOS

A nyári ünnepekre (születésnapi uzsonna, szabadtéri előadások) szóló bébiruhák. A kisfiú béleletlen vászonblézert és nadrágot visel. Elegánssá teszi a szegőzött vagy csipkés elejű ing a gallér alatt megkötött szalag nyakkendővel. A kislány csupa fodor batiszt ruhája a legnagyobb melegben is kellemes viselet.

A farmer öltözékek a sportos stíluson belül önálló irányzatot képviselnek, mivel ez megszokottá vált és praktikus. A kék farmer mellett legdívatosabb az indigókék a fehér és a khaki, a szaharabeige.

A sportos stílus jellegzetessége a célszerűség és a kényelmes szabászati megoldások, könnyű kidolgozás. A sportos öltözékek általában több darabból állnak.

Alapanyagok: a természetes szálból készült könnyű anyagoknak a nyári időszakban különösen nagy jelentőségük van. Az idei nyári divat hangsúlyosan ezekre épül. A puha fogású lágy esésű könnyű batiszt volie, krepp, tarkán szőtt vagy nyomott etamin puplin, karton, csíkos és kockás vásznak a legkedveltebbek és keresettek.

Rajzainkon a Magyar Divat Intézet kollekciójából mutatunk be néhány modellt különböző korú gyermekeknek, különböző alkalmakra.

SZÉNYEI KATALIN

Könnyű pamut anyagból készült strand-együttes lányok számára. Bő bluson bermuda nadrággal. A felsőrész nyitottan vagy alul befűzött zsinórral, buggyosan is viselhető. Alatta jól elfér a napozó felső. A bébi kislány frottír köpenye élénk színű kombinációval és betét díszítéssel készült. Alatta kétrészes csíkos fürdőruha.

AMIKOR ESIK

Ha esik, ha fúj, menni kell — szoktunk morgolódni. De aki felkészül a rossz időre, nem ázik el, nem megy tönkre a frizurája és talán a kedve sem megy el a rossz idő miatt...

Persze, legfontosabb a jó esernyő. Még a szürke világ is szebb egy nagy, színes esernyő alól és mindenki szép az esernyő alatt is, ha megfelelő színű az a védősátor. Kevesen gondolnak rá, a kék vagy zöld esernyő alatt sápadtnak, betegesnek látszunk, a piros-tarka ernyő alatt rózsaszín-barna, egészséges színű az arcbőr.

Bőrig ázni?

Nem éri váratlanul az embert az időjárás szeszélyeskedése, ha van egy összecsukható, apró esernyője és műanyag, szintén kicsire hajtogatható esőkabátja. Az ernyőről már szóltunk — az esőkabátról csak annyit, hogy többet árt, mint használ, ha nem szellőzik, nem „lélegzik". Mert megvéd ugyan a külső nedvességtől, de netán megizzadunk és emiatt fázunk meg benne. Ha nincs kellő szellőzése, megoldhatjuk magunk is a nagy kérdést: a kabát „hónaljan" nyugodtan csinálhatunk néhány lyukat, ennyi elég a szellőzéshez.

A hajunk, a frizuránk — bizony elázhat akkor is, ha ernyónk van. Ha bekötjük kendővel? Összenyomódik. Ha nem ért váratlanul az esős idő, megakadályozhatjuk a bajt. Néhány kisebb hajcsavaró vagy csipesz elfér az esőkalap, de még a kendő alatt is. S egy cseppet se leszünk nedvesek, ha a kendő két rétege közé vékony nylonfóliát rejtünk, ezt ügyesen megkötött kendőnél tényleg senki se látja. A sasson-kefével szárított frizurán persze így nem segíthetünk. De kössük le bátran, hogy ne érje nedvesség. Ha összenyomódott, pár perc alatt segíthetünk rajta: tincsenként kevés lakkot fújunk rá, és csipesszel felcsavarjuk, pár percre, míg megszikkad, utána kifésüljük. Elázott tincseinket is — gyors szárítás után — rendbehozatjuk így. Ha így se, úgy se sikerül a frizurát rendbehozni — még mindig jobb egész nap egy csinosan megkötött kendő a fejen, mint a rendezetlen, ázott frizura...

És a csizma?

Jobb egy váltócipő a szatyorban, mint egy elázott a lábon — éppen ezért ne legyünk restek egy papucsot vagy szandált magunkkal vinni. Divat lett a gumicsizma is — bár lehetne nálunk is mindig kapni csinosat, színeset! —, hiszen ha van egy gyapjú- vagy pamutzoknink, csak jobbik oldalát mutatja a gumicsizma is. Ha félcipővel szaladunk, el ne felejtsük, hogy a felfröccsent sarat alkalmas pillanatban egy nedves papírzsebkendővel tüntessük el lábunkról.

Van, aki szeret esőben sétálni — és sok kozmetikus igazat ad! Igaz, a sminkkel legyünk óvatosak — bár kapható már nedvességálló szemfesték is —, de az arcbőrnek minden ellenkező hírresztelés ellenére, nem árt, a központifűtéstől kiszáradt bőrnek meg használ is, ha nedves időben kissé „dunsztoljuk".

Praktkus, csinos ruhában védettek és jókedvűek lehetünk akkor is, ha szakad az eső.

Sz. M.

Mit főzzünk?

Káposztapuding

Hozzávalók: 1 kis fej fehérkáposzta (vagy kelkáposzta) körülbelül 1 kg, 30 dkg vegyes darált hús, 1 nagy fej hagyma, 1/2 kg rizs, fél csésze víz, 25 dkg sajt, só, bors, pirospaprika, 1 kávéskanál mustár, 1 kávéskanál ketchup, paradicsomszósz.

A káposztát leveleire szedjük, csutkáját kivágjuk. Forrásban levő sósvízben félkészre főzzük.

A húst a feldarabolt hagymával, nyers rizzsel apró kockákra vágott sajttal, vízzel összekeverjük, ízesítjük.

Egy sütőformát kivajazunk, a káposztaleveleket beletesszük. Majd rétegesen káposztaleveleket és hústölteléket teszünk bele. Tetejére káposztalevelet teszünk. Lefedjük. Sütőbe tesszük. Paradicsomszósszal tálaljuk.

a paradicsomszószos jénai edényben 35—40 percig sütjük.

Újburgonya túróval

Hozzávalók 4 személy részére.

1 kg újburgonya, 2 evőkanál vaj, vagy margarin.

Túróöntet: 1/2 kg túró, 6 evőkanál tej, kevés tejszín, 1 gerezd fokhagyma, 1 kis fej vöröshagyma, kevés snidling, petrezselyem, kapor, zsázsa, só, 1 csipet cukor.

A burgonyát alaposan megmossuk és kevés vízben körülbelül 15 percig főzzük, a vizet leöntjük róla. Majd a zsiradékot felforrósítjuk és beletesszük a meghámozott burgonyát. Kissé megszórjuk sóval és gyakori keverés mellett 10 percig sütjük, amíg barna és ropogós lesz.

Az öntet elkészítése a következő: a fokhagymát, vö-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ravasz Erzsébet

1021

— Nagyszerű... egy hét múlva a mama bent lesz, nyugodt lehet. Összekoccintották a poharat.

RAVASZ ERZSÉBET: *PETŐFI: JÁNOS VITÉZ ILLUSZTRÁCIÓ*

[illegible] mozdulattal elővette a noteszát, meg
beírta: Temető. Három felkiáltójelet tett mellé.
mamáért.

Az asszony férjére pillantott, tekintetével
menni kellene, mert hét órakor jönnek Juciék.
tartott, mert a mama marasztalta őket, aztán
utcáig. Életüket is megunták, mire letopogtak. A
a portásasszony kezébe, hogy majd kísérje fel
kocsiban, a kislány hisztérikusan kirobbant.

— Nem jövök többet csokiért sem, mert me

— Hogy beszélsz, te kis szemtelen béka.

— Jöjjön ő látogatóba, én nem jövök többe

— Indítsd a motort — mondta férjének az asszony, és az ablakból integetett, amíg csak el nem indultak.

A gyerek végigfeküdt a hátsó ülésen, és öklével az ülést csapkodta:

— Utálom a mamádat — rikoltotta.

A kocsinak meg kellett állni. Az asszony hátraült a gyerekhez. Simogatta, becézte, néger babát ígért neki, csak nyugodjon meg. Háromnegyed hétre értek haza. Az asszony kapkodva készült a vendégek fogadására. Nem tudott elkészülni. Félrevonta barátnőjét, Jucit.

— Tudod, drágám, annyi baj van a mamával. Ma látogatási nap volt, be-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁJ. 18.

Népszava

Ravasz Erzsébet

1021

Ravasz Erzsébet:

Ex-libris

Az elhagyo

Az udvarba hatalmas fújtatással nagy teherautó érkezett. Szürke Cirmos a gallyrakás alá futott, szívből utálta ezeket az autókat. Kinn, az utcán is elég félelmetesek voltak, de gyorsan elgurultak, és néha fülsiketítő pukkanásokat hagytak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZAVA

1975 AUG 23

Ravasz Erzsébet

bert:

1021

Ravasz Erzsébet: Petőfi-illusztráció

Hivatalosan úgy mondjuk: munkaviszony melletti engedélyt kaphat minden olyan szakember, aki megfelel az alapkövetelményeknek, és olyan szakterületen kíván tevékenykedni, amelyre szüksége van a lakosságnak.

Országszerte élnek a szakemberek ezzel a lehetőséggel. Pécsett például a 924 iparosból 120 azoknak a száma, akik vállalati, üzemi munkájuk mellett délutánonként, esténként rádiót, mosógépet javítanak, tetőt cserepeznek, lakást festenek vagy cipőket sarkalnak. A város első kerületében is akad belőlük 39.

Kropp György műszerész, aki a Pécsi Hőerőmű Vállalat dolgozója, egy térházban vett ki helyiséget, azért, hogy műhelyt csináljon belőle. Sziklai József kovács — egyetlen munkaviszony melletti iparengedélyes kovácsa pécsnek, s e szakmát önálló iparosként is csak két ember képviseli a városban — kénytelen volt a

lassal nem lehet kinéz fordulni. Meg aztán, ki csodálkozna azon, hogy mondjuk egy asztalos, aki letölti a napi nyolcórás munkaidejét, és elfárad, nem kíván már este dolgozni? Talán a nyugdíjas réteg az egyetlen, akik közül a jobb szolgáltatás érdekében toborozni lehetne embereket. De hogyan?

Pécsett úgy vélik, hogy

kozni. Hiszen a szabó vízvezeték-szerelő is, szobafestő és az asztalo véges teherbírással rend kezik. Aki egy teljes m kanap után még rádol zik a nyolc órára ötöt, tot otthon a műhelyéb az másnapra nem tu tökéletesen kipihenni r gát. Fáradtan kezd el dolgozni a havi fizetésért.

A kontárok ellen

Igaza van viszont Pál Gáspárnénak is, aki a munkaviszony melletti iparosokkal — ha nem is szolgáltatásunk teljes megoldását látja bennük — csökkenthetőnek tartja a kontárok számát. Márpedig kontár, a különféle szakmához épphogy csak konyító „mesterember" mindenhol akad bőven. És végső soron szolgáltatásunknak nem lehet mindegy a színvonal sem. Nem lehet mindegy, hogy értő kezek végzik-e azt a munkát, amiért esetenként komoly összegeket fizetnek

Félmegoldás, hogy igénybe kell vennünk jó szakembereink plusz energiáját szolgáltatásunk hézagainak pótlására. Közbülső forma, amit szükséghelyzet teremtett. De számtalan községben, kis falvakban, nagyvárosaink perifériáin a kisiparosok mellett szinte egyetlen segítségként tartjuk őket számon. Bizonyára még sokáig élniük kell tanácsainknak a rendelet adta lehetőséggel, hogy a lakossági szolgáltatás ki tudja elégíteni a növekvő igényeket.

gert és vendégszeretetért, amelyben küldötteit az I. magyar—szovjet ifjúsági barátság fesztivál során magyar vendéglátóik részesítették. „*A lenini Komszomol nagyra értékeli a fesztivál eredményeit, melyek újabb nagyszerű bizonyítékai annak a hűségnek, amelyet országaink fiatal nemzedékei a szocializmus és a kommunizmus eszméje, az SZKP és az MSZMP politikája, a marxizmus—leninizmus és a szocialista internacionalizmus elvei iránt éreznek*" — hangzik a távirat.

Az augusztus 8—16. között megtartott fesztivált értékelte a KISZ Központi Bizottságának intéző bizottsága. Megállapította,

A fesztivál jelent ménye volt a szov magyar nép, a két a két ifjúsági sz kapcsolatainak, bar nak.

A vágatbiz

Közösen kutatja *gatbiztosítás új* reit a Közép-duná a Dorogi Szénbány lalat. Jól összehan sérleteikben azt ják, milyen anyago technikai eszközök hetik még biztons bá a föld alatti mu

A sikeres együt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 - - - 6

ÉLETÜNK

Ravasz Erzsébet

1021

szürke verebe ugrál.

RAVASZ ERZSÉBET: *KÓLÓ*

fájdalmas sorait.

virág

epp a szememből
o a kezemről

ncentrált mező

nesre rajzolja
szél felbolydult köreit
mlik szorításában

bolyhos kagylók
izzanak

befelé vetkőzik a mező

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 1

ÉLETÜNK

Ravasz Erzsébet

...hanyorgott. Az egyre közeledő partot nézte.

1021

RAVASZ ERZSÉBET: *OROSHÁZI NÉPMESÉK*

aláhullt didergésben

utamba nem akadsz
nekem-gyónó nekem-
térdükön koldus nag
csillag kapott fel
hidasok káposztásköv

végül

A pogácsás udvarokat beszennyezi a sár.
Közületek ma is
egy csákányos angyal látszik a legboldogabbnak...

Bádogkilátók között vakulunk,
szerelmet álmodva,
dörömbölünk térdig döghomokban,
húszévesen.

Urangyalát vérzik bennünk az erdő:
lombokat, lélegzetmúlást.
Csalitos álékon gyász-szarvasok,
bőgésük bozótba olvad,

Ravasz Erzsébet

Ravasz Erzsébet:
Népmese

Népmese

Népszava, 1978. junius 24./6. oldal.

Ravasz Erzsébet *grafikusművész*

1937-ben Orosházán született. Tanulmányait 1966-ban fejezte be a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Pap Gyula, Ék Sándor és Raszler Károly növendéke volt. Dunaújvárosban 1958 óta dolgozik. 1970-ben Derkovits-ösztöndíjat kapott. Művei eljutottak Berlinbe, Rómába és Helsingőrbe is. A népélet eseményei iránt fogékony grafikus, a fametszés kiváló művelője. A Stúdió-kiállítások, majd az országos és megyei tárlatok rendszeres résztvevője.

Ravasz Erzsébet: Orosházi népmesék, rézkarc, 30x22 cm, 1973 (fotó Magyarné)

Ravasz Erzsébet
grafikusművész

Orosházi népmesék

-------Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október / 20.oldal.

Ravasz Erzsébet, grafikus,

Ravasz Erzsébet *grafikusművész*

1937-ben Orosházán született. Tanulmányait 1966-ban fejezte be a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Pap Gyula, Ék Sándor és Raszler Károly növendéke volt. Dunaújvárosban 1958 óta dolgozik. 1970-ben Derkovits-ösztöndíjat kapott. Művei eljutottak Berlinbe, Rómába és Helsingőrbe is. A népélet eseményei iránt fogékony grafikus, a fametszés kiváló művelője. A Stúdió-kiállítások, majd az országos és megyei tárlatok rendszeres résztvevője.

Ravasz Erzsébet: Orosházi népmesék, rézkarc, 30x22 cm, 1973 (fotó Magyarné)

Művészet, 1978. 10. 28 24. old.

nálati tárgyakat bemutató tanulmányának (Bp., 1968, TIT-kiadvány) elején: „az a két – középkori építésű – budavári zsinagóga, amelyet kutatásunk az 1964–65. évben több mint két és fél évszázad homályából tárt fel, értékes művelődéstörténeti és építészeti elemekkel gazdagította fővárosunk múltjának ismeretét, a budai vár, az ország – s túlzás nélkül mondhatjuk –, Európa gótikus műemlékállagát" (i. m. 3. o.).

A XVIII–XIX. századi zsidó sírkövek keresése során Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a közép- és kelet-európai barokk, klasszicizmus, romantika, biedermeier és eklektika stíluselemeit őrző sírkövek sokaságára bukkantunk Sátoraljaújhely, Szephalom, Vajdácska, Sárospatak, Olaszliszka,

Ravasz Erzsébet

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1969 SEP 19.

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Dunaújváros

1021

Ravasz Erzsébet alkotásainak sikere

Tatán, az új megyei Művelődési Központban nyílt meg az észak-dunántúli képzőművészek negyedik országos kiállítása. Öt megye harminckilenc művésze több mint száz műalkotással vett részt.

Városunkat *Ravasz Erzsébet* grafikusművész képviselte. A résztvevő megyék lapjai elismerően írnak Rabelais-illusztrációiról és népi motívumokkal gazdagon díszített rajzairól.

dikával befejeződött az átigazolási időszak a kispályás bajnokságban.

*

A D. Kohász SE elnökének, Barts Oszkárnak nyilatkozata: A Dunaújvárosi Kohász SE megadja a lehe- [illegible] és Oláh Jó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 436-068, 337-748, 340-776

1970 JAN 9.

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

102 / Ravasz Erzsébet

CSAK TISZTA FORRÁSBÓL...
(Ravasz Erzsébet fametszete)

14 sportkörb
dunaújvárosi

A város sport

A városi tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén tárgyalta az MTS dunaújvárosi tanácsának jelentését a város területén folyó sporttevékenységekről. 1968 óta elkészült a VTS és a városi sportszövetség együttműködési terve. Rendkívül szoros lett a két szerv kapcsolata. Nőtt a sportkörök száma is, annak ellenére, hogy a fonoda, a fehérneműgyár, az Ingatlankezelő és Városgazdálkodási Vállalat és a Vendéglátóipari Vállalat közül csak a legutóbbinak vannak meg a sportkör megalakulásához szükséges feltételei. Ennél a klubnál 1969 márciusában megtartották az alakuló közgyűlést, és azóta Dunaújvárosi Vendéglátó SK néven sportolnak a klub tagjai.

Annak idején hiányosságként vetődött fel az a tény, hogy szép eredményeket elérő úttörő-versenyzők a középiskolákban „elkallódnak". Jelentősen javult a helyzet, hisz' már négy sportágban, országos szintig megrendezik a középiskolások bajnokságait. A városi szakszövetség illetékesei figyelemmel kísérik az utánpótlás legjobbjait. Fejlődésükről nyilvántartást vezetnek, és az arra érdemes fiatal sportolókat a minőségi szakosztályokba irányítják, ahol jó szakemberek munkálkodnak fejlődésükön.

Az elmúlt időszakban jelentősen javult városunk sportegyesületeinek ják azokat. A tornatermek elosztását a városi TS végzi, előzetes felmérések alapjan. A tömegsport fejlesztése érdekében kispályák készültek a város különböző részein.

A tömegsport fejlesztése

Városunk lakosságának egynegyede sportol. Ezt a számot 1976-ig tíz százalékkal kívánja a városi TS növelni. Vannak olyan területek, illetve intézmények, ahol még nem működnek önálló sportkörök, hanem a szakszervezetek és a KISZ-szervezetek látják el a szervező munkával kapcsolatos feladatokat. Ilyen vállalatok: Fésűsfonoda, Férfi Fehérneműgyár, Magyar Optikai Művek.

Célszerűnek látszik az iskolai tanulók tömeges sportfoglalkoztatására legalkalmasabb házi bajnokságok, úttörő-versenyek megrendezése.

A minőségi és versenysport fejlesztése

Az elkövetkezendő időszakban egyre nagyobb gondot kell fordítani az olimpiai és kiemelt sportágak fejlesztésére. Éppen ezért a rendelkezésre álló anyagi forrásokat ezen sportágak anyagi megalapozására kell koncentrálni. Az utánpótlást a Ko-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1970 AUG 7

1021

Ravasz Erzsébet

MŰTEREMBEN

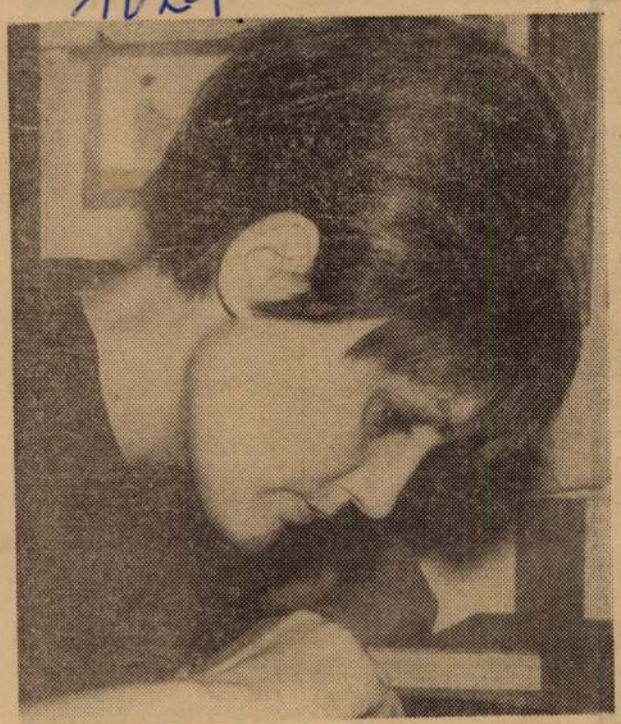

„Mint az újjászülő és -született anyag...", nem lehet ettől az Aragon-sortól szabadulni, ha anyaggal birkózó művészt lát az ember; s a művész-szó helyett éppen ezért a latin megfelelő kívánkozik ide: arfitex — művet készítő. A képzőművészek közül a szobrász és a fametsző az, aki nem a színekkel és tónusokkal, nem a fénnyel és az árnyékkal küszködik, hanem valóságos anyaggal, magával a nyers formátlansággal, a kifejezés ereje birtokában, magáért a kifejezésért. A műterem — a nyári kánikulában izzó falakkal és födémmel — *Ravasz Erzsébeté*, s az anyag, amiről szó van, egy harminc centiméteres átmérőjű körtefa-duc, amin már készen van a „Karám" című metszet, és ami, sajnos, megrepedt. A három centiméter vastag korongot a „családi körtefából" fűrészelték ki, úgy látszik, nem száradt ki eléggé, bár három évig pihent a rönk, az ember ilyenkor önmagának tesz szemrehányást, látja, korábban észrevehettem volna, abroncsba kellett volna szorítani, így van ez, az anyag néha megtréfálja az embert, persze csináltam róla jó néhány levonatot, de azért sajnálom, most már a többi ducot abroncsba kell húzatnom, és...

Artifex — az ars nem csak művészetet, hanem mesterséget is jelent, ez esetben a bognár és a kádár mesterségét. Az anyag elgáncsolja az embert, közben tanítja, s néha kényszeríti is. És milyen sokszor inspirál! Nem kell Michelangelo adott formájú márványtömbjére gondolnunk, itt van előttünk a rokoni ajándék-rönkből lefűrészelt duc, ami nem köralakú — zárt görbe a kerülete természetesen, de szemmel láthatóan hullámos, ahogyan a természet ráépítette a csemete törzsére az évgyűrűket. Húsz-huszonöt talán, és az aszályról-árvízről, s a hétköznapian szürke normális évekről mesélő ereket még élőbbé varázsolja a szűzen maradt, kés-nem-járta felület-darabkák ritmusa. És a duc formája inspirálja a művészt, tevőlegesen beleszól a kompozícióba — a sima korong és a szemlélő kapcsolatából született természeti szép az adott forma és a művész keze nyomának együtteséből így válik művészi széppé — ha van szemlélője, ha van közönsége.

A jelenből, ami Ravasz Erzsébet szerint nyári pihenés, feltöltődési periódus, az alkotásra igen alkalmas ősz-időre készülés, — nos, a jelenből visszaugorva az elmúlt évadra, elismeréssel kell megállapítanunk: volt közönsége a Ravasz-alkotásoknak. Nyolc népmese-metszetét mutatta be Berlinben az „Alföldi művészek"-kiállításon, a Műcsarnok jubileumi tárlatán és a tavaszi Stúdió-kiállításon is szerepelt, művei ott voltak Szegeden, s a Mezőgazdasági Múzeumban rendezett tárlaton is két fametszettel jelentkezett. Friss keletű Derkovits-ösztöndíja nagy segítséget jelentett s jelent ma is számára, hogy művészi ambícióinak megvalósítása közben megsejtéseivel játszani tudjon, szabadon keressen variációs lehetőségeket, úgy, hogy közben csak tulajdon koncepciója korlátozza és irányítsa.

Igen, csak az. No és persze az anyag, amivel dolgozik. Az anyag, amin keresztül az ember megnyilatkozik, s ha művész, akkor tízszeres, százszoros intenzitással. Az anyag, a valaha élő s a művész vésője alatt új életre kelő, — az újjászülő és született.

K. D.

⊙ **Új gyomnövényfajta terjed megyénkben.** Az Enying, Agárd, Mezőszilas környéki kukoricatáblákban megjelent a népiesen csepleszne nevezett fehércirok. Ez a gyomnövény magasan a kukorica fölé nő és gátolja a fejlődésben. Valószínűleg Baranyából került át Fejér megyébe. Az agrárszakemberek egyelőre tehetetlenek vele szemben.

HIRDETÉSEK

= **JÓMEGJELENÉSŰ,** 59 éves gépkezelő megismerkedne 48—55 éves nővel, saját házzal rendelkezővel, házasság céljából. Egy gyermek nem akadály. Vidékiek előnyben. „Barna" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3233

= **ELCSERÉLNÉM** dunaújvárosi, belterületi, állami, nagyméretű, egyszobás, összkomfortos, földszintes lakásomat budapestiért. Ajánlatokat: „Peremkerület is" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3234

= **250-es** Csepel sürgősen eladó. Kertváros, Radnóti u. 4. fszt. 8. — 3236

= **250** köbcentis Simpson, generálozott, júliusban vizsgázott, eladó. Érdeklődni: Vidám Park irodájában 8—20 óráig. — 3237

= **ÚJ** kombinált szobabútor eladó. Megtekinthető egész nap. Bocskai u. 2/a. fszt. 8. — 3238

= **OLCSÓ** áron eladó rejtett csővázas zöld rekamié, 2 párnásszék, 2 új paplan, rádió, nagy szanzavéria. Barátság u. 11. fszt. 3. — 3229

= **HÁROMSZOBÁS,** különbejáratú állami lakásom elcserélném két kisebbre. Egyik lehet vidéki is. Berecz Bertalan u. 2. II. 3. — 3240

= **CSEH** hálószobabútor eladó. Berecz Bertalan u. 4. I. 2. — 3241

= **ELADÓ** kétszoba, konyhás, mellékhelyiséges, kertes családi ház. Érdeklődni: szombat, vasárnap. Dunaföldvár, Belső-kertek köze 9. — 3242

— **ELVESZETT** Marvin-típusú karórám július 31-én, pénteken 18 és 19 óra között a 25-ös autóbuszon, a Dózsa mozi és Ady Endre utca között. Kérem a becsületes megtalálót, a Dunasor 19., I. 2. alatt, Pávelnénál adja le. — 3243

= **ÜRES** albérleti szoba ki-

= **ELADÓK;** párnák, deszkák, férfi ruhaneműk, cipők. Gagarin tér 19. V. 4. — 3214

= **CSEH** kis kombinált szekrény jó állapotban eladó. Bocskai u. 20. III. 3. — 3215

= **BONTÁSBÓL** származó ablakok, ajtók, nádpallók eladók. Szombaton 14 órától vasárnap délig. Újtelep, Kölcsey u. 13. (Füszerbolttal szemben.) — 3216

= **ELADÓ** polieszteres asztal, dohányzóasztal, négy kárpitozott szék. Dunasor 7. II. 1. — 3217

= **KOVÁCSOLTVAS** könyvespolc eladó. Csokonai tér 5. III. 2. — 3218

= **KÜLÖNBEJÁRATÚ** bútorozott szoba kiadó. Óváros, Jókai u. 10. — 3219

= **MZ 250-es** motor sürgősen eladó. November 7. tér 9. III. 1. Érdeklődni: délután 16 órától, vasárnap egész nap. — 3220

= **MEZŐFALVI** szőlőhegyen, dupla soron 550 négyszögöl 2 éves szőlő és gyümölcsös eladó. Érdeklődni: 15—20 óra között. Dózsa György út 14. II. 3. — 3222

= **SZOBABÚTOR** nem igényesnek eladó. Kertváros, Radnóti Miklós u. 1. fszt. 8. — 3223

= **ELCSERÉLNÉM** háromszobás lakásom belterületi kétszobásra. Vasmű út 5. III. 3. — 3224

= **1970-es** SR 26-os kerékpárt és havi 300 Ft-ot adok üzemképes segédmotorkerékpárért. Lenin tér 5., III. 3. — 3225

= **PÁNCÉLTŐKÉS** rózsafa pianinó eladó. Rózsa Ferenc udvar 3. III. 3. — 3226

= **ELADÓ** négyszemélyes rekamié, kis és nagy asztal, két darab fotelszék, virágállvány, könyvespolc. Érdeklődni: 17—19 óráig. Barátság u. 15. V. 2. — 3227

= **EGYEDÜLÁLLÓ** nő hétéves kislánnyal üres albérleti szobát keres. Érdeklődni: 17 órától. Kállói Dezső u. 18.

= **KULCSON,** Dunához közel szántóterület megosztva is eladó. Érdeklődni: Szabó István, Rácalmás, Gorkij u. 7. — 3202

= **ZETKA** Jawa 175-ös, áron alul, sürgősen eladó. Ugyanott felújított Simpson-Schwalbe 2500 Ft-ért eladó. Megtekinthető: csak délután 14 órától. Szórád Márton út 6. fszt. 2. — 3203

= **KÉTRÉSZES** külföldi babakocsi igényesnek eladó. Bocskai u. 2/a. III. 3. Telefon: 76-96. — 3204

= **ELCSERÉLNÉM** egyszobás lakásom kétszobásra. Szórád Márton út 20., fszt. 4. Érdeklődni: 18 órától. — 3205

= **ELADÓ** 75 literes hűtőszekrény, új állapotban. Bocskai u. 5. III. 5. — 3206

= **KULCSON** családi ház azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni lehet: Óváros, Baracsi út 58. — 3207

= **KÉT** fiatal nő részére bútorozott szoba kiadó. Kossuth Lajos u. 25. III. 1. — 3208

= **GARÁZS,** modern cseh garnitúra és étkészlet eladó. Rudas László u. 2. fszt. 2. — 3209

= **ELCSERÉLNÉM** kertvárosi egyszobás, nagyméretű első emeleti állami lakásom nagyobbra, vagy környékbeli családi házra, megegyezéssel, „Perkáta előnyben! Szeptemberig" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3210

= **ELADÓ** járóka, fa kulikocsi, gyermek étkezőasztal. Zalka Máté u. 2. II. 2. — 3211

= **ELCSERÉLNÉM** dunaújvárosi háromszobás lakásomat kertes családi házra. Vörösmarty u. 9. III. 2. — 3212

= **ELCSERÉLNÉM** 1+2 félszobás szövetkezeti földszintes lakásomat kisebb államira, „Ságvári negyed" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3213

= **X. KERÜLETI** egyszoba összkomfortos állami, régi házban levő lakásom elcse-
másfél
i lakás-
igére a
őbe. —

SZOBÁS
lakás-
éki ház-
csere"
osi Hir-

00 négy-
l együtt,
konyha)
kel be-
rdeklőd-
ront u.

inizsi u.
— 3200

= **MÁSFÉLSZOBÁS** öröklakás eladó. „Barátság városrészi" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3199

= **KÉT** fotel, két szék, mély gyermekkocsi, gázrezsó eladó. Erdősor 31., IV. 3. — 3256

= **ELCSERÉLNÉM** Budapest, XV. kerületben levő kétszobás, kertes családi házamat dunaújvárosi egyszobás lakásért, megegyezéssel. Érdeklődni: Dunaújváros, Eszperantó út 1. II. 6. — 3190

— 500 négyszögöl szőlő eladó, az Öregtemető mellett. Érdeklődni: Temető u. 17. — 3191

— **ELCSERÉLNÉM** háromszobás lakásomat másfélvagy kétszobásra. Liszt Ferenc kert 14. III. 3. — 3192

— **ELCSERÉLNÉM** kétszoba, nagykonyhás, erkélyes lakásom két egyszobásra. Az egyik lehet garzon is. Gagarin tér 11. III. 2. — 3193

= **KAPOSVÁRI,** belvárosi kétszobás, összkomfortos, erkélyes IKV-lakásomat elcserélném dunaújvárosi kétszobásért, esetleg másfélszobásért. Részletes tájékoztatás az Állami Biztosító dunaújvárosi fiókjánál.

= **RÉSZLETFIZETÉSRE** Óvárosban 700 négyszögöl szőlő, kert eladó. Barátság u. 3. III. 2. — 3182

= **IDŐSEBB** házaspár üres albérleti szobát keres. Martinovics utca 16. II. 1. — 3174

= **OTP** vagy KISZ-lakást készpénzért veszek. Dunaföldvár, Vermek sora 7. Rózsa. — 3170

= **ÓVÁROSBAN,** Pincesor 14. szám alatti családi ház azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni: 16. szám alatt. — 3128

= **KÜLÖNBEJÁRATÚ** szoba kiadó. Baracsi út 54. — 3194

= **EGYSZOBA,** étkezőfülkés, nagyerkélyes állami lakásomat elcserélném nagyobbra, megegyezéssel. „Kiállítási terem felett" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3195

= **GYERMEKGONDOZÁST** vállalok. Kalamár u. 1. I. 6. — 3196

= **EGYSZOBÁS** garzon, erkélyes lakásom elcserélném másfél- vagy kétszobásra. „Augusztus" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3197

= **ELCSERÉLNÉM** kétszoba, összkomfortos, szövetkezeti kazincbarcikai lakásomat hasonló dunaújvárosiért. „Államiért is" jeligére a dunaújvárosi Hirdetőbe. — 3198

= **ALBÉRLETI** szoba két lány részére kiadó. Táncsics Mihály u. 22. fszt. 1. — 3201

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ravasz Erzsébet

NÉPSZAVA

Ovati Minnivér

1979 JUL 7

1021

Ravasz Erzsébet: Kincskereső

a Frankl
nyugdíjas
zetője, al
volt párt
korában e
vasztás elő
tása júliu
órakor lesz
ti temetőb

Thyl Ulenspiegel

CHARLES DE COSTER
REGÉNYE NYOMÁN

írta
CS. HORVÁTH TIBOR

rajzolta
FAZEKAS ATTILA

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

NÉPSZAVA

1979 FEB 41

Ravasz Erzsébet,
grafikus

AVA 1021

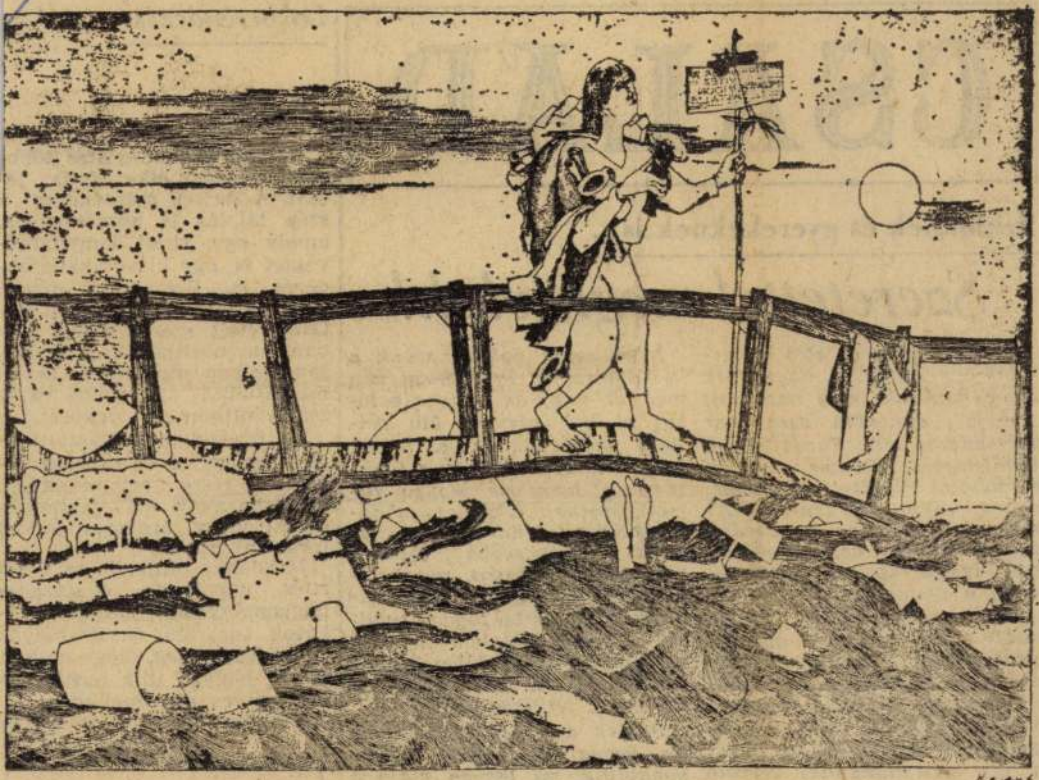

Ravasz Erzsébet: Meseillusztráció

CSALÁD

Szülőknek és gyerekeknek is...

Szeretettel meghívlak!

Úgy elszaladt az első két iskolás éve Annának, hogy mire észbe kaptunk: még nem volt „zsúrja", akkorára meg már harmadikos lett. Furdalt is a lelkiismeret, amikor nemrég duruzsolni kezdte: Édesanya, nekem mikor lesz zsúrom? Az ám, jutott eszembe, te szegény gyerek, így jár az, aki júliusban tartja úgy a születés-, mind a névnapját!

Node sebaj, jobb későn, mint soha, tartsunk gyerekösszejövetelt „csak úgy". Nagy örömmel, izgalommal jár már a készülődés is, meg maga az alkalom: a saját vendégek fogadása; ki ne maradjon ebből a mi kicsi lányunk! Nevelő hatása is van az élményadás mellett, hiszen a társas összejövetel formáit el kell kezdeni megtanulni"

Most aztán nekiláthatunk a készülődésnek. Igaz, hogy van még öt nap, de a tennivalókat el kell osztani. Ma például megrendelem a tortát, külön lelkére kötve a cukrásznak, hogy ne legyen rumos. Másnap elkezdem a játékszekrény, harmadnap az egész gyerekszoba minden zeg-zugának alapos rendbetételét, lemosását, mert kis vendégeink biztos be fognak nyúlna a legeldugottabb játékpolc mélyére is, ünneplőben csúszkálnak netán a földön, jó mindenre felkészülni!

Péntek a szellemi felkészülés napja: összeírjuk, végiggondoljuk, mi legyen majd a szombat délután programja, milyen játékokat játszanak? A terv az, hogy míg gyüle-

Lakberendezés

Nálunk a vendéglátás többnyire egyben étkezést is jelent. A teríték szépségéhez a szép tálalás is hozzátartozik, amely egy kicsit konyhaművészet is, egy kicsit lakberendezés is. Bizonyítást nyert, hogy az étvágygerjesztően feltálalt ételt szervezetünk jobban hasznosítja. A gusztusosan, szépen megterített asztal meghittebbé, melegebbé varázsolja otthonunk légkörét.

Az ízléssel megválasztott teríték, edény, evőeszköz ugyanolyan része otthonunknak, mint bármely más lakberendezési tárgy, érdemes gondot fordítani rá.

Mindenki tudja, hogy a terítés művészete évszázados hagyományokon alapuló szokások sorozata is. Szabályok határozzák meg, hogy mikor, mivel, hogyan illik teríteni — ünnepélyes alkalmakkor.

Hétköznapjainkon is megér

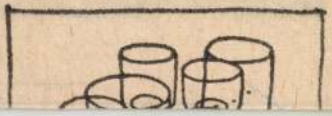

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1979 JUN 5.

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Ravan Erzsébet

Avatás [illegible]

1979. június 5., kedd

1021

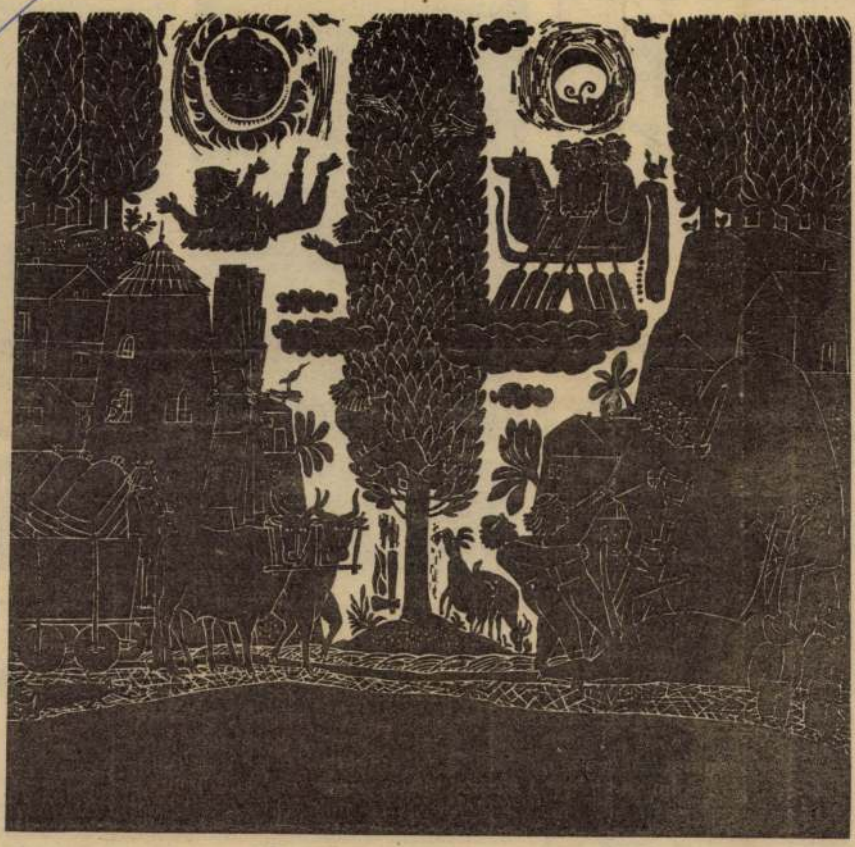

Népmeseillusztráció — Ravasz Erzsébet alkotása

KOMP-HOLT-PONT

Nemcsak az M7-es autópályán van csúcsforgalom vasárnap délutánonként, hanem a dunaújvárosi révátkelésnél is. Csak amíg a Balatonról Pestre startolók számára autópálya épült, s amíg ott helikopteres rendőrök vigyázzák a forgalmat, addig a Duna túlpartján a helyzet változatlan.

Pöttömnyi komp teljesít szolgálatot, amellyel egyszerre öt, jó esetben hat kocsi juthat át az innenső oldalra. S egy-egy forduló közt több mint negyedóra telik el. Érthetően bosszús a kocsisor végére beálló autós, mert még abban sem lehet egészen biztos, hogy sötétedés előtt feljut-e az utolsó fordulóra, vagy — várakozás ide, várakozás oda — kénytelen mégis megtenni a dunaföldvári kerülőt.

Ez az állapot minden hétvégén törvényszerűen megismétlődik. És nem-

Hajdu György felv. Bárándy I

(pályázatunkra

GYERMEKEIN JOGA

„A gyermekeknek — egészséges fejlődésük a világon mindenütt különleges gondosko különböztetett figyelemre van szükségük" meg az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1 mekek jogairól szóló deklarációja.

Most a nyilatkozat elfogadásának 20. évfor 2-től 7-ig hazánkban a Parlamentben rendez mányszintű nemzetközi fórumot, amely a emlékező eseménye. Nyolcvan ország képvis szakértők az ENSZ és szakosított szervei m

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Ravasz Erzsébet

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

[redacted]

Grafikusművész

1979. július 3., kedd

1021

Ravasz Erzsébet: Meseillusztráció

Megérezve a változást

Ravasz Erzsébet kiállítása Velencén

A hosszantartó nyári kánikulában, árnyas kertben, hűs kápolnában üdít Ravasz Erzsébet kiállítása Velencén. A Bod László festőművész által sajátkezűleg helyreállított, fehérre meszelt kápolna tizennyolcadszor fogad művészvendéget és mutatja be kamarakiállításon a meghívott műveit.

Ravasz Erzsébet rohanó, agyoncivilizált, technizált világunkban múló, lassan feledésbe merülő kort idéz. Népmeséket, balladákat, ízes történeteket, játékokat, gyermeki látomásokat rajzol, teremt, fedez fel.

A magyar grafikának a hatvanas években rangot, elismerést és nemzetközi tekintélyt szerző csapatához tartozik. Azokhoz, akik népi hagyományainkból igyekeznek mához szólóan, újat alkotni. Olyan világ ez, ahol otthonosan mozog. Szemmel láthatóan jóbarátja a hétfejű sárkány éppúgy, mint a sajtárból kikandikáló egérke vagy a busójárás színes forgatagának alakjai.

A bemutatott anyag jórésze régebbi keletű. A visszafogott színű, ugyancsak a népi díszítőművészet elemeiből építkező zománcképek jelzik, hogy a művésznő nem elégszik meg már a nosztalgikus idézgetéssel — újat keres. Bár még nem tartalmában, hanem kifejezésmódjában, a megjelenítésbeli módozatokban érhető tetten a változás akarása. Természetesen ez nem megy minden nehézség nélkül és a forma változása a közlés mélységére és eredetiségére is visszahat.

Az utóbbi 8—10 év óriási változásokat hozott a grafikában. Új és hallatlan magas színvonalon kivitelezett technikák sokasága született, tehetséges alkalmazóival együtt. A grafika a hagyományos elbeszélő, illusztráló jellegén túl, egyre inkább önállósul, és képes lett korszerű, önálló gondolatok hordozójává válni.

Ravasz Erzsébet kiállítása is ezt tükrözi, megérezve a változást új célok, új elképzelések felé mozdul.

Szurkolunk neki.

Erdész László

Egészségügyi dolgozók kitüntetése

Pénteken délután Székesfehérváron, a Fejér megyei Tanács dísztermében — a Semmelweis-nap alkalmából — kitüntették az egészségügy számos dolgozóját. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa, az Egészségügyi Minisztérium és a Szakszervezetek Országos Tanácsa által adományozott kitüntetéseket *Fogarasi Tibor*, a Fejér megyei Tanács általános elnökhelyettese nyújtotta át megyénk legkiválóbb egészségügyi dolgozóinak.

Az ünnepségen ott voltak a megye politikai, társadalmi vezetői, a Népfront és a Magyar Vöröskereszt megyei szervezetének képviselői. Az elnökségében foglalt helyet *Sudár Iván*, a megyei pártbizottság titkára. A megjelent vendégeket *Nagy Jenőné*, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte, majd *dr. Guóth Zita*, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője emlékezett Semmelweis Ignácra.

Dunaújváros egészségügyi dolgozói közül a SZOT elnöksége kitüntető oklevelét kapta *Nagy Alajosné* járási vezető védőnő. Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült *dr. Gulyás Lajos*, a városi tanács egészségügyi osztályának vezetőhelyettese *Nagy Lászlóné* bölcsődei gondozónő, *Pordán László*, a kórház gazdasági igazgatója és *dr Vönöczky József* főorvos. Miniszteri dicséretben részesült *dr. Fehérvári Endre* csoportvezető főorvos, *Fehérvári Ferencné* mosónő, *dr. Gózon Margit* gyermekorvos, *László Jánosné* asszisztensnő, *Lencsés Rozália* szülészeti főműtősnő, *Nagy József* szakmunkás, *dr. Szűcs Zsuzsa* főorvos, *dr. Tóth József* főorvos és *dr. Zsolnai Mária* idegosztályi alorvos.

Szombaton délelőtt Dunaújvárosban is megemlékeztek Semmelweis Ignác születésének évfordulójáról, s ebből az alkalomból *dr. Jákics József* főorvos méltatta a nagy elől munkásságát, életútját. *Pifkó József*, a városi tanács elnökhelyettese nyolc egészségügyi dolgozónak nyújtotta át a városi tanács elnöki dicséretét. *dr. Csák Endre* pedig *dr. Bereczky Zoltánnak*, *dr. Breitner Valériának*, *dr. Kiss Barnabásnak*, *dr. Szőke Bélának*, *dr.*

Háromszor, ugyanarró

Nemcsak m

A hőmérsékletkülönbség a szabad levegő és a vasműigazgatóság konyhájának légtere között, egyenesen mellbevágó. Pedig a sütésfőzést befejezték már, a nagy üstök közül csak egyben melegítik a mosogatóvizet. A zsíros-párás hőség mégis pillanatok alatt betelepszik a köpeny, az ing alá... A legelviselhetőbb a klíma a bejárat melletti irodában, ott nyitott ajtó-ablak mellett 28 fokot mutat a hőmérő.

— Sajnos a munkakörülmények régóta alig-alig változnak nálunk — mondja Lugossy Vilmosné, a konyha vezetője. — És a jövőt illetően is csak ígéreteink vannak. A Dunavidéki Vendéglátó Vállalat, amelyhez tartozunk, néhány éve elkezdett egy felújítási programot, de ebben még két üzem előttünk van, hogy harmadikként melyik évben kerülünk sorra, nem tudom.

— Legalább egy jó szellőztető rendszerünk lenne — folytatja a vezetőnő. — Az ablakokon keresztül szinte nincs is légáram, és különben is, ha véletlenül becsukunk egy ablakot, lakatost kell hívni, hogy újra kinyissa. Kéréseinkre mindig „megnyugtató" volt a válasz, s a vállalat a vasmű tétlenségére hivatkozott, a gyár pedig a vendéglátókhoz való tartozásunkat emlegette.

— Ritkán látni errefelé vezető embert — teszi hozzá

Pálfi Tiborné szerint ritkán járnak erre a vezetők

a konyha legrégebbi szakácsnője, Pálfi Tiborné, aki húsz éve dolgozik itt. — Igaz, az igazgatónk minden évben legalább egyszer eljön, szó nélkül bejön, körülnéz, aztán már megy is. De az új párttitkárunkat még csak nem is

öntők. Nem is v
öntödében az i
lett sok munká
kézzel végeznek
kívül ártalmas
az ötvözéshez,
használt adalék
zül jó néhány, a
szemcsékről és
is beszélve. S
vassal sem jó
meretségbe ker
nyáron két he
üzemben tölten
kentett munkai
szélyektől elker
ben — a Bánki
középiskola koh

— Most hián
a forró öntecse
kemence sem
pen, és tessék
a másodikos N
ba a vékony k
hezen tűrő, ve
tálytársait. —

Szigeti Miklós
Győrben fehér
goznak az

ha befejezzük
künk sem fog
gozni...

— Az a baj,
régi ez az üzen
Szigeti Miklós
szerintem olyan,
ri öntöde: az
hogy ott félaut
vannak, és fel
dolgoznak az en

— Nekem azé
itteni munka —
Tóth Károly.
hogy más, mozg
élet, nem oly
mint egy gépso
meleget meg a
megszokja az er

— Ne higyje
lehet szokni

Ravasz Erzsébet
zománcművész, grafikus

Tűzzománcok Kecskeméten

Dunántúli Napló
1979. aug. 24.

Ravasz Erzsébet (Orosháza, 1937 -

1960-66 -ig tanult a Magyar Képzőművészeti Főiskolán
Pap Gyula, Ék Sándor, Kaplan Károly voltak a mesterei

Kiállításai Orosházán, 1978. szept. 15 -

- katalógus a könyvtárban -

Ravasz Erzsébet, grafikus

Móron, a Lamberg-kastélyban dec. 9.-én megnyílt a megyében élő képzőművészek közös kiállítása, Téli Tárlat címmel. — Ravasz Erzsébet fából vésőlemezre égetett áttetsző tűzzománcból formált grafikáihoz közel álló világú két kisplasztikát állít ki. (emlőtve)

Erdész László: Tárlat a Lamberg-kastélyban. Dunaújvárosi Hírlap, 1978. dec. 15.

Kovács Erzsébet, grafikus

a Fejér megyei téli tárlaton, melyet Móron rendeztek, szerepelnek a művésznő művei is.

A. Szabó János: Téli tárlaton Móron. Fejér Megyei Hírlap, 1978. dec. 15.

Ravasz Erzsébet, grafikusművész

a kecskeméti zománcművészeti alkotótelep 1975-ben alakult meg, kezdte el munkáját, – a Megyei Művelődési Központban megnyílt aug. 17. – én a zománcművészeti tárlat, melyen szerepel a művész falburkoló-díszítőeleme. /említve/ és napórája. /említve/

Kerényi József: Zománcművészeti törekvések.
Petőfi Népe, 1980. aug. 31.

Ravasz Erzsébet, grafikusművész

A dunaújvárosi Uitz-teremben rendezték meg a megyei őszi tárlatot. – A tűzzománcnak a szokványostól eltérő felhasználásával hívja fel a figyelmet Ravasz Erzsébet, eltökélten folytatja tovább a fa és a zománc folklorisztikus kombinálását.

„Figura kapuval" c. /repr./

Ft. Szabó János: Fejér megyei őszi tárlat Dunaújvárosban. Fejér Megyei Hírlap, 1980. nov. 2.

Ravasz Erzsébet, festő

L: Kótai Miklós

96

Sümegi György: Zománcművészeti alkotótelep, 1981.

Forrás, Kecskemét, 1981. nov.

XIII/11

Ravasz Erzsébet 1

RAVASZ ERZSÉBET GRAFIKÁI
Velence, Kápolna-tárlat

A kánikulában, árnyas kertben, hűs épület parányi termeiben szinte frissít Ravasz Erzsébet kiállítása. Velencén, Bod László festőművész saját kezűleg restaurált kápolnájában Ravasz Erzsébet rohanó világunkban egy múló, lassan feledésbe merülő kort idéz. Népmeséket, balladákat, ízes történeteket, játékokat, gyermeki látomásokat rajzol, teremt, fedez

uj tükör 1979/34/3

Erdész László: Ravasz grafikái

Ravasz Erzsébet 2

fel. Szemmel láthatóan remekül eligazodik ebben a világban: jóbarátja a hétfejű sárkány, a legkisebbik fiú, a sajtárból kikandikáló egérke éppúgy, mint a busójárás színes forgatagának tréfás-ijesztő maszkjai.

uj tükör 1979/34/3

Erdész László: Ravasz grafikái

Ravasz Erzsébet }

A biztos kézzel, lendületesen karcolt vonalak, a fametszetek nemes foltjai, a zománcok visszafogott színeiből építkező táblák kiérlelt, egyéni látásmódról, jó technikai tudásról tanúskodnak. A kis tárlat sokféle, de egynemű anyagával a nyaraló vagy a kiállításra idelátogató közönségnek a kellemesnél sokkal maradan-

uj tükör 1979/34/3

Erdész László: Ravasz grafikái

Ravasz Erzsébet (grafikus)

Petőfi - illusztrációk.

Népszava, 1974. nov. 2. 102. erf. 257 sz. 8 p.

Ravasz Erzsébet (grafikus)

Felnőtt (grafika)

Nógrád, 1974. okt. 26. 102. ef. 251 m. 8 p.

Ravasz Erzsébet (grafikus)

Ex-libris (grafika)

Népszava, 1975. febr. 2. 103. cf. 28 n. 9 p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JUN 21
Népszava
Ravasz Erzsébet

1021

Ravasz Erzsébet: Június

m az az új ember nem
n, tökéletesen idegen
ámat nyolcéves korom
olyára, amikor anyám
y másik ember, Rácz I
ért. Apám bánatában t
k közé, aztán elkerült
. Semmit nem tudok
ár nem is él. Két testv
y öcsém és egy bátyám.
üllött, otthagyta a csal
rog a nagyvilágban. Két évvel ez-
ött részegen felkeresett és egy kö-
et kért tőlem, amire felakaszthat-
magát. Megígértem, adok. Azóta
m jelentkezett. Van még az öcsém,
lahol Sopron környékén, nős, gye-
kei vannak, állítólag rendes ember.
se láttam gyerekkorom óta. Nem
resett, pedig ő a kisebb, én sem
gyek utána. Így élek hát egyedül
kis családommal, Etussal, meg a
nkkal, Andriskával ....

Enyhe, napsugaras tél végi vasárnapon indultam el Tatabányára. Reggel előtt néhány száz méterrel eladtunk, egy tehervonat vesztegelt ottunk. Húsz percet várakoztunk, ezben arra gondoltam, Kun Andmár türelmetlenül toporog a peron, talán azt hiszi, nem is jövök. *...Valahogy nagy bizodalmam van zád, ezért merek mindenről őszinbeszélni veled. Először is a gyekoromról. Az nagyon rossz volt. kor átköltöztünk Rácz László tajára, tudtam, nem lesz ott maraom, anyámék szabadulni akark tőlem. Úgy is volt, eladtak csenek egy másik tanyára, pedig ak már demokrácia volt. Rengetedolgoztam, nehéz munkákat is,*

szélső
. Felmadi-
Rámrülök,
re be-
zta te-
s várt
t. Kis-

lanyos alakját megőrizte, csak vörhenyes, szőke haja színeződött át az évek során őszessé. Mellette számomra ismeretlen fiatalember, ifjabb Kun András feszített. Álltunk egymással szemben a parányi előszobában és valamennyien zavarban voltunk. Hiszen majd' húsz éve nem láttuk egymást! A konyhában kötöttünk ki. Etus töltött húst rakott elénk, falatoztunk, iszogattunk. Aztán megnéztük a lakást. A két szoba bútorzatán látszott, hogy itt minden darabot jó ízléssel válogattak össze. Andriska a nagy szobában ült a tévékészülék előtt. Fel sem emelte a fejét, mikor benyitottunk hozzá.

... Mit mondhatnék a munkámról? Nagyon nehéz. A bányásznak régen sem volt könnyű, ma, a technika korszakában sem az. Elővájár vagyok, a legnehezebb munkakörben dolgozom. Jól keresek. Káros szenvedélyeim nincsenek, néha megiszok egy-két korsó sört, barátokkal, munkatársakkal. Nőkkel nem foglalkozom, arra aztán már igazán nem jut energiám. Pedig a szememmel most

RAVASZ ERZSÉBET grafikus
Orosháza, 1937

1960-66-ig Pap Gyula, Ék Sándor és Raszler Károly növendéke a Főiskolán. 1958 óta Dunaujvárosban dolgozik. Országos kiállitások s a Studió tárlatainak rendszeres résztvevője; müvei eljutottak Berlinbe, Rómába és Helsingőrbe. A Studió pályázatainak többszörös dijnyertese, 1970 óta Derkovits-ösztöndijas. - A természeti jelenségek s a népélet eseményei iránt fogékony grafikus, a fametszés kiváló müvelője. Ujabban tüzzománccal is foglalkozik.

Művészéletrajzok 1975

Ravasz Erzsébet

Januar

Népszava, 1976. jan. 1 - 9 old

Ravasz Erzsébet: Január

Rauch Erzsébet

Magasles, fametszet, 39,2 × 58,6 cm negy.
Vadrécével, monotypia, 49,2 × 59,5 cm
Fácán-befogás, v. techn. 39,7 × 59,5 cm

Vadászati Világkiállítás – Képzőművészeti Kiállítás, Bp. 1971.

Kovács Erzsébet

a Gák István Képtárban rendezett tárlaton művei szerepelnek. „Nemes vadak" – „Duna-part" c. művek (említve).

Németh Ferenc: Téli tárlat a Gák István Képtárban.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1940. dec. 25.

Ravasz Erzsébet

A dunaújvárosi képzőművészek őszi tárlatán szerepeltek művei.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1971. nov. 24.

Ravasz Erzsébet

Bemutatott müvei:

184 sz. Hazám: illusztáció Zsigmond Ede verséhez rézkarc 20 x 30 cm 185.sz- Madárvadászok: illusztráció rézkarc 20 x 30 cm 186.sz. Népmese illusztráció III. fametszet.

Katona László : V. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc , 1969

Ravasz Erzsébet.

A dunaújvárosi őszi tárlaton tűzzománc munkáit állította ki. Grafikái országos és helyi tárlatokon szerepettek. A városi tanács kétezer ft.-tal díjazta a művészt.

Bajár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap, 1971. nov. 2.

Ravasz Erzsébet

Magasles, fametszet
39. 2 x 58. 6 cm

Vadrecék, monotipia
49. 2 x 59. 5 cm

Vadarasi Világkiállítás 1971.
Műcsarnok

Rarasz Erzsébet

Fácáni befogás
v. techn. 39,7 x 59,5 cm

Vadászati Világkiállítás 1971.
Műcsarnok

Ranasz Erzsébet, [ ]

Kiállít

↓

— : új tárlat a Stúdió Galériában

L.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 27.

Ranasz Erzsébet

Az 1973-as duzántúli tárlaton kaposvárott, a Somogyi Képtárban részt vett művével.

Népszava, 1973. dec. 14. 101. evf. 292 sz. 4p.

RAVASZ ERZSEBET, grafikus

A Székesfehérvári István Király Múzeum Helytörténeti Gyujteménye az 1968-69.évben 1825 darabbal növekedett Többek között Ravasz Erzsébetnek grafikaival Kun Béláról. 169.old

FITZ JENŐ: Jelentés a FehérMegyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.-Helytörténeti gyüjtemény 169.old

ALBA REGIA, Az István Király Múzeum ~~Közleményei~~ Évkönyvei.XI. 1970.-1971.Székesfehérvár

RAVASZ ERZSÉBET, grafikus

A Székesfehérvári István Király Múzeum Helytörténeti Gyujteménye 1968-69.évben 1825 darabbal növekedett. Többek között Ravasz Erzsébet grafikáival Szamuely Tibor öl. 169.old

FITZ JENŐ: Jelentés a FehérMegyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.-Helytörténeti gyujtemény 169.old

ALBA REGIA, Az István Király Múzeum ~~Közleményei~~.XI. 1970.-1971.Székesfehérvár Évkönyve

RABASZ

Ravasz Erzsébet

1974. ápr.-ban a békéscsabai Munkácsy Múzeum-ban rendezett XVII. alföldi tárlaton részt vett.

Népszava, 1974. ápr. 26. 10 Lép. 96 a. 4p.

Ravasz Erzsébet

Nemes vadak, repr.

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1972

Ravasz Erzsébet

1. Bakonyi falu tűzzománc 10x24
2. Nemes vadak —"— 12x40

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Rarasz Erzsébet

Este a Balatonban

tűzzománc 12×39

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Ravasz Erzsébet

Petőfi: János vitéz I-II, linóm. 1529
Ex libris I-II-III. , -"- , 8×6,5

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Ravasz Erzsébet grafikus 1)

1970-ben ítélték meg a Derkovits-ösztöndíjat a művésznek, 9-társával együtt, akik közös kiállításon mutatják be – Szombathelyen, – mire jutottak 3 év alatt. Zománcképekkel mutatkozott be. Távlatot, harmonikus arányt, mesebeli nagyságot érzékeltet a kicsi zománclapokon.

Budai Rózsa: Derkovits-ösztöndíjasok Szombathelyen.

Életünk, 1973. 3.

Ravasz Erzsébet grafikus 2.) Falytatás.
„Éjszaka" – „Este a Bakonyban" c.
(említve). „Nemesvadak" (említve
és repr.)

Budai Rózsa: Derkovits-ösztöndíjasok
Szombathelyen.
Életünk, 1943. 3.

Ravasz Erzsébet

Petőfi: János vitéz
lino

Studio Galéria 72

Lovas Erzsébet

Balatoni falu tűzzománc
90×24

6. Balatoni Nyári Tárlat

Rarasz Erzsébet

Nemes vadale repr.

6. Balatoni Nyári Tárlat

Ravasz Erzsébet

Petőfi: János vitéz I–II lino 15x29

Ex-libris: I–II–III. –"– 8x6,5

6. Balatoni Nyári Tárlat

Ravasz Erzsébet

Nemes vadak fűzzománe 12x40
Este a Balaonyban —"— 12x39

6. Balatoni Nyári Tárlat

Ravasz Erzsébet.

Részt vett a dunaújvárosi őszi tárlaton és a vá-
rosi tanácstól 2000.- forint díjat kapott. Ravasz
Erzsébet grafikáira más országos és helyi tárlato-
kon is felfigyelhettünk már: régi kalendárium-
lapokra emlékeztető grafikái sajátos üde szín-
foltott jelentettek. Most kizárólag tűzzománcokat
állított ki. Ezeken a tűzzománcképeken is elsosor-
ban a vonalas jelleg dominál, egyelőre még új anyag-
ba áttelepített grafikákként érvényesülnek, s kevés-
bé juttatják kifejezésre a zománc adta sajátos
lehetőségeket.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/305 6 old.

Ravasz Erzsébet

a Stúdió Galéria kollektív tár-
latán munkái szerepelnek.

Társlatról-társlatra.
1942. jul. 26. TV. H.50/11/KGyné